zan • 1945—1970.

Partizan 1945—1970.

1945 | 70

Partizan

Četvrt veka fudbalskog kluba

1945—1970.

Ostvarena smela vizija osnivača

Doprinos Partizana ugledu i dostignućima jugoslovenskog fudbala • „Željeli smo uvek da budemo najbolji...“

1945—1970.

Partizan — istrajan i nepokolebljiv u svojoj veri u budućnost

Događaji koji se pamte • Asovi i najbolji strelci • Jedanaest najboljih

1945—1970.

Dostojanstvo velikog kluba

Pregled svih prvenstvenih i drugih utakmica • Golovi koji se pamte • Anegdote.

1945—1970.

Partizanova škola fudbala — specifičan stil i duh igre

S obzirom na ugled i poziciju, koju je naša Armija imala u društvu, mi smo imali izvjesne prednosti, što je za mnoge igrače bilo odlučujuće kada su se opredeljivali kome će klubu pristupiti. Partizan je tako, prije četvrt vijeka, uspeo da sastavi vrlo dobru ekipu fudbalera.

Svetozar Vukmanović

Mislim da je ono vreme — kada je Armija postala pobednik i ponos naroda — bilo prirodno što su ondašnji rukovodioci želeli da stvore fudbalski tim, koji će i na sportskom polju simbolizovati njen prestiž. Ona to, naravno, ne bi bila u stanju — ili bi to bilo mnogo teže — da u svim jedinicama nisu postojale težnje da se povremeno formira neka fudbalska ekipa, da se organizuju takmičenja, da se oko štabova privlače oni koji znaju da igraju fudbal.

Mijalko Todorović

Veoma angažovano sam pratio sve rezultate mojih ljubimaca i radovao se njihovim uspjesima. Kada sam se 1948. godine vratio u zemlju, učinio sam sve da budem što bliže fudbalu.

Peko Dapčević

Smanjila Armija dotacije, trebalo se snalaziti. Režim armijske subordinacije polako je ustupao mesto demokratskijim rešenjima, usklađivanju odnosa. Do tada je sve rešavano linijom vojnog rukovođenja Glavne političke uprave i rukovodstva CD JNA. Fudbaleri su konsultovani samo neposredno pre utakmice, i to samo oni najbolji. Kada se okrenem sadašnjim odnosima — koliko se toga promenilo!

Ratko Vujović

50,

PARTIZAN ПАРТИЗАН
JUGOSLOVENSKO SPORTSKO DRUŠTVO

4 OKTOBAR **1945—1970.**

BEOGRAD
1970.

Partizan

25 godina fudbalskog kluba

PARTIZAN
1945—1970.

Izdavač
FUDBALSKI KLUB PARTIZAN

•

Uređivački odbor
ĐURO ĐURAŠKOVIĆ, SLAVKO KOMARICA, MILE KOS, SAVO KRŽAVAC I DRAGAN NEDELJKOVIĆ

Redakcija
ĐURO ĐURAŠKOVIĆ
(glavni urednik)
TODOR BULJA, MILORAD VUČINIĆ
(urednici)

Tehnička i grafička oprema
IVAN ČEHIĆ

Izbor fotografija
DRAGAN KNEŽEVIĆ

Autori tekstova
ALEKSANDAR ALIMPIJEVIĆ, MILORAD BOROJEVIĆ, MILOŠ BOJOVIĆ, TODOR BULJA, LJUBIŠA VUKADINOVIĆ, MIHAJLO VASILJEVIĆ, SLAVOLJUB VUJOVIĆ, MILORAD VUČINIĆ, RADISAV GVOZDENOVIĆ, MILINKA DUNĐEROVIĆ, ĐURO ĐURAŠKOVIĆ, PETAR ĐORĐEVIĆ, RADOMIR JEREMIĆ, MILE KOS, SAVO KRŽAVAC, SERGIJE LUKAČ, RADIVOJE MARKOVIĆ, VLADICA NEDELJKOVIĆ, LJUBIŠA NIŠAVIĆ, BRANKA PRELEVIĆ, ZORAN POPOVIĆ, JOVAN RADOVANOVIĆ i MILICA STOJADINOVIĆ.

Autori karikatura
MILORAD DOBRIĆ, ZORAN JOVANOVIĆ

Korektor
DRAGAN FRTUNIĆ

•

Štampa i povez
„PROSVETA"
BEOGRAD

Srebrni jubilej

Fudbalskom klubu pripada posebno mesto u velikoj porodici Jugoslovenskog sportskog društva Partizan čija je delatnost utkana i snažno izražena u fizičkoj kulturi socijalističke Jugoslavije.

Deleći sudbinu jugoslovenskog fudbala FK Partizan je u ovih četvrt veka umeo da blista i trpi krize, ali je svoju »crno-belu« zastavu uvek držao toliko visoko da zasluži poštovanje koje pripada samo velikim sportskim kolektivima. Mnogobrojni trofeji koji krase njegove vitrine, podsećaju na najlepše trenutke i podvige ove ekipe, kroz koju je prošlo stotine vrsnih — u zemlji i svetu poznatih — fudbalera.

Četvrt veka nadmetanja, nekoliko izrazito talentovanih generacija, desetine nezaboravnih fudbalskih susreta ostavilo je dubokog traga u svesti fudbalske javnosti naše zemlje. I na početku i na kraju tog perioda Partizan stoji u vrhu jugoslovenskog fudbala. On je osvojio simpatije mnogobrojnih prijatelja ne samo u Beogradu nego i širom zemlje.

Fudbalska Evropa i svet znaju, ne malo, o klubu koji je dospeo da se bori za sam fudbalski vrh našeg kontinenta.

Istorija FK Partizana predstavlja stoga dugačku nisku događaja, nju su pisale hiljade fudbalskih poslanika i milioni navijača. Nema knjige koja bi mogla u tom mnoštvu ljudi i događaja — za koje su vezana veoma snažna i angažovana osećanja — da nađe meru koja će zadovoljiti svačiji ukus.

Ova knjiga je rezultat težnji da se zabeleži sve što je bilo vrednije u 25-godišnjoj delatnosti fudbalskog kluba i da što objektivnije bilansira izvanredne napore i rezultate koji su mu doneli visoki ugled.

Bogata istorija Fudbalskog kluba ne može se odvojiti od razvoja i uspeha JSD Partizan. Srebrni jubilej je naša zajednička proslava, zbog čega ova knjiga na svojim stranicama beleži i rezultate ostalih klubova. U svetlosti njihovih dostignuća objektivnije se može suditi i o rezultatima najpopularnijeg člana našeg sportskog društva — Fudbalskog kluba Partizan.

Oni su stvarali Partizan

Svetozar Vukmanović Tempo

Svetozar Vukmanović—Tempo je kao načelnik Političke uprave Jugoslovenske armije bio jedan od osnivača Partizana. Njegova sećanja na te dane su još sveža.

Želeli smo da budemo uvijek najbolji

— Posle pobjede revolucije, seća se on, kada je konstituisana socijalistička Jugoslavija mnoge institucije su stvarane po ugledu na takve ili slične u Sovjetskom Savezu. Crvena armija je imala svoj Dom u Moskvi, sa veoma razgranatom kulturno-umjetničkom i sportskom aktivnošću, pa smo i mi željeli da stvorimo takav dom. Tako je i nastao Dom Jugoslovenske armije. Dom Crvene armije u Moskvi je imao jak fudbalski klub, pa smo i mi željeli da stvorimo sličan. Počeli smo da se interesujemo za igrače, koji su bili u Armiji i da ih okupljamo. Znam da su, nekako u isto vrijeme, neki veći centri u našoj zemlji, takođe, počeli osnivati klubove, pa je nastala trka za dobrim igračima. Posao nam je bio utoliko lakši, što su pri nekim većim jedinicama postojale ekipe fudbalera.

S obzirom na ugled i poziciju, koju je naša Armija imala u društvu, mi smo imali izvjesne prednosti, što je za mnoge igrače bilo odlučujuće kada su se opredeljivali kome će klubu pristupiti. Partizan je tako, prije četvrt vijeka, uspeo da sastavi vrlo dobru ekipu fudbalera.

Veće mogućnosti, a naročito privilegije koje je Partizan imao u odnosu na druge klubove, odbijale su mnoge navijače od kluba. Mnogi od nas, ne shvatajući prave razloge koji su odbijali publiku od Partizana, bili smo skloni da drugačije tumačimo takvo ponašanje izvjesnog broja navijača, prebacujući to čak i na politički teren. O tome smo još onda vodili veoma žučne diskusije. Jedni su tražili da se jača Partizan, jer se na taj način popularniše Armija, dok su drugi bili mišljenja da ne treba izjednačavati Armiju i Partizan, jer su to dvije stvari. Naime, neko može navijati za drugi klub, u konkretnoj situaciji, znači protiv Partizana, što nikako ne mora da znači da je taj i protiv Armije. Iako je naravno bilo i takvih, istina, rijetkih slučajeva.

Bio sam, inače, redovan posjetilac prvih Partizanovih utakmica. Zajedno sa igračima, kao navijač, preživljavao sam sve uspjehe i neuspjehe kluba, radovao se i tugovao. Sjećam se tako jedne utakmice u kojoj je Partizan izgubio od Crvene zvezde. U Partizanu je igrao i Jezerkić, koji je tek bio prešao iz Zvezde. Ljuti na svoga bivšeg ljubimca, Zvezdini navijači su vikali „Ua Partizan!", što mi je veoma teško palo. Sjećam se da smo nas nekoliko drugova, odmah posle utakmice, otišli na jedan sastanak kod druga Tita i da smo se tamo malo pokoškali oko Zvezde i Partizana. Titu je, naravno, to bilo sve smiješno, a neko je čak predložio da članovi rukovodstva više ne idu na fudbalske utakmice. Ja sam se tome usprotivio, jer su mi utakmice i bioskop bili, tada, gotovo jedina razonoda.

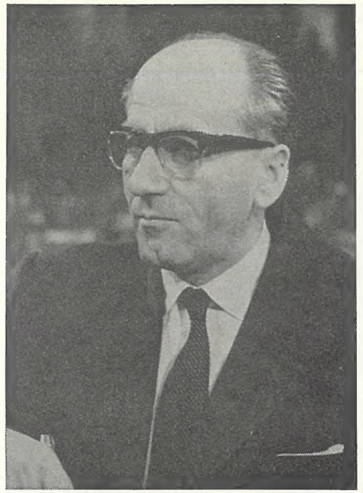

Mijalko Todorović

Mijalko Todorović Plavi bio je u maloj nedoumici kada smo izrazili želju da sa njim razgovaramo kao sa jednim od idejnih tvoraca Partizana. Istina, jezgro prvog Partizanovog fudbalskog tima formirano je od ekipe Prve armije, što samo po sebi nameće nekoliko pitanja: Kada je rođen Partizan, gde su njegovi koreni, da li je formiran kao rezultat jedne administrativne odluke ili je nastao kao izraz i nastavak nečega, što je mnogo ranije živelo u redovima narodnooslobodilačke vojske?

Nastavljena tradicija

Partizan, koji je u jednom trenutku simbolizovao sportski prestiž boraca oslobodilačke vojske, je po mišljenju Todorovića nastavak jedne dugo ukorenjivane tradicije kod boraca svih jedinica u kojima je sport, a u sportu fudbal, bio takoreći sastavni deo kulturno-sportske aktivnosti tokom čitavog rata. Proleterske jedinice u kojima je Todorović proveo rat koristile su svaki predah da — kada je za to bilo uslova — organizuju i sportska takmičenja, a posebno fudbalske susrete. Istina, za to je prvih godina rata bilo veoma malo mogućnosti. Ali, poznato je da su se u Foči igrale utakmice između pojedinih jedinica i komandi. Jednom prilikom je utakmica bila toliko zaoštrena da su čak i druga Tita angažovali, kao sudiju, da je privede kraju! Među partizanskim komandantima i komesarima bilo je, osim toga, ne malo ljubitelja fudbala, pa nije čudo da su i oni za vreme predaha bili inicijatori mnogih fudbalskih susreta.

— Odmah po oslobođenju Beograda, seća se dalje Todorović, formiran je tim Prve armije. On je bio sastavljen od boraca koji su od ranije bili u jedinicama ili su stupili u njih posle oslobođenja grada. U vreme borbi na Sremskom frontu tim je bio sasvim oformljen, i iz toga doba dobro se sećam utakmice u Erdeviku, kada je naš tim pobedio jednu fudbalsku ekipu iz Srema sa 15 : 0. Bili smo zajedno sa nekim sovjetskim jedinicama, pa je i nekoliko njihovih oficira posmatralo ovaj meč. Jednom pukovniku se naročito svideo naš bek, Ratko Čolić, koji je umeo da odbije loptu s kraja na kraj terena!

— Kasnije je štab Armije bio u Aranđelovcu i iz toga doba se sećam da je fudbalska ekipa bila na okupu, imala svoju posebnu kuću, redovno trenirala sve dok se štab nije preselio u Niš.

— Slično je bilo i u drugim jedinicama. Na toj osnovi i, rekao bih, tradiciji pojavila se ideja da se stvori armijski tim. Mislim da je za ono vreme — kada je armija postala pobednik i ponos naroda — bilo prirodno što su ondašnji rukovodioci želeli da stvore fudbalski tim, koji će i na sportskom polju simbolizovati njen prestiž. Ona to, naravno, ne bi bila u stanju — ili bi to bilo mnogo teže — da u svim jedinicama nisu postojale težnje da se povremeno formira neka fudbalska ekipa, da se organizuju takmičenja, da se oko štabova privlače oni koji znaju da igraju fudbal.

Kada je politička uprava odlučila da formira fudbalsku sekciju pri Domu Jugoslovenske armije u Beogradu, ona se oslonila na ono što je postojalo u jedinicama. Upravo: tim Prve armije, o kome sam govorio, bio je okosnica prve ekipe. Sećam se da je recimo, Čajkovski povučen iz jedne konjičke brigade, gde je bio borac, a sličan slučaj je bio i sa nekoliko drugih fudbalera.

Nova ekipa vojnika — fudbalera dobila je simbolično ime Partizan, pa je i imenom ukazala na korene tradicije iz koje je nastao...

Peko Dapčević

Nekadašnji predsednik SD Partizana drug Peko Dapčević i danas je ostao veran svome klubu. Veoma se često može videti na Stadionu na Topčiderskom brdu kako sa puno simpatija, kao navijač koji bodri svoje ljubimce, prati utakmice Partizana.

Predsednik društva zbog fudbala

Nekadašnji ratnik, danas podpredsednik Savezne skupštine, Peko Dapčević, objasnio je da pri formiranju Partizana nije bio u centru događaja, da nije učinio ništa konkretno na tom polju.

Međutim...

— Možemo da govorimo o periodu kada sam izabran za predsednika sportskog društva, ali o formiranju fudbalske sekcije ne! Iz jednostavnog razloga: ja nijesam sudjelovao u tome. To je djelo Tempa i još nekih drugova.

Veoma angažovano sam pratio sve rezultate mojih ljubimaca — kaže Peko — radovao se njihovim uspjesima. Kada sam se 1948. godine vratio u zemlju, učinio sam sve da budem što bliže fudbalu.

Očigledno je da mu je fudbal oduvek bio pri srcu. Prihvatio je svojevremeno funkciju predsednika SD Partizan, najviše zbog fudbala! Čak je svoj izbor i uslovio (za ono vreme to je bilo značajno) da niko ne može da se meša treneru Špicu u koncepciju igre i sastav tima! Iako poriče da pripada onima koji su udarili prve temelje Partizanu, Dapčević je kao komandant Prve armije, na izvestan način, bio u toku, doprineo toj akciji. Jer, on je čovek kome je „fudbal u krvi“ i nije mogao biti po strani. Predratni fudbaler cetinjskih klubova „Crnogorac“ i Omladinskog kluba, igrač drugog tima beogradske „Jugoslavije“, fudbalski sudija (položio ispit pre rata)... morao je biti uz fudbal. Iskustvo nekadašnjeg aktivnog fudbalera i fudbalskog sudije značilo je puno za Partizan. Još više od toga značila je činjenica da je član ovog sportskog kolektiva postao proslavljen partizanski komandant, koji je u velikoj meri uticao da se među mladim sportistima neguju i razvijaju one ljudske i sportske vrline čije izvorište nalazimo u jugoslovenskom revolucionarnom radničkom pokretu i, naročito, u narodnooslobodilačkoj borbi Jugoslavije.

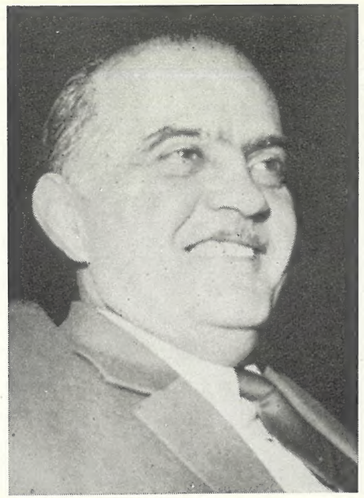

Ratko Vujović

Rađao se Partizan polako, dugo je nastajala ta velika porodica. Svakim danom, u svoje okrilje, primala nekoliko „sinova" više. Ali, imala je ta porodica i nekoliko „očeva". Jedan od njih je i generalpukovnik Ratko Vujović-Čoče.

Ratkova dvostruka pionirska misija

Živeo je sa Partizanom u onom prvom zametku, 1945. godine, ostao je uz „crno-bele" i danas. Bio je prvi predsednik kluba u danima njegovog osamostaljenja — odvajanja od Armije. Vreme je to, dugo i bogato, puno uspomena. I, dok sedimo sa jednim od tvoraca kluba, dok gledamo u te nemirne oči, u po neku boru, u onaj sjaj koji se pojavi čim se uspomene vrate, vidimo da u sećanjima Ratka Vujovića, za trenutak, oživi svih 25 godina.

— Kako je počelo generale?

— A da, ako i to spada u početak? Bio sam, priča general Vujović, sa službom u Skoplju. Jave mi da se pri Centralnom domu JNA formira fudbalska sekcija. Uvek sam voleo fudbal, znao svakog vojnika koji dobro igra. I, u tim prvim koracima začetka, dok su u Beogradu tražili fudbalere i sredstva, dok su udarali temelje prvom sportskom kolektivu nove Jugoslavije, setim se ja Džine Simonovskog. Pre toga često sam ga posmatrao i divio mu se. Odmah, u jesen 1945, pošaljem ga u Beograd! Nešto kasnije, iz Skoplja u Beograd, „prekomandujem" i trenera Ilješa Špica. Bio je to sav moj doprinos klubu, tih prvih dana. Iako sam se, po dolasku u Beograd, 1946. odmah uključio u rad...

Partizan je prestao biti samo armijski klub u proleće 1950. godine. Tada je Ratko Vujović postao predsednik inicijativnog odbora za osnivanje FK Partizan. Bio je prvi čovek, temeljnik i prvi predsednik kluba u istoriji „crno-belih".

— Težak je bio početak. Naučili ljudi raditi armijskim formama rada, teško je bilo okupiti vojna i civilna lica na zajedničkom poslu. Na sreću, imali smo i dosta prijatelja.

Od 35 članova prvog Partizanovog rukovodstva oko 65% su bili vojna lica.

— Smanjila Armija dotacije, trebalo se snalaziti — seća se ovaj predani fudbalski radnik. — Režim armijske subordinacije polako je ustupao mesto demokratskijim rešenjima, usklađivanju odnosa. Do tada je sve rešavano linijom vojnog rukovođenja Glavne političke uprave i rukovodstva CD JNA. Fudbaleri su konsultovani samo neposredno pre utakmice, i to samo oni najbolji. Kada se okrenem sadašnjim odnosima — koliko se toga promenilo! Čak je i pitanje dovođenja fudbalera rešavano na najvišem nivou...

Ratko Vujović je ugradio deo sebe u formiranje kluba i, možda, posredno ali vidljivo, bio okosnica svih progresivnih promena i izrastanja fudbalske sekcije CD JNA u veliki FK Partizan. U jednom trenutku sećanja, u času nekog nemog poređenja sa današnjicom, Čoče kao sa nekom setom kaže:

— Kada smo počeli svi igrači su bili vojnici. Jedina nagrada bila im je — igra i aplauz publike! Ali, vreme je učinilo svoje...

On nosi u sebi svih tih 25 godina, do najsitnijih mozaika. Sve njihove lepote i tuge. Brige i radosti.

Put dug dvadeset pet godina

Srebrni jubilej

Partizan u istoriji jugoslovenskog fudbala nikad nije bio ekipa prolazne moći, već je uvek doprinosio onoj boljoj i lepšoj strani njegove istorije. Takav je bio od oktobra 1945. godine, pa sve do današnjeg dana. Njegovi rezultati su činili i čine čast jugoslovenskom sportu. Četvrt veka nije tako veliko razdoblje u istoriji jednog kluba, ali ako su to godine rađanja, prvih koraka i onog grčevitog nastojanja da se uspe, dokaže, afirmiše — onda je to izuzetno značajan period.

Još se nisu ohladile topovske cevi pobedonosno završenog rata, a mladi vojnici su svoje uniforme zamenili trenerkama i sportskim dresovima. Pri Centralnom domu Jugoslovenske Armije u Beogradu, oktobra meseca 1945. godine, osnovana je fudbalska sekcija, u čijem je sastavu bilo 18 fudbalera. Tako su postavljeni temelji sportskog kolektiva Partizan.

Pionirsku ulogu u stvaranju današnjeg Partizana imali su fudbaleri: Stjepan Bobek, Ratko Čolić, Zlatko Čajkovski, Aleksandar Atanacković, Franjo Glazer, Milivoje Đurđević, Bela Palfi, Franjo Rupnik, Prvoslav Mihajlović, Kiril Simonovski, Dragan Marjanović, Momčilo Radunović, Radoslav Janjić, Stanislav-Virgilije Popesku, Florijan Matekalo i Franjo Šereš.

Od prvih dana fudbalska sekcija Partizana se nije ograničila samo na pružanje pomoći u razvoju fudbala u Armiji, već se odmah uključila u sportski život čitave zemlje.

Partizan je, kao fudbalska sekcija Centralnog doma JA, učestvovao u prvom državnom prvenstvu Jugoslavije u fudbalu (sezona 1946/47) i osvojio naziv šampiona Jugoslavije. Taj uspeh je ponovljen i u sezoni 1948/49.

PRVI ŠAMPION NOVE JUGOSLAVIJE

Uz ova dva blistava uspeha 1947. godine osvojen je i Kup Maršala Tita, pa je fudbalska sekcija, pod imenom Partizan, učinila mnogo za kvalitetan razvoj i popularizaciju sporta u našoj zemlji. Tako je Partizanu pripala čast da u socijalističkoj Jugoslaviji bude klub koji je prvi postao šampion i nosilac Kupa.

Aktivnost fudbalske sekcije Partizana ne ograničava se samo na našu zemlju, već se proširuje i van njenih granica. Tako je počelo stvaranje internacionalnog imena. Prvi uspesi, u početku primani s nevericom i podozrenjem, kasnije dobijaju svoj fortisimo sa nekoliko međunarodnih uspeha.

Otvaranje prema svetu i nastojanje da ime Partizan postane prisno milionima ljubitelja fudbala na svim kontinentima počelo je na turniru u Bukureštu (1947). Prvi izlazak iz zemlje doneo je i prvi uspeh: Partizan je osvojio prvo mesto pobedivši sve svoje protivnike, a goldiferencija najbolje govori o superiornosti Beograđana — 10 : 1!

PARTIZAN — BOLJA POLOVINA REPREZENTACIJE

Svojevremeno fudbalska sekcija Partizana je u svojim redovima vaspitavala i tehnički veliki broj fudbalera, koji su se posle odsluženja vojnog roka vratili u svoje klubove i u njima sa još više uspeha nastavili igranje fudbala. U tome je bila dragocena pomoć Partizanove fudbalske škole (pod rukovodstvom Ilješa Špica) u daljem unapređenju našeg fudbala.

Ovaj istaknuti fudbalski stručnjak vežbao je fudbalere Partizana čitavu deceniju. I ne samo to: Špic je postavio temelje Partizanove škole fudbala. To je onaj stil, koji se kroz generacije neguje, a bazira na tehnici i maštovitoj kombinatorici.

Prva generacija fudbalera našeg kluba je oformljena pod majstorskom rukom Ilješa Špica. Darovitost Bobeka, Čajkovskog, Simonovskog, Minde Jovanovića, Bobe Mihajlovića, Ratka Čolića i ostalih — oblikovana je u pravu fudbalsku klasu tek njegovim dolaskom u Partizan. Tu su im otvoreni horizonti i tako je stvoren onaj kreativni odnos prema igri, u kojoj je Bobek postao nenadmašni majstor, a Miloš Milutinović dostojni naslednik, takoreći umetnik na zelenom pravougaoniku. Delo Ilješa Špica u našem klubu ne meri se osvojenim trofejima i onim pobedama koje su bile praznik za naše navijače, već pre svega u njegovom didaktičnom

odnosu prema igračima, u onom stalnom nastojanju da se ovoj igri prilazi stvaralački, da se tehnika, inventivnost i umeće stave iznad snage, robusnosti i oštrine. Zahvaljujući tome i danas se Partizanu priznaje da je jedini u nas imao i ima fudbalsku školu zasnovanu na principima koje je svojevremeno postavio Ilješ Špic.

Uostalom, svi njegovi nekadašnji đaci danas su odlični stručnjaci, a većina je radila i još uvek radi u našem klubu.

Matekalo, Simonovski, Bobek, Boba Mihajlović, Popesku, Minda Jovanović, Šoštarić, Čajkovski, Zebec, Milutinović, Valok, Toma Kaloperović i Pajević su po prestanku svoje igračke karijere započeli novu trenersku i, na sreću, ne manje uspešnu.

Svi su oni radili, a pojedinci još rade, u Partizanu i tako nastavljaju jednu tradiciju u stilu igre koja je na svim geografskim širinama dobijala najveća priznanja i zbog kojih je Partizan uvek drag gost.

Međutim, vrednost i kvalitet prve generacije fudbalera Partizana ne iscrpljuje se samo u crno-belom dresu, već se ona ogleda i u ogromnoj pomoći koja je kroz nekoliko vrsnih fudbalera pružena našoj državnoj reprezentaciji u prvim posleratnim godinama. Bobek, Čajkovski, Simonovski, Boba Mihajlović, Minda Jovanović, Šoštarić i Brozović činili su nezamenljivi deo naše reprezentacije na fudbalskom turniru Olimpijskih igara u Londonu (1948), kada je osvojena srebrna medalja.

Ali, nije samo fudbalska veština bila ono što je ugled Partizana diglo tako visoko. Vaspitni rad i spontano preneta vojna disciplina učinili su da je držanje igrača Partizana na svim terenima ostavljalo najlepši utisak. Viteško poštovanje protivnika, odnos poverenja prema sudijama i odlukama sportskih foruma, tokom godina svoga postojanja, pribavili su Partizanu renome uzornog sportskog kolektiva, a na to su i danas posebno ponosni svi njegovi članovi i prijatelji.

Prvu evropsku senzaciju Partizan je načinio u Beču, 1949. To je bio onaj čuveni turnir „bečke fudbalske elite“ u kome je pored Rapida, Austrije i Vakera učestvovao i jedan jugoslovenski klub. Osvajanjem prvog mesta i zlatnog pehara, igrama koje su oduševile gledaoce na Prateru, Partizan je počeo svoj pohod prema vrhu evropskog fudbala, da bi u godinama koje su kasnije dolazile svoj ugled uvećao do granice koja mu je u svakoj zemlji pribavljala najveći respekt.

„Arbajter cajtung“ je o Partizanovom uspehu pisao: „... Jugoslovenski tim u dva dana prikazao nam je najbolji fudbal koji se ikada igrao u Beču!“, a „Velt am Montag“: „Tehničko znanje gostiju bolno nas je podsetilo na nekadašnje savršenstvo bečke fudbalske škole...“

SEKCIJA POSTAJE KLUB

Uporedo sa razvojem društva išao je i jugoslovenski fiskulturni pokret, a s njim i fudbalska sekcija Partizana. U jednoj fazi razvoja došlo se do potrebe da se za dobro i dalji napredak Partizana u njegovo članstvo uključe i lica izvan Armije. Ta odluka ubrzana je donošenjem novih zadataka Zemaljske konferencije Fiskulturnog saveza Jugoslavije.

Tako je došlo do onog istorijskog trenutka, kada je fudbalska sekcija prerasla u klub i kada se u rukovođenju od pojedinaca-profesionalaca (vojnih lica) prešlo na kolektivno amatersko upravljanje klubom od strane građana — društveno-političkih radnika.

Nema sumnje da je ova odluka ubrzala približavanje Partizana radnim ljudima naše zemlje i time stvorena baza za prihvatanje Partizana, od strane najšire publike, svih uzrasta i strukture, kao svog sportskog kolektiva.

Posle dve decenije mogućno je oživeti činjenice, ali je nemogućno rekonstruisati atmosferu toga vremena, pa je današnjoj generaciji mladih teško da shvate koliko je ta odluka o otvaranju Partizana prema društvu u celini bila značajna za njegovo dalje napredovanje. Spona sa Armijom ostala je i dalje i ona će trajati još dve decenije kasnije, ali su se odnosi Armija-Partizan i u formalnom i u suštinskom smislu stalno menjali, prilagođavali i nosili žig dotične etape u razvoju našeg društva u celini, pa samim tim i Armije koja je, zavisno od toga, prolazila kroz različite faze svoga razvoja i modernizacije.

U prvim godinama aktivnosti fudbalskog kluba (1951—1953) najozbiljniji problem bio je u selekciji. Ranije je fudbalska sekcija Partizana svoju bazu nalazila isključivo u Armiji, pa je iz te masovnosti dolazio vrhunski kvalitet. Sad je novoformirani klub došao u situaciju da mu broj odlazećih i dolazećih članova bude u nepovoljnoj srazmeri. Bez ozbiljne međusobne konkurencije dolazilo je do opuštanja kod izvesnog broja igrača, a sve se to moralo odraziti i na kvalitet ekipe, igru i plasman u državnom prvenstvu.

Raniji položaj Partizana, kod ostalih klubova i foruma, bio je nepovoljan, kod sportske štampe takođe. Ta mala privilegija — što su vojnici mogli nastupati za fudbalsku sekciju Partizana — skupo je plaćena u kasnijim godinama, pa se i time pored ostalog može objasniti činjenica da fudbalski klub Partizan, i pored toga što je raspolagao izvanrednim pojedincima i odličnom ekipom, više od jedne decenije nije mogao osvojiti titulu šampiona.

Prerastanje fudbalske sekcije u klub zahtevalo je preorijentaciju celokupne politike Partizana, kako u selekciji i stručnoj politici, tako i u odnosu na sve sportske forume i štampu.

U to vreme i fudbalska organizacija čini napore kako bi celokupnu materiju regulisala novim propisima, prilagodila ih potrebama prakse i preko Liga odbora, a s više poštovanja, primala i usvajala predloge i akcije klubova. U tom periodu i Partizan doprinosi pojačanom sređivanju prilika u jugoslovenskom fudbalu, ali diže svoj glas kad je bila u pitanju neka administrativna mera ili odluka kojom se trenutno rešavao neki problem.

Sa stanovišta Partizanovog doprinosa jugoslovenskoj reprezentaciji i fudbalskom sportu u celini, treba reći da je naš klub u 1954. godini, pa i kasnije, davao veliki broj igrača. Samo u godini održavanja svetskog fudbalskog prvenstva u Švajcarskoj, 1954, Partizan je dao devet igrača za reprezentaciju. To su bili: Stojanović, Belin, Čajkovski, Pajević, Bobek, Milutinović, Zebec, Herceg i Jocić!

Mi s ponosom ističemo da smo u periodu kada je jugoslovenski fudbal beležio svoje najveće posleratne uspehe davali za reprezentaciju nekoliko svojih najboljih igrača, a pojedinci kao Bobek, Čajkovski, Miloš Milutinović i Zebec bili su nezamenljivi članovi državnog tima, čak i okosnica ekipe.

Godina 1956, bila je izuzetno dramatična: Upravni odbor fudbalskog kluba je doživeo polarizaciju snaga. Jedan broj članova, uglavnom građanska lica, nije se složilo sa onim delom rukovodstva kome su politiku determinisale ugledne vojne ličnosti van kluba. Ta „ideološka borba“ između civilnih i vojnih sportskih radnika okončana je tako, što je jedan deo Upravnog odbora podneo ostavke!

Partizan je uvek rado viđen gost na svim stadionima. Pred prepunim gledalištem Maksimira Šoškić elegantno interveniše uz budnu pažnju Milorada Milutinovića i Ljube Mihajlovića.

Odlazak iz kluba i ostavke nikada nisu bile dobar metod i pravi put za rešavanje određenih problema. Međutim, nepomirljivost i jedne i druge strane dovele su do tog rascepa. Ovaj sukob i sa ovakvog vremenskog rastojanja ne beležimo marginalno, već mu dajemo mesto i onaj značaj koji on i zaslužuje. Razume se, bez pretenzija da osudimo „grešne" ili odamo priznanje onima koji su za sebe zadržali pravo da „rade za dobro Partizana".

Sigurno je da takvi potresi unutar rukovodstva imaju svoj odraz na stanje i atmosferu u samoj ekipi, među igračima.

Međutim, istine radi, treba reći da je u to vreme i naš klub, kao uostalom i ceo jugoslovenski fudbal, trpeo pritisak krutog administrativnog upravljanja. Samo u takvim uslovima, gde se nisu znale granice moći onih „odozgo", bilo je i moguće da se dogodi tako nešto kao što je odlazak Miloša Milutinovića iz kluba. Bez nijansiranja, crtajući sve u svetlotamnim tonovima, možemo slobodno reći da su Milutinoviću u Partizanu stvoreni takvi uslovi da on nije imao šta da bira, već je morao da ode. Njemu je, čak, bila uskraćena i mogućnost da na godišnjoj skupštini kluba javno iznese svoj stav, objasni neke svoje postupke.

U borbi za prestiž, koju su vodili uski rukovodeći vrhovi klubova, ni Partizan nije zaostajao. Crni fondovi, društvena moć pojedinaca deformisana klubarstvom, unošenje novitetskih metoda u sportske odnose počinjali su da nagrizaju sportske organizacije, posebno fudbalske klubove. Ti objektivni odnosi su se, na različite načine, subjektivno prolamali na pojedine klubove. Ni Partizan nije bio pošteđen poznatih „afera". Jedna od takvih bila je dolazak, a nažalost i odlazak Milutinovića iz Partizana. On je za to, naravno, najmanje mogao biti okrivljen.

Ali, „slučaj Milutinović" bio je poučan za naš klub. Koliko god da ga je odlazak fudbalera, kome nije bilo zamene, pogodio. Period Milutinovićeve aktivnosti spada u najsvetlije strane u analima našeg kluba, jer je to bio igrač najvišeg formata, i njegova ostvarenja na terenu biće sačuvana od zaborava kod svih koji su ga makar i samo nekoliko puta gledali.

Pod svim krizama i pritiscima, izazvanih iznutra ili spolja Partizan se pojavio, ali iz svih nevolja izlazio je ojačan, sa još jasnijom politikom i pravom vizijom u traženju svoga mesta u jugoslovenskom fudbalu.

Orijentacija na pojačan, organizovan i metodski rad, s mladim naraštajem, u kritičnoj smeni generacija pokazala se ne samo opravdanom, već i vrlo mudrom. Odlazak asova kao što su Čajkovski, Bobek, Milutinović, Zebec i ostalih, mogao se podneti samo zahvaljujući već stasalim igračima podmlatka, koji su ih dostojno zamenili i nastavili dalje jačanje ugleda i moći Partizana. To je ona generacija Partizanovih igrača koju nazivamo „srednjom" za ovo razdoblje od 25 godina postojanja.

Spomenimo ta imena čiji su doprinosi u dresu našeg kluba i reprezentacije ostali trajno zabeleženi kao vrhunska dostignuća u fudbalskom sportu: Milutin Šoškić, Ivan Čurković, Velibor Sombolac, Fahrudin Jusufi, Velibor Vasović, Branko Rašović, Zoran Miladinović, Lazar Radović, Ljuba Mihailović, Zvezdan Čebinac, Vladimir Kovačević, Josip Pirmajer, Milan Galić, Mustafa Hasanagić, Milorad Milutinović, Joakim Vislavski, Milan Vukelić, Branislav Mihailović i Velibor Milutinović. Članovi te ekipe su šezdesetih godina dominirali u nacionalnom prvenstvu, osvojivši u prvih pet godina te decenije četiri titule šampiona države, a u Kupu evropskih prvaka bila moralni pobednik, izgubivši finalni meč od Real Madrida u Briselu sa 1:2!

Međutim, pre nego što je mlada generacija Partizanovih juniora promovisana u prvotimce, u našem klubu je došlo do još jednog potresa. Na nesreću, i on je bio vezan za jedno veliko fudbalsko ime — za Branka Zebeca.

Ne upuštajući se u razloge, koji su doveli do toga da se Zebecu ponudi ispisnica, možemo slobodno reći da to nije bio dobar znak za unutrašnje odnose u klubu. I sada, kad sa rastojanja minulih godina osmotrimo ovaj nemili slučaj, ostaje za žaljenje što je do toga došlo.

Ali, i dalje traje kao izvesnost, činjenica da je Zebec svoja najveća fudbalska ostvarenja imao u crno-belom dresu i da su ti rezultati ostali duboko i trajno zabeleženi u Partizanu.

„ZLATNO DOBA"

Postoje vremenska razdoblja koje nazivamo „zvezdanim časovima". To je onaj period kada je klubu išlo sve po želji — uspesi se nizali jedan za drugim.

Partizan je prve tri godine u šestoj deceniji ovog veka proživeo u trijumfu kakav u našoj zemlji još niko nije postigao. Tri puta su uzastopno osvajane titule fudbalskog šampiona Jugoslavije na način koji je imponovao čak i navijačima suprotnih tabora i prisiljavao ih da priznaju da lovorovi venci krase prave junake.

Taj zlatni period „Partizanovih beba" utoliko je značajniji i draži, jer je ostvaren uz veštinu i znanje igrača koji su svoje prve korake načinili u pionirskom ili juniorskom timu našeg kluba. Ako ne sva jedanaestorica, onda sigurno je to bio veći i, priznajmo to s ponosom, onaj bolji deo tima!

Spomenuli smo već imena tih mladića koji su postigli jedinstven rekord u jugoslovenskom fudbalu. Ali, treba reći da je tu najuspešniju generaciju juniora odgajio, pedagoški vodio i stručno obučavao Florijan Conja Matekalo, nekadašnji igrač prve generacije fudbalera „crno-belih" i višegodišnji trener svih ekipa Partizana. Ta srećna koincidencija, u kojoj su se u istom dresu našli tako obdareni dečaci i takav stručnjak, dala je to veliko delo: najuspešniji tim jugoslovenskog fudbala svih vremena!

Ovako je nekad izgledao napadački kvintet „crno-belih" u sastavu: Z. Čebinac, Kovačević, R. Ognjanović, Galić, Vislavski.

Prva dvojica su bili najtalentovaniji igrači onog čuvenog podmlatka „crno-belih" koji je dao šest igrača za državni tim (Šoškić, Jusufi. Vasović, Miladinović, Čebinac, Kovačević) dok su Galić, Vislavski i Rade Ognjanović kao sasvim mladi igrači iz unutrašnjosti tek u Partizanu doživeli svoju punu afirmaciju.

To samo pokazuje koliko je uvek bilo vrlo delikatno i teško biti stručnjak u okolnostima pod kojima se radjao, razvijao i živeo naš fudbalski klub.

Nije jednostavno biti na kormilu jednog takvog kluba, jer se od Partizana po tradiciji traže samo superlativi u rezultatskom smismu reči, odnosno u svim takmičenjima. Samo se tako i mogu objasniti česte izmene u stručnom štabu, jer se znanje i rad mere kroz pozicije na tabeli.

Posle Ilješa Špica najduži staž, kao stručno lice, ima Boba Mihajlović, zatim Bobek, Matekalo, Popesku, Vilotić, Minda Jovanović, Nikola i Dragan Marjanović i Marko Valok.

Međutim, sve je njih, po godinama provedenim u klubu, kao samostalni ili pomoćni trener nadmašio Aleksa Atanacković, jedan od vrhunskih igrača Partizana.

Izvesno je da su Bobek i Mihajlović imali najviše uspeha u radu sa prvom ekipom, ali je u taj trijumf nerazdvojno utkano i ime, Matekala, koji je odgajio najveći broj igrača, onih istih mladića, prvotimaca s kojima su osvojene tri uzastopne titule prvaka.

Odlaskom Bobeka i Bobe Mihajlovića, u inostranstvo, poremećen je ritam rada. Osim toga, uzastopni trijumfi su i fizički i emotivno „ispraznili" ekipu, pa je bilo teško naći motive za novi juriš na šampionsko postolje.

Novi tandem stručnjaka Atanacković—Golubičić, u uslovima zasićenosti, koja je naglašeno ispoljena kod većine igrača, nije mogao zaustaviti pad ekipe. Novi udarac bio je neprirodni odlazak Velibora Vasovića u Crvenu Zvezdu.

Treba reći da je to bio onaj tmurni period jugoslovenskog fudbala, kada su „crni fondovi" bili stvarnost pred kojom je Fudbalski savez Jugoslavije bio nemoćan. Ni naš klub nije bio imun od toga, mada je bio pošteđen većih afera, osim one koja je u anale jugo-fudbala ušla kao „slučaj Ostojić".

Neuspesi u ligaškom takmičenju izazivaju izvesne krize ne samo kod navijača, već i u najužem rukovodstvu kluba. U takvom jednom intervalu, kada Partizan nije slovio kao vrhunski moćnik, došlo je do ostavke generalnog sekretara Mirka Nenezića. Ta demisija odgovornog funkcionera imala je svoj eho kod jednog broja igrača s kojima je Nenezić bio izuzetno prisan. To je donelo razdor među članovima prve ekipe i tako je postavljena osnova za sve one nesporazume koji su kasnije poprimili dimenzije ozbiljne krize. Tadašnji energični i vrlo preduzimljivi predsednik kluba, Ilija Radaković pokreće akciju za jačanje sastava tehničke komisije kluba. Tako je za tehničkog direktora angažovan Hugo Ruševljanin, dotadašnji „tehniko" FK Novi Sad i selektor reprezentacije. Dolazak poznatog stručnjaka u Partizan, igrom slučaja, bio je povod za još veće zaoštravanje na liniji Uprava — deo igrača.

Fudbaleri su bili eksponenti onih snaga koje fizički nisu bile u Partizanu, ali su emotivno bile vezane za

„crno-belu“ boju i želele njegovo ustrojstvo prema svom ukusu, a ne prema koncepciji ljudi kojima je redovna skupština kluba dala poverenje.
Rad i aktivnost Ruševljanina u uslovima zakulisnog „rata“ bio je vrlo kratak u našem klubu, da bi se o tome mogao doneti neki određeni sud. Posle šest meseci, Ruševljanin je napustio klub, ali time nisu prestale nevolje Partizana. Naprotiv, kriza se nastavlja i dostiže svoju najvišu tačku onog trenutka kada nekoliko istaknutih pojedinaca, odbija da sa ekipom otputuje na prvenstvenu utakmicu u Skoplje.

JOŠ JEDNA TITULA PRVAKA

Period krize u Partizanu traje mnogo duže nego što se to moglo očekivati. Srećom, tadašnje rukovodstvo kluba je blagovremeno učinilo sve, što je u tim uslovima bilo mogućno, da bi ojačao svoje redove. Za tehničkog rukovodioca Partizana angažovan je Miodrag Kos, dotadašnji trener OFK Beograda, a istog leta doveden je i Branko Rašović. Pre njih su već bili angažovani Ćurković, Bečejac i Pirmajer, pa je okosnica tima, sačinjena od igrača iz sopstvenog podmlatka, na taj način dobila potrebno pojačanje i osveženje.
Rascep i neslaganje među uticajnim i odgovornim funkcionerima nema dimenziju tragičnog, sve dok se to ne prenese na same igrače, na one koji na sportskom borilištu predstavljaju Partizan i bore se za njegov uspeh i visok plasman.
Kažnjavanje nekih igrača i apstinencija od strane njihovih istomišljenika — dovela je Partizan u situaciju da se osetno oslabljen bori za šampionski tron. No, i pored toga što je znatan broj utakmica igrao bez nekoliko standardnih prvotimaca, tadašnji nosioci crno-belog dresa entuzijazmom, ljubavlju i moralnom čvrstinom uspeli su da jesenji deo sezone 1964/65, godine završe kao prvaci.
Na redovnoj skupštini kluba, koja je održana 20. februara 1965. godine, posle trijumfalne turneje oslabljenog Partizana, koji je sve utakmice sa vodećim ekipama Turske rešio u svoju korist, bez primljenog gola — došlo je do „pomirenja“. Za dobro i napredak kluba prevaziđene su sve lične netrpeljivosti, svaka vrsta samozvane principijelnosti i kompletna ekipa je otpočela prolećni deo prvenstva.
Nastavak šampionata je bio vrlo dramatičan, ali je Partizan, upravo pod najtežim uslovima u svojoj istoriji, uspeo da osvoji još jednu titulu šampiona, sa prednošću od osam bodova ispred drugoplasirane ekipe! Tako je poslednja titula prvaka, za 25 godina postojanja Partizana, osvojena u izuzetno teškim uslovima, pa je taj uspeh utoliko draži.
Osvajanjem prvenstva 1964/65. Partizanu je pružena još jedna šansa u Kupu šampiona Evrope. Najuspešnija generacija naših fudbalera uspela je u ovom eminentnom takmičenju da se vine do samog finala, do one nezaboravne utakmice kada smo Amančijevim golom svoj već nagovešteni trijumf pretvorili u poraz, koji je tog trenutka značio „nacionalnu tragediju“, jer je nekoliko miliona Jugoslovena te večeri, bez obzira na klupsku pripadnost i sportsku zainteresovanost, bilo uz televizijske prijemnike i srcem uz Partizan. Ali, taj veliki trenutak nije iskorišćen. Real iz Madrida je postao klupski prvak Evrope, a Partizan vice-šampion.
Međutim, 1966. godina značajna je ne samo po tome što je naš kontinent kroz igru Partizana u Kupu šampiona Evrope dobio još jednu potvrdu o velikoj vrednosti jugoslovenskog fudbala, tačnije: rehabilitaciju za neučestvovanje na svetskom prvenstvu u Engleskoj, već i zbog odlaska nekoliko najboljih fudbalera u inostranstvo.
Naime, internacionalna vrednost i još nerešen statuts igrača u tada važećem neamaterizmu jugoslovenskog fudbala bili su preduslovi da se kod jednog broja fudbalera javi želja za odlaskom iz zemlje. Tako je Partizan gotovo preko noći ostao bez okosnice tima. Otišli su Šoškić, Jusući, Vasović, Miladinović, Kovačević i Galić. Sve sami asovi, nezamenljivi članovi reprezentacije i Partizana. Pa, ipak, velikom vitalnošću naš klub je i u tako teškoj situaciji nastavio da se bori, igra i beleži nove uspehe. Ono što ispunjava gordošću naše navijače to je činjenica da je Partizan u svojim redovima uvek imao elitne fudbalere: Ćurković, Damjanović, Rašović, Ljuba Mihajlović, Pirmajer i Bajić postaju jezgro nove generacije Partizana. Njima se pridodaju juniorske nade, koje vrlo brzo prerastaju u fudbalsku klasu dostojnu crno-belog dresa. Paunović, Radaković, Đorđević i Petrović postaju ne samo standardni članovi prve ekipe, već igrači od kojih se tek očekuju veliki rezultati.

Lazar Radović, napadač i half Partizana dugo je sa uspehom nosio „crno-beli“ dres i sačuvao jednu lepu tradiciju našeg kluba: da uvek ima inventivne graditelje igre.

Valja reći i to da je Partizan učinio sve sa svoje strane da spreči odlazak najkvalitetnijih fudbalera u inostranstvo, ali je u tome bio sputan postojećim propisima Fudbalskog saveza Jugoslavije, koji je jednom odlukom olakšao slobodan odlazak reprezentativaca van granica naše zemlje, pa smo za tri meseca ostali bez 19 igrača koji su u dve poslednje sezone branili boje naše državne reprezentacije.
Samo kroz tu prizmu treba gledati na našu nemoć da u svojim redovima zadržimo igrače za koje smo, i u trenutku odlaska, bili svesni da im dugo nećemo naći adekvatnu zamenu.
Ali, fudbalski život, svojim brzim tokovima, ne ostavlja vremena za uzdahe i sentimentalnost već huči dalje i sobom nosi i spremne i nespremne. Da bi se što bolje snašao u tako teškoj situaciji naš klub čini nove napore u dovođenju igrača iz drugih klubova širom zemlje.
U tom traženju, u selekciji koja je stalni metod rada jednog fudbalskog kluba, dolazi do angažovanja Hošića, Vidovića, Jeremića i Lukića. Razume se, to nije bila dijamantska vrednost, već samo startna pozicija, koja je kasnije u naš klub dovela Katića, Bjekovića, Đorđića, Marića i iz sopstvenog podmlatka unapredila u prvotimca, Momčila Vukotića.

PROFESIONALIZAM I SAMOUPRAVLJANJE

Uvođenjem profesionalizma u jugoslovenskom fudbalu počeli su se menjati odnosi, shvatanja, pogledi, pa i sama struktura unutar klubova i fudbalske organizacije u celini.
Nekada anatemisani profesionalizam u razvoju samoupravnog društva dobija svoje pravo mesto, jer omogućava užu specijalnost, pospešuje kvalitet, a pri svemu tome ne degradira ličnost do „tržišne robe“ od čega smo se nekada pribojavali.
Naprotiv, fudbaler je, u uslovima našeg profesionalizma i društva u celini, faktor koji odlučujuće utiče na politiku kluba, njegovu i ličnu sudbinu, pa je na taj način u istom položaju u kome i sve ostale profesije u Jugoslaviji.
Međutim, naša koncepcija profesionalizma u fudbalu uklonila je licemerje amaterizma (koji nikad nije ni postojao, ne samo u nas, već i u svetu) likvidirala „crne fondove“, eliminisala mnoge afere, ekscese i nesuglasice koje su bile plod nezdravog stanja.
Još smo, naravno, daleko od idealnog, ali svakim danom se naš profesionalizam usavršava i usaglašava, kako bi što pre bio u sazvučju sa kretanjem samoupravnog društva u celini.
Partizan je u ovim prelomnim trenucima jugoslovenskog fudbala bio vrlo aktivan, inicijativan, pa često i predvodnik u mnogim akcijama pri rešavanju svih otvorenih problema.
I ne samo to: naš klub je primer za mnoge fudbalske kolektive u zemlji zbog svog ustrojstva i stepena razvoja samoupravnih, demokratskih i ljudskih odnosa.
Uporedo sa tim zadacima rukovodstvo kluba je učinilo krupan korak u pravcu približavanja svojim prijateljima i navijačima. Klubovi prijatelja Partizana kojih već ima u preko dvadeset mesta u Jugoslaviji su prve laste jednog novog, modernijeg zamaha. Zamišljeno je da to organizovano članstvo vrši i određeni uticaj na politiku kluba, kao „glas navijača“, kroz iznošenje svojih stavova, analiza i procena svega što je dobro ili loše urađeno u prošlosti i sa jednim jasnijim pogledom u budućnost.
Međutim, posle odlaska većeg broja fudbalera iz one „zlatne generacije“ fudbalski klub Partizan nije bio u mogućnosti da sa, iz osnova formiranim, timom vodi borbu za titulu šampiona, što je posebno teško palo našim vernim navijačima, kojih ima sve više i više. Ali, istoriju jednog fudbalskog kluba ne čine samo „zvezdani trenuci“, osvojene titule i trofeji, već i oni teški momenti kada se nadvijaju mrki oblaci kriza, teškoća i neuspeha. Uostalom, pobede i porazi, usponi i padovi su sastavni, nerazdvojni deo anala svakog fudbalskog kolektiva.
Partizan, na žalost, u ovoj jubilarnoj godini neće ni jednim od dva velika nacionalna trofeja (prvenstvo i Kup) obradovati svoje prijatelje. Umesto toga, navijači „crno-belih“ setiće se ovogodišnjeg uspeha na velikom Pentagonal turniru u Siudad Meksiku. To je istovremeno bio i najveći uspeh jugoslovenskog fudbala u 1970. godini. Partizan je, u plemenitom nastojanju da se dokaže u dalekom Meksiku, postigao jedan od svojih najvećih uspeha i tako doprineo odbrani ugleda našeg fudbala, koji je ozbiljno ugrožen drugim uzastopnim nedolaskom na finalni deo svetskog fudbalskog prvenstva.

Partizan u jugoslovenskom fudbalu

Za vreme oslobodilačkog rata i revolucije reč *partizan* bila je zanos slobode, žeđ mnogih usana u porobljenoj zemlji i logorima smrti, mada i radost tih turobnih dana. Kada je rat pobednički završen, partizani su već bili ušli u istoriju. I nije slučajno da baš taj sinonim borbe i nepokornosti, to već i u svetu popularno ime partizan, uzme i fudbalski klub jugoslovenske narodne Armije.

Bilo je to oktobra 1945. godine. Ni najdalekovidiji tvorci ovog sportskog kolektiva nisu mogli predvideti takav razvojni put, uspeh i slavu fudbalske ekipe, tada još samo fudbalske sekcije pri Centralnom domu Jugoslovenske narodne armije!

U prvim posleratnim danima omladinske i sindikalne organizacije pristupile su organizovanju fiskulturnog pokreta i sportskog života u čitavoj zemlji. Svi tako osnovani sportski kolektivi pripadali su svojim gradovima, pokrajinama, pa i samim republikama. Tu su oni dobili svoje prirodne korene i počeli da bujaju uz pomoć i podršku građana — navijača.

Pod takvim okolnostima i u tim okvirima osnivanje Partizana dobija jugoslovensku dimenziju i, kao što je Armija sveopšte blago, i fudbalski klub Partizan postaje jugoslovenska institucija i podjednako dobro svih republika.

Sa pojavom u sportskom životu naše zemlje i prvim utakmicama Partizan, već na samom startu, beleži izvanredne rezultate. Uostalom, već i podatak da je Partizan bio prvi šampion Jugoslavije u fudbalu i prvi nosilac Kupa Jugoslavije rečito govori o snazi i ugledu ovog kluba.

Za svoje savremenike, za sve one koji su tokom ovih 25 godina pratili rast, razvoj i uspon Partizana sve izgleda logično i jasno. Ali, mora se priznati da to nije

Miloš Milutinović je jedan od onih asova našeg kluba koji su na najubedljiviji način približili fudbal gledaocima i učinili da se ovaj sport zavoli. Miloš je posedovao takvu veštinu loptanja da je to bila fudbalska poezija. Igrao je s lakoćom, tehnikom i maštovitošću koju je u jugoslovenskom fudbalu posedovao još samo Bobek.

bio uvek lak put. U sportu je kao i u životu: korak radosti prati korak tuge i onaj ko ne zna da se drži, u trenucima iskušenja, ne zaslužuje ni časove trijumfa. Upravo zato, Partizan je kroz ove dve i po decenije dokazao da ni u najvećim potresima i uzbuđenjima nije izgubio svoje šampionsko dostojanstvo, svoje prave prijatelje, one navijače koji su bili i ostali s njim u radostima i u tuzi. I ne samo to — od uskog kruga navijača, prevashodno onih koji su nosili uniformu, lagano je rasla armija navijača Partizana i danas se takmičari ovog velikog sportskog društva gotovo u svakom gradu osećaju kao kod svoje kuće.

Za takav uspeh bilo je potrebno mnogo napora, sportske veštine, pravog umeća da se protivnik savlada, da se često bude prvi, najbolji...

Fudbalski klub Partizan svoj put, dug dve i po decenije, nije prolazio lagano, već u skokovima i kroz najveće uspehe. Zato je fudbalski klub ove velike sportske porodice bio i ostao najdraža i najradosnija misao.

Ali, vrednost i velika snaga Partizana ne iscrpljuje se samo u klupskim okvirima. Taj kvalitet ima svoje veliko prostiranje van granica ne samo naše zemlje, već i Evrope i sveta.

Fudbaleri Partizana su bili prvi i najbolji ambasadori Jugoslavije u prvim poratnim danima, onda kada su neke zemlje u svetu bile rezervisane prema novoj Jugoslaviji. Da je skepticizam početak svakog verovanja osvedočili smo se i na primeru fudbalera Partizana. Uvek je bilo dovoljno da samo jednom zaigraju, da ovlaš prospu pred zadivljenim gledalištem obilje svoga znanja, veštine i lepote pa da Bobek, Čajkovski, Milutinović i ostali gledaocima postanu prisni već pri prvom susretu.

Ta divna tradicija negovanja velikih majstora loptanja nastavljena je kroz generacije i zato je Partizan uvek bio jedno od stecišta onog najvrsnijeg i najlepšeg u jugoslovenskom fudbalu.

Kroz sve godine — izuzimajući samo 1970 — kada su zbog bolesti i povrede Bora Đorđević i Paunović bili sprečeni da obuku dres reprezentacije — Partizan je uvek davao igrače za državni tim, čak i za tim sveta (Milutin Šoškić) i Evrope (Čajkovski i Zebec).

Dva sportska druga iz onih dana kada su čuvali mrežu reprezentacije sveta: Milutin Šoškić i slavni Lav Jašin snimljeni uoči utakmice Engleska—reprezentacija sveta (na slici gore).

Često stadion na Kantridi nije mogao da primi sve one poštovaoce Partizanove igre pa su dvoboji sa Rijekom praćeni i sa stenovitog brda (desno).

Ivan Čurković, jedan od najboljih jugoslovenskih golmana u timu Partizana je nasledio legendarnog Šoškića, pa se njegov odlazak nije osetio kao oslabljenje. Čurković ima specifičan način odbrane gola. Racionalnost je pretpostavio atraktivnosti i zato više deluje sigurno nego zasenjujuće.

Stjepan Bobek i Milan Galić su do danas neprevaziđeni golgeteri u reprezentaciji Jugoslavije. Jednom se desilo da je Partizan dao osam igrača za državni tim (utakmica protiv Izraela)!

Recimo i to da je golom Milana Galića reprezentacija Jugoslavije slavila prvu pobedu u Budimpešti nad reprezentacijom Mađarske (1 : 0).

U prvom Kupu nacija Evrope, 1960. godine, u Parizu, i dve godine kasnije, na svetskom prvenstvu u Čileu, okosnicu državnog tima činili su igrači Partizana: Šoškić, Jusufi, Vasović, Galić, Kovačević...

Istaknimo s ponosom da je naš dugogodišnji član i kapiten ekipe, Stjepan Bobek, po opštem priznanju najbolji jugoslovenski igrač svih vremena.

Zlatka Čajkovskog su poznavali svi kontinenti i dugo je smatran jednim od najboljih halfova sveta.

Branko Zebec je bio igrač evropske klase i do danas je rekorder u broju odigranih utakmica za reprezentaciju (65).

Miloš Milutinović, najdarovitiji jugoslovenski fudbaler, svojim čarolijama na terenu, viteškim držanjem i gracioznošću, kojom je igrao fudbal i branio boje Partizana, ušao je u anale kao „hudožestvenik u kopačkama".

Milutin Šoškić je imao tu čast da se kroz njegovu obdarenost oda priznanje Partizanu i celom jugoslovenskom fudbalu na onoj čuvenoj utakmici, kada je u meču s Engleskom branio gol reprezentacije „ostatka sveta". Šta rečitije govori o tome koliki je doprinos našeg kluba u stvaranju ugleda i fudbalske moći Jugoslavije, nego kada se nabroje samo imena onih reprezentativaca, koji su preko 20 puta branili boje svoje zemlje. Evo tih asova: Branko Zebec (65), Stjepan Bobek (63), Zlatko Čajkovski (55), Fahrudin Jusufi (45), Milan Galić (44), Milutin Šoškić (42), Miloš Milutinović (34), Velibor Vasović (31), Bruno Belin (25), Minda Jovanović (25)...

Partizan je uvek bio daleko od uskosti i podozrenja bilo koje vrste. Saradnja sa svim ostalim klubovima i forumima je bila na bazi uzajamnog poštovanja i punog poverenja. Mnogi sportski radnici i stručnjaci Partizana su u najelitnijim forumima.

Kao treneri reprezentacije, selektori i najviši rukovodioci trenerske organizacije i stručnih organa u FSJ, radili su: Ilješ Špic, M. Ćirić, T. Pogačnik, S. Bobek, P. Mihajlović, H. Ruševljanin, M. Kos, V. Golubičić, M. Lovrić, M. Nenković, F. Matekalo i drugi.

Uspomena na polufinale Kupa šampiona Evrope. Na Old Trafordu, pre početka revanš utakmice Mančester junajted—Partizan, kapiteni Šoškić i Lou se rukuju u prisustvu sudije Dinsta. Eliminacijom prvaka Engleske Partizan je pribavio sebi veliki ugled i slavu na Britanskim ostrvima i zato je za mnoge tamošnje ljubitelje fudbala Partizan sinonim za ono najlepše u kontinentalnom fudbalu.

Mnogi igrači Partizana, kroz sve generacije, danas su ugledni stručnjaci-treneri u zemlji i inostranstvu i svoje iskustvo prenose na mlađe. Dovoljno je potsetiti na F. Šoštarića, Mindu Jovanovića, R. Čolića, B. Palfija, D. Janevskog, K. Simonovskog, D. Marjanovića, P. Jovićevića, B. Zebeca, Z. Čajkovskog, M. Milutinovića, B. Pajevića, A. Hercega, M. Valoka, M. Petrovića, L. Jakovetića...

Uticaj koji je naš klub vršio na ceo jugoslovenski fudbal je evidentan. Još iz onih dana, kada je Ilješ Špic u Partizanu organizovao igru, koja se temeljila na „četvorouglu" i bio protagonista novog strujanja u koncepciji i samoj strategiji fudbalske misli, pa napred. I na planu rada sa najmlađim fudbalerima Partizan je mogao biti uzor. A da nije tako, zar bi bilo one „zlatne generacije" juniora, koja je dala sedam ne samo standardnih igrača prvog tima, već i reprezentativaca (Šoškić, Jusufi, Vasović, Miladinović, Zvezdan i Srđan Čebinac i Kovačević!).

Spomenimo i to da su iz našeg kluba bile pokrenute mnoge akcije za unapređenje i za dobro jugoslovenskog fudbala, koje su kasnije forumi prihvatili i sprovodili u život...

Predsednici govore

RATKO VUJOVIĆ:

Kako uključiti i civile?

Za 19 godina, osam predsednika Partizana. Prvi: general-pukovnik Ratko Vujović, 1950. Od dana kada je Partizan postao cevilni klub.

On je deo istorije kluba, njegova živa enciklopedija. Teško je naći događaj u Partizanu kojeg se popularni Čoče ne seća. On je uz klub i sa njime, uvek. Partizan je deo njega i njegove radosti. Danima Ratko Vujović može da priča o Partizanu. Uvek nešto novo, zanimljivo. Od onih trenutaka kada je, kao prvi predsednik, vodio borbu za osamostaljenje, pa do danas, kada je u mnogim situacijama preteča afirmacije samoupravnih normi, mada nije aktivno član rukovodstva. On, jednostavno, ne može bez Partizana...

— Teško je bilo odvići se od sistema vojne hijerarhije u radu — seća se danas tih početaka iz 1950. godine Partizanov prvi predsednik. — Teško je bilo sprovesti metod kolektivnog rukovođenja. Bilo je trenutaka kada su vrcale varnice. Napuštali su se, protestno, sastanci, izbijale svađe... Ali je sve trebalo izdržati.

Partizan je deo njega. Bio je to i onda kada je u Splitu, vojničkim prebrojavanjem, trebalo videti ko je spreman da se bori, a ko nije. I onda, kada je i po 300 kilometara Čoče znao da prevali i ne spava, da bi gledao svoje ljubimce. Pa će, u jednom trenutku, dečački i zaljubljenički, da se pohvali:

— Kuda sam god putovao sa ekipom, kao vođa puta, Partizan nikada nije izgubio! Bio sam im, izgleda, srećne ruke.

U njemu živi sve, on teško može da deli periode na njegovo predsednikovanje, i rukovođenje drugih. Jer Ratko je uvek bio „na licu mesta". On nikada ne može da zaboravi dve sjajne pobede nad Crvenom zvezdom (6:0 i 6:1), on pamti „kao da se juče zbilo" blistave pobede nad Sarajevom, Spartakom, Rabotničkim... ne može da zaboravi đerdan sjajnih rezultata na turneji po Africi. Ali, kao po nekoj inerciji, Ratko nađe uspomenu koja mu baš nije bila prijatna. Spreman je i da vidi i događaje „iza gola":

— Kako da zaboravim utakmicu za Kup, 1954. u Kragujevcu! Nikada nisam izgubio toliko nerava, nikada se osećao tako nemoćno. Ni u ratu! Bila je to plejada sjajnih igrača. Osvojili smo tada Kup, ali dugo posle utakmice nisam mogao da se smirim. Tada sam prvi i jedini put, za Partizanovih 25 godina, pobegao sa utakmice, pre kraja! Igrali smo slabo; Radnički nas je bio doveo na ivicu katastrofe. A naši fudbaleri su se ponašali kao da vodimo sa nekoliko golova razlike. Ni danas me niko ne može ubediti da Čik i Minda Jovanović nisu namerno theli da me iznerviraju!? U poluvremenu su mi „dušu uzeli", a šale na moju „hrabrost" nisu prestale ni posle meča... Sva sreća, Boba Mihajlović je bio raspoložen, postigao je tri gola iz penala, pa smo se — nekako — domogli sledećeg kola.

Puno je voleo Bruna Belina. Voleo je i druge, ali je — po njemu — Belin bio igrač velikih vrednosti. Sa Bobekom i Šoškićem, najbolji kojeg je Partizan imao.

— Volim i ove današnje prvotimce — kao da želi da završi misao nekadašnji predsednik — ali su nekako preosetljivi. Treba se umeti boriti za boje Partizana. Valok, Čajkovski, Atanacković, Šoškić... znali su i povređeni da budu najbolji na terenu.

BOGDAN VUJOŠEVIĆ:

Osvojili su me fudbaleri — entuzijasti

U društvo aktivnih sportskih radnika dovela ga je velika ljubav prema fudbalu koji je u mladosti i sam igrao. On, Bogdan Vujošević, general izabran je za predsednika u delikatnom trenutku za klub, kada se nije moglo govoriti o jedinstvu članova uprave, iako je izabran jednoglasno.

— Osvojao me je, seća se Vujošević tih dana, entuzijazam igrača, oduševljenje s kojim su igrali fudbal. Bili su to fudbaleri svetske klase, možda baš zato što im je fudbal bio ljubav. Sjećam se, recimo, Čika koji je po dolasku iz Južne Amerike — sa jedne naporne turneje — takoreći s voza otišao na trening. Bila je to, inače, generacija koja je imala čime da oduševi svakog istinskog ljubitelja fudbala. Iz toga doba ostaju nezaboravne Šoštarićeve odbrane, Bobekova proigravanja i golovi, Zebecovi bjegovi, Miloševa virtuoznost, Čikova neumornost, kao i Belinova mirnoća i sigurnost. Svako je sa po nečim osvajao. Bile su to veoma izražene sportske individualnosti. I u svetu smo zbog toga bili poznati. Neću nikada zaobraviti kako je u River Plati spiker argentinskog radija najavio Čajkovskog, kao najvećeg živog desnog halfa, fudbalera iz Jugoslavije, koji će pozdraviti argetinski narod!

— Da li ste kao predsednik imali briga?

— Moram reći da smo onda brinuli brigu o fudbalerima Partizana, kao da se radi o ljudima iz naše familije. Ako se razboli ili ima porodične neprilike mi bi o tome raspravljali, kao da je to naš lični problem! I pomagali smo, naravno, da se teškoće riješe.

— Nešto malo sačuvanih dokumenata iz toga doba govore da nije baš sve išlo glatko ni među igračima, a naročito ne u upravi?

— Kada se već toga sjećam, moram reći da je to bio period koji je mogao značiti veliki uspon Partizana, jer su njegove potencijalne mogućnosti bile izvanredne. Ali je baš tada, na žalost, među ljudima u upravi došlo — zbog prestiža i drugih razloga — do ozbiljnih razmimoilaženja. Ogromni napori da se ti nepotrebni sporovi izglade nisu urodili plodom. To nije moglo ostati bez posledica na jedinstvo i spremnost kluba, a prema tome i na njegove sportske rezultate.

— Moram reći da situacija u cijeloj fudbalskoj organizaciji toga vremena nije bila povoljna. Postojali su takozvani crni fondovi, za koje, ponegdje, ni najodgovorniji članovi uprave nijesu znali. Na skupštinama se o tome nije govorilo, a i na drugim sastancima nije bilo javne diskusije. Ta boljka ondašnjeg fudbala nije mogla da mimoiđe ni Partizan, jer su odnosi u fudbalu bili takvi da se nije moglo opstati, kao veliki klub i zadržati vrhunske igrače, ako se preko ovakvih fondova ne bi kršili propsii. To je bio razlog što su i oni koji su nešto naslućivali prećutno tolerisali takvu praksu — nisu zavirivali iza zavesa crnih fondova.

Profesionalizam je već kucao na vrata. U drugim zemljama i na zapadu i na istoku, za igranje fudbala su se, u raznim oblicima, dobijale manje ili više zarade. Mi smo pokušali da takozvanim neamaterizmom zaustavimo proces profesionalizacije. Crni fondovi su bili znak da nećemo dugo izdržati. No, ovi fondovi unosili su mnoge negativne pojave među klubovima, pa su opravdano bili meta oštre kritike sportske javnosti.

— Vi ste ih, izgleda, dobro upamtili?

— A ko i ne bi! No, oni nisu uvek davali ton sportskim odnosima u klubu. Naprotiv, većina sportskih radnika je sa velikom ljubavlju i mnogo truda pomagala da se klub učvršćuje, jača i postiže što bolje rezultate. Bez takvog amaterskog napora i oduševljenog angažovanja klub se ne bi mogao ni održati.

— Uspomene koje me vežu za to doba ostaće kao trajna veza sa ovim klubom, jer sam i onda kao aktivni sportski radnik u klubu osjećao da je moje angažovanje bilo na pravom mjestu — za ekipu koja mi je bila i ostala čvrsto prirasla za srce.

— A danas, kada klub proslavlja srebrni jubilej?

— I danas s njim dijelim radosti uspjeha i tugu neuspjeha.

ĐURO LONČAREVIĆ:

Neslaganje podelilo Upravu...

Osmeh preleti licem, ali se, ipak, ispune nekom jedva primetnom setom, kada mu pomenete Partizan. General-pukovnik Đuro Lončarević bio je predsednik fudbalskog kluba, u vreme previranja, pa i trzavica, u periodu od 1955. do 1957. godine. Vodio je uspešno i umešno klub, bilo je i uspeha i neuspeha.

Nekada aktivni fudbaler predratnog Radničkog, navikao na probleme i borbu, znao je da se uhvati u koštac sa nedaćama. A bilo ih je...

To je period afirmacije Partizana kao beogradskog kluba, period unutrašnjih neslaganja, kojih se Đuro nerado seća.

— I danas mi je žao zbog toga. Negde, 1956. došlo je do rascepa u Upravi. Ostala mi je polovina, ali je radilo samo nas šest! Sva sreća, bili smo jedinstveni, izdržali smo. Pritiskala nas je još i nezavidna finansijska situacija!

Službeni premeštaj ga je odvojio od Partizana.

— Pratio sam, ipak, sva zbivanja u klubu, ali je vreme učinilo svoje. Nema više onog temperamenta, nestrpljenja. Sada rezultate pratim još samo iz štampe.

Uspomene se za trenutak ponovo vrate. Oči ožive...

— Miloš Milutinović je otišao u JNA, kada nam je bio najpotrebniji. Postojala su neslaganja između nekih igrača — seća se tadašnji predsednik. — Uprava SD Partizan imala je svoje koncepcije, koje su smetale nama iz fudbalskog kluba. Rezultati slabi, pa smo morali da tražimo izlaz. Doveli smo Mađara Kaločaja za trenera...

— A o ostalim svetlijim trenucima?

— Bilo je i prijatnih, dakako. Tako je to u fudbalu.

A kada ga podsetite na finale Kupa 1957. godine, osmeh se razlije po licu, javi se neki žar i radost, zaborave se trzavice...

— Kakav je to dvoboj bio! Ne sećam se dramatičnijeg meča. Evo jednog detalja, koji nije poznat široj

javnosti: Vreme je bilo nemoguće za igru, stalno je padala kiša. Predsednik Radničkog Uroš Bajić zamolio me da odložimo utakmicu zbog malog broja gledalaca. Radnički je bio siromašan klub. Od finala je očekivao da koliko-toliko popravi stanje klupske kase. Meni je, međutim, bilo važno da i tu brigu što pre skinemo s vrata, jer smo bili favoriti, pa nisam pristao na odlaganje. Kada je Radnički u prvom poluvremenu poveo sa 3:0 hvatao sam se za glavu. Što ne pristah na odlaganje!? U svlačionici je samo Milutinović verovao u preokret. I, zaista, u nastavku meča napravili smo čudo. Taj mi je trofej izuzetno drag.

Ali, to nije i jedini uspeh kluba za vreme Lončarevićevog predsednikovanja.

— Naš tadašnji podmladak je posebna priča. Bila je to talentovana generacija. Najjača u omladinskoj konkurenciji. Predvodio ju je veliki stručnjak, Florijan Matekalo. Na isteku mog mandata upravo se formirala poznata „zlatna generacija".

— U vaše vreme u Partizanu su igrali mnogi istinski asovi. Partizan ih je imao i ranije, i kasnije.

— Mislim da je Milutinović ostao nenadmašan, mada ove mlađe ne poznajem dovoljno. Bobek, Čajkovski i Zebec, bili su takođe izuzetni. Istina, na jedan drugi način.

MARTIN DASOVIĆ:

Borba za jedinstvo rukovodstva

Već pet godina je van sporta. Vreme, obaveze i godine učinili su da se general Martin Dasović povuče, da kormilo prepusti drugima. A bio je predsednik Partizana od 1958. do 1962. godine, dva puta uzastopno biran na taj položaj, da bi potom postao prvi čovek velike „crno-bele" porodice, predsednik SD Partizan.

Bio je i član Upravnog odbora, a u međuvremenu i član UO FSJ... Otišao je iz sporta 1965.

Izabran je za predsednika fudbalskog kluba, neposredno posle čestih trzavica, u trenutku kada je trebalo raditi, otklanjati mnoge slabosti.

— Svi, nekako, počinju od početka — priča general Dasović — pa ću pokušati i ja. Svako rukovodstvo drži se nekih principa. Uprava, sa mnom na čelu, želela je da ostvari jedinstvo svojih redova (jedinstvenost kriterijuma). Mislim da smo to i postigli. A to je, za to vreme, bilo veoma značajno. Smatrali smo da za rad u klubu treba birati ljude iz svoje sredine, pa je u stručni aparat došla kompletna garnitura naših bivših fudbalera. Prošlost je bila obeležena nekim sitnijim nesporazumima među pojedinim fudbalerima. Bio je to povod da insistiramo na razvijanju drugarskih odnosa među igračima. Iskustva su bila dovoljno gorka. Pokušali smo da približimo ljude, drugarskim susretima, zajedničkim izletima i sličnim.

— Doveli smo Galića i Radovića. Želim, međutim, da istaknem — nastavlja bivši predsednik Partizana — da je novo rukovodstvo našlo u klubu solidnu osnovu, bez obzira na ranije trzavice. Našli smo jedan zreo i stasao podmladak. Zahvaljujući tome smo i mogli da postignemo rezultate izuzetne vrednosti. Teškoće nisu prestale izborom nove uprave. Neprijatnih momenata je i dalje bilo. Čak i ozbiljnih previranja u klubu. Kad smo smatrali da smo učinili i postigli najviše došlo je do „slučaja Zebec". Žrtvovali smo ovog fudbalera, odnosno odrekli se njegovih usluga, u interesu reda i discipline, i doneli odluku o raskidanju ugovora. Uprava u tome nije bila sasvim jedinstvena, ali to nije uticalo na njen rad i odluke. Manjina je prihvatila mišljenja i odluke većine.

— Bilo je to vreme dobrih rezultata, rasta jedne izuzetne generacije? — primećujemo.

— I ja mislim da je bilo uspeha. Usvojili smo dva prvenstva države,

Ratko Vujović

Bogdan Vujošević

Đuro Lončarević

Martin Dasović

stvorili odličan tim, podmladak je takođe beležio pobede. To je bio odličan kolektiv. Imala je ta generacija svoj tim i svoju igru, zalaganje fudbalera bilo je na visini, pa je i to bio jedan od uslova dobrih rezultata.

— Pojedinci?

— Ne bih želeo da apostrofiram imena — kaže general Dasović. — To je neprijatan posao. Međutim, u smirivanju odnosa u klubu najveću ulogu odigrao je pokojni Belin. Uticao je na mlade svojim nemerljivim ljudskim, moralnim i igračkim kvalitetima. On je bio u stanju, na primer, da samoinicijativno ode u podsavez, potpiše novi ugovor bez ikakve materijalne nadoknade, u trenutku kada su neki drugi igrači tražili izuzetne svote novca!

— Tim je beležio vrhunske rezultate, ali se ipak priča da ste, za vreme svog predsednikovanja, izbegavali da gledate neke utakmice?

— Za četiri godine samo jednom sam bio vođa puta, i to u Splitu. Tada sam doživeo neviđeni košmar u navijanju, osetio tu psihozu pred meč i odlučio da nikada više ne putujem sa ekipom! To je bilo preteško za moje nerve. Utakmice između Partizana i Crvene zvezde uopšte nisam posmatrao. Teško bih podneo neuspeh, pa sam izbegavao da eventualno dođem u tu situaciju.

— I danas ste uz Partizan?...

— I biću uvek! Volim ga istom snagom kao i ranije. Ali, druge obaveze ne dopuštaju da se „crno-belima" pokloni više vremena i pažnje. Danas je veoma teško biti sportski radnik. Naš fudbal je takav da u njemu ne može da se stvori jedan veliki tim. Ni Patrizan se ne sme gledati izolovano. Da bi Partizan bio velik, mora i jugoslovenski fudbal da bude na nivou.

Martin Dasović je bio jedan od onih predsednika, koji je trenerima zabranjivao da sa njima diskutuju o sastavu tima, sistemu igre, formi pojedinaca... I u ovom razgovoru je izbegavao da priča o uspesima, čak i u trijumfu u prvoj Ligi šampiona...

— Ja sam odgovarao za klub, a stručnjaci za rezultate — objasnio je nekadašnji predsednik svoj stav. — Dve titule prvaka su delo fudbalera i stručnjaka. Neka oni o tome pričaju...

DIMITRIJE PISKOVIĆ:

Period maksimalne štednje

General Dimitrije Pisković, pripada grupi onih predsednika, koji su dugo radili u klubu, živeli sa njegovim problemima, i nosili ih na svojim plećima, pa se tek onda našli u ulozi „prvog čoveka" u klubu. Predsednik je bio 1962. i 1963. godine, ali on je kao potpredsednik aktivno radio još od 1958.

Pisković nosi u sebi i jedno kritično vreme kluba, ali i tri sjajne titule prvaka, on nosi jedno vreme prebogato događajima...

— Kako i ne bih, kaže, kada smo 1958. „nasledili" u klubu mnoga neslaganja, trzavice. Kada je trebalo učvrstiti poljuljani Partizan, ostavkama u upravi i sukobima. Sećam se: doneli smo odluku da se sednice rukovodstva drže svakih sedam dana. I to je donelo rezultate! Stabilizovali smo se, učvrstili, došle su dobre igre i pobede.

Bilo je to vreme početka smene generacija u Partizanu, odlaska mnogih asova. Formiran je novi tehnički štab, možda najjači u istoriji kluba: Takač-Špic-Mihajlović!

— Morali smo i finansijsku situaciju, koja nije bila zavidna, da saniramo. Zaveli smo maksimalnu štednju. Došla je, bar nagoveštajem, „zlatna generacija". Pa nam je, te 1959. godine, Crvena zvezda jednostavno „otela" titulu. Imali smo isti broj bodova, mada smo u jesenjoj sezoni zaostajali za čitavih sedam! To vreme nosilo je neke neminovne promene, rušilo barijere, pa će Pisković reći i ovo:

Dimitrije Pisković

Ilija Radaković

Vladimir Dujić

Mića Lovrić

Sređivanje tih odnosa proteklo je prilično bolno, odstranjeni su neki članovi rukovodstva i fudbaleri. Moralo je tako da bude u interesu Partizana.

Posle 12 „gladnih godina“ (1961) osvojio je Partizan prvenstvo, a zatim u narednim godinama i sledeća dva. Dimitrije Pisković je u međuvremenu postao i predsednik.

— Koliko je bilo neizvesnosti i straha u tom trećem podvigu, seća se ovaj vredni fudbalski radnik, pokazuje i ovo: vodili smo ubedljivo, pa su neki ključni igrači a i ostali, premorenošću i samouverenošću, dopustili da nas Crvena zvezda stigne! Neposredno pred ciljem. Bilo je i panike, ali smo smogli snage da nešto učinimo. Sazvan je hitan zajednički sastanak uprave i fudbalera, nastupila je opšta mobilizacija. I, po treći put, uzastopno — postadosmo šampioni!

Pisković je spreman da ispriča i mnoge pojedinosti o samovolji nekih „zvezda“, ali i da se s pravom pohvali nečim što nije samo rezultat:

— Mislim, reći ću na kraju, da smo u tom periodu uspeli da stvorimo sjajan tim, stabilno rukovodstvo, ali, pre svega, da uspostavimo izvanredne odnose sa svim prvoligašima i mnogim manjim klubovima, sa sudijskom organizacijom, forumima i štampom! Partizan je svuda odlazio kao prijatelj, svi su mu dolazili kao prijatelji. I to je postala tradicija ovog kolektiva...

ILIJA RADAKOVIĆ:

Obuzdani nezdravi vetrovi

Ako je bilo burnih i nezahvalnih perioda, u kojima je trebalo koplja lomiti i otpore suzbijati, onda je to period rukovodstva sa predsednikom Ilijom Radakovićem, na čelu — od septembra 1963. do marta 1965. godine. Vreme sukoba, nesloga, vreme potrage za uspesima.

Nije ni malo čudno što Radaković taj period, proveden u Partizanu, smatra vremenom burnog života ovog kolektiva...

— Tadašnja uprava prihvatila je klub u jednom delikatnom trenutku. Posle tri uzastopno osvojena prvenstva — priča general-potpukovnik Ilija Radaković. — Bilo je to vreme iskušenja, kada je klub ostao bez tehničkog rukovodstva Bobek-Mihajlović, a iz kluba je na neobičan način otišao Vasović. Jusufi je bio otišao u JNA. Nasledili smo, dakle, sjajne rezultate i velike probleme.

— Da li ste ih rešili i kako?

— Jedno zlo donelo je drugo. Došlo je do razjedinjavanja među igračima, što je bio ishod mešanja sa strane u poslove uprave. Razlozi za ovakvo stanje su bili ne samo u skoroj diciji Partizana imalo nečega što nije bilo sasvim zdravo. Smatram da je najveća zasluga ondašnje uprave kluba i podrške, koju je dobila na poznatoj skupštini na Pravnom fakultetu u Beogradu, što od tada fudbalski klub prvi put živi i radi u mirnijim — normalnim uslovima, bez gotovo tradicionalnih trzavica. Upravi je pored toga uspelo da vrati Vasovića i Đorđevića, koji je takođe bio otišao u Crvenu zvezdu! Doveli smo Rašovića, Pirmajera, Bajića... i još neke igrače. Pomogli da se stvore uslovi za rezultate koji će kasnije doći u Kupu šampiona.

— Ostala sećanja?

— Uneli smo više organizovanosti u rad sa mlađom fudbalskom generacijom — nastavlja drug Radaković.

— Naša ocena je bila da je duže vremena težište rada bilo na prvoj ekipi, pa je mnogo mladih talenata otišlo u druge klubove. Taj rad smo pokrenuli, finansijski osamostalili i pomogli da se formira fudbalska škola „Belin-Lazarević“.

— Doveli ste i Ruševljanina?

— Nama je bilo veoma žao što je došlo do poznatog „puča“, koji je izazvan spoljnim uticajem. Suština tog spora leži u činjenici da se izvesni faktori van kluba nisu mogli pomiriti sa samostalnijom politikom uprave i orjentacijom na neka nova rešenja u fudbalskom sportu, uopšte. Dovođenje Ruševljanina, u to vreme poznatog stručnjaka i selektora, bilo je sračunato na sređivanje kluba, ali njegov dolazak — zbog poznatih okolnosti — nije bio prihvaćen i on je objektivno morao da ode. — Učinjeno je dosta i na poboljšanju odnosa sa drugim klubovima, posebno Crvenom zvezdom.

— Vi ste predsednik kojemu je, čini se, najteže bilo predsednikovati?

— Svim predsednicima je bilo teško. Ne znam da li je meni bilo najteže, ali mi je najvažnija satisfakcija, i tadašnjoj upravi naravno, da posle nas Partizan nema tradicionalnih unutrašnjih neslaganja. Ako smo mi svojim radom tome doprineli, onda se isplatilo zalagati se i doživeti dosta neugodnosti.

— Druže generale, zar za te dve godine nije bilo i lepih momenata?

— Problemi, razočaranja i radost su se smenjivali. Pored svega uspeli smo, na primer, da 1964/65. osvojimo prvenstvo. Pobedili smo Sao Paolo, Milano, igrali nerešeno sa reprezentacijom Moskve i Santosom, imali jednu sjajnu turneju u Turskoj, pobedili na turniru povodom proslave dana oslobođenja Beograda... Drugi tim je od 19 mečeva dobio 17, bili smo pobednici omladinskog Kupa Beograda, pioniri prvi u Srbiji, omladinci neporaženi na turnirima u Beču i Torinu, drugi tim najbolji u takmičenju mladih timova...

Partizan je tada imao plejadu asova. Vrednih ali različitih — misli Radaković.

— Danas ste daleko od rada u klubu, ali redovno na utakmicama?

— Idem na sve mečeve, radujem se rezultatima Partizana — reče na kraju general Radaković — i navijam! Neki mi kažu da sam samo navijač. A zar je to malo?

VLADIMIR DUJIĆ:

Vreme nenadmašne generacije

Dešavalo se, ne retko, da novi predsednici u Partizan dolaze obično posle neke trzavice. Vladimir Dujić nije bio izuzetak, ali je imao sreću da dođe u vreme definitivnog sazrevanja „zlatne generacije“.

Preuzeo je predsedničku „štafetu“ od Ilije Radakovića i ostao na tom mestu dve godine.

— I za to vreme sam — kaže Dujić — doživeo mnogo prijatnih i neprijatnih trenutaka. Igrački, to je bila sjajna i zahvalna generacija, ali nestašna. Za stvaranje ove generacije nije bez značaja blistava tradicija i zapaženi rezultati, koje je klub postigao u nacionalnim i međunarodnim takmičenjima i susretima. Partizan je uvek raspolagao izvrsnim majstorima fudbala, veoma cenjenim i van granica naše zemlje. Bobek, Čajkovski, Milutinović... i danas inspirišu generacije. Bogata baština ovog nasleđa nije mogla da ne ostavi traga i na „zlatnu generaciju“. Ta je generacija prošla kroz sve faze Partizanove škole, igrala zajedno od 17 do 27 godine! Velika je to prednost u njihovom igračkom sazrevanju...

Do tada (1965) Partizan nije osobito blistao u međunarodnim susretima. Taj tim bio je velik samo u nacionalnim okvirima, od 1960. do 1965. A u briselskom finalu propustio je šansu da bude najbolji evropski klub, bar nekoliko godina! Na žalost, posle poraza tim se rasturio.

— Finale u Briselu ostaje kao najveći Partizanov uspeh u međunarodnim takmičenjima. Neuspeh u finalu izazvao je veliko osipanje najboljih igrača, nestanak generacije koja je mnogo značila za Partizan i jugoslovenski fudbal. To je bilo neizbežno. Na raskrsnici između profesionalizma i amaterizma, oni nisu mogli da sagledaju realne mogućnosti za svoju dalju perspektivu i materijalnu egzistenciju. Bili su dosegli svoj igrački zenit i od njih se nije mogla očekivati ponovna renesansa. Uostalom, pokazalo se da nijedan od tih fudbalera nije postigao zapaženiji uspeh u inostranstvu! Ipak — nastavlja Dujić — bio je to period nezaboravnih utisaka i izuzetnih iskušenja. Setite se utakmice u Nantu, Bremenu, Pragu i Mančesteru. I danas mi je žao što nisam mogao da dobijem, od Nemaca, film sa utakmice u Bremenu. Bio sam spreman da ga, uz visoku cenu, otkupim. Želeo sam da ljubiteljima fudbala u nas pokažemo detalje sa ove utakmice, koja je bila više nego surova.

Zanimljivo je da Partizan u to vreme nije imao uspeha u nacionalnom prvenstvu. Toga se predsednik Dujić nerado seća:

— Tako je to u fudbalu. Ma koliko da sam bio zadovoljan rezultatima i igrom u Kupu šampiona, u nacionalnom prvenstvu išlo je slabije nego ikad. Svi pokušaji da na tom planu očuvamo renome kluba, ostali su uzaludni. Ozbiljno smo se nosili mišlju da takmičenje u prvenstvu nastavimo sa mladim timom. Međutim, takav nagoveštaj izazvao je opravdan otpor naših rivala, a i sama zamisao nije bila u duhu fudbalskih propisa.

Ne želi Dujić da govori o ličnim ciljevima, eventualnim greškama. On će se čak opredeliti za Čajkovskog i Bobeka, kao Partizanove velikane, ali će ovaj tihi i smireni predsednik Partizana, poželeti u jednom trenutku razgovora da ponovo evocira događaj neposredno pred briselski finale:

— Čekajući početak revanš-utakmice u Mančesteru, priča on, Gegić i Popesku su želeli da stave u tim bolesnog Kovačevića. Gegić je čak i ovo rekao: „Razlika je izgubiti sa Kovačevićem ili bez njega“. Valjda želeći da nagovesti svu odgovornost, koja bi usledila zbog eventualnog neuspeha. Bio sam odlučno protiv! U toj dilemi konsultovali smo i fudbalere članove Uprave — Jusufija, Vasovića i Šoškića...

Tada je, videći situaciju, sam Kovačević tražio da ne igra! I, njegova zamena Miladinović (do isključenja) bio je jedan od najboljih!

Vreme prolazi, pa se i navike menjaju.

— Život je to — kaže Dujić na kraju. — Nekada nisam ni trening propuštao, danas... Ne idem prečesto na utakmice.

MIĆA LOVRIĆ:

Odbrana sportskih principa

Mnogi su bili „digli ruke“ od Partizana, posle odlaska velikog broja fudbalera „zlatne generacije“. Mića Lovrić je, tada (1967.) prihvatio mesto predsednika. I danas vrši tu funkciju. Uz veliki broj novih članova rukovodstva, ovaj predani sportski radnik verovao je u generaciju koja je dolazila...

A posao nije bio lak. Trebalo je očuvati ugled kluba. Trebalo se suprotstaviti mnogim problemima, rešiti ih i, istovremeno, stvoriti uslove za afirmaciju samoupravljanja, suprotstaviti se novim vanfudbalskim afinitetima, koji su se upravo tada pojavili.

— Partizan se, kaže Lovrić, energično suprotstavio nepravilnostima, borio se za pozitivne norme. No, kao nikada do tada, naš klub je postao branilac sportskih principa i propisa, protagonist zakonskih i dogovornih rešenja u svim oblastima fudbalskog života.

Zahvaljujući takvoj politici, veliki

broj sportskih radnika iz kluba našao je mesto u raznim forumima, a Lovrić je postao (dva puta uzastopno) i predsednik Udruženja prvoligaša. Njegova principijelnost je stajala klub odlaska tada najboljeg igrača — Bečejca.

— Bio sam samo jedan od ljudi iz kluba, koji su odlučno bili protiv „licitacije“ sa drugim klubovima. Niti ja, niti bilo ko drugi, ne snosi krivicu za odlazak Bečejca! Uostalom, pokazalo se da je to bio trenutak nezdravih odnosa u fudbalskoj ogranizaciji.

Partizan se ne može pohvaliti peharima i titulama za ovaj period, iako su na organizaciono-administrativnom planu postignuti zapaženi uspesi. Nikada klub nije imao tako solidno finansijsko poslovanje, nikada tako sređene odnose!

— Lako je ostalim predsednicima, primećuje Lovrić u šali, svi se mogu pohvaliti osvojenim prvenstvima, peharima. Sadašnje rukovodstvo nema takvih „preporuka“, ali je, ipak, učinilo puno. Najzad, tu su i dve titule: pobednika Lige šampiona 1969. i ovogodišnji trijumf na turniru u Meksiku.

— Izgleda da sadašnja uprava ima najmanje problema?

— Ne želim nikog da uvredim, ali mi se čini: nikada rukovodstvo fudbalskog kluba nije bilo jedinstvenije! U klubu su svi odnosi regulisani pravilnicima. Retki su nesporazumi, a kada se jave — brzo ih rešavamo.

— Za vreme vašeg mandata često su menjani treneri!

— Ovaj upravni odbor nije smenio ni jednog! Ko god je otišao, učinio je to svojom voljom. To je još jedan dokaz zdravih odnosa i principijelne politike. Najzad, mi želimo rad na dužoj stazi, Bobeku smo nudili ugovor na 10 godina. Uspeli smo da, bez ikakve lažne skromnosti, trasiramo mnoge puteve i odnose među klubovima, što vodi istinskom ozdravljenju našeg fudbala.

Lovrićev period je, zaista, trofejima siromašan. Bilo je tu i nekih grešaka, možda, ali je učinjen ogroman korak napred na onim poljima, koji jedan klub čine velikim. Najzad, posle drastične smene generacija, nije se ni mogao očekivati meteorski uspon. Dva treća i jedno drugo mesto nisu neuspeh.

— Partizan danas ima odličan tim, iako je vreme Milutinovića neuporedivo, rezultati moraju doći — kaže predsednik Lovrić. — Nedostaju titule, ali će i njih biti!

Dva izrazita gol-igrača iz napadačkog reda bili su Mustafa Hasanagić i Idriz Hošić, koje vidimo u jednoj akciji okružene dvojicom snažnih igrača protivničke odbrane

Od komesara do tehničkog direktora

Bila su to vremena, kod nas, kada je i fudbalski klub imao svog političkog komesara. Partizan je, naime, u prvim godinama svoga postojanja bio tim Armije, u kojoj su komesari bili „politički vaspitači“. Zato je za ono vreme bilo sasvim prirodno da i fudbalski klub ima svog političkog komesara. Ta ličnost je u Partizanu, odmah po osnivanju i još nekoliko godina kasnije, bio Pavle Jovićević, oficir i nekadašnji atletski rekorder. Za Jovićevića je vezana i ona istina, koja u današnje vreme ima prizvuk anegdote. Naime, kada je Partizan osvojio prvo državno prvenstvo u fudbalu, 1947. godine, Jovićević je u ime kluba, kao nagradu, podelio svim igračima knjigu „Kako se kalio čelik“.

Posle jednog Pavla došao je drugi — Pavle Vujović, takođe oficir, ali predratni fudbaler (bek beogradskog Jedinstva). Dolaskom Vujovića na dužnost tehničkog referenta kluba, gasi se i uloga političkog referenta kluba, gasi se i uloga političkog komesara.

Njegova aktivnost vezana je za pedesete godine i period kada je Partizan u svojim redovima imao četiri fudbalske zvezde (Bobek, Čajkovski, Zebec, Milutinović), a nije osvajao šampionske titule, iako je bio jedna od najcenjenijih ekipa Evrope.

Posle Vujovića, u tom nemirnom periodu, kada se vršila smena generacija u Partizanu, tu dužnost je jedno vreme — s puno diplomatskog umeća — obavljao Artur Takač, istaknuti funkcioner JSD Partizan i njegovih klubova.

Zatim je tri godine (od 1960. do 1963. godine) dužnost tehničkog rukovodioca obavljao Prvoslav Boba Mihajlović. To je bio period velikog uspona mladog tima Partizana, kada su tri šampionske titule uzastopno osvajane. Sa Bobom Mihajlovićem počinje i profesionalizacija te važne funkcije u fudbalskom klubu.

Posle Mihajlovića kratko vreme (samo polusezonu) tu dužnost (opet ne kao profesionalac) obavljao je dr Vlastimir Golubičić.

Zatim se uvodi institucija tehničkog direktora kluba i na to mesto dolazi Hugo Ruševljanin, fudbalski stručnjak iz Novog Sada i selektor državne reprezentacije. Na mesto tehničkog direktora fudbalskog kluba Partizan angažuje se, po odlasku Ruševljanina, Miodrag Kos, trener OFK Beograda. I vreme u kome je Kos bio na čelu stručnog štaba „crno-belih“ zabeleženo je kao period velikih potresa, ali i uspeha. Naime, te godine (takmičarska 1964/65. godina) Partizan nadmoćno (sa

Pavle Jovičević

Artur Takač

Prvoslav Mihajlović

Miodrag Kos

osam bodova prednosti ispred drugoplasiranog tima, što je rekord u našem fudbalu) osvaja još jednu titulu šampiona Jugoslavije.

Odlaskom Miodraga Kosa Partizan, na upražnjeno mesto tehničkog rukovodioca, dovodi Virgilija Popeskua, svog nekadašnjeg igrača i trenera Partizanove omladinske fudbalske škole, koji zajedno sa trenerom Gegićem vodi tim do finala Kupa evropskih šampiona.

Već sledeće godine, ali samo tri meseca, dužnost honorarnog „tehnika“ preuzima Pavle Jovićević, da bi u sledećoj takmičarskoj godini (sezona 1967/68. godina) na dužnost tehničkog direktora bio opet postavljen Boba Mihajlović.

Pavle Vujović

Mirko Nenezić

Milomir Strizović

Pavle Vujović bio je nekada aktivan fudbaler, a u Partizanu je amaterski vršio dužnost tehničkog rukovodioca u vreme kada je Partizan imao u svojim redovima Bobeka, Čajkovskog, Milutinovića, Zebeca i ostale asove.

Mirko Nenezić je bio generalni sekretar Partizana u periodu kada su osvojene tri uzastopne titule prvaka države — 1961., 1962. i 1963. godine i znatno je doprineo tom trijumfu.

Milomir Strizović pripada onom uskom krugu fudbalskih poslenika koji je dve decenije proveo u klubu na raznim dužnostima. Između ostalog, bio je i generalni sekretar kluba u vreme kada je Partizan bio finalista Kupa šampiona Evrope.

Pavle Jovičević je bio prvi i jedini komesar u fudbalskom klubu. U ono vreme to je bilo izuzetno značajna funkcija. Kako je Jovičević bio svestran sportista rezultati njegovog rada nisu požuteli u sećanju savremenika.

Artur Takač, jedan od osnivača Partizana čiji je rad i u fudbalskom klubu bio izuzetno dragocen. Vršio je dužnost amaterskog tehničkog rukovodioca i bio je pravi sportski diplomata.

Prvoslav Mihajlović je prvi tehnički direktor FK Partizan. Za njegovo i Bobekovo ime vezan je onaj najveći uspeh „crno-belih“: osvajanje tri uzastopne titule šampiona Jugoslavije!

Miodrag Kos je bio tehnički direktor kluba — profesionalac u periodu njegove najveće krize, ali je i pored svega Partizan u sezoni 1964/65 osvojio titulu prvaka, koja je istovremeno i naš poslednji trofej.

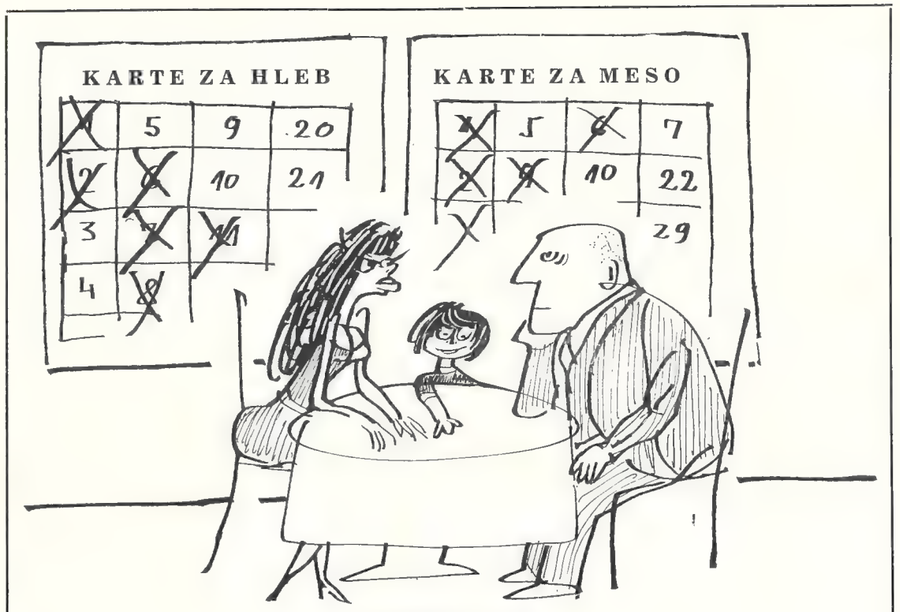

KALENDAR 1945.

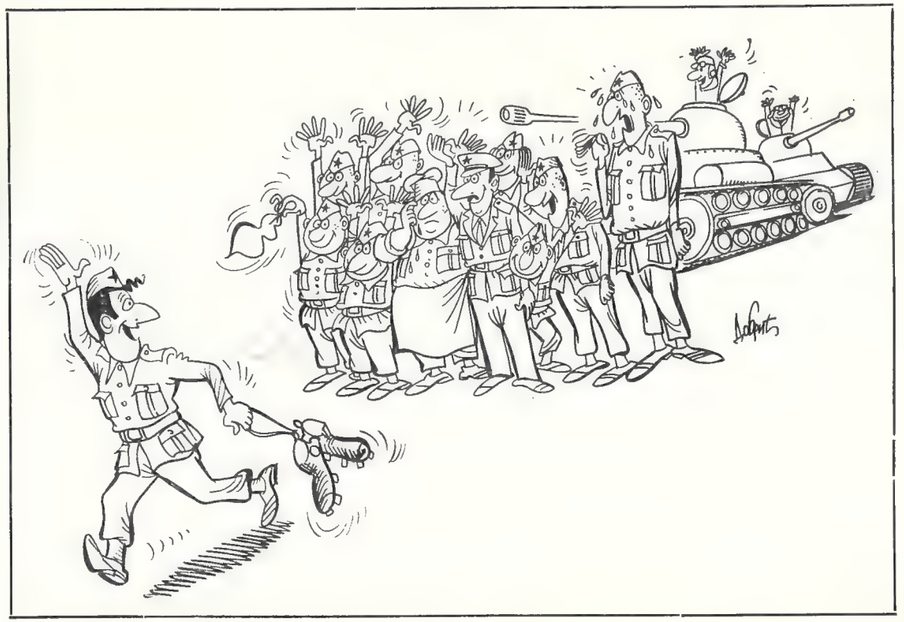

Pamti se

Po oslobođenju, 1945. godine, još nisu bila ustanovljena prvenstvena i kup takmičenja za klubove. Te godine održano je prvenstvo između republika.

Partizan je tada igrao samo prijateljske i međunarodne utakmice. Zanimljivo je da su „crno-beli" prvu utakmicu odigrali u Zemunu, protiv gradske reprezentacije. Rezultat je glasio 4:2 za Partizan, a sedam dana kasnije Beograđani su gostovali u Skoplju, gde su savladali reprezentaciju Makedonije sa 1:0.

„Crno-beli" su odigrali ukupno osam prijateljskih mečeva i svih osam rešili u svoju korist. Postigli su 49 golova, a primili samo dva. Najveća pobeda postignuta je protiv reprezentacije Petrovgrada (14:0).

U internacionalnim susretima Beograđani su odigrali četiri utakmice — dva puta su pobedili i doživeli dva poraza. Partizan je poražen u Beogradu, u susretu sa reprezentacijom Praga (1:4), a zatim je CSKA iz Moskve bio bolji — 4:3.

PRIJATELJSKE UTAKMICE

Zemun	6. X	Partizan — Reprezentacija Zemuna	4 : 2
Skoplje	13. X	Partizan — Reprezentacija Makedonije	1 : 0
Zemun	22. X	Partizan — Zemun	6 : 0
Novi Sad	23. III	Partizan — Reprezentacija Novog Sada	7 : 0
Novi Sad	3. XI	Partizan — Vojvodina	4 : 0
Pančevo	14. XI	Partizan — Sloga *(Pančevo)*	8 : 0
Petrovgrad	18. XI	Partizan — Radnički *(Petrovgrad)*	5 : 0
Petrovgrad	19. XI	Partizan — Vojno područje Petrovgrada	14 : 0

INTERNACIONALNE UTAKMICE

Beograd	20. X	Partizan — Reprezentacija Praga	1 : 4
Banska Bistrica	28. X	Partizan — Reprezentacija Slovačke vojske	3 : 1
Banska Bistrica	30. X	Partizan — Reprezen. Banske Bistrice	4 : 1
Beograd	6. XII	Partizan — CDKA Moskva	3 : 4

Napomena: Ove godine nije igrano prvenstvo i Kup.

REKAPITULACIJA

PRIJATELJSKE	8	8	—	—	49 : 2
INTERNACIONALNE	4	2	—	2	11 : 10
UKUPNO	12	10	—	2	60 : 12

Ekipa Partizana (na slici levo) iz onih dana kada su igrači bili vojni službenici (sleva): Glazer, Radunović, Rupnik, Atanacković, Bobek, Švaljek, Popesku, Mihajlović, Artur Takač, Čolić (stoje) i Simonovski, Čajkovski, Palfi, Brozović, Šereš i Matekalo (čuče).

Ekipa Partizana (na slici desno) odmah po osnivanju (1945. godina) sleva: Glazer, Đurđević, Popesku, Bobek, Mihajlović, Švaljek, Simonovski, Matekalo, Atanacković, Palfi, Šereš, Čajkovski (stoje), Čolić i Radunović (kleče).

Najbolja jedanaestorica

Igrao je Partizan te godine samo prijateljske mečeve. Takav početak nije mogao da oformi tim, jer su mnogi tek pri kraju godine obukli dres. Ipak, 20 fudbalera je pokušalo da sebi obezbedi mesto među najboljih 11. Jer, kasnije su njih 12 sa tog prvog „prozivnog" spiska obukli i dres reprezentacije!

Bila je to jedina igračka sezona Glazera. Uz Beleslina i Božovića rasli su već afirmisani Šereš, Simonovski, Rupnik, Atanacković, a kremnuli su stazom uspeha i Bobek, Čajkovski, Palfi, Mihajlović . . .

Standardna formacija imala je ovaj izgled:

Glazer, Čolić, Popesku, Čajkovski, Đurđević, Atanacković, Šereš, Palfi, Matekalo, Bobek, Simonovski.

Igrali su još:

Švaljek, Čulik, Beleslin, Boba Mihajlović, Rupnik, Božović, Janjić, Brozović i Šijačić.

Glazer

Čolić

Popesku

Čajkovski

Đurđević

Atanacković

Šereš

Palfi

Matekalo

Bobek

Simonovski

Asovi

FRANJA GLAZER

Majstor među stativama

Naš predratni fudbal imao je malo igrača evropske klase. Među tim istinskim asovima Franja Glazer je, svakako, bio golman ekstra klase. Došao je u Beograd iz malog osiječkog kluba i odmah obukao dres golmana prvog tima BSK-a. Iste godine je postao i reprezentativac i u predratnom fudbalu, među čuvarima mreže bio rekorder po broju odigranih utakmica za državni tim (33).

Glazer je bio nenadmašan na gol-liniji. Imao je nepogrešiv instinkt, odličan refleks, pantersku elastičnost. Posedovao je izvanrednu tehniku hvatanja lopte, a i danas je ostao neprevaziđen u boksovanju. To je činio tako sigurno, elegantno i snažno da je pesnicom znao da pošalje loptu čak do centra.

Kada je imao svoj dan (a takvih nije bilo malo) branio je zadivljujuće i ostajao nepobediv. Utakmica protiv Mađarske u Budimpešti (1:1), kada smo prvi put bili neporaženi, ostala je u sećanju očevidaca kao najviše golmansko ostvarenje.

Međutim, Glazer je imao i svoju „Ahilovu petu": bio je tremaroš, pa je često i povraćao neposredno pred utakmicu. Zbog toga je znao ponekad i da razočara, jer je bio igrač sa velikom odgovornošću.

Odmah posle rata Glazer je bio jedan od prvih igrača novoosnovanog tima Partizana. Branio je gol i istovremeno bio prvi trener „crno-belih".

Jedna velika golmanska karijera završena je u dresu Partizana, a druga odmah počela: Glazer je golmanski dres u našem klubu zamenio trenerkom i pozivom sportskog učitelja.

Najbolji strelac

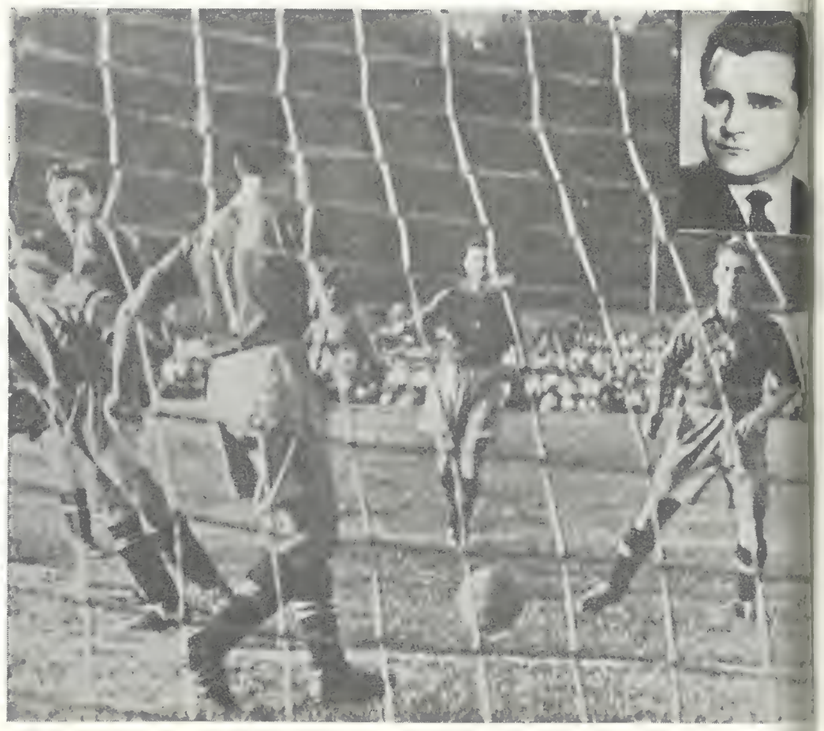

Florijan Matekalo

Desno krilo i polutka, prefinjeni tehničar, bio je i rasan gol-igrač. U danima povoja Partizana 1945. godine bio je golgeter.

1945. — Matekalo je postigao svega 16 golova, i to je bilo najviše u toj godini. Razumljivo, odigrano je samo nekoliko prijateljskih mečeva, pa je i ta cifra u tim uslovima impozantna.

Florijan Matekalo je bio idealno krilo WM sistema koji je u godinama pred drugi svetski rat počeo da dominira i na našim terenima. Matekalo je neposredno pred rat bio član zagrebačkog Građanskog, koji je uz BSK bio jedan od najboljih timova Evrope u to vreme. Bio je jedan od prvih igrača Partizana. Bolest srca je suviše rano prekinula njegovu igračku karijeru, ali je Partizan zato u Matekalu dobio odličnog trenera, čiji je pravi element — rad sa juniorima.

AGRARNA REFORMA
Jel' i nebo iznad zemlje naše?

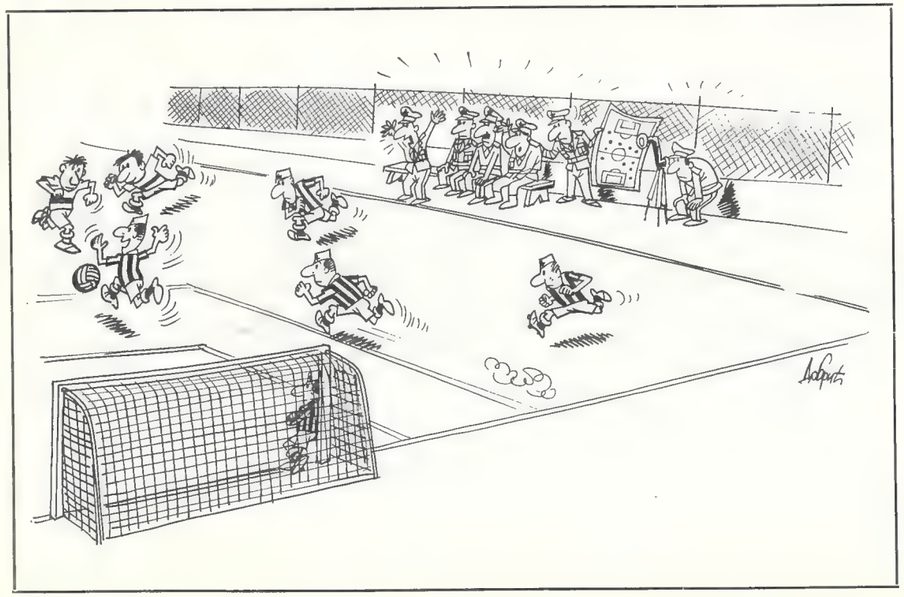

Događaj godine

Prvi gosti u Sovjetskom Savezu

U leto 1946. godine fudbaleri Partizana, koji još nisu sastavili ni godinu dana postojanja, marljivo su trenirali. Iako je do novoustanovljenog prvenstva preostajalo još nekoliko meseci, za fudbalere u uniformama nije bilo odmora.

Dugo se nije znalo o čemu se radi, vreme je bilo takvo, u pitanju su bili vojnici-fudbaleri i njihova dužnost je bila da slušaju, da izvršavaju naređenja. Pa ipak, se saznalo: u planu je bila turneja po Poljskoj i SSSR!

Za tu priliku vojnici-fudbaleri dobili su nove uniforme. Čak su im sašivena dva para dresova!

Za mnoge je ovo bio prvi put da kao fudbaleri gostuju u jednoj drugoj zemlji. Zbog toga je bilo razumljivo njihovo uzbuđenje.

U centru pažnje bilo je gostovanje po Sovjetskom Savezu. Ne samo zato što se radilo o prvoj zemlji socijalizma, o Moskvi, Lenjingradu i Tbilisiju, o gradovima i ljudima o kojima se samo slušalo ili čitalo. I o fudbalu u SSSR se malo znalo.

Pogotovu što je Partizanu pripala čast da bude prva inostrana ekipa, koja će gostovati posle rata u Sovjetskom Savezu.

Pred sam put održano je više sastanaka, na kojima je bilo reči o ponašanju, obavezama i igri koja fudbalere očekuje na turneji.

Posle uspešnog gostovanja po Poljskoj fudbaleri su se našli i u Moskvi. Za njih je sve bilo novo. Srcem i dušom su upijali sve što su videli, čuli. Za sve njih to je bio veliki doživljaj, novo saznanje, velika čast.

Na svakom koraku bili su dočekivani iznad svih očekivanja. Stadioni, na kojima su uspešno demonstrirali svoju veštinu, čekali su ih prepuni i sa srdačnim aplauzima.

Igrali su kako su najbolje umeli i ostavili u svakom slučaju izvanredan utisak. Ali, došli su do saznanja da se u Sovjetskom Savezu igra dobar fudbal, savremen i moderan za ono doba.

Evo nekoliko pasusa iz beležaka Nike Kadije, danas publiciste i novinara, koji je putovao sa ekipom, slao izveštaje u zemlju i preko mikrofona opisivao tok najvažnijih utakmica.

„Turneja po Sovjetskom Savezu ništa nije bila manje značajna i nije bila u manjoj meri — u odnosu na prve utakmice u Poljskoj — u znaku „Partizanovih malih ambasadora“, kako je fudbalere Partizana neko u to vreme duhovito nazvao, naprotiv, naši su fudbaleri oduševili i na stadionima Moskve, Lenjingrada i Tbilisija“.

I dalje:

„Tada, jedva godinu dana posle završetka drugog svetskog rata, kada su rane još bile sveže, ljudi su i u jednu, danas običnu sportsku manifestaciju, unosili mnogo više ljubavi i srca, više odgovornosti i osećanja dužnosti. Zato smo, po povratku u zemlju, mi, oficiri, mogli samo da, referišući svojim starešinama, odamo priznanje Partizanovim momcima, koji nijednog trenutka nisu zaboravljali svoju ulogu „malih ambasadora“ . . .

„Najveći deo Poljske, na primer, prošli smo jednim polurashodovanim kamionom. Stizali na teren neposredno pred utakmicu, smeštaj i prehrana u razrušenim i opustošenim gradovima bili su, razumljivo, loši — mereći današnjim — pomalo razmaženim, kriterijumima. Imali smo samo dve garniture dresova. Zapravo, to su bile obične košulje sašivene od plave i crvene padobranske svile. U jednima se igralo, u drugim smo išli u šetnju, na razne obilaske i izlete. Kad se radilo o prijemu svi smo se pojavljivali u uniformama, jer su igrači bili prvenstveno vojnici. A dnevnice? Pet dolara za čitavu turneju, tek toliko da se nađe za cigarete, razglednicu ili sladoled. Nije bilo ni ekonoma, svaki je vodio brigu o svojim rekvizitima“.

Po povratku u zemlju, fudbaleri Partizana su srdačno dočekani, a svi odreda bili su prepuni utisaka, doživljaja o kojima nisu mogli ni sanjati.

Neka budu još spomenuti i svi članovi ove ekspedicije po Poljskoj i SSSR: Šoštarić, Glazer (trener i igrač), Čolić, Brozović, Popesku, Čajkovski, Đurđević, Atanacković, Simonovski, Matekalo, Rupnik, Bobek, Rajko Mitić (kao gost), Šereš, Palfi i Švaljek. Ekipom su rukovodili Mirko Kalezić, Artur Takač i Niko Kadija.

Postignuti su sledeći rezultati.

U Poljskoj:

Katovice — reprezentacija Katovica 8:0, *Krakov* — Krakovija 4:3, *Varšva* — Krakovija 5:1, *Varšava* — Legija 6:0.

U SSSR:

Moskva — CDK 0:1, *Lenjingrad* — reprezentacija Lenjingrada 2:1, *Moskva* — Dinamo 1:4, *Tbilisi* — Dinamo 2:1.

Odmah po formiranju Partizan je imao 22 igrača, tačnije: dve ekipe odličnih fudbalera. Svi su oni tada bili vojni službenici i, kao što slika pokazuje, nosili su uniformu.

Snimak sa prvog gostovanja Partizana u SSSR, 1946. godine. Sa igračima su naš tadašnji ambasador u Moskvi Vladimir Popović i Peko Dapčević, general i nekadašnji predsednik kluba. Na toj turneji sa ekipom Partizana putovao je kao gost najbolji igrač Crvene zvezde Rajko Mitić.

Pamti se

Na startu bez premca

Prvi posleratni šampion postao je Partizan. Na kraju prvenstvene sezone 1946/47. sakupio je 47 bodova, pet više od drugoplasiranog, zagrebačkog Dinama. Partizan je postigao 77, a primio samo 17 golova.

Partizanov pohod na šampionsku titulu počeo je ujesen 1946. Beograđani su igrali briljantno: u jedanaest prvenstvenih mečeva, od kojih su sedam odigrali u Beogradu, zabeležili su jedanaest pobeda!

Najteži poraz doživeli su fudbaleri titogradske Budućnosti: 1. septembra u Beogradu Budućnost je izgubila sa 6:1. Zanimljivo je da je Partizan u toj sezoni primio samo četiri gola — protiv Budućnosti, beogradskog Metalca, 14. oktobra iz Niša i zagrebačkog Dinama.

I u prijateljskim mečevima Partizan je bio nadmoćan: odigrao je 23 utakmice, samo jednu nerešeno, jednom izgubio, a izvojevao 21 pobedu. Na prijateljskim mečevima napadači Partizana su postigli 129 golova, a golmani Partizana samo devet puta savladani!

Najveću pobedu u prijateljskim okršajima Partizan je izvojevao 17. marta u Mariboru, protiv domaće Slobode — 17:0. Valjevska Budućnost poražena je u svom gradu, 23. maja sa 13:0, a protiv italijanskog tima Magazini Đenerali, u Rijeci, zabeležena je pobeda od 12:0.

I u internacionalnim susretima „crno-beli" su imali briljantnih rezultata: izvojevali su osam pobeda i doživeli dva poraza.

Snimak sa prve utakmice Partizan—Dinamo (levo) koja je odigrana u Beogradu, na nekadašnjem igralištu BSK-a, (današnji stadion JNA!). Gledaoci su ispunili stadion do poslednjeg mesta (25.000 gledalaca) uživajući u majstorskoj igri najboljih fudbalera ova dva vodeća jugoslovenska tima. Ovo je momenat kada Simonovski i Rupnik ugrožavaju gol Zagrepčana. Franjo Šoštarić (desno) je na golu Partizana zamenio čuvenog reprezentativca Glazera i dugo je uspešno čuvao gol „crno-belih" u prvim godinama postojanja i aktivnosti. Evo jedne njegove uspešne intervencije sa beogradske utakmice između Partizana i Hajduka.

Najbolja jedanaestorica

Za samo nekoliko meseci stvoren je tim, koji nije imao premca! Došli su Šoštarić i Rupnik, Šereš je ustupio mesto mlađima. Partizan je imao već 27 fudbalera, što je bilo dovoljno za dobre rezultate. Dobio je sve prvenstvene duele te jeseni.

Treneru Špicu nije bilo lako da sastavi najbolju jedanaestoricu. U rezervi su bili i takvi majsori kao Glazer, Mihajlović, Janevski, Šereš... Ipak, najčešće su u prvoj postavi igrali:

Šoštarić, Brozović, Čolić, Čajkovski, Đorđević, Atanacković, Matekalo, Palfi, Rupnik, Bobek, Simonovski.

Šoštarić

Brozović

Igrali su još:

Glazer, Popesku, B. Mihajlović, Radunović, Švaljek, Krnić, Čulik, Šijačić, Janjić, Janevski, Marjanović, Vratan, Šereš, Nikolić, Šutevski i Jakuš.

Čolić

Čajkovski

Đurđević

Atanacković

Matekalo

Palfi

Rupnik

Bobek

Simonovski

Asovi

MIROSLAV BROZOVIĆ

Bek bez kompromisa

Miroslav Brozović je počeo da igra kao leva spojka, a prvotimac je postao već u petnaestoj godini! Član zagrebačkog Građanskog od 1935. godine (desno krilo). Na mesto beka postavio ga je trener Martin Bukovi iz Budimpešte (1938). U Partizan je došao 1946. i igrao do 1949, zatim je prešao u Sarajevo (II liga). Prestao da igra 1953. godine.

Miroslav Brozović je bio kapiten Partizana. Godine 1947. primio je pehar predsednika Tita, kao prvi kapiten u istoriji ovog takmičenja!

Robustan, gotovo neprelazan bek klasičnog dubl-ve-em sistema, u kome su se isticali odlučni braniči čvrstih prsiju, oštrog starta i čistog, dugog odbojnog udarca. Prihvatio je borbu sa protivnikom punom snagom Znao je da su krila brža od njega, pa je zato nastojao da reši megdane u prvom startu. Napadao je instinktom lovca kad ugleda divljač — u pravom trenutku i nepogrešivo. Prosto bi razneo protivnika težinom i naletom starta, poštujući pravila fer-pleja.

Umeo je tako da se postavi da je gotovo uvek bio u preimućstvu, najbliži lopti, ili bi mu svi putevi bili dostižni — prečicom je sustizao i najbržeg protivnika.

Standardni reprezentativac, bek bez konkurencije u svom dobu, jedinstven po svom stilu i načinu igranja Nije prevaziđen ni kad je prestao da igra, sve dok nov način igranja nije uveden i dok se nisu javili bekovi novog tipa.

Svoje najbolje igre Brozović je dao u „crno-belom“ dresu.

Najbolji strelac

Franja Rupnik

Rupnik je bio majstor za golove. U proseku, na svakoj utakmici je postigao jedan gol. Na 54 meča — 49 golova! Spretan, snažan, sa preciznim udarcem, Rupnik je uspeo da se 1946. godine nađe na čelu liste strelaca Partizana.

Rupnik je 1946. godine savladao protivničke golmane 38 puta, što je za prvi nacionalni šampionat bio mali podvig. Podvig, koji Rupnik kasnije nije imao prilike da ponovi, jer je ubrzo otišao iz kluba.

Franjo Rupnik je pripadao igračkoj eliti prve generacije Partizana. Bio je izvanredan napadač. Majstor u šesnaestercu, suptilan tehničar, vešt dribler, lukav „paker“ i siguran realizator. Podjednako je bio opasan za protivnika i koristan za svoj tim bilo da je igrao na desnom krilu i mestu centarfora.

ATLETIKA

Klubovi JSD Partizan

Večiti rasadnik asova staze

Može se reći da AK Partizan predstavlja veliko poglavlje u istoriji naše atletike. On je bio ona iskra, koja je posle rata buknula do prave buktinje, velike i svetle, koja je gorela i blistala ne samo u našoj zemlji već i širom sveta. Bila je to i ostala četa rekordera, pravi rasadnik asova staze.

Dok smo još preživljavali rane tek završenog rata, u Armiji su počela razna atletska takmičenja. Među mladićima, koji su takoreći iz rovova došli na atletsku stazu, ubrzo su pronađeni mnogi talentovani atletičari — budući rekorderi.

Tako je počela da se formira prva atletska ekipa, tako je još 1945. godine rođen Partizan. U minulih četvrt veka postao je velikan naše atletike, učinio više od svih da ovaj sport doživi velike trenutke trijumfa, ne samo u Jugoslaviji već daleko van granica.

U taboru „crno-belih“ odgajeno je 294 rekordera naše atletike, a 947 puta mladići i devojke Partizana borili su se u dresu reprezentacije. Za četvrt veka svog postojanja Partizan je godinama suvereno vladao atletskim megdanom, osvojivši šesnaest titula prvaka Jugoslavije i jedan pehar druga Tita. Na Olimpijskim igrama u Londonu 1948. godine Ivan Gubijan je doneo našoj atletici srebrnu medalju u bacanju kladiva, rezultatom — 54,27 m., a osam godina kasnije, u Melburnu, Franjo Mihalić je ponovio Gubijanov podvig, osvojivši isti trofej u maratonu, pretrčavši stazu za 2:26,32 časa.

U vitrini ovog vrednog kolektiva je bar čitava tona medalja, pehara i drugih trofeja osvojenih u Oslu, Štokholmu, Helsinkiju, Parizu, Atini, Istanbulu, Beču, Minhenu, Augzburgu, u dalekoj Americi, egzotičnom Japanu, na takmičenjima u Africi, u Moskvi, Budimpešti, Varšavi, Pragu, na mitinzima u mnogim manjim i većim gradovima širom Evrope.

Danas se divimo hitrom Karasiju, oduševljavamo trkama Međumurca, hicima sestara Bosnić. Ali, nikad neće biti zaboravljeni slavni Sabolović sa 35 značaka rekordera, legendarni trkač na dugim stazama Franjo Mihalić, čovek koji je hitcem kladiva na Olimpijskim igrama u Londonu proneo slavu Jugoslavije — Ivan Gubijan... Niko neće zaboraviti Zdravka Ceraja, koji je svojim finišima u trkama na stazama od 1.500 do 5.000 metara podizao gledaoce na noge, Petra Šegedina koji je u jugoslovenskom stiplu napravio revoluciju, osvojivši srebrnu medalju na evropskom šampionatu 1950., snažnog desetobojca Ota Rebulu, specijalistu za kros-trke Đorđa Stefanovića, vrsne skakače Stevana Lenarta (motka), Brnada (dalj), Dimitrijevića i Marjanovića (vis), Milovanovića (troskok). Generacije će prepričavati o velikoj trci Otenhajmera protiv Engleza Banistera, da je Vlada Marjanović prvi u istoriji jugoslovenske atletike preskočio visinu od dva metra, da je Mihalić trijumfovao, dva puta, na najvećoj novogodišnjoj uličnoj trci „Sao Silvester“ u dalekom brazilskom gradu Sao Paolu, da je pobedio na maratonima u Bostonu i Osaki...

Na prvim posleratnim Balkanskim igrama, 1946. godine u Tirani, Stefanović je osvojio tri zlatne medalje, a na pobedničko postolje su se popeli još Petar Vuković (vis), Branko

Atletska ekipa, apsolutni prvak Jugoslavije (sleva): Stefanović, Žerjal, Krupalija, Šerčić, Sabolović, Pavlović, Brnad, Kerešević, Radulović, Dušanović, Petranović, Ceraj.

Sušić (kugla), Danilo Žerjal (kladivo), Mirko Vujačić (koplje).

Partizan je bio jedan od malobrojnih jugoslovenskih kolektiva, koji je imao i reprezentativce u izabranoj selekciji Balkana, koja se takmičila protiv Skandinavije, a Mihalić je na prvom meču u Atini 1957. godine deklasirao Skandinavce u maratonu i osvojio zlatnu medalju.

Veliki je to put i dani kluba, koga su krasile sve vrline uzornog sportskog kolektiva. Nabrojati sve asove i njihova dela nije lako. Ipak, ne možemo a da ne kažemo da je Gubijan na evropskom šampionatu 1946. u Oslu bio poslednji, da bi marljivim radom i upornim treningom dve godine kasnije na Olimpijadi u Londonu oduševio. Moramo spomenuti one nezaboravne borbe sprintera Sabolovića, da je Šegedin na stadionu Hejsel u Brislu rezultatom 9:07,4 na 3.000 stipl za dah izgubio zlatnu medalju evropskog šampionata 1950, da je Vlada Marjanović sa povišenom temperaturom preskočio uvis, na takmičenju Jugoslavija — SR Nemačka u Augzburgu 1955., 2,03 m, da je Mihalić savladao i žegu i nevreme i protivnike u Atini, Istanbulu, Kumrovcu... Bilo je dana kad je padalo po nekoliko rekorda. Sprinteri — Sabolović, Stanković, Račić, Radulović u štafeti 4×400 metara — po nekoliko puta u toku nedelje dana pomerali su granicu rekorda! O pobedi Otenhajmera nad Banisterom, u trci na 1.500 metara na dvomeču Jugoslavija — Velika Britanija, 1951. na stadionu JNA, i danas se često pričaju detalji kao da je to bilo juče. Priča se kako je nepoznati Andrija „pregazio" slavnog Rodžera.

Sad, kad gledamo u rezultate koje su nekada postizali atletičari ovog kluba, mnogi od njih su dosta skromni za ovo doba raketa i najvećih dostignuća u sportu. Ali, ima rekorda koje su držali momci iz „crno-bele" čete, dostojnih poštovanja i danas. Onaj Sabolovićev od 21,7 na 200 metara kad neko od sadašnjih reprezentativaca postigne, računa se u bolje rezultate, a 48,2, koliko je na 400 metara trčao, sad u Jugoslaviji mogu postići najviše četiri atletičara! Od 294 rekorda, koliko su postavili Partizanovi atletičari bilo je i takvih, koji su po čitavu deceniju odolevali, kao što je Otenhajmerovih 3:47,0 na 1.500 metara, u onoj nezaboravnoj trci protiv Banistera, zatim Šegedinov na 3.000 stipl — 8:47,8, vremena Mihalića na 10.000 metara — 29:37,6 i Štritofa — 29:34,8 sad su dostižna samo jednom ili dvojici jugoslovenskih trkača.

Gledajući te brojke i te rekorde, još jednom se može videti koliko je Partizan kao veliki klub dao našoj atletici.

Gde je Partzan danas?

Partizan je bio i ostaće rasadnik asova. Više nije u mogućnosti da ima po nekoliko ekipa kao ranijih godina. Sad je rad organizovan samo na stvaranju asova. I, u tome imaju uspeha. Ivica Karasi je jedan od najboljih sprintera Jugoslavije i član rekorderske štafete 4×100 metara — 39,7, Nedo Farčić je rekorder na 5.000 metara — 13:45,8 i na 10.000 metara — 28:44,6. Ajanović je jedan od najtalentovanijih mladih preponaša, Popović je na najboljem putu da povrati staru slavu naše atletike u skoku motkom, Jože Međumurac je nedostižan na 800 metara sa 1:47,5, a na ovogodišnjem evropskom šampionatu u dvorani u Beču, osvojio je bronzanu medalju. Ivan Jokić je sa 3:46,0 cenjen trkač na 1.500 metara, na svim stazama Evrope.

U klubu se velika pažnja poklanja ne samo stvaranju rekordera, već i da oni koji prođu kroz njegove svlačionice i borilišta postanu i pravi ljudi. Bivši reprezentativac i predsednik Artur Takač, sada je direktor Međunarodnog olipmijskog komiteta, skakač uvis Petar Vuković je generalni sekretar ASJ, Petar Krstić je jedan od direktora kombinata „Sport", Sabolović pedagog i učitelj mladih u Armiji, zajedno sa Gubijanom, Štritofom, Mihalićem, Radulovićem i drugima. I to je uspeh Partizana.

Franjo Mihalić pripada velikanima jugoslovenskog sporta i zauzima počasno mesto među zaslužnim članovima JSD Partizan. Najbolje takmičarske godine proveo je u „crno-beloj" majici, pronoseći na svim meridijanima ime i slavu Partizana i jugoslovenske atletike.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE	Beograd	25. VIII	Partizan — Pobeda *(Skoplje)*	1 : 0
	Beograd	1. IX	Partizan — Budućnost *(Titograd)*	6 : 1
	Beograd	8. IX	Partizan — Metalac *(Beograd)*	2 : 1
	Beograd	15. IX	Partizan — 14. oktobar *(Niš)*	5 : 1
	Beograd	27. X	Partizan — Dinamo *(Zagreb)*	5 : 1
	Rijeka	3. XI	Partizan — Kvarner *(Rijeka)*	3 : 0
	Beograd	7. XI	Partizan — Spartak *(Subotica)*	1 : 0
	Beograd	15. XII	Partizan — Ponciana *(Trst)*	2 : 0
	Split	19. XII	Partizan — Hajduk *(Split)*	1 : 0
	Donja Lendava	22. XII	Partizan — Nafta *(D. Lendava)*	2 : 0
	Sarajevo	26. XII	Partizan — Željezničar *(Sarajevo)*	3 : 0
PRIJATELJSKE UTAKMICE	Split	13. II	Partizan — Reprezentac. mornarice	4 : 1
	Split	15. II	Partizan — Split	5 : 1
	Split	16. II	Partizan — Mornarica	9 : 0
	Split	4. III	Partizan — Reprezentac. Splita	4 : 0
	Rijeka	9. III	Partizan — Jedinstvo *(Sušak)*	10 : 1
	Rijeka	10. III	Partizan — Magazini Đenerali *(Rijeka)*	12 : 0
	Ljubljana	15. III	Partizan — Sloboda *(Ljubljana)*	8 : 0
	Maribor	17. III	Partizan — Sloboda	17 : 0
	Varaždin	19. III	Partizan — Tekstilac *(Varaždin)*	3 : 1
	Zagreb	24. III	Partizan — Dinamo	0 : 1
	Zagreb	25. III	Partizan — Reprezentac. Zagreba	1 : 1
	Beograd	31. III	Partizan — Dinamo *(Zagreb)*	2 : 1
	Osijek	13. IV	Partizan — Udarnik *(Osijek)*	2 : 0
	Beograd	21. IV	Partizan — Crvena zvezda *(Beograd)*	2 : 0
	Šabac	22. IV	Partizan — Reprezentac. Šapca	5 : 0
	Zagreb	28. IV	Partizan — Metalac *(Zagreb)*	2 : 0
	Beograd	12. V	Partizan — Hajduk *(Split)*	3 : 1
	Požarevac	17. V	Partizan — Reprezentac. Požarevca	10 : 0
	Valjevo	23. V	Partizan — Budućnost *(Valjevo)*	13 : 0
	Sarajevo	2. VI	Partizan — Reprezent. Sarajeva	7 : 0
	Mostar	5. VI	Partizan — Velež *(Mostar)*	5 : 0
	Split	9. VI	Partizan — Hajduk	3 : 1
	Beograd	15. VI	Partizan — Spartak *(Subotica)*	2 : 0
INTERNACIONALNE UTAKMICE	Beograd	9. IV	Partizan — Parašut	4 : 1
	Katovice (Poljska)	20. IV	Partizan — Reprezent. Katovica	8 : 0
	Krakov (Poljska)	23. VI	Partizan — Krakovia	4 : 3
	Varšava	29. VI	Partizan — Krakovia	5 : 1
	Varšava	1. VII	Partizan — Legija	8 : 2
	Loď (Poljska)	5. VII	Partizan — Loď	6 : 0
	Moskva	28. VII	Partizan — CDKA	0 : 1

Lenjingrad	1. VIII	Partizan — Reprezen. Lenjingrada	2 : 1
Moskva	6. VIII	Partizan — Dinamo *(Moskva)*	1 : 4
Tbilisi (SSSR)	11. VIII	Partizan — Dinamo *(Tbilisi)*	2 : 1

Napomena: U ovoj godini nisu se igrale utakmice za Kup Maršala Tita.

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	11	11	—	—	31 : 4
PRIJATELJSKE	23	21	1	1	129 : 9
INTERNACIONALNE	10	8	—	2	40 : 14
UKUPNO	44	40	1	2	200 : 27

Aleksa Atanacković, jedan od osnivača kluba, dugogodišnji half Partizana i reprezentacije. Bio je suptilan tehničar. Esteta u potezu i igri, maštovit konstruktor i strelac čiji su golovi bili lepi, mada ih je retko davao. Danas je trener sa najdužim stažom u klubu (kao igrač i trener 22 godine je u Partizanu!).

1947.

MODA: ŠTA SE NOSILO 1947.

Događaj godine

Devet Bobekovih golova

Bila je to bogata fudbalska godina, bogata rezultatima i trofejima.

Šoštarić i Glazer, kapiten Brozović, Čolić i Popesku, Palfi, Jovanović, Đurđević i Atanacković, Mihajlović, Rupnik, Jezerkić, Bobek, Radunović, Matekalo i Simonovski — svi, tada standardni ili potencijalni reprezentativci i danas sećaju se 1947.

Partizan je osvojio i šampionat i Kup.

U šampionatu je ostvario izvanredan bilans. Na pet kola pred kraj, bio je praktično nedostižan, što ni do danas nije oboreno. Postigao je 47 bodova: 23 pobede, jedna nerešena igra i samo dva poraza. Postavio je, tada, i kuriozan rekord — pobedom 10:1 nad niškim ligašom „14 oktobar". Start, možda, i nije obećavao titulu. Partizan je pobedio skopsku Pobedu 1:0, ali je potom usledila briljantna serija od deset pobeda, u kojoj su pali i oni jedini konkurenti: Hajduk i Dinamo. U trenutku kad je Hajduk jedini osporavao Partizanu titulu jesenjeg prvaka, meč u Splitu i pobeda Brozovićevog tima — 1:0 rešila je sve dileme.

Drame nije bilo ni u nastavku šampionata. Hajduk je glatko poražen u Beorgadu 2:0, Crvena zvezda 1:0, izgubljen je meč u Zagrebu 2:4, ali 20. aprila, posle trijumfa nad Splićanima, Partizan se, konačno, obezbedio, pa je i onaj tradicionalni derbi protiv Crvene zvezde bio samo formalan.

Trofej FSJ, prelazni pehar, dospeo je u vitrine Partizana. A jedna utakmica ostala je u sećanju:

Ulaznice u Nišu bile su rasprodate nekoliko dana ranije. Gostovao je Partizan — Šoštarić, Brozoić, Popesku, Palfi, Jovanović, Atanacković, Simonovski, Mihajlović, Bobek, Radunović, Šereš.

Igrao je meč protiv „14 oktobra". Utakmica, koja je ušla u anale jugoslovenskog fudbala (10:1).

Hroničar tadašnjeg „Našeg sporta" je zapisao: „Niški fiskulturnici očekivali su mnogo, ali ovako nešto nisu mogli ni da pretpostave..." Ko bi i pretpostavio: Stjepan Bobek je na toj utakmici postavio rekord — devet puta je zatresao mrežu protivničkog golmana!

Nišlije su u petom minutu povele sa 1:0, a onda je na scenu stupio Bobek.

Bio je velemajstor kakvih je fudbal imao malo. Davao je golove kolenom, štiklom, risom, prsima, ređe glavom, driblao za sebe i publiku, šalio se sa protivnikom. Igrao je fudbal toliko lako da se svakom na stadionu činilo da ništa lakše od te igre nema.

I tog dana, 8. juna 1947. godine, poigrao se sa protivnikom.

... A drugi trofej je osvojen 30. novembra 1947. U finalu Kupa sastali su se Partizan i Naša krila. Meč je obećavao dramu, jer su vazduhoplovci predstavljali jak i vitalan tim, koji je do finala eliminisao nekoliko renomiranih protivnika — protekao je u znaku Partizana.

Cela priča u finalu Kupa trajala je tri minuta. U 20. minutu Jezerkić je doveo Partizan u vođstvo, u 23. Simonovski povisio na 2:0. Do kraja prvog poluvremena, Partizan je mogao da postigne i treći i četvrti gol, ali su njegovi napadači bili neefikasni. U nastavku su Naša krila zaigrala bolje, ravnopravnije, opasnije ugrožavala Šoštarićev gol, ali do promene rezultata nije došlo.

Tako je Miroslav Brozović, kapiten Partizana, primio pehar Maršala Tita za uspeh u takmičenju u kome je učestvovao 341 klub, posle finala, koji je besprekorno vodio Milenko Podupski.

Prvi pehar Maršala Tita predao je pobedniku general major Radomir Babić, prvi počasni krug trčali su: Šoštarić, Brozović, Čolić, Palfi, Jovanović, Atanacković, Mihajlović, Bobek, Jezerkić, Radunović i Simonovski.

Snimak sa jedne od mnogih prijateljskih utakmica. Minda Jovanović, Čajkovski, Bobek, Lazarević (stoje), Jakovetić, Atanacković, Herceg i Čolić (čuče) okruženi simpatizerima „crno-belih".

Tim Partizana iz 1947. godine, iz dana kada je postao zvanični prvak države. U to vreme Partizan je bio izrazito superiorna ekipa. Ovaj tim je postavio temelje jednog zdravog odnosa prema igri u kojoj su i etičke i estetske vrline bile podjednako zastupljene. Ova tradicija je kasnije nastavljena kroz sve generacije. Na slici (s leva) su: Brozović, Šoštarić, Firm, Čolić, Bobek, Senčar, Jezerkić, Boba Mihajlović, Simonovski, Atanacković i Čajkovski.

Pamti se

Zvezda bolja u prvom susretu

Prva prvenstvena utakmica, između današnjih većitih rivala Partizana i Crvene zvezde, odigrana je 5. januara 1947. godine, pod neobičnim vremenskim uslovima. Sneg je padao tokom cele utakmice, fudbaleri su čak na ušima nosili i naušnice. U dramatičnom susretu Crvena zvezda je pobedila sa 4 : 3. Posle toga: Partizan je u Zagrebu osvojio bod u meču sa Lokomotivom, kasnije doživeo poraz od zagrebačkog Dinama sa 4 : 2. Pa, ipak, je osvojio prvu šampionsku titulu. Tada je zabeležena i rekordna pobeda, nad 14. oktobrom iz Niša — 10 : 1.

U jesenjoj sezoni Partizan je odlučno startovao pobedom nad Vardarom iz Skoplja, ali su za redom naišla tri neuspeha: beogradski Metalac je oduzeo bod, Lokomotiva je pobedila Beograđane, a Torpedo iz Sarajeva je u Beogradu igrao nerešeno — 3:3. Ponovo je Partizan, u prijateljskim susretima, beležio uspehe. Hajduk je u Splitu doživeo malu katastrofu od 4 : 0, iako je samo dva meseca ranije u prvenstvenom meču slavio pobedu od 2 : 1. Reprezentacija Mađarske u Budimpešti morala je, 26. maja 1947, da se bori za pobedu u duelu sa Partizanom. Mađari su na kraju, ipak, uspeli, ali su pobedili sa minimalnih — 3 : 2.

Prva finalna utakmica Kupa Jugoslavije donela je trijumf Partizanu: Naša krila iz Zemuna doživela su poraz i pehar Maršala Tita pripao je „crno-belima".

Fudbal često porede sa baletom zbog harmoničnih pokreta, skladnih figura igrača i skokova. Evo jedne akcije u kojoj još dominira i snaga mišića aktera. Na slici je Simonovski u borbi sa odbranom protivnika. Levo Momčilo Radunović u iščekivanju ishoda ovog duela (slika levo).

Partizan je imao i tu čast da bude prvi nosilac pehara Maršala Tita. Ovo je trenutak posle finalne utakmice: kapiten Partizana Miroslav Brozović zahvaljuje se izasleniku druga Tita, pozdravlja navijače i čestita protivniku na časnoj borbi.

Najbolja jedanaestorica

Imali su stručnjaci u Partizanu grdne muke da se odluče između ovog ili onog kandidata za tim. Te godine Partizan je mogao da sastavi i tri tima — toliko je prvotimaca imao! U njegovom dresu prodefilovala su čak 33 igrača!

Đurđević, Šereš, Glazer, Popesku, Rupnik... ustupali su sve češće mesto Jovanoviću, Mihajloviću, Firmu... novim snagama koje su pristizale. Osvojeno je i prvenstvo, a u toku te godine ekipa je izgubila svega četiri prvenstvena dvoboja. Mihajlović i Matekalo, Jovanović i Đurđević, Firm i Rupnik — bile su to česte dileme rukovodilaca kluba, pa je o mestu u standardnoj jedanaestorici odlučivala mala nijansa.

Uostalom, evo aktera...

Šoštarić, Brozović, Čolić, Čajkovski, Jovanović, Atanacković, P. Mihajlović, Palfi, Firm, Bobek, Simonovski.

Igrali su još:

Nikolić, Đurđević, Šereš, Radunović, Janevski, Popesku, Jezerkić, Glazer, Rupnik, Matekalo, Jakuš, Šijačić, Janjić, Aničić, Požega, Canjuga, Ognjanov, Juras, Klenčić, Matković, Lazarević i Senčar.

Šoštarić

Brozović

Čolić

Čajkovski

Jovanović

Atanacković

P. Mihajlović

Palfi

Firm

Bobek

Simonovski

Asovi

FRANJO ŠOŠTARIĆ

Sledbenik mađarske škole

Odmah posle Franje Glazera na gol Partizana stao je jedan drugi Franja, sa prezimenom Šoštarić. Takođe je došao iz Zagreba, kao i njegov veliki prethodnik, i ubrzo je dokazao da je dostojan naslednik.

Šoštarić je u Partizanu razvio svoju obdarenost do granica koje su ga načinile ne samo pouzdanim čuvarom mreže svoga kluba, već i reprezentacije.

Šole, kako su navijači zvali popularnog golmana, bio je tipičan predstavnik ondašnje mađarske škole golmana. Branio je isključivo na liniji gola. Imao je izvanredan instinkt, odličan refleks, dobru elastičnost i svojevrsnu neustrašivost. Način odbrane gola formirao je prema svojim fizičkim mogućnostima, jer je bio srednjeg rasta i nije imao odskok na nivou ostalih fudbalskih svojstava. Umeo je da zadivi, i pored toga što je bio bliži racionalnom nego atraktivnom čuvaru mreže.

U periodu kada je bio na vrhuncu svoje sportske karijere, u našoj zemlji je bio golman bez konkurencije, a brojna priznanja je dobijao i u inostranstvu.

Šoštarić je bio i ostao izuzetno mio lik u galeriji asova Partizana i jugoslovenskog fudbala. Bio je tih, skroman, pošten i vrlo druželjubiv. U Partizanu je završio igračku karijeru, ali je klub i o njemu, kao i tolikim drugim svojim članovima, vodio računa i obezbedio mu nastavak trenerske karijere. Šoštarić je svojim velikim trudom i marljivošću uspeo da razbije svaki skepticizam i da i u ovoj karijeri nastavi sa uspehom, kojim je, inače, bila obeležena njegova golmanska karijera.

Trener

ILJEŠ ŠPIC

Nezaboravni učitelj

Ako se za koga može reći da se potpuno posvetio fudbalu, time ispunio svaki dan toliko godina i poslednji čas u životu, dao voljenom sportu nesebično sve što je mogao i umeo — to je Ilješ Špic, kome mnogi klubovi i fudbaleri, a posebno Partizan i nekoliko njegovih generacija, duguju najveću zahvalnost.

Uspon, prvi uspesi u zemlji i u inostranstvu i mnogobrojni trofeji Partizana, velikim delom nalaze se iza njegovog imena. Tradicija da Partizan igra tehnički doteran i dopadljiv fudbal, da snagu podređuje tehnici, a silinu lepoti, zasnovana je na radu Ilješa Špica.

Špic je u Partizanu proveo mnogo godina: neprekidno od 1946. do 1951, zatim tri sezone — 1954/55, 1958/59. 1959/60. Za to vreme on je sabrao više trofeja nego ijedan drugi trener našeg kluba: dva osvojena državna prvenstva i tri Kupa Jugoslavije.

Iza svih tih uspeha on je ostao povučen, jer je voleo, cenio i tražio rad i tako odmeravao i tuđe i svoje sposobnosti. Za njim je ostalo mnogo anegdota, tolike šale i pošalice, ispričane u njegovom žargonu maternjeg i našeg jezika, jer je daleko uspešnije i potpunije savladao sve „tajne" fudbala, ali za celo to vreme nije uspeo da ovlada sa naših sedam padeža.

Bio je to simpatičan, drag lik, koga su igrači voleli i poštovali. Znao je da uspostavi i neguje prisan odnos učitelja-prijatelja, ali i znanjem svoga posla da ulije respekt, da stekne i očuva autoritet. Imao je dobro oko da uoči slabosti, ali i sistematičnost i upornost u radu da ih otkloni. Za njega je talenat bio mogućnost, ali rad osnov uspeha.

Njegova bogata biografija ima tri poglavlja: u Budimpešti (gde je rođen 1. II 1902) od 1916. do 1926. igrač je Nemzetija. Kao navalni igrač trinaest puta je oblačio dres mađarske reprezentacije. Narednih osam godina (1926—1934) proveo je u Ujpeštu, s kojim je jednom osvojio Srednjoevropski kup. Drugo je poglavlje boravak u Švajcarskoj, gde je dve sezone 1935/36, igrao u Sent Galenu i Cirihu, odakle je 1937. prešao u Jugoslaviju, gde je ostao do kraja života, smatrajući našu zemlju svojom drugom domovinom. Kao trener najpre je radio u splitskom Hajduku (1937—1939), najduže se zadržao u Skoplju (1939—1946), odakle je došao u Partizan. Uz Partizan je povremeno radio i u beogradskom Radničkom, pa se 1960. preselio u Skoplje, gde je preuzeo Vardar. Smrt (srčani udar) ga je zadesila u svlačionici na stadionu u Gradskom parku, 1. oktobra 1961, posle poraza Vardara u prvenstvenom susretu sa OFK Beogradom.

Odigrao je oko hiljadu utakmica i dao oko šest stotina golova. Podigao je mnoge generacije vrsnih fudbalera.

Klubovi JSD Partizan

Biseri za uspomenu

U leto 1947. godine osnovana je sekcija za boks, koja je tri godine kasnije (1950.) prerasla u Bokserski klub Partizan. Pored toga što je bio nepresušni izvor velikog broja talentovanih i kvalitetnih boksera, klub je više puta osvajao šampionat Jugoslavije. U svojim redovima imao je 76 pojedinačnih prvaka, osvajače „Zlatne rukavice" i „Oskara", veliki broj reprezentativaca, imao je kapitena evropske bokserske reprezentacije, osvajača srebrne medalje na evropskom šampionatu. Bokseri Partizana su predstavljali elitu jugoslovenskog boksa. Oni su prvi propagirali plemenitu veštinu odlazeći i u najzabačenija mesta širom naše zemlje.

Prvi zvaničan meč naših boksera održan je na Tašmajdanu, između Partizana i reprezentacije Beograda. Pobedili su „crno-beli" sa rezultatom 12 : 8, a ekipa je nastupila u sastavu: Jozić, Jakopović, Zdravković, Golić, Teodosijević, Pavlić, Kenig, Tičić, Krsnanović, Dugec, Janković. U to vreme je trener bio Stevan Jakšić, koji je svakako najzaslužniji za sve uspehe ostvarene u njegovo vreme. Svi bokseri, koje je on trenirao, bili su pravi šampioni. Umeo je znalački da ih odabere i uputi u sve tajne ovoga sporta.

Veliko priznanje pripalo je bokserskom klubu Partizan 1952. godine, kada je kompletna ekipa nastupila pod imenom reprezentacije Beograda i to u susretu sa reprezentacijom Pariza. Pobeda je pripala Beogradu (11 : 9). Izvojevali su je bokseri: Paljić, Leković, Redli, Šovljanski, Golić, Pavlić, Ćirković i Šoić.

Kroz Partizanovu boksersku školu prošli su mnogi asovi, mnogi šampioni, ali ono što ih je najviše odlikovalo bila je borbenost i upornost u radu i, pre svega, velika ljubav prema ovom sportu. Marljivi, samopregorni sa puno zalaganja i samoodricanja, uspeli su da stvore ekipu koja je dugo godina dominirala domaćim ringovima.

U intervalu od 1948. do 1964. godine nije se znalo za poraze na domaćem ni na međunarodnom ringu. Bila je to potpuna dominacija naših boksera, kojima je pripala čast da prvi ponesu naslov državnog prvaka. Osvajali su ekipno prvenstvo iz godine u godinu: 1948/49, 1950, 1951, 1952/54, 1957/58, 1960, 1963/64. Čitava plejada pojedinačnih prvaka: Golić (5 puta), Kenig (5), Šovljanski (7), Paljić (9), M. Milošević (1), Redli (4), Pavlić (3), P. Milošević (2), Radanov (4), Veselinović (2), Srdanović (1), Bogunić (2), Šoić (2), Nikolić (1), Popović (3), Mitrović (5), Krstić (1), Paunović (1), Jelesić (3), Trifunović (2), Olah (1), Vranješević (1), Lukač (2), Belić (3), Vranić (2), Lazić (2), Miloš (2).

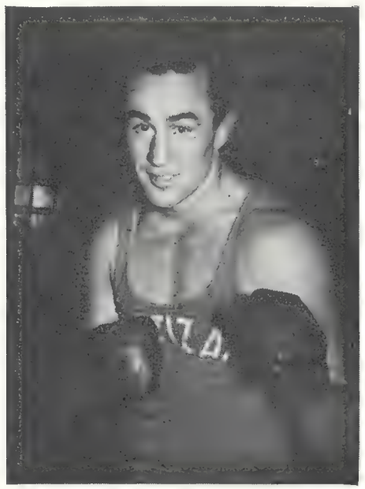

Pavle Šovljanski sportist koji svojim boksom najrečitije potvrđuje epitet ovome sportu „plemenite veštine". Bio je as nad asovima, najbolji bokser Partizana i Jugoslavije svih vremena.

I na međunarodnom planu nisu zatajili. Značajne su pobede nad Mađarima, reprezentacijom Lombardije (16 : 4), reprezentacijom Belgije (13 : 1), Lokomotivom iz Sofije, Legijom iz Varšave (12 : 8).

Četiri Partizanova boksera osvajala su „Zlatnu rukavicu". Prvom je to pošlo za rukom Miodragu Mitroviću i to dva puta, 1958. godine i 1962. godine. Miroslavu Paunoviću 1959, Draganu Jelasiću 1960, a Vladi Vranješeviću 1963. godine.

Evropski šampionat u boksu 1951. godine, koji je održan u Milanu, ostaće dugo godina u sećanju svih ljubitelja boksa. Partzanov bokser Kosta Leković uspeo je da postane finalista, ali je u direktnom susretu izgubio meč od Francuza Ventaje na poene. Osvojio je srebrnu medalju. Bio je to bokser koji se odlikovao prefinjenom tehnikom i brzim refleksima.

Pavle Šovljanski je, svakako, najbolji bokser koga je Partizan imao. Izvanredan tehničar, raznovrstan u napadu i u odbrani, brz poput mačke, umeo je vešto da izbegava udarceč Mnogo puta je pobeđivao. Vrlo mudar, borac, cenio je svakog protivnika, respektovao ga i uvek fer se prema njemu odnosio. U svojoj blistavoj karijeri imao je 297 mečeva, 256 puta je sa ringa silazio kao pobednik, 18 puta je boksovao nerešeno, a 23 puta je bio poražen. Od 1946. do 1955. godine neprekidno je osvajao šampionske titule u svojoj

kategoriji. Najveće priznanje pripalo je Pavlu Šovljanskom, kada je, 30. marta 1951. godine izabran za kapitena evropske reprezentacije, koja je u Čikagu boksovala protiv najboljih izabranika SAD. U susretu sa crncem Vilardom izgubio je na poene, da bi ga u drugom nezvaničnom meču pobedio. I pored poraza, Šovljanski je prikazao boks najvišeg kvaliteta.

Za državnu reprezentaciju je nastupio 30 puta. Ring je napustio 1956. godine, na vrhuncu svoje karijere u 29 godini, kada je još mnogo mogao da dâ našem boksu. Danas je Pavle Šovljanski trener boksera Partizana i svoje bogato iskustvo nesebično prenosi na mlađe.

Stevan Paljić je, svakako, jedan od najboljih boksera muvaša, strelovitih refleksa i kretanja. U svojoj bogatoj sportskoj karijeri imao je 280 borbi, a od toga 250 pobeda. Vrlo borben i požrtvovan, umeo je protivnika da natera i nametne mu svoj način borbe. Uvek pribran i staložen delovao je sigurno. Devet puta je bio prvak države, a boje reprezentacije je branio 15 puta.

Ivica Pavlić, odličan bokser, izvrsnih refleksa, umeo je brzim iznenadnim udarcima da prisili protivnika na predaju. Boksovao je protiv prvaka Evrope i olimpijskog pobednika Lasla Papa. Tri puta je bio prvak države.

Miodrag Mitrović spada u red boksera, čije je glavno oružje silovit napad. Pet puta je bio prvak države, a dva puta osvajao „Zlatnu rukavicu".

Stevan Redl, ljubimac publike, umeo je svojom neustrašivošću da oduševi hiljade navijaća, upuštajući se u beskompromisnu borbu i sa najopasnijim protivnikom.

Kenig, neustrašivi borac, Vladimir Vranješević, osvajač „Oskara", Miroslav Paunović, majstor ringa, Nikola Popović, Ahmet Bogunić, šampion u poluteškoj kategoriji, as veštih, brzih i snažnih udaraca; Dragan Jelasić, Petar Miloš, olimpijski kandidat, Olah i drugi najzaslužniji su za uspehe, koji je bokserski klub postigao od svog osnivanja pa do danas.

Veliki uspeh bokseri Partizana su postigli 1965. godine, osvojivši Kup Jugoslavije.

Međutim, nekoliko poslednjih godina bokserski klub Partizan prolazi kroz veliku krizu. Odlazak mnogih boksera doveo je do opadanja kvaliteta ovog kluba. Posle niza uspešnih prvenstava, 1966. godine klub je pao na peto mesto, 1967. na šesto, da bi se 1968. godine plasirao tek na deveto mesto i tako ispao iz Savezne lige. Naredne godine naši bokseri su se takmičili u nižem rangu takmičenja — u Prvoj srpskoj ligi. Ove godine (1970) stekli su pravo da se takmiče u II saveznom razredu. Trenutno, klub ima dobre izglede da se vrati u društvo najboljih. Teška situacija u kojoj se bokserski klub u jednom trenutku našao, sada je sređena i svi su izgledi da će Pavle Šovljanski, uz svesrdnu pomoć drugog trenera Koste Lekovića, predsednika kluba Sidima Miloševića i svih članova uprave, uspeti da klub vrati na nekadašnje pozicije, kako bi opet imao značajnu ulogu u jugoslovenskom boksu.

Danas klub u svojim redovima ima nekoliko talentovanih boksera, među kojima se naročito ističe Svetomir Belić. On je bokser za koga se može reći da je vrstan talenat. Upornim radom i zalaganjem od običnog fajtera uspeo je da se izgradi u boksera izvanrednih tehničkih kvaliteta. Fer borac, sa izgrađenom tehnikom udaraca. Snažan je i brz. Spada u grupu najboljih boksera Jugoslavije. Na otvorenom prvenstvu Beograda, 1970. godine, pobedio je sve svoje protivnike i uspeo da osvoji „Oskara", najveći trofej jugoslovenskog boksa. Nosilac je zlatne medalje na Balkanskim igrama za 1970. godinu.

Svetomir Belić, vedeta današnje ekipe Partizana pripada eliti jugoslovenskog bokserskog sporta. Stalni je član državne reprezentacije i jedan od onih za koje je ring mesto na kome zna samo za trijumfe.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE	*Prolećni deo*			
	Beograd	5. I	Partizan — Crvena zvezda	3 : 4
	Zagreb	16. II	Partizan — Lokomotiva *(Zagreb)*	1 : 1
	Sarajevo	23. II	Partizan — Železničar	4 : 0
	Titograd	2. III	Partizan — Budućnost	3 : 0
	Trst	9. III	Partizan — Ponciana	2 : 1
	Beograd	16. III	Partizan — Metalac *(Beograd)*	2 : 0
	Skoplje	23. III	Partizan — Pobeda *(Skoplje)*	3 : 2
	Zagreb	30. III	Partizan — Dinamo *(Zagreb)*	2 : 4
	Beograd	13. IV	Partizan — Lokomotiva *(Zagreb)*	4 : 0
	Beograd	20. IV	Partizan — Hajduk *(Split)*	2 : 0
	Beograd	27. IV	Partizan — Crvena zvezda	1 : 0
	Beograd	18. V	Partizan — Kvarner *(Rijeka)*	5 : 0
	Niš	8. VI	Partizan — 14. oktobar *(Niš)*	10 : 1
	Subotica	6. VII	Partizan — Spartak	1 : 0
	Beograd		Partizan — Nafta *(D. Lendava)*	3 : 0
	Jesenji deo			
	Beograd	17. VIII	Partizan — Vardar *(Skoplje)*	4 : 0
	Beograd	24. VIII	Partizan — Metalac *(Beograd)*	0 : 0
	Zagreb	31. VIII	Partizan — Lokomotiva *(Zagreb)*	1 : 3
	Beograd	7. IX	Partizan — Torpedo *(Sarajevo)*	3 : 3
	Subotica	18. IX	Partizan — Spartak	3 : 2
	Beograd	21. IX	Partizan — Dinamo *(Zagreb)*	3 : 1
	Beograd	5. X	Partizan — Crvena zvezda	1 : 1
	Beograd	8. X	Partizan — Ponciana *(Trst)*	5 : 0
	Split	26. X	Partizan — Hajduk	1 : 2
PRIJATELJSKE UTAKMICE	Split	26. II	Partizan — Hajduk *(Split)*	4 : 0
	Nikšić	3. III	Partizan — Sutjeka	6 : 1
	Kumanovo	25. III	Partizan — „11 Oktobar"	7 : 0
	Beograd	21. V	Partizan — Dinamo *(Pančevo)*	8 : 1
	Subotica	7. VIII	Partizan — Rreprezen. Železničara	2 : 1
	Ljubljana	9. VIII	Partizan — Garnizon *(Ljubljana)*	4 : 1
	Ljubljana	13. VIII	Partizan — Enotnost *(Ljubljana)*	4 : 1
	Beograd	21. VIII	Partizan — Crvena zvezda	1 : 4
	Pančevo	14. IX	Partizan — Dinamo *(Pančevo)*	3 : 0
	Beograd	27. IX	Partizan — Slavija *(Beograd)*	7 : 0
	Šibenik	22. X	Partizan — Šibenik	6 : 2
	Beograd	21. XII	Partizan — Hajduk *(Split)*	0 : 1
INTERNACIONALNE UTAKMICE	Śleska Ostrava	5. IV	Partizan — Š. K. Čl. Ostrava	2 : 1
	Tješinci	6. IV	Partizan — Tješinska Župa	9 : 0
	Budimpešta	25. V	Partizan — Ujpešt	0 : 3

Budimpešta	26. V	Partizan — Reprez. Mađarske		2 : 3
Budimpešta	2. XI	Partizan — ITA Bukurešt		2 : 0
Bukurešt	6. XI	Partizan — Čokonul Bukurešt		5 : 1
Bukurešt	9. XI	Partizan — ČFR Bukurešt		3 : 0
Beograd	14. XII	Partizan — Čepel *(Budimpešta)*		2 : 1
KUP UTAKMICE				
Beograd	16. XI	Partizan — Proleter *(Priština)*		2 : 0
Beograd	23. XI	Partizan — Crvena zvezda		2 : 1
Beograd	29. XI	Partizan — Sloga *(N. Sad)*		4 : 0
Beograd (finale)	30. XI	Partizan — Naša krila *(Zemun)*		2 : 0

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	24	16	4	4	67 : 25
PRIJATELJSKE	12	10	—	2	52 : 12
INTERNACIONALNE	8	6	—	2	25 : 9
KUP	4	4	—	—	10 : 1
UKUPNO	48	36	4	8	154 : 47

TABELA PRVENSTVA 1946/47.

1. Partizan	**26**	**23**	**1**	**2**	**77 : 17**	**47**
2. Dinamo	26	19	4	3	81 : 26	42
3. Crvena zvezda	26	18	3	5	66 : 23	39
4. Hajduk	26	16	4	6	57 : 21	36
5. Metalac	26	13	3	10	40 : 35	29
6. Spartak	26	11	6	9	39 : 34	28
7. Lokomotiva	26	10	4	12	34 : 43	24
8. Pobeda	26	8	6	12	41 : 49	22
9. Kvarner	26	7	7	12	27 : 42	21
10. Budućnost	26	7	6	13	44 : 54	20
11. Ponciana	26	9	2	15	36 : 50	20
12. Željezničar	26	7	4	15	31 : 54	18
13. 14. oktobar	26	4	5	17	26 : 26	13
14. Nafta	26	3	0	23	13 : 88	6

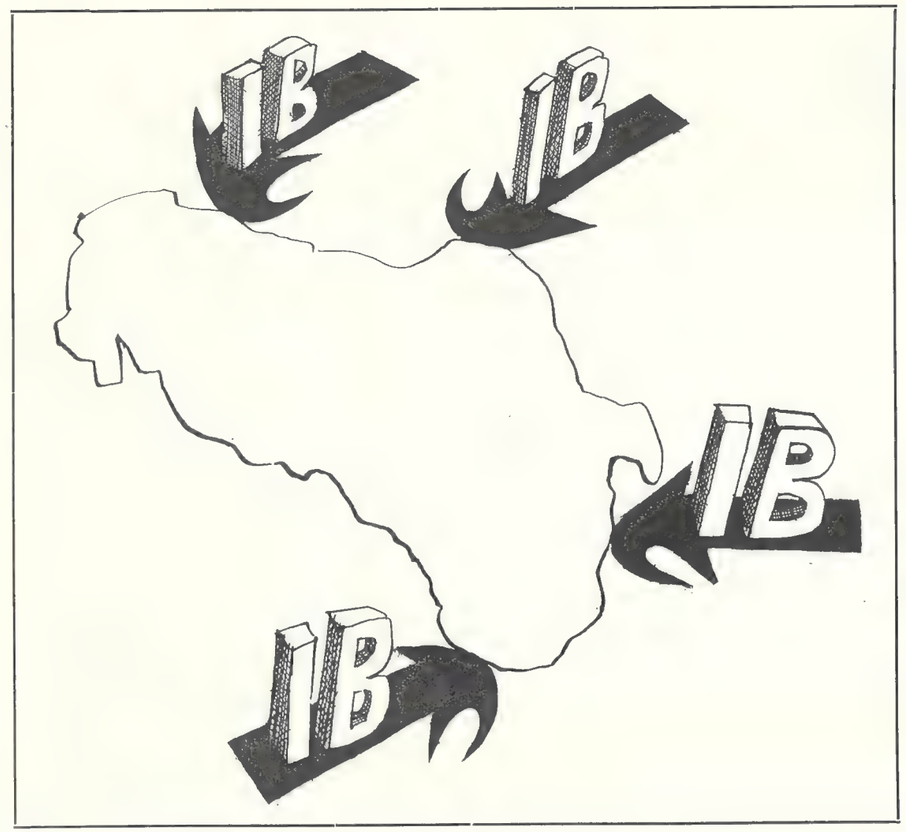

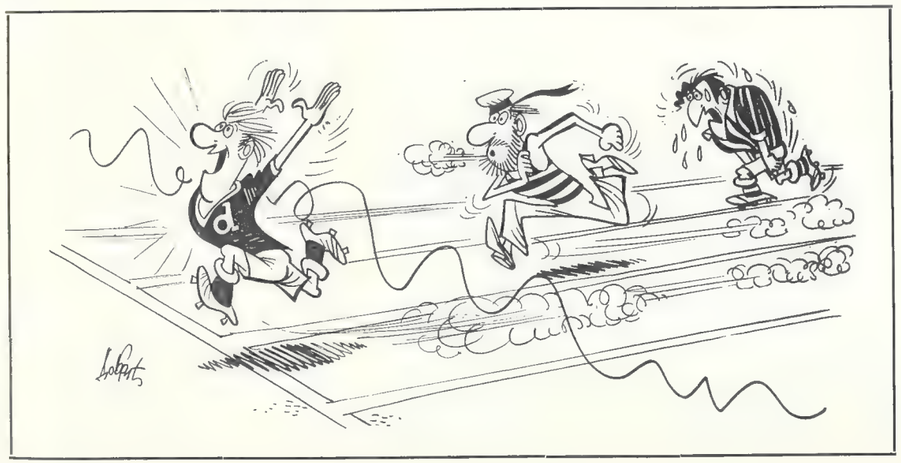

Događaj godine

Veliki spektakl uz pomoć Bečlija

Uspesi i neuspesi u svakom sportskom kolektivu smenjuju se kao plima i oseka. „Zakonitost" je jedino u neminovnosti ovog fenomena, ali ne postoje nikakve formule prema kojima bi se moglo predvideti kada će se šta dogoditi.

Tako ni fudbaleri Partizana nisu mogli predvideti da u toku godine, o čijim zbivanjima je reč, neće uspeti da sačuvaju, odnosno, odbrane titule i trofeje osvojene u prethodnih dvanaest meseci.

U toku drugog posleratnog šampionata, koji je počeo ujesen 1947, a završio se krajem maja 1948. „crno-beli" su izgubili 12 bodova. Doduše, samo četiri puta su bili poraženi, uvek u gostima (Lokomotiva 1 : 3, Hajduk 1 : 2, Vardar 3 : 4 i Dinamo 0 : 1). Pored toga imali su i osam remija! To je bilo presudno za njihov plasman na treće mesto, iza novog prvaka, zagrebačkog Dinama (29 bodova) i drugoplasiranog Hajduka (24). Da nesreća bude veća i Partizan je imao isti broj bodova kao Splićani, ali slabiji količnik . . .

No, ako Partizan nije uspeo da sačuva titulu šampiona imao je jedno drugo zadovoljstvo — da u toku 1948. dva puta pobedi Crvenu zvezdu u borbama za bodove, oba puta sa istim rezultatom — 1 : 0. U prvom susretu (27. aprila, sezona 1947—48) gol je postigao Jezerkić, a u drugom Bobek, već u trećem minutu (7. novembra, sezona 1948—1949).

Ovim Partizan nije zaključio zvanične okršaje sa Crvenom zvezdom. Na programu je bio onaj najteži — u finalu za pehar Maršala Tita, 29. novembra u Beogradu! Uprkos svih prognoza, u tom trenutku, Partizan je bio poražen sa 3 : 0 (3 : 0)!

Zbog preuređenja stadiona JNA utakmica je odigrana na terenu Crvene zvezde ili, kako se u to vreme zvao stadion „Avala". Skučeno gledalište zaposelo je preko 30.000 gledalaca, jedva se disalo. Utakmicu je vodio iskusni arbitar Leo Lemešić iz Splita.

Ovoga puta, kao što rekosmo, trijumfovala je Crvena zvezda u jednoj lepoj igri koja je već postala tradicija između dva suseda i velika rivala.

Tim Partizana iz sezone 1947/48. godine. Sleva: Brozović, Šaštarić, Čajkovski, Boba Mihajlović, Đurđević, Simonovski, Rupnik, Matekalo, Palfi, Bobek, Popesku.

Šoštarić nije bio u formi, primio je tri gola već u prvom poluvremenu (Vukosavljević 22. i 36. i Mitić u 30. minutu).

Partizan je igrao u sastavu: Šoštarić, Firm, Petrović, Čajkovski, Jovanović, Jakovetić, Mihajlović, Drenovac, Bobek, Atanacković, Simonovski.

Ako je Partizan unekoliko izgubio na prestižu u domaćim okvirima u toku 1948., onda je sasvim sigurno da je u svemu popravio utisak u poslednjem mesecu. Pre svega, u novom šampionatu, kada je u poslednjih šest jesenjih prvenstvenih kola ostvario šest uzastopnih pobeda, a zatim, onim čime može posebno da se pohvali: izvanrednim igrama sa inostranim protivnicima.

U toku ovih meseci promenljive fudbalske sreće Partizan je odigrao pet internacionalnih utakmica, četiri puta pobedio i jednom igrao nerešeno (MTK 1 : 1). Poraženi su Bohemians (3 : 0), Rapid — Beč (2 : 1). Austrija — Beč (4 : 3) i Helzingborg (1 : 0). Susret sa renomiranim timom bečke Austrije, višestrukim šampionom našeg suseda, bio je u to vreme izuzetno zanimljiv ne samo za prijatelje „crno-belih" već i ljubitelje našeg fudbala uopšte. Bilo je to jedno od prvih posleratnih odmeravanja naših i austrijskih fudbalera.

I ovaj meč je održan na stadionu „Avala", u Beogradu.

Prisustvovalo je preko 12.000 gledalaca kojima je ovaj susret ostao u trajnom sećanju. Partizan je posle izvanredne igre pobedio s 4 : 3 (2 : 1). Golove su postigli Radunović (11. min.), Bobek (44.) i Strnad (61. i 81.), a za Austriju Hubert (19. i 60) i Aurednik (86).

„Često rezultat ne pokazuje verno ono što se zbivalo na terenu. Reklo bi se, prema ishodu, da se vodila ogorčena borba ravnopravnih protivnika. Da je napadač gostiju Aurednik kojim slučajem, u poslednjem minutu postigao gol — rezultat bi bio još nerealniji!" — ovako je komentarisao jedan beogradski list pobedu Partizana nad Bečlijama, u čijem timu je bilo više od polovine standardnih reprezentativaca. Onih istih koji su nam u sledeće dve godine održali dve lekcije u susretima nacionalnih timova (5 : 2 i 7 : 2).

Bila je to izvanredna igra „crno-belih" i, da ih nije pratila nesreća, da su iskoristili bar polovinu šansi koje su imali u oba poluvremena — trebalo je ubedljivije da pobede svoje goste. Ova pobeda Partizana odjeknula je fudbalskim svetom i bila prvi nagoveštaj trijumfalnih pohoda na evropski Zapad.

Partizan je igrao u sastavu: Šoštarić, Ćirić, Petković, Čajkovski, Jovanović, Jakovetić, Strnad, Atanacković, Bobek, Radunović, (Mihajlović), Simonovski.

Zajednički snimak fudbalera Partizana i splitskog Hajduka na nekadašnjem igralištu BSK-a. To je prva utakmica između dva ugledna jugoslovenska kluba, i one su do današnjeg dana ostale izuzetno privlačne za ljubitelje fudbala.

Dinamo je još iz dana kada je napravljen ovaj snimak (1948) bio rado viđen gost u Beogradu. Tu su nekadašnji asovi zagrebačkih „plavih": Cimermančić, Pleše, Monsider, Horvat, pokojni Kacijan, Rajs, Golob i ostali.

Po drugi put u finalu Kupa

U proleće 1948., u prvenstvenim mečevima, Partizan je igrao promenljivo, pa je na prvenstvenoj tabeli zauzio treće mesto i sakupio pet bodova manje od zagrebačkog Dinama, koji mu je preuzeo titulu. U prvom kolu prolećnog prvenstva u Skoplju, doživeo je poraz od Vardara (4 : 3), iako je bio na pragu pobede. Beograđani su, naime, u prvom poluvremenu vodili sa 3 : 0, ali su Skopljanci u nastavku uspeli da postignu četiri gola! Partizan je aprila meseca, u trećem prvenstvenom susretu (pošto se drugi završio 1 : 1), slavio pobedu nad Crvenom zvezdom od 1 : 0. I jednu rekordnu pobedu izvojevali su Partizanovi napadači — Poncijana iz Trsta je u Rijeci izgubila sa 8 : 1.

Serija dobrih igara u prijateljskim susretima nastavljena je i u ovoj godini. Partizan je doživeo samo jedan poraz (1 : 4 protiv Crvene zvezde), jednom igrao nerešeno (4 : 4 protiv Naših krila u Zemunu), a ostalih 17 susreta rešio u svoju korist.

U pet internacionalnih mečeva — pet pobeda! Poraženi su veoma poznati timovi — bečka Austrija i bečki Rapid sa 4 : 3 i 2 : 1, zatim MTK iz Budimpešte, Bohemijans iz Praga i Helsingborg iz Švedske.

Partizan nije uspeo da sačuva pehar Maršala Tita, jer je poražen od Crvene zvezde.

Još jedan snimak (iz 1948. godine) sa kup utakmice. Te godine je Partizan po drugi put bio finalista ovog velikog takmičenja. Sleva: Švaljek, Palfi, Bobek, Rupnik, Đurđević, Mihajlović, Šoštarić (stoje) i Matekalo, Čolić, Simonovski, Atanacković (čuče).

Sa oreolom prvog šampiona ušao je ovaj klub u takmičenje, smanjujući spisak prvotimaca na 30, ali pružajući povremeno šansu i novim i mlađim fudbalerima. Ređe su igrali i Lazarević, Grčević, Jezerkić, Ćirić, Drenovac, Senčar, Valok ... dok su se u najboljem sastavu našli Petrović, Strnad i Radunović.

Već tada se, međutim, nametala izuzetna konkurencija, možda je zbog toga došlo i do relativne neuigranosti, pa je prvenstvo završeno tek na trećoj poziciji? Svaki pojedinac je vodio dvostruku bitku — za titulu prvaka i za svoje mesto u timu. Po broju odigranih mečeva u toku godine (što je i jedino merilo sastava standardne jedanaestorice) prednost su dobili:

Šoštarić, Brozović, Petrović, Čajkovski, Jovanović, Atanacković, Strnad, Radunović, Firm, Bobek, Simonovski.

Igrali još:

Grčević, Lazarević, B. Mihajlović, Jezerkić, Valok, Čolić, Jakovetić, Senčar, Kopilović, Popesku, Palfi, Jakuš, Šijačić, Marjanović, Janjić, Ćirić, Drenovac, Jovanović, Srđanov.

Šoštarić

Brozović

Petrović

Čajkovski

Jovanović

Atanacković

Strnad

Radunović

Firm

Bobek

Simonovski

Asovi

KIRIL SIMONOVSKI

Majstor manevra i akcije

Uzaludan je trud tražiti fudbalere po uzoru na Kirila Simonovskog. U svemu je bio specifičan: po izgledu, načinu igranja, driblingu, trčanju. Omanjeg rasta, povijenih širokih leđa, crne grgurave kose, dugačkih ruka, kratkih jakih nogu, trčao je brzo, stabilan kao stena, jak i žilav! Svaki megdan s njim protivnik je dugo pamtio! Nije bio grub, ni preterano oštar, igrao je vrlo fer, ali ko ga je dobro znao izbegavao je sudare s njim.

Hitar i prodoran, odlično se snalazio na krilu i prelazio prepreke na svom putu zahvaljujući spretnom driblingu. Slao je korisne centar-šuteve, ali je bio i dobar strelac.

Simonovski je i kao half potvrdio svoju veliku vrednost. Izdržljiv, pokretljiv, stalno u akciji, spretan u oduzimanju lopte i sprečavanju protivnika u napadu. Isticao se kao jedna od glavnih spona u odbrani svog tima.

Napustio je fudbalski teren ispraćen kako dolikuje jednom pravom fudbalskom majstoru. Takav ugled je i stekao u svojoj dugoj fudbalskoj karijeri.

Jedan od prvih Bobekovih golova u dresu Partizana. Odbrana Dinama je bila nemoćna da spreči put lopti i samo je nemi posmatrač jednog lepog pogotka. Strelac se ne vidi na slici.

Najbolji strelac

Stjepan Bobek

Stjepan Bobek nije bio samo veliki dribler, majstor i organizator igre. Bio je i sjajan strelac. Njegovi golovi se i danas pamte.

A kada se traže najbolji strelci kluba, po godinama, Bobek je na listi odmah iza Valoka. Četiri godine je bio najbolji strelac Partizana.

1947 — Bobek je najefikasniji igrač Partizana sa 37 golova.

1948 — Popularni „Štef“ ne da titulu, sa 31. pogotkom nema premca u „crno-belom“ dresu.

1951 — Tek je igrački sazreo, svoj šut usavršio je do tančina. Svaka akcija je i šansa za gol. Pa titula najboljeg sa 47 golova ponovo pripada majstoru.

1953 — Sa 48 pogodaka u godini, opet postaje prvi strelac Partizana, izjednačujući dotadašnji klupski rekord Valoka.

HOKEJ

Klubovi JSD Partizan

Preteče hokeja u nas

Hokejaški klub Partizan, bio je nekada višestruki šampion Jugoslavije. Danas je prvoligaš sa mnogo skromnijim ambicijama. On je, takoreći, tvorac jugoslovenskog hokeja na ledu! Bio je prvak zemlje, a nije imao klizalište. To je jedini klub koji je učestvovao na svim prvenstvima Jugoslavije i jedan od retkih koji je „položio na led“ ekipu Jesenica, u poslednjoj deceniji, u kojoj ona ne zna za poraz.

To su najvažniji uspesi hokejaškog kluba „crno-belih“, koji je osnovan (zvanično) 1950. godine, a postoji još od 1947. godine.

Sa dužnim poštovanjem treba pisati o tom klubu, koji je prvih godina iza rata bio najbolji propagator hokejaške veštine. Onda kada je ovaj dinamičan sport puštao prve korene, Partizan je bio taj koji je putovao iz mesta u mesto, gde je bilo klizališta, igrao, pobeđivao i stotine novih poklonika privoljevao hokeju na ledu.

Klub je u početku igrao i trenirao u Kranjskoj Gori. Morao je čekati da živa padne znatno ispod nule, da bi na improvizovanim klizalištima u Beogradu odigrao poneku utakmicu, pred svojim simpatizerima. Tim se praktično stvarao u Sloveniji, jer je jedino tamo bilo uslova za hokej.

Njegovi asovi bili su Dušanović, Kovačević, Stefanović, Reno, Pecl, David...

To su hokejaši Partizana, koji su sedam puta za redom ostvajali prvenstvo Jugoslavije i pri tom skoro nisu imali dostojnog rivala. I prvi internacionalni susret, negde 1948. godine, doneo im je pobedu, nad tada odličnim mađarskim timom Čepel od 5 : 1.

Bilo je to zlatno doba jedne slavne generacije hokejaša u „crno-belim“ dresovima. Pored ove generacije asova stasali su i novi hokejaši. Oni što će nastaviti tradiciju koja je stara koliko i jugoslovenski hokej.

Izgrađen je Tašmajdan. Došlo je novo doba Partizanovih hokejaša, kad su tribine bile pretesne da prime sve one koji su želeli da posmatraju izvanrednog Kanađanina O Nila u dresu Partizana.

Hokej spada u one izuzetno dinamične i atraktivne sportove u kojima gledaoci doživljavaju pravu navijačku euforiju. Hokej klub Partizan je dugogodišnj član Prve savezne hokej lige i najbolji predstavnik Srbije u ovom sportu.

Partizan je tada imao izvanredan tim. Imao je ekipu koja je beležila vidne rezultate na internacionalnim utakmicama, ali nije bila prvak. Tada su već Jeseničani preuzeli primat, a Savez nije dozvoljavao O Nilu da igra na prvenstvenim mečevima.

I to je jedna svetla stranica u istoriji ovog kluba. Stranica koja je donela niz uspešnih rezultata, pobeda i poraza, ali i ono što je najvažnije — popularnost hokeju među beogradskom omladinom.

Mladići su prosto jurišali na klizalište, a današnje generacije vrhunskih hokejaša upravo potiču od tadašnjih talenata, koji su okupirani igrom asova u crno-belim dresovima prihvatili hokej na ledu kao svoj sport.

Partizan je danas „poslednji Mohikanac" beogradskog hokeja na ledu.

Hokej klub Partizana ima pionirsku misiju kada je u pitanju ova sportska disciplina u našem glavnom gradu. Beograđani su sa velikom naklonošću primili hokej, a Partizan je godinama bio najbolji propagator ovog lepog, dinamičnog i muškog sportskog nadmetanja u kome su odvažnost i hrabrost podjednako nužni elementi kao i tehnika i veština brzog klizanja. Gornji snimak je zabeležen na jednoj prvenstvenoj utakmici Partizana na klizalištu Tašmajdan.

Ekipa „crno-belih" (levo) koja je u sezoni 1969/70 godine uspela da izuzetnim naporima sačuva svoje mesto u prominentnoj skupini jugoslovenskih hokejaša.

Kao stožer, oko koga se vrti ovaj sport suočen sa velikim teškoćama, i nada da neće nestati iz grada kome je dugo godina pripadala šampionska titula.

Od onog početka, od Kranjske Gore, pa do današnjih dana dug je put „crno-bele" čete na domaćim i stranim klizalištima. Put obasut uspesima i porazima, trofejima i priznanjima. Put dug preko dvadeset hokejaških godina. Put talentovanih mladića, vrsnih hokejaša, reprezentativaca, asova i danas vodećih hokejaških radnika, arbitara i funkcionera.

Danas Partizan, suočen sa problemima nedostatka dvorane u Beogradu, nedostatka stručnog kadra i dovoljnih materijalnih sredstava — i dalje pokušava da održi korak sa vodećim — čisto profesionalnim klubovima. Ne bez uspeha.

Jesenice su u poslednjem prvenstvu doživele poraz na Tašmajdanu, a mladići — predvođeni izuzetnim Mijuškovićem i Holbusom i reprezentativcima Šemsedinovićem i Mihajlovskim — sretno su prebrodili sve prepreke, sportske i nesportske, i ostali u društvu najboljih.

Nova sezona — novi podvizi, ali i strepnje. Ali jedna tradicija obavezuje.

Bar tako obećava današnja generacija mladića u crno-belim dresovima.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE	*Prolećni deo*			
	Skoplje	14. III	Partizan — Vardar	3 : 4
	Beograd	21. III	Partizan — Metalac *(Beograd)*	1 : 1
	Beograd	28. III	Partizan — Lokomotiva *(Zgb)*	2 : 1
	Sarajevo	4. IV	Partizan — Sarajevo	5 : 1
	Beograd	11. IV	Partizan — Spartak *(Subotica)*	3 : 1
	Zagreb	18. IV	Partizan — Dinamo	0 : 1
	Beograd	27. IV	Partizan — Crvena zvezda	1 : 0
	Rijeka	20. V	Partizan — Ponciana *(Trst)*	8 : 1
	Beograd	30. V	Partizan — Hajduk *(Split)*	2 : 0
	Jesenji deo			
	Zagreb	19. IX	Partizan — Dinamo	1 : 2
	Beograd	26. IX	Partizan — Lokomotiva *(Zagreb)*	2 : 0
	Novi Sad	6. X	Partizan — Sloga *(N. Sad)*	0 : 1
	Beograd	10. X	Partizan — Budućnost *(Titograd)*	2 : 1
	Beograd	17. X	Partizan — Naša krila *(Zemun)*	1 : 0
	Beograd	24. X	Partizan — Metalac *(Beograd)*	3 : 1
	Split	31. X	Partizan — Hajduk	3 : 1
	Beograd	7. XI	Partizan — Crvena zvezda	1 : 0
	Beograd	22. XII	Partizan — Ponciana *(Trst)*	4 : 1
PRIJATELJSKE UTAKMICE	Split	15. II	Partizan — Mornar	2 : 1
	Split	22. II	Partizan — Šibenik *(Šibenik)*	11 : 0
	Beograd	26. II	Partizan — Crvena zvezda	1 : 4
	Zemun	3. III	Partizan — Jedinstvo *(Zemun)*	3 : 0
	Novi Sad	7. III	Partizan — Sloga *(Novi Sad)*	3 : 1
	Niš	16. III	Partizan — Železničar *(Niš)*	9 : 0
	Zemun	25. III	Partizan — Naša krila *(Zemun)*	4 : 1
	Zagreb	22. IV	Partizan — Milicionar *(Zagreb)*	5 : 0
	Sr. Mitrovica	13. V	Partizan — Srem *(Sr. Mitrovica)*	2 : 0
	Beograd	16. V	Partizan — Metalac *(Beograd)*	2 : 0
	Novi Vrbas	27. V	Partizan — „Petar Drapšin"	14 : 0
	Stara Pazova	2. VI	Partizan — Jedinstvo *(St. Pazova)*	6 : 1
	Beograd	1. IX	Partizan — Jedinstvo *(Zemun)*	8 : 1
	Beograd	5. IX	Partizan — Metalac *(Beograd)*	6 : 1
	Zemun	15. IX	Partizan — Naša krila *(Zemun)*	4 : 4
	Ostružnica	22. IX	Partizan — Jedinstvo *(Ostružnica)*	13 : 1
	Beograd	29. IX	Partizan — Dinamo *(Pančevo)*	6 : 0
	Ub	14. X	Partizan — Jedinstvo	10 : 1
	Stari Bečej	21. X	Partizan — „Jovan Crveni"	9 : 1
INTERNACIONALNE UTAKMICE	Beograd	1. V	Partizan — Bohumians *(Prag)*	3 : 0
	Beograd	2. V	Partizan — MTK Budimpešta	2 : 1
	Beograd	3. X	Partizan — Rapid *(Beč)*	2 : 1

KUP UTAKMICE

Beograd	5. XII	Partizan — Austrija *(Beč)*	4 : 3
Beograd	19. XII	Partizan — Helsingborg *(Švedska)*	1 : 0
Osijek	14. XI	Partizan — Proleter *(Osijek)*	3 : 2
Zagreb	21. XI	Partizan — Lokomotiva *(Zagreb)*	2 : 0
Zagreb	28. XI	Partizan — Dinamo *(Zagreb)*	3 : 3
Beograd (finale)	29. XI	Partizan — Crvena zvezda	0 : 3

Napomena: U susretu Partizan — Dinamo (3 : 3), Partizan se za finale kvalifikovao žrebom.

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	18	13	1	4	42 : 17
PRIJATELJSKE	19	17	1	1	118 : 17
INTERNACIONALNE	5	5	—	—	12 : 5
KUP	4	2	1	1	8 : 8
UKUPNO	46	37	3	6	118 : 47

TABELA PRVENSTVA 1947/48.

1. Dinamo	18	14	1	3	56 : 20	29
2. Hajduk	18	11	2	5	40 : 15	24
3. Partizan	**18**	**10**	**4**	**4**	**46 : 22**	**24**
4. Lokomotiva	18	7	5	6	21 : 18	19
5. Crvena zvezda	18	5	6	7	24 : 25	16
6. Metalac	18	4	8	6	16 : 24	16
7. Ponciana	18	6	4	8	21 : 45	16
8. Vardar	18	5	4	9	22 : 39	14
9. Spartak	18	5	1	12	21 : 38	11
10. Sarajevo	18	2	7	9	19 : 40	11

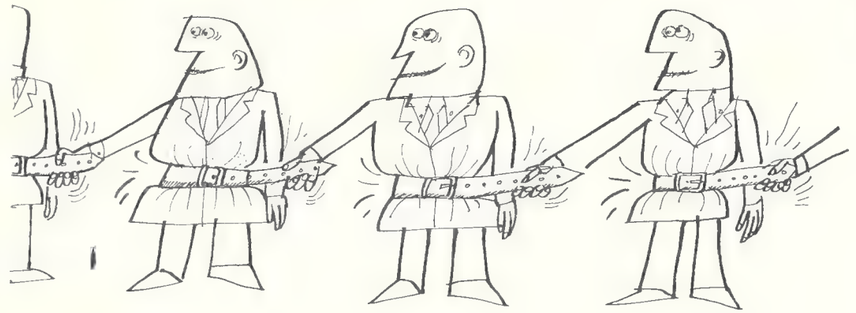

SREĆNA NOVA 1949. GODINA
— Stežite kaiševe

Događaj godine

Podvig rezervne ekipe

Može li nešto da bude značajnije za jedan klub, u toku jedne godine, od osvajanja titule nacionalnog šampiona? Odgovor je izlišan. Pa, ipak pored potpuno zasluženog osvajanja prvenstva, po drugi put, fudbaleri Partizana su imali još jedan vredan doživljaj, još jedan veliki podvig, neposredno po završetku takmičarske sezone 1948—49. To je bila blistava i pobedama okićena turneja po Švedskoj.

Bilo je to treće državno prvenstvo po ligaškom sistemu posle drugog svetskog rata. Završeno je već 22. maja. Partizan je sa 29 bodova zauzeo prvo mesto na tabeli. Vice-šampion bila je Crvena zvezda, zaostala je za tri boda.

U toku 18 ligaških kola fudbaleri „crno-belih" postigli su 14 pobeda, jedan remi i tri poraza. Naročito su imali uspešnu prolećnu sezonu tokom koje su izgubili samo tri boda. U nerešenoj igri sa Crvenom zvezdom — 2 : 2, i porazom od Budućnosti, u Titogradu — u poslednjem kolu.

Tako je Partizan postao prvi posleratni tim, koji je drugi put osvojio titulom šampiona. Nažalost, Partizanu nije pošlo za rukom da u toku 1949. ponovi dvostruki podvig. Kada je osvojio i naslov prvaka i pehar maršala Tita.

Partizan je za treći Kup Jugoslavije prijavio dve ekipe, u stvari I i II tim. Prvotimci nisu imali sreće. Doživeli su neočekivan poraz već u četvrtfinalu (1 : 3) od odličnog tima Naših krila.

Na taj način se tim vazduhoplovaca revanširao Partizanu za onaj poraz (2 : 0) u finalnoj borbi prvog takmičenja za Kup Jugoslavije.

Nasuprot prvotimcima, jedanaestorica „sa klupe za rezerve" — II tim — imao je seriju izvanrednih pobeda u Kupu: Garnizon Zemun 5 : 0, Novi Beograd 7 : 0, Rudar (Kostolac) 9 : 0, Trepča 4 : 2, Garnizon Pula 5 : 0, Radnički (Kragujevac) 4 : 1, Sarajevo 1 : 0, Hajduk 4 : 2. Drugi tim Partizana časno i posle velike borbe poklekao je tek u polufinalu — protiv Crvene zvezde — 1 : 2. Možda su „rezerve" našle utehu u tome što su poražene samo od jedinog boljeg rivala u Kupu.

Sa jedne internacionalne utakmice: golman Partizana Slavko Stojanović uspešno interveniše pred zabrinutim pogledima svojih odbranbenih igrača Pajevića i Lazarevića (levo, dole).

Bobekova uspomena sa svetskog prvenstva u Švajcarskoj, 1954. Naš as je bio kapiten reprezentacije. Ovo je trenutak pre utakmice sa Francuskom (pobedili smo našeg tradicionalnog rivala — 2 : 1) dok se na stadionu u Lozani rukuje sa kapitenom Zonkeom.

Evo imena tih sjajnih boraca, koji su odigrali poslednji kup-meč sa Crvenom zvezdom, 27. novembra u Beogradu:

Grčević, Lazarević, Racić, Jovanović, Požega, Ćirić, Pilko, Marjanović, Mihajlović, Radunović, Leškov.

Gol za „crno-bele" postigao je Ćirić. U toku 1949. Partizan je imao izuzetno uspešnu i internacionalnu sezonu. U devet susreta osam pobeda, a samo jedan remi.

U proleće je Partizan gostovao u Beču. Prvi protivnik je bio čuveni Rapid — poražen je sa 5 : 2 (17 aprila). Dan kasnije, „crno-beli" umorni od putovanja i niza napornih utakmica u prvenstvu, a i borbe od prethodnog dana, izvojevali su časnih 2 : 2, u susretu sa bečkim prvoligašem Vakerom.

Jedna od najblistavijih serija uspeha Partizana sa stranim ekipama ostvarena je posle šampionata, u julu. To je bilo na čuvenoj „švedskoj turneji". U svih šest utakmica — šest pobeda. Sve, uz gol-razliku 20 : 5!

Fudbaleri Partizana predstavili su se Šveđanima u Stokholmu, 8. jula. Tog popodneva pobeđen je AIK sa 2 : 0. Pet dana kasnije, u trenutku kada su Šveđani očekivali revanš — Partizan je u briljantnoj igri savladao u to vreme jednu od najboljih skandinavskih ekipa — čuveni Norčeping s 4 : 0.

Šoštarić, Čolić, Petrović, Čajkovski, Jovanović, Jakovetić, Strnad, Pajević, Valok, Bobek i Simonovski — igrali su šampionski. U skladu sa svim tradicijama najboljeg i osavremenjenog srednjoevropskog fudbala. Razbili su Šveđane. Čajkovski je bio junak meča, ali golove su postigli Bobek (1 : 0), Pajević (2 : 0 i 3 : 0), Strnad (4 : 0). Norčepingu nije mogao mnogo da pomogne ni čuveni Gunar Nordal i čitav niz drugih standardnih reprezentativaca.

Domaća štampa nije štedela komplimente. Govorilo se da je Partizan najbolja evropska ekipa koja je posle rata gostovala u Švedskoj. Naravno, Partizan je bio polaskan, ujedno obavezan da opravda odličan start. Za to mu je pružena prilika dva dana kasnije, u Geteborgu. U želji da se što bolje suprotstave najboljoj klupskoj ekipi Jugoslavije, domaći su izveli gradsku reprezentaciju pod imenom klupske ekipe — prvoligaša Geteborga. Ni to nije pomoglo — Partizan je ponovo slavio pobedu. Možda još ubedljiviju (protivnik je, ipak, bio nešto slabiji od Norčepinga) sa 7 : 3. Bio je to zaista festival modernog i ofanzivnog fudbala. Udarci, šutevi, golovi, prštali su na obe strane. Golove za Partizan su postigli: Valok (2), Simonovski (2), Pajević, Strnad i Čajkovski po jedan.

Sledeće „žrtve" bile su Malme (2 : 0), selekcija Severne Švedske (2 : 1) i Helzinborg (3 : 2).

Partizan je dostojno reprezentovao jugoslovenski fudbal.

Godinu dana ranije, u finalu fudbalskog turnira na Olimpijskim igrama, u Londonu, naš nacionalni tim poražen je u susretu sa Šveđanima — 1 : 3.

Pola tuceta pobeda Partizana u Švedskoj bili su uteha za zlatnu medalju izgubljenu u Londonu.

U analima Partizana, pohod po Švedskoj bio je jedno od prvih, zlatom ovenčanih poglavlja.

Sačuvano je od zaborava učešće Miloša Milutinovića na svetskom prvenstvu u Švajcarskoj, 1954. To je duel iz one nezaboravne utakmice u Lozani Jugoslavija — Brazil 1 : 1, za koju su mnoga sportska pera sveta rekla da je bila „pravo finale". Dodajmo još i to da je gol za Jugoslavensku reprezentaciju postigao član Partizana Branko Zebec.

Godina bez sjaja

Samo u jednoj sezoni, 1947/48. posle osvajanja šampionske titule, Partizan je prepustio primat Dinamu. Već u narednom prvenstvu (1948/49.) ponovo mu je pripala titula šampiona. Dotadašnji prvak Dinamo plasirao se tek na četvrto mesto, sa deset bodova manje od Partizana!

Već u prvom susretu žreb je odredio da se sastanu najozbiljniji rivali za prvo mesto. Partizan je u Beogradu slavio ubedljivu pobedu nad Dinamom — 3 : 1. U toj sezoni igrao je nerešeno sa Crvenom zvezdom (2 : 2) i doživeo poraz u Titogradu, protiv Budućnosti (2 : 0).

U 1949. godini veliki uspeh zabeležio je drugi tim Partizana, koji se takmičio u Kupu. Rezervni fudbaleri „crno-belih" čak su nadvisili svoj prvi tim, jer su dospeli do polufinala. Drugi tim Partizana je pokleknuo u duelu sa Crvenom zvezdom (1 : 2), a prethodno je eliminisao Sarajevo, Hajduka, kragujevačkog Radničkog, Trepču iz Kosovske Mitrovice... Prvi tim Partizana u četvrtfinalu je doživeo poraz od Naših krila.

Partizan je u internacionalnim susretima još jednom dokazao svoju klasu — odigrao je deset utakmica, izvojevao devet pobeda, samo je meč sa bečkim Vakerom završio nerešeno.

Tim Partizana iz 1949. godine (sleva): Atanacković, Šoštarić, Čolić, Strnad, Bobek, Jovanović, Mihajlović, Petrović, Radunović, Simonovski i Čajkovski (gore).

Rezervna ekipa Partizana koja je 1949. godine načinila najveće iznenađenje dospevši do polufinala Kupa Jugoslavije. Na slici (sleva): D. Marjanović, Ćirić, Racić, Lazarević, Jezdimirović, Jakovetić, Radunović, Boba Mihajlović i Leškov.

Te godine su se nazirale konture tima, koji će kasnije postati najbolji klupski sastav u nas. Već tada dolazi do sve drastičnije selekcije i formiranja „prave" jedanaestorice. U prvenstvu je izgubljen jedan jedini susret (sa ekipom Budućnosti u Titogradu), došao je Jakovetić, Mihajlović je okušao sreću na mestu desne polutke...

Petrović

Pajević I, Racić, Leškov i Bijelić kucaju na vrata prvog tima. Međutim, već je revidiran spisak, to je vreme u kojem se može govoriti i o malom izboru — svega je 24 igrača došlo u obzir u toku čitave godine!

Evo njihovih imena:

Šoštarić, Čolić, Petrović, Čajkovski, Jovanović, Atanacković, Strnad, B. Mihajlović, Valok, Bobek, Simonovski.

Igrali još:

Grčević, Jakovetić, Lazarević, Senčar, Drenovac, Pajević Miša, Radunović, Janjić, Firm, Racić, Jakuš, Leškov i Bijelić.

Šoštarić

Čolić

Čajkovski

Jovanović

Atanacković

Strnad

Mihajlović

Valok

Bobek

Simonovski

Asovi

ALEKSANDAR ATANACKOVIĆ

Nenadmašni tehničar

Aleksandar Atanacković pripada onom uskom krugu vrsnih fudbalera, koji su od osnivanja Partizana s puno uspeha nosili „crno-beli" dres. U svojoj dugoj karijeri (aktivno je igrao 22 godine) Atanacković je odigrao preko 800 utakmica. Dugo godina je bio napadač (krilo i polutka), da bi se u zrelim igračkim godinama povukao u halfliniju. Kao levi half Partizana, u onoj prvoj generaciji uz Bobeka, Čajkovskog i Simonovskog, bio je kamen temeljac tadašnje ekipe.

Atanacković je pripadao onoj fudbalskoj klasi, čija je vrednost prevashodno merena znanjem i veštinom. U fizičkom pogledu je bio pravi atleta. Istina, srednjeg rasta, ali čvrste muskulature i velike izdržljivosti. Međutim, ono što ga je posebno krasilo i činilo igračem međunarodne vrednosti je tehnika.

Kao što se velika balerina ne može zamisliti bez izvanredne tehnike, tako se ni fudbalski as ne postaje bez potpunog vladanja loptom. A Atanacković je upravo u tom domenu fudbalske igre bio veliki majstor. Lopta ga je besprekorno „slušala" i on je s njom radio šta je hteo. Raznovrsnost njegovih udaraca, čak je prelazila i u egzibicionizam!

Zbog svoje visoke obdarenosti, još kao posve mlad igrač, dobio je nadimak „Šaroši", jer je u to vreme u mađarskom fudbalu dr Šaroši bio as.

Aleksa Atanacković je tokom svoje fudbalske aktivnosti učinio veoma mnogo za popularizaciju ovog sporta. Nikada nije delovao nervozno na terenu. Uvek je u njemu i oko njega vladao neki mir. Bio je uzorno disciplinovan igrač i vrlo poštovan od protivnika i stručnjaka.

Danas je popularni „Bidža" trener Partizana i u tom pogledu je takođe jedan, po svom stažu i vernosti klubu, svojevrstan rekorder.

Najbolji strelac

Marko Valok

Bio je specijalista za golove. Nerešiva enigma za mnoge odbrane, naročito za čuvare mreže Crvene zvezde. Robustan, jak, brz, sa snažnim šutom — Marko Valok je Partizanov rekorder i po broju golova u jednoj godini, i po godinama u kojima je bio bez premca — pet sezona najbolji strelac kluba!

1949 — Sa do tada nedostižnih 48 pogodaka preuzima Bobeku titulu golgetera, ispoljavajući sve osobine rasnog strelca.

1950 — Partizanov centarfor, iako nije igrao sve utakmice, ponovo je golgeter kluba — (41).

1952 — Trka između Valoka i Bobeka se nastavlja. Ponovo je robusni centarfor uspeo da povrati izgubljenu titulu i da sa apsolutnim rekordom svih godina (55 golova!) bude daleko najbolji strelac kluba.

1954 — Valok i Bobek kao da se smenjuju. Starom „vuku" je bilo dovoljno 40 golova na mečevima Partizana, pa da golgetersku krunu preuzme od najvećeg konkurenta.
1957 — Iako na izmaku karijere, kao da je prkosio mladima i godinama, Valok sa skromnih 26 golova (skromno u odnosu na ostale četiri godine) osvaja titulu najboljeg strelca, koja mu donosi i peti golgeterski trijumf, dosad nezabeležen u analima kluba.

Marko Valok, tip engleskog centarfora dugo je bio prava mora za sve golmane. Strelac magične intuicije, snažan, brz i neustrašiv, s lakoćom je davao golove i do danas je ostao klupski rekorder po broju postignutih golova.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE

Prolećni deo

Beograd	27. III	Partizan — Dinamo *(Zagreb)*	3 : 1
Zagreb	3. IV	Partizan — Lokomotiva	3 : 0
Novi Sad	10. IV	Partizan — Sloga *(N. Sad)*	2 : 0
Beograd	24. IV	Partizan — Naša krila *(Zemun)*	3 : 2
Beograd	1. V	Partizan — Crvena zvezda	2 : 2
Beograd	8. V	Partizan — Hajduk *(Split)*	2 : 0
Beograd	15. V	Partizan — Metalac *(Beograd)*	3 : 0
Beograd	18. V	Partizan — Ponciana *(Trst)*	4 : 0
Titograd	22. V	Partizan — Budućnost	0 : 2

Napomena: Jesenji deo nije odigran, jer se zbog učešća reprezentacije na četvrtom prvenstvu sveta u Braziliji takmičenje odvijalo u toku jedne godine (počinjalo i završavalo se) i to 1950, 1951. i 1952.

PRIJATELJSKE UTAKMICE

Split	13. II	Partizan I — Partizan II	3 : 0
Kaštel Sućur.	17. II	Partizan — Kaštel Sučurac	12 : 0
Šibenik	20. II	Partizan — Šibenik	7 : 1
Split	27. II	Partizan — Mornar *(Split)*	1 : 2
Zagreb	2. III	Partizan — Zagreb	3 : 0
Beograd	6. III	Partizan — Željezničar	5 : 0
Osijek	13. III	Partizan — Proleter	4 : 1
Beograd	20. III	Partizan — Naša krila	2 : 2
Maribor	13. IV	Partizan — Železničar *(Maribor)*	3 : 0
Titovo Užice	25. V	Partizan — Sloboda	17 : 1
Kragujevac	26. V	Partizan — Reprezen. Kragujevca	4 : 1
Beograd	3. VII	Partizan — Metalac *(Beograd)*	0 : 2
Sombor	25. VIII	Partizan — Polet	8 : 1
Beograd	31. VIII	Partizan — Dinamo *(Zagreb)*	4 : 1
Zagreb	7. IX	Partizan — Lokomotiva	0 : 0
Zagreb	11. IX	Partizan — Dinamo	4 : 0
Beograd	22. XII	Partizan — Dinamo *(Zagreb)*	3 : 2

INTERNACIONALNE UTAKMICE

Beč	17. IV	Partizan — Rapid	5 : 2
Beč	18. IV	Partizan — Vaker	2 : 2
Stocholm	8. VII	Partizan — AIK Stockholm	2 : 0
Narčeping	12. VII	Partizan — Narčeping	4 : 0
Geteborg	15. VII	Partizan — Reprez. Geterborga	7 : 3
Malme	20. VII	Partizan — Malme	2 : 0
Malme	24. VII	Partizan — Reprez. Sever. Švedske	2 : 1
Helzinborg	27. VII	Partizan — Helzinborg	3 : 2
Bordo	1. XI	Partizan — Bordo	5 : 0
Alžir	31. XII	Partizan — Snt Enžine	13 : 3

KUP UTAKMICE

Zemun	8. IX	Partizan — Garnizon Zemun	5 : 0
Beograd	11. IX	Partizan II — Novi Beograd	7 : 0
Kostolac	25. IX	Partizan II — Rudar	9 : 0
Kos. Mitrovica	2. X	Partizan II — Trepča	4 : 2
Beograd	16. X	Partizan I — Zagreb	8 : 0
Pula	16. X	Partizan II — Garnizon Pula	5 : 0
Kragujevac	23. X	Partizan II — Radnički	4 : 1
Kruševac	6. XI	Partizan I — Napredak	3 : 2
Sarajevo	6. XI	Partizan II — Sarajevo	1 : 0
Zagreb	17. XI	Partizan I — Lokomotiva	4 : 3
Beograd	18. XI	Partizan II — Hajduk *(Split)* *(četvrtfinale)*	4 : 2
Beograd	20. XI	Partizan I — Naša krila *(četvrtfinale)*	1 : 3
Beograd	27. XI	Partizan II — Crvena zvezda *(polufinale)*	1 : 2

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	9	7	11	1	22 : 7
PRIJATELJSKE	17	13	2	2	80 : 14
INTERNACIONALNE	10	9	1	—	45 : 13
KUP (I tim)	4	3	—	1	16 : 8
UKUPNO	40	32	4	4	163 : 42

TABELA PRVENSTVA 1948/49.

1. Partizan	**18**	**14**	**1**	**3**	**39 : 14**	**29**
2. Crvena zvezda	18	11	4	3	37 : 19	26
3. Hajduk	18	10	5	3	41 : 20	25
4. Dinamo	18	7	5	6	29 : 25	19
5. Naša krila	18	6	4	8	32 : 28	16
6. Budućnost	18	6	4	8	29 : 36	16
7. Metalac	18	5	4	9	31 : 34	14
8. Lokomotiva	18	6	1	11	23 : 38	13
9. Sloga	18	5	2	11	17 : 31	12
10. Ponciana	18	3	4	11	12 : 45	10

1950.

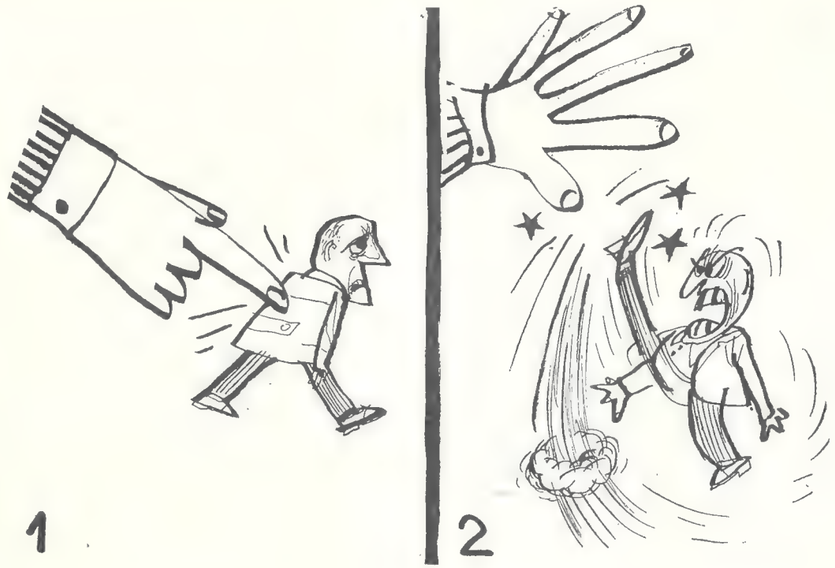

DO 1950...

...I OD 1950.
— Umem ja sam da se upravljam!

Događaj godine

Nemilosrdni egzekutori

Kad fudbalski brod zaluta između dve obale, obično ne stigne ni u jednu od željenih luka. Uzgredne majstorije njegovih mornara u sporednim lukama, samo su prijatna sećanja. Često je Partizanov brod umeo da pristane među prvima, ali ne i prvi. Njegovi fudbaleri su demonstrirali svoje majstorstvo, ali je neki detalj bio dovoljan da se zakasni za najveći trofej.

Treći u prvenstvu 1950. godine, sa dva boda manje od prvaka Hajduka (26), zbog jednog nepromišljenog poraza sa Lokomotivom, pobeđeni u polufinalu Kupa od Crvene zvezde sa 1 : 0 — to je bilans koji nije oduševio. Na žalost, fudbal je igra u kojoj sporedne stvari igraju značajnu ulogu. A 1950. godina nosila je suviše iskušenja u našem fudbalu, da se to ne bi odrazilo i na Partizan. To je bio jedan od onih perioda, kada je klub vodio bitku za obnavljanje igračkog kadra, jedna od onih godina koje u sebi nose zamor od prethodnih podviga. A veliki klub, kakav je Partizan, morao je da želi i traži sve titule. Nije osvojio ni jednu, mada je uzgred zabeležio nekoliko vrednih rezultata.

Veliki klubovi, kao što je poznato, nikada ne silaze definitivno sa pozornice. Te godine Partizan je konsolidujući redove, pronalazeći pojačanja, sprovodeći unutrašnju mobilizaciju i bljesnuo nekoliko puta, prikazao je nekoliko igara, koje moraju da se uklope u mozaik najlepših partija.

Tim Partizana iz pedesetih godina (sleva): Bobek, Stojanović, Zebec, D. Stefanović, Valok, Jovanović, Pajević, Belin, Atanacković i Čajkovski.

Datum: 29. oktobar 1950. Poslednje kolo prvenstva. Na stadionu JNA Partizan je imao za protivnika Budućnost iz Titograda. Slavna imena titogradskog fudbala veoma su se teško predavala, ali tog popodneva kao da je na terenu igrao samo jedan tim, koji je na rastanku želeo da pokaže svoje prave mogućnosti. Tim Partizana gnevan na samog sebe, zbog ispuštenog prvenstva, rušio je sve pred sobom. Bobek, Valok, Mihajlović, Jakovetić su, poneti inspiracijom, pucali iz svih pozicija i pogađali cilj.

Svakom golu prethodila je izvanredna akcija, smišljena kombinacija, koja je dovodila protivnika pred neizbežnu kapitulaciju. Golovi su se redali ... jedan, dva, tri, četiri ... do deset! Bio je to najteži poraz Budućnosti u prvenstvenim mečevima. U tom kovitlacu neprekidnih napada grogirani ali dostojanstveni partner našao je snage da čestita protivniku za istinsku fudbalsku kanonadu.

Na početku te godine, Partizan je već imao jedan podvig. Na gostovanju u Alžiru visoko je porazio ASSE Muludia. Simpatični domaćin, svestan svoje inferiornosti, ali rešen da skupo proda svoj „skalp", hteo je borbenošću, zalaganjem, snagom i srcem da se suprotstavi tehnici i taktici već priznatih majstora.

Ali, tog dana Muludija je poražena sa 9 : 0; domaćin je imao priliku da vidi igru koja i čini fudbal najlepšom sporednom stvari na svetu.

Slavko Stojanović, dugogodišnji golman Partizana efektnom odbranom sačuvao je svoju mrežu (slika gore).

Momenat sa utakmice „večitih rivala": Rudinski između Lazerevića i Čajkovskog šutira na gol Partizana. Desno, na slici, je Bora Kostić.

Izrešetana mreža Budućnosti

Prvi put je prvenstvo igrano po sistemu proleće — jesen. Za Partizan je sezona počela neuspešno, jer je doživeo poraz u Zagrebu od Dinama. „Crno-beli“ su na kraju za novim prvakom (Hajdukom) zaostali dva boda. Imali su ukupno 26 bodova, koliko i Crvena zvezda, ali je plasman odlučila gol-razlika.

I u ovoj sezoni Partizan je zabeležio visoku prvenstvenu pobedu: Budućnost iz Titograda, 29. oktobra u Beogradu, je primila deset golova, a da nijednom nije zatresla mrežu Šoštarića!

Kuriozitet je da je 1950. godine Partizan odigrao samo tri internacionalne utakmice.

Ni u takmičenju za Kup Jugoslavije nije bilo većih uspeha: u polufinalu Crvena zvezda je pobedila sa 1 : 0.

Dva asa jugoslovenskog fudbala Stjepan Bobek i Branko Stanković (Crvena zvezda) bili su klupski rivali i saborci u dresu reprezentacije. Ovo je trenutak uoči derbi susreta kada kao kapiteni svojih ekipa traže bačeni novčić pod kontrolom trojice strogih sudija (Riste Kraljevića, Vase Stefanovića i Zdravka Rakovića).

Šoštarić

Te godine prvi put u nas prvenstvo se igralo po kalendarskoj godini. Za Partizan to nije bio baš uspešan prelaz — tek je bio treći, mada je stručni štab pokušavao, raznim rokadama, da reši neke slabosti u timu. Već tada su se Čolić i Kolaković uspeli da definitivno izbore za dresove sa brojem 2 i 3 i postaju standardni bekovski par. U tim ulazi konačno i M. Pajević, pa se za odličnog Atanackovića traži mesto na levom krilu. Simonovski odlazi iz prvog tima...

Čolić

Kolaković

Na spisku 30 kandidata za mesto u najboljoj postavi pojavljuju se i Požega, Marjanović, Vorgić, Hočevar, Bogojevac, Stipić, Stanković... dolazi do evidentnih promena u igračkom kadru, pa se u nekoliko mahova u timu našlo i po nekoliko novajlija. Te godine među kandidatima je bilo čak 12 novajlija! Novajlija bar što se mesta u ekipi tiče.

Čajkovski

Jovanović

Jakovetić

Ipak, najčešće je igrao tim:

Šoštarić, Čolić, Kolaković, Čajkovski, Jovanović, Jakovetić, B. Mihajlović, Pajević, Valok, Bobek, Atanacković.

B. Mihajlović

B. Pajević

Valok

Igrali još:

Grčević, Petrović, Drenovac, Lazarević, Senčar, Simonovski, Požega, Marjanović, Radunović, Racić, Vorgić, Hočevar, Bogojevac, Krajišnik, Šijaković, Stipić, Stanković, Popović i Kantardžić.

Bobek

Atanacković

Asovi

STJEPAN BOBEK

Fudbalski umetnik

Mnogobrojni su njegovi podvizi.

Protiv Švedske (2 : 1) u Beogradu 1951, trčao je pravo prema beku „noseći“ loptu. Neočekivano: pritrčao je ispred lopte, napravio fintu i zaklonio je. I poslao Šveđanina na levu stranu, raširio noge i napravio lopti prolaz i stuštio se s njom u kazneni prostor, pucao je, pogodio je stativu. Nije bio gol. To su svi zažalili, jer je jedna od najduhovitijih solističkih akcija zaslužila nagradu. Partizan-Lil 8 : 4 (1952. godine). Čuvao ga je centarhalf visok 190 sm. Lopta je doletela, padala je između njih dvojice. Bobek ju je dočekao vrhom obuće. „Zalepila“ mu se za nogu (tako je štopovao samo Stevan Luburić, čarobnjak iz slavnog doba „Jugoslavije“), okrenuo se oko sebe za 180 stepeni i ostavio Francuza iza leđa.

Trebalo je videti lice centar-halfa Lila!?

Partizan-Parašut 4 : 1 (1946). Gosti se zavukli u bunker — po 16 igrača nalazilo se u kaznenom prostoru! Kakva gužva. „Nagazio“ je loptu i upao usred bunkera. U golmanskom prostoru, kao u Mek Senatovim filmovima, „rolao“ je loptu između mnogih nogu stvarajući niz komičnih scena i izazivajući smeh na tribinama, prešao čak i golmana i dodao loptu saigraču, koji je dao gol iz neposredne blizine.

Rekorder.

Prvi as, posle rata, koji je proslavio zlatan jubilej u reprezentaciji — pedesetu utakmicu odigrao je u Skoplju protiv Izraela. Srušio je rekord Blagoja Marjanovića: odigrao je 63 utakmice i dao 37 golova. Na 468 mečeva u Partizanu dao je 403 gola. Od 1947. do 1952. igrao je na svim utakmicama državnog tima — 44! Dao je 7 golova jedan za drugim u prvenstvu u jednoj utakmici (u Nišu 1947).

Sve utakmice, koje je državni tim odigrao 1950 (ukupno 11), odigrao je. Njegova utakmica života bio je susret sa tradicionalnim rivalom Crvenom zvezdom (6 : 1).

Jedan od Bobekovih najvećih podviga — u susretu sa Železničarom, opkoljen trojicom igrača, tri puta ih je driblovao dok Borozan nije utrčao u slobodan prostor, dodao mu loptu i omogućio mu da ubaci u mrežu.

Publiku je plenio maštovitošću, elegancijom, stvaralaštvom. Bio je duhoviti šarmer, nonšalantan u dramatičnim situacijama, majstor fudbala koji je dizao gledalište na noge.

Rođen je 1923. u Zagrebu. Počeo je da igra 1935. U Partizan je došao 1945 (od osnivanja). Ostavio je fudbalske cipele 1958 i posvetio se trenerskom pozivu.

Skupština

Dan kada se „rodio“ klub

Ideja, koja se godinama rađala, definitivno je sazrela. Želja za uključivanjem u rad i život Partizana i funkcionera van armije konačno je ostvarena. Ovo je prva skupština kluba, prvi pokušaj da se vojna subordinacija zameni — kolektivnim rukovođenjem. U proleće 1950, posle nekoliko meseci rada Inicijativnog odbora, održan je sastanak na kome je fudbalska sekcija, pri CD JNA, prerasla u — Fudbalski klub Partizan!

Na tom prvom sastanku, prvom izboru (demokratskom) Upravnog odbora, u rukovodstvu se našlo oko 40 procenata ljudi van Armije, a to je već bio veliki korak napred.

U škrtim zapisima sa te prve skupštine (klub, na žalost ne poseduje dokumentaciju i zapisnike, ne bar kompletne, sa osnivačkog skupa) evo i dela govora prvog predsednika i predsednika Inicijativnog odbora, Ratka Vujovića:

„Nama predstoji veoma ozbiljan posao. Partizan više nije i ne može biti samo vojni klub. Boraćemo se sa mnogim teškoćama, drugovi, ali naš osnovni zadatak mora da bude akcija prodora u civilstvo. Imamo dosta prijatelja, ali moramo još više ljudi van JNA da uključimo u naš rad i život...“

A fudbaleri su izvrsnim rezultatima, i to je istaknuto na prvoj skupštini, u Austriji (kao i činjenicom da je Partizan tada davao 60 procenata reprezentativaca) na najbolji način pomogli ovu akciju! Izabrano je i prvo rukovodstvo, ali na žalost, o tome dokumentacija nije sačuvana.

TENIS

Klubovi JSD Partizan

Veliki propagatori belog sporta

U okviru SD Partizana osnovana je 1945. godine sekcija za tenis, koja je 1950. prerasla u tenis-klub Partizan. Ratko Plejić, Artur Takač, Gojko Potkonjak, Franjo Glazer i Voja Ristić bili su prvi članovi novog kluba, koji je zabeležio vrhunske rezultate i imao igrače, koji su sa mnogo uspeha pronosili slavu našeg tenisa širom sveta.

Teniseri Partizana osam puta su bili ekipni prvaci Jugoslavije, a u pojedinačnoj konkurenciji imali su znatno više uspeha. Lente državnih prvaka nosili su Ilija Panajotović, Ivko Plečević i Nikola Špear.

Za svojim klupskim drugovima nisu zaostajale ni takmičarke. Dragica Laslo i Jelena Genčić, osvajale su šampionske titule i u pojedinačnoj konkurenciji i u igri parova. Mešoviti par Genčić-Nikolić su 11 puta osvajali šampionat Jugoslavije. Panajotović, Plečević, Laslo, Nikolić i Armenulić bili su i članovi reprezentacije i Devis-kup ekipe. Sada je to popularni Nikola Špear. Jelena Genčić, Sonja Požeg i Biljana Kostić su takođe branile boje Jugoslavije.

Svakog dana, od jutra do mraka, na divno uređenim terenima za tenis, koji se nalaze u neposrednoj blizini fudbalskog stadiona, vri kao u košnici. Sportisti svih uzrasta, obučeni u besprekorno beloj opremi, sa reketom u ruci uživaju u jednom od najlepših sportova.

Teško je nabrojati sva takmičenja

Jelena Genčić, član tenis kluba Partizan i višestruki prvak države u tenisu. Genčićeva je bila reprezentativka u dve sportske discipline: tenisu i rukometu, što je u JSD Partizanu čini izuzetnom ličnošću među svim sportistima tokom minulih 25 godina.

na kojima su teniseri učestvovali i sve uspehe koje su zabeležili. Pa, ipak, u jednom hronolškom redu spomenimo samo one iz „generacije najvećih".

1951: Ristić i Nešić su juniorski prvaci Srbije i Jugoslavije.

1953: Jelena Genčić osvaja prvenstvo Srbije i Jugoslavije u juniorskoj konkurenciji.

1954: Dragica Laslo je prvakinja države.

1958: Jelena Genčić osvaja prvenstvo države za seniorke.

1959: Ika Panajotović je u finalu državnog prvenstva u velikom stilu pobedio Boru Jovanovića i tako se domogao šampionske titule Jugoslavije.

1960: I ove godine državni šampionat osvaja teniser Partizana. Pobednički pehar pripao je Ivku Plečeviću.

1964: Jelena Genčić ponovo je prvakinja države.

1968. Trebalo je da prođe osam godina pa da Partizan opet ima državnog prvaka. To je sada talentovani takmičar Nikola Špear.

I na državnom prvenstvu u ekipnoj konkurenciji postignuti su sjajni rezultati. Malo kojoj ekipi je pošlo za rukom da osam puta ponese epitet najbolje.

1952: Seniorska ekipa je najbolja na prvenstvu Srbije i Jugoslavije.

1953: Uspeh je ponovljen, samo su se svojim drugovima pridružile i seniorke — postale su prvakinje države.

1954: Partizan je i u muškoj i ženskoj konkurenciji bez premca.

1955: Ove i naredne tri godine Panajotović i Nikolić su „prvi reketi" Jugoslavije.

1958: Dragica Laslo i Jelena Genčić su druge u zemlji.

1959: Seniori (Panajotović, Nikolić, Todorović i Armenulić) ponovo osvajaju šampionat države.

Kada su se očekivali novi podvizi crno-belih tenisera, ekipa se neočekivano rasformirala. Panajotović je slomio nogu, a ostali se razišli. Nastao je veliki vakuum ispunjen sećanjima na ranije uspehe i nadama da će se ponoviti. Ali, na to je trebalo čekati sve do 1968. godine, kada je na prvenstvu države muška ekipa (Špear, Mijušković, Tandari, Dajović, Vučenih i Vojnović) osvojila drugo mesto, a ženska ekipa (Genčić, Todorović, Kostić, Požeg i Tokin) bila prva. Godine 1969. ženska ekipa je druga u zemlji.

Ilija Panajotović, najbolji teniser Partizana i dugogodišnji reprezentativac Jugoslavije. Panajotović je bio izuzetno obdaren ali ne i mnogo ambiciozan i zato je ostao samo šampion u našim okvirima i pored toga što je posedovao internacionalnu klasu.

Uspeh koji su članovi i članice Partizana imali na prvenstvima u kategoriji mešovitih parova nije zabeležen u istoriji našeg teniskog sporta. Dragica Laslo i Stevan Laslo bili su prvaci države 1952. godine. Od 1955. godine, kada su prvi put osvojili prvenstvo države, Jelena Genčić i Sima Nikolić su 11 puta bili šampioni. To je rekord koji dugo neće biti prevaziđen. Osim toga Jelena Genčić je imala i partnere iz drugih klubova. Sa njima je pet puta bila najbolja u zemlji.

Teniseri Partizana, kao članovi reprezentacije, predstavljali su i jugoslovenski tenis na mnogobrojnim takmičenjima širom sveta. Sa puno uspeha učestvovali su u Galea-kupu i Devis-kupu, na turnirima u Rimu, Parizu, Vimbldonu, na Balkanskim i Mediteranskim igrama, u Kupu kralja Gustava i drugim velikim takmičenjima.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE

Prolećni deo

Zagreb	3. III	Partizan — Dinamo	1 : 2
Beograd	12. III	Partizan — Naša krila *(Zemun)*	2 : 1
Beograd	19. III	Partizan — Crvena zvezda	1 : 3
Split	29. III	Partizan — Hajduk *(Split)*	0 : 0
Beograd	10. IV	Partizan — Lokomotiva *(Zagreb)*	4 : 1
Sarajevo	16. IV	Partizan — Sarajevo	5 : 2
Subotica	20. IV	Partizan — Spartak	1 : 0
Titograd	24. IV	Partizan — Budućnost	4 : 2
Beograd	7. V	Partizan — Metalac *(Beograd)*	0 : 1

Jesenji deo

Beograd	20. VIII	Partizan — Dinamo *(Zagreb)*	2 : 0
Beograd	27. VIII	Partizan — Naša krila *(Zemun)*	3 : 1
Beograd	17. IX	Partizan — Crvena zvezda	2 : 1
Split	24. IX	Partizan — Hajduk *(Split)*	0 : 0
Beograd	1. X	Partizan — Spartak *(Subotica)*	3 : 0
Zagreb	18. X	Partizan — Lokomotiva	1 : 3
Beograd	22. X	Paartizn — Sarajevo	3 : 1
Beograd	26. X	Partizan — BSK (Metalac) *Beograd*	4 : 1
Beograd	29. X	Partizan — Budućnost *(Titograd)*	10 : 0

Napomena: Prvenstvo je počelo i završilo se u 1950. godini (za tu godinu).

PRIJATELJSKE UTAKMICE

Rijeka	15. II	Partizan — Reprez. *Rijeke*	8 : 1
Rijeka	22. II	Partizan — Podrinje *(Šabac)*	4 : 1
Ljubljana	26. II	Partizan — Odred *(Ljubljana)*	3 : 2
Beograd	15. III	Partizan — Rakovica	14 : 0
Beograd	25. III	Partizan — Naša krila	3 : 1
Paraćin	5. IV	Partizan — Radnički *(Paraćin)*	12 : 0
Beograd	10. IV	Partizan — Radnički *(Beograd)*	4 : 2
Beograd	13. IV	Partizan — Radnički *(Beograd)*	6 : 0
Beograd	1. V	Partizan — Crvena zvezda	3 : 5
Novi Sad	6. VIII	Partizan — Sloga *(Novi Sad)*	2 : 1
Zagreb	12. VIII	Partizan — Sarajevo	1 : 1
Zagreb	13. VIII	Partizan — Hajduk *(Split)*	7 : 2
Beograd	16. VIII	Partizan — Železničar *(Beograd)*	6 : 0
Obrenovac	12. XI	Partizan — Radnički *(Obrenovac)*	5 : 3
Beograd	14. XI	Partizan — Crvena zvezda	3 : 3

INTERNACIONALNE UTAKMICE

Alžir	1. I	Partizan — Admira *(Beč)*	0 : 2
Alžir	2. I	Partizan — ASSE Muludija	9 : 0
Rijeka	18. II	Partizan — Slovan *(Beč)*	2 : 0

KUP UTAKMICE

Kikinda	27. XI	Partizan — 6. oktobar *(Kikinda)*	4 : 1
Rijeka	30. XI	Partizan — Kvarner *(Rijeka)*	1 : 0
Beograd	3. XII	Partizan — Proleter *(Osijek)*	5 : 1
Beograd	10. XII	Partizan — BSK *(Beograd)*	3 : 0
Beograd	17. XII	Partizan — Crvena zvezda *(polufinale)*	0 : 1

/U finalu su se sastali Crvena zvezda — Dinamo (Zgb). Pošto je u produžetku ove utakmice ostao nerešen rezultat, odigrana je nova utakmica: Crvena zvezda — Dinamo 3 : 0 (0 : 0)./

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	18	12	2	4	46 : 19
PRIJATELJSKE	15	12	2	1	81 : 22
INTERNACIONALNE	3	2	—	1	11 : 2
KUP	5	4	—	1	13 : 3
UKUPNO	41	30	4	7	151 : 46

TABELA PRVENSTVA 1950.

1. Hajduk	18	10	8	0	28 : 13	28
2. Crvena zvezda	18	12	2	4	44 : 18	26
3. Partizan	**18**	**12**	**2**	**4**	**46 : 19**	**26**
4. Dinamo	18	9	4	5	23 : 17	22
5. Sarajevo	18	7	3	8	30 : 27	17
6. Naša krila	18	5	4	9	18 : 29	14
7. BSK	18	4	6	8	19 : 32	14
8. Lokomotiva	18	4	5	9	18 : 28	13
9. Spartak	18	3	4	11	15 : 29	10
10. Budućnost	18	3	4	11	15 : 44	10

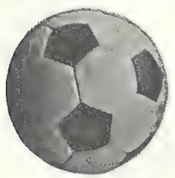

1951.

— Lako je tebi da nosiš maksi kad nema više tačkica!

Događaj godine

Godina čudnih obrta

Čudna je bila ta 1951. U potrazi za događajem koji bi sa punim pravom zasluživao da zauzme najistaknutije mesto — nije se bilo lako odlučiti. No, ako se unese svetliji zrak memorije u polutamu nad davnim zbivanjima, ipak, postoje priče dostojne pažnje potonjih generacija.

U državnom prvenstvu, saveznoj ligi, koja se već drugu godinu odvijala u ciklusu „proleće — jesen" (ovaj sistem je brzopleto uveden godinu dana ranije), fudbaleri Partizana su zauzeli tek četvrto mesto. Bila je to jedna od godina krize, uprkos svim naporima i zalaganjima da se od nje pobegne.

Crvena zvezda i Dinamo su osvojili prvo, odnosno drugo mesto sa istim brojem bodova (35). Veliki rival Partizana domogao se titule zahvaljujući decimalima u količniku. Splitski Hajduk bio je treći (32 boda), a „crno-beli" tek četvrti, sa svega 24 poena.

Bilo bi izlišno, sada, tražiti uzroke i razloge slabe prođe Partizana u borbama za bodove. Možda je za to najviše bila kriva ona mučna serija neuspeha na samom početku drugog dela sezone, u jesenjem delu. Partizan je zaredom izgubio pet utakmica i deset dragocenih bodova... (Spartak 1 : 2, Mačva 0 : 3, Borac (Zagreb) 1 : 2, Sarajevo 1 : 2, Dinamo 0 : 2). I u poslednjem kolu Partizan je izgubio u susretu sa Crvenom zvezdom — 0 : 2, u meču koji je bio presudan za poredak u samom vrhu tabele. Da je Partizan postigao samo jedan, ili, da je Crvena zvezda postigla gol manje — prvak bi bio Dinamo!

U borbama za Kup Jugoslavije nije bilo mnogo radosti. Prvi tim je dopro do četvrtfinala. Eliminisan je od novosadske Vojvodine — u Beogradu — sa 0 : 2! Na žalost, ni „rezerve" nisu bile sreće, kao dve godine ranije. Zaustavljene su u finalnim borbama u Kupu Srbije u meču sa Dubočicom iz Leskovca.

S druge strane, uprkos nedaćama na domaćim borilištima, fudbaleri „crno-belih" imali su ponovo izvanredan bilans u internacionalnim susretima, u zemlji i inostranstvu. U ukupno 16 mečeva — 14 pobeda i samo dva poraza.

Bilans sa kojim bi se mogao pohvaliti svaki evropski tim. Bolji saldo nego u nacionalnom šampionatu!

U toku nepunih deset meseci (od 17. marta do 31. decembra) Partizan je bio na turnejama po Belgiji, Zapadnoj Nemačkoj (dva puta), ponovo u Švedskoj, Engleskoj i Luksemburgu.

Bilo je lepih pobeda, lepih igara, teško je izdvojiti najbolju. Zanimljivo je da to nisu bile one sa najvećim rezultatima: Ludvigshafen 6 : 2, Erebro 6 : 2 i Eš Luksemburg 7 : 0.

Pobeda koja odoleva zaboravu: jedan od najdragocenijih uspeha Partizana svakako je i pobeda nad „večitim rivalom" izražena visokim rezultatom — 6 : 1! Ovo je treći gol sa te nezaboravne utakmice, koji je postigao Stjepan Bobek iz slobodnog udarca. Golman Crvene zvezde Ljubomir Lovrić je bespomoćan u svom nastojanju da spreči put lopti koju je fudbalski maistor tako precizno uputio u gornji ugao.

Posle pobede nad bečkom Austrijom 1 : 0, 25. marta, u Anversu najviše je odjeknuo trijumf nad gradskom reprezentacijom istog grada, u stvari, selekcijom trenutno najboljih fudbalera Belgije. Posle 120 minuta igre, posle nerešenog ishoda u regularnom toku, ipak pobeda — 3 : 2.

Bila je to ponovo još jedna velika igra Čajkovskog i njegovih drugova, igra kojom je još jednom dokazao da pripadaju evropskoj klupskoj eliti.

Potrebno je podvući da je Partizan na svom drugom gostovanju u Švedskoj ponovo porazio Norčeping s 3 : 0, ali je u trećem susretu sa Helingborgom doživeo — 1 : 6... Bio je to revanš za pobede Partizana u prva dva susreta, ranijih godina. Ali, ovaj poraz, kao ni onaj u Engleskoj, u meču sa Bradfordom (0 : 2), ne umanjuju sjaj internacionalnog bilansa. Nikom, najzad, put do slave nije okićen samo lovorikama.

U lepezi šarolikih zbivanja tokom jedne ćudljive godine ipak je postojalo nešto što joj je dalo posebno obeležje.

Nije teško pogoditi šta bi to moglo da bude, koji susret i protiv kojeg protivnika. Okršaj sa najljućim rivalom na „zelenom polju", sa Crvenom zvezdom. Prvi susret u kojem je Partizan postigao šest golova, a primio samo jedan.

Bilo je to 17. juna, na stadionu JNA. Tribine su podrhtavale pod nogama uzbuđenih 50.000 navijača oba tabora. Sa pištaljkom u ruci, već prema tradiciji, Vasa Stefanović, nepokolebljivi delilac fudbalske pravde.

Obe ekipe su istrčale na teren u najboljim sastavima.

Partizan: Šoštarić, Lazarević, Čolić, Jakovetić, Jovanović, Drenovac, Valok, Šijaković, Bobek, Atanacković, Stokić,

Crvena zvezda: Lovrić, Stanković, Diskić, Palfi, Đurđević, Đajić, Ognjanov, Mitić, Tomašević, Zlatković, Jezerkić. Još se, takoreći, nisu ni stišali frenetični pozdravi borcima, još ni dovoljno zagrejani nisu, a na semaforu je već stajalo 1 : 0 za Partizan. Strelac prvog gola bio je Šijaković (3. minut). Rano vođstvo „crno-belih" kao da je grogiralo protivnika. Fudbalerima Partizana, opet, to je tek razmahalo krila. Bili su gospodari terena. Nisu dali protivniku ni da predahne. Bobek je bio nezadrživ. Sa dve bombe uskoro je savladao golmana Crvene zvezde u 13. a zatim i u 26. minutu! Četvrti gol za Partizan, u prvom poluvremenu postigao je Valok, u 33. minutu. U nastavku igre Valok je nastavio svoju seriju postigavši još dva gola (u 66. i 70. minutu) i time ostvario „het-trik"!

Kada jedan tim pobedi sa 6 : 1, logično je pretpostaviti da je protivnik igrao sasvim podređenu ulogu. Teško je ovo poreći, ali treba podvući još nešto što ističe veliku igru Partizana: i Crvena zvezda je znala da uzvraća udarce, vrlo opasne ali, doduše, bez krajnjeg efekta. Samo tako se može, recimo, opravdati što je Šoštarić za izvrsne odbrane bio ocenjen „devetkom", istom ocenom kao i najzaslužniji za pobedu — centarfor Bobek. Bila je to zaista velika igra, sjajna utakmica, prvorazredan fudbal. Čast Crvene zvezde spasao je Tomašević u 56. minutu.

Možda su tog dana bili tužni samo navijači pobeđenog tima. Pravi ljubitelji dobrog fudbala — svakako ne. Ovakve utakmice bile su nagoveštaj da jugoslovenski fudbal raspolaže sjajnim fudbalerima. To je bilo doba procvata, zenita posleratnih asova. U pričama o tim danima fudbaleri Partizana su među glavnim akterima.

Utakmice Partizan-Crvena zvezda uvek se igraju pred prepunim gledalištem. Na slici (gore): momenat koji svedoči o Valokovoj fatalnosti za gol tradicionalnog rivala; golman Prvulović je nemoćan da spreči put lopti koju je Marko Valok sigurno uputio ka mreži. Momenat sa derbija „večitih rivala" (u sredini): Stojanović i Čedica Lazarević nastoje da spreče centarfora Crvene zvezde Tošu Živanovića, da ugrozi gol „crno-belih". Desno: sa prijateljske utakmice Partizan-Crvena zvezda: Bora Kostić, najbolji strelac „crveno-belih" ispred golmana Stojanovića.

Pamti se

O „parnom valjku“

Prva liga je povećana za dva kluba — novi članovi su postali kruševački Napredak i šabačka Mačva. Prvak je postala Crvena zvezda, Partizan je zauzeo četvrtu poziciju, sa 24 boda. Simpatizeri „crno-belih“ su neuspeh u prvenstvu oprostili svojim ljubimcima, jer su ih u meču sa Crvenom zvezdom oduševili. Sedamnaestog juna Partizan je naneo prvu katastrofu Crvenoj zvezdi — 6 : 0. Posle te utakmice Partizan je dobio nadimak — „parni valjak“.

Partizan je odigrao rekordan broj internacionalnih utakmica — 16. Najubedljivija pobeda zabeležena je u Luksemburgu, nad reprezentacijom Eša — 7 : 0, ali su Beograđani još jednom, u duelima sa bečkim timovima, igrali izvanredno. Austrija je u dva susreta poražena — 1 : 0 i 3 : 2, a Viena je u Beogradu kapitulirala sa 3 : 0.

U takmičenju za Kup Partizan je počeo izvrsno. U Titovom Užicu deklasirao je Slobodu 11 : 1, zatim Slogu iz Petrovca na Mlavi 15 : 0, Pulu u Puli sa 7 : 0, da bi usred Beograda priredio neprijatno iznenađenje svojim navijačima, u meču sa Vojvodinom, kada je u četvrtfinalu poražen sa 2 : 0.

Peko Dapčević, predsednik JSD Partizan na tribinama stadiona JNA okružen najboljim sportistima svih klubova Društva za 1951. godinu.

Najbolja jedanaestorica

Tim je često trpeo promene, neke su naslućene i ranije, pogotovo kada su pojedinci, u poznim fudbalskim godinama, morali da prepuste dres novim snagama. Drugi su, opet, menjali sredinu. Među 32 kandidata za tim našli su se i Belin i Herceg, koji su postali standardni. Bogojevac se izborio za mesto na desnom krilu, potiskujući Mihajlovića u drugi plan, a klubu je pristupio i Zebec, ali je te godine igrao malo da bi bio u standardnom timu...

Mali izbor fudbalera, od kojeg je klub patio minulih godina, bar kada je kvalitet u pitanju, učinio je da se preduzmu ozbiljne akcije na pronalaženju pojačanja. Dovedeni su neki poznati igrači, pružena je šansa mladima... Miloš Milutinović prvi put dobija šansu da se dokaže, povremeno igraju i Stojanović, Ančić, Tapiška, Torbarov, Vučičević, Kapamadžija, Duplančić, Živković, Stefanović... igrači, koji su prvi put u klubu i prvom timu.

Najčešće su, ipak, igrali:

Šoštarić, Belin, Čolić, Čajkovski, Jovanović, Jakovetić, Bogojevac, Bobek, Valok, Atanacković, Herceg.

Igrali još:

Stojanović, Lazarević, Kolaković, P. Mihajlović, Zebec, Vorgić, Šijaković, Drenovac, Ančić, Stanković, Stipić, Tapiška, Torbarov, Stokić, Ruman, Milutinović Miloš, Marjanović, Kraišnik, Branilović, Simonovski.

Šoštarić

Belin

Čolić

Čajkovski

Jovanović

Jakovetić

Bogojevac

Bobek

Valok

Atanacković

Herceg

Asovi

MARKO VALOK

Fatalan za večitog rivala

Njegov zadatak bio je: zatresti mrežu! I nadavao se golova, kao retko ko. U 401. utakmici za Partizan 333 puta je savladao protivničke golmane.

Pravi fudbalski tobdžija — pucao je levom i desnom, davao golove iz daljine i iz neposredne blizine, pogađao mrežu jakim, tačnim udarcima glavom.

Lopta ga je magnetski privlačila: uvek bi se našao u koznenom prostoru, tamo gde se lopta nalazila. Za takve fudbalere kažu da su „gol igrači"! Valok je, eto, baš takav tip fudbalera bio. Čvrst, jak, neustrašiv, niko nije mogao da ga spreči kad bi se vinuo prema lopti, jer je to činio punom snagom, ispunjen željom da izvede završni udarac, pretvarao se u tigra kad se baca na svoj plen. Za njega je postojao samo gol i igrao je zato da vadi loptu iz mreže.

Bio je pravi centarfor dubl-ve sistema: lukav, snalažljiv, atleta. Imao je visok odraz i pucao je glavom gotovo nepogrešivo. Bez njega se tim Partizana nije mogao da zamisli u doba njegove pune forme. Šansa je za njega značila — pola gola. Imao je sreću da je pored sebe uvek imao spojke izvanredne tehničare, kao i halfove, koji su mu svojski pomagali. Brza i prodorna krila su mu bila odlični saradnici. U takvoj okolini fudbalskih majstora njegova efikasnost dostigla je najviši nivo.

Vrlo fer igrač, čvrstih nerava, robustan po stilu, borben i spretan, spreman da u svakoj prilici da najviše što može, da iskoristi pogrešku protivnika. Za sve odbrane je predstavljao zamršenu zagonetku. Njegove sposobnosti realizatora veoma su cenjene i zato je njegov staž u crno-belom dresu bio vrlo dug. Nije pio ni pušio, bio je skroman, tih, povučen u sebe, spartanac po načinu života, uvek spreman za najveće napore. Prvotimac Partizana postao 1947. i ostao do 1959. godine.

Marko Valok, centarfor Partizana i državne reprezentacije, bio je i ostao uzor modernog napadača: brz, snažan, probojan, sa odličnim udarcem, smislom i osećajem za gol.

Klubovi JSD Partizan

Dva šampiona u novim ulogama

Klub, koji je nekada bio ponos JSD Partizan, koji je u svojim redovima stvorio i odgajio dva najveća asa jugoslovenskog rvanja — Stevana Horvata i Borivoja Vukova — našao se baš u jubilarnoj godini društva u teškoj situaciji. Šestostruki ekipni prvak države traži lek ovoj „opakoj bolesti".

Ljubitelji ovoga sporta sa uživanjem se moraju sećati onih divnih dana, kada su u Partizanu rvali i branili njegove boje Horvat, Vukov, Arsić, Grošelj, Torma, Gološin, Joržikin, Bugarčić, Pavičević, Kardeš, Bogić, Brkić — sve sami reprezentativci.

Na ovoj dugoj listi asova, uz Horvata i Vukova posebno se ističe Milorad Arsić, šestostruki šampion Jugoslavije i vlasnik bronzane medalje sa svetskog prvenstva u Karlsrueu. Dvojica prvih su svakako najpoznatiji — Horvat i Vukov. Popularni i simpatični Stevan Horvat — „Pišta" osam puta je bio prvak države, ali i dva puta šampion sveta, 1963. godine u Helzinborgu i kasnije u dalekom Toledu. Usto, majstoru strunjače pripala je i nagrada „fer-plej", koju je 1968. godine dobio, što je značilo posebno priznanje među svetskim sportskim asovima.

Borivoje Vukov je tek na zalasku svoje karijere zablistao u punom sjaju. Na prvenstvu sveta u Helzinborgu, u Švedskoj 1963. godine, osvojio je titulu prvaka sveta, a pre toga 13 puta uzastopno bio prvak države! Četrnaestu titulu je osvojio u slobodnom stilu.

Dvojica asova nisu napustili klub, ni kada su se povukli sa strunjače. Ostali su da rade u klubu i danas su treneri u Partizanu. Borivoje Vukov priprema prvi tim i stariji podmladak, a Stevan Horvat vodi omladinsku rvačku školu i među pionirima traži svoje naslednike.

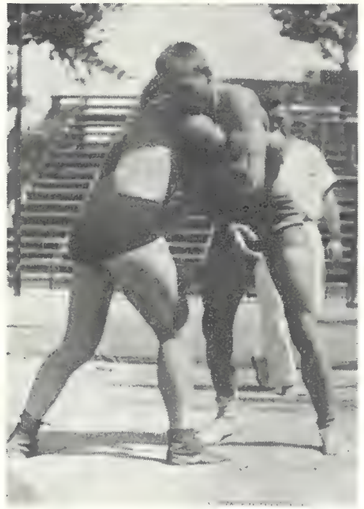

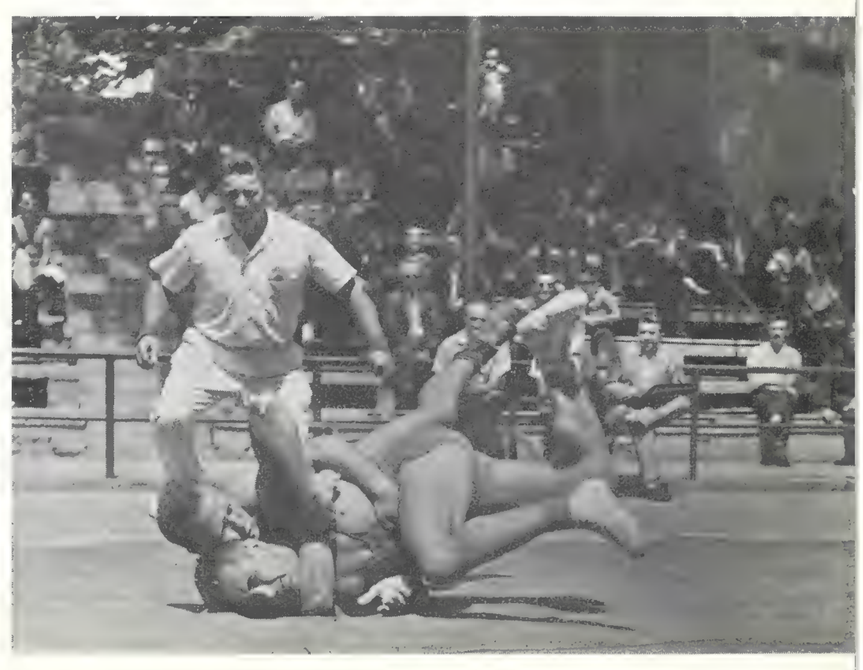

Stevan Horvat, najbolji rvač Partizana, višestruki državni i svetski prvak dugo godina je bio najveći jugos'ovenski as na strunjači. Na slikama: momenti iz dve njegove borbe u kojima je zabeležio pobede.

Rvački sport je jedna od najstarijih sportskih disciplina. U borbama na strunjači potrebni su tehnika, snaga, smelost i brza reakcija uma i zahvata, jer i ovde taktika može da bude odlučujuća.

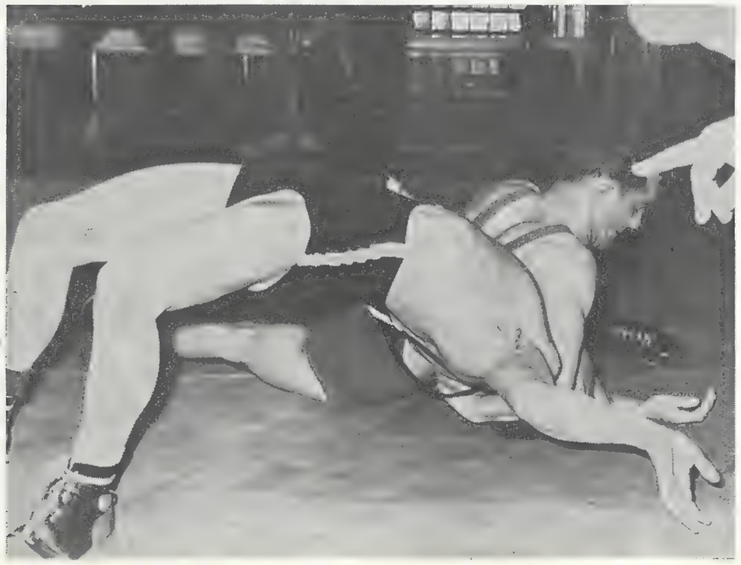

Partizan danas nije ono što je bio nekad. Ali, nije ni sasvim ostao bez asova. U prošloj godini je Slobodan Đorđević, postao prvak države među seniorima (bantam kategorija), a Vlada Pejak (srednja kategorija) i Zoran Tiodorović (poluteška), među omladincima.

Svakoga dana, u dvoranama stadiona JNA, vežbaju desetine snažnih mladića željnih afirmacije i slave. Uporno dolaze na trening, jer veruju da ih Horvat i Vukov imaju čemu naučiti. Partizan opet ima uslove da postane klub pred kojim se otvara lepa perspektiva. Pod jednim uslovom — naravno da reši svoje ne male materijalne neprilike.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE	*Prolećni deo*			
	Beograd	5. III	Partizan — Spartak *(Subotica)*	6 : 2
	Šabac	11. III	Partizan — Mačva *(Šabac)*	1 : 0
	Beograd	1. IV	Partizan — Borac *(Zagreb)*	1 : 0
	Sarajevo	8. IV	Partizan — Sarajevo	0 : 1
	Beograd	15. IV	Partizan — Dinamo *(Zagreb)*	0 : 0
	Beograd	22. IV	Partizan — BSK *(Beograd)*	4 : 1
	Beograd	29. IV	Partizan — Vojvodina *(Novi Sad)*	1 : 1
	Kruševac	27. V	Partizan — Napredak *(Kruševac)*	2 : 1
	Beograd	3. VI	Partizan — Lokomotiva *(Zagreb)*	2 : 0
	Split	10. VI	Partizan — Hajduk *(Split)*	0 : 2
	Beograd	17. VI	Partizan — Crvena zvezda	6 : 1
	Jesenji deo			
	Subotica	5. VIII	Partizan — Spartak *(Subotica)*	1 : 2
	Beograd	12. VIII	Partizan — Mačva *(Šabac)*	0 : 3
	Zagreb	19. VIII	Partizan — Borac *(Zagreb)*	1 : 2
	Beograd	9. IX	Partizan — Sarajevo	1 : 2
	Zagreb	16. IX	Partizan — Dinamo	0 : 2
	Beograd	23. IX	Partizan — BSK	2 : 2
	Novi Sad	30. IX	Partizan — Vojvodina	1 : 0
	Beograd	7. X	Partizan — Napredak *(Kruševac)*	3 : 0
	Zagreb	21. X	Partizan — Lokomotiva *(Zagreb)*	3 : 0
	Beograd	28. X	Partizan — Hajduk *(Split)*	0 : 0
	Beograd	4. XI	Partizan — Crvena zvezda	0 : 2
	Napomena: Prvenstvo počelo i završilo se u 1951. godini (za tu godinu).			
PRIJATELJSKE UTAKMICE	Novi Sad	10. I	Partizan — Vojvodina *(Novi Sad)*	4 : 2
	Skoplje	13. II	Partizan — Vardar *(Skoplje)*	5 : 3
	Zagreb	25. II	Partizan — Dinamo	0 : 1
	Beograd	1. V	Partizan — Crvena zvnzda	3 : 1
	Kragujevac	28. V	Partizan — Crvena zvezda	5 : 0
	Bački Petrovac	6. VIII	Partizan — Mladost	6 : 2
	Bačka Topola	26. IX	Partizan — Jedinstvo	7 : 0
	Beograd	1. X	Partizan — Čukarički	11 : 1
	Ljig	17. X	Partizan — Spartak *(Ljig)*	7 : 1
	Šabac	9. XII	Partizan — Mačva *(Šabac)*	2 : 2
	Beograd	16. XII	Partizan — Crvena zvezda	2 : 3
INTERNACIONALNE UTAKMICE	Sarbriken	17. III	Partizan — Sarbriken	2 : 1
	Ludvigshafen	18. III	Partizan — Ludvigshafen	6 : 2
	Anvers	25. III	Partizan — Austrija *(Beč)*	1 : 0
	Anvers	26. III	Partizan — Reprez. Anversa	3 : 2

Holl Siti	9. V	Partizan — „Holl Siti“ *(Eng)*	3 : 2
Mildzbro	12. V	Partizan — Mildzbro *(Eng)*	3 : 2
Bradford	14. V	Partizan — Bradford *(Eng)*	0 : 2
Beograd	13. VI	Partizan — Wiena *(Beč)*	3 : 0
Norčeping	29. VI	Partizan — Norčeping	2 : 1
Orebro	1. VII	Partizan — Orebro *(Švedska)*	6 : 2
Borlangen	3. VII	Partizan — Borlangen	5 : 1
Elshilstun	6. VII	Partizan — Elshilstun	4 : 2
Helzinborg	8. VII	Partizan — Helzinborg	1 : 6
Beograd	5. IX	Partizan — Austrija *(Beč)*	3 : 2
Köln	26. XII	Partizan — FC Köln	2 : 1
Luksemburg	31. XII	Partizan — Reprez. EŠA	7 : 0
KUP UTAKMICE			
Titovo Užice	11. XI	Partizan — Sloboda	11 : 1
Beograd	18. XI	Partizan — Sloga *(Petr. na Ml.)*	15 : 0
Pula	25. XI	Partizan — Pula	7 : 0
Beograd	2. XII	Partizan — Vojvodina *(četvrfinale)*	0 : 2

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	22	10	4	8	34 : 24
PRIJATELJSKE	11	8	1	2	52 : 16
INTERNACIONALNE	16	14	—	2	51 : 26
KUP	4	3	—	1	33 : 3
UKUPNO	53	35	5	13	170 : 69

TABELA PRVENSTVA 1951.

1. Crvena zvezda	22	17	1	4	50 : 21	35
2. Dinamo	22	16	3	3	45 : 19	35
3. Hajduk	22	14	4	4	52 : 21	32
4. Partizan	**22**	**10**	**4**	**8**	**34 : 24**	**24**
5. BSK	22	8	6	8	34 : 24	22
6. Lokomotiva	22	7	6	9	32 : 34	20
7. Sarajevo	22	6	8	8	25 : 39	20
8. Vojvodina	22	8	3	11	26 : 30	19
9. Borac	22	7	4	11	30 : 33	18
10. Mačva	22	6	5	11	25 : 33	17
11. Spartak	22	7	2	13	16 : 47	16
12. Napredak	22	2	2	18	16 : 60	6

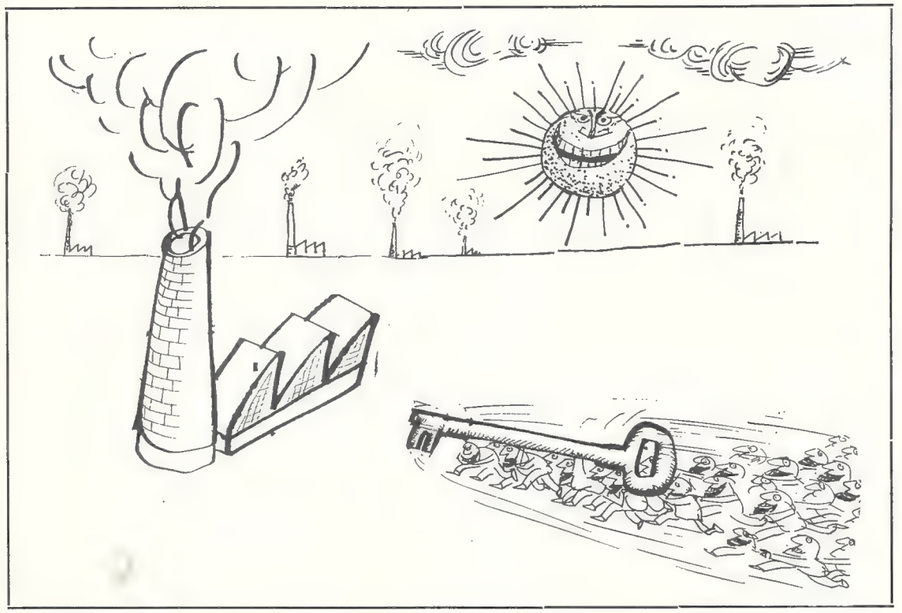

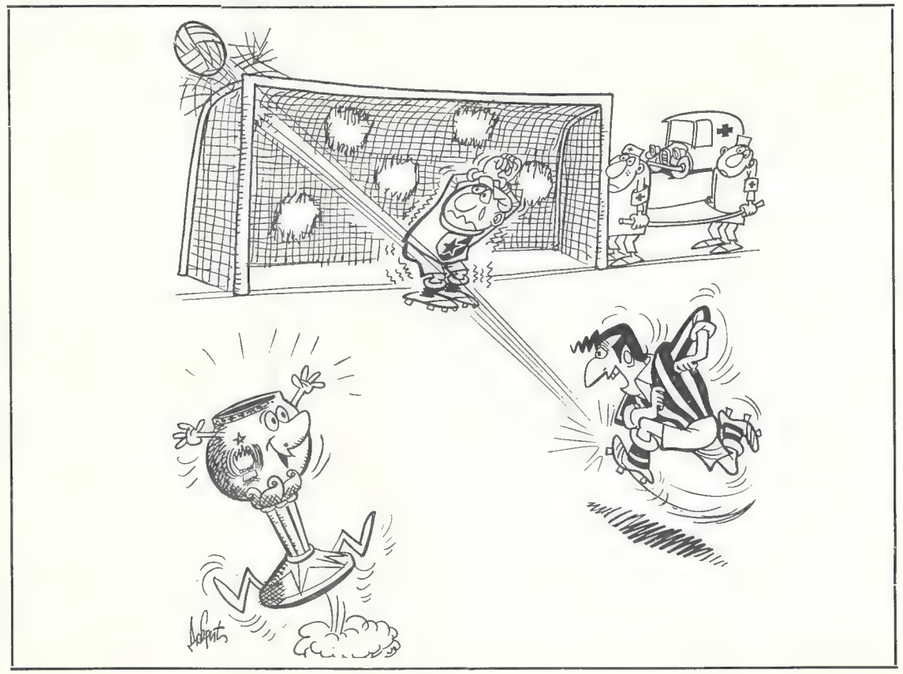

Događaj godine

Istorija se ponavlja...

Bilo je to još jedno proleće previranja, stabilizovanja tima, prikupljanje snaga za nove okršaje.

Već na samom početku godine, Partizan se zatekao u inostranstvu, pri kraju turneje po Zapadnoj Evropi. Upravo 1. januara, „crno-beli" su u izvanrednoj igri u Anversu pobedili gradsku reprezentaciju s 5 : 4. Na taj način potvrdili su pobedu izvojevanu nad istim protivnikom u istom mestu, godinu dana ranije.

Još jedno uspešno gostovanje ostvareno je u aprilu po SR Nemačkoj. Postignute su pobede u Hamburgu (4 : 3) i Manhajmu (5 : 0), i remi protiv ligaša Hamburgera (2 : 2).

Tog proleća Fudbalski savez Jugoslavije doneo je odluku da se prvenstvena takmičenja ponovo odvijaju u ciklusu jesen-proleće. Zbog toga je sprovedeno jedno „brzometno" prvenstvo ligaša. Ekipe su u prvoj fazi bile podeljene u dve grupe, po šest učesnika. U drugom delu takmičenja formirane su tri grupe prema plasmanu u prvom delu. Fudbaleri Partizana pripali su drugoj grupi. Kada je krajem juna takmičenje bilo završeno Partizan je bio drugoplasirani tim u II grupi, iza BSK-a.

No, pravo prvenstvo počelo je tek krajem avgusta. Partizan je već u prvoj utakmici silovito startovao pobedom u Beogradu nad Vojvodinom — 4 : 0. To je bila prva pobeda u nizu šest uzastopnih trijumfa, bez ijednog izgubljenog poena.

Fudbaleri Partizana bili su u izvanrednoj formi. Naročito strelci. U prvih šest kola postigli su 25 golova, dok je odbrana u međuvremenu dopustila napadačima protivnika da samo 5 puta prodru do „crno-bele" mreže.

U međuvremenu, Partizan je ostvario i pet pobeda u Kupu Jugoslavije. Vrhunac ove izuzetne fudbalske jeseni bila su dva meča sa Crvenom zvezdom.

Prvi okršaj bio je za bodove, 23. novembra. Rezultat je bio nerešen — 1 : 1.

Sedam dana kasnije, ponovo na stadionu JNA, održan je meč godine finale Kupa Jugoslavije.

Ponovo je stadion JNA bio zaposednut do poslednjeg mesta, ponovo je glavni arbitar bio Vasa Stefanović. Preko 50 hiljada gledalaca bili su svedoci da se istorija ponekad ponavlja — Partizan je ponovo pobedio sa 6 : 0. Ovoga puta nije se našao nijedan strelac u redovima „crveno-belih" da spase čast bar jednim golom. Stojanović je bio nesavladiv ukoliko su Belin i Čolić uopšte dozvoljavali napadačima protivnika da se primaknu na „puškomet".

Bio je to veliki dan vodeće ekipe u šampionatu. Partizanu je sve polazilo za rukom, mogao je sve što je hteo i sa loptom i sa Crvenom zvezdom. Bila je to igra mačke i miša. Oba tima izašla su na megdan u najboljim sastavima:

Partizan: Stojanović, Belin, Čolić, Čajkovski, Stefanović, Jovanović, Valok, Veselinović, Bobek, Atanacković, Zebec.

Crvena zvezda: Krivokuća, Stanković, Zeković, Zlatković, Diskić, Đajić, Tomašević, Mitić, Ognjanov, Živanović, Vukosavljević.

Partizan je jurnuo nezadrživo od prvog sekunda. U prvih tridesetak minuta na polovinu terena, koji je „pripadao" Crvenoj zvezdi, besnela je oluja. Fudbaleri „crno-belih" sistematski su lomili otpor protivnika, razbijali bedeme njegove odbrane.

Uspomena na nezaboravnih 6 : 0 u susretu sa Crvenom zvezdom: Duel između Bobeka i Zekovića, beka „crveno-belih". U tom fudbalskom vatrometu viđena je sva lepota fudbalske igre, a za navijače „crno-belih" to je bio pravi praznik.

Pamti se

Prvenstvo u tri grupe

Za Crvenu zvezdu uvek fatalni Valok prvi je savladao Krivokuću, a na semaforu je bio tek 13. minut! Tvrđava protivnika počela je da se ruši. Strelac drugog gola bio je nezadrživi Zebec, u 25. minutu. Prvi rafal završen je ponovo Valokovom granatom, deset minuta kasnije. Sa ovim rezultatom otišlo se na odmor.

Pauza je koristila, izgleda, samo strelcima Partizana. Tek što je počelo drugo poluvreme Zebec je ponovo torpedovao Krivokuću (49. minut), a dva poslednja gola bili su delo Bobeka (80. min.) i Veselinovića (84. min.).

U komentarima posle ovog grandioznog finala Kupa Jugoslavije kao crvena nit provlačilo se jednodušno mišljenje da je Partizan pružio jednu od svojih najboljih partija. Zaista, tih devedeset minuta igre raspoloženih i nadahnutih fudbalera Partizana bili su najpompeznija simfonija fudbalske veštine.

I sam kapiten Crvene zvezde, višestruki internacionalac Predrag Đajić, odao je dužno priznanje velikom rivalu za sjajnu i savršenu igru: „Partizan nikad nije bio bolji!"

Niko od fudbalera Partizana, aktera ovog velikog fudbalskog događaja, nije bio ocenjen nižom ocenom od osmice. Bobek je dobio devetku, a Zebec — čistu desetku. To je, verovatno svojevrsni rekord.

No, Crvena zvezda, mada poražena ubedljivije nego ikad, nije bez borbe padala na kolena. Bio je to veliki fudbalski boj, izgaralo se do poslednjeg atoma, nadmetalo, nadmudrivalo.

I veliki ljubitelj fudbala, poznati književnik Andra Franičević, nadaleko poznat samo kao Čika Andra, ovekovečio je ovu pobedu Bobeka i njegovih drugova:

Nema slave
slabu i nejaku,
Zlatni pehar
pripada junaku!

Tako je Partizan po drugi put ukrasio svoje vitrine najdražim i najvrednijim trofejom — peharom Maršala Tita.

Pobeda Partizana, mada izražena neobično velikim rezultatom, nije bila nikakvo čudo. Baš u to vreme „crno-beli" su bili u punom naponu snage i forme. Te jeseni nisu imali konkurenta.

U pauzama između dva prvenstvena kola i utakmica za Kup postigli su i dva vredna internacionalna uspeha: u Beogradu su pobedili Keln s 2 : 1, a u Marselju, početkom novembra očitali su lekciju francuskim fudbalerima. U jednoj od svojih velikih igara pobedili su reprezentaciju Južne Francuske s 3 : 1.

Ponovo je došlo do promene sistema takmičenja prvoligaša. Novo prvenstvo odvijalo se u tri grupe. Partizan se takmičio u drugoj. U šest duela izvojevao je pet pobeda, jednom je igrao nerešeno, a doživeo je jedan poraz.

Rekord nad rekordima ostvario je Partizan u prijateljskom susretu sa beogradskim Dorćolom. Njegovi strelci postigli su 34 gola, a Partizanov golman nijednom nije kapitulirao! Pehar Predsednika Republike po drugi put su osvojili „crno-beli". Pobeda u finalu je bila draža, jer je protivnik — Crvena zvezda — potučen do nogu — 6 : 0! Bobek, Zebec, Valok, Herceg i ostali bili su nemilosrdni. Tako je Crvena zvezda samo za dve godine doživela dve katastrofe u okršajima sa svojim večitim rivalom.

Još jedno sećanje na derbi: Slavko Stojanović pod zaštitom Minde Jovanovića interveniše, dok Bane Vukosavljević levo krilo Crvene zvezde budno prati ovu akciju.

Najbolja jedanaestorica

Bio je to period „mršavih“ godina ovog kolektiva. Pošto je prethodnu godinu završio neslavno, Partizan nije uspeo da se iskupi. Prvenstvo je igrano skraćeno, po grupama, u čemu se naša ekipa nije snašla. Bila ja druga u grupi, čemu je doprinela i definitivna smena generacija. Čolić ponovo uspeva da bude bolji od Kolakovića, Zebec definitivno uzima dres sa brojem 11, da ga dugo ne bi prepustio. Konačno, veteran Šoštarić prepušta mesto Stojanoviću, Simonovski čini poslednje pokušaje da se odupre naletu mlađih.

To je godina kada jedno vreme igra sjajni trio Veselinović, Valok, Bobek. (Veselinović je izvesno vreme bio član Partizana). Formira se i standardna half-linija — Čajkovski, Jovanović, Atanacković.

Tim najčešće igre počinje u formaciji:

Stojanović, Belin, Čolić, Čajkovski, Jovanović, Atanacković, Herceg, P. Mihajlović, Valok, Bobek, Zebec.

Igrali još:

Šoštarić, Kolaković, Jakovetić, Lazarević, Milutinović, Veselinović, Ognjanović, Ruman, Drenovac, Šijaković, Torbarov, Vorgić, Vučićević, Simonovski, Kapamadžija, Duplančić, Živković i Stefanović.

Stojanović

Belin

Čolić

Čajkovski

Jovanović

Atanacković

Herceg

Mihajlović

Valok

Bobek

Zebec

Asovi

MIODRAG MINDA JOVANOVIĆ

Nežni vladar šesnaesterca

Za jednog centarhalfa, koji je po prirodi svoga zadatka oštar, Minda je neuobičajeno voljen i od svojih protivnika. Nije bio popustljiv centarhalf, ali se češće služio umom nego sirovom snagom. Umeo je da „pročita“ namere protivnika.

Još kao osamnaestogodišnjak nežne konstitucije, naizgled usporenih kretnji, taj Čuburac je našao mesto u predratnom BSK, elitnom klubu tadašnjeg jugoslovenskog fudbala. Posle rata nastavio je da igra u beogradskom Metalcu, a ubrzo zatim u Partizanu. Učestvovao je na prvim posleratnim olimpijskim igrama u Londonu i za jugoslovenski fudbal osvojio prvu medalju (srebrnu). Na 25 utakmica za državnu reprezentaciju bio je uzor fer-pleja i inteligentne igre, te je takva fudbalska klasa kao što je bio Ivica Horvat morao poduže da čeka da nasledi Mindu. U stvari, Jovanović je bio pritajeni half-graditelj. Kada je zbog potrebe ekipe morao da igra na mestu centarhalfa-štopera, on je postao dirigent odbrane. Ali, bilo bi to isuviše uprošćeno za njega. Imao je dug pas, gotovo savršene putanje, pa su od njega polazili i maštovito koncipirani napadi.

Kao igrač i kao trener, kod nas i u inostranstvu, gde je proveo deset godina, Minda je iznad svega bio izuzetno prijatna ličnost: njegovo je prisustvo na terenu bilo uvek demonstracija dobrog sporta, a drugovanje s njim pravo zadovoljstvo.

Skupština

Malo pravih sportskih radnika

Dve godine uspešnog rada, priličnih napora i dobrih rezultata, to je period koji je dao dosta materijala za diskusiju i mogućnosti za ispravljanje grešaka. Nije, onda, čudno što je velika sala Doma JNA bila skoro prepuna, tog 14. marta 1952. godine. Bila je to druga skupština u istoriji Partizana. Još uvek su u sali dominirale vojničke uniforme, ali je broj civila bio nemerljivo veći nego dve godine ranije. Već se moglo govoriti o brojnoj ravnopravnosti vojnih i civilnih funkcionera kluba.

Bila je to, po mnogim elementima, značajna skupština. Ne samo zbog toga što se steklo iskustvo, već više zbog jasnog i otvorenog suprotstavljanja raznim nepravilnostima, otvorenom govorenju o nezdravim odnosima među nekim klubovima. Ipak, utisak koji je dominirao odnosio se na činjenicu da je Partizan zapao u krizu, kada su u pitanju pravi sportski radnici!

Ni rezultatske analize nisu izostale, pa u zapisnicima sa tog skupa stoji i ovo:

„Minule (1951.) godine klub je postigao relativno slabije rezultate, uglavnom zbog malog izbora igrača za prvi tim. Moraju se preduzeti akcije na kvantitativnom poboljšanju igračkog kadra“.

Na skupštini je, po prvi put, za predsednika izabran Bogdan Vujošević. Na žalost, Partizan ne raspolaže spiskovima sastava Upravnog i Nadzornog odbora za period od 1950—1955. godine (tri skupštinska saziva).

Peko Dapčević je dugo godina bio na čelu JSD Partizan i uspešno je trasirao politiku najvećeg jugoslovenskog sportskog društva.

Klubovi JSD Partizan

Od vrha do ponora

Stonoteniska četa „crno-belih" je, za protekle dve decenije, u jugoslovenskoj konkurenciji, zapisala čudnu putanju. Od najvišeg vrha, od titule šampiona u obe konkurencije, putanja se spuštala do dna, do poslednjeg mesta, do prelaska u niži stepen takmičenja! Da bi se ponovo dizala do šampionskog trona.

Partizan i jugoslovenski stoni tenis su, zaista, dva nerazdvojna pojma. Kao što su nerazdvojni uspesi članova „crno-bele" ekipe braće Marković, Grujića, Gabrića, Petrovića, Pavasovića, Osmanagića i Gajića u nacionalnom dresu širom Evrope, od uspeha i renomea Jugoslavije, kao vodeće stonoteniske nacije na Starom kontinentu.

Danas Partizan nije više ono što je nekad bio. Nije šampion, niti strah i trepet za svakog protivnika. Danas „crno-beli", suočeni sa velikim brojem teškoća razne prirode, tavore u Srpskoj ligi. Ali, poznajući neku čudnu tradiciju ovog kolektiva, ne sumnjamo da će nova generacija, ona koja se danas uči i obučava u već čuvenoj školi Partizana, jednog dana ponovo ostvariti uspehe poput mnogih ranijih.

Od onog dana, oktobra 1950. godine, kada je i zvanično osnovan klub stonog tenisa u Sportskom društvu Partizan, mnoge generacije vrhunskih stonotenisera nosile su crno-beli dres. Doduše, i pre osnivanja kluba, još 1948. godine, stonotenisku sekciju Partizana osnovali su prekaljeni asovi, kao što su bili Žarko Dolinar i Josip Vogrinc.

Prvi uspesi u domaćoj konkurenciji beleženi u zlatnu knjigu stonog tenisa Partizana, bili su u vreme kad je „crno-bela"četa imala u svojim redovima Grujića, Gabrića i Petrovića.

Tada je, njihovom zaslugom, Beograd postao pravi stonoteniski centar. Partizan je beležio pobede u zemlji i inostranstvu.

Druga generacija asova, koja je pregršt trofeja i medalja donela u vitrine „crno-belih", bila je ona, kad su za Partizan igrali Vladimir Marković, Vojislav Marković i Petrović. Kasnije, njima se pridružio talentovani Pavasović. Najzad, ne tako davno, treća generacija stonotenisera Partizana osvojila je šampionat Jugoslavije, a u „crno-belom" dresu igrali su Vojislav Marković, Dušan Osmanagić i Zoran Gajić.

Vojkan Marković, najbolji stonoteniser Partizana i višestruki reprezentativac više od jedne decenije uspešno je branio boje Partizana.

I ženski stoni tenis skoro da je ravnopravno držao korak sa muškim. Setimo se samo nenadmašne Margite Čović, koja je godinama bila šampionka bez premca. Zatim, Milice Vrzić, Margitine najveće i skoro jedine konkurentkinje. Ove dve igračice donele su Partizanu šest titula najboljeg kluba u Jugoslaviji.

Od čitave plejade asova, koje smo nabrojali iz redova Partizana, sigurno da je Vojislav Marković zvezda među zvezdama. I danas, iako je zauzet svojim redovnim poslom, kao sudija i ne trenira, uvek pomaže klubu i ne odbija da zaigra u dresu Partizana.

Vojislav Marković je, bez sumnje, jedan od najtalentovanijih stonotenisera, koje smo imali. Teško je nabrojati uspehe ovog majstora celuloidne loptice širom Starog kontinenta. Od daleke Švedske, gde je osvajao Međunarodno prvenstvo Skandinavije, pa do krajnjeg juga, skoro da nema značajnog stonoteniskog takmičenja u kome Marković nije zaigrao i izmamio aplauze za vrhunsku demonstraciju ovog sporta.

Marković je, pored toga, niz godina bio stub naše nacionalne selekcije, prvi reket koji je znao da zaigra najbolje kad je bilo najpotrebnije. Tako je bilo i 1962. godine u Istočnom Berlinu, kada je pod njegovom dirigentskom palicom „plava" četa uspela da se popne do najvišeg trona — do postolja rezervisanog za šampione Evrope.

Danas je Partizan daleko od nekadašnje slave. Srpska liga sigurno da nije poslednji domet jedne talentovane generacije koja obećava. Vođeni iskusnim igračima Vojislavom Markovićem i Zoranom Gajićem, mladi igrači u „crno-belim" dresovima iz dana u dan napreduju.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE

Prolećni deo

Šabac	2. III	Partizan — Mačva	1 : 0
Zagreb	9. III	Partizan — Lokomotiva	0 : 3
Beograd	16. III	Partizan — Rabotnički *(Skoplje)*	1 : 0
Zagreb	23. III	Partizan — Dinamo	1 : 3
Beograd	30. III	Partizan — Vojvodina	1 : 2
Beograd	6. IV	Partizan — Mačva *(Šabac)*	6 : 3
Beograd	20. IV	Partizan — Lokomotiva *(Zagreb)*	2 : 1
Skoplje	27. IV	Partizan — Rabotnički	8 : 0
Beograd	4. V	Partizan — Dinamo *(Zagreb)*	0 : 3
Novi Sad	11. V	Partizan — Vojvodina	4 : 0
Skoplje	18. V	Partizan — Vardar	1 : 0
Novi Sad	25. V	Partizan — Vojvodina	1 : 0
Beograd	1. VI	Partizan — BSK *(Beograd)*	1 : 2
Beograd	8. VI	Partizan — Vardar *(Skoplje)*	7 : 1
Beograd	15. VI	Partizan — Vojvodina	5 : 5
Beograd	22. VI	Partizan — BSK *(Beograd)*	2 : 3

Jesenji deo

Beograd	30. VIII	Partizan — Vojvodina	4 : 0
Beograd	14. IX	Partizan — Lokomotiva *(Zagreb)*	3 : 0
Beograd	28. IX	Partizan — Dinamo *(Zagreb)*	3 : 2
Zagreb	12. X	Partizan — Zagreb	1 : 0
Beograd	19. X	Partizan — Vardar *(Skoplje)*	9 : 2
Beograd	26. X	Partizan — BSK *(Beograd)*	5 : 1
Subotica	8. XI	Partizan — Spartak	1 : 2
Beograd	16. XI	Partizan — Velež	4 : 1
Beograd	23. XI	Partizan — Crvena Zvezda	1 : 1
Beograd	7. XII	Partizan — Sarajevo	2 : 2
Split	14. XII	Partizan — Hajduk	2 : 4

PRIJATELJSKE UTAKMICE

Beograd	6. II	Partizan — Hajduk *(Beograd)*	19 : 1
Skoplje	10. II	Partizan — Vardar	3 : 3
Niš	12. II	Partizan — Reprezentacija Niša	6 : 0
Beograd	17. II	Partizan — Crvena zvezda	1 : 1
Beograd	2. IV	Partizan — Milicionar *(Beograd)*	6 : 1
Ruma	23. IV	Partizan — Slovan	10 : 1
Beograd	1. V	Partizan — Crvena Zvezda	4 : 0
Zemun	21. V	Partizan — Naša Krila *(Zemun)*	9 : 3
Bačka Palan.	4. VI	Partizan — Bačka	3 : 1
Valjevo	11. VI	Partizan — Radnički	8 : 0
Beograd	18. VI	Partizan — Radnički *(Beograd)*	6 : 1
Lačarak	20. VII	Partizan — Lačarak	9 : 2

	Banja Luka	27. VII	Partizan — Borac	4 : 0
	Beli Manast.	3. VIII	Partizan — Sparta	11 : 1
	Beograd	6. VIII	Partizan — Reprez. Beograda	4 : 2
	Zrenjanin	10. VIII	Partizan — Proleter	3 : 3
	Aranđelovac	13. VII	Partizan — Šumadija	6 : 2
	Beograd	4. IX	Partizan — Crvena Zvezda	3 : 3
	Beograd	1. X	Partizan — Dorćol	34 : 0
	Opovo	2. X	Partizan — Omladinac	20 : 1
	Kragujevac	21. X	Partizan — Radnički	3 : 1
	Beograd	29. X	Partizan — Senjak	9 : 0
INTERNACIONALNE UTAKMICE	Nivers	1. I	Partizan — Reprez. Niversa	5 : 4
	Koblenc	6. I	Partizan — Tuss-Neundorf	3 : 2
	Hamburg	13. IV	Partizan — ST. Pauli	4 : 3
	Hamburg	15. IV	Partizan — Haamburger sport Verein	2 : 2
	Manheim	17. IV	Partizan — V.F.R. Manheim	5 : 0
	Beograd	28. V	Partizan — „Lil“ Lil	8 : 4
	Beograd	5. XI	Partizan — Köln *(Zap. Nemačka)*	4 : 0
	Marselj	11. XI	Partizan — Repr. Juž. Fran.	3 : 1
KUP UTAKMICE	Kragujevac	17. VIII	Partizan — Radnički *(Kragujevac)*	5 : 4
	Beograd	23. VIII	Partizan — BSK *(Beograd)*	2 : 1
	Cetinje	7. IX	Partizan — Lovćen	3 : 0
	Beograd	5. X	Partizan — Hajduk *(Split)*	5 : 0
	Niš	2. XI	Partizan — Radnički	4 : 1
	FINALE, Bgd.	29. XI	Partizan — Crvena zvezda	6 : 0

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	27	16	3	8	76 : 41
PRIJATELJSKE	22	18	3	1	182 : 31
INTERNACIONALNE	8	7	1	—	34 : 16
KUP	6	6	—	—	25 : 6
UKUPNO	63	47	7	9	317 : 94

TABELA PRVENSTVA 1952.

Prva grupa

1. Hajduk	6	4	1	1	12 : 3	9
2. Crvena zvezda	6	3	2	1	11 : 6	8
3. Lokomotiva	6	2	0	4	12 : 19	4
4. Dinamo	6	0	3	3	8 : 14	3

Druga grupa

5. BSK	6	5	1	0	15 : 6	11
6. Partizan	**6**	**5**	**1**	**2**	**17 : 11**	**7**
7. Vardar	6	2	1	3	8 : 15	5
8. Vojvodina	6	0	1	5	7 : 15	1

Treća grupa

9. Sarajevo	6	3	2	1	8 : 3	8
10. Zagreb	6	2	3	1	6 : 6	7
11. Rabotnički	6	2	1	3	10 : 14	5
12. Mačva	6	1	2	3	7 : 8	4

NAPOMENA: brojevi ispred imena klubova označavaju konačan plasman u prvenstvu 1952.

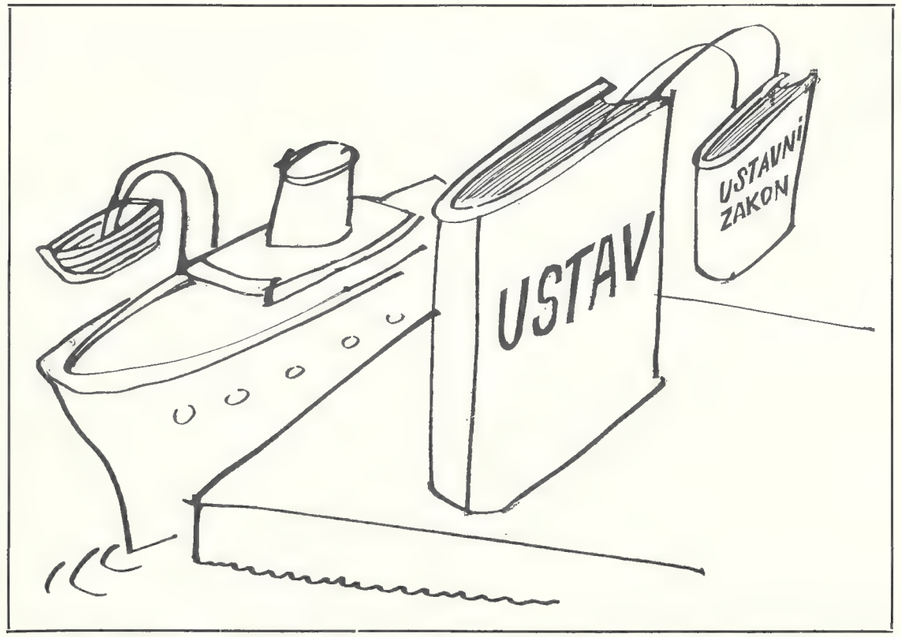

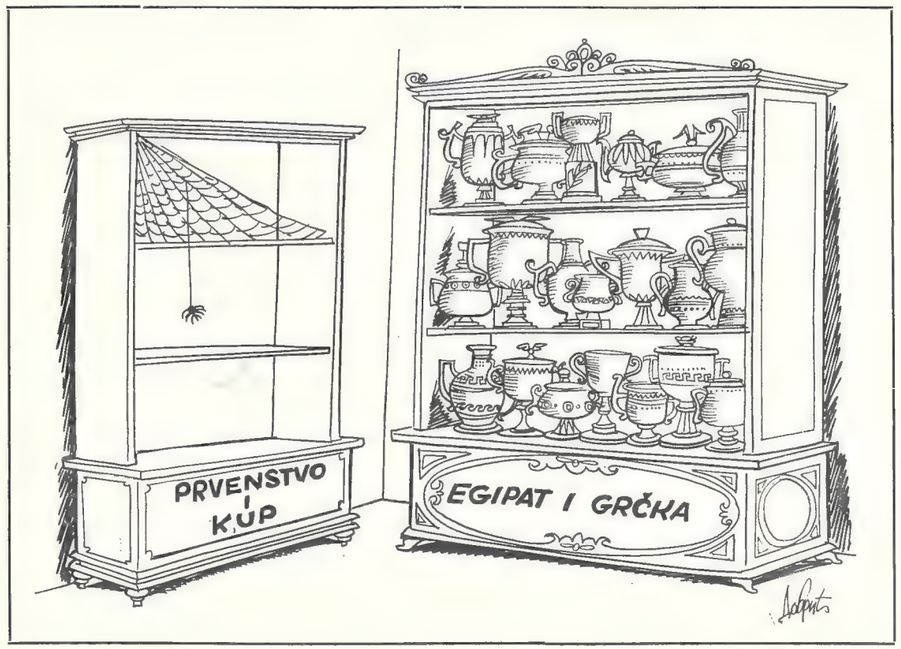

Događaj godine

Drama na stadionu JNA

Teško je reći da li je do dana današnjeg ponovljena takva utakmica. „Drama na stadionu — najuzbudljivija posleratna utakmica u Beogradu — posle 120 minuta Dinamo jedanaestercima savladao Partizana, koji se herojski borio, i eliminisao ga iz daljeg kup-takmičenja“ — tako je u nekoliko reči definisao tu nezaboravnu utakmicu beogradski list „Sport“. A dan ranije u Beogradu je, 4. oktobar (1953. godina), bio divan sunčani dan. Na stadionu JNA oko 30.000 gledalaca, raspoloženih da vide dobar fudbal, kakav su mogli u to vreme da demonstriraju zagrebački „plavi“ i beogradski „crveno-plavi“ (sećate li se nekadašnjih klupskih Partizanovih boja?). I nisu se prevarili. Bio je to meč koji se pamti. Izuzetan!

Milošu Milutinoviću polazilo je, toga dana, sve za rukom. Ni počelo, takoreći, nije, a Partizan je posle Milutinovićevog prodora vodio 1 : 0.

U dvadesetom minutu rezultat je glasio 2 : 1 za Dinamo.

U dvadesetprvom minutu Leo Lemešić, arbitar, dosuđuje jedanaesterac za Partizan. Bobek je u to vreme bio poznat kao nepogrešivi egzekutor. Zalet, šut — lopta leti pod prečku, ali golman Dinama Majerović brani!

Posle dva minuta na sceni je ponovo Miloš Milutinović — rezultat je izjednačen 2 : 2.

Igra se trideseti minut. Leo Lemešić ponovo pokazuje na belu tačku, u šesnaestercu Dinama.

Lopti ponovo prilazi Bobek. „Majstor“ je, verovatno, ljut što je prvi jedanaesterac golman Zagrepčana odbranio. Evo idealne prilike da popravi ranije učinjenu grešku.

Bobek se ponovo zaleteo, sad puca u desni ugao, ali golman Majerović ima svoj dan — ovog puta nije čak ni odbio loptu, ostala je u njegovom zagrljaju!

A onda, tako je to obično u fudbalu, nailazi Dinamova serija — oni ne propuštaju šanse.

Najpre Dvornić, u 32. minutu, dovodi Dinamo u vođstvo — 3 : 2. Potom u prvom minutu nastavka Cimermančić topovskim šutem realizuje treći jedanaesterac, koji je Lemešić dosudio na ovoj utakmici — 4 : 2 za Dinamo. Seriju golova Dinama završava Čajkovski II golom u 65. minutu igre: 5 : 2 za Dinamo. Sve je izgleda gotovo.

Ali, kako je tada Partizan umeo da igra!? . . .

Najpre Zebec, a potom (opet, po treći put) Milutinović u samo jednom minutu stavlja vođstvo Zagrepčana na staklene noge svojim golovima — 5 : 4 za Dinamo.

I fudbal nastavlja da režira jednu od svojih najčudesnijih drama.

Milutinović je nezadrživ, igra izuzetno, jednu od svojih životnih partija. Igra se 71. minut, on je oboren u šesnaestrcu, Leo Lemešić se nimalo ne dvoumi da dosudi četvrti jedanaesterac.

Sme li Bobek? Ne sme, naravno. Lopti prilazi golman, Slavko Stojanović. Šut, Majerović je dotakao loptu, do stative leti; vraća se, Stojanović pritrčava — to je gol, izjednačenje. Ali, avaj, sudija kategorično pokazuje da treba izvesti „bekovsku“, jer je video da se lopta odbila od stative, udarila jednog fotoreportera i vratila se u igralište, pred Stojanovića.

Da li je Partizan najzad predao bitku?

Ne!

Igra se osamdeseti minut. U karakterističnom prodoru preko krila je bek Belin. On je u situaciji da šutira, udarac Majerović uspeva da odbije ponovo loptu do Belina i — to je 5 : 5!

Na Partizanovom stadionu niko više ne sedi.

Bila je to igra fudbalskih velikana. Evo i produžetka, i tu ritam igre malo pada, iz mišića je u regularnom toku isceđen i poslednji atom snage. Nema golova za trideset minuta.

Došli su na red penali . . .

Mrak je već na topčiderskom brdu, a tamo na „jugu“ stoje oni koji treba da reše sudbinu ovog meča.

Milutinović šutira u desni ugao, Majerović brani.

Kolaković, desni ugao — gol.

Ponovo Bobek — Majerović mu brani treći penal!

Slavko Stojanović ovog puta svom kolegi daje gol.

Zebec puca peti — promašio je.

Na redu su Dinamovi fudbaleri. Potrebno im je da postignu samo tri gola i da nastave takmičenje u Kupu. Benko prvi pogađa levi ugao.

Dvornić cilja isto mesto — ponovo gol.

Cimermančić puca posred gola i ta lopta završava u mreži.

To je bio finale jedne velike igre, kakvu fudbal priređuje jednom u deceniji.

Pamti se

Prvi let preko okeana

Tadašnji pisac epigrama u beogradskom „Sportu“, Čika Andra našalio se posle meča:

„Da su lopte
patlidžani nane,
al bi bio
đuveč za golmane“

Majerović je tog dana ocenjen odličnom, a Stojanović vrlo dobrom ocenom.

Kakav se tad fudbal igrao, kakve su te navale bile . . .

Evo i timova iz te divovske borbe Partizana i Dinama:

Partizan: Stojanović, Belin, Lazarević, Čajkovski I, Jovanović, Kolaković, Herceg, Milutinović, Jelisavčić, Bobek, Zebec.

Dinamo: Majerović, Cimermančić, Banožić, Režek, Crnković, Cizarić, Lipušinović, Čonč, Dvornić, Čajkovski II, Benko.

Ni u novoj prvenstvenoj sezoni Partizan nije uspeo da se domogne prvog mesta. Crvena zvezda i Hajduk su bili bolji.

Izvanredni uspesi u prethodnim godinama omogućili su Partizanu da dobije primamljive ponude za turneje po inostranstvu. „Crno-beli“ su prvo gostovali u Grčkoj, gde su pobedili četiri najbolja grčka tima — AEK, Panatenaikos, Olimpiakos i PAOK. Zatim su gostovali u Africi, gde su jedino igrali nerešeno sa Zamalekom, u Kairu. Posle toga u Beogradu je gostovao jedan od najboljih svetskih timova — Juventus. Sa mnogo napora Juventus je slavio pobedu. U decembru Beograđani su, po prvi put, preleteli Okean i u Santjago de Čileu za protivnika imali Kolo-Kolo. Doživeli su minimalni poraz od 0 : 1.

Bolje izvođenje jedanaesteraca, u takmičenju za Kup, omogućilo je fudbalerima Dinama da usred Beograda, u četvrtfinalu, poraze Partizan sa 8 : 7.

Zagrebački Dinamo je ekipa koja kod beogradske fudbalske publike uživa najveći ugled i zbog koje su uvek spremni da ispune gledalište do poslednjeg mesta.
Ovo je jedan od momenata sa utakmice Partizan-Dinamo koja je okupila nekoliko desetina hiljada gledalaca na stadionu JNA. Golman Dinama Branko Kralj, pod zaštitom četvorice svojih igrača, boksuje jednu visoko dobačenu loptu s levog krila. Stjepan Bobek (u belom dresu) je jedini napadač Partizana koji je pratio akciju saigrača, ali je bio nemoćan da bilo šta učini.
Jedna od onih utakmica između ova dva vodeća jugoslovenska tima koja je ušla u anale svakako je onaj susret za Kup Maršala Tita, koji je završen rezultatom 5 : 5! Tada je Partizan eliminisan boljim izvođenjem jedanaesteraca. (Kuriozitet: Bobek je na toj utakmici promašio tri jedanaesterca!).

Najbolja jedanaestorica

Stojanović

Belin

Čolić

Čajkovski

Jovanović

Atanacković

Mihajlović

Milutinović

Bobek

Zebec

Herceg

To je godina u kojoj je titula prvaka bila na dohvat ruke, ali se nije mogla i „ubrati". To je i prekretnica, nagoveštaj dolaska novih snaga u klub. Neki su došli iz drugih klubova, a jedan broj je, po prvi put, regrutovan iz sopstvenog podmlatka. Tim nije pretrpeo bitnije izmene, izuzev definitivnog ulaska u ekipu Miloša Milutinovića.

Međutim, zajedno sa „plavom čigrom", na vrata prvog tima zakucala je čitava plejada novih imena, koja sa različitim uspehom kuša sreću. Među 29 prvotimaca prvi put se javljaju i B. Pajević, Jurišić, Jelisavčić, Čudović, Bjelojević, Jocić ... Odbrana je standardna, ali u napadu Valok ustupa mesto Milutinoviću.

Najčešće su nastupali:

Stojanović, Belin, Čolić, Čajkovski, Jovanović, Atanacković, P. Mihajlović, Milutinović I, Bobek, Zebec, Herceg.

Igrali su još:

Ruman, Lazarević, Kolaković, Pajević B., Valok, Veselinović, Drenovac, Stefanović, Jurišić, Ognjanović, Vorgić, Marjanović, Jelisavčić, Čudović, Duvandžić, Bjelojević, Stefanović II i Jocić.

Asovi

PRVOSLAV MIHAJLOVIĆ

Junak iz Firence

Anegdota o jedanaestercu u Firenci, u kojoj je Prvoslav Mihajlović Boba beo egzekutor, još se prepričava među ljubiteljima fudbala, mada je od tog uzbudljivog događaja prošlo dve decenije. Tada se desno krilo Partizana i reprezentacije nalazilo na vrhuncu svojih mogućnosti. Utakmica u Firenci, jedna je od najdramatičnijih, najuzbudljivijih, najvažnijih u analima naše reprezentacije. U toj velikoj igri Mihajlović je bio glavni junak. Našoj reprezentaciji izvadio je vizu za svetsko prvenstvo u Brazilu, prvom posle drugog svetskog rata.

Mihajlović je u Partizanu stekao ugled asa i, da je bio smeliji u igri, popeo bi se do samog vrha fudbalskog Olimpa.

Brzonogi momak, vrlo vešt u driblingu, sa gotovo idealnim centaršutom, precizni strelac u povoljnim prilikama, uvek pribran, smiren i koncentrisan, sa sjajnim pregledom terena, Mihajlović je za mnoge bekove bio neukrotiv. Oslobađao se lopte čim bi osetio da će protivnik startovati. Izbegavao je megdane, bio mu je neprijatan svaki neposredan start, čuvao se, strahovao je od sudara, od „đona", od grubosti i zato je često završavao akciju pre nego što je trebalo. Zbog toga se sticao utisak da je ostao dužan fudbalu i publici, jer im je uskratio prizore u kojima bi sve njegove odlike došle do izražaja na najraskošniji način. Mihajlovićev šut je bio školovan. Udarao je loptu tako da je dobijala jak efe i bila veoma neprijatna za golmane i igrače odbrane. Bio je okretan i vrlo hitar, s jako osetljivim refleksima. Teško ga je bilo srušiti ili udariti po nogama.

Nije igrao sa zanosom jednog Čajkovskog, jer nije bio slepo zaljubljen u fudbal, ali je bio dovoljno darovit da ostvari i najveće podvige. Čak je bio i žongler s loptom, ali se više trudio da unese svoj puni udeo u igru, nego da zabavlja publiku. Pojedine njegove igre ostaće u uspomeni stručnjaka kao doživljaji najvećih dostignuća u fudbalu.

Trener

MILOVAN ĆIRIĆ

Strateg sa klupe

Milovan Ćirić je na samom početku odigrao dve utakmice za prvi tim, a zatim je završio školovanje na DIF-u i do 1951, kao trener, radio sa drugim timom i podmlatkom, u čemu je imao zapažene uspehe. Ponovo se vratio u Partizan u sezoni 1953/54, ali ovog puta kao trener prvog tima. Pod njegovim rukovodstvom omladinci su osvojili nekoliko titula i trofeja.

Po ovome što je rečeno, Ćirić nije bio toliko zapažen trener naših fudbalera, kao, na primer, što su bili Špic, Bobek i još neki. Ali je prve uspešne korake, kao trener, napravio u Partizanu, takoreći „prohodao" u redovima kluba, udarajući osnove radu sa najmlađim, što je, tokom godina postalo tradicija u radu kluba. Prema tome, Ćirić je u temelju Partizana udario jedan deo od onih kamenova na kojima i danas počiva. Partizan je imao nesumnjive koristi, što je na listi svojih trenera imao i jednog učitelja takvog ranga i ugleda, pa makar što je vođen svojim pozivom ranije, a naročito kasnije, bio i direktan protivnik kao trener OFK Beograda (dve sezone), a pogotovo Crvene zvezde (1957/58) i splitskog Hajduka (1959/1961).

Radeći u redovima Partizana, a naročito kasnije, on je imao izoštreno oko da zapazi i slabosti svoga tima i vrline protivnika. Zato je i stekao ugled odličnog taktičara, trenera koji je kadar da pripremi pobedu i u času kada su za to mali izgledi, da preokrene tok igre, naravno pod pretpostavkom da raspolaže timom kadrim za tzv. manevarsku borbu.

Milovan Ćirić je jednu sezonu bio trener Partizana (1953/54) i to u periodu kada su „crno-beli" imali u svojim redovima Bobeka, Čajkovskog, Milutinovića i Zebeca. Međutim, titula prvaka je izgubljena u finišu.

Skupština

Prvi put o profesionalizmu

Kao da je Partizan, bar delimično prebrodio svoje brige. Na skupštini od 27. februara 1953. zapaženi su i neki funkcioneri drugih fudbalskih kolektiva, bilo je tu i pozdravnih reči, čitanja telegrama. Osećala se atmosfera zajedničkih interesa. Funkcioneri Partizana ozbiljno i temeljito postavljaju pitanje jedinstva fudbalske organizacije, zajedničkog i demokratsko-centralističkog delovanja. U atmosferi skupštine oseća se i neophodnost glasnog razmišljanja o nekim elementima profesionalizma, naročito kada je nagrađivanje fudbalera u pitanju.

Najzad, Bogdanu Vujoševiću je ponovo ukazano poverenje, izabran je i drugi put za predsednika. Skupština donosi i veoma značajan zaključak: da se nastavi i pojača saradnja i gostovanje u „zemljama u razvoju", kako bi se i na tom planu sledila opšta politika naše zemlje.

Možda, sa takmičarsko-perspektivnog aspekta, prvu vrednost čini usvajanje predloga grupe trenera i stručnih rukovodilaca (tadašnjih i ranijih) da se odmah pristupi formiranju omladinske i pionirske ekipe, pri prvom timu. Ovo će tek narednih godina doneti velike rezultate ...

Klubovi JSD Partizan

ODBOJKA

Đerdan

Sekcija za odbojku osnovana je 1945. godine da bi 1950, prerasla u odbojkaški klub Partizan. Za 25 godina postojanja kluba odbojkaši su osvojili 18 šampionskih titula, 14 vice-šampionskih titula, šest puta Kup Jugoslavije i četiri puta prvi u juniorskoj konkurenciji.

U prvo vreme je postojala samo muška seniorska ekipa, koja je suvereno vladala čitav niz godina. Godinu dana po osnivanju (1946.), igrači Mihajlo Marković, Zlatko Kovačević, Dragomir Popović, Predrag Okrajinov, Branko Nedić, za koje se s razlogom može reći da su pioniri jugoslovenske odbojke, uspeli su da osvoje šampionsku titulu. Uspeh su ponovili i 1947. godine.

Ženska ekipa odbojkaškog kluba Partizan je višestruki prvak Jugoslavije. Sleva: Stojadinović, Lalević, Glišin, trener Pavlović, Mandić, Grozdanović, Rajačić; Čuče: Radaković, Simić, Jovanović i Radojčić.

šampionskih titula

Nekoliko godina kasnije stasali su i novi igrači — Dane Soldatović, Ivica Trinaestić, Sava Dedijer, koji su uz Markovića, Popovića i Kovačevića predstavljali nepobedivi tim. Ista ova ekipa osvajala je tri puta prvenstvo države (1949, 1950. i 1953.) i istovremeno činila okosnicu državnog tima. Smena generacije dovela je do krize u muškoj ekipi, tako da je klub dva puta ispadao iz Savezne lige 1957. i 1963. godine — kada je izvršena fuzija dva beogradska kluba Jugoslavije i Partizana. Odbojkaši Jugoslavije poneli su ime Partizan, a za uzvrat doneli u novu sredinu četiri šampionske titule (1958, 1959, 1960. i 1961. god.) i dva Kupa Jugoslavije (1959. i 1962). Najveći uspeh posle fuzije, koji je postigla ekipa (u sastavu: Petar Stanišić, Mate Piljić, Zoran Petrović, Sveta Petrović, Milovan Simić, Dušan Marković i drugi) je osvajanje prvenstva države 1967. godine. Međutim, titula nije sačuvana i 1968. i 1969. godine „crno-beli" su morali da se zadovolje drugim mestom.

Pored deset osvojenih šampionskih titula naši odbojkaši su osvajali četiri puta Kup Jugoslavije — 1959, 1961, 1962. i 1964. godine.

Na međunarodnom turniru „Minhenski lav", koji je postao tradicionalan, „crno-beli" su tri puta bili pobednici. Ženska odbojkaška ekipa osnovana je 1950. godine, a dve godine kasnije (1952) postala je prvak države. Od tada pa do danas osvajala je osam puta šampionsku titulu, osam puta bila druga i dva puta osvajala Kup Jugoslavije (1959. i 1960. godine).

Nezaboravna su imena igračica Nataše Luković, Desanke Končar, Branke Milošević, Danice Glumac, Gordane Tkačuk, Ognjenke Milićević, Nevenke Šešlije, Marije Nešić — prvih pionira jugoslovenske ženske odbojke.

Najslavniji period ženske ekipe je svakako onaj kada je od 1955. do 1961. godine šest puta (1955, 1956. 1957, 1958, 1960. i 1961) osvajala prvenstvo države, s prekidom od jedne godine (1959), kada je zauzela drugo

Dugo godina je u odbojkaškom sportu dominirala ekipa Partizana. Ovo je tim koji je u kompletnom sastavu branio boje naše reprezentacije: (s leva na desno) Marković, Popović, Dedijer, Kovačević, Soldatović i Trinaestić.

mesto. U tom intervalu klub je dobio i nova imena: Milicu Stojadinović, Radojku Grozdanović, Miroslavu Despotović, Mirjanu Rajačić, Pavlinu Tolić i druge, koje su nastavile slavnu tradiciju starijih koleginica.

Godine 1961. dolazi do smene generacije. Međutim, većih posledica po klub nije bilo. Ekipa je šest godina uzastopno zauzimala drugo mesto, da bi 1968. (u sastavu: Milica Stojadinović, Mirjana Rajačić, Milena Simić, Snežana Radojčić, Ljubinka Glišin, Milka Mandić, Stana Brdarević) uspela da prekine seriju uzastopnih pobeda večitog rivala. Međutim, „crno-bele" su titulu zadržale samo jednu sezonu. 1969. i 1970. godine opet su zauzele drugo mesto.

Potrebno je naglasiti da je kroz odbojkaški klub prošla čitava plejada izvrsnih odbojkaša i odbojkašica. Da se podsetimo samo nekih imena.

Zoran Živković — nenadmašni smečer, višestruki državni reprezentativac, za nacionalni tim je odigrao preko 100 utakmica. Dugogodišnji kapiten Partizana i reprezentacije, koji je pred kraj svoje karijere otišao u Francusku, gde i danas igra. Doktor Zlatko Kovačević — nezamenljivi odbojkaš kako u Partizanu, tako i u reprezentaciji. Ubraja se među najbolje odbojkaše sveta, mada se pored odbojke vrlo uspešno bavio i drugim sportovima — košarkom i hokejom na ledu.

Zoran Petrović — dugogodišnji kapiten Partizana i povremeno reprezentacije, uz Marka Pavlovića bio je nezamenljivi tehničar u ekipi „crno-belih". Drži rekord u broju odigranih utakmica za državni tim. Bez prekida oblačio je dres sa državnim grbom 136 puta! Jedan je od najboljih igrača — tehničara svih vremena, koga je jugoslovenska odbojka imala. Nataša Luković — dugogodišnji kapiten Partizana i reprezentacije, jedna od najboljih igračica Jugoslavije, odigrala je 35 utakmica za državni tim. Dugo godina nezamenljiva u ovom sportu.

Milica Stojadinović — posle odlaska Nataše Luković preuzela je kapitensku ulogu kako u Partizanu, tako i u reprezentaciji. Danas drži rekord u broju odigranih utakmica u državnom dresu (84), što predstavlja svojevrsni rekord i pitanje je da li će ga neko skoro oboriti. Za nju su stručnjaci rekli: „Najbolja odbojkašica svih vremena". Najveće priznanje za postignute uspehe u sportu je Majska nagrada SOFK Srbije, koju je dobila 1968., kao najbolja sportiskinja.

Velika pažnja se poklanja juniorskim ekipama— naročito muškoj, tako da će u dogledno vreme selekcijom stasati nekoliko budućih prvotimaca.

Od zaslužnih ljudi u Odbojkaškom klubu, čiji se rezultati nigde ne pišu, treba spomenuti predsednika kluba Đorđa Stanišića, Ljubomira Babića potpredsednika kluba i trenera Dragoslava Sirotanovića, čije će ime biti upisano zlatnim slovima u anale odbojkaškog sporta, jer je podigao nekoliko igrača kao što su Zoran Petrović, Branko Lužanin i drugi poznati reprezentativci, koji su proneli slavu jugoslovenske odbojke.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE

Prolećni deo

Novi Sad	8. III	Partizan — Vojvodina	1 : 1
Zagreb	15. III	Partizan — Lokomotiva	1 : 2
Zagreb	22. III	Partizan — Dinamo	3 : 1
Beograd	28. III	Partizan — Zagreb	2 : 1
Skoplje	16. IV	Partizan — Vardar	1 : 3
Beograd	19. IV	Partizan — BSK	0 : 1
Beograd	24. IV	Partizan — Spartak *(Subotica)*	6 : 2
Mostar	24. V	Partizan — Velež	4 : 0
Beograd	31. V	Partizan — Crvena zvezda	2 : 4
Sarajevo	14. VI	Partizan — Sarajevo	1 : 2
Beograd	21. VI	Partizan — Hajduk *(Split)*	2 : 4

Jesenji deo

Zagreb	30. VIII	Partiazn — Lokomotiva	1 : 0
Beograd	6. IX	Partizan — Sarajevo	4 : 1
Zagreb	9. IX	Partizan — Dinamo	0 : 2
Beograd	13. IX	Partizan — BSK	1 : 2
Beograd	20. IX	Partizan — Radnički *(Beograd)*	1 : 1
Osijek	27. IX	Partizan — Proleter	3 : 2
Subotica	7. X	Partizan — Spartak	6 : 2
Beograd	10. X	Partizan — Vojvodina	4 : 2
Beograd	25. X	Partizan — Hajduk *(Split)*	4 : 2
Skoplje	1. XI	Partizan — Rabotnički	8 : 0
Skoplje	15. XI	Partizan — Vardar	2 : 1
Ljubljana	29. XI	Partizan — Odred	6 : 2
Beograd	6. XII	Partizan — Crvena zvezda	7 : 1
Beograd	13. XII	Partizan — Lokomotiva	2 : 0
Sarajevo	20. XII	Partizan — Sarajevo	1 : 2

PRIJATELJSKE UTAKMICE

Šabac	22. II	Partizan — Mačva	4 : 0
Osijek	1. III	Partizan — Proleter	5 : 0
Beograd	1. V	Partizan — Crvena zvezda	4 : 3
Valjevo	20. V	Partizan — Mladost	4 : 2
Stari Bečej	2. VIII	Partizan — BSK	6 : 1
Vrbas	5. VIII	Partizan — Reprez. Vrbasa	20 : 2
Beograd	8. VIII	Partizan — Vojvodina	3 : 5
Beograd	9. VIII	Partizan — Crvena zvezda	2 : 1
Kraljevo	14. VIII	Partizan — Metalac	7 : 1
Beograd	19. VIII	Partizan — Hajduk *(Split)*	2 : 1
Smederevo	23. IX	Partizan — Smederevo	12 : 0
Beograd	30. IX	Partizan — Crvena zvezda	1 : 2
Novi Beograd	15. X	Partizan — Novi Beograd	4 : 1
Kragujevac	21. X	Partizan — Radnički	2 : 2

	Beograd	28. X	Partizan — Zanatlija	0 : 1
	Priština	2. XI	Partizan — Reprez. Prištine	5 : 1
	Sisak	3. XII	Partizan — Metalac	9 : 0
INTERNACIONALNE UTAKMICE	Atina	6. I	Partizan — AEK	4 : 2
	Atina	11. I	Partizan — Panatenaikos	1 : 0
	Atina	13. I	Partizan — Olimpiakos	3 : 1
	Solun	17. I	Partizan — Paok-Iraklis	7 : 1
	Kavala	18. I	Partizan — Reprez. Kavale	13 : 3
	Kairo	23. I	Partizan — Nacional-Zamalek	2 : 2
	Port Said	25. I	Partizan — Reprez. Sueca	6 : 0
	Kairo	30. I	Partizan — Reprez. Kaira	4 : 1
	Aleksand.	1. II	Partizan — Reprez. Aleksandr.	4 : 1
	Solun	4. II	Partizan — Iraklis	6 : 3
	Koblenc	2. III	Partizan — TUS Neuendorf	1 : 0
	Anvers	5. IV	Partizan — Vaker *(Beč)*	2 : 2
	Anvers	6. IV	Partizan — Reprez. Anversa	2 : 6
	Tilburg	8. IV	Partizan — Wilem II	4 : 1
	Beograd	17. V	Partizan — RAF Engleska	7 : 3
	Beograd	28. VI	Partizan — Juventus *(J. Amerika)*	1 : 2
	Santiago de Chile	27. XII	Partizan — Colo-Colo	0 : 1
KUP UTAKMICE	Svetozarevo	12. VIII	Partizan — Mladost	11 : 0
	Čačak	16. VIII	Partizan — Borac	4 : 3
	Beograd	23. VIII	Partizan — Sarajevo	2 : 0
	Beograd	4. X	Partizan — Dinamo *(četvrfinale:* jedanaestercima plasirao se DINAMO)	7 : 8

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	26	15	2	9	73 : 41
PRIJATELJSKE	17	13	1	3	90 : 23
INTERNACIONALNE	17	12	2	3	67 : 29
KUP	4	3	1	—	22 : 8
UKUPNO	64	43	6	15	252 : 101

TABELA PRVENSTVA 1952/53.

1. Crvena zvezda	22	13	5	4	47 : 27	31	7. Dinamo	22	8	6	8	32 : 30	22
2. Hajduk	22	11	7	4	49 : 35	29	8. Lokomotiva	22	6	9	7	35 : 40	21
3. Partizan	**22**	**11**	**3**	**8**	**58 : 36**	**22**	9. Vardar	22	7	5	10	37 : 46	19
4. Vojvodina	22	10	4	8	37 : 36	24	10. Spartak	22	8	3	11	33 : 44	19
5. BSK	22	9	5	8	34 : 37	23	11. Velež	22	6	3	13	30 : 51	15
6. Sarajevo	22	9	4	9	39 : 33	22	12. Zagreb	22	5	4	13	23 : 37	14

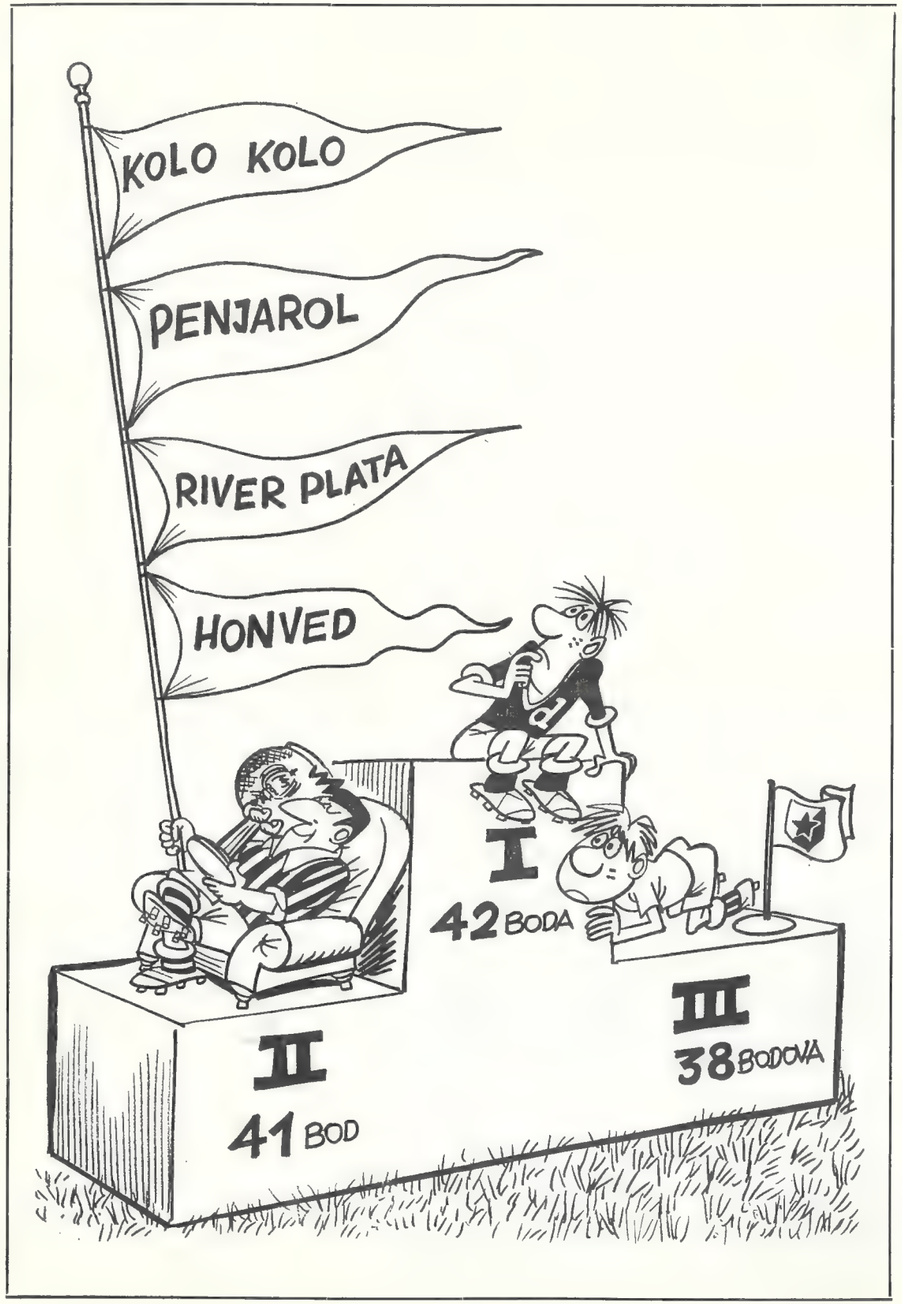

1954.

PEROREZ

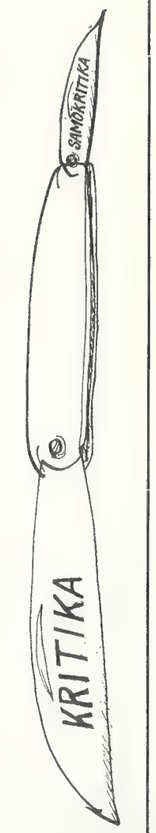

Događaj godine

Honved je potučen

Za jugoslovensku fudbalsku javnost je, kao senzacija, odjeknula vest da je Partizan uspeo da obezbedi gostovanje tada najčuvenijeg tima sveta budimpeštanskog Honveda u Beogradu. Utakmica je bila predviđena za 17. novembar u Beogradu.

Honved je, u stvari, bio reprezentacija Mađarske. Tim u kome su igrali Puškaš, Kočiš, Grošič, Božik, Cibor, Budai, Lorant, Zakarijaš... Ekipa koja je od svog osnivanja izgubila, dotada, samo jednu internacionalnu utakmicu!

Osvanuo je i taj dan. Na žalost tmuran, nebo je bilo prekriveno olovnim oblacima. Ali, to nije smetalo da se stadion JNA napuni do poslednjeg mesta, da hiljade i hiljade gledalaca ostanu bez ulaznica i da se dragoceno parče hartije, koje je davalo pravo da se prođe kroz široke kapije stadiona JNA, prodaje na crnoj berzi po skupim cenama.

Tome su, svakako, doprinele i optimističke izjave fudbalera Honveda. Svi su oni odavali priznanje fudbalerima Partizana, ali nisu sumnjali u svoj uspeh. Kočiš je sa jednim našim novinarom, koji je uoči utakmice boravio u Budimpešti, predložio opkladu da će sigurno postići pogodak protiv ekipe Bobeka i Čajkovskog. U toj atmosferi ekipe su istrčale na teren. Partizan je, zbog povrede nekih igrača, bio prinuđen da se pojača sa Boškovom i Savom Antićem. Neposredno pred početak utakmice spustila se gusta jesenja kiša. Teren se začas pretvorio u kaljugu. Ali, to nije smetalo fudbalerima jednog i drugog tima da prikažu fudbal najvišeg dometa. Lopta je dodirivala blatnjavi teren samo kad nije bilo drugog izlaza. Inače, šetala se od noge do noge, od glave do glave igrača dva velika tima. Bila je to, pod neshvatljivo teškim uslovima, prava simfonija fudbala. Od samog početka meč je ličio na košarkaški okršaj. Čim je jedan tim završio sa napadom drugi je već jurišao na gol protivnika. Golmani, kod Honveda, čuveni Grošič, a na golu Beograđana Slavko Stojanović, imali su pune ruke posla i već posle nekoliko minuta nisu se mogli raspoznati od blata.

Na žalost gledalaca, Kočiš je dobio opkladu sa beogradskim novinarom. Posle jednog bezopasnog napada postigao je, kako se i očekivalo glavom, prvi gol za svoj tim. To se ne bi dogodilo, da se, Čajkovski, u duelu sa golgeterom nije okliznuo.

To nije omelo fudbalere partizana da i dalje jurišaju kao osice. Grošič nije imao vremena da predahne. Ali, da maler bude veći tokom jednog napada Honveda Pajević je pogrešio — dodao je loptu Mahošu i Honved je vodio s 2 : 0!

Gledaoci su se već pomirili da će, po ko zna koji put, prisustvovati okršaju u kome jedan tim napada, igra bolje, ali ipak gubi utakmicu...

U nastavku se slika nije izmenila. Fudbaleri Partizana su krenuli prema golu Grošiča kao da je tek počela utakmica. I, najzad, posle tolikih promašaja, Valok je savladao čuvenog mađarskog golmana. Posle pogotka, umornog Grošiča zamenio je talentovani Farago. Tek što je stao ispred mreže bio je prinuđen da leti iz ugla u ugao. I on je branio u velikom stilu. Ipak, požrtvovani Sava Antić je uspeo da izjednači, a u 66. minutu Valok je, uz asistenciju Jocića, postigao pobedonosni gol. Partizan je pobedio sa 3 : 2! I to više nego zasluženo. Njegovu pobedu nije umanjila ni činjenica da u timu Mađara nije bilo Puškaša i Božika, jer su njihove zamene Mahoš i Nađ tog dana pružili zaista veliku partiju.

Posle utakmice svi fudbaleri Honveda, na čelu sa čuvenim stručnjakom i tvorcem tima i one čuvene mađarske reprezentacije, Gustavom Šebešom, odali su priznanje pobedniku.

A, specijalni izveštač budimpeštanskog „Nepšporta" je u svom izveštaju izveo i sledeći zaključak: „Honved je položio oružje pred boljom ekipom, poraza se ne moramo stideti, bio je ubedljiv i pravedan!"

Utakmica Partizan—Honved za sve koji su je gledali spada u one za koju kažemo da je „jedna prilika u pet hiljada godina"! Jer, zabeležiti pobedu posle vođstva gostiju od 2 : 0 pravi je podvig, pošto je Honved u to vreme bio najbolji tim Evrope. To je bila utakmica koja se trajno pamti.

Pamti se

Nedostajao je samo bod...

Kao i u prethodnim prvenstvenim sezonama, i 1954. godine Partizan je u prvoj utakmici pobedio Dinamo sa 1 : 0 u Beogradu. Pre toga je u Zagrebu doživeo poraz. Iako je imao izvanredan finiš, pošto u prolećnom delu prvenstva nije doživeo nijedan poraz (igrao je nerešeno samo sa BSK-om, Proleterom i Vojvodinom), Partizan je izgubio titulu državnog prvaka samo zbog jednog boda.

Dinamo je na kraju šampionata imao 42 boda, Partizan jedan manje. Jedina uteha je bila što su Partizanovi napadači postigli pet golova više od Dinamovih — 77.

Da je zagrebačka Lokomotiva bila neugodan partner Bobeku, Mihajloviću, Čajkovskom... pokazuje podatak da su „železničari" u novoj prvenstvenoj sezoni, koja je počela 29. avgusta, usred Beograda slavili pobedu sa 3 : 2! Jesenji deo prvenstva bio je, inače, neuspešan, jer su i Dinamo, i Hajduk, i Crvena zvezda, i BSK trijumfovali nad Partizanom. Na turneji po Južnoj Americi, Partizan je u egzibicionoj igri katastrofalno porazio Kolo-Kolo sa 8 : 4. Uspeh je zabeležen i protiv Penjarola — 1 : 1, zatim River Plate 1 : 1 i, najzad, pobeda nad Rasingom 3 : 1.

Za neuspeh u prvenstvu, Partizan se rehabilitovao u Kupu, još jednom je osvojio pehar Predsednika Republike, u finalu je pobedio Crvenu zvezdu sa 4 : 1.

Momenat sa utakmice Partizan—BSK: Golman „plavih" Perica Radenković interveniše ispred zahuktalog Hercega. Desno je Vlada Odanović, bek BSK-a.

Dramatična scena pred golom Partizana: Golman Stojanović i Pajević su na zemlji dok Minda Jovanović i Lazarević iščekuju ishod akcije koju nastoji da završi Kosta Tomašević centarfor Crvene zvezde.

Najbolja jedanaestorica

Stojanović

Lazarević

Belin

Te godine veteran Atanacković prepušta mesto mlađima, kao prvotimci se afirmišu i sazrevaju Lazarević, B. Pajević i Jocić, svojim vrednostima se nameće novajlija Bjelojević. Tim beleži nekoliko odličnih rezultata, za prvakom Dinamom zaostaje svega za jedan bod.

Zebec više nije standardan igrač i Herceg je bolji, a u klub dolaze još dva veoma kvalitetna krila — Hmeljina i Mesaroš, koji se sve više nameću. Valok ponovo postaje standardni vođa navale, među 28 igrača na koje rukovodstvo računa, nalaze se i Borozan, Stanisavljević, Radovanović . . .

Iz kluba odlaze manje poznati igrači, koji su shvatili da u ovakvoj konkurenciji ne mogu da izbore mesto u timu.

Najčešće se u ekipi pojavljuju:

Stojanović, Belin, Lazarević, Čajkovski, Jovanović, Pajević B., P. Mihajlović, Jocić, Valok, Bobek, Herceg.

Igrali su još:

Bjelojević, Čolić, Atanacković, Zebec, Borozan, Milutinović I, Hmeljina, Jelisavčić, Arsenović, Radovanović, Vorgić, Kolaković, Jurišić, Mesaroš, Drenovac, Čudović i Stanisavljević.

Čajkovski

Jovanović

B. Pajević

Mihajlović

Jocić

Valok

Bobek

Herceg

ZLATKO ČAJKOVSKI

Prvi half sveta

U nas je bio poznat kao Čik. U Urugvaju su mu tepali — Čikito Čajkoki. U Italiji su ga nazivali „Topolino".

Imao je šesnaest godina, kad je dobio prvi aplauz na otvorenoj sceni. Gledaoci su ga zavoleli od malih nogu i uvek mu bili naklonjeni. U crno-belom dresu, koji je obukao čim je Partizan osnovan, stasao je i razvijao se u fudbalera svetske klase. Sa visinom od svega 163 sm, osvajao je publiku svojim neobuzdanim, živim temperamentom, borbenošću i čudesnom izdržljivošću. Unosio je u igru celog sebe, igrao je sa takvim zadovoljstvom da je tu svoju ljubav prema igri prenosio na druge.

Kao da nije bio samo naš, kao da je pripadao svima. Voleli su ga u Evropi, Južnoj Americi, Africi — svuda gde bi se pojavio. Kakva magijska snaga fudbala: poklanja celom svetu svoje najdarovitije kreatore.

U zlatnom timu sveta Čajkovskom je dodeljena uloga levog halfa. U našoj galeriji fudbalskih velikana njemu pripada počasno mesto.

U sebi je sjedinjavao prefinjenost Bobeka, Šekularca, Milutinovića i Ferhatovića; istrajnost, marljivost, požrtvovanje, smelost Zebeca; čvrstinu i upornost Ivana Horvata; lukavost Velfla, a uz to je i pucao klasičnim udarcem poput Veselinovića ili Frane Matošića. U tom mozaiku fudbalskih vrlina preovlađuje specifična karakteristika Čajkovskog — umirao je u igri i ponovo se rađao u sopstvenom znoju. Lopta je bila i ostala njegov svet, njegov život. Ona ga je činila nemirnim, uzbuđivala ga, radovala ga, ljutila, dovodila do delirijuma, ali i do očajanja. U igri je nalazio sebe — njegova neukrotiva eksplozivnost dizala je na noge ceo stadion. Izvanredno velika izdržljivost zadivljavala je. Bio je živi motor, koji se nije gasio. Četiri puta je bio teško povređen, ali se vraćao na teren, uprkos mišljenju lekara da je izgubljen za fudbal.

Njegova igra života: protiv Honveda u Beogradu. Šebeš je posle te utakmice rekao:

— Čajkovski je fudbalski fenomen!

Tri asa: Zebec, Čajkovski i Bobek u dresu reprezentacije.

Klubovi JSD Partizan

Elita jugoslovenskog šaha

Šahovska sekcija Partizana osnovana je odmah posle oslobođenja zemlje, decembra 1945. godine, da bi već 1950. prerasla u šahovski klub.

Za kratko vemre naši šahisti su uspeli da dostignu najveći domet u ovoj drevnoj igri, koja istovremeno u sebi sjedinjuje elemente sporta i umetnosti.

Nemoguće je zamisliti jugoslovensku reprezentaciju bez Partizanovih šahista Svetozara Gligorića, Aleksandra Matanovića, Milana Matulovića, Milunke Lazarević i drugih, koji su odigrali značajnu ulogu u stvaranju reputacije jugoslovenskog šaha, kako u našoj zemlji tako i u svetu. Zahvaljujući Partizanu, koji je od svog osnivanja do danas bio nepresušivi izvor talentovanih šahista, jugoslovenski šah danas po svom kvalitetu i masovnosti ne zaostaje mnogo za prvacima sveta šahistima SSSR-a.

Šahovski klub Partizan ima sjajnu i bogatu prošlost, koja je dve i po decenije s najvećom pažnjom negovana. U godini srebrnog jubileja šahovski klub Partizan predstavlja pravi biser ovog najvećeg sportskog kolektiva u zemlji. Vitrine kluba krase mnogobrojni pehari i trofeji, koje su naši šahisti osvajali na domaćim takmičenjima i na svim meridijanima sveta.

Trinaest puta su bili ekipni prvaci Jugoslavije (1949, 1950, 1954, 1955, 1956, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965. i 1969. godine). Trinaest puta su se penjali na pobednički tron i uvek kada su silazili sa njega nagoveštavali da će još mnogo puta ponovo stajati na njemu. Sedam puta su bili vice-šampioni, a tri puta su morali da se zadovolje trećim mestom. Ovim uspesima pridružuju se i mnogobrojna pojedinačna prvenstva, koja su osvajali Gligorić (11 puta). Trifunović (četiri puta), Karaklajić (jedanput), Matanović (dva puta), Matulović (dva puta), Lazarević, Ostojić, Henrijeta Sokolov i Veličković po jednom.

Najdraži trofej svih sportista — Kup Predsednika Republike „crno-beli" su osvajali 7 puta (1958, 1961, 1962, 1963, 1965, 1969. i 1970. godine). Imali su čast da budu nosioci prvog Kupa Jugoslavije, koji je održan od 23. do 25. maja 1958. godine u Vrnjačkoj Banji. Ekipa je tada nastupila u sastavu: Trifunović, Karaklajić, Sokolov, Rakić i Božić. Ovaj uspeh ponovljen je još šest puta, što ni jednoj ekipi do sada nije pošlo za rukom.

Uspomena sa šahovske olimpijade koja je 1950. godine održana u Dubrovniku. Petar Trifunović, velemajstor i dugogodišnji član Partizana (levo za stolom u srednjem redu) zajedno sa Svetozarom Gligorićem, Borom Milićem, Matanovićem i Matulovićem doprineo je velikom ugledu koji naš klub uživa u šahovskom svetu.

Veličanstven uspeh predstavlja svakako i osvajanje šahovskog Kupa Evrope, takmičenja koje je održano samo tri puta. Na sva tri turnira učestvovala je i ekipa Partizana, kojoj je pošlo za rukom da tri godine uzastopno (1954, 1955. i 1956) bude pobednik i tako dobije u trajno vlasništvo veliki zlatni pehar.

I na međunarodnom planu klub je imao zapaženih rezultata. Održano je više od 40 internacionalnih mečeva, a da Partizan nije ni jednom doživeo poraz!

Među šahistima Partizana ima i nekoliko nosilaca srebrne medalje. Tako je 1963. godine Matanović bio u sastavu reprezentacije Jugoslavije, koja je u Varni osvojila srebrnu medalju. Osvojena je i srebrna medalja i u Minhenu 1966. godine, a članovi reprezentacije bili su Gligorić, Matulović i Matanović. Ista ova trojka, samo dve godine kasnije (1968) je u Luganu, takođe bila nosilac srebrne medalje.

Sa četiri velemajstora: (Gligorić, Trifunović, Matanović i Matulović), sedam internacionalnih majstora (Milić, Karaklajić, Đurašević, Ćirić, Ostojić, Lazarevićeva i Henrijeta Sokolova), šest majstora koji su više puta branili boje Jugoslavije (Božić, Andrić, Trajković, Sokolov, Marković i Ugrinović), deset majstorskih kandidata, dvadeset prvokategornika i veliki broj drugo i trećekategornika šahovski klub u jubilarnoj godini predstavlja jedan od najjačih u porodici JSD Partizana.

Jedna od odlika ovoga kluba je da poklanja veliku pažnju mladima. U tom cilju ima i patronat nad nekoliko beogradskih gimnazija, odakle crpi mlade talente iz kojih će kasnije stasati šahisti tipa Gligorića, Matanovića i drugih. O budućnosti šahovskog kluba svedoči na svoj način i činjenica da se već javljaju nove snage kao što je Saša Veličković, omladinski prvak Jugoslavije za 1969. godinu i pobednik omladinskog međunarodnog turnira u Zapadnoj Nemačkoj, koji je održan 1969. godine.

I ovaj klub ima svoje asove.

Za velemajstora Svetozara Gligorića možemo da kažemo da je najbolji šahista Jugoslavije svih vremena. Spada u red deset najboljih šahista sveta. Učesnik je (više puta) Turnira kandidata za prvenstvo sveta. Najveći su mu uspesi prvo mesto u Varšavi 1947. godine na međunarodnom turniru, gde je Gliga ostavio iza sebe Smislova i Bondarevskog. Dva puta je bio prvi u Mar del Plati, dok je u Dalasu delio prvo mesto sa Bronštajnom. Stalni je gost u Hestingsu i nosilac mnogobrojnih nagrada. Na Međuzonskom turniru bio je drugi, iza Larsena. Kao višestruki prvak države, beskompromisan borac koji se nikad ne predaje i sve partije igra do kraja, bio je biran za sportistu godine. Na Turniru mira u Zagrebu bio je drugi iza Fišera, a tom prilikom je pobedio Petrosjana i Smislova, bivše prvake sveta. Na nedavnom turniru, koji je odr-

Bora Milić, današnji savezni kapiten jugoslovenske šahovske reprezentacije dugo godina je bio nezamenljivi član prve postave Partizana (gore). Aleksandar Matanović, velemajstor (u sredini). Nikola Karaklajić, šahovski majstor (dole).

žan u Beogradu, igrao je petu ploču u reprezentaciji sveta protiv SSSR-a. Takođe je pobednik zonskog turnira u Praia da Roča i pobednik velikog Oktobarskog turnira u Beogradu. Lista uspeha Svetozara Gligorića je suviše duga da bi se nabrojili svi rezultati . . .

Milan Matulović je član jugoslovenske reprezentacije i pobednik mnogih velemajstorskih turnira. Odlikuje se vanrednim poznavanjem teorije otvaranja i velemajstorskom tehnikom u završnici. Najveći uspeh mu je pozitivan skor protiv sovjetskih velemajstora, zatim prvo mesto na zonskom turniru u Atini 1969. godine, kao i Beogradu na velikom Oktobarskom turniru.

Aleksandar Matanović — četvrti igrač u Jugoslaviji. Dvostruki prvak države uspeo je da se plasira za Međuzonski turnir, koji se igra ove godine, a koji predstavlja najveći domet ovog našeg šahiste. Odlikuje se suptilnom velemajstorskom tehnikom i jedan je od jačih pozicionih igrača. Stalni je član reprezentacije.

Predrag Ostojić internacionalni majstor i prvak države za 1968. godinu. Stalni član jugoslovenske reprezentacije i pobednik većeg broja turnira u Italiji.

Bora Milić internacionalni majstor, dugogodišnji kapiten reprezentacije, jedan od najboljih igrača koje je Partizan imao. Trenutno je savezni kapiten.

Nikola Karaklajić, Božidar Đurašević, Vladimir Sokolov, Dragan Ugrinović, Aleksandar Božić predstavljaju takođe jugoslovensku elitu.

Milunka Lazarević, višestruka prvakinja Jugoslavije, stalni je učesnik turnira kandidatkinja za prvakinju sveta. Jedna od pet najboljih šahistkinja sveta. Ženski internacionalni majstor, beskompromisan borac, znala je da pobedi i prvakinju sveta Nonu Gaprindašvili.

Uz Milunku Lazarević treba svakako spomenuti i Sokolov-Konarkovsku, prvakinju države, koja je takođe ženski internacionalni majstor i stalni član državne reprezentacije.

Uspehu kluba doprinose mnogi amaterski sportski radnici među njima ćemo pomenuti Duška Bosiljčića (predsednik), Rada Zdravkovića (podpredsednik) i veterane u ovom poslu Petra Nikolića i jednog od osnivača kluba Aleksandra Božića.

Svetozar Gligorić, velemajstor i najveće ime jugoslovenskog šaha je jedan od osnivača šahovskog kluba Partizan i najbolji igrač.
Gligorić spada u svetsku šahovsku elitu i već više od dve decenije njegovo je ime prisno ljubiteljima šaha na svim meridijanima.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE	*Prolećni deo*			
	Beograd	14. II	Partizan — Dinamo *(Zagreb)*	1 : 0
	Beograd	28. II	Partizan — Radnički *(Beograd)*	4 : 2
	Beograd	4. III	Partizan — BSK *(Beograd)*	1 : 1
	Beograd	7. III	Partizan — Proleter *(Osijek)*	3 : 3
	Novi Sad	4. IV	Partizan — Vojvodina	1 : 1
	Split	7. IV	Partizan — Hajduk	2 : 2
	Beograd	11. IV	Partizan — Rabotnički *(Skoplje)*	8 : 0
	Beograd	14. IV	Partizan — Spartak	2 : 1
	Beograd	18. IV	Partizan — Vardar	1 : 0
	Beograd	25. IV	Partizan — Odred *(Ljubljana)*	2 : 0
	Beograd	2. V	Partnzan — Crvena zvezda	2 : 0
	Jesenji deo			
	Subotica	29. VIII	Partizan — Spartak	3 : 0
	Beograd	12. IX	Partizan — Železničar *(Sarajevo)*	3 : 1
	Beograd	19. IX	Partizan — Radnički *(Beograd)*	3 : 2
	Zagreb	13. X	Partizan — Dinamo	3 : 4
	Split	24. X	Partizan — Hajduk	1 : 2
	Beograd	29. X	Partizan — Proleter *(Osijek)*	2 : 2
	Beograd	31. X	Partizan — Lokomotiva *(Zagreb)*	2 : 3
	Zagreb	10. XI	Partizan — Zagreb	1 : 1
	Beograd	14. XI	Partizan — Sarajevo	3 : 0
	Beograd	21. XI	Partizan — Crvena zvezda	1 : 2
	Beograd	2. XII	Partizan — Vardar	3 : 0
	Novi Sad	5. XII	Partizan — Vojvodina	1 : 1
	Beograd	12. XII	Partizan — BSK	0 : 3
PRIJATELJSKE UTAKMICE	Smederevo	22. III	Partizan — Smederevo	7 : 0
	Šabac	30. III	Partizan — Mačva	2 : 1
	Ćuprija	30. V	Partizan — Reprez. Ćuprije	5 : 0
	Novi Sad	13. VIII	Partizan — BSK *(N. Sad)*	1 : 3
	Novi Sad	15. VIII	Partizan — Crvena zvezda *(N. Sad)*	1 : 3
	Grocka	25. VIII	Partizan — Dunavac	11 : 0
	Beograd	1. IX	Partizan — Crvena zvezda	2 : 1
	Subotica	26. IX	Partizan — Spartak	2 : 0
	Beograd	6. X	Partizan — Zanatlija	11 : 1
	Novska	14. X	Partizan — Slavonija	22 : 1
INTERNACIONALNE UTAKMICE	Santiago de Chile	3. I	Partizan — Colo-Colo	8 : 4
	Montevideo	7. I	Partizan — Penjarol	1 : 1
	Buenos Aires	9. I	Paritzan — Rasig *(Buenos Aires)*	1 : 2
	Asunsion	16. I	Partizan — Leibertat	3 : 4

	Asunsion	17. I	Partizan — Lukiemo Sportivo	1 : 4
	Rozario	26. I	Partizan — Nuel Olbois	0 : 4
	Buenos Aires	30. I	Partizan — River Plata	1 : 1
	Besanson	9. VI	Partizan — Rasing	3 : 1
	Rems	10. VI	Partizan — Stade de Reims	1 : 0
	Malin (Belg.)	13. VI	Partizan — Rasing	0 : 2
	Lion	15. VI	Partizan — Olipmik	3 : 0
	Augers	17. VI	Partizan — SCO Augers	1 : 4
	Ruan	23. VI	Partizan — Ruan	3 : 1
	Beograd	11. VIII	Partizan — Admira *(Beč)*	3 : 1
	Beograd	17. XI	Partizan — Honved	3 : 2
	Paris	22. XII	Partizan — Rasing	1 : 0
	Rems	26. XII	Partizan — Austrija *(Beč)*	3 : 5
	Vervie (Belg)	29. XII	Partizan — TUS Neuendorf *(Koblenc)*	6 : 3
KUP UTAKMICE	Pančevo	8. VIII	Partizan — Dinamo	7 : 2
	Beograd	18. VIII	Partizan — Hajduk *(Beograd)*	17 : 0
	Novi Sad	22. VIII	Partizan — Vojvodina	4 : 2
	Beograd	10. X	Partizan — Split	7 : 2
	Split	7. XI	Partizan — Hajduk	4 : 0
	FINALE: Bgd.	29. XI	Partizan — Crvena zvezda	4 : 1

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	24	12	7	5	56 : 33
PRIJATELJSKE	10	8	—	2	64 : 10
INTERNACIONALNE	18	9	2	7	42 : 39
KUP	6	6	—	—	43 : 7
UKUPNO	58	35	9	14	205 : 89

TABELA PRVENSTVA 1953/54.

1. Dinamo	26	19	4	3	72 : 22	42
2. Partizan	**26**	**18**	**5**	**3**	**77 : 30**	**41**
3. Crvena zvezda	26	17	4	5	51 : 22	38
4. Hajduk	26	16	3	7	55 : 34	35
5. Vojvodina	26	14	5	7	60 : 37	33
6. Spartak	26	12	3	11	51 : 50	27
7. Sarajevo	26	10	4	12	35 : 45	24
8. BSK	26	8	7	11	38 : 40	23
9. Vardar	26	5	10	11	31 : 38	20
10. Proleter	26	6	8	12	34 : 62	20
11. Lokomotiva	26	7	5	14	38 : 49	19
12. Radnički	26	8	3	12	38 : 51	19
13. Odred	26	4	4	18	39 : 71	12
14. Rabotnički	26	4	3	19	20 : 83	11

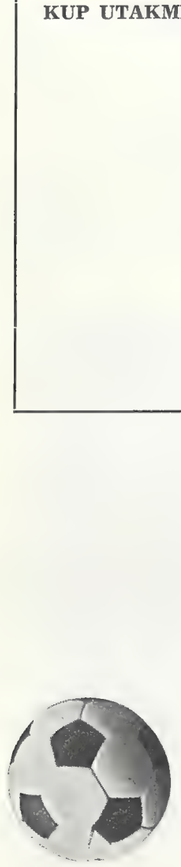

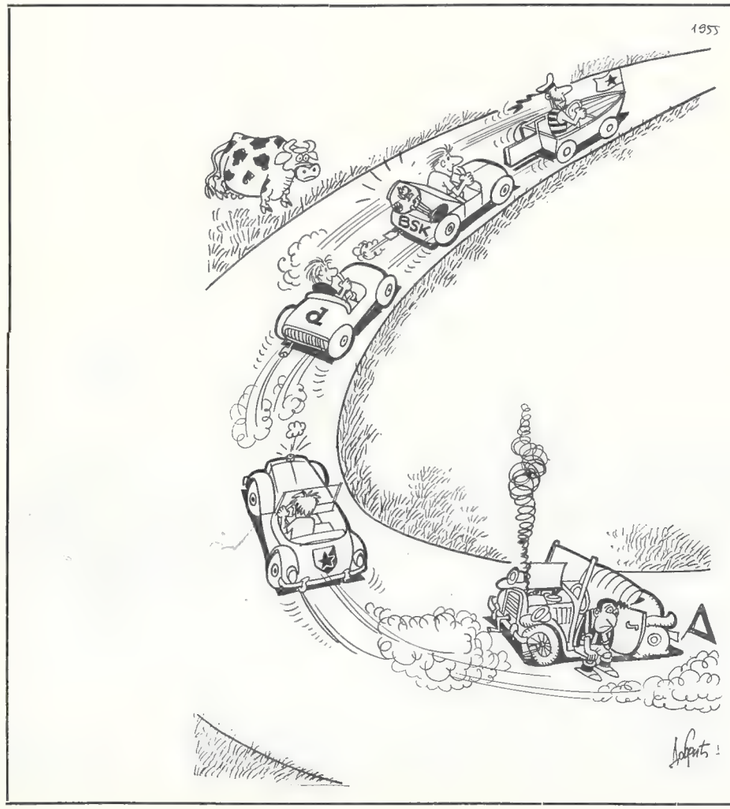

Događaj godine

Jedan od osnivača Kupa šampiona

Prve dane 1955. godine fudbaleri Partizana dočekali su na tronedeljnoj turneji po Francuskoj, Holandiji, Zapadnoj Nemačkoj i Luksemburgu. Na tom pohodu odigrali su 10 utakmica i postigli sedam pobeda. Fudbaleri Partizana dočekali su Novu godinu u Roterdamu. Na dan 1. januara, po podne, u egzibicionoj igri pobedili su bečki Rapid s 3 : 2, a dan kasnije, u Esenu, u Zapadnoj Nemačkoj, zabeležili su još jednu pobedu — nad domaćim „Rot vajsom" s 1 : 0!

Na žalost, ova dva zapažena trijumfa na početku godine, nisu bili nagoveštaj onoga što će se zbivati tokom sledećih 12 meseci.

U drugoj polovini juna, kada je završeno IX državno prvenstvo, tim beogradskih „crno-belih" našao se na petom mestu tabele iza Hajduka, BSK-a, Dinama i Crvene zvezde. Nisu pomogle visoke pobede u prolećnom delu da se nadoknadi ono što je propušteno u jesenjoj sezoni prethodne godine. Tako je Partizan dočekao kraj šampionata niže nego ikad, što je bilo začuđujuće za ekipu koja je za prvih deset godina svoga postojanja četiri puta bila osvajač pehara Maršala Tita, dva puta nacionalni šampion! Jesen je počela još jednim razočaranjem: u prvoj utakmici za Kup Jugoslavije Partizan je eliminisan u Novom Sadu, od istoimenog tima s 1 : 0! Da nesreća bude veća, tadašnje levo krilo Partizana Hmelina na samom početku igre nije iskoristio jedanaesterac.

I pored toga, upravo ova godina je bila značajna ne samo za Partizan već i za jugoslovenski fudbal — zahvaljujući fudbalerima Partizana i njihovom visokom ugledu u fudbalskoj Evropi.

Sredinom godine, na inicijativu francuskog sportskog lista „L' equipe" iz Pariza, osnovano je i organizovano najveće internacionalno klupsko takmičenje u Evropi (pa i na svetu) — Kup evropskih šampiona!

Partizan je imao čast da bude na listi prvih šesnaest učesnika, odabranih prema ukusu i naklonostima organizatora, koji nije vodio računa o tome da li je pozvani tim u tom trenutku bio nosilac titule šampiona u svojoj zemlji. Tek od sledeće sezone u ovom takmičenju (prema striktnim propozicijama) pravo učešća imali su isključivo državni prvaci! Da se podsetimo ko su pored Partizana bili ostalih petnaest „osnivača" Kupa evropskih šampiona: Sporting *(Portugal)*, Vereš Lobogo *(Mađarska)*, Anderleht *(Belgija)*, Servet *(Švajcarska)*, Real *(Španija)*, Rot Vajs Esen *(SR Nemačka)*, Hibernijan *(Škotska)*, Djurgarden *(Švedska)*, Gvardija *(Poljska)*, Ajndhoven *(Holandija)*, Stad Rems *(Francuska)*, Arhus *(Danska)*, Milan *(Italija)* i Sarbriken *(Sar)*.

Jedna od nezaboravnih igara Miloša Milutinovića u timu Partizana vezana je za utakmicu sa Sportingom iz Lisabona. Miloš je bio inicijator i tvorac te visoke pobede (5 : 2) koja je odjeknula u evropskoj fudbalskoj javnosti

Pamti se

Gorka godina

Partizan je žrebom za prvog protivnika dobio čuveni tim Sportinga iz Lisabona. O stvarnoj snazi portugalskih fudbalera znalo se veoma malo, samo iz oskudnih agencijskih informacija.

Prvi meč je odigran u Lisabonu, 4. septembra. Partizan je ponovo zablistao i opravdao poverenje organizatora. Ostavio je izvanredan utisak, mada je susret završen nerešeno — 3 : 3. Neophodno je napomenuti da je Partizan veći deo utakmice igrao sa deset igrača — bez povređenog Zebeca. Pa, ipak, Beograđani su dva puta bili u vođstvu (2 : 1 i 3 : 2). Sporting je uspeo da iščupa remi zahvaljujući junaku utakmice — golmanu Gomezu i izjednačujućem golu na nekoliko minuta pred kraj igre. Golove za Partizan postigli su Milutinović (2) i Bobek.

Razumljivo je što je revanš — meč u Beogradu, bio događaj godine, ne samo za fudbalere i prijatelje Partizana. Pobeda nad Sportingom predstavljala je u neku ruku zvaničan plasman Partizana među osam najboljih klupskih ekipa u Evropi!

Portugalci su gostovali u Beogradu 12. oktobra. Bilo je to nezaboravno popodne na stadionu JNA. Pravi festival fudbala. Partizan je pobedio sa 5 : 2 (2 : 0). Tog dana Miloš Milutinović je odigrao jednu od najboljih utakmica u svojoj karijeri. „Plava čigra" ili „plavi anđeo", kako su ga u to vreme nazivali francuski novinari, Milutinović je sam postigao četiri gola (strelac petog bio je Jocić). Čast Sportinga spasao je odlični napadač Valter (dva gola).

Partizan je imao manje sreće u sledećoj utakmici za Kup evropskih šampiona — 25. decembra, u Madridu pobeđen je od Reala sa 4 : 0. Uprkos svemu, učestvovanje Partizana u prvom Kupu evropskih šampiona i izuzetne igre sa Sportingom čine uspešno poglavlje u analima ovog fudbalskog tima.

Kao nijedan jugoslovenski tim, Partizan je kad bi mu se ukazivala prilika, umeo da napuni mrežu protivnika. Spartak je 13. marta primio pet golova, trinaest dana kasnije beogradski Radnički je čak doživeo poraz od 7 : 0 . . . Međutim, Partizan je i usred Beograda svojim simpatizerima umeo da priredi neprijatna iznenađenja: prvo ga je Hajduk pobedio sa 1 : 0, a zatim Zagreb sa 3 : 1. Tradicija se nastavlja u internacionalnim susretima: bečki timovi u duelima sa Partizanom beleže samo — poraze. Rapid, Vinersportklub i Vaker izgubili su utakmice. U ovoj godini Partizan je prvi put startovao i u Kupu evropskih šampiona. Pošto je eliminisao portugalskog prvaka Sporting, sledeći partner bio je Real Madrid. U Španiji, doživljen je neuspeh — 0 : 4.

Pobednik Kupa iz prethodne godine već u prvom kolu ispao je iz daljeg takmičenja! U Novom Sadu „kanarinci" su ih pobedili sa 1 : 0

Pozdrav dva kapitena, dva umetnika fudbala: Bobeka i Neta, člana moskovskog Spartaka i državne reprezentacije SSSR uoči prijateljske utakmice u Moskvi.

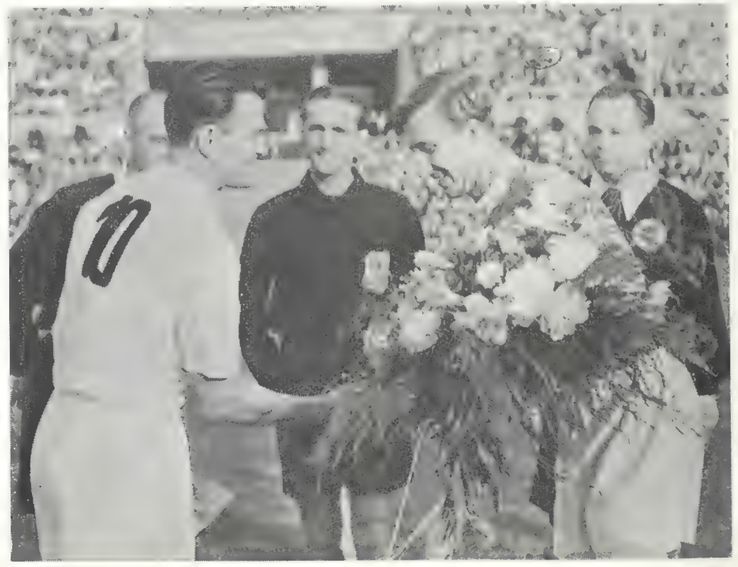

Najbolja jedanaestorica

Ovo je još jedna sezona koja nije donela značajnije rezultate, niti izbacila na svetlo nova imena. Partizan nikako da povrati titulu prvaka, veteranima polako izmiče mesto u timu. To je godina potpune afirmacije Milutinovića kao golgetera (50 pogodaka).

I, ovo je godina u kojoj šansu traže neki novi fudbaleri, ali — kada je sastav ekipe u pitanju — ona predstavlja sjajnu afirmaciju Zebeca na mestu centarhalfa i ulazak Jocića u tim na Valokovo mesto. Izbor je solidan, čak 28 imena, a na toj listi se pojavljuju, sa jednim ili nekoliko nastupa i Arsenović, Milutinović II, Marković, Br. Mihajlović, Šutović, Kaloperović, koji iz OFK Beograda dolazi u Partizan, i prvi put — Milutin Šoškić.

Trener je najčešće izvodio ovu postavu:
Stojanović, Belin, Čolić, Čajkovski, Zebec, Pajević, B. Mihajlović, Jocić, Milutinović I, Bobek, Herceg.
Igrali još:
Bjelojević, Lazarević, Jovanović, Borozan, Hmeljina, Valok, Arsenović, Mesaroš, Milutinović II, Čudović, Duvandžić, Šoškić, Marković, Šutović, Mihajlović Br., Kaloperović, Luković.

Stojanović

Belin

Čolić

Čajkovski

Zebec

B. Pajević

Mihajlović

Jocić

Milutinović

Bobek

Herceg

Asovi

BRUNO BELIN

Samo golman nije bio!

Zahvaljujući slučaju otkriven je jedan od najvećih asova našeg fudbala. U Zagrebu, 1945., Metalac nije imao jedanaestog igrača, pa je pozvan neko iz publike da popuni tim. Javio se šesnaestogodišnji Bruno. Dodelili su mu mesto centarhalfa. Igrao je tako dobro da su ga zadržali. Već 1947. je postao prvotimac, zamenio je vetarana Ivana Jazbinšeka, centarhalfa velike klase. Tako je počela karijera ovog našeg svestranog fudbalera, koji je oplemenio fudbalsku igru i svojim ponašanjem, odnosom prema protivniku, sudijama, prema publici — veoma puno doprineo popularnosti fudbalskog sporta.

Bruno Belin je igrao u timu na svim mestima, osim na golu! Bio je toliko svestran da se snalazio i u odbrani i u navali, toliko dobar i odan ekipi i fudbalu, da je bez reči protesta prihvatio sve što se od njega zahtevalo. Samo igrač tako oplemenjenog duha, savršen tehničar, fizički uvek dobro pripremljen, mogao je tako majstorski da obavi dužnost beka, halfa ili navalnog igrača. Belin je toliko pronikao u fudbalske tajne da je igrao lako i sigurno, bez naprezanja i napora, pa se ponekad sticao utisak da je nedovoljno borben. Bila je to velika zabluda. Naprotiv — bio je požrtvovan i borben, ali mekoća njegovih pokreta je potpuno eliminisala snagu i oštrinu. Na jednoj utakmici protiv Vojvodine, Belin je pred kraj meča u ulozi braniča krenuo u napad, prešao je nekoliko prepreka, ali ga bek zaustavio. Belin se nije predao. Napao je beka i pokušao da mu oduzme loptu. Protivnik se povlačio sve do aut-linije i kad je shvatio da će izgubiti loptu, gurnuo ju je u aut! Lopta je vraćena u igru, akcija je bila uspešna, Bobek je dao jedan od svojih najlepših golova. Pet minuta pred kraj meča Partizan je poveo s dva gola razlike i tako je utakmica odlučena. Lep primer istrajnosti i požrtvovanja jednog asa. Možda je Belinova igra karijere bila protiv Sportinga u Lisabonu (3 : 3). Igrao je prvo beka, pa centarfora. Sjajno!

Miloš Milutinović pripada galeriji fudbalskih hudožestvenika. Igrao je s lakoćom i elegancijom u kojoj kao da nije bilo fizičkog napora. Sjajan tehničar, maštovit, gotovo nepogrešiv.

Najbolji strelac

Miloš Milutinović

„Plava čigra" nije dugo igrala za Partizan; u naponu snage i golgeterskih sposobnosti, otišao je iz kluba. Ipak, dva puta se njegovo ime našlo na mestu rezervisanom za najboljeg strelca godine.
1955 — Bila je sjajna sezona Milutinovića, serija velikih partija i sjajnih golova. Daleko je nadmašilo konkurente i postigao 50 golova.
1956 — Te godine je bio manje uspešan realizator, nije bio stalno ni u timu, ali se izborio za počasno postolje. Sa 32 pogotka ostao je najbolji strelac.

Skupština

Prvi jubilej

Kada su se, po četvrti put, okupili članovi i prijatelji Partizana, ponovo kao po tradiciji u velikoj sali Doma JNA — 20. februara 1955., imali su o čemu da pričaju. Trebalo je sumirati desetogodišnje napore i obeležiti godinu jubileja!

Rečeno je tu mnogo korisnih stvari (o slabostima dotadašnjeg sistema takmičenja, prenatrpanosti termina, nedisciplini pojedinih fudbalera, propisima o zabrani prelaska igrača . . .), ali je većina učesnika našla zajednički jezik:

Jubilej se morao „potkrepiti" nekim rezultatskim podacima, a oni su bili veoma impresivni. Od 59 zvaničnih utakmica, te godine, „crno-beli" su dobili 37. Neke nepravilnosti u fudbalu naišle su na jednodušnu osudu, pa je, čak, Predsedništvo zauzelo stav da su takva zastranjivanja najveća prepreka stvaranju opšteg pravilnika o nagrađivanju fudbalera. A vreme je bilo takvo da se više o čistom amaterizmu nije moglo ni govoriti.

Ipak, možda je najprogresivniji trenutak ove skupštine bio deo diskusije, koji je veoma ozbiljno pokrenuo pitanje materijalnog obezbeđenja fudbalera. To je bio period, kada je profesionalizam sve ozbiljnije hvatao korene.

Bogdan Vujošević je tada i po treći put uzastopno biran za predsednika FK Partizan.

Birani su: *Upravni odbor* — Bogdan Vujošević *(predsednik),* Vojkan Lukić, Vujica Gajnović, Sveta Popović, Radomir Jakić, Boško Đuričković, Radoslav Rakić, Srba Savić, Pavle Vujović, Dragiša Ristanović, Krsta Popović, Đura Stanković, Aca Nikolić, Milisav Lukić, Božo Švarca, Sveta Baranjanin, Stjepan Bobek, Radovan Vojvodić, Đorđe Maran, Božo Tomić, Miodrag Pavićević, Luka Kuntić, Pavle Jovićević, Duško Ćurčić, Slobodan Jemreković, Đorđe Strižak, Ekrem Dulić.

Nadzorni odbor: Ivica Milićević, Bane Stanković, Božidar Drenovac, Srdan Andrejević, Ilija Borović.

Radno predsedništvo sa skupštine JSD Partizan: Dušan Korać, Miloš Zekić, Jova Marinović i Miće Lovrić (sleva).

Klubovi JSD Partizan

Večiti drugi

Košarka je imala dva svoja zlatna perioda, iako nijedan nije bio krunisan titulom prvaka. Taj podvig je ostao neostvarena želja istaknutog prvoligaša, koji od osnivanja bije prvenstvene bitke i predstavlja jednog od velikana jugoslovenske košarke.

Najpre je, odmah po osnivanju (1946), generacija braće Šaper, Marjanovića, Munćana, Locija, Englera, Novakovića, Blagojevića beležila sjajne podvige i privlačila hiljade ljubitelja košarke na drevni Kalemegdan, teren, gde je i rođen popularni sport.

To je bilo doba vladavine Crvene zvezde, koja je deset puta uzastopno osvajala naziv najboljeg, a košarkaši Partizana, iako kvalitetom ravni prvaku, redovno su bili drugi, ponekad samo zbog boda, jednom čak i zbog slabije koš-razlike.

Sjajni Vilmoš Loci, veliki borci Božidar Munćan i Lajoš Engler, vižljasti i nepogrešivi Mirko Marjanović, jedno vreme prvi centar Evrope, nepogrešivi Blagojević, Novaković, i još mnogi drugi obeležili su ovo košarkaško doba Partizana koje je, iako lišeno titule prvaka, bilo lepo i uspešno.

Negde, oko 1955. godine, na scenu stupa nova generacija košarkaša Partizana koja će, sa uspehom, zameniti nekadašnje sjajne asove košarkaškog kluba Partizan. U tom talasu mladih najviše se izdvajaju trojica — Ćurčić, Radović i Bojović, reprezentativci, koji su uvek

Košarkaški klub Partizana je dugo živeo u senci svog velikog rivala Crvene zvezde, koji je jednu deceniju bio uzastopni prvak Jugoslavije. Međutim, treba reći da je ponekad u tome odlučivao samo bod, pa čak i bolja goldiferencija. Pa ipak, imena Marjanovića, Locija, braće Šaper, Englera, Blagojevića, Radovića, Ćurčića i Bojovića ostala su u sećanju ljubitelja ovog sporta.
Juniorska ekipa košarkaša Partizana koja je 1951 godine osvojila titulu prvaka Jugoslavije (slika desno).

bili u prvom planu i najzaslužniji za mnoge blistave pobede, koje su ostale za košarkašima Partizana. U tom periodu, kada je tandem Radović — Bojović bio stub košarkaškog kluba Partizan, dva puta je osvojena titula vicešampiona, dok je jednom košarkaški tim Partizana poražen u finalu Kupa od OKK Beograda, u kome je igrao legendarni Korać.

Trojica reprezentativaca bili su uvek ispred ostalih koji su u senci, ali isto tako sa mnogo volje i znanja, pisali te lepe stranice košarkaškog kluba, koji je u 1970. godini dočekao najtužnije dane, da se bori za opstanak u društvu najboljih.

Imena Milojevića, Žutića, Janjića, Jankovića, Mehmedbegovića, Jovanovića, reprezentativca Branka Radovića, koji je kratko vreme igrao u Partizanu, braće Đurić, Mladenovića, kao i mnogih amaterskih radnika, među kojima se ističu dva predsednika — Aleksandar Belojević i Joca Tarabić, zajedno sa svojim saradnicima, koji su bili okupljeni u upravi kluba — Vidakom Beletićem, Sedlarevićem, Stankovićem, D. Jovićem, i još mnogim drugima, isto tako znače neimare Partizanovih uspeha i radosnih dana.

Poslednja sezona donela je neočekivani pad. Partizan se našao na dnu prvoligaške lestvice i tek posle mnogo napora i truda uspeo je da sačuva mesto u visokom društvu.

Partizanu je 1969. godine pristupio istaknuti košarkaški as i reprezentativac Dragutin Čermak, tu su Janjić, Farčić, Jelić, a i mladi su stasali — Zečević, Latifić, Popović.

Dinamika i lepota košarke najbolje se ilustruje ovom fotografijom pod košem protivnika Partizana (slika levo).

Momenat sa poslednje utakmice „večitih rivala" koja je završena trijumfom Partizana (slika desno).

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE	*Prolećni deo*			
	Beograd	13. III	Partizan — Spartak	5 : 0
	Sarajevo	20. III	Partizan — Željezničar	3 : 1
	Beograd	26. III	Partizan — Radnički *(Beograd)*	7 : 0
	Osijek	3. IV	Partizan — Proleter	5 : 2
	Beograd	21. IV	Partizan — Dinamo	3 : 2
	Beograd	24. IV	Partizan — Hajduk *(Split)*	0 : 1
	Zagreb	8. V	Partizan — Lokomotiva *(Zagreb)*	3 : 0
	Beograd	18. V	Partizan — Zagreb	1 : 3
	Sarajevo	28. V	Partizan — Sarajevo	3 : 1
	Skoplje		Partizan — Vardar	0 : 0
	Beograd	8. VI	Partizan — Crvena zvezda	1 : 4
	Beograd	12. VI	Partizan — Vojvodina	0 : 0
	Beograd	19. VI	Partizan — BSK	1 : 1
	Jesenji deo			
	Beograd	21. VIII	Partizan — Zagreb	2 : 1
	Titograd	28. VIII	Partizan — Budućnost	3 : 2
	Beograd	11. IX	Partizan — Crvena zvezda	0 : 1
	Beograd	18. IX	Partizan — Hajduk	1 : 0
	Subotica	28. IX	Partizan — Spartak	1 : 1
	Beograd	9. X	Partizan — Željezničar	3 : 1
	Zagreb	16. X	Partizan — Dinamo	4 : 2
	Beograd	16. XI	Partizan — Radnički *(Beograd)*	2 : 4
	Mostar	20. XI	Partizan — Velež	3 : 1
	Beograd	27. XI	Partizan — BSK	1 : 1
	Novi Sad	4. XII	Partizan — Vojvodina	2 : 1
	Beograd	11. XII	Partizan — Proleter *(Osijek)*	8 : 1
	Sarajevo	18. XII	Partizan — Sarajevo	4 : 0
PRIJATELJSKE UTAKMICE	Rijeka	23. II	Partizan — Rijeka	2 : 2
	Rijeka	27. II	Partizan — Rijeka	1 : 1
	Raša	2. III	Partizan — Rudar	9 : 1
	Pula	3. III	Partizan — Uljanik	10 : 2
	Beograd	23. III	Partizan — BASK	12 : 1
	Beograd	6. IV	Partizan — Budućnost *(Titograd)*	8 : 1
	Beograd	1. V	Partizan — Crvena zvezda	4 : 1
	Beograd	2. V	Partizan — Radnički *(Beograd)*	1 : 2
	Novi Sad	22. V	Partizan — Vojvodina	3 : 3
	Osijek	17. VIII	Partizan — Proleter	4 : 2
	Valjevo	23. IX	Partizan — Radnički	10 : 2
	Zrenjanin	4. X	Partizan — Proleter	4 : 1
	Beograd	9. XI	Partizan — Budućnost *(Valjevo)*	3 : 0
	Beograd	30. XI	Partizan — Jugoslavija	4 : 0

INTERNACIONALNE UTAKMICE	Roterdam	1. I	Partizan — Rapid *(Beč)*	3 : 2
	Esen	2. I	Partizan — Rot-Vajs	1 : 0
	Karlsruhe	6. I	Partizan — Karlsruhe	0 : 4
	Koblenc	9. I	Partizan — TUS Neuendorf	2 : 2
	Amsterdam	12. I	Partizan — Amsterdam	2 : 0
	Arnhem (Holandija)	15. I	Partizan — Nuel Oldbois *(Argentina)*	4 : 2
	Luksemburg	16. I	Partizan — Union Sportiva	8 : 0
	Beograd	9. III	Partizan — Norbi *(Švedska)*	6 : 1
	Beograd	10. IV	Partizan — Viner Sport klub *(Beč)*	4 : 3
	Budimpešta	17. IV	Partizan — Honved	2 : 4
	Moskva	2. VII	Partizan — Spartak	1 : 2
	Kijev	6. VII	Partizan — Dinamo	0 : 0
	Lisabon	4. IX	Partizan — Sporting *(KUP evr. šampiona)*	3 : 3
	Pariz	7. IX	Partizan — Red Star	9 : 2
	Beograd	12. X	Partizan — Sporting *(Lisabon)* *(KUP evr. šampiona)*	5 : 2
	Beograd	3. XI	Partizan — Spartak *(Moskva)*	1 : 2
	Madrid	25. XII	Partizan — Real Madrid *(KUP evr. šampiona)*	0 : 3
	Amsterdam	28. XII	Partizan — Veker *(Beč)*	4 : 1
KUP UTAKMICE	Novi Sad	14. VIII	Partizan — Novi Sad	0 : 1

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	26	16	5	5	66 : 31
PRIJATELJSKE	14	10	3	1	75 : 19
INTERNACIONALNE	18	10	3	5	55 : 34
KUP	1	—	—	1	0 : 1
UKUPNO	59	36	11	12	196 : 85

TABELA PRVENSTVA 1954/55.

1. Hajduk	26	16	6	4	69 : 27	38	8. Spartak	26	10	5	11	54 : 57	25
2. BSK	26	15	6	5	61 : 43	36	9. Zagreb	26	9	6	11	34 : 44	24
3. Dinamo	26	14	6	6	54 : 49	34	10. Radnički	26	9	4	13	34 : 42	22
4. Crvena zvezda	26	14	5	7	57 : 36	33	11. Zeljezničar	26	8	3	15	34 : 52	19
5. Partizan	**26**	**12**	**6**	**8**	**58 : 36**	**30**	12. Proleter	26	6	7	13	29 : 51	19
6. Vojvodina	26	10	9	7	48 : 36	29	13. Vardar	26	5	8	13	24 : 41	18
7. Sarajevo	26	11	6	9	50 : 36	28	14. Lokomotiva	26	3	3	20	25 : 81	9

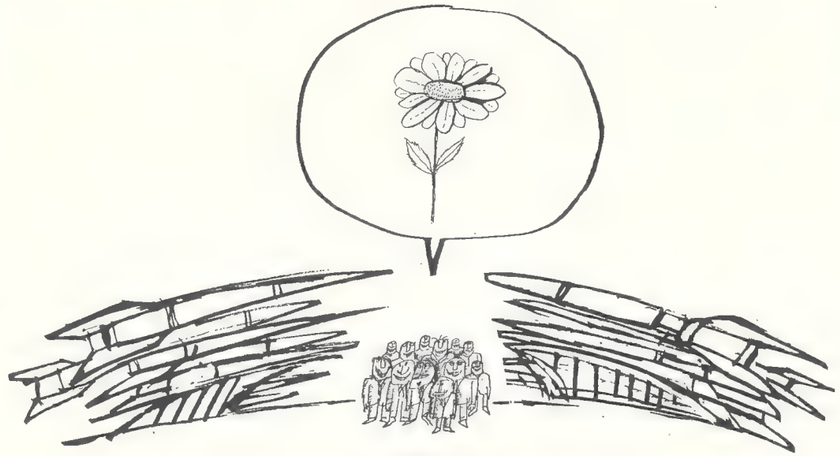

GDE JE IZLAZ?

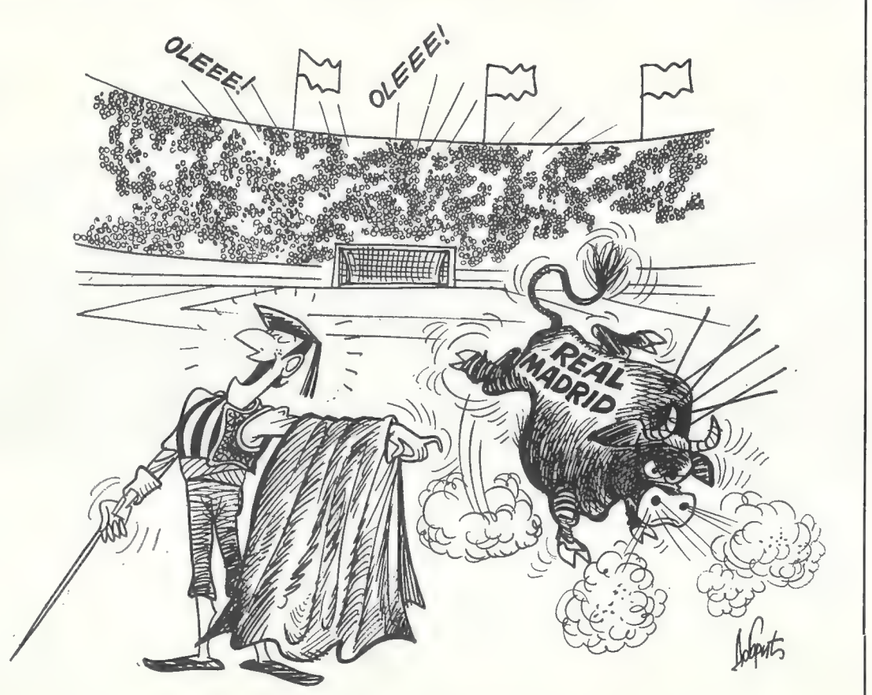

Događaj godine

I Real nas je zapamtio!

Bila je to sjajna godina jedne velike Partizanove generacije. Novembra 1954. na Topčiderskom brdu, pred 50.000 gledalaca, savladan je čuveni Honved, četrnaest meseci kasnije na terenu pokrivenom snegom, u revanšu Kupa evropskih šampiona, još slavniji Real Madrid.

I danas, kad se prisećaju svojih velikih serija i dominacije u evropskom klupskom fudbalu, Alfredo Di Stefano i Francisko Gento često pominju poraz u Beogradu — kao pobedu koja im je omogućila prodor u vrh, pa čak i indirektno donela pet uzastopnih titula u Kupu evropskih šampiona.

Real Madrid i Partizan su sa lakoćom prošli kroz prvo kolo. Španci su eliminisali tim Vineršportkluba, Jugosloveni portugalskog prvaka Sportinga. Žreb je odlučio da se Real Madrid i Partizan sastanu u drugom kolu. Prvi meč u Madridu, na stadionu Šamarten, ubedljivo je pripao Špancima — 4 : 0!

Zar se u revanšu nešto moglo očekivati?

Došao je i taj 29. januar 1956. Španci: superiorni, smeli, ležerni. Stigli su sa prednošću od četiri pogotka. Partizanovi fudbaleri su drukčije mislili . . .

Dva momenta sa nezaboravne utakmice Partizan—Real Madrid (3 : 0): Marko Valok je „zaplivao" na snegu u nastojanju da postigne četvrti gol (slika levo). I po tri igrača Reala prelazio je Miloš Milutinović, jedan od junaka ove blistave pobede (slika desno).

U 24. minutu, posle jedne izvanredne akcije Zebeca, toga dana vrlo raspoloženi Milutinović je postigao gol — 1 : 0. Na stadionu, promrzlih 40.000 navijača počinje da se talasa, nade još ima?! Ali, jedan dobar nezaboravan meč ne bi to bio da nema svoj uvod, zaplet i rasplet. U 44. minutu, nemajući kud, Kaloperović zaustavlja loptu rukom, švajcarski arbitar pokazuje na penal, loptu uzima Rial i to je, verovatno, 1 : 1? Ali — ne! Debitant Šoškić je majstorski prozreo nameru lukavog Riala, bacio se na pravu stranu i zadržao udarac . . . U 48. minutu, kao novi doping, gol Mihajlovića i to je — 2 : 0. Nije li to prilika za fantastičan preokret? Iskusni Di Stefano je osetio opasnost, pa se povukao. Golman

Alfonso nije mogao da predahne. Često je gestikulirao, simulirao povrede, pozivao u pomoć i polutke Riala i Olsena. Sve je bilo uzalud. Partizan je stezao obruč, Bobek i Milutinović su bili u punoj formi. Sve je od ovog tandema polazilo, oni su toga dana igrom i maštom potpuno bacili u zasenak Di Stefana, Genta i Riala. Bedem, na čijem se isturenom mestu nalazio Santamarija, povijao se pred naletima beogradskih „crno-belih".

Minuti su prolazili kao sekundi. U 87. minutu Mihajlović je povisio na 3 : 0, ali tada već više nije bilo izgleda i na četvrti gol. Posle meča Di Stefano, uzbuđen i ošamućen, našao je reči da pohvali Partizana: „Naša je sreća, rekao je Di Stefano, što je meč trajao 90 minuta. Da je potrajao 20 više, bilo bi i 5 : 0 za Partizan!"

Real Madrid je otišao dalje u Kupu evropskih šampiona. Osvojio je titulu, kao i četiri uzastopne, narednih godina. Di Stefano je 1957. i 1959. proglašen fudbalerom Evrope i dobio je dve „zlatne lopte", zahvaljujući i ovim, svojevrsnim rezultatima španskog prvaka.

Partizan se nije probio, ostao je uzdah zbog onih 4 : 0 u Madridu, ali taj rezultat u revanšu ušao je u anale Partizanove istorije, kao jedan od najblistavijih i najvećih dragulja i najvećih podviga.

U ovoj uzbudljivoj sceni utakmice Partizan—Dinamo mreža golmana Iroviča ostala je netaknuta.

Pamti se

Poraz koji ne boli

Prvi Partizanov start u Kupu šampiona neslavno se završio. Već u drugom kolu Beograđani su eliminisani, jer su u ukupnom bilansu bili slabiji.

Međutim, revanš susret, koji je održan u Beogradu, 29. januara, nikad se neće zaboraviti. Bila je to utakmica u kojoj je Real Madrid, sa svojim proslavljenim asovima, doživeo malu katastrofu, pretrpeo je poraz od 3 : 0! Ipak, Real se kvalifikovao za

naredno kolo, jer je u prvom susretu pobedio sa 4 : 0. Samo jedan gol nedostajao je Partizanovim fudbalerima da izjednače bilans sa Špancima, pa da im se pruži nova šansa...
To je izgleda demoralisalo „crno-bele", pa su u takmičenju za Srednjeevropski kup, pošto su prvo eliminisali Vaker iz Beča, u revanš susretu sa Vašašom u Budimpešti poraženi čak sa 6 : 1. Posle toga i utakmica sa sofijskim CDNA pokazala je da je Partizan u krizi...

Branko Zebec, jedan od najvećih asova Partizana i jugoslovenskog fudbala. Njegov odnos prema igri bio je ispunjen odgovornošću i zalaganjem prema kome su gledaoci uvek bili puni poštovanja.

PARTIZAN je kroz sve godine svoga postojanja znao da njegova budućnost zavisi prevashodno od rada sa najmlađim fudbalerima, pa se zato s pažnjom odnosio prema pionirskim i juniorskim ekipama. Ovo je snimak jedne generacije podmlatka Partizana koja je prethodila onoj slavnoj, koja je dala šest reprezentativaca. Sa ovim dečacima su počeli da igraju Milutinović i Šoškić (treći, odnosno peti sleva u donjem redu).

Najbolja jedanaestorica

Stojanović

Belin

Nekoliko slabih rezultata, definitivni silazak Čolića sa fudbalske pozornice, oproštaj Čajkovskog od „crno-belog" dresa, odlazak Bjelojevića — to su najevidentnije personalne promene u ekipi. Trenerski štab, iako je bio izmenjen, nije korenito menjao ekipu. Kaloperović je pokušao da bude naslednik Čajkovskog, ali je sve očiglednije da će morati da prođe vreme dok stasaju igrači kalibra onih koji polako odlaze. A ovo je prvi nagoveštaj raspadanja čuvene garniture, sa kapitenom Bobekom na čelu.

Najzad, kao nikada do tada, Partizan može da se osloni na sopstvene snage. Milutinović II, Mijatović, Čudović, Šoškić... sve se više nameću, mada glavnu reč još uvek vode veterani:

Stojanović, Belin, Lazarević, Kaloperović, Zebec, Pajević B, P. Mihajlović, Milutinović I, Valok, Bobek, Herceg.

Igrali još:
Šoškić, Jovanović, Mesaroš, Borozan, Marković, Jocić, Milutinović II, Hmeljina, Čudović, Mihajlović Br., Šutović, Duvandžić, Spasojević, Andrić, Jončić, Mijatović.

Lazarević

Kaloperović

Zebec

Pajević

Mihajlović

Milutinović

Valok

Bobek

Herceg

Asovi

BRANKO ZEBEC

I granit i strela

Čovek od malo reči, prividno ledeno miran, sa povremenim eksplozijama osećanja i nerava, fudbaler najčistije rase slikao je svoju čerćicu kičicom nežno raspevanih boja. Odista, nije bilo lako shvatiti Branka Zebeca. Možda bi postao umetnik da ga neodoljivi nagon za igrom nije izbacio u orbitu sportske slave i učinio rekorderom po broju odigranih utakmica za državnu reprezentaciju. Fudbalski, Branko Zebec je bio dvostruka ličnost: živela su u njemu dva igrača, jedno krilo i jedan centarhalf.

Počeo je kao koščat, nervozan, kapriciozno brz sprinter kratkog koraka sa dinamitom u startu i brojem 11. Glavom je šutirao snažno kao i nogom, slao đavolske „vrljoke", kojima je najteže od svega bilo predvideti putanju. Imao je osobine krila — realizatora, ali je umeo da povuče svoju navalu u juriš.

Za njega su, za Zebeca broj 11, uvek opasniji bili igrači sopstvenog tima nego protivnički bekovi. Čim ga njegov half, polutka nekoliko minuta ne bi uposlila, on bi se narogušio, demoralisao, uspavao se, i počeo da skriva u mrtvim uglovima.

Ne zna ze čija je misao bila da ga prekvalifikuju od napadača u odbrambenog razarača — ali, ideja je odista bila čisto zlato. Iz pepela tako često uspavanog, bezvoljnog Branka Zebeca rodio se centarhalf borac, koji je inteligentno primenjivao svoje iskustvo nekadašnjeg krila i svoje sprinterske reflekse.

Zebecov put krenuo je iz zagrebačkog Milicionera, išao preko Partizana i Crvene zvezde do pečalbe u Alemaniji iz Ahena, da bi na skretnici čuvene fudbalske škole u Kölnu prešao na kolosek trenera. Njegovi učenici iz zagrebačkog Dinama učinili su, kako se danas procenjuje, korak nagore iz dugogodišnje letargije. Ta ljubav je bila, međutim, kratkog veka i Zebec je 1968. u minhenskom Bajernu nasledio Čika — Čajkovskog, trenersku legendu u Bavarskoj. Nasledio je legendu na legendaran način: osvojio je kup i šampionat, i već krenuo dalje u novi angažman.

Kao igrač i kao trener Branko Zebec je bio i ostao ličnost „izvan kategorije".

Skupština

Akcija za smanjenje lige

Partizan je postao najstariji posleratni fudbalski klub, koji i po drugim elementima, pored igračkog kadra, predstavlja jednu od osnovnih i najjačih ćelija fudbalske organizacije. FSJ je u klubu imao veoma snažan oslonac u sprovođenju svih akcija. Zbog toga je i bilo nekako normalno, što je 7. februara 1956. godine, na skupštini koja je predstavljala i zvaničnu proslavu desetogodišnjeg jubileja, bio i tadašnji predsednik FSJ, Mika Tripalo.

Još jednom su se ispostavila jedinstvena gledišta dva foruma (Uprave Partizana i FSJ) u oceni sistema takmičenja i zauzimanju stava o neophodnosti smanjenja Prve lige na 12 klubova.

U takmičarsko-analitičkom delu ovog sastanka bilo je i onih, koji su već pomalo postali nervozni što Partizan već sedam godina nije prvak države. Ali, dobar međunarodni bilans kao da ih je malo umirio. Bilo je tu i kritike nekih fudbalera, zbog nediscipline, smetala je česta smena trenera...

Izabran je novi Upravni odbor, pred kojim su stajali ozbiljni zadaci. Trebalo je srediti i stabilizovati odnose, koji su već, na toj skupštini, nagovestili neka neslaganja. Za predsednika je izabran Đuro Lončarević, a u Upravni i Nadzorni odbor su izabrana 32 funkcionera.

Upravni odbor: Đuro Lončarević *(predsednik),* Radovan Vojvodić, Srba Savić, Sveta Popović, Ratko Vujović, Vujica Gajnović, Duško Đurđić, Radoman Jakić, Đorđe Maraš, Kosta Popović, Dragiša Ristanović, Pavle Vujović, Pavle Jovićević, Božo Švarc, Miodrag Pavlićević, Božo Tomić, Đorđe Strižak, Đuro Stanković, Milisav Lukić, Stojadin Stojković, Slobodan Emerković, Radosav Rakić, Mališa Sekulović, Steva Dokmanović, Mladen Lalić, Ivica Milićević, Mehmed Toskić.

Nadzorni odbor: Bane Stanković, Boro Kecman, Ilija Orlić, Stanislav Popesku, Luka Kuntić.

BICIKLIZAM

Klubovi JSD Partizan

Uvek među najboljima

Biciklisti Partizana nastavljaju da čuvaju tradiciju posleratnih uspeha: malobrojna četa vozača, na čelu sa reprezentativcem Laslom Pavlikom, spada i u ovoj jubilarnoj godini Partizana u red najboljih u zemlji, iako je poslednjih godina konkurencija jača nego ikad ranije. Iz starih vremena ostale su uspomene na sjajne pobede Veselina Petrovića, mnogobrojni pehari i trofeji sa međunarodne arene — i obaveze da se nastavi starim putem. U vreme kad se za ovaj dinamični sport sve teže obezbeđuju materijalna sredstva, biciklisti Partizara sastavljaju kraj s krajem, ali se to ne odražava na kvalitet. I dalje pobeđuju i nema trke na kojoj se ne pojavi dres Partizana, ako ne na pobedničkom postolju, onda bar u vodećoj grupi vozača.

U klubu na čijem čelu se nalazi Milan Mesić, trener je Veselin Petrović, a menadžer Miša Kostić. Laslo Pavlik je najistaknutiji pojedinac i većina uspeha kluba u poslednje vreme vezano je za njegovo ime. Pobedio je u jednoj etapi na Trci mira 1968, dobio tri etape na trci Oko Bugarske 1968. i 1969, stalni je reprezentativac i jedan od najborbenijih članova na trkama „Kroz Jugoslaviju". Redovno pobeđuje u etapama na hronometar. Prošle godine bio je peti na trci u Bordou (ekipa takođe peta), u jakoj evropskoj konkurenciji, „Kroz Srbiju" 1969. bio je takođe peti (tri etape je nosio žutu maciju), a Partizan je, kao petoplasirani tim, bio najuspešnija jugoslovenska ekipa na ovoj trci, koja 1970. godine slavi jubilej.

Danas u klubu vode najvažniju reč Laslo Pavlik, Franc Hvasti, Josip Bednarik, Marko Veličković, Branko Povk, Dragan Mitić, Sreten Vujanović, Milinko Aleksić, Ljubomir Kovačić i desetak veoma talentovanih i upornih juniora.

Vojnici biciklisti postavili su temelj biciklizma u Partizanu. U posleratnim godinama, imena M. Grajzera, B. Bata, Bulatovića, Lakovića, Poredskog, Ročića, Varge, Osrećkog, Rozmana, Mićića, Sironija i drugih bila su najčešće u reprezentaciji. Po-

Biciklizam je jedna od najpornijih sportskih disciplina. Partizan je uvek u svojim redovima imao istinske asove drumova. Evo dvojice: Aleksandar Krebelj (levo) i Veselin Petrović (desno).

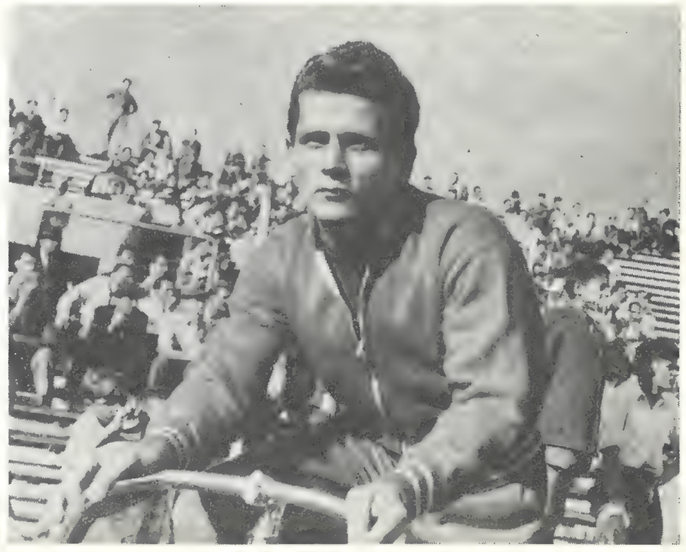

Mali je broj jugoslovenskih klubova koji mogu da se pohvale tako velikim brojem reprezentativaca kao što je bio Biciklistički klub Partizana. Biciklisti „crno-belih" su pet puta bili prvaci države u ekipnoj konkurenciji, dok su na pisti četiri puta bili ekipni pobednici, a sam Krebelj je osam puta bio prvak.

sle njih na jugoslovenske drumove izišli su Kostić, Petrović, Ješić, Čolić, Vukojević, Delapetro, Krebelj, Prebeg, Milanović, Bajlo i drugi i preuzeli obaveze da neprestano brane boje reprezentacije i osvajaju pojedinačna i ekipna prvenstva. Najbolji u kolektivu velikana bio je Veselin Petrović. Bio je reprezentativac na 85 takmičenja, a na oko stotinu takmičenja do 1970. godine, kao savezni kapiten, vodio je reprezentaciju. Pobeđivao je na inostranim trkama, „Kroz Jugoslaviju", a na SP bio je jednom 9., na Olimpijadi u Rimu 15, a u grupi sa pobednikom stigao je na cilj SP u Luksemburgu 1951. Na Olimpijskim igrama u Melburnu 1956. bio je 22. u veoma jakoj konkurenciji.

U ekipnoj konkurenciji Partizan je bio pet puta državni prvak, a u takmičenjima na pisti, ranijih godina, vozači u crno-belim dresovima dominirali su na čelu sa Aleksandrom Krebeljom, nepobedivim šampionom. Krebelj je osam puta osvajao titulu prvaka, a ekipa je četiri puta bila suvereni pobednik.

Pored vozača iz Kraljeva, Kragujevca i Subotice, Partizanovi biciklisti danas spadaju u red najboljih u Srbiji, a u konkurenciji ekipa iz Ljubljane i Maribora redovno su na vrhu svih rang-lista.

Motociklizam je u nas malo poznata sportska disciplina, ali među mladima ima dosta poklonika. I ovo je izuzetno naporan i opasan sport. Za uspeh u raznim trkama potrebni su: izdržljivost, hrabrost, upornost, nervi i čelična volja da se savladaju sve prepreke, krize i iskušenja koje se javljaju tokom takmičenja. Članovi Partizana su i u ovom sportu bili dostojni slave i ugleda kluba.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE	*Prolećni deo*			
	Zagreb	4. III	Partizan — Zagreb	2 : 1
	Beograd	11. III	Partizan — Budućnost *(Titograd)*	9 : 0
	Beograd	18. III	Partizan — Crvena zvezda	3 : 1
	Split	25. III	Partizan — Hajduk	2 : 1
	Beograd	7. IV	Partizan — Spartak	2 : 2
	Sarajevo	15. IV	Partizan — Železničar	0 : 1
	Beograd	6. V	Partizan — Dinamo	0 : 0
	Beograd	9. V	Partizan — Radnički *(Beograd)*	3 : 4
	Beograd	13. V	Partizan — Velež	2 : 2
	Beograd	20. V	Partizan — BSK	1 : 1
	Beograd	27. V	Partizan — Vojvodina	0 : 3
	Osijek	3. VI	Partizan — Proleter	5 : 1
	Beograd	9. VI	Partizan — Sarajevo	2 : 2
	Jesenji deo			
	Beograd	5. VIII	Partizan — BSK	5 : 2
	Beograd	12. VIII	Partizan — Hajduk *(Split)*	1 : 1
	Mostar	19. VIII	Partizan — Velež	1 : 3
	Sarajevo	22. VIII	Partizan — Sarajevo	4 : 1
	Beograd	26. VIII	Partizan — Budućnost	1 : 2
	Zagreb	2. IX	Partizan — Dinamo	3 : 4
	Beograd	20. IX	Partizan — Vardar	2 : 3
	Beograd	7. X	Partizan — Radnički *(Beograd)*	1 : 2
	Beograd	10. X	Partizan — Lokomotiva	2 : 0
	Beograd	14. X	Partizan — Crvena zvezda	0 : 2
	Beograd	17. X	Partizan — Spartak	3 : 1
	Zagreb	20. X	Partizan — Zagreb	0 : 0
	Beograd	28. X	Partizan — Vojvodina	1 : 1
PRIJATELJSKE UTAKMICE	Beograd	15. I	Partizan — Lokomotiva	5 : 2
	Beograd	22. I	Partizan — Železničar *(Sarajevo)*	2 : 0
	Zagreb	26. II	Partizan — Dinamo	0 : 2
	Beograd	1. V	Partizan — Crvena zvezda	0 : 2
	Beograd	15. VIII	Partizan — Heroj *(Beograd)*	4 : 0
	Zemun	27. IX	Partizan — Sparta *(Zemun)*	13 : 1
	Beograd	4. X	Partizan — Jugoslavija	14 : 0
	Požarevac	11. VI	Partizan — Mladi radnik	3 : 0
	Skoplje	18. XI	Partizan — Vardar	2 : 0
	Priština	19. XI	Partizan — Priština	7 : 0
	Novi Sad	9. XIII	Partizan — Vojvodina	1 : 1
INTERNACIONALNE UTAKMICE	Esen	1. I	Partizan — Rot-Vajs	2 : 2
	Groningen	4. I	Partizan — GVAV Rapiditas	6 : 1
	Beograd	29. I	Partizan — Real Madrid *(KUP evr. šampiona)*	3 : 0

KUP UTAKMICE

Asmterdam	28. III	Partizan — Reprez. Holandije	3 : 1
Kaizerslautern	31. III	Partizan — Kaizerslautern	3 : 3
Sarbriken	2. IV	Partizan — Sarbriken	1 : 3
Beograd	16. V	Partizan — Keln	4 : 2
Beč	23. VI	Partizan — Vaker *(Srednje evropski KUP)*	1 : 1
Beograd	1. VII	Partizan — Vaker *(Beč)* *(Srednje evropski KUP)*	1 : 1
Beograd	3. VII	Partizan — Vaker *(Beč)* *(Srednje evropski KUP)*	4 : 0
Beograd	8. VII	Partizan — Vašaš *(Budimpešta)* *(Srednje evropski KUP)*	1 : 0
Budimpešta	14. VII	Partizan — Vašaš *(Srednje evropski KUP)*	1 : 6
Sofija	23. IX	Partizan — CDNA	2 : 4
Dortmund	22. XII	Partizan — Borusija	4 : 1
Nojkirhen	25. XII	Partizan — Borusija *(Nojkirhen)*	4 : 2
Augzburg	26. XII	Partizan — Reprez. Augzburga	3 : 2
Nirnberg	30. XII	Partizan — Nirnberg	1 : 1
Beograd	29. VII	Partizan — Obilić *(Beograd)*	6 : 0

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	26	9	8	9	55 : 42
PRIJATELJSKE	11	8	1	2	51 : 8
INTERNACIONALNE	17	9	5	3	44 : 30
KUP	1	1	—	—	6 : 0
UKUPNO	55	27	14	14	156 : 80

TABELA PRVENSTVA 1955/56.

1. Crvena zvezda	26	16	8	2	62 : 29	40
2. Partizan	**26**	**14**	**7**	**5**	**65 : 35**	**35**
3. Radnički	26	13	5	8	54 : 45	31
4. Dinamo	26	12	4	10	42 : 47	28
5. Vojvodina	26	9	9	8	57 : 41	27
6. Sarajevo	26	12	3	11	47 : 48	27
7. Velež	26	8	9	9	42 : 41	25
8. Zagreb	26	10	4	12	45 : 39	24
9. Spartak	26	8	8	10	43 : 44	24
10. BSK	26	8	8	10	41 : 45	24
11. Budućnost	26	10	4	12	46 : 58	24
12. Hajduk	26	9	5	12	52 : 39	23
13. Železničar	26	7	7	12	33 : 54	21
14. Proleter	26	5	1	20	30 : 94	11

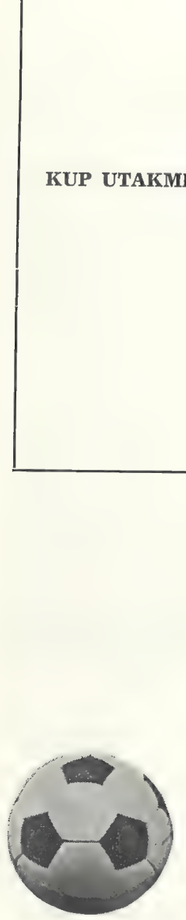

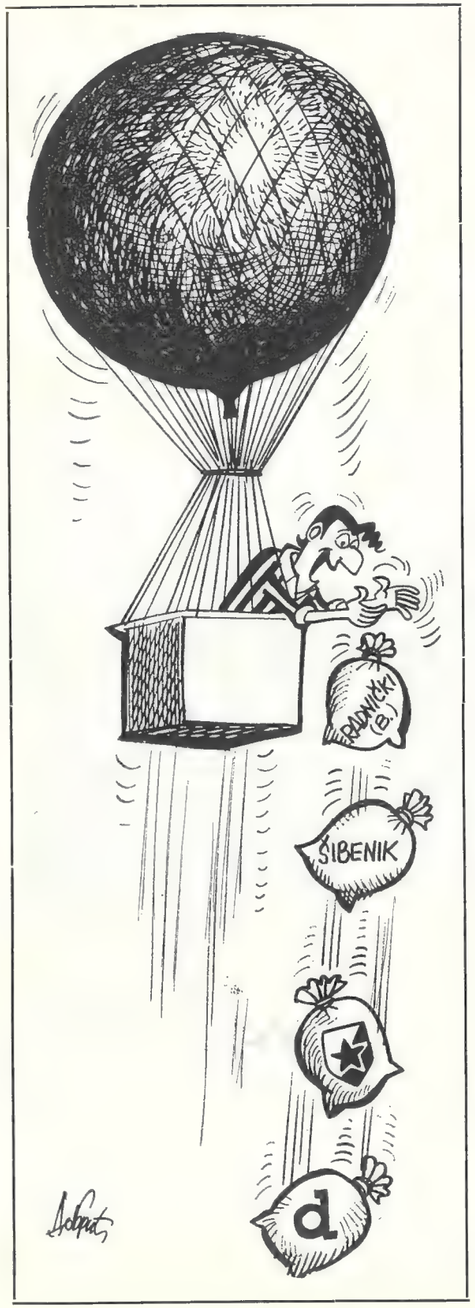

1957.

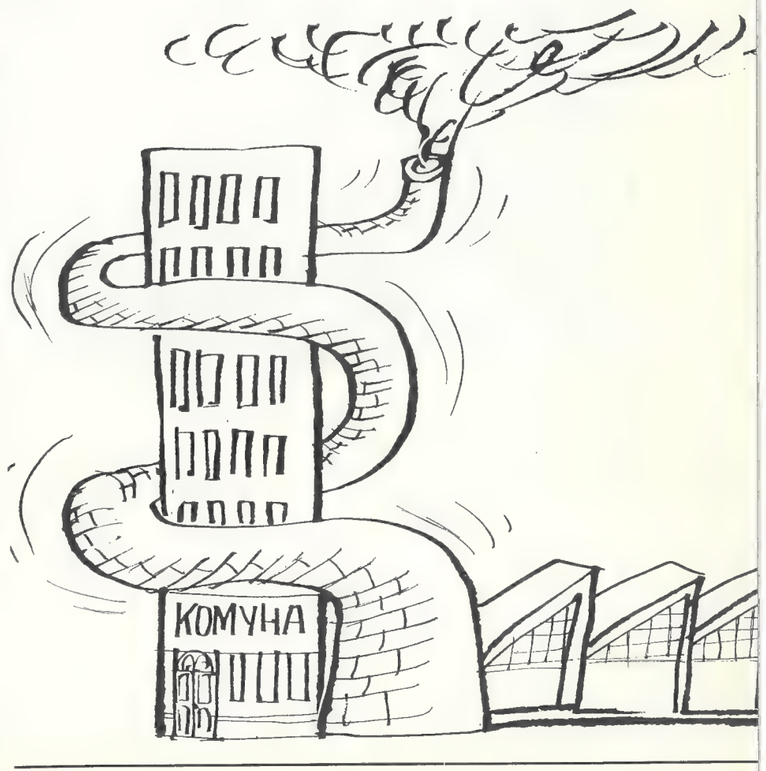

Događaj godine

Od kraha do trijumfa

Mogli su ti momci da prirede egzibiciju, da svačiju mrežu izrešetaju, da se njih sedmorica ili više nađe na spisku reprezentativaca, da nose oreol neuporedive ekipe. A da prvenstvo završe na četvrtoj poziciji ili niže! Da pokleknu pred autsajderom.

U analima fudbalske igre u nas, to će ostati, do sada bar, najdramatičniji i najatraktivniji finale. To je jedna od onih igara, na koju podseća svaka drama i preokret. Na koju polete misli pri svakom briljantnom potezu, ili aplauzu gledališta.

vrhuncu svoje moći (sa Vidinićem, Petakovićem, Ognjanovićem, Ljubenovićem...), ali nedovoljno jak da bi bio favorit protiv asova kalibra jednog Bobeka, Belina, Zebeca, Milutinovića, Kaloperovića, Pajevića... Ipak, fudbal je varljiva igra. U njoj

U periodu od 1953. do 1955. godine Partizan je imao daleko najbolji tim u zemlji, a nije bio u stanju da to i titulama potvrdi?! Mada je uvek sigurni Velež ispraćen sa punom mrežom golova, a te 1957. je i jedan francuski matador, kao što je Nant, poražen sa 3 : 1... Taj tim razapet između neprijatnih epizoda i neuporedivih mogućnosti, mogao je samo u jednoj utakmici da demonstrira sva raspoloženja svoje nestalnosti. Bio je to tim za velike igre. Takva je bila i ona između Partizana i Radničkog (B), u nezaboravnom finalu Kupa, 26. maja 1957.

Možda ne zbog onih 5 : 3 u korist „curno-belih", zbog pehara i slavlja? Već zbog spektakularne igre, istinske pobede fudbala. Zbog tog čudesnog preokreta, borbene igre i nadmoći u početku razigranog partnera, zbog odlične igre jednog skromnog Radničkog. Nastavak te utakmice bila je simfonija koju pišu samo najveći umetnici; u tom drugom poluvremenu Partizanove dominacije „crno-beli" su doveli fudbal do poezije. Nije to bilo vreme za fudbal. Kiša je lila kao iz kabla, stadion JNA prepun, okićen kišobranima, očekivao je početak susreta. Radnički na

Četiri momenta sa najdramatičnijeg finala Kupa Jugoslavije: prvi — Stojanović i Belin nastoje da zaustave opasnog strelca beogradskog Radničkog Zorana Prlinčevića. Druga slika: Izaslanik druga Tita predaje pehar kapitenu Bobeku. Treći: Bobek sa dragocenim trofejom u ruci čita svoj ranije pripremljeni govor, koji je u poluvremenu utakmice hteo da baci (Radnički je vodio sa 3 : 0), ali ga je Milutinović odvratio svojim ubedljivim optimizmom. Četvrta slika: pobednička ekipa — Pajević, Mesaroš, Kaloperović, Belin, Herceg, Valok, Zebec, Miloš Milutinović, Milorad Milutinović, Stojanović i Bobek.

je sve moguće. Pokazalo se to već posle nekoliko minuta igre.

Iznenadni tajac na stadionu — kao šok! Značio je da Radnički vodi sa 1 : 0!

Fudbaleri Partizana to ne shvataju ozbiljno, Bobek je čak spreman i da se našali, da ohrabri svoje drugove. Ali, Radnički se neda. Meč postaje zanimljiv; gledaoci ne osećaju kišu. Čeka se samo da Partizan počne seriju. Ali, umesto izjednačenja, Radnički vodi sa 2 : 0, pa sa 3 : 0! To niko nije očekivao.

U svlačionici Radničkog — oduševljenje. Ostvaruje se najlepši san ovog kluba. Smeši se pehar Maršala Tita...

U svlačionici Partizana sasvim suprotno raspoloženje. Zar posle 0 : 3, u finalu Kupa, iko sme reč da progovori?! Tišina, ni loncu sa čajem niko ne prilazi. Kao da je srušena jedna nada u koju su mnogi sigurno verovali. Tako deluje general koji je izgubio presudnu bitku, svojom krivicom.

Niko nije ni pokušao da kaže reč ohrabrenja, sve je izgledalo besmisleno. Odjednom, u svlačionici se našao Zlatko Čajkovski, koji je ranije napustio klub i preselio se u SR Nemačku. Nije mogao da propusti ovu utakmicu. Uleteo je kao furija, počeo da govori, savetuje, preti, gestikulira, hrabri... Tražio je da Zebec pređe na mesto centarfora. Verovao je u preokret...

Zaćutao je, pogledao nema lica svojih drugova i na njima pročitao beznađe. I kada je pomislio da je sve uzaludno, čuo se glas Miloša Milutinovića:

— Pobeđujemo, sigurno! Pehar je naš. Hajde, izlazite na teren, šta ste se smrzli?!...

Ni sam nije verovao u ono što govori, ali je želeo da pomogne Čiku.

Zebec je nekako bezvoljno krenuo sa centra, dodao loptu Bobeku... I, tada je počeo najveći preokret u takmičenju za Kup. Igra koja pleni, koja nosi, oduševljava. Koja i žrtvu primorava da aplaudira. Radnički je bio žrtva tih 45 paklenih minuta. Samo 15 minuta ranije superiorni i neukrotivi suparnik delovao je tada kao igračka u rukama maštovitog deteta! Barikada „Majstora sa Dunava" rušila se kao kula od karata, ništa nije moglo da spreči tu silnu bujicu.

Nosio je „beli" vihor sve pred sobom, Valok, Mesaroš, Kaloperović (penal), Milutinović i Zebec nemilosrdno su se „svetili" za prvo poluvreme. Grogirani suparnik nije više mislio na pobedu, on je nemoćno čekao kraj i spas pred zahuktalom mašinom Partizana. Blistava igra Radničkog sada je bila bleda pred nenadmašnom kreacijom jednog tima, koji je iz kraha dospeo u trijumf.

Rečita pera novinarska sutradan su „izlivala" hvalospeve, pronalazili imena za tu silnu bujicu fudbala, koja je srušila sve pred sobom.

A stadion JNA, ogrezao u kiši, delovao je veličanstveno. Baklje i aplauzi. Jedanaestorica pobednika pokisli i premoreni, stajali su dostojanstveno, ne verujući da su toliko jaki i toliki majstori i borci u fudbalu. Unapred spremljene reči kapitena Bobeka: „Mi smo ponosni..." odzvanjale su, u ovom kišovitom predvečerju uverljivo, jer su izražavale istinsko osećanje pobednika.

Pamti se

Kup — zamena za prvenstvo

Koliko su prvoligaši bili izjednačeni u 1957. godini, pokazuje podatak da je Partizan kao četvrtoplasirani, u 26 susreta, osvojio 26 bodava, a da je poslednja zagrebačka Lokomotiva imala četiri boda manje! Te godine Partizan je zaista igrao u promenljivoj formi. Umeo je da oduševi, ali i da razočara. Njegovi navijači sigurno neće zaboraviti dve „petice". Prvo je Zagreb na Stadionu JNA zabeležio rezultat 5 : 2 u svoju korist, a zatim je Vojvodina istim rezultatom trijumfovala u Novom Sadu.

Partizanu još jednom, međutim, pripada pehar Predsednika Republike. Pošto je u pohodu do konačnog trijumfa eliminisao Dinama i Crvenu zvezdu, a zatim nad Šibenikom zabeležio i rekordnu pobedu, u polufinalu, od 7 : 0, Partizan je 26. maja još jednom, od gledalaca na Stadionu JNA, pozdravljen kao pobednik našeg najvećeg takmičenja.

Miloš Milutinović i Prvoslav-Boba Mihajlović su nekada bili izvanredna desna strana Partizana. Njihova snaga je bila u tehnici, veštini, maštovitosti i onim iznenađujućim rešenjima koja su donosili gotovo u magnovenju. Mihajlović je karijeru završio u Partizanu da bi kasnije uspešno radio u klubu kao „tehniko", dok je Miloš dugo godina s uspehom igrao u inostranstvu kao profesionalac. Oba asa su neraskidivim nitima vezani za Partizan u kome su doživeli svoju punu igračku afirmaciju i svoje najlepše dane.

Dve generacije fudbalera u jednom periodu činile su prvu momčad Partizana. Valok, Lazarević, Belin i Pajević našli su se zajedno sa mnogo mlađim od sebe: Šoškićem, Miladinovićem, Mesarošem... Ovo je snimak tog tima neposredno pre nego što će doći ona „zlatna generacija" koja je osvojila tri uzastopne titule prvaka. Sleva: Valok, Šoškić, Jončić, Pajević, Kaloperović, (stoje) i Mesaroš, Milorad Milutinović, Lazarević, B. Mihajlović, Miladinović i Belin.

Najbolja jedanaestorica

Ima godina kada se uspeh podredi „konstituisanju" ekipe, kada i poslednji „mohikanac" ode sa terena. Stjepan Bobek je jedan od onih, koji su stvarali prve rezultate. Bio je najduže kapiten, „ispratio" je sve svoje drugove iz tih prvih dana, da bi i sam otišao. Kao poslednji kapiten iz stare garde, primio je 1957. pehar Maršala Tita, ali to je bio kraj jedne blistave karijere. Mlađi su neodoljivo pristizali.

Dugo su Mesaroš i Duvandžić čekali šansu, pa su je te godine i dočekali. Valok se po ko zna koji put izborio za dres sa brojem 9 (ali i poslednji put), stasavala je nova generacija talenata, došli su Blažić i Vukelić. Međutim, bilo je to prvi put da se kao kandidati za najbolju jedanaestoricu pominju čak 13 igrača iz podmlatka! Ipak, igrala je ekipa, koja se ni naletu mladih nije predavala:

Stojanović, Belin, Lazarević, Duvandžić, Zebec, Pajević B., Mesaroš, Milutinović Miloš, Valok, Kaloperović, Herceg.

Igrali su još:

Šoškić, Jončić, B. Mihajlović, Bobek, Miladinović, Jusufi, Borozan, Mijatović, Marković, Milutinović II, Todorović, S. Čebinac, Rede, P. Mihajlović, Spasojević, Zović, Kiš, Miloradović, D. Jovanović, Blažić i Koren.

• MILORAD

Stojanović

Belin

Lazarević

Duvandžić

Zebec

Pajević

Mesaroš

Milutinović

Valok

Kaloperović

Herceg

Asovi

MILOŠ MILUTINOVIĆ

Nedorečena veličina

As kratkog daha, nedorečena veličina, umetnik fudbala, koji nije dao svom sportu sve bogatstvo svog talenta. Bajna ruža, uvenula pre vremena, možda baš onda kad bi očarala svet svojim svežim bojama i neodoljivim mirisima.

Priča je više tužna nego radosna. Drama s hepiendom u ljudskom smislu.

Miloš Milutinović se rodio u zlatnim fudbalskim cipelama i kao dečak stekao je oreol slave. Bio je kapiten one slavne omladinske reprezentacije, koja je na Azurnoj obali osvojila trofej UEF-a. U crno-belom dresu je izrastao u fudbalera svetske klase. Plavokosi momak dugih nogu, nežan, duga koraka, gotovo bez snage, fascinirao je protivnika lakoćom driblinga, a golmane pobeđivao preciznošću i snagom svog udarca. Driblovao je ramenima i bokovima. Nikad se nije znalo šta će da uradi s loptom. Otvarao je put pred sobom, šaljući protivnike levo ili desno. Umeo je, poput bečlije Sindelara, da ovlada situacijom i provuče loptu kroz „iglene uši"! Kretao se elegantno, harmonično povezanih pokreta, leženo i bezbrižno, kao da gazi parketom u nekoj svečanoj dvorani. Njegova igra bila je poetična, zabavna, maštovita, inteligentna.

Milutinovićev „šou" bile su utakmice protiv Italije u Zagrebu, Dinama, Crvene zvezde i mnoge druge utakmice kojima je on ulivao svoj šarm i prenosio stil.

Utakmica protiv Rumuna, 17. oktobra 1957., na primer, u Beogradu, pamti se najviše zbog — „plave čigre"! Dao je pečat toj igri, učinio sve ono što gledalac ne može da zaboravi. Igrao sa „čalmom" oko glave, ozbiljno povređen, ali i nenadmašan! Postigao je oba gola (2 : 0), a onaj drugi, sredinom drugog poluvremena, najrečitiji je „kliše" njegovih podviga. Akcija započeta iz pozadine, munjeviti prodor, dupli pas... Dok je odbrana Rumuna stajala zbunjena, Miloš je izveo svoj karakteristični trik, „odigrao bez lopte", stigao u pravom momentu da mu lopta bude ubačena između trojice protivnika, da umesto snažnog šuta usledi varka telom, da loptu nekako nonšalantno, i igrajući se, zahvati i plasira u levi ugao! Sve je to trajalo samo nekoliko trenutaka...

Bio je velik upravo zbog te svoje pronicljivosti, lakoće i elegancije.

Skupština

Lični sukobi i grupašenja

To je vreme ozbiljnih trzavica, jedna od onih skupština koju niko ne bi poželeo da se ponovi. Nejedinstvo fudbalera i rukovodstva, trzavice koje su dugo pre 30. januara 1957. godine tinjale, konačno su se rasplamsale na „zboru" najodgovornijih i najvažnijih članova ove porodice fudbala.

Otvoreno dolazi do rascepa, tog proleća — nezadovoljni i nemoćni u traženju najboljih rešenja — 15 članova tek izabranog Upravnog odbora podnosi ostavke! U klubu se govori o deficitu. Pojedinci donose proizvoljne ocene i zaključke, pa sve to rezultira u jednu veoma nezdravu atmosferu. Dolazi do podvajanja među igračima, pa Mihajlović i Milutinović — uskoro posle ove skupštine — prelaze u Šumadiju.

Upravni odbor nije u stanju da se suprotstavi mnogim dogovorima, mimo njega, koji datiraju od ranije. Sve to ostavlja ružnu sliku. Da slika nezadovoljstva bude kompletna, oni retki diskutanti, koji su u toj atmosferi ličnih sukoba govorili (i dobili reč da govore o igri i rezultatima), nisu se mogli pohvaliti naročitim bilansom, izuzev nekoliko međunarodnih bisera. Na sreću: oni koji su ostali smogli su snage — iako mnogi od tadašnjih članova rukovodstva danas priznaju da je klub bio pao na šestoricu ljudi — sa predsednikom Lončarevićem na čelu, da sve to prevaziđu.

Dolizao je period teških iskušenja za predsednika Đuru Lončarevića (po drugi put izabran) i njegove saradnike. A izabrano ih je manje nego prošli put, svega 24.

Upravni odbor: Đuro Lončarević *(predsednik),* Ante Buljan, Marjan Matančić, Miodrag Džuverović, Pavle Vujović, Gajo Smiljanić, Radoslav Rakić, Mirko Habdija, Žnvojin Nikolić, Slobodan Bulatović, Spaso Mičić, Mališa Sekulović, Mlađa Marin, Simo Tasić, Miodrag Nešić, Slobodan Šakota, Stanislav Popesku, Pera Vinković, Meho Šeremet.

Nadzorni odbor: Boro Kecman, Boro Živanović, Ratko Čolić, Bane Stanković, Steva Dokmanović.

Klubovi JSD Partizan

Usamljeni u republici

Kuglaški sport ne spada u one atraktivne discipline zbog kojih se doživljava delirijum grozničave radosti ili Lirovo očajanje, zavisno od rezultata. Ne, to je jedna druga vrsta sporta u kojoj prevashodno uživa takmičar. Partizan je i u ovom sportu izvršio pionirsku misiju u Beogradu i užoj Srbiji. Ali, pri tome, nije zaboravljen i onaj takmičarski momenat kao ni ugled kluba, jer je član „crno-belih" — Dušan Denić bio svetski rekorder u ovom sportu.

U leto 1947. godine počela je da radi sekcija za kuglanje u okviru Doma JA. Njeni članovi Jože Jandrić, Kruno Kuzmanić, Bora Nikolić, Vlada Jovanović, Vlada Vlašković, Gojko Teslić, Bogdan Jerković i Slavko Opačić dve godine kasnije osnovali su i Kuglaški klub Partizan.

Kuglaši Partizana su godinama bili najbolji u gradu, a postizali su i lepe rezultate na takmičenjima u okviru SR Srbije i Jugoslavije.

Dušan Denić, jedan od najboljih takmičara, koje je klub imao, bio je svetski rekorder.

Prvi predsednik Kuglaškog kluba Partizan bio je Jože Skočilić, a sekretar Dušan Brstina.

Svakog dana u kuglani Partizana u Đušinoj ulici okuplja se veliki broj ljubitelja kuglaškog sporta. Ovaj sport, koji je popularan naročito među starijima, dobio je „pravo građanstva" u nas tek posle drugog svetskog rata.

Kuglaškom klubu Partizan pripada velika zasluga što je odigrao pionirsku ulogu u popularisanju ovog sporta u užoj Srbiji.

Pored toga, Partizan je u svojim redovima imao više izvrsnih takmičara, pravih majstora kuglaškog sporta. To su — Buneta, Kružić, Grubić, Denić, Cakić, Antonić, Ostojić, Novaković, Pavlović i drugi, koji su se sa puno uspeha takmičili sa najboljim kuglašima u zemlji i inostranstvu. Buneta i Denić bili su i članovi državne reprezentacije. Na prvom posleratnom prvenstvu sveta, koje je 1953. godine održano u našem glavnom gradu, Dušan Denić je osvojio

prvo mesto, sa novim svetskim rekordom! Bio je to veliki uspeh jugoslovenske reprezentacije i kuglaškog kluba Partizan.

Kuglaši Partizana su pravi amateri i veliki entuzijasti. Organizuju takmičenja i prijateljske susrete sredstvima sakupljenim od članarine i ustupanja staza drugim klubovima, koji ih još nemaju. Od tih skromnih sredstava nabavlja se i sportska oprema i rekviziti. Troškove putovanja na takmičenja takmičari, vrlo često, snose sami. I pored toga, ekipa postiže odlične rezultate na gradskim i republičkim takmičenjima. Uspesi u okviru Jugoslavije su daleko slabiji, a razlog je taj što u Beogradu (niti u Srbiji) nema kvalitetnih kuglana za odgovarajuća takmičenja saveznog značaja.

Imajući to u vidu rezultati koje kuglaši Partizana postižu u Hrvatskoj i Sloveniji, gde su sve kuglane sa automatskim stazama, i nisu toliko slabi.

Prošle, 1969. godine, ekipa je na državnom prvenstvu postigla do sada najveći uspeh — zauzela je deveto mesto u konkurenciji 24 ekipe, koje su mahom iz Hrvatske i Slovenije. Kuglanje je popularno i među ženama. Partizan je imao veoma aktivnu žensku ekipu. Pošto, međutim, na teritoriji grada nije bilo nijedne druge ekipe, sa kojom bi se takmičile, ekipa se rasformirala.

Zahvaljujući Partizanu kuglaški sport je u Beogradu pokrenut sa mrtve tačke, ali nije mogao da uhvati jači koren.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE

Prolećni deo

Beograd	2. III	Partizan — BSK	3 : 1
Split	10. III	Partizan — Hajduk	2 : 0
Beograd	20. III	Partizan — Velež	7 : 1
Beograd	25. III	Partizan — Sarajevo	3 : 1
Titograd	31. III	Partizan — Budućnost	2 : 2
Beograd	7. IV	Partizan — Dinamo	2 : 0
Skoplje	14. IV	Partizan — Vardar	1 : 1
Beograd	17. IV	Partizan — Radnički *(Beograd)*	0 : 0
Zagreb	29. V	Partizan — Lokomotiva	0 : 3
Beograd	2. VI	Partizan — Crvena zvezda	1 : 0
Subotica	9. VI	Patrizan — Spartak	2 : 3
Beograd	16. VI	Partizan — Zagreb	2 : 5
Novi Sad	23. VI	Partizan — Vojvodina	2 : 5

Jesenji deo

Zagreb	11. VIII	Partizan — Zagreb	2 : 1
Beograd	17. VIII	Partizan — Spartak	4 : 2
Beograd	25. VIII	Partizan — Crvena zvezda	2 : 2
Beograd	1. IX	Partizan — Velež	2 : 1
Split	8. IX	Partizan — Hajduk	3 : 1
Beograd	5. X	Partizan — BSK	1 : 1
Titograd	13. X	Partizan — Budućnost	2 : 2
Beograd	20. X	Partizan — Dinamo	4 : 1
Novi Sad	27. X	Partizan — Vojvodina	1 : 2
Split	24. XI	Partizan — Split	1 : 0
Beograd	30. XI	Partizan — Vardar	0 : 1
Beograd	8. XII	Partizan — Radnički *(Beograd)*	0 : 4
Beograd	15. XII	Partizan — Železničar	1 : 1

PRIJATELJSKE UTAKMICE

Zemun	3. II	Partizan — Jedinstvo	4 : 2
Beograd	6. II	Partizan — Kneževac	16 : 0
Beograd	10. II	Partizan — Naša krila	7 : 1
Beograd	17. II	Partizan — Obilić	14 : 1
Beograd	1. V	Partizan — Crvena zvezda	1 : 2
Beograd	19. V	Partizan — BSK	2 : 4
Senta	25. VII	Partizan — Senta	1 : 0
Melenci	28. VII	Partizan — Rusanda	7 : 1
Vrbas	31. VII	Partizan — Radnik	1 : 3
Bečej	7. VIII	Partizan — Reprezen. Bečeja	5 : 1
Šibenik	9. IX	Partizan — Šibenik	3 : 2
Zemun	18. IX	Partizan — Naša krila	3 : 2
Borovo	23. X	Partizan — Borovo	3 : 2
Sarajevo	3. XI	Partezan — Sarajevo	2 : 1

INTERNACIONALNE UTAKMICE

Beograd	24. II	Partizan — CVKS *(Varšava)*	7 : 0
Budimpešta	21. IV	Partizan — Ferencvaroš	0 : 1
Budimpešta	22. IV	Partizan — MTK	2 : 2
Sofija	13. XI	Partizan — Levski	1 : 1
Nant	24. XII	Partizan — Nant	3 : 1

	Herlen	26. XII	Partizan — Rapid	1 : 1
	Ofenbah	29. XII	Partizan — Kikers	1 : 2
KUP UTAKMICE	Beograd	28. III	Partizan — Dinamo *(Zagreb)*	3 : 1
	Beograd	10. IV	Partizan — Crvena zvezda	4 : 2
	Beograd	25. IV	Partizan — Šibenik	7 : 0
	Beograd	26. V	Partizan — Radnički *(Beograd)*	5 : 3
	Zaječar	20. XI	Partizan — Timok	1 : 0

(Finale: Ovo je bilo takmičenje za 1956/57. godinu. Od ove godine takmičenje za KUP odvija se u dve kalendarske godine).

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	26	12	7	7	50 : 41
PRIJATELJSKE	14	11	—	3	69 : 22
INTERNACIONALNE	7	2	3	2	15 : 8
KUP	5	5	—	—	20 : 6
UKUPNO	52	30	10	12	154 : 77

TABELA PRVENSTVA 1956/57.

1.	Crvena zvezda	26	17	5	4	66 : 23	39
2.	Vojvodina	26	16	3	7	64 : 37	35
3.	Hajduk	26	12	6	8	45 : 31	30
4.	**Partizan**	**26**	**10**	**6**	**10**	**51 : 45**	**26**
5.	Dinamo	26	10	6	10	51 : 51	26
6.	BSK	26	9	7	10	41 : 47	25
7.	Zagreb	26	9	7	10	39 : 45	25
8.	Radnički	26	8	7	11	41 : 47	23
9.	Budućnost	26	9	5	12	38 : 47	23
10.	Velež	26	9	5	12	44 : 57	23
11.	Vardar	26	9	5	12	30 : 44	23
12.	Spartak	26	7	8	11	44 : 46	22
13.	Sarajevo	26	9	4	13	38 : 52	22
14.	Lokomotiva	26	10	2	14	44 : 63	22

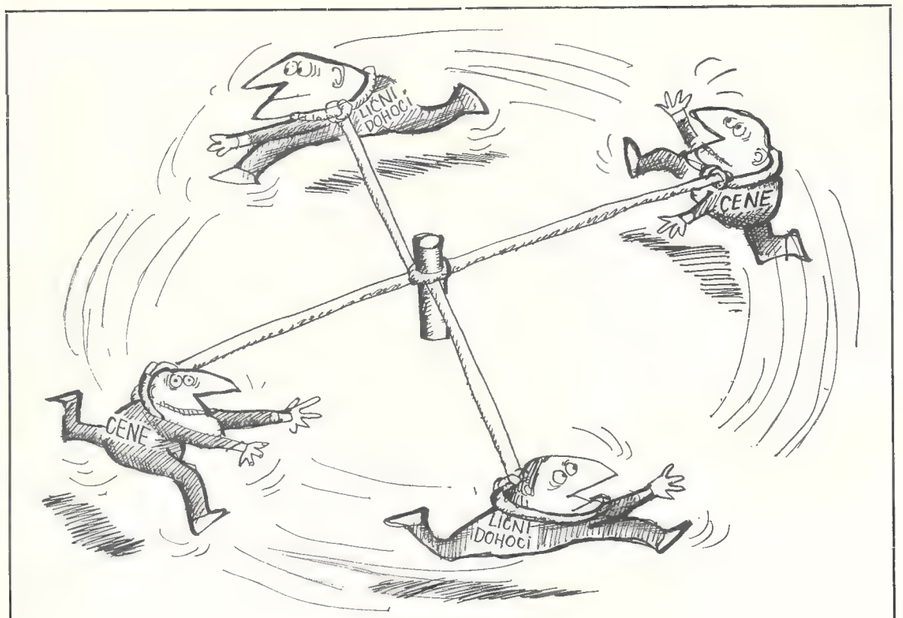

DRŽ NE DAJ!

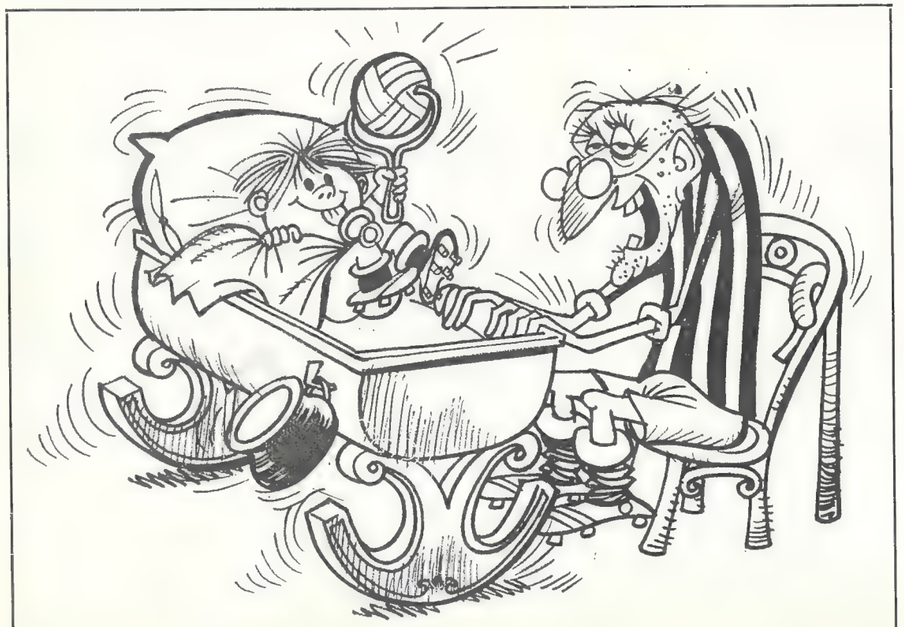

Događaj godine

Dva uspeha sa Mađarima

Svi su očekivali Svetski šampionat, 1958. godine u Švedskoj.

Reprezentacija Jugoslavije je, u aprilu, u okviru priprema, gostovala u Budimpešti. Poraženi smo sa 2 : 0. Tada još nismo imali pobedu nad Mađarima u Budimpešti...

Mesec dana posle toga pozvan je za sparing-partnera Partizan, da dođe, iako su mu reprezentativci bili na pripremama na Bledu.

Nekako tiho i nezapaženo, čak i za novine, za Budimpeštu su, u ponedeljak 19. maja, otputovali fudbaleri: Stojanović, Miloradović, Belin, Jončić, Jusufi, Kaloperović, Juričko, (pojačanje), Pajević, Duvandžić, Valok, Blažić, Vukelić, Herceg, Mijatović, Rede, Mihajlović...

Dva dana potom reprezentacija Mađarske igrala je sa Patrizanom na svom terenu — 1 : 1. Senzacionalno, bez obzira što je za Mađare to bio samo trening.

Virgilije Popesku je po povratku izjavio:

„Mađari su dobro pripremljeni, ali izgleda zasićeni fudbalom. Raspolažu izvanrednom kondicijom. Iskreno, bar pedeset puta dospeli su u situaciju da šutiraju. Odbrana Partizana igrala je i pored toga vrlo dobro, Stojanović je branio izvanredno..." Strelac Partizanovog gola bio je Valok — iznenadio je proslavljenog Đulu Grošića udarcem iz daleka.

Iste godine u Beogradu gostuje Honved. Bio je 24. avgust, igralo se pod reflektorima. Nije to bio onaj Hanved iz najslavnijih dana, ali su u njemu i tada igrali asovi — Božik, Tihi, Budaji II, Kotas...

Rezultat 5 : 3 za Partizan!

Božik je u prvom poluvremenu bio izvanredan. Svi mađarski golovi njegovo su delo.

Utakmica veoma oštra, dopadljiva, mnogo golova, 20.000 gledalaca bilo je prezadovoljno...

Ako je Božik bio prvi as Mađara, njemu je toga dana na Partizanovoj strani bio ravan Branislav Mihajlović. Davao je golove, činio sa mađarskom odbranom šta je hteo...

Poveli su Mađari, Tihi u 7. minutu — 1 : 0.

Izjednačio je Blažić, posle tri minuta, posle Zebecovog šuta, koji je golman kratko odbio.

Na centaršut Božika, Redeč je ponovo poveo, da Mihajlović izjednači posle solo prodora.

Tihi, opet, dovodi Honved u vođstvo, na centaršut Božika. Izjednačuje Kaloperović iz penala, pošto je Mihajlović bio pokošen.

Do kraja dva Mihajlovićeva gola i pobeda — 5 : 3.

Partizan se pobede domogao u sastavu: Stojanović, Belin, Lazarević, Kaloperović, Jončić, Pajević, Z. Čebinac, Blažić, Vukelić, Zebec, Mihajlović.

Dve igre — dva uspeha sa Mađarima. Protiv fudbalera koji su bili nerešiv problem za reprezentaciju Jugoslavije.

U godini potpune smene generacija u klubu, u vreme koje Partizanu nije donelo nijedan trofej, ova dva rezultata delovala su veoma prijatno.

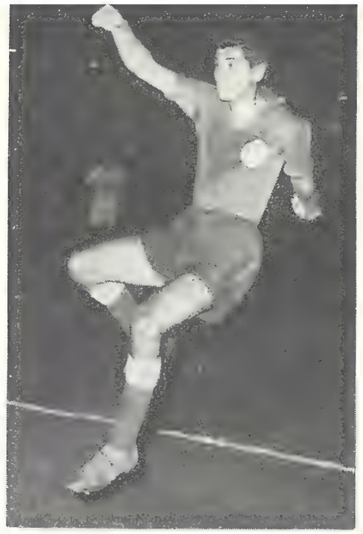

Sa utakmice Partizan—Honved (5 : 3). Levo: tim Partizana na toj utakmici: Pajević, Kaloperović, Belin, Blažić, B. Mihajlović, Z. Čebinac, Vukelić, Jončić, Lazarević, Stojanović i Zebec. Desno, gore: Milan Vukelić je na toj utakmici bio velika pokretačka snaga ekipe.

U sredini (levo): Golman Farago padom sprečava Vukelića da realizuje akciju Partizana. Desno: Farago interveniše ispred svog igrača slavnog Božika i napadača Partizana Vukelića i Blažića.

Dole, desno: Branislav Mihajlović opominje saigrača da je centaršut bio isuviše mlak tako da je golman pre njega stigao do lopte.

„Osvetili“ reprezentaciju

Nova prvenstvena sezona nije donela radost Partizanovim simpatizerima. Titula prvaka još jednom je pripala fudbalerima zagrebačkog Dinama, Partizan je zaozeo drugo mesto.
Dinamo je 1958. godine zabeležio dva prvenstvena trijumfa u mečevima sa Partizanom. U Zagrebu 1 : 0, a u Beogradu čak — 4 : 1.
Reprezentacija Jugoslavije, koja je večito patila od mađarskog kompleksa, u Partizanu je imala svog „osvetnika“. Beograđani su kao sparing-partner uspeli u Budimpešti da igraju sa najboljim fudbalerima Mađarske — 1 : 1. Još jedan uspeh zabeležen je protiv Mađara: Honved, koji je tada ubrajan u najbolje evropske timove, u Beogradu je poražen u egzibicionoj igri sa 5 : 3. Vredna pomena je i pobeda nad Ajntrahtom u Braunšvajgu — 5 : 1.

Božidar Pajević, jedan iz one srednje generacije Partizanovih fudbalera tokom mnogih godina doživeo je i tu čast da bude kapiten „crno-belih“. Evo ga u jednoj takvoj ulozi kada sa sudijom i protivničkim kapitenom bira strane (slika gore). Dole: Iz podmlatka direktno u prvi tim — to je bio razvojni put ova tri igrača Partizana: Srđana Čebinca, Fahrudina Jusufija i Zvezdana Čebinca (sleva na desno).

To je bio tim, koji nije imao sreće! Sa istim brojem bodova, bio je drugi iza Dinama. Međutim, već tada je bilo jasno da Partizan stvara ekipu, koja može gajiti najlepše nade. Zebec se ponovo vraća u navalni red, jer Jončić stasava u solidnog centarhalfa, formira se bekovski par Belin—Jusufi, pojam majstorstva i lepote igre. Valok je na izmaku, Blažić i Vukelić postaju udarni tandem. To je, međutim, sezona kada dolaze nove mlade snage (iz Titograda Radović, pa Kranjčić i Galić), kada Bobek i Herceg još igraju. To je vreme, kada za tim konkuriše čak 35 igrača, a mesta ima samo za jedanaest:

Najčešće su to:

Stojanović, Jusufi, Belin, Kaloperović, Jončić, B. Pajević, B. Mihajlović, Blažić, Vukelić, Valok i Zebec.

Igrali su još:

Šoškić, Mesaroš, Miladinović, S. Čebinac, Kiš, Z. Čebinac, Vasović, Mitić, Kovačević, Radović, Kranjčić, Galić, Bobek, Lazarević, Herceg, Duvandžić, Rede, Milutinović II, Komnenović, Juričko, S. Milutinović, Pejović, Zović i Mijatović.

Stojanović

Jusufi

Belin

Kaloperović

Jončić

Pajević

B. Mihajlović

Blažić

Vukelić

Valok

Zebec

Asovi

MILUTIN ŠOŠKIĆ

Golman „ostatka sveta“

Pero je u nedoumici: čime da započne? Milutinom Šoškićem čovekom ili Šoletom golmanom. Bio je to golman koga bi etiketa *veliki* vređala svojim banalnim zvukom. Zamenio je velikog Vladimira Bearu, tako da niko nije osetio da na golu reprezentacije stoji novi golman sa bekovima, Durkovićem i Jusufijem. Bili su osvajači zlatne olimpijske medalje u Rimu (1966), drugog mesta u Kupu evropskih nacija (1960), četvrtog mesta na svetskom šampionatu u Čileu (1962 — najvišeg koje smo u pedeset godina jugoslovenskog fudbala dostigli). Bio je golman „ostatka sveta“ u meču sa Engleskom.

Snimao se film o Partizanu. Šoškića nije bilo u prvim kadrovima. Brutalni kramponi jednog bezobzirnog navalnog igrača razneli su ligamente njegovog kolena. Tri časa trajala je operacija, a posle nje nedeljama nepomično iščekivanje. Ali, pre no što su mu dozvolili lekari, on se digao iz postelje. Sa nogom zarobljenom u gipsanu čizmu radio je gimnastiku, satima veslao na Savi. Znao je da mora ostati u kondiciji — u stvari to je bio nagonski zov njegove sportske prirode. Snimali su ga skrivenom kamerom dok se sa grčom bola vraćao zdravlju, formi.

Šoškić je bio potpuno treniran golman. Kompletan atleta, na granici akrobatike. **Sportista od svog** čupe ka na glavi do malog prsta na nozi.

Bio je bez straha — sa ponekom manom u intervencijama van gola. Kao ludi projektil leteo je kroz šesnaesterac. Doživeo je dva potresa mozga, dva preloma noge, nekoliko teških ozleda, prelome rebara. Ali, Šole se uvek vraćao. Nosio je samo dve strasti: sport i drugarstvo. Nikada nije izgovorio psovku, reč uvrede. Njegovo čojstvo zračilo je ljudskom blagošću, autoritetom čestitih.

Bio je jedan od onih ljudi koje svako želi za prijatelja. Imao je, kako to pesnici njegovog crnogorskog krša kažu: krv junačku, dušu devojačku.

Branislav Mihajlović je bio klasično krilo WM sistema: brz, prodoran, jak i vrlo agresivan. Za njega je fudbal imao samo jedan cilj — gol! Prelom noge zaustavio ga je kada je bio na vrhuncu svoje igračke moći.

Najbolji strelac

Branislav Mihajlović

Retko je sam rešavao utakmice, ali je majstorski umeo da iskoristi šansu. Branislav Mihajlović je bio od onih krila, koji brzo i munjevito pobegnu beku, umeju da iskoriste „otpatke“ i postigu gol.

1958 — Često je promašivao gol, ali se još češće upisivao u strelce. Te godine bio je prvi golgeter Partizana sa 37 pogodaka.

Skupština

Smireniji odnosi

Nemirna protekla godina i drugi faktori doprineli su da se već 13. marta 1958. održi sedma godišnja skupština Partizana. Relativno smireni odnosi među ljudima u klubu, i oko njega, pobeda u finalu Kupa (1957.) učinili su da atmosfera bude daleko mirnija, a skupština konstruktivnija, nego što se moglo očekivati. ▶

Klubovi JSD Partizan

KLUB ZA DIZANJE TEGOVA

Od sekcije do šampiona

U okviru Teškoatletskog kluba Partizan 1949. godine osnovana je sekcija za dizanje tegova. Njeni osnivači Momčilo Petković, Mihajlo Lečić, Sima Vidaković, Milovan Tobdžić i drugi bili su i istaknuti takmičari. Sekcija je 1961. godine prerasla u klub.

Iako se ovaj sportski kolektiv ne može pohvaliti većim sportskim rezultatima, on je odigrao veliku ulogu u razvoju i popularisanju ove relativno mlade sportske grane u nas. Klub u poslednjih nekoliko godina među svojim članovima ima rekordere i reprezentativce. To je rezultat velike pažnje, koja se poklanja radu sa mladim talentima.

Prvi predsednik bio je Momčilo Petković, a sekretar Vladan Mihajlović. Klub je počeo da se takmiči još 1949. godine, iste godine kada je i oformljen. Prva takmičenja donela su i prve radosti. Na prvenstvu Jugoslavije Mihajlo Lečić je osvojio drugo mesto, u teškoj kategoriji, a zapažene rezultate postigli su i Sima Vidaković, Borislav Pavlović, Vojko Dobrosavljević . . .

Posle 1955. godine mlađa generacija takmičara, uz pomoć nekoliko veterana, postigla je svoj najveći uspeh u takmičarskoj sezoni 1957. godine. Na prvenstvu Srbije osvojeno je jedno prvo, drugo i jedno treće mesto, a ekipa u sastavu: Vidaković, Barački, Dobrosavljević, Jovanović, Škrbić, Pavlović i Mihajlović je osvojila titulu ekipnog prvaka SR Srbije.

Uspeh nije izostao ni godinu dana kasnije — na prvenstvu države pojedinci su u veoma jakoj konkurenciji izborili mesto među najboljima u svojim kategorijama, a ekipa u sastavu Barački, Dobrosavljević, Mecilovšek, Jovanović, Grubor, Pavlović i Mihajlović plasirala se na drugo mesto.

Sledećih nekoliko godina barjak Partizana u ovom napornom sportu nosili su talentovani dizači Sentivanski i Bujak, koji su u svojim kategorijama zauzeli drugo mesto.

Ipak, najuspešniju generaciju klub je imao posle 1960. godine — Dragoslav Jocković, Nikola Rodić, Boško Ristić i Milivoj Perović, iako još sasvim mladi, pokazali su vrhunske kvalitete. Bili su juniorski prvaci Sr-

▶ To je opšti utisak, koji se može steći na osnovu zapisnika, koji se nalaze u arhivi kluba.

Smanjenje lige donelo je dobre rezultate, prihvata se predlog o nagrađivanju igrača, a usvojen je i zaključak o zbrinjavanju fudbalera Partizana, po prestanku igračke karijere. Ovo će, od tada, postati i intencija i jedna od veoma progresivnih i vrednih akcija „crno-belih“.

U prisustvu velikog broja predstavnika drugih klubova i raznih sportskih foruma i organizacija, delegati ni ovoga puta nisu izbegli da se kritički osvrnu na slabosti. Definitivno je razjašnjena situacija oko prelaska Kranjčića u Partizan (tu je ozbiljno zamereno štampi na prejudiciranju i netačnom obaveštavanju javnosti), da bi se doneo i prvi poslovnik o radu kluba, što predstavlja i stidljivi prodor profesionalizma u naš klupski fudbal.

Izbor rukovodstva izbacio je na površinu mnoge „nove“ sportske radnike, sa predsednikom Martinom Dasovićem na čelu, a broj funkcionera se ponovo penje na 32. To su: *Upravni odbor* — Martin Dasović *(predsednik)*, Đura Stanković, Nikola Kajić, Petar Babić, Jakov Buljan, Ratko Čolić, Đura Lončarević, Miodrag Džuverović, Mirko Habdija, Dušan Kostić, Mehmed Tockić, Milorad Pešić, Marko Vratunja, Milutin Pejanović, Ljubomir Ivković, Jovan Marinović, Selim Mumić, Radoslav Rakić, Meho Šeremet, Momčilo Peleš, Stanislav Popesku, Marjan Matančić, Anđelko Rodić, Spaso Mičić, Miodrag Nešić, Milorad Jeftović, Milomir Strizović.

Nadzorni odbor: Boro Kecman, Slobodan Bulatović, Ilija Radaković, Ljubomir Brkić, Milenko Ristić.

Đorđe Jaržikin kao član Partizanovog kluba za dizanje tegova osvojio je prvenstvo Beograda, a kasnije je bio i prvak države.

bije i Jugoslavije. Veliki uspeh zabeležili su i na međunarodnom turniru u Beču 1961. godine: Jocković je osvojio prvo mesto u bantam kategoriji, a Miomir Maletić delio drugo i treće mesto u lakoj kategoriji. Iste godine afirmisalo se još nekoliko mladih, perspektivnih dizača tegova. To su pre svih Nenad Stojanović i Kostadin Simonovski.

Stojanović i njegov nešto iskusniji klupski drug Maletić su u 1965. godini postigli sedam novih državnih i republičkih rekorda i bili nezamenljivi članovi reprezentacije. Sledeće,

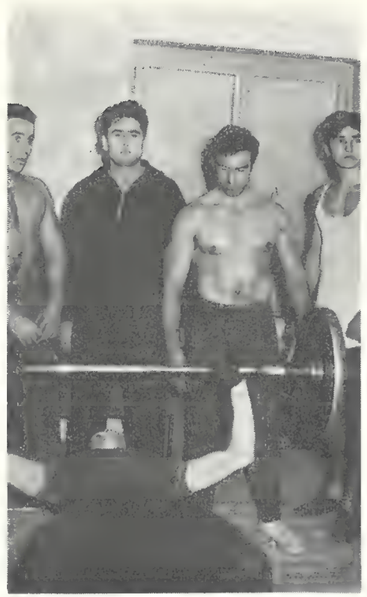

1966. godine, kada je ekipa osvojila Kup SR Srbije i bila treća u Kupu Jugoslavije, ova dva takmičara su se dva puta upisala na listi rekordera. Maletić je postao i prvak Srbije i Jugoslavije, a Stojanović i Paripović prvaci Srbije.

Isti uspeh Maletić je ponovio i 1967. godine.

U naredne tri godine Stojanović je bio bez premca. Tri uzastopno osvojena prvenstva Srbije i Jugoslavije i nekoliko rekorda obezbedila su mu mesto među najbolje takmičare koje je klub imao.

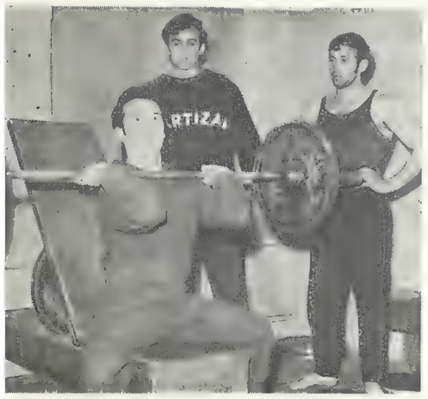

Dizanje tegova spada među one olimpijske discipline koje pobuđuju posebno interesovanje ne samo poznavalaca ovog sporta, već i kod šire publike zbog naročite pripreme i koncentracije takmičara i one moralne i sugestivne podrške koju trener daje. Jer, dizanje tegova je skopčano sa tehnikom, snagom i onom eksplozijom akumulirane snage i pravog trzaja u pravom trenutku. Na slici gore: Lentić, Milošević, Miličić i Georgi na jednom treningu. Levo: Kostadin Simonovski podiže 250 kilograma.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE

Prolećni deo

Beograd	15. II	Partizan — Zagreb	**3 : 0**
Subotica	23. II	Partizan — Spartak	2 : 1
Beograd	2. III	Partizan — Crvena zvezda	2 : 2
Mostar	9. III	Partizan — Velež	1 : 1
Beograd	15. III	Partizan — Hajduk	5 : 1
Beograd	23. III	Partizan — OFK Beograd	1 : 1
Beograd	26. III	Partizan — Budućnost	1 : 0
Zagreb	30. III	Partizan — Dinamo	0 : 1
Beograd	6. IV	Partizan — Vojvodina	1 : 5
Beograd	9. IV	Partizan — Split	2 : 0
Skoplje	13. IV	Partizan — Vardar	0 : 1
Beograd	24. IV	Partizan — Radnički *(Beograd)*	1 : 0
Sarajevo	27. IV	Partizan — Železničar	4 : 1

Jesenji deo

Novi Sad	31. VIII	Partizan — Vojvodina	0 : 2
Skoplje	7. IX	Partizan — Vardar	0 : 0
Beograd	20. IX	Partizan — Rijeka	2 : 1
Sarajevo	28. IX	Partizan — Sarajevo	0 : 1
Beograd	11. X	Partizan — Budućnost	**5 : 3**
Mostar	19. X	Partizan — Velež	**2 : 6**
Beograd	26. X	Partizan — Crvena zvezda	0 : 2
Split	2. XI	Partizan — Hajduk	1 : 0
Beograd	9. XI	Partizan — Železničar	4 : 2
Zagreb	16. XI	Partizan — Dinamo	**1 : 4**
Beograd	23. XI	Partizan — Radnički *(Beograd)*	1 : 0

PRIJATELJSKE UTAKMICE

Beograd	29. I	Partizan — Sinđelić	4 : 0
Beograd	12. II	Partizan — Beograd	6 : 0
Beograd	1. V	Partizan — Crvena zvezda	0 : 2
Kragujevac	16. V	Partizan — Šumadija	10 : 2
Zrenjanin	8. VI	Partizan — Proleter	2 : 2
Sombor	14. VI	Partizan — Radnički	3 : 0
Vršac	10. VIII	Partizan — Vršac	3 : 1
Zemun	13. VIII	Partizan — Naša krila	8 : 1
Osijek	16. VIII	Partizan — Metalac	6 : 0
Osijek	17. VIII	Partizan — Proleter	3 : 2
Beograd	27. VIII	Partizan — Radnički *(Beograd)*	5 : 1
Zagreb	17. IX	Partizan — Dinamo	2 : 2
Zemun	15. X	Partizan — ITM	**12 : 0**
Pančevo	29. X	Partizan — Dinamo	3 : 0
Beograd	12. XI	Partizan — Konstruktor	5 : 1
Beograd	19. XI	Partizan — Čukarički	4 : 1
Kragujevac	26. XI	Partizan — Radnički	4 : 3
Šabac	1. XII	Partizan — Reprez. Šapca	1 : 2
Beograd	10. XII	Partizan — Dorćol	7 : 1

INTERNACIONALNE UTAKMICE

Bazel	1. I	Partizan — Bazel	3 : 1
Budimpešta	21. V	Partizan — Reprez. Mađarske	1 : 1
Kragujevac	25. V	Partizan — Tatran *(Dunavski KUP)*	4 : 2

	Prešov	1. VI	Partizan — Tatran *(Dunavski KUP)*	1 : 4
	Varšava	22. VI	Partizan — Legija	2 : 1
	Krakov	25. VI	Partizan — Vavel	4 : 1
	Vroclav	29. VI	Partizan — Šljonsk	3 : 2
	Poznanj	1. VII	Partizan — Reprez. Poznanja	1 : 1
	Beograd	24. VIII	Partizan — Honved	5 : 3
	Brisel	26. XII	Partizan — Anderleht	1 : 3
	Braunšvajg	28. XII	Partizan — Ajntraht	5 : 1
KUP UTAKMICE	Beograd	1. II	Partizan — Pobeda *(Prilep)*	11 : 0
	Zagreb	9. II	Partizan — Zagreb	3 : 1
	Beograd	9. X	Partizan — Crvena zvezda *(Polufinale)*	2 : 3
	Novi Sad	7. XII	Partizan — Novi Sad *(penali)*	8 : 7
	Kragujevac	14. XII	Partizan — Radnički	3 : 1

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	24	12	4	8	39 : 35
PRIJATELJSKE	19	15	2	2	88 : 21
INTERNACIONALNE	11	7	2	2	30 : 20
KUP	5	4	—	1	27 : 12
UKUPNO	29	38	8	13	184 : 88

TABELA PRVENSTVA 1957/58.

1.	Dinamo	26	15	7	4	53 : 53	37
2.	**Partizan**	**26**	**13**	**7**	**6**	**46 : 33**	**33**
3.	Radnički	26	11	6	9	50 : 38	28
4.	Crvena zvezda	26	10	8	8	45 : 38	28
5.	Vojovodina	26	12	3	11	55 : 32	27
6.	Velež	26	11	4	11	40 : 42	26
7.	Vardar	26	10	6	10	30 : 44	26
8.	Železničar	26	9	7	10	47 : 44	25
9.	Hajduk	26	10	5	11	42 : 43	25
10.	Budućnost	26	8	9	9	30 : 36	25
11.	Split	26	12	1	13	35 : 42	25
12.	Spartak	26	10	4	12	50 : 45	24
13.	OFK Beograd	26	6	8	12	27 : 50	20
14.	Zagreb	26	5	5	16	31 : 61	15

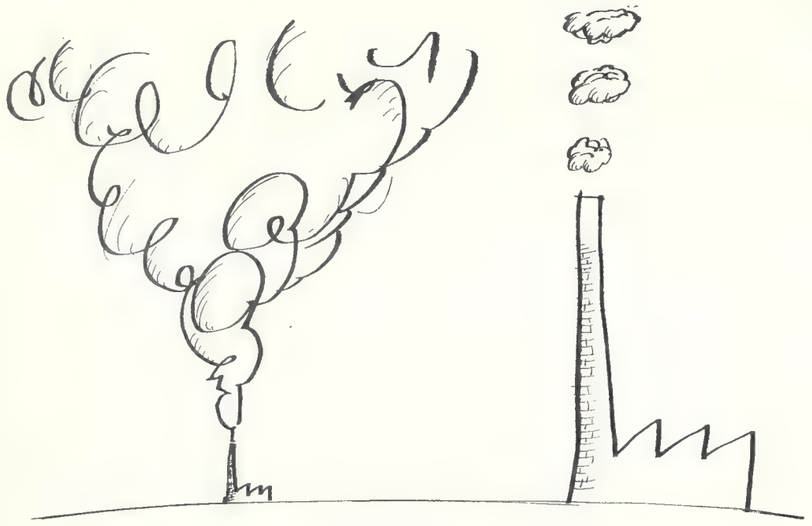

ASIMETRIJA

Događaj godine

Visoka pobeda — i razočaranje

Rađao se jedan veliki tim. Čitava jedna generacija momaka rođenih između 1939. i 1941. godine zakucala je na vrata Partizanovog prvog tima. Bili su svi gotovo dečaci, kad su dobijali šansu, posle onih njihovih čuvenih juniorskih godina u kojima nisu imali protivnika.

Bio je 30. novembar 1959. godine. U Beogradu igraju Partizan i OFK Beograd. Sastav „plavih" ulivao je poštovanje. Na drugoj strani, u dresu Partizana, igrali su dojučerašnji dečaci.

Devedeset minuta igre i na kolenima su Krivokuća, Šijaković, Davidović, Josić, Antić, Banović, Skoblar.

Na pleća su ih, rezultatom 5 : 0, položili: Šoškić, Sombolac, Jusufi, Mitić, Kranjčić, Vasović, Zvezdan Čebinac, Vukelić, Kovačević, Galić, Srđan Čebinac.

Pet prema nula!

U desetom minutu Srđan Čebinac uleteo je između Grujića i Davidovića, sledi udarac koji Krivokuću ostavlja nemoćnim. Samo tri minuta kasnije Srđan je ponovo strelac, na centaršut Zvezdana Čebinca.

U 63. minutu Zvezdan Čebinac ostavlja driblinzima sve protivnike za sobom, i sa 16 metara pogađa cilj, na njegov centaršut dva minuta potom gol postiže i Vladica Kovačević, da bi seriju — u poslednjem minutu igre — završio Ilija Mitić, posle solo prodora...

...A pred meč bilo je nedoumice da li da igra Srđan Čebinac, strelac dva gola? Posle meča hroničar je zabeležio da su Partizanovi dečaci podsetili na blistave dane podmlatka, da su nošeni krilima deklasirali jakog protivnika, da ih je milina bilo posmatrati...

*

...Sa Trešnje je stigla poruka: Kup ostaje u Beogradu! Samo se Pajević donekle plašio — pitao se ko će zadržati Jerkovića? Došlo je to majsko veče — Kup je otišao u Zagreb. Novinari beogradskog „Sporta" su zabeležili da su Zagrepčani u svemu nadigrali Partizana koji je pružio veoma slabu igru.

Igrano je pod reflektorima, prodato je 34.800 ulaznica.

Kaloperović je digao stadion na noge, kad je poslužen od Galića u osmom minutu sa 16 metara pogodio ugao.

Crnković, u 14. minutu, šalje parabolu pred gol, Šoškić je istrčao, lopta ga preleće, Jerković u padu glavom pogađa gol — 1 : 1. Samo što je počelo drugo poluvreme: Lipošinović centrira. Šoškić okleva, uleće Matuš — 2 : 1. Blažić, u 53. minutu, dobacuje do Jerkovića, visoki centarfor je smiruje prsima, a onda iz okreta treći put trese Partizanovu mrežu. Čast spasava jednim golom nade Kovačević. Do kraja ostaje još sedamnaest minuta, ali promene nema... Dinamo zasluženo pobeđuje.

Velimir Sombolac u borbi sa protivničkim krilom. Sombolac je bio brz, neustrašiv i vrlo spretan bek. Sa Jusufijem je činio skladan bekovski par.

Napadači Partizana Branislav Mihajlović i Laza Radović u borbi sa odbranom Crvene zvezde Zekovićem, Bearom i Durkovićem (gore, desno).

Zoran Miladinović je s podjednakim uspehom igrao i u odbrani i u navalnom redu, jer su njegovi kvaliteti bili na nivou igrača internacionalne klase. Ovo je momenat sa utakmice (levo, dole) kada je Miladinović bio napadač.

Partizan je jedini tim „velike četvorice" koji ima pozitivan bilans sa Hajdukom u Splitu. Momenat sa jedne utakmice (desno, dole) na kojoj je Partizan slavio pobedu.

Pamti se

Do polufinala SE kupa

Prvak Crvena zvezda je zabeležila isti broj pobeda, nerešenih susreta i poraza kao Partizan. Međutim, iako su beogradski rivali osvojili po 31 bod, titula je pripala „crveno-belima“, jer su imali bolju gol-razliku. Te godine Crvena zvezda je i u Kupu bila bolja od Partizana, pošto je u finalu pobedila sa 3 : 1.
Budimpeštanski Honved, koji je u ranijim mečevima doživeo dva poraza sa Partizanom, imao je sreće, pošto se posle susreta sa Beograđanima (oba su se završila nerešeno — 3 : 3 i 2 : 2) žrebom kvalifikovao za finale Srednjoevropskog kupa.

Kaloperović u ulozi kapitena Partizana izmenjuje cveće u prisustvu sudije Živote Vlajića

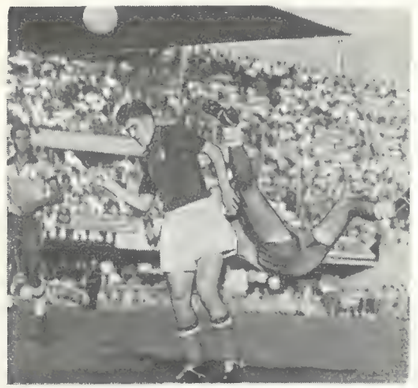

Miloš Milutinović je morao da ustukne pred kopačkom brazilskog beka, na utakmici Jugoslavija — Brazil (1 : 1), koja je odigrana u Švajcarskoj, 1954. (na slici levo gore).

Povređeni igrači Vujadin Boškov i Pajević uz trenera Špica i dr Zonjića, na klupi, pre meča Partizan — Vojvodina (levo, dole).

Uspomena sa Nep-stadiona (na slici gore): podmlađena ekipa Partizana sa Arturom Takačem, Ilješom Špicem i Acom Atanackovićem.

Najbolja jedanaestorica

Šoškić

Godina bez titula i trofeja; u julu je Crvena zvezda za gol-razliku prva na cilju. Nije bilo blistavih rezultata, ali jedna generacija, najbrojnija u istoriji klupske fudbalske škole, neminovno ruši sve pred sobom. To još nije njen blistavi hod, ali od veterana nema nikog. Zebec je otišao u Zvezdu, Belin i Kaloperović se nekako drže, ali ne za dugo...

Kranjčić

Treneru Špicu na raspolaganju su svega 23 igrača, ali je i to dovoljan izbor, jer skoro svaki predstavlja nemerljivi potencijal. Šoškić, Jusufi, Miladinović, S. Čebinac i Galić postaju okosnica tima, stižu Vasović, Kovačević, Radović, Srbu... Kao pojačanja dolaze takođe mladi, Vislavski i Sombolac. To je već sasvim drugi tim, u odnosu na onaj iz minulih sezona:

Šoškić, Kranjčić, Jusufi, Belin, Jončić, Miladinović, Z. Čebinac, Kaloperović, Vukelić, Galić i B. Mihajlović.

Igrali još:

Stojanović, B. Pajević, S. Čebinac, Blažić, Vasović, Mitić, Kovačević, Radović, Sombolac, Vislavski, Pajković, Srbu.

Jusufi

Belin

Jončić

Miladinović

Z. Čebinac

Kaloperović

Vukelić

Galić

B. Mihajlović

Asovi

FAHRUDIN JUSUFI

Savremeni bek

Jedan je od sedmorice zlatnih dečaka iz najslavnijeg omladinskog tima Partizana — tima čija je vladavina trajala tri godine i donela sve dostupne trofeje. Kakav je to bio tim kad u dve sezone nije osetio gorčinu poraza! Kakav je to tim bio, koji je u finalu državnog prvenstva pobedio Crvenu zvezdu i Hajduka sa po 7 : 0, a zagrebački Dinamo sa 11 : 0!

Devetorica su igrali u omladinskoj reprezentaciji protiv Austrije — 5 : 1. Prvi as tog šampionskog tima, koji je obukao dres prvotimca, bio je Fahrudin Jusufi. I kad ga je jedanput obukao nije ga više godinama skidao. Postavio je čak i rekord: u prve dve godine odigrao je sve utakmice — ukupno 122!

Bio je vitalan, neumoran borac, as najplemenitijeg kova, eksplozivan, žilav, uporan, opasan kao zolja!

Postao je slavan pre nego što je napunio dvadeset godina, a već 1961. i 1962. najpoznatija evropska fudbalska pera stavljala su ga u tim starog kontinenta. I u tim sveta! Njegov uspon bio je meteorski. U svakoj utakmici je izgarao i trošio svu svoju energiju, ali je njegova vitalnost bila čudesna — bio je prosto neistrošiv, tvrđi od čelika!

Ako je Branko Stanković bio preteča današnje uloge beka, onda ju je Jusufi do te mere usavršio da potpuno odgovara savremenim shvatanjima fudbala. Bek-krilo, odnosno napadač sigurnog driblinga, brzog prodora i umešnog aktera u završnim akcijama — takav tip beka lansirao je Jusufi na našim terenima, baš u vreme kad se uloga braniča na međunarodnoj areni tako oblikovala. On je bek — kreator, inspirator igre i akcije. U dresu Partizana veoma često je umeo da stvori šansu za gol, čak i da sam bude realizator. Kao protiv Verdera iz Bremena, na primer, u Beogradu: kada su svi izgubili nadu u ubedljivu pobedu, usledio je njegov sjajan prodor, zatim izvrstan udarac. Lopta je pogodila sam levi gornji ugao. Čitava akcija bila je njegovo delo. Njegovo delo je bio i preokret, koji je nastao.

Jusufi je sjajan bek, bek za koga u fudbalu nema tajni. Zbog toga je i mogao da u igri bude tako raznovrstan.

Najbolji strelac

Tomislav Kaloperović

Golovi nisu bili njegova specijalnost. Umeo je da zatrese mrežu kada se ukaže prilika, pogotovo iz daljine. Najzad, 1959. godine, pošlo mu je za rukom da bude fudbaler Partizana sa najviše pogodaka!

Kaloperović je te godine prvi strelac kluba, sa 34 gola.

Trener

FLORIJAN MATEKALO

Vizionar

Uskoro će biti četiri decenije kako se Florijan Conja Matekalo bavi fudbalom. Počeo je kao dečak na poljanama, da bi još kao igrač podmlatka sarajevske Slavije bio promovisan u standardnog prvotimca. Neposredno pred rat prešao je u zagrebački Građanski, da bi posle oslobođenja pristupio formiranju Partizana, za koji je sve do bolesti (zbog oboljenja srčanog mišića prerano je prestao sa aktivnošću) igrao na levom krilu.

I pored toga, što je imao nesumnjive kvalitete, Matekalo je u istoriju našeg kluba i anala jugoslovenskog fudbala poznatiji kao trener, i to posebno kao selektor i stvaralac u radu sa najmlađim.

Matekalo pripada onom uskom krugu stručnjaka, koji su svojom prirodom, sklonostima i, reklo bi se, čulima predodređeni za rad sa decom. Izvanredan pedagog, taktičan, očinski brižan, blagonaklon, strog ili pravdoljubiv. Imao je oštro oko da u „embrionu" otkrije budućeg velikog igrača. To vizionarstvo — da tako kažemo — bilo je i ostalo je njegovo najmoćnije trenersko odličje. „Conja" Matekalo je u dva maha (1958 i prva polovina 1964. godine) bio i trener prve ekipe Partizana, ali ga po tome ne bismo pamtili. Ono što je učinio za Partizan i jugoslovenski fudbal, kao trener podmlatka, ostalo je trajno zabeleženo kao najveće ostvarenje stručnjaka u formiranju jedne generacije fudbalera, koja je dala šest reprezentativaca, vrsnih igrača međunarodne vrednosti (Šoškić, Jusufi, Vasović, Čebinac, Kovačević, Miladinović), koji su činili jezgro onog „zlatnog tima" Partizana, koji je tri puta uzastopno osvojio titulu šampiona Jugoslavije i dospeo do finala Kupa šampiona Evrope.

Klubovi JSD Partizan

Posle tri titule — rasformiranje?

Ideja o osnivanju ragbi kluba rođena je onog trenutka, kada je 1953. godine — pred beogradskom publikom — odigrana prva ragbi utakmica. Susret je održan na stadionu JNA, između dve francuske ekipe (A reprezentacije i ekipe studentske selekcije), a cilj joj je bio da demonstrira i propagira ovaj nepoznati sport pred našom publikom. Između 10 hiljada prisutnih gledalaca ragbi je na prečac osvojio srca nekolicine mladića, koji su bez ikakvih materijalnih sredstava i uslova preduzeli odlučne korake sa žarkom željom da osnuju svoj tim. Oduševljene i vatrene pristalice ovog novog sporta u nas našle su utočište u velikoj porodici Partizana, koja ih je oberučke prihvatila.

Ragbi sekcija Partizan otpočela je sa radom 1953. godine i to u okviru hokej kluba Partizan, da bi samo godinu dana kasnije prerasla u samostalni klub.

U prvim danima postojanja najvažnije je bilo stvoriti odgovarajuća materijalna sredstva, koja bi omogućila normalan rad. Pre svega, stvoriti i omogućiti normalno takmičenje; pridobiti publiku i zainteresovati je za ragbi. A to je zahtevalo maksimalno zalaganje i samoodricanje, kako svih igrača, tako i grupice funkcionera ovog kolektiva.

Pored svih teškoća rad je otežavalo naročito nepoznavanje pravila igre. Igrao je svako, kako je znao i umeo, što je usporavalo napredovanje u kvalitetu ovih talentovanih mladića. Ragbi je vrlo popularna igra u mnogim evropskim zemljama (Engleskoj, Francuskoj, Rumuniji), a naročito u Americi. Evropski ragbi se drugačije naziva „ragbi XIII" za razliku od američkog, koji se naziva „ragbi XV". Prvi se odlikuje veštinom i tehnikom igrača, dok kod drugog dolazi do izražaja snaga. Američki ragbi je zato vrlo grub i zahteva da ragbisti nose specijalnu opremu, kako bi se zaštitili od težih povreda.

U prvo vreme kod nas se nije znalo koji se sistem igra, ali su se klubovi ubrzo odlučili za „ragbi XIII". Međutim, od 1964. godine upražnjava se samo „ragbi XV", jer se došlo do stanovišta da nam ovaj drugi način igre više odgovara.

Uporan i težak rad ragbista Partizana konačno je urodio plodom. Željeni cilj je postignut. Došlo je do odigravanja prve zvanične utakmice i to pred 2500 navijača. Interesantno je da susret nije održan u Beogradu, već u Paraćinu, 25. aprila 1954. godine. Sastali su se beogradski timovi Partizana i Radničkog. Pobeda je pripala „crno-belima" sa 21 : 11.

Partizan je prvo društvo u Beogra-

Ragbi je sport koji u nekim zemljama Evrope i SAD uživa veliku popularnost zbog izuzetne grubosti koja pogoduje ukusu te publike. Međutim, u nas ta sportska disciplina nikada nije mogla da osvoji gledaoce i da u pravom smislu reči postane sport omladine, a još manje da osvoji gledaoce.

INTERNACIONALNE UTAKMICE	Nirnberg	1. I	Partizan — Nirnberg	3 : 1
	Ofenbah	4. I	Partizan — Kikers	2 : 2
	Beograd	25. II	Partizan — Legija	5 : 5
	Đenova	1. III	Partizan — Đenova	2 : 4
	Beograd	2. VII	Partizan — Ferencvaroš	1 : 1
	Ostrava	5. VII	Partizan — Banjik *(Srednje evropski KUP)*	1 : 1
	Beograd	11. VII	Partizan — Banjik *(Srednje evropski KUP)*	3 : 2
	Beograd	18. VII	Partizan — Holved (SEK)	3 : 3
	Budimpešta	25. VII	Partizan — Holved *(Sred. evrop. KUP polufinale. za finale se kvalifikovao Honved žrebom)*	2 : 2
	Beograd	26. VIII	Partizan — MTK	2 : 1
KUP UTAKMICE	Beograd	8. III	Partizan — Borac *(Titograd)*	1 : 0
	Beograd	8. IV	Partizan — Vojvodina	2 : 1
	Beograd (Finale)	23. V	Partizan — Crvena zvezda	1 : 3
	Beograd	2. XII	Partizan — Crvena zvezda	6 : 5
	Subotica	13. XII	Partizan — Spartak	4 : 3

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	22	15	4	3	49 : 23
PRIJATELJSKE	17	13	3	1	95 : 25
INTERNACIONALNE	10	3	6	1	24 : 22
KUP	5	4	—	1	14 : 12
UKUPNO	54	35	13	6	182 : 82

TABELA PRVENSTVA 1958/59.

1. Crvena zvezda	22	14	3	5	50 : 19	31
2. Partizan	**22**	**14**	**3**	**5**	**39 : 29**	**31**
3. Vojvodina	22	13	4	5	47 : 22	30
4. Radnički	22	9	4	9	35 : 27	22
5. Dinamo	22	9	4	9	35 : 28	22
6. Velež	22	10	2	10	35 : 38	22
7. Hajduk	22	7	7	8	35 : 35	21
8. Rijeka	22	8	4	10	29 : 44	20
9. Budućnost	22	7	5	10	25 : 41	19
10. Sarajevo	22	7	4	11	24 : 36	18
11. Željezničar	22	7	3	12	26 : 35	17
12. Vardar	22	4	3	15	23 : 47	11

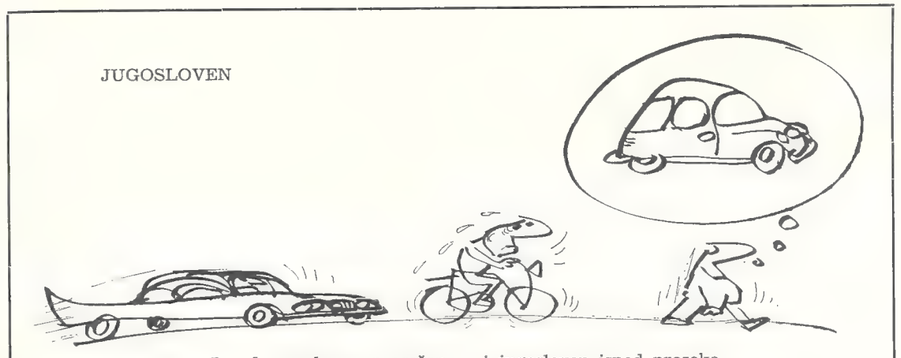

Iznad proseka... prosečan... i jugosloven ispod proseka

Događaj godine

Stasala „zlatna generacija“

Krajem 1958, kad se očekivalo da će jednu veliku Partizanovu generaciju, bez bola i potresa, smeniti plejada talentovanih fudbalera, poniklih u klupskoj školi na Topčiderskom brdu, kao najdragoceniji rezultat rada Florijana Matekala — došlo je do nesuglasica i rascepa, a epilog sa nekoliko neprijatnih sastanaka ni do danas nije zaboravljen. Velibor Vasović je bio isključen iz kluba;

Sa Brankom Zebecom je raskinut ugovor i on je prešao u Crvenu zvezdu...

Koreni ličnih sporova preneli su se i na fudbalere i na klupsko rukovodstvo, onoga dana kad su Stjepan Bobek, Zlatko Čajkovski i drugi veterani, u svojim poznijim igračkim godinama, odlučili da prestanu igrati i da se posvete trenerskom pozivu. Još 1957. na jednoj strani je stajao Miloš Milutinović, a na drugoj Branko Zebec — vrhunski asovi, koji su svojom fudbalskom ličnošću podelili klub u dva tabora. U toj njihovoj borbi za „vlast“ u klubu i timu, mladi su jačali fudbalski, pokušavajući (kao Vasović, na primer) da i oni, takođe, steknu simpatije u podeljenom rukovodstvu.

Tehničko-stručnom tandemu Artur Takač — Ilješ Špic bilo je najteže.

*

Na dnevnom redu sastanka upravnog odbora Partizana, održanog u prostorijama Društva na Terazijama 9. decembra 1958. nalazio se samo „slučaj Vasović.“

Bivši istaknuti reprezentativac je tada isključen, s motivacijom da je stvarao grupe u timu i da se nepristojno odnosio prema članovima Upravnog odbora i starijim fudbalerima.

Sedam dana kasnije, na istom mestu, Upravni odbor je ponovo održao sastanak, na koji su bili pozvani svi članovi prvog i drugog tima. Obrazložena je odluka o isključenju Vasovića iz kluba. Nekoliko fudbalera — braća Čebinac, Kiš, Miladinović, Kovačević, Rede i ostali — predvođeni Zebecom, demonstrativno su napustili sastanak! U daljem toku rada, Upravni odbor je jednoglasno odlučio da sa višestrukim reprezentativcem, kasnije rekorderom po broju odigranih mečeva za nacionalni tim (65), Zebecom — raskine ugovor!

Kovačević (na zemlji), Vislavski i Galić pred golom splitskog Hajduka. Prepuno gledalište govori o tome koliko je Hajduk cenjen i rado viđen gost na stadionu JNA.

Već sutradan, Partizan je morao da putuje u Kragujevac, na kup susret s Radničkim. Svi fudbaleri, koji su napustili sastanak, pokajali su se i došli, u vreme određeno za polazak u Kragujevac. Došao je i Zebec, ali mu je tada saopšteno da je suspendovan i da trener Špic ne računa na njegove usluge.

Partizan je u Kragujevcu pobedio i, upravo od tih dana, počinje istorija jedne izuzetne generacije. U tim su uvršteni Jusufi, Kovačević i Miladinović, kasnije su došli Radović i Galić, i svi oni, sa Belinom, Kaloperovićem i Šoškićem na čelu, brzo su osvojili simpatije i predstavili se u šampionatu 1958/59. kao tim proleća. Crvena zvezda je na kraju jesenje sezone vodila sa pet bodova prednosti. Sve je to, međutim, bilo neznatno pred zahuktalim Partizanom, koji je u aprilu i maju 1959. do nogu potukao svoje večite rivale — Dinamo 4 : 1, Crvenu zvezdu 3 : 1, Hajduk 3 : 1 i na cilj stigao zajedno sa Crvenom zvezdom. Samo zahvaljujući boljoj gol-razlici (50 : 19) u odnosu na Partizan (39 : 29), Crvena zvezda je osvojila titulu.

„Crno-beli“ napadaju: Srđan Čebinav u borbi sa protivničkim golmanom (dole levo).

Velimir Sombolac je često na samoj gol-liniji zaustavljao lopte i tako bio pojačana bezbednost za Šoškićev gol (gore)

Lazar Radović je bio brži, i uspeo je da uputi loptu u mrežu (dole, desno)

Jedan veliki tim bio je rođen, početkom 1960!

Ilješ Špic i Artur Takač su vrlo umešno vodili tim i u sezoni 1959/60, da bi ga — potpuno oformljenog i sazrelog za najviša dostignuća — predali Bobi Mihajloviću i Stjepanu Bobeku, koji se nešto kasnije vratio iz Varšave, gde je sa uspehom pripremio Legiju. Osvojene su tri titule, od kojih one u sezonama 1961/62. i 1962/63, sa pet bodova prednosti nad Vojvodinom, odnosno Dinamom.

Situacija u klubu je potpuno normalizovana, ali — zanimljivo je, da je sa prvom titulom došlo i do prve međunarodne afirmacije pojedinih Partizanovih asova.

Put ka Olimpu...

Smena generacija u Partizanu nije se osetila. Mladi fudbaleri, koji su zamenjivali starije prvotimce, mada nisu u novoj sezoni trijumfovali u dva najveća takmičenja, nagovestili su da će Partizan postati veliki tim. ... A da je Partizan jedna od najuspešnijih jugoslovenskih ekipa, u duelima sa inostranim, pokazuju rezultati iz 1960. godine. Partizan je odigrao dvanaest utakmica: deset je dobio, igrao nerešeno protiv torinskog Juventusa u gostima i poražen od Slovana u Bratislavi, u takmičenju za Srednjoevropski kup. Sve ostale protivnike je pobedio a među njima i reprezentaciju Izraela, prvaka Izraela, prvaka Grčke ...

U finalu Kupa Jugoslavije — debakl: u duelima sa zagrebačkim Dinamom — pehar je pripao Zagrepčanima.

Momenat sa utakmice Kupa šampiona Evrope Partizan — Sparta (5 : 0): odbrana praškog tima zaustavlja Miladinovića.

Taj trijumf „crno-belih" pripada onoj kolekciji najvećih i najdražih pobeda, jer su golovi bili logična posledica sjajne igre i nadmoći (gore).

Nema fudbala bez publike, ni velikog kluba bez navijača! Armija Partizanovih prijatelja uvećava se iz dana u dan. Svi oni — od 7 do 70 godina — imaju samo jednu viziju: da „crno-beli" budu prvi i najbolji tim, jer u tim uspesima oni nalaze svoje najlepše doživljaje.

Samo jedan neuspeh u jesenjoj sezoni i titula prvaka, to je bio dobar bilans godine. Partizan je stvorio tim, ne toliko zvučan po imenima, ali snažan i mlad, perspektivan, koji je već u prvim koracima pokazao velike sposobnosti. Nov tim, sa malim prilivom igrača sa strane, u kome se jedino Kaloperović (iako relativno mlad) još nekako održao.

Šoškić, Jusufi, Vasović i Galić, već su igrači o čijoj formi brine i selektor reprezentacije, B. Pajević je jedini veteran koji još povremeno „uskače" u ekipu. Najmlađa ekipa u prvenstvu ima na spisku 37 imena, na kojem su samo Belin, Pajević, Kaloperović, Kranjčić i Mesaroš stariji od 23 godine! To je ekipa budućnosti:

Šoškić, Sombolac, Jusufi, Mitić, Jončić, Vasović, Vukelić, Radović, Kovačević, Galić i Kaloperović.

Igrali još:

B. Pajević, Miladinović, B. Mihajlović, Belin, Milutinović, V. Spasojević, Čurčić, Kiš, Kranjčić, Pajković, Srbu, S. Čebinac, Mesaroš, Slišković, Damjanović, Milutinović II, Babić, Petrović M (Petra), Zlatić, Koren, Hiblović, Petković i Ignjatović.

Šoškić

Sombolac

Jusufi

Mitić

Jončić

Vasović

Vukelić

Radović

Kovačević

Galić

Kaloperović

Asovi

MILAN GALIĆ

Strelac i graditelj

Matični klub mu je bio Proleter. Došao je u Partizan 1958. U državnom A timu je debitovao protiv Bugarske 1959. i dao gol, u prvom minutu igre! Igrao je u reprezentaciji 50 puta, dao 37 golova i dostigao rekord Bobeka. Igrao je levo krilo, spojku, bio vođa navale.

Za Partizan je odigrao 280 utakmica. Sporazumno je raskinuo ugovor i od 1966/67. igra u inostranstvu.

Milan Galić je predstavnik novog tipa vođe navale, različit u mnogo čemu od klasičnog centarfora dubl-ve-em sistema. Nedostajala mu je visina (175 sm) i težina (73 kg), kao i snaga atlete, da bi po načelima Herberta Čepmena obavio svoju ulogu. Druge odlike, izrazito ispoljene, omogućile su mu da lansira novo shvatanje o igri vođe navale. Možda je do toga došlo i spontano, jer se obreo u mladom šampionskom timu „crno-belih", koji je iz osnova izmenio način igranja svojih slavnih prethodnika i nametnuo se kao „novi talas" u fudbalu.

Klasičnog centarfora istisnuo je vođ napada s većim radiusom kretanja, vrlo brz, okretan, tehnički školovan, sposoban da u munjevitim manevrima juriša, preuzme ulogu krila ili spojke, odnosno da bude prodoran i graditelj igre u isto vreme.

Galić je baš zahvaljujući ovim odlikada izgradio svoj stil i dostigao vrhunsku fudbalsku klasu.

Retki su vođi navale s tako munjevitim startom iz mesta. U delićу sekunda je reagovao i u sledećem trenutku već bio usred okršaja. Žilav, čvrst, neustrašiv, širokih i malo povijenih leđa, i jakih nogu. Dribluje sigurno, u dubinu, dakle korisno, pripremajući šansu. Izdržljiv, stalno je u pokretu, sve svoje napore podređivao cilju da postigne gol.

Galić ne bi stekao ugled centarfora velikih sposobnosti da nije potpuno ovladao tehnikom. On nije žongler, svoju igru je pojednostavio, nastojeći, pre svega, da mu svaki potez bude koristan. Samo oko stručnjaka i prefinjenost iskusnih ljubitelja fudbala mogli su da zapaze virtuoznu jednostavnost njegovih akcija i otkriju lepotu u njegovim zamislima. Galić je savremeni vođa navale u fudbalu i još nije prevaziđen.

Za ime ovog darovitog strelca, koji je ujedno i odličan graditelj igre, vezani su mnogi uspesi našeg fudbala. Bio je član tima, koji je dospeo u finale Kupa šampiona, dao je gol i doneo pobedu našoj reprezentaciji u Budimpešti u susretu sa Mađarskom.

U analima našeg fudbala Galiću je pripalo jedno od počasnih mesta među najboljim strelcima.

Milan Galić prilikom srebrnog jubileja u dresu reprezentacije.

Skupština

Uspešna borba za jedinstvo kluba

Smena generacija učinila je svoje. Odlazak sa fudbalske pozornice nekih veterana konačno afirmiše generaciju Partizanovog podmlatka i eliminiše nezdravu atmosferu, iako ona nije bila i slomljena u vremenu o kome je „referisala" osma skupština kluba, od 19. januara 1960. godine.

Ipak je to period, što je i istaknuto, smirivanja situacije i zadataka, koji treba da donesu novu fudbalsku i klupsku afirmaciju Partizanu. To je bila i srž diskusija. Odlaskom Zebeca nastupio je period (rečeno je na skupštini) borbe za jedinstvo redova, a taj dah se i na samoj skupštini osetio. Za predsednika je ponovo izabran Martin Dasović, istaknut je uspeh u poboljšanju odnosa sa drugim klubovima, što su potvrdile i reči pojedinih klupskih delegata (Crvene zvezde, Sarajeva, Dinama...).

Ovog puta usvojene su i brojne statutarne promene, pravo glasa pri odlučivanju dobijaju i fudbaleri (aktivni), ali ih još uvek nema i u organima upravljanja. Novi Upravni odbor ima svega 15 članova.

Klubovi JSD Partizan

Verni amaterizmu

Rukometni klub Partizan je relativno mlad kolektiv. Osnovan je 7. januara 1957. godine, na inicijativu omladinskog društva „Dedinje", koje je izrazilo želju da se pridruži velikoj sportskoj porodici „crno-belih". Razlog ovako kasnom formiranju ekipe leži i u činjenici da se u Jugoslaviji sve do 1955. godine igrao pretežno veliki rukomet, koji je kasnije zamenjen malim rukometom.

Od svog osnivanja, pa sve dok nije ispao iz Savezne lige rukometni klub Partizan bio je jedan od najboljih kolektiva u zemlji. Istina, nikad nije osvojio šampionsku titulu, ali je zato zauzimao sredinu tabele. U svojim redovima uvek je imao izvrsne rukometaše, mnogobrojne reprezentativce i istaknute golgetere.

Najveći uspeh od postanka pa do danas Partizanovi rukometaši su postigli 1959. i 1966. godine, kada su osvojili najdraži i najdragoceniji trofej sportista — rukometni Kup Jugoslavije.

Veliki uspeh predstavlja i osvajanje prvog mesta na zimskom prvenstvu Jugoslavije 1963. godine na kome su učestvovale sve ekipe Savezne lige.

Osvajanje rukometnog Kupa grada Beograda, 20. oktobra 1969. godine, jedan je od značajnijih trofeja kluba, jer je osvojen u veoma jakoj konkurenciji, a posle ispadanja ekipe iz društva najboljih.

Teško je neko mogao poverovati da će rukometni klub Partizan, kroz koji su prošli reprezentativni igrači kao što su Mirko Korač, Miodrag Todorović, Boris Kostić, Slobodan Koprivica, Radivoje Diklić, Dobrivoje Selec, Slobodan Bošković, Miodrag Rabata, Krunoslav Dogan, Branko Jančić, Petar Eror, Marko Popović i drugi, jednog dana ispasti iz Prve lige.

Razlozi se mogu naći u stavu uprave kluba, koja je oduvek gajila čist oblik amaterizma u ovoj grani sporta i koja nije mogla ni u najtežim trenucima iskušenja, pa ni danas, da promeni mišljenje — da izađe iz po-

Godišnje skupštine fudbalskog kluba Partizan uvek su bile posvećene i s pažnjom su praćeni izveštaji i diskusije.

Ni ovog puta nisu izostali komentari i zamerke zbog neosvojenih trofeja. Glas fudbalera se nekoliko puta čuo, što je bilo prijatna novina. Formiranje raznih komisija po zaključku skupštine bio je izraz želje angažovanja većeg broja ljudi oko kluba. Partizan sve više ulazi u profesionalizam, iako do zvaničnog priznanja te činjenice ostaje još vremena. Nova uprava primila je i nove zadatke, i ona će ih veoma uspešno (naročito rezultatski) obaviti!

Upravni odbor: Martin Dasović *(predsednik),* Pavle Ćurović, Ljubomir Ivković, Milorad Jeftović, Dušan Kostić, Jovan Marinović, Spaso Mičić, Mirko Nenezić, Dimitrije Pisković, Anđelko Rodić, Velizar Savić, Milomir Strizović, Artur Takač, Risto Tošović, Marko Vratonjić.

Nadzorni odbor: Petar Babić, Ratko Čolić, Dušan Kovrlija.

stojećih okvira i od sportista amatera načini profesionalce. Rizik, koji je uprava preuzela na sebe, bio je po mišljenju ljubitelja ovog sporta i suviše veliki. Između dve mogućnosti — ili igrače zadržati uz velike novčane nadoknade ili ih pustiti da odu — izabrano je ovo drugo.

Mnogi državni reprezentativci kao što su Eror, Rabata, Koprivica, Selec, Kostić, pa i mnogi drugi, u kratkom vremenskom intervalu su otišli iz kluba. Njihov odlazak se i te kako osetio na rezultate. Klub je 1968. godine ispao iz Savezne lige.

Uprava rukometnog kluba Partizan ostala je dosledna principima — stvarati i negovati mlade igrače, koji će uvek i u najtežim trenucima ostati verni klubu. Od tada traje borba „ranjenog lava" da se vrati u društvo najboljih. Mlada generacija vrlo talentovanih igrača — Stanić, Branković, Tomaš, Čeh, Borivoje i Branislav Petković i drugi — poniklih u Partizanu, a predvođeni iskusnim Martinčevićem, čini sve što je u njenoj moći da povrati poljuljani renome.

Što se tiče ženske ekipe, ona je „igrala samo jedno leto". Uspela je da se 1966/67. godine kvalifikuje za

Saveznu ligu, da bi iste godine ispala. Ubrzo zatim usledilo je njeno rasformiranje i od tada do danas nije bilo nikakvih pokušaja da se ponovo osnuje.

Treba spomenuti imena igrača koji su predstavljali elitu jugoslovenskog rukometa — Borivoja Stankovića, Dragana Stevanovića, Vlatka Martinčevića... Višestruki reprezentativci, učesnici dva svetska šampionata, redovno su konkurisali na listi za najbolje strelce.

Dragan Stevanović i Vlatko Martinčević kao „poslednji Mohikanci" ostali su verni „crno-beloj" boji, pokušavajući da prenesu svoje dugogodišnje iskustvo na svoje naslednike. Danas se rukometaši Partizana takmiče u Srpskoj ligi, gde zauzimaju vrh tabele i imaju dobre izglede da se vrate među najbolje ekipe u zemlji.

Rukomet je dugo smatran dopunskom aktivnošću sportista ali je kasnije uspeo da se izbori za status sportske i takmičarske discipline.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE	*Prolećni deo*			
	Beograd	12. III	Partizan — Hajduk	2 : 1
	Beograd	19. III	Partizan — Budućnost	0 : 0
	Mostar	27. III	Partizan — Velež	0 : 1
	Beograd	3. IV	Partizan — Rijeka	2 : 0
	Beograd	17. IV	Partizan — Crvena zvezda	1 : 1
	Beograd	30. IV	Partizan — Sarajevo	4 : 1
	Zemun	15. V	Partizan — Radnički *(Beograd)*	4 : 0
	Beograd	29. V	Partizan — Sloboda *(Tuzla)*	3 : 1
	Zagreb	5. VI	Partizan — Dinamo	3 : 4
	Beograd	11. VI	Partizan — OFK Beograd	2 : 3
	Novi Sad	19. VI	Partizan — Vojvodina	2 : 2
	Jesenji deo			
	Split	18. IX	Partizan — Split	4 : 2
	Beograd	25. IX	Partizan — Dinamo	1 : 1
	Rijeka	2. X	Partizan — Rijeka	1 : 2
	Beograd	15. X	Partizan — OFK Beograd	2 : 0
	Mostar	23. X	Partizan — Velež	5 : 2
	Beograd	30. X	Partizan — Crvena zvezda	3 : 0
	Split	6. XI	Partizan — Hajduk	0 : 0
	Beograd	13. XI	Partizan — Vardar	2 : 0
	Novi Sad	20. XI	Partizan — Vojvodina	1 : 0
	Sarajevo	27. XI	Partizan — Sarajevo	0 : 2
	Beograd	3. XII	Partizan — Radnički *(Beograd)*	3 : 2
PRIJATELJSKE UTAKMICE	Beograd	31. I	Partizan — Avala	4 : 0
	Zrenjanin	23. III	Partizan — Proleter	6 : 0
	Paraćin	31. III	Partizan — Jedinstvo	7 : 1
	Niš	10. IV	Partizan — Železničar	4 : 1
	Svetozarevo	13. IV	Partizan — Jedinstvo	5 : 1
	Zrenjanin	24. IV	Partizan — Proleter	0 : 0
	Beograd	27. IV	Partizan — Mašinski	6 : 1
	Leskovac	3. V	Partizan — Dubočica	1 : 2
	Sr. Mitrovica	8. V	Partizan — Srem	4 : 4
	Zagreb	11. V	Partizan — Lokomotiva	0 : 2
	Čačak	21. V	Partizan — Borac	3 : 0
	Vinkovci	25. VI	Partizan — Lokomotiva	7 : 4
	Đakovo	26. VI	Partizan — Proleter *(Osijek)*	5 : 1
	Beograd	30. VI	Partizan — Jugoslavija	3 : 0
	Kraljevo	21. VIII	Partizan — Sloga	7 : 3
	Beograd	28. VIII	Partizan — Crvena zvezda	3 : 2
	Paraćin	31. VIII	Partizan — Jedinstvo	5 : 1
	Zenica	4. IX	Partizan — Čelik	5 : 2
	Beograd	29. IX	Partizan — Žarkovo	7 : 2
	Beograd	8. X	Partizan — Soko	5 : 3
	Borovo	26. X	Partizan — Borovo	5 : 0
	Beograd	2. XI	Partizan — Heroj	10 : 0
	Beograd	10. XI	Partizan — Zelengora *(Umka)*	9 : 0
	Rakovica	16. XI	Partizan — Mladost	5 : 0
	Brčko	7. XII	Partizan — Jedinstvo	2 : 1

INTERNACIONALNE UTAKMICE	Telaviv	6. II	Partizan — Hapoel	1 : 0
	Telaviv	9. II	Partizan — Reprezen. Izreala	2 : 1
	Petaktival	13. II	Partizan — Hapoel	3 : 2
	Haifa	15. II	Partizan — Hapoel	5 : 2
	Beograd	21. II	Partizan — Legija *(Varšava)*	2 : 1
	Torino	8. VI	Partizan — Juventus	1 : 1
	Beograd	3. VII	Partizan — Slovan *(Bratislava)* *(Srednje evropski kup)*	2 : 1
	Bratislava	10. VII	Partizan — Slovan *(SEK)*	1 : 4
	Solun	21. XII	Partizan — PAOK	2 : 0
	Atina	25. XII	Partizan — AEK	3 : 1
	Atina	26. XII	Partizan — Olimpiakos	3 : 2
	Atina	28. XII	Partizan — Panatenaikos	2 : 0
KUP UTAKMICE	Beograd	28. XII	Partizan — Željezničar *(Sarajevo)*	2 : 1
	Mostar	6. III	Partizan — Velež	3 : 2
	Beograd (Finale)	26. V	Partizan — Dinamo *(Zagreb)*	2 : 3
	Beograd	10. XII	Partizan — Budućnost *(Titograd)*	3 : 1
	Skoplje	18. XII	Partizan — Vardar	2 : 3

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	22	12	5	5	45 : 25
PRIJATELJSKE	25	21	2	2	118 : 31
INTERNACIONALNE	12	10	1	1	27 : 15
KUP	5	5	—	2	12 : 10
UKUPNO	64	46	8	10	202 : 81

TABELA PRVENSTVA 1959/60.

1. Crvena zvezda	22	15	3	4	47 : 25	33
2. Dinamo	22	14	4	4	48 : 20	32
3. Partizan	**22**	**11**	**5**	**6**	**49 : 29**	**27**
4. Vojvodina	22	10	7	5	36 : 22	27
5. Hajduk	22	10	6	6	47 : 26	26
6. Sarajevo	22	9	5	8	35 : 39	23
7. OFK Beograd	22	7	7	8	28 : 30	21
8. Rijeka	22	7	4	11	30 : 52	18
9. Radnički	22	5	7	10	31 : 28	17
10. Velež	22	5	7	10	27 : 39	17
11. Budućnost	22	4	4	14	16 : 40	12
12. Sloboda	22	3	5	14	15 : 49	11

1961.

— I ovi nesvrstani imaju atomsko oružje!

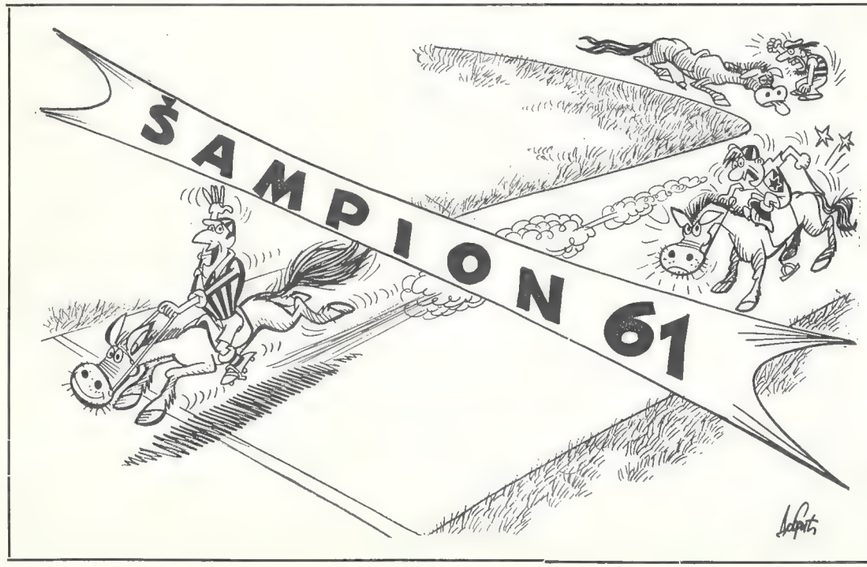

Događaj godine

Prva epizoda

Ništa nije bilo značajnije za fudbalere beogradskih „crno-belih“, sredinom 1961, pa i tokom cele godine, od osvajanja titule šampiona Jugoslavije — po treći put.

Poslednja dva meseca šampionata protekli su veoma burno. Dva najveća favorita i konkurenta bili su večiti rivali — Crvena zvezda i Partizan. Kada je Partizan na šest kola pre kraja prvenstva izgubio od Crvene zvezde (2 : 3), izgledalo je da je trka rešena. Međutim, samo nedelju dana kasnije, fudbaleri Partizana su pobedom nad Hajdukom u Beogradu započeli izvanredan finiš i seriju uspeha. U poslednja tri kola pobeđeni su još i Vojvodina (4 : 0), Sarajevo (5 : 2) i Radnički (4 : 2)!

Dva asa — dve generacije. Ljubiša Spajić, kapiten i centar-half Crvene zvezde u dvoboju sa Vladimirom Kovačevićem, predstavnikom generacije znatno mlađom od Spajićeve (slika gore).

Sa utakmice: Hajduk — Partizan: Branislav Mihajlović i Galić u borbi sa odbranom splićana (slika levo)

Tako je Partizan uspeo da prestigne Crvenu zvezdu i sa jednim bodom prednosti zauzme prvo mesto na prvenstvenoj tabeli. Čak, da je kojim slučajem Partizan imao isti broj bodova sa Crvenom zvezdom, ipak bi sačuvao čelnu poziciju jer je imao izvanrednu gol-razliku (55 : 23)!

U toku 1961. godine bilo je još nekoliko pojedinosti, koje zaslužuju da budu posebno obeležene i pomenute. Drugi najznačajniji momenat je pobeda Partizana na „Turniru šampiona“ organizovanom u čast 50 — godišnjice splitskog Hajduka.

„het-trika“

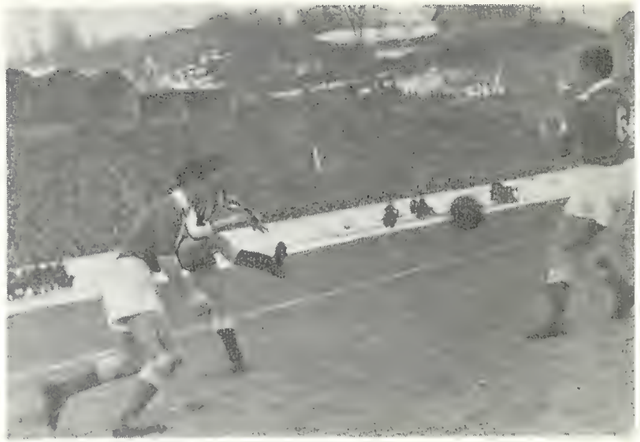

Dva fragmenta sa gostovanja Partizana u Mostaru i Tuzli. Slika levo: Šoškić i nogama i rukama nastoji da spreči lopti put do mreže. Desno: Zvezdan Čebinac svojim karakterističnim centaršutom proigrava saigrače.

Povodom ovog značajnog događaja, jubileja jednog od naših najstarijih i najuglednijih klubova, Hajduka iz Splita, uprave četiri kluba koji su posle drugog svetskog rata osvajale državno prvenstvo: Partizan, Crvena zvezda, Dinamo i Hajduk odlučile su da organizuju turnir. Sve utakmice su odigrane početkom avgusta, neposredno pred početak takmičarske sezone 1961—62. Igralo se po jednostrukom bod-sistemu, ukupno tri kola, u Beogradu, Zagrebu i, najzad, u Splitu.

U prvoj rundi Partizan nije imao sreće — poražen je od Crvene zvezde sa 1 : 0. U drugoj utakmici Hajduk i Dinamo su podelili bodove — 1 : 1.

U drugom kolu, odigranom na zagrebačkom stadionu u Maksimiru, Partizan je u izvanrednoj igri savladao Hajduk s 2 : 0, govolima Kovačevića. Dinamo je po drugi put remizirao, ovog puta sa Crvenom zvezdom — 2 : 2.

Poslednje, finalno kolo, odigrano je u Splitu. Samo Hajduk nije imao šanse da osvoji prvo mesto. U prvom susretu Partizan je ponovo zaigrao kao u najboljim danima i zasluženo pobedio Dinama s 2 : 0. Strelac golova bio je Galić. Ovom pobedom je Partizan dokazao da je sa pravom nosilac titule šampiona. U poslednjoj utakmici „Turnira šampiona“ Hajduk je katastrofalno porazio Crvenu zvezdu s 6 : 1! Partizan je bio prvi sa 4 boda, drugi je bio Hajduk sa 3, treća Crvena zvezda sa istim brojem bodova, ali slabijom gol-razlikom, i najzad Dinamo (2 boda).

Početkom jula Partizan je učestvovao i na jednom manjem, ali takođe zanimljivom, turniru mostarskog Veleža. U prvom kolu Partizan je bio pobeđen od Veleža s 5 : 4 (posle izvođenja jedanaesteraca, u regularnom vremenu rezultat je bio 1 : 1). U drugoj utakmici Dinamo je pobedio Vojvodinu (2 : 0). Dan kasnije, u borbi za treće mesto Partizan je pobedio Vojvodinu s 2 : 1, dok je pobednik turnira postao Dinamo, pobedom nad Veležom — 2 : 1.

Zanimljiv je podatak da je Partizan, osim pomenute dve pobede, nad splitskim Hajdukom imao još jednu do kraja godine! Ovoga puta bilo je to u osmom kolu prvenstvene sezone 1961—62, 15. oktobra u Beogradu. Ponovo je Partizan pobedio sa 4 : 0, kao nekoliko meseci ranije. Bio je to veliki dan Vladice Kovačevića, koji je postigao tri gola. Četvrti gol za „crno-bele“ postigao je Vislavski.

Jednu od svojih najuspešnijih godina Partizan je završio utakmicama u okviru Kupa evropskih šampiona...

Posle dvanaest godina čekanja

Momenat iz onih trijumfalnih dana kada je Partizan tri godine uzastopno osvajao titulu šampiona Jugoslavije. Galić (u skoku) i Vislavski sa odbranom Crvene zvezde (levo) i slavlje Partizanovih navijača posle prve titule. Hiljade razdraganih navijača našlo se na terenu i na rukama su izneseni njihovi ljubimci!

Partizanove „bebe" počele su da se dokazuju. Iako su „crno-beli" doživeli pet poraza, prvak se zvao — Partizan. Novog šampiona odlučio je samo jedan bod — koliko je Partizan imao više od Crvene zvezde. Bio je to trijumf posle 12 godina čekanja. Osvajanje titule prvaka bila je još jedna šansa da se Partizan ogleda u takmičenju za Kup evropskih šampiona. Ponovo je žreb odlučio da prvi protivnik Beograđanima bude prvak Portugala — Sporting iz Lisabona. U gostima — Partizan je izborio nerešen rezultat, a u Beogradu je portugalski šampion poražen sa 2 : 0. Sledeću prepreku Partizan nije mogao da preskoči. Za protivnika je imao ekipu torinskog Juventusa. Italijanski fudbaleri pobedili su u Beogradu sa 2 : 1, a u revanšu sa 5 : 0.

Šoškić

Bio je to period kada Partizan nije oskudevao ni u izboru igrača ni u kvalitetu, ni u titulama! „Crno-beli" su nadmoćno šampioni, imaju standardnu postavu, koja se retko menja, nema više potrebe za pojačanjima. Formira se tim koji će, sa manjim izmenama, igrati tri godine. Veterani su na izmaku...

Dolaze Ognjanović i Stefanović, ali formom ne mogu da se suprotstave „zlatnoj generaciji", nisu standardni. Retko se u ekipi nađe mesta za neku od 22 rezerve. I, dok Matekalovi „dečaci" nose dres prvotimaca, stasava nova garnitura iz podmlatka: V. Milutinović, Petrović, Sliškoviić, Lj. Mihajlović, Damjanović... U ekipi za „stare" više nema mesta, ni nade.

Igrali su:

Šoškić, Sombolac, Jusufi, Radović, Milutinović II, Vasović, Vislavski, Kovačević, Vukelić, Galić i B. Mihailović.

Igrali još:

Kaloperović, Petrović M. (Petra), Miladinović, Milutinović V, Lj. Mihajlović, Sliškoviić, Z. Čebinac, Čurčić, V. Petrović, Jončić, Belin, Hasanagić, Mitić, Damjanović, Petrović Marko, D. Jovanović, Miloradović, Petković, Stojanović, Filipović, Stefanović i R. Ognjanović.

Sombolac

Jusufi

Radović

Milor. Milutinović

Vasović

Vislavski

Kovačević

Vukelić

Galić

Br. Mihajlović

Asovi

JOVAN MILADINOVIĆ

Neobuzdani velikan

Taj Jovan Miladinović, koga niko nije drukčije zvao sem Zoran, bio je verovatno najtalentovaniji, ali gotovo sigurno i najneobuzdaniji poletarac iz ekipe Partizanovih beba. Najbolje ili najgore, to je bila putanja Miladinovića, koga je priroda obdarila u jednom trenu svoje velikodušnosti. A on sam u nezadrživoj strasti sportskog samouništenja, sve je te darove rasuo u bescenje.

Zoran je bio prva „beba", koja je zaigrala među imenima koja su zabeležena kao legendarna — u Partizanovoj navali u društvu sa Hercegom, Milutinovićem, Bobekom i Zebecom. Uskoro su otkrili da je prgavi, samouvereni momčić rođeni igrač srednjeg reda. Pokazalo se da Zoran poseduje moć pronicanja u tuđe namere, da je razarač nemilosrdnog kalibra sa istančanim čulom za savremenu igru. Njegova lopta iz dubine pokretala je manevar polutki i krila. On je navijao ritam kreščenda navale, posedovao je hronometarski tajming lopte, služio se glavom za udarac i za lukavo kombinovanje, a igrao je podjednako sa obe noge, obe zlatne, imao je srce jaguara i dušu kafanskog boema. Nikad nije shvatio niti se prilagodio zakonima života profesionalca. Voleo je noć i sve njene šarene i „slatke" zamke. Tamo je rasipao svoj talenat — najpre kondiciju, zatim tehničku finesu i, najzad, igračku misao. Kao futbalski majstor potrajao je kratko. Brzo je pao u zaborav. A imao je šansu da uđe u anale jugoslovenskog fudbala, ne samo kao iskričavi talenat ovog igračkog podneblja, nego i kao prototip savremenog igrača za kojim se i danas teži.

Strelac sezone

Milan Vukelić

Došao je u Partizan kao centarfor, golgeter. Milan Vukelić se, međutim, nije najbolje snašao, pa su mu poverili drugu ulogu. Postao je igrač za „vezu", što je u mnogome umanjilo njegove realizatorske sposobnosti. Zbog toga je i postigao malo golova . . .

1961. — Ipak je te godine bio najbolji strelac i to sa skromnih 19 pogodaka, što potvrđuje realizatorsku nemoć kluba u to vreme. Međutim, to je bio period sve bržeg prelaženja na „bunker" sistem, kome su se strelci očigledno veoma teško prilagođavali.

Vukelić, kao kapiten Partizana, prima pehar iz ruku Ljubomira Lovrića.

DŽUDO

Klubovi JSD Partizan

Klub mladih šampiona

Džudo klub Partizan osnovan je 1953. godine. Pripojen je teškoatletskoj sekciji, a četiri godine docnije Crvena zvezda i Partizan su se fuzionisali. Godine 1961. džudo klub je opet samostalan i osniva karate sekciju.

Prvi predsednik bio je Markus Danon, a sekretar Branko Kagranović. Sada je na čelu džudo kluba Partizan Alimpije Anđelski, a sekretar je Momir Bugarski.

Džudisti su, iako daleko od očiju hiljada simpatizera ovog sporta, jer su uvek morali da budu u senci „velikih" i popularnijih sportova — vredno radili i beležili zapažene rezultate.

Donedavno džudo klub Partizan bio je nosilac džudo sporta u zemlji, rasadnik najvećih talenata i asova. Najviše zasluga za uspehe, koji su beleženi, pripada najvrednijem članu ovog kolektiva, treneru Svetislavu Ivanoviću Esu, koji je uložio mnogo truda i vremena pripremajući mladiće, koji su izrastali u asove i šampione.

Imena Borivoja Cvejića, koji je osam puta bio prvak države, i Stojana Stojakovića, koji ima samo jednu titulu manje, dobro su poznata u Jugoslaviji, a i u Evropi.

Najveći internacionalni uspesi ovog kluba su drugo mesto na klupskom prvenstvu Evrope, dok je Borivoje Cvejić u San Tropezu, 1959. godine, postao vicešampion Evrope, a samo godinu dana kasnije, na prvenstvu Evrope u Amsterdamu, Stojaković je osvojio dva treća mesta. Posle ovoga ostvarena su još dva podviga. Cvejić je godinu dana kasnije, u Milanu, bio treći, a Stojaković je u Esenu 1963. godine isto tako osvojio bronzanu medalju.

Danas u ovoj ekipi nema više vrhunskih šampiona. Pre nekoliko godina dva najveća asa, Cvejić i Stojaković, preselili su se u novoosnovani džudo klub Student. Partizan je ostao bez istaknutih reprezentativaca, ali ne i bez šampiona. Pod rukovodstvom trenera Svetislava Ivanovića, stigli su mladi i sada je džudo klub Partizan nosilac 34 titule državnog prvaka, koje su osvojili sedamnaestorica najboljih i najvrednijih članova u društvu.

Sada su Slobodan Nikolić, Petar Panić, Mihajlo Vukotić, Slobodan Panić, Savić, na putu, koji vodi ka potpunoj afirmaciji. I imaju sve uslove da postanu istinski šampioni.

Džudo sport je u nas posve mlada sportska disciplina, ali vrlo brzo krči sebi put prema srcima mladih. Jer, ko ne voli da upozna tajne ovog sporta, da bude vešt, hitar, siguran i nepobediv u svakoj prilici . . .

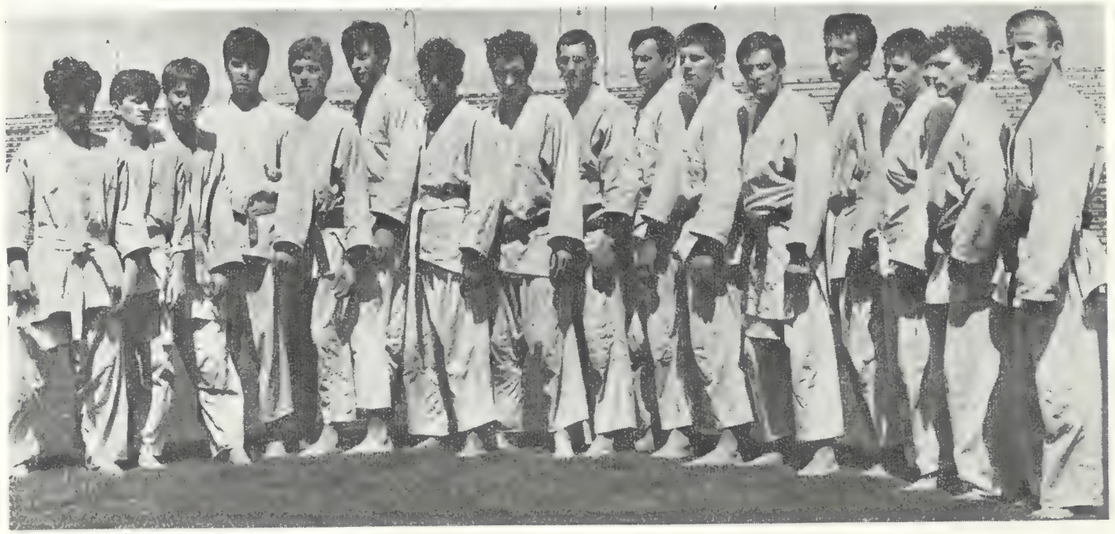

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE	*Prolećni deo*			
	Beograd	12. III	Partizan — Split	5 : 0
	Zagreb	19. III	Partizan — Dinamo	1 : 0
	Beograd	26. III	Partizan — Rijeka	1 : 0
	Beograd	2. IV	Partizan — OFK Beograd	1 : 2
	Beograd	9. IV	Partizan — Velež	3 : 0
	Beograd	16. IV	Partizan — Crvena zvezda	2 : 3
	Beograd	22. IV	Partizan — Hajduk	4 : 0
	Skoplje	30. IV	Partizan — Vardar	1 : 3
	Beograd	14. V	Partizan — Vojvodina	4 : 0
	Beograd	21. V	Partizan — Sarajevo	5 : 2
	Beograd	11. VI	Partizan — Radnički *(Beograd)*	4 : 2
	Jesenji deo			
	Beograd	22. VIII	Partizan — Dinamo	2 : 0
	Beograd	27. VIII	Partizan — OFK Beograd	2 : 1
	Novi Sad	3. IX	Partizan — Novi Sad	0 : 0
	Beograd	10. IX	Partizan — Rijeka	1 : 0
	Banja Luka	17. IX	Partizan — Borac	7 : 4
	Beograd	23. IX	Partizan — Vardar	1 : 3
	Beograd	1. X	Partizan — Crvena zvezda	0 : 0
	Beograd	15. X	Partizan — Hajduk	4 : 0
	Novi Sad	22. X	Partizin — Vojvodina	1 : 0
	Beograd	28. X	Partizan — Velež	3 : 1
	Sarajevo	5. XI	Partizan — Sarajevo	3 : 3
	Zagreb	12. XI	Partizan — Dinamo	0 : 0
PRIJATELJSKE UTAKMICE	Makarska	12. II	Partizan — Zmaj	0 : 1
	Mostar	15. II	Partizan — Velež	2 : 4
	Karlovac	19. II	Partizan — Karlovac	5 : 3
	Zagreb	21. II	Partizan — Elektrostroj	2 : 2
	Beograd	1. III	Partizan — Reprezent. Čuprije	9 : 1
	Kragujevac	5. III	Partizan — Radnički	2 : 1
	Beograd	9. III	Partizan — Beograd	3 : 0
	Beograd	16. III	Partizan — Grafičar	3 : 2
	Niš	1. V	Partizan — Radnički	2 : 3
	Beograd	10. V	Partizan — Polet	5 : 2
	Bor	30. V	Partizan — Bor	7 : 4
	Beograd	14. VI	Partizan — Crvena zvezda	0 : 1
	T. Užice	2. VII	Partizan — Velež *(Mostar)*	4 : 5
	Titovo Užice	5. VII	Partizan — Vojvodina *(Novi Sad)*	2 : 1
	Beograd	30. VII	Partizan — Oml. reprez. Jugosl.	2 : 0
	Čačak	2. VIII	Partizan — Borac	2 : 0
	Sarajevo	6. VIII	Partizan — Sarajevo	2 : 1

	Zagreb	9. VIII	Partizan — Hajduk *(Split)*	2 : 0
	Split	12. VIII	Partizan — Dinamo *(Zagreb)*	2 : 0
	Beograd	14. XII	Partizan — Radnički	3 : 5
	Beograd	17. XII	Partizan — Žarkovo	6 : 2
	Beograd	24. XII	Partizan — BASK	3 : 0
INTERNACIONALNE UTAKMICE	Beograd	22. VI	Partizan — Legija *(Varšava)*	2 : 0
	Beograd	28. VI	Partizan — Vašaš *(Budimpešta)*	0 : 0
	Budimpešta	19. VIII	Partizan — Vašaš	0 : 1
	Rim	30. VIII	Partizan — Lacio	0 : 2
	Lisabon	13. IX	Partizan — Sporting *(Kup evropskih šampiona)*	1 : 1
	Beograd	20. IX	Partizan — Sporting *(Kup evropskih šampiona)*	2 : 0
	Beograd	8. XI	Partizan — Juventus *(Torino)* *(Kup evropskih šampiona)*	1 : 2
	Torino	15. XI	Partizan — Juventus *(Kup evropskih šampiona)*	0 : 5

Napomena: U ovoj godini Partizan nije igrao KUP-utakmice.

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	23	15	4	4	55 : 24
PRIJATELJSKE	22	15	1	6	68 : 38
INTERNACIONALNE	8	2	2	4	6 : 11
KUP	—	—	—	—	—
UKUPNO	53	32	7	14	129 : 73

TABELA PRVENSTVA 1960/61.

1. Partizan	**22**	**15**	**2**	**5**	**53 : 23**	**32**
2. Crvena zvezda	22	13	5	4	38 : 21	31
3. Hajduk	22	13	4	5	34 : 22	30
4. Dinamo	22	10	7	5	36 : 27	27
5. Vojvodina	22	10	3	9	32 : 29	23
6. OFK Beograd	22	8	7	7	30 : 30	23
7. Rijeka	22	10	2	10	32 : 36	22
8. Sarajevo	22	6	6	10	33 : 39	18
9. Velež	22	5	7	10	27 : 39	17
10. Vardar	22	6	5	11	21 : 36	17
11. Split	22	5	6	11	29 : 38	16
12. Radnički	22	4	0	18	33 : 58	8

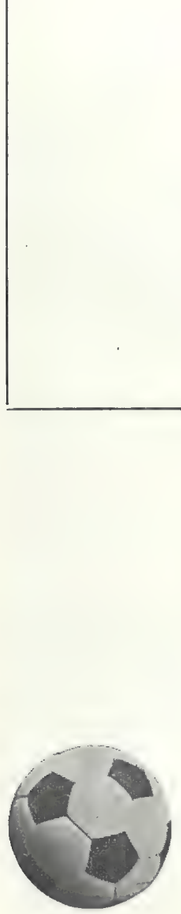

1962.

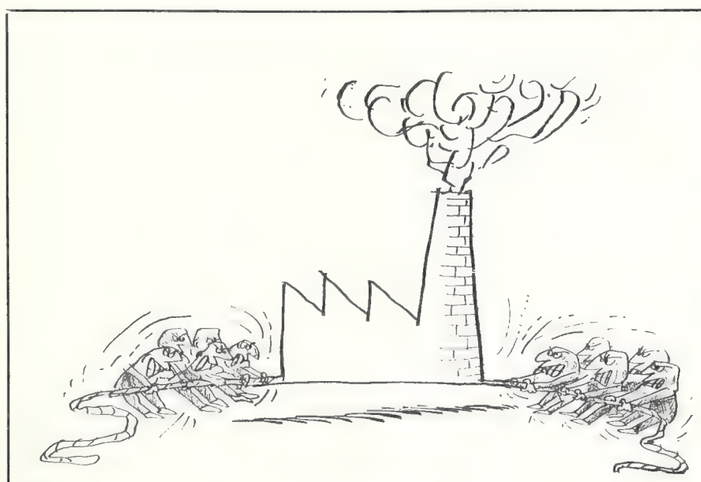

DOMAĆE SPORTSKE IGRE

Događaj godine

Događaj sezone

Svaki odlazak u nepoznatu zemlju je privlačan i poučan. U tom pogledu fudbaleri su izuzetno povlašćeni. Evo jednog fotosa sa povratka iz dalekog puta. Svetozar Vujović (putovao je s Partizanom kao gost i pojačanje) i Joakim Vislavski na aerodromu Beograd sa tradicionalnim meksičkim šeširima.

„Mislim da se mora konstatovati neuspeh Južnoameričke turneje, njena preforsiranost i neplaniranost. Podbacila je u svakom pogledu . . .“ — reči su jednog od govornika na godišnjoj skupštini Partizana 1962. godine. Reči, koje su dugo odzvanjale i taj neuspešni izlet preko okeana učinile kritički obeleženim. Umeo je ovaj klub da podnosi neuspehe, umeo da čestita protivniku i onda kada uz taj stisak nepovratno odlazi titula, ili pehar, kada padaju u vodu jednogodišnji napori, čak i više. Umeo je Partizan, kao što to i danas čini, stoički da prima udarce, da čezne za dobrim rezultatima, ali da krivicu ne svaljuje na pojedince. Međutim, turneja po zemljama Srednje Amerike, januara 1962, predstavlja izuzetak. Jer, klub je doživeo trostruki neuspeh. Nepotreban, bezrazložan, suvišan.

Otišlo se na put kao na izlet i ekskurziju. Nikom ni palo na pamet nije, neposredno pred polazak, da detaljno izmeri šanse i mogućnosti, da vidi koliko ta turneja objektivno donosi.

Bio je to period neposredno pred izbor novog rukovodstva Partizana, vreme kada je jedna mlada i internacionalno fudbalski neafirmisana generacija želela da se dočepa slave, da se dvadesetak dana preseli u toplije podneblje. Niko nije imao snage da se suprotstavi toj želji Jusufija, Vasovića, Čebinca . . . To je bila šansa i za neke ljude iz rukovodstva, pa je oberučke prihvaćena ponuda menadžera, iako ta turneja Partizanu nije donosila ništa. Naprotiv . . . Za dvadesetak dana odigrano je šest utakmica. Nepripremljeni i nekompletni Partizan (neki prvotimci su bili povređeni, a Vujović iz Sarajeva, koji je zatražen kao pojačanje, nije otputovao) nije mogao da se suprotstavi ni osrednjim protivnicima. Jugoslovenski šampion, tim budućnosti, ekipa toliko hvaljena i nagoveštavana — morala je da položi oružje i pred jedva znanim Bolivarom — dva puta! — (0 : 2 i 1 : 2), da doživi dva neuspeha (oba sa 1 : 2) protiv Čera i selekcije Antafagoste . . . Za utehu nisu pomogle ni dve pobede (prva od 2 : 0 protiv Olvejs Redija), mada je jedan čuveni i na toj turneji jedini veliki protivnik, prvak Čilea Kolo-Kolo, napustio teren poražen sa 3 : 1.

Međutim, nije jedino rezultatski neuspeh bio razlog za kritički osvrt. Finansijski efekat turneje bio je daleko ispod očekivanja. U kasu je uneta mala dolarska svota, jedva su pokriveni troškovi. Toliko se moglo zaraditi i sa nekoliko prijateljskih mečeva u zemlji.

Jedina uteha: ekipa se na vreme (oko 1. februara) vratila sa turneje, pa je ostalo dovoljno vremena da se tim pripremi za start u prvenstvu. Taj januarski put preko Atlantika ostao je nemio događaj i balast upozorenja pred svaku dužu turneju. I blagovremena pouka klubu.

Realno je bilo očekivati, posle neplanske i rezultatski kritične turneje, da će Partizan olako prokockati titulu jesenjeg prvaka i sjajan bilans. U toj polusezoni ekipa je igrala izvrsno i doživela samo jedan poraz. Međutim, tim talenata i nadahnuća umeo je ponovo da iznenadi — svojom hirovitošću, snagom, mogućnostima. Bila je to generacija koja je i bez treninga mogla da pobedi. Samo ako se „zainati“!

Furiozan je bio taj početak! Umesto neuspeha, usledila je serija od pet uzastopnih pobeda. OFK Beograd, Novi Sad, Rijeka, Borac i Vardar bili su pobeđeni. Partizan je nastavio jesenju simfoniju, a igra protiv Banjalučana (5 : 0) bila je jedna od velikih kreacija Fahrudina Jusufija. Tog dana, 24. marta na stadionu JNA, Knez, Kasumović i drugovi „zaboravili“ su na napad. Nisu imali vremena, jer Jusufija ni dvojica nisu mogli da zadrže. Bila je to velika uloga beka na poziciji krila, konačni nagoveštaj da tada talentovani Jusufi izrasta u najmodernijeg beka Evrope.

I, kada se to najmanje očekivalo, poneseni uspesima i superiornošću, saznanjem da su tako mladi stigli na fudbalski Olimp, igrači Partizana prepustili su se samozadovoljstvu. Došlo je i do nekih manjih trzavica u stručnom štabu. Crvena zvezda je to iskoristila. Prednost od šest bodova se začas istopila.

Lađa uspeha počela je naglo da skreće sa prave staze. Veležu, Vojvodina i Hajduk postali su talasi pred kojima je „crno-bela“ posada bila nemoćna, a njihov čamac bio prevrnut. Tri poraza zaredom bilo je previše i za slabiju ekipu. Odjednom, ti superiorni i premoćni momci ostali su bespomoćni, razoružani i obeshrabreni. Brod trijumfa našao se na ivici havarije..

I, onda, nova igra sa nervima i mogućnostima, novi skok i preokret. Dečački izazovno i neodgovorno, pustili su protivnika da ih stigne, da bi u neodoljivom finišu prvi stigli na cilj. Bila je to druga uzastopna titula.

Sve im je bilo oprošteno. I neuspeh na turneji, i dvostruko poigravanje nervima simpatizera. Na pobedničkom jarbolu vila se crno-bela zastava, a to je konačno, i bilo najvažnije.

Ovo su (turneja u Srednjoj Americi i prvenstvo) samo dva detalja, pokazatelji malih slabosti i vrlina, ali prevashodno dokaz velikih mogućnosti i hirovitosti jedne generacije (što će se kasnije potvrditi), koja je neodoljivo i nadmoćno zakoračila na fudbalsku pozornicu.

Fudbalski grč na licima Radovića i Bore Kostića u borbi za loptu.

Pamti se

Sačuvana titula

Prolećni deo prvenstva 1961/62, u finišu, omogućio je da se Crvena zvezda približi Partizanu, ali su „crno-beli", ipak, uspeli da sačuvaju titulu. Odlučio je poslednji susret sa Sarajevom.

Početak sezone protekao je u dominaciji Partizana. Doživljen je samo jedan poraz, od Železničara u Sarajevu, a dva puta „crno beli" su igrali nerešeno — sa Dinamom i Sarajevom. Titula je osvojena ubedljivo, Partizan je sačuvao primat najboljeg tima Jugoslavije. Beograđani su osvojili 31 bod, a drugoplasirana Vojvodina zaostala je čak za pet bodova!

Partizan je ove godine učestvovao u dva velika takmičenja — Srednjoevropskom kupu i Kupu evropskih šampiona. U SE kupu izvojevana je samo jedna pobeda, nad budimpeštanskim MTK, ali su se Mađari u četvrtfinalu revanširali s 4 : 1. Kup šampiona nije doneo, ni u trećem pokušaju, uspeh: prvak Bugarske, sofijski CDNA, trijumfovao je u oba susreta. Ako se poraz Partizana mogao i očekivati u Sofiji rezultat od 1 : 4 u Beogradu primljen je kao prava senzacija.

Rukovodioci kluba čestitaju Brunu Belinu 400 utakmicu u dresu Partizana.

Najbolja jedanaestorica

Šoškić

Lj. Mihajlović

Staro je pravilo fudbala — tim koji pobeđuje ne menja se. Tog pravila držao se i stručni tandem Bobek— — Mihajlović, koji je, šampionskom titulom i nizom odličnih rezultata, nagovestio blistavu budućnost generacije koju su vodili. Bio je to tim koji je ostvario het-trik u nacionalnom prvenstvu, mlada i poletna ekipa, koja je imala i mladost i iskustvo.

Vasović

Vislavski

Jusufi

Imao je stručni štab na raspolaganju preko 30 fudbalera, nekoliko potencijalnih velikana, ali je retko pravio eksperimente. Skoro čitave godine igrao je isti sastav, izuzev manjih odstupanja. A u rezervi su bili i takvi talenti kao Z. Čebinac, Hasanagić, Bečejac, Bajić... Rudinski je došao iz C. Zvezde, a nešto ranije i talentovani Bečejac. Sve ostale snage bile u iz sopstvenih redova.

Kovačević

A ova jedanaestorica nisu imali dostojnog konkurenta na putu ka drugoj uzastopnoj tituli šampiona:

Šoškić, Lj. Mihailović, Jusufi, Radović, Milutinović II, Vasović, Vislavski, Kovačević, Vukelić, Galić i B. Mihailović.

Radović

Vukelić

M. Milutinović

Igrali još:

Z. Čebinac, Sombolac, D. Jovanović, Hasanagić, Milutinović V., Jončić, Rajić, Ćurčić, Bečejac, Slišković, Damjanović, Petrović M. (Petra), Miloradović, Eskić, Jankulovski, Belin, Petrović, V. Kranjčić, Bajić, Rudinski i Mitić.

Galić

Br. Mihajlović

Asovi

VLADIMIR KOVAČEVIĆ

„Poslovođa“

Taj momčić je učinio svoje prve karakteristične korake za loptom na livadama svoje mahale u Ivanjici. Na žalost, nikad nije izrastao do prave momčine. Minijaturnih proporcija, skladne nežnosti, koja mu je i dala deminutiv Vladica, bio je najsuptilniji igrački talenat u ekipi Partizanovih „beba“. Mada fizički tanan, bio je produžetak jedne vanredne jugoslovenske škole, u kojoj su tehnika i šahovska kombinatorika bile muze za igru mađioničara.

Publika mu je dala ime „poslovođa“, što je značilo dirigent, konstruktor, graditelj igre. Umeo je da očara igrom neočekivanih poteza i šuteva kojima je odlučivao utakmice. U kritičnim trenucima bio je u stanju da preokrene situaciju.

Kada se zna kako je surova, fizička bila evolucija savremenog fudbala, samo raste divljenje za Vladicu, koji je jedva dostizao šezdeset kilograma, a upao usred velike izmene od tehničke ka atletskoj igri. Suptilna nervno-mišićna koordinacija pretvorena u izuzetno osećanje lopte, a sve to stavljeno u službu visoke igračke inteligencije, eto objašnjenja kako je minijaturna fudbalska kondicija Vladimira Kovačevića mogla da se održi u surovostima savremenog fudbala. Bio je to fudbaler sa najširim repertoarom udaraca nogom i glavom, velemajstor fudbalskog šaha, ali i treći na listi Partizanovih golgetera svih vremena. Ostao je veran Partizanu do odlaska u inostranstvo da bi mu se vratio, i opet otišao.

Vladica Kovačević: dirigent, konstruktor, graditelj igre.

Trener

STJEPAN BOBEK

Demonstrator za udžbenike

Kada je, godinu, dana, Stjepan Bobek bio trener državne reprezentacije, Dragan Džajić je u jednom nevezanom razgovoru rekao: „Tek sada vidim koliko u fudbalu ne znam!“ Mislio je tu na ono što mu je nekad nenadmašni fudbaler pokazao, na samo jednom treningu!

Stjepan Bobek je relativno mlad stručnjak, ali je u svom pozivu umeo na najbolji način da primeni svoje iskustvo i bogato fudbalsko majstorstvo. U radu sa fudbalerima, Bobek je strateg i taktičar, pedagog i savetodavac, ali je ostao ono što je bio — nenadmašan u radu sa loptom. Znao je da uradi sve sa loptom, trudi se da tome nauči i fudbalere koje trenira. Umeo je neuporedivo da pronalazi i najsuptilnija rešenja, da doda loptu i na 40 metara. Kao trener traži, skoro uvek, takve igrače (Petrović, Đorđević . . .), oslanja se na maštovitost. Možda je i to razlog što fizička kondicija nikada nije bila ubojito oružje ekipe koju je trenirao, što je nadigravanje i raznovrsnost rešenja u toku igre njegov osnovni trenerski moto.

Počeo je karijeru u Partizanu, ali se posle nekoliko meseci trenerskog rada obreo u varšavskoj Legiji. I na svom debiju postigao odlične rezultate. Posle smrti trenera Špica, Bobek je, sa Mihajlovićem, preuzeo Partizan. I bio jedan od najzaslužnijih za tri titule prvaka i dominaciju naših fudbalera od 1960. do 1963. u jugoslovenskom fudbalu. Dogradio je Matekalove „dečake“, bio uspešan stručnjak kao što je bio i igrač. Otišao je u Grčku (Panatenaikos), da bi i tamo brao lovorike.

Najbolji strelac

Milan Galić

Rasan gol-igrač, sa Bobekom najbolji strelac reprezentacije. Ipak, Milan Galić u Partizanu nije blistao kao strelac, nešto zbog čestih povreda, a nešto zbog specifične uloge i naročito budnog čuvanja od strane protivničkih igrača, koji mu nisu dali da se izrazi kao golgeter. Samo jedne godine je bio na čelu liste strelaca! 1962. — Postigao je za Partizan 29 golova. To je samo prividno skroman bilans, jer je to godina svetskog prvenstva, kada je i klupskih utakmica bilo manje. Najzad, klubovi su igrali suviše zatvoreno, pa su visoki rezultati bili retkost.

Skupština

Kritika južnoameričke turneje

Bila je to jedna od relativno mirnih skupština. Izabrano je novo rukovodstvo, dotadašnji potpredsednik Dimitrije Pisković je izabran za predsednika. Bilo je protivurečnih stavova. No, sastanak je protekao u atmosferi komplimenata i priznanja za osvojenu titulu prvaka.

Međutim, uspesi nisu „uspevali“. Odato je priznanje Šoškiću i Jusufiju, za godinu briljantnih igara. Partizan je imao šest reprezentativaca na svetskom prvenstvu u Čileu . . . Sve to nije sprečilo osvrt na brojne ostavke i promene u dve ranije godine, u stručnom štabu — kada su otišli Opavski i Petrović, kada je došlo do smene Atanackovića i Jovanovića.

Stručni štab Nenezić—Bobek—Mihajlović je bio dobro komponovan. Ipak . . .

Na ovoj skupštini je veoma ozbiljno i trezveno analiziran januarski put preko Atlantika. Skoro svi su se složili da je turneja po Južnoj Americi bila nepotrebna, slabo organizovana i rezultatski neuspešna. Bila je to zrela i dobronamerna kritika, korisna baš zbog toga što je došla u vreme odličnih rezultata u zemlji. Blagovremeno iskustvo i smernica novom rukovodstvu, koje je tada izabrano . . .

A na toj, devetoj po redu, skupštini, održanoj 22. marta 1962. godine, u Upravnom odboru, od 15 članova, još nema aktivnih igrača.

Slobodan Stojanović, generalni sekretar FSJ pozdravlja godišnju skupštinu fudbalskog kluba Partizan. Desno, na slici, članovi radnog predsedništva.

Upravni odbor: Dimitrije Pisković *(predsednik)*, Mišo Drecun, Ljubomir Ivković, Božo Vođević, Milorad Jeftović, Mića Jović, Blažo Misajlovski, Mirko Nenezić, Ilija Radaković, Steva Stojaković, Stojadin Stojković, Milomir Strizović, Velimir Savić, Ivan Turčinović, Čedomir Džomba.

Nadzorni odbor: Petar Babić, David Lašević, Ratko Čolić, Risto Milošević, Dušan Kovrlija.

PLANINARSTVO

Klubovi JSD Partizan

Masovnost — osnovni cilj

Planinarska sekcija Partizan osnovana je 3. marta 1950. godine, da bi gidnu dana kasnije prerasla u klub, kroz koji je za dve decenije postojanja prošlo nekoliko hiljada članova. Od prvog dana postojanja cilj ovog kolektiva bio je da postigne veću masovnost, tj. okupljanje što većeg broja ljubitelja prirodnih lepota, koji bi imali priliku da putem izleta, pohoda i tabora i sportskih takmičenja, upoznaju lepote naše zemlje.

Veliki je broj savladanih vrhova, a još veći broj osvojenih prvenstava države, Srbije i Beograda. Tako su planinari Partizana 22 puta bili šampioni na prvenstvenim takmičenjima, a 15 puta su zauzeli drugo mesto.

Što se tiče kup-takmičenja, ovaj kolektiv je do sada četiri puta osvajao Kup „20. oktobar" grada Beograda. Veliki je broj prvih mesta osvojenih i na lokalnim takmičenjima.

Osvojeni su najviši vrhovi u Jugoslaviji: Triglav (2.863 metra), Belašnica (2.067 metara), Durmitor; zatim mnogobrojni grebeni Šare, Jastrepca, Vršića, Mojstrovke, Jelovaca, Doline Trente, Ljubišna. Organizovani su mnogobrojni pohodi tragovima partizanskih odreda, na Kopaonik i Tjentište, na Julijske i Kamničke alpe.

Veliki uspeh Planinarski klub Partizan je postigao na orijentacionom takmičenju 1954. godine na Tari, gde je održan slet planinara. Po prvi put je osvojeno prvenstvo Jugoslavije, a ekipa je nastupila u sastavu Bolto Orač, Andrija Popović, Veselin Maksimović, Vladimir Živković i Ljubomir Živković. Isti ovaj sastav uspeo je 1955. godine da sačuva titulu prvaka.

Sledeće prvenstvo Srbije održano je 1957. godine na Crnom Vrhu, gde je klub ponovio uspeh iz prethodne sezone. Iste godine Partizan je osvojio i prvenstvo Crne Gore, u orijentacionom krosu.

Na šestom sletu planinara Jugoslavije 1958. godine, koji je održan na Sutjesci, naši planinari su osvojili naziv najbolje ekipe u zemlji. U konkurenciji 26 ekipa iz cele zemlje, na stazi dugoj 56 kilometara — koja je vijugala kroz teško pristupačne kanjone Sutjeske — vodila se bespoštedna borba za što bolji uspeh. Ekipa u sastavu: Andreja Popović, Miloje Đorđević, Ratko Cvijanović, Slobodan Kostić, i Predrag Janičijević savladala je sve prepreke, postigavši tako najveći uspeh od kako je klub osnovan.

Posle velikih uspeha i osvojenog prvenstva Jugoslavije 1965. godine, dolazi do naglog slabljenja kvaliteta ovog kolektiva, tako je 1966. godine ekipa zauzela tek četvrto mesto u zemlji. Nedovoljno materijalnih sredstava i odlazak nekolicine najboljih planinara u JNA, doveli su do neželjenog pada. Iz ovog su proistekle posledice — planinari Partizana nisu mogli da učestvuju na prvenstvima Jugoslavije 1967, 1968. i 1969. godine, jer nisu uspeli da se kvalifikuju za završna takmičenja.

Interesantno je spomenuti da je planinarski klub vro aktivan i u drugim vidovima delatnosti. Tako je pri Planinarsko-smučarskom savezu Beograda osnovan Speleološki odsek, čiji su svi članovi Planinarskog kluba Partizan. Njihov cilj je istraživanje raznih pećina i jama, uvala i vrtača. Rezultati koji se dobijaju posle istraživanja, dostavljaju se Zavodu za zaštitu prirode Srbije. Treba istaći i to da su planinari Partizana sačinjavali tehničku ekipu, koja je spustila Milutina Veljkovića u pećinu Samar, kod Svrljiga — čoveka koji je oborio svetski rekord u dužini boravka pod zemljom.

Kroz Planinarski klub Partizan prošlo je nekoliko hiljada planinara. Taj broj je znatno opao zbog teške materijalne situacije. U jubilarnoj godini JSD „Partizan" planinarski klub u svojim redovima ima oko 120 aktivnih članova, među kojima ima i asova kao što su: Petar Bakić, Stanislav Žolnaj, Bratislav Patrnogić, Tomislav Ćosić, Branislav Božović, Milorad Bakić, Stadoje Kusicki, Slobodan Gočmanac, Ljubim Kočovski, Mile Korać, Branka Pavlović i drugi.

Za sve ove izvanredne uspehe postignute kako na sportskom planu, tako i na planu omasovljenja, svakako su najzaslužniji amaterski radnici: Stevan Ivanović, jedan od osnivača kluba, Leopold Trantura, Radmila Volanović, kao i sadašnji predsednik Ratko Cvijanović jedan od članova ekipe, koja je 1958. godine osvojila prvenstvo Jugoslavije.

Planinari (gore) i smučari Partizana na treningu.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE	*Prolećni deo*			
	Beograd	4. III	Partizan — OFK Beograd	2 : 1
	Beograd	11. III	Partizan — Novi Sad	1 : 0
	Rijeka	18. III	Partizan — Rijeka	3 : 1
	Beograd	24. III	Partizan — Borac	5 : 0
	Skoplje	11. IV	Partizan — Vardar	1 : 0
	Beograd	18. IV	Partizan — Crvena zvezda	1 : 1
	Split	15. IV	Partizan — Hajduk	0 : 1
	Beograd	22. IV	Partizan — Vojvodina	2 : 3
	Mostar	29. IV	Partizan — Velež	2 : 3
	Beograd	2. V	Partizan — Sarajevo	2 : 1
	Jesenji deo			
	Zagreb	19. VIII	Partizan — Dinamo	3 : 3
	Tuzla	26. VIII	Partizan — Sloboda	2 : 0
	Beograd	2. IX	Partizan — Velež	4 : 1
	Sarajevo	9. IX	Partizan — Željezničar	1 : 2
	Beograd	23. IX	Partizan — Vojvodina	4 : 3
	Rijeka	7. X	Partizan — Rijeka	2 : 0
	Beograd	21. X	Partizan — Budućnost	3 : 0
	Beograd	28. X	Partizan — Crvena zvezda	5 : 0
	Beograd	11. XI	Partizan — OFK Beograd	2 : 1
	Sarajevo	18. XI	Partizan — Sarajevo	1 : 1
	Beograd	25. XI	Partizan — Novi Sad	5 : 1
	Niš	2. XII	Partizan — Radnički	1 : 0
	Beograd	9. XII	Partizan — Hajduk	4 : 1
PRIJATELJSKE UTAKMICE	Sr. Mitrovica	18. II	Partizan — Srem	3 : 3
	Subotica	21. II	Partizan — Subotica	3 : 3
	K. Mitrovica	25. II	Partizan — Rudar	4 : 2
	Subotica	14. VI	Partizan — Spartak	6 : 3
	Beograd	25. VII	Partizan — BASK	2 : 0
	Valjevo	29. VII	Partizan — Reprez. Valjeva	3 : 1
	Petrinja	20. VIII	Partizan — Reprez. Petrinje	6 : 1
	Ivanjica	4. IX	Partizan — Javor	9 : 2
	Beograd	14. IX	Partizan — Student. reprez.	4 : 1
	Zadar	17. XII	Partizan — Zadar	7 : 0
INTERNACIONALNE UTAKMICE	La-Paz	7. I	Partizan — Bolivar	0 : 2
	La-Paz	10. I	Partizan — Bolivar	1 : 2
	La-Paz	14. I	Partizan — Olvejz Redi	2 : 0
	Santiago	20. I	Partizan — Colo-Colo	3 : 1
	Antafagosta	21. I	Partizan — Reprez. Antafagoste	1 : 2
	Montevideo	27. I	Partizan — Čero	1 : 2
	Beograd	13. V	Partizan — Banjik *(Srednje evropski kup)*	2 : 2
	Ostrava	20. V	Partizan — Banjik *(Srednje evropski kup)*	1 : 1
	Bergamo	27. V	Partizan — Atalanta *(Srednje evropski kup)*	3 : 3

KUP UTAKMICE

Beograd	3. VI	Partizan — Atalanta *(Srednje evropski kup)*	2 : 2
Beograd	10. VI	Partizan — MTK *(Srednje evropski kup)*	2 : 1
Budimpešta	17. VI	Partizan — MTK *(Srednje evropski kup)*	1 : 4
Minhen	3. VIII	Partizan — Bajern *(Minhen)*	3 : 5
Kan	6. VIII	Partizan — Kan	3 : 2
Vitel	12. VIII	Partizan — Rema	2 : 2
Sofija	19. IX	Partizan — CDNA *(Kup šampiona)*	1 : 2
Beograd	3. X	Partizan — CDNA *(Kup šampiona)*	1 : 4
Atina	26. XII	Partizan — AEK	1 : 2
Atina	28. XII	Partizan — Olimpiakos	1 : 1
Atina	30. XII	Partizan — Panatenaikos	4 : 1
Tuzla	11. II	Partizan — Sloboda	0 : 1
Split	16. XII	Partizan — Hajduk	1 : 3

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	23	16	3	4	55 : 23
PRIJATELJSKE	10	8	2	—	47 : 16
INTERNACIONALNE	20	5	6	9	35 : 41
KUP	2	—	—	2	1 : 4
UKUPNO	55	29	11	15	138 : 84

TABELA PRVENSTVA 1961/62.

1. Partizan	**22**	**13**	**5**	**4**	**42 : 22**	**31**
2. Vojvodina	22	9	8	5	30 : 25	26
3. Dinamo	22	10	5	7	36 : 23	25
4. Crvena Zvezda	22	9	6	7	35 : 25	24
5. Hajduk	22	8	8	6	30 : 30	24
6. OFK Beograd	22	7	8	7	37 : 28	22
7. Sarajevo	22	6	10	6	37 : 40	22
8. Rijeka	22	5	12	5	17 : 21	22
9. Velež	22	7	6	9	29 : 35	20
10. Novi Sad	22	7	5	10	27 : 40	19
11. Vardar	22	7	4	11	30 : 37	18
12. Borac	22	3	5	14	26 : 50	11

1963.

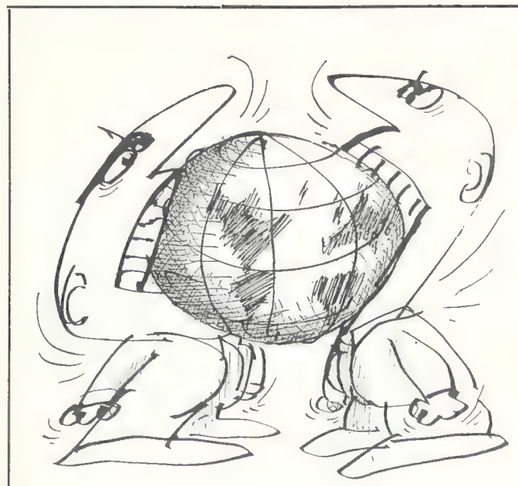

KUBANSKA KRIZA

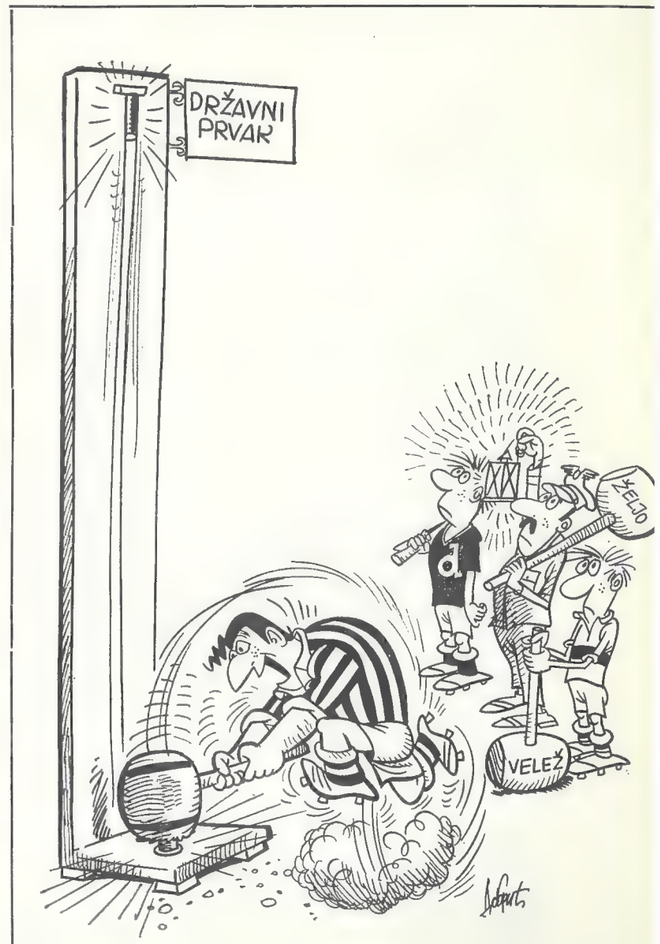

Događaj godine

Pehar od suvog srebra

Krajem avgusta 1963. na pariski aerodrom „Orli“ spustila se Karavela marokanske avionske kompanije. Pažnju službenih organa i radnika i brojnih putnika privukla su dva snažna momka, koji su sa dosta napora nosili veliki srebrni pehar, koji se presijavao na suncu.

Pehar je bio visok metar i dvadeset santimetara i težak 45 kilograma. Bio je od čistog srebra, a vrh mu je bio od zlata. Ovaj dragocen trofej fudbaleri Partizana su osvojili na turiru u Kazablanci.

Fudbalski savez Maroka je, u cilju unapređenja fudbala u zemlji, svake godine organizovao velike međunarodne turnire. Bili su to u stvari, turniri asova iz Evrope. Gostovali su Real iz Madrida, Benfika, Honved, Mančester, Inter, reprezentacija SSSR...

Došao je red i na Partizan. I to ne slučajno. „Crno-beli“ su za sobom

Zadovoljna lica posle osvojenog pehara u Kazablanci. To je bio prolog za kasnije uspehe Partizana u Kupu šampiona Evrope.

imali reputaciju trostrukog šampiona Jugoslavije. Bilo je to u početku leta 1963. godine.

Konkurencija je bila jaka. Pored Partizana učestvovao je i tadašnji prvak Francuske Monako, sa šest reprezentativaca, Real iz Saragoze, finalist kupa Španije sa tri reprezentativca, i domaći RAF, u stvari selekcija Maroka koja je iz godine u godinu, baš zahvaljujući ovakvim turnirima, bila sve bolja i držala primat u Africi.

Finansijski uslovi za učešće na takmičenju su bili povoljni, a pobednik je, pored toga, dobijao zaista dragocen i skup trofej.

Beograđani su za prvog protivnika imali šampiona Francuske. Posle dramatične utakmice — u regularnom vremenu meč se završio bez odluke — 2 : 2. Ni produžetak nije dao pobednika, jer su oba tima — i Partizan i Monako — postigla još po dva gola.

Prema propozicijama pobednika je trebalo da odrede jedanaesterci. Po domaćim propisima jedan fudbaler je mogao da izvede svih pet prvih udaraca sa bele tačke. Razumljivo, tog zadatka se prihvatio Kovačević. Prva tri udarca je milimetarskom tačnošću smestio poluvisoko pored desne golmanove stative. Potom je četvrti udarac poslao na suprotnu stranu, a peti, opet neodbranjivo, na desnu golmanovu stranu. Vratar Monaka se kod prva tri udarca praćakao, trudio, a kasnije je rezignirano gledao kako lopta pogađa mrežu, jer mu je bilo jasno da pred sobom ima majstora za jedanaesterce. I, tako je Partizan poveo sa 5 : 0. Na redu su bili Francuzi. Na gol je stao Šoškić. Čuveni Teo je u prvom pokušaju savladao Partizanovog golmana. Ali, prilikom drugog pokušaja Šoškić ga je „pročitao“ i dobro plasiranu loptu čvrsto ščepao svojim rukama.

Na taj način „crno-beli“ su postali finalisti. U finalu ih je očekivao Real iz Saragoze, koji je tek u produžetku, eliminisao borbeni domaći tim.

Finale je bilo uzbudljivo. U regularnom vremenu nije bilo pobednika, jer se meč završio rezultatom 2 : 2. U produžetku je Partizan zaigrao kao da je utakmica tek počela. U 115. minutu Čebinac započinje akciju. Lopta dolazi do Galića, pa Kovačevića koji je hitro šalje do Bečejca koji iz punog trka, sa 20 metara, šalje loptu u same rašlje gola.

Samo dva minuta kasnije Galić pogađa stativu, odbijenu loptu prihvata Kovačević i nesebično je dotura Galiću. Ovog puta nije bilo greške, mreža Reala se zatresla i Partizan je postao pobednik ovog jakog internacionalnog turnira.

Partizanovi fudbaleri zasluženo su pobedili na ovom turniru. Iz ruku Marokanskog suverena Hasana II, primili su srebrni pehar.

Dva velika igrača: Kovačević i Galić

Pamti se

Treća godina superiornosti

Nijedan jugoslovenski tim nije, dotada, uspeo da tri puta uzastopno osvoji titulu šampiona. To je pošlo za rukom fudbalerima Partizana, koji su i po treći put osvojili naziv najboljeg.

Šoškić, Jusufi, Miladinović, Vasović, Galić, Čebinac... toliko su bili superiorni da su, u 26 susreta, doživeli samo dva poraza! Dinamo je osvojio drugo mesto sa 35 bodova, sa pet bodova manje od Partizana.

Već u trećem kolu jugoslovenski šampion oprostio se od takmičenja u Kupu evropskih šampiona. Prvi protivnik, prvak Kipra Anorthozisa iz Famaguste doživela je dva poraza. Protiv prvaka Luksemburga, Ženesa u Ešu, Partizan je izgubio sa 2 : 1, a u Beogradu je pobedio sa 6 : 2.

Vredniji rezultat zabeležen je u prijateljskom susretu protiv Santosa u Strasburu — 1 : 1, a postignut je i izvanredan uspeh, na turniru u Kazablanci, gde je Partizan pobedama nad Monakom i Realom iz Saragoze osvojio veliki pehar.

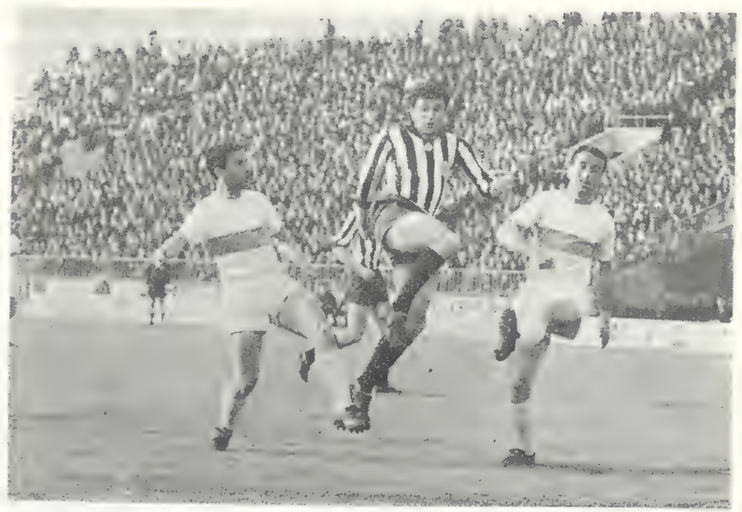

Galić je bio i ostao najveća prepreka za svakog protivničkog odbrambenog igrača, posebno golmane, jer je posedovao raskošan talenat i čulnost za fudbal. Ovo je trenutak kada između dva protivnička igrača odmerenim udarcem postiže gol (slika gore).

Navijači Partizana zastavama pozdravljaju pobedu svojih ljubimaca. Desetine hiljada gledalaca najbolje govore o popularnosti „crno-belih" i njihovom magičnom dejstvu na mase.

Najbolja jedanaestorica

Jurišali su „crno-beli" na treću titulu i — uspeli da je osvoje. Taj tim je plenio simpatije i gledaoce, nosio do svog zenita. Sazrevala je jedna generacija, stizala polako do svog zenita. I, kako to obično biva, arenu su polako ali neumitno, napuštali oni manje kvalitetni, prosečniji, sa manje ambicija...

Stručno rukovodstvo Partizana izvršilo je nekoliko promena, jer se u tim vratio Sombolac, Lj. Mihajlović se dobro snašao u dresu sa brojem 5, iz tima je ispao B. Mihajlović, a Čebinac se nametnuo. Bila je to već navala nazvana — želja. Najzad, Hasanagić konačno dobija šansu i majstorski je koristi... Najmlađi Milutinović zamenjuje Radovića, tako i treći član ove fudbalske porodice uspeva da obuče „crno-beli" dres. A još 22 igrača su čekali svoju šansu, u retkim prilikama je i dobijali.

Bila je to generacija u kojoj su kvaliteti bili izjednačeni, često su odlučivale nijanse, ukusi. Ipak, Bobek i Mihajlović su najviše verovali u ovu postavu:

Šoškić, Sombolac, Jusufi, V. Milutinović, Lj. Mihajlović, Vasović, Z. Čebinac, Kovačević, Hasanagić, Galić, i Vislavski.

Igrali još:

Vukelić, Bečejac, Jovanović, Rudinski, Bajić, Jončić, Mitić, Slišković, Miladinović, Ćurčić, Radović, Milutinović II, Damjanović, Rajić, V. Petrović, Petrović M. (Petra), Foljan, Jankulovski, Mihailović B., Brovina, Milanović i ***Davidović.***

Šoškić

Sombolac

Jusufi

B. Milutinović

Lj. Mihajlović

Vasović

Z. Čebinac

Kovačević

Hasanagić

Galić

Vislavski

Asovi

VELIBOR VASOVIĆ

Razarač bez premca

Taj Vaske, Velibor Vasović, imao je čudnu strast: nikada o sebi nije govorio lepo. Pri tom bio je oštar borac, ali druge nije povređivao, bio je egoista, koji je umeo da se založi za ekipu, za klub, za druga. I danas je u stanju da kritikuje neku zvezdu, ali da u postskriptumu doda kako ni o sebi samom ništa naročito dobro ne misli.

Ništa kod Vasovića nije bilo čisti dijamant: brzina — brz nije bio, tehnika, a ne, ta ga je odista mimoišla. Šut, pas, ili možda kombinatorika? Ne trudimo se. Kod njega nije bilo onih fudbalskih svojstava koje su na tako visokoj ceni u našem podneblju. Sve što je izraziti razarač, fajter postigao bilo je u sprezi borbenosti i pameti: gazile su po igralištu i u životu na masivnim, čvrstim nogama, na besprekornoj kondiciji i realističkoj proceni situacije.

To je bio, i još uvek je igrač, koji se ne povređuje! Treneri su maštali da imaju u ekipama jedanaest Vasovića — rezerve im tad ne bi bile potrebne. Njegova borbenost imala je uvek i samo jedan napon — najviši.

Vaske je bio rođeni kapiten. Vođa ekipe. Umeo je u kritičnim trenucima da podmetne nogu tamo gde drugi ne bi ni đon, i da okrene situaciju od poraza ka pobedi. Ali, znao je da zaseje razdor među saigračima makijavelističkom veštinom. Čudni su demoni koegzistirali u njemu. Biti njegov trener bila je najgora ili najbolja stvar, već prema tome da li ste mu bili u volji.

Vasović je ostao moderni profesionalac: račundžija kad se cenka, neustrašiv kad se bori, uvek besprekorne kondicije. Njegova autoritativnost dovela ga je do čina kapitena holandskog Ajaksa. To je igrač koga će na svim terenima sveta vrlo ceniti, pomalo se plašiti ali, verovatno, nigde neće mnogo voleti. Možda Veliboru Vasoviću do toga i nije ni stalo? . . .

Strelac sezone

1960, 1963, 1964. i 1965.

Vladimir Kovačević

„Poslovođa“, lucidni paker, majstor manevra, gotovo nepogrešivi realizator sa 11 metara i sjajni strelac. Tek su statistička poređenja pokazala da je Vladimir Kovačević četiri godine (kao i Bobek) bio golgeter bez premca u Partizanu!

1960. — U nedostatku „pravog“ strelca, izrazitog „fajtera“, Kovačević je sa 31. pogotkom uspeo da ponese titulu, ispred Vukelića, Galića, Kaloperovića . . .

1963. — Posle tri godine „čekanja“ vrsni majstor se ponovo penje na golgeterski tron, sa 52 pogotka, što je za njega i lični rekord, i sjajan poduhvat, približavajući se tako Valokovom podvigu iz 1952. godine.

1964. — Kovačević kao da se već „navikao“ na prvo mesto. Tu su Galić, Pirmajer i Radović, ali je „poslovođa“ neuporediv — 40 golova.

1965. — Po treći put uzastopno — što nije pošlo za rukom ni jednom Partizanovom fudbaleru! — Kovačević je, sa 47 golova, daleko odmakao konkurentima i poslednji put u karijeni osvojio naziv Partizanovog strelca godine.

Mustafa Hasanagić, Vladimir Kovačević i Fahrudin Jusufi.

Skupština

Stručnjaci iz Partizanove škole

I ovaj skup, deseti — jubilarni, kao prethodni, mogao je da se pohvali trećom šampionskom titulom zaredom, koja je krasila vitrine Partizana, a i start u jesenjoj sezoni bio je dobar.

I, ponovo, uspesi nisu sakrili slabosti. Do tančina je te večeri, 26. novembra 1963. godine, analiziran svaki potez u minulom jednogodišnjem periodu. A to je bilo vreme uspeha, kada je Partizan vodio stručni štab sastavljen od njegovih bivših asova, možda najbolji stručni štab u našem klupskom fudbalu (Bobek, Mihajlović, Nenezić, Atanacković, Matekalo, Valok, Pajević, Kos, V. Radosavljević, M. Marjanović, V. Marjanović, Golubičić . . .). To ovaj skup nije zaboravio da pomene, govoreći o odlasku Bobeka i Mihajlovića.

Bilo je reči, i to dosta, o prelasku Vasovića u Crvenu zvezdu, pa je predsednik Pisković istakao da se „crveno-beli“ nisu držali dogovora o neuzimanju Vasovića, da je OFK Beograd taj dogovor poštovao. Pozdravljeni su napori da se sa Železničarom opet uspostave dobri odnosi (posle incidenta na Grbavici). Bilo je to veče punog priznanja starom rukovodstvu, ali i mnogih obaveza pred novim, sa Ilijom Radakovićem na čelu. Novi Upravni odbor je dotad najmanji, svega 20 članova.

Ozbiljna lica i budna pažnja učesnika govore o atmosferi jedne skupštine.

Upravni odbor: Ilija Radaković, *(predsednik)*, Čedomir, Džomba, Ivan Turčinović, Stojadin Stojković, Mišo Drecun, Milorad Jeftović, Milomir Strizović, Mirko Nenezić, Ilija Ordić, Mišo Stijović, Radovan Rakidić, Ljubomir Brkić, Branislav Golubović, Luka Kuntić, Steva Stojaković,

Nadzorni odbor: Ljubomir Ivković, Vladimir Dukić, Srećko Trikić, Dušan Kovrlija, Mladen Lalić.

PLIVANJE

Klubovi JSD Partizan

U senci mlađeg i slavnijeg

Neposredno posle oslobođenja, 1946. godine, kada je plivačka aktivnost u Beogradu bila na vrlo skromnom nivou, osnovana je, pri JSD Partizan, i sekcija za plivanje. Međutim, kao takva, nije dugo radila i već krajem 1948. godine dolazi do njenog rasformiranja. Ipak, i za ovo kratko vreme plivačka sekcija Partizan odigrala je zapaženu ulogu u razvijanju plivačkog sporta. Posle četiri godine — 1952. sekcija je obnovljena i do danas je dala veliki broj kvalitetnih plivača.

Prvo prvenstvo države za plivače, posle oslobođenja, održano je 25. avgusta 1946. godine. Od Partizanovih takmičara, između ostalih, nastupili

su Severin Bijelić i Boris Škanata. Bio je to potpun trijumf Severina Bijelića — jednog od pionira jugoslovenskog plivanja. On je na ovom takmičenju uspeo da stazu od 100 m. prepliva beterflaj stilom u vremenu 1:15 min., što predstavlja svojevrsni rekord za one prilike.

Izgradnjom plivačkog splava na Adi Ciganliji započinje velika aktivnost plivača Partizana. Tako je klub, već 1953. godine, učestvovao na svim republičkim takmičenjima i iste sezone uspeo da zauzme treće mesto. Interesantno je naglasiti da i pored velike aktivnosti, i pored toga što je u svojim redovima uvek imao izvrsne plivače, klub — kao ekipa — nikad nije uspeo da osvoji ni jedan šampionat Jugoslavije!

U to doba ističu se plivači: Tihomir Đorđević (1500 m slobodnim stilom), Gordana Matekalo (200 m prsno), Čedomir Zlatić (200 m leptir), Boris Škanata... Svi oni trijumfovali su u svojim disciplinama i doneli Partizanu mnoga prva mesta.

Najveći uspeh klub je postigao 1957. u takmičenju za plivački Kup Jugoslavije, kada je, pobedivši Proleter *(Zrenjanin)*, Spartaka *(Subotica)* i Jug *(Dubrovnik)*, uspeo da se kvalifikuje u finale, pored ekipa ŽPK iz Ljubljane.

Sledeće, 1958. godine, Partizan osvaja plivački Kup Srbije. U disciplini plivački maraton, koji je održan na Savi, a u organizaciji „Večernjih novosti" pobedio je naš plivač Đorđe Kostić.

Na zimskom prvenstvu (1960) plivači su osvojili treće mesto i tako stekli pravo da se takmiče u prvom plivačkom razredu. Iste godine je u Rimu održana Olimpijada. U sastavu olimpijske ekipe bila su i dva Partizanova plivača — Perišić i Kićović.

Rad plivačke škole Partizan (1963), koja u svoje redove regrutuje stotine mališana, je veoma intenzivan. Na pionirskom prvenstvu Beograda plivačka škola Partizana osvaja ubedljivo prvo mesto.

U ovom vremenskom razdoblju naročito se ističu plivači Đorđe Perišić, koji ubedljivo osvaja prva mesta u disciplinama na 100 i 200 m prsno, kao i Mirko Sandić u disciplinama 400, 800 i 1000 m kraul. Treba pomenuti i plivačice Zdenku Franičević (400 m kraul) i Katarinu Jovanović (200 m prsno).

Godina 1964. označava nagli pad plivačkog kluba Partizan. Deveto mesto na državnom prvenstvu donelo je i oproštaj od takmičenja u prvom plivačkom razredu. Od tada pa do pre dve godine Partizan nije imao plivačku ekipu, ali je zato i dalje imao istaknute i kvalitetne pojedince. Među njima naročito se ističu: Aleksandar Pavličević (100 m kraul u vremenu 0:59,0 i 100 m beterflaj u vremenu 1:05,4), Branko Govedarević (100 i 200 m leđno u vremenu 1:11,7 i 2:35,2), Mirko Mirković (200 m beterflaj i 400 m kraul u vremenu 2:43,2 i 4,55,0), Slavko Kurbanović državni rekorder u seniorskoj konkurenciji (100 i 200 m prsno u vremenu 1:10,1 i 2:33,2), imao je odlično vreme i u drugim disciplinama (200 m leptir u vremenu 2:27,8, kao i na 200 i 400 mešovito u vremenu 2:29,4 i 5:23,6), Jovan Sajdl, Miodrag Matić, Mirjana Cvetković (100 i 200 m leđno u vremenu 1:19,6 i 2:56,0), Gordana Jovanović (100 i 200 m prsno u vremenu 1:25,2 i 3:07,0), Ljiljana Kosijer (200 m kraul u vremenu 2:14,5) i mnogi drugi.

Početkom 1970. godine redovi našeg kluba znatno su ojačani, dolaskom poznate plivačice Mirjane Šegrt, koja je na nekoliko turnira već nastupala za svoj novi klub. Na međunarodnom mitingu plivača u Atini, zajedno sa Gordanom Jovanović, Šegrtova je osvojila nekoliko prvih mesta u svojim disciplinama.

U okviru plivačkog kluba Partizan radi i egzistira sekcija za skokove u vodu. Do danas sekcija nije imala nekih značajnijih rezultata, jer ova grana sporta nije naročito ni razvijena u našoj zemlji.

Đorđe Perišić je u Partizanu počeo karijeru kao plivač da bi kasnije postao vaterpolista najviše klase, nezamenljivi član šampionskog tima „crno-belih" i državne reprezentacije. Ime ovog igrača nerazdvojno je vezano za sve velike uspehe „crno-belih" i naše vaterpolo reprezentacije.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE	*Prolećni deo*			
	Beograd	3. III	Partizan — Dinamo	1 : 1
	Beograd	10. III	Partizan — Sloboda	4 : 0
	Mostar	17. III	Partizan — Velež	1 : 0
	Beograd	24. III	Partizan — Željezničar	1 : 1
	Novi Sad	7. IV	Partizan — Vojvodina	1 : 1
	Beograd	14. IV	Partizan — Rijeka	2 : 0
	Titograd	21. IV	Partizan — Budućnost	2 : 0
	Beograd	28. IV	Partizan — Crvena zvezda	1 : 2
	Beograd	5. V	Partizan — OFK Beograd	3 : 1
	Beograd	12. V	Partizan — Sarajevo	2 : 0
	Novi Sad	19. V	Partizan — Novi Sad	2 : 2
	Beograd	2. VI	Partizan — Radnički *(Niš)*	0 : 0
	Split	9. VI	Partizan — Hajduk	1 : 1
	Jesenji deo			
	Mostar	18. VIII	Partizan — Velež	2 : 1
	Beograd	21. VIII	Partizan — Vardar	2 : 2
	Zagreb	1. IX	Partizan — Dinamo	0 : 1
	Rijeka	8. IX	Partizan — Rijeka	4 : 2
	Beograd	22. IX	Partizan — OFK Beograd	0 : 2
	Novi Sad	29. IX	Partizan — Vojvodina	3 : 0
	Beograd	13. X	Partizan — Željezničar	1 : 2
	Split	20. X	Partizan — Hajduk	0 : 0
	Beograd	10. XI	Partizan — Trešnjevka	7 : 0
	Beograd	17. XI	Partizan — Crvena zvezda	0 : 1
	Beograd	24. XI	Partizan — Radnički *(Niš)*	*3 : 0*
	Novi Sad	1. XII	Partizan — Novi Sad	1 : 2
	Beograd	8. XII	Partizan — Sarajevo	0 : 0
PRIJATELJSKE UTAKMICE	Šabac	10. II	Partizan — Mačva	2 : 0
	Beograd	13. II	Partizan — Radnički	2 : 0
	Kikinda	17. II	Partizan — Odred	3 : 0
	Sarajevo	24. II	Partizan — Sarajevo	2 : 2
	Beograd	3. IV	Partizan — Heroj	14 : 0
	Beograd	10. IV	Partizan — Napredak	4 : 0
	Beograd	24. VII	Partizan — Milutinac	21 : 0
	Čačak	28. VII	Partizan — Borac	1 : 0
	Svetozarevo	31. VII	Partizan — Jagodina	5 : 3
	Beograd	24. VIII	Partizan — Vardar *(Spoplje)*	0 : 0
	Odžaci	30. X	Partizan — Tekstilac	9 : 1
	Zemun	3. XI	Partizan — Radnički *(Bgd)*	1 : 0
INTERNACIONALNE UTAKMICE	Kairo	4. I	Partizan — Zamalek	2 : 2
	Kairo	6. I	Partizan — Reprez. Donjeg Nila	0 : 2

	Kairo	8. I	Partizan — Reprez. UAR	2 : 1
	Beograd	21. II	Partizan — Petrolul	4 : 1
	Strazburg	25. V	Partizan — Santos	1 : 1
	Študgart	7. VIII	Partizan — Študgart	1 : 1
	Kazablanka	24. VIII	Paritzan — Monako	9 : 5
	Kazablanka	25. VIII	Partizan — Real Saragoza	4 : 2
	Beograd	11. IX	Partizan — Anorthsosis *(KUP evropskih šampiona)*	3 : 0
	Famagusta	1. X	Partizan — Anorthaosis *(KUP evropskih šampiona)*	3 : 1
	E š	20. XI	Partizan — Ženes *(KUP evropskih šampiona)*	1 : 2
	Beograd	27. XI	Partizan — Ženeva *(KUP evropskih šampiona)*	6 : 2
KUP UTAKMICE	Kragujevac	6. XI	Partizan — Radnički	8 : 0

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	26	11	9	6	44 : 22
PRIJATELJSKE	12	10	2	—	64 : 6
INTERNACIONALNE	12	7	3	2	36 : 20
KUP	1	1	—	—	8 : 0
UKUPNO	51	29	14	8	152 : 48

TABELA PRVENSTVA 1962/63.

1. Partizan	**26**	**16**	**8**	**2**	**58 : 22**	**40**
2. Dinamo	26	14	7	5	52 : 35	35
3. Željezničar	26	11	7	8	49 : 31	29
4. Velež	26	10	8	8	33 : 31	28
5. OFK Beograd	26	10	8	8	42 : 40	28
6. Radnički	26	10	6	10	43 : 33	26
7. Crvena zvezda	26	7	11	8	21 : 26	25
8. Novi Sad	26	7	10	9	29 : 37	24
9. Sarajevo	26	9	5	12	28 : 40	23
10. Rijeka	26	10	3	13	28 : 41	23
11. Hajduk	26	9	5	12	26 : 43	23
12. Vojvodina	26	9	4	13	43 : 40	22
13. Sloboda	26	8	4	14	29 : 43	20
14. Budućnost	26	5	8	13	19 : 38	18

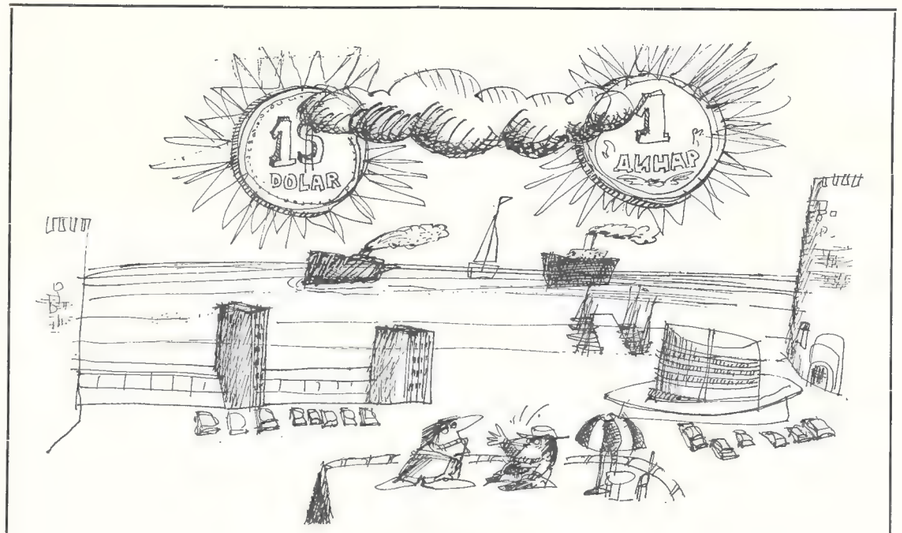

ČUDA PRIRODE...
...ili dva sunca turističkog buma

Događaj godine

Dva šoka

Partizan je za protivnika u polufinalu Kupa Maršala Tita dobio Dinamo usred Zagreba, za taj 20. maj 1964. godine.

Doživeo je Partizan, tada, najteži poraz u svojoj istoriji!

Hugo Ruševljanin, koji je vodio tim rekao je novinarima uoči utakmice: „Želje su nam iste — plasman u finale".

Florijan Matekalo trener se žalio: „Sastav je problem, ne znam hoće li povređeni moći da igraju..."

Zagrebački dopisnik „Sporta" notirao je ovu izjavu Damjanovića, Sombolca, Miladinovića i Pirmajera, na pitanje „Od koga strepe"? — od Huga Ruševljanina, odnosno od toga kakav će sastav biti i hoće li oni imati mogućnosti da igraju...

A kažu, i pored tih strepnji, da je Radović odbio da igra beka, pa je posmatrao igru iz gledališta...

Partizan je doživeo katastrofu — 7 : 2. Malo ko se tome mogao nadati, u duelu višegodišnjih rivala, timova otprilike podjednake vrednosti.

Partizan je izveo tim: Šoškić, Damjanović, Sombolac, Miladinović, Mihajlović, Bečejac, Čebinac, Kovačević, Pirmajer, Galić (Vukelić), B. Mihajlović.

Po imenima odličan tim.

I poluvreme 2 : 2, golove za Partizan postižu Kovačević i Mihajlović. Bila je šteta što je Galić povređen na samom početku, pa desetak minuta skakutao pored aut-linije, pokušavajući da se vrati. To je srušilo opreznu koncepciju, koja se oslanjala na kontranapade preko izuzetno brzih i snažnih Galića i Mihajlovića. Da maler bude veći, sudija u 65. minutu igre isključuje Branislava Mihajlovića. Istini za volju, tada je već bilo 5 : 2, pa je toga trenutka svaka nada bila već isčezla.

Dinamo slavi svoju veliku pobedu: Zambata je dao tri gola, Rauš dva, po jedan Lamza i Belin.

Dva desna krila: slavni Brazilac Žair, član milanskog Intera i Zvezdan Čebinac zagrljeni napuštaju stadion San Siro posle utakmice za Kup šampiona Evrope (levo).

U ovom trenutku dok se Šoškić rukuje sa kapitenom praške Sparte niko nije slutio veliki trijumf — 5 : 0 za Partizan!

*

A šest meseci kasnije...

Došli su na prijateljski meč, bilo je u njihovom timu tog 1. novembra 1964. godine — takvih asova kakvi su bili Amarildo, Maldini, David, Trebi, Radiče... Beograd je poželeo da vidi u susretu sa Partizanom, taj tim Milana, poznat i popularan kod Jugoslovena...

Jovan Ćurćić, golman u „Šoškićevoj senci" interveniše ispred Sombolca i protivničkog napadača (slika levo).

Novosađani jedan protiv drugog (slika desno): golman Vojvodine Ilija Pantelić i napadač Partizana Josip Pirmajer u borbi za loptu (ali sa različitim željama).

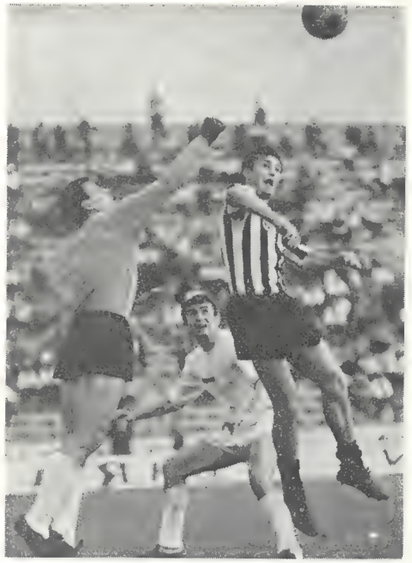

Igra je bila lepa, golovi su padali kao kiša, trener Milaneza Lindholm izjavio je posle meča da je bio srećan, što je u prvom poluvremenu video čak šest golova, jer ima kola italijanskog prvenstva u kojima se ukupno devet puta tresu mreže... Bila je izuzetno lepa igra, mnogo golova i neopisiva tuča. Beogradski „Sport" je dao naslov posle meča:

„Vašar na stadionu".

A kako i ne bi...

...U 81. minutu Benitez, jedan crnpurasti half, nekadašnji član Intera iz njegovih trijumfalnih dana, udario je bez lopte Sombolca. Sudija, Beograđanin Vlada Stanković, to nije video. Kada su ga fudbaleri upozorili, on je krenuo ka Benitezu sa namerom da ga zapiše...

U jednom trenutku Benitez je isprovocirao Vasovića, a Partizanov half ga je stigao, oborio na zemlju... U igralište su tad pokuljali navijači. Nastala je neopisiva gužva. Partizanovi fudbaleri i funkcioneri muke su imali dok su obuzdali gledaoce, štiteći fudbalerima odstupnicu u svlačionicu. Posle deset minuta fudbaleri su se ponovo vratili na teren. Meč je nastavljen. Golova do kraja više nije bilo. A bio je lep meč... U petnaestom minutu Partizan je vodio sa 3 : 0.

U petom minutu, sa šesnaest metara, strelac je Kovačević. U desetom minutu Kovačević upošljava Hasanagića, to je drugi gol, a samo pet minuta docnije isti igrač, na centaršut Kovačevića, ponovo postiže gol — 3 : 0!

U 33. minutu Vislavski poslužuje Kovačevića i to je četvrti gol Partizana. Poluvreme 4 : 2 za Partizan.

Hasanagić svoj treći gol postiže u 53. minutu igre.

Kad je utakmica završena Vasović i Benitez zagrljeni izlaze sa terena...

Za Partizan su tog sunčanog novembarskog dana igrali: Ćurković, Sombolac, Miladinović, Rašović, Vasović, Vislavski, Kovačević, Vukelić (Petrović), Hasanagić, Pirmajer.

Za Milano: Balzarini, Trebi, Radiče, Benitez, Maldini, Baketa, Salfi (Đermano), Verario, Amarildo, David, Fortunato.

Posle meča, potpredsednik Partizana Turčinović, sekretar Levković i kapiten Kovačević izrazili su žaljenje rukovodstvu Italijana zbog incidenta. Rastali su se kao prijatelji...

Pamti se

Kazna za samozadovoljstvo

Samozadovoljstvo, posle osvajanja tri uzastopne titule, osvetilo se. Prvenstvo je „prepušteno" Crvenoj zvezdi. Partizan je osvojio peto mesto, sa deset bodova manje od svog „večitog rivala".
Partizan se potrudio da svojim navijačima priredi i jedan spektakl. Doveo je na stadion JNA jedan od najpoznatijih italijanskih timova, Milan. Utakmica je, zaista, bila spektakularna, jer su gledaoci videli osam golova, prisustvovali Partizanovoj pobedi, ali su videli i jednu neviđenu tuču. Argentinac Benitez je bio ratoboran, ali ni Vasović nije ostajao dužan, nastala je opšta gužva i na terenu i u gledalištu, pa su posle usledile sankcije. Umesto da igra u Beogradu, protiv OFK Beograda i Zagreba, Partizan je prvenstvene mečeve sa ovim timovima odigrao u Novom Sadu i Kragujevcu.
Nastavak Kupa evropskih šampiona, odnosno treća utakmica u ovom takmičenju, i susret sa milanskim Interom bio je i oproštaj Beograđana. U oba susreta Inter je trijumfovao.

Stručni tandem olimpijske reprezentacije Jugoslavije Milan Antolković i Hugo Ruševljanin. Svojevremeno Ruševljanin je bio šest meseci tehnički direktor Partizana. Za tako kratko vreme istaknuti stručnjak nije mogao da iskaže svoju vrednost.

Asovi

RADOSLAV BEČEJAC

Konstruktor igre

Posleratni fudbal ne pamti autentičnijeg fudbalskog boema na terenu od Radoslava Bečejca. Naravno, Bečejac ne pije i ne puši, ali fudbalskoj igri prilazi sa one bezbrižnije strane. Za njega je to zabava, igra u najčistijem smislu reči. Zato je pun mašte i duha na terenu. Igra s lakoćom pravog majstora. Snaga mu je u tehnici, driblingu, idejama i onom neuhvatljivom fudbalskom šarmu, kojim iznenađuje protivnika i opčinjuje navijače.
Velik radijus kretanja, lako i meko barata loptom, odlično igra glavom, inventivan je u iznalaženju rešenja prilikom konstrukcije igre, a udarci su mu snažni i precizni.
Ima sve ono što je neophodno igraču sredine terena! Fudbal voli strašću dečaka. Često je znao da posle najveće utakmice na stadionu JNA (bilo da je branio boje Partizana ili reprezentacije) nastavi da igra fudbal sa dečacima iz svoje ulice na Voždovcu. I tu se predavao igri sa istim zanosom.
Bio je jedan od nosilaca igre „crno-belih" i zajedno sa Kovačevićem činio najbolji „dubl" sredine terena.

Radoslav Bečejac je u Partizanu doživeo svoje zvezdane časove kao igrač, postao reprezentativac i stekao ugled odličnog igrača.

Najbolja jedanaestorica

Ako je vreme moglo da jedan tim učini nestrpljivim, to je učinilo sa „zlatnom generacijom" Partizana. Neposredno posle treće titule, a možda i ranije, počeli su mali ekscesi, neslaganja i sve češća nedisciplina pojedinaca. Tim je morao da pretrpi promene.

Bilo je više razloga za to, ali su najubedljiviji odlazak Jusufija u JNA i prelazak Vasovića u Crvenu zvezdu! Istovremeno, u klub dolazi Pirmajer, olimpijski reprezentativac, koji traži mesto u ekipi. Takva atmosfera pružila je definitivnu priliku Bečejcu, Damjanoviću i Miladinoviću. Jedino su Šoškić, Kovačević i Galić neprikosnoveni, svi ostali su morali grčevito da se bore za pozicije: a kandidata je biho 33, ne računajući one koji nijednom nisu uspeli da se nađu među najboljima! Tim:

Šoškić, Sombolac, Damjanović, Bečejac, Miladinović, Lj. Mihailović, Vislavski, Radović, Kovačević, Galić, Pirmajer.

Igrali još:

Ćurković, Hasanagić, Z. Čebinac, Vukelić, Jovanović, Šlišković, Bajić, Ćurčić, Rašović, Jusufi, B. Mihajlović, Vasović, Milutinović V., M. Petrović (Petra), Davidović, Grujić, Krajšić, Grebenarević, Sopić, Simeunović, Brovina i Drljača.

Šoškić

Sombolac

Damjanović

Bečejac

Miladinović

Lj. Mihajlović

Vislavski

Radović

Kovačević

Galić

Pirmajer

Klubovi JSD Partizan

Teško je rekorde pobrojati

Streljački klub Partizan osnovan je 27. maja 1959. godine. Jedan je od retkih sportskih kolektiva, koji se može pohvaliti tako značajnim rezultatiam; mnogobrojnim rekordima — državnim i svetskim. Masovnost odlikuje ovaj klub i omogućava mu izdvajanje ovako velikog broja kvalitetnih strelaca.

Dugi niz godina — prema pravilniku Streljačkog saveza Jugoslavije — streljačka družina Partizan nije mogla da nastupa samostalno, kao klub, na prvenstvima Srbije i Jugoslavije, već samo kao reprezentacija opštine i grada. Tek 1968. godine Partizanovi strelci su uspeli da izbore svoje pravo da nastupaju pod imenom — Streljački klub Partizan. Zbog ovoga će mnogi rekordi ostati zapisani kao uspesi opštine i grada, iako su ih osvojili strelci Partizana, koji su se takmičili u okviru svih kategorija i svih disciplina, čineći srž reprezentacije. Treba naglasiti da ovaj klub u svojim redovima ima 18 nacionalnih majstora: Slobodan Paunović, Slobodan Gavrić, Ladislav Soro, Vladimir Pejčev, Mija Živanović, Vladeta Jeftić, Slaviša Drinčić, Mirjana Mašić, Olgica Đorđević, Vera Kaleb, Vesna Veljanović, Snežana Andrejević, Dragoslava Marković i drugi; dva internacionalna majstora: Olgica Đorđević i Mirjana Mašić; jednog olimpijskog kandidata Slobodana Paunovića, koji je 1968. godine bio član jugoslovenske ekipe i zauzeo 11. mesto na Olimpijadi u veoma jakoj konkurenciji, a da svi ostali takmičari nose naziv majstora strelca.

O uspehu i vrhunskom kvalitetu strelaca govore činjenice, zato ih treba samo nabrojati:

Olgica Đorđević — internacionalni majstor sporta, višestruka državna reprezentativka, osvojila je 1968. godine prvenstvo Srbije standardnom MK puškom. Nosilac je dve srebrne medalje: 1969. godine učestvovala je u ekipi, koja je osvojila srebrnu medalju na evropskom šampionatu u disciplini standardna MK puška i bronzanu medalju u disciplini vazdušnom puškom. Na šampionatu Balkana, takođe, je osvojila srebrnu medalju u disciplini olipmijski mač.

Mirjana Mašić — internacionalni majstor sporta, standardni član reprezentacije najveće uspehe je postigla 1969. godine, osvojivši prvo mesto u Srbiji sa 565 ubijenih krugova standardnom MK puškom i drugo mesto u Jugoslaviji sa 563 ubijenih krugova, u istoj disciplini. Od međunarodnih uspeha najveće priznanje je srebrna medalja osvojena na prvom Kupu Evrope, koji je održan 1970. godine u Poljskoj.

Na svetskom šampionatu i streljaštvu, koje je oktobra meseca 1970. godine održano u gradu Feniksu u državi Arizoni (SAD) ženska jugoslovenska reprezentacija osvojila je prvo mesto u gađanju iz malokalibarske puške u ležećem stavu. Među članicama naše reprezentacije — pored Desanke Perović i Matilde Herold — nalazi se i Mirjana Mašić, član streljačke družine Partizan.

Interesantno je napomenuti da je Mirjana Mašić krhka konstitucija i da je pre možemo zamisliti kako u baletskim patikama izvodi piruete nego kao takmičarku i rekorderku u sportu koji traži izvanrednu fizičku spremu, smelost, odvažnost i jaku koncentraciju. Dakako, i odlične nerve i osećaj da se u pravom trenutku stavi prst na obarač.

Slaviša Drinčić — višestruki državni reprezentativac i rekorder u brzoj paljbi na iznenadne mete. Uspeo je da od 100 mogućih osvoji 91 poen!

Vladimir Pejčev — višestruki državni prvak u juniorskoj konkurenciji 1966. godine osvojio je prvo mesto senijskom MK puškom (523 kruga), 1967. godine prvo mesto standardnom puškom u ležećem stavu (587 krugova), a 1968. godine prvo mesto standardnom MK puškom (595 krugova). Iste godine osvaja prvo mesto u gađanju vazdušnom puškom (350 krugova). Na prvenstvu Balkana, 1968. godine, osvojio je prvo mesto standardnom MK puškom — ležeći stav (588 krugova).

Slobodan Gavrić — državni rekorder, spada u red najtalentovanijih strelaca koje smo do sada imali. Najbolji je strelac iz vojničke i vazdušne puške. U ovim disciplinama postigao je rezultate, koje ni do danas niko nije uspeo da dostigne! Svoj najveći uspeh postigao je 1964. godine na najmasovnijem takmičenju strelaca — „Titova meta", kada je u disciplini vojnička puška postigao 536 krugova i kao najbolji pojedinac dobio dar Predsednika Republike. Tada je ekipa Partizana zauzela prvo mesto, istovremeno i pehar Maršala Tita. Godine 1964. bio je državni prvak u

Mirjana Mašić, nosilac srebrne medalje Kupa Evrope i stalni član reprezentacije.

Slobodan Gavrić, državni rekorder u vojničkoj pušci „Titova meta" i jedan od najboljih jugoslovenskih strelaca u ovoj disciplini.

Olga Đorđević je višestruki reprezentativac Jugoslavije i jedna od najboljih članica streljačke družine Partizana. Pobednik je na mnogim prvenstvima Jugoslavije i Srbije.

Ovo su strelci — pioniri Partizana na jednom takmičenju. Najmlađi strelci ‚crno-belih" su prvaci Srbije i Jugoslavije u disciplini vazdušne puške, a njihove drugarice su u svim takmičenjima osvojile prva mesta.

disciplini olimpijski mač sa 580 krugova, a 1965. godine zauzeo prvo mesto u disciplini puška slobodnog izbora (veliki kalibar) sa 1108 ubijenih krugova; 1966. godine prvak je u disciplini domaća MK puška sa 525 ubijenih krugova; 1967 — prvak u istoj disciplini sa 545 krugova. Apsolutni je državni rekorder u gađanju vazdušnom puškom sa 377 krugova. Od pojedinačnih ništa slabiji nisu ni ekipni rezultati strelaca Partizana. Na prvenstvima Jugoslavije muška seniorska ekipa osvojila je dva prva mesta 1968. godine: u disciplini vazdušnom i domaćom MK puškom. Na prvenstvima Srbije osvojila je dva prva mesta 1968. godine i to u disciplini vazdušna puška, na takmičenju „Titova meta" i domaćom MK puškom.

Ženska seniorska ekipa po svom kvalitetu ništa ne zaostaje za muškom. Godine 1968. u disciplini olimpijski mač ekipa u sastavu Dragoslava Marković, Persida Rabrenović i Snežana Andrejević postigla je 1777 krugova i tako osvojila prvo mesto. Tom prilikom je Snežana Andrejević oborila državni rekord sa 597 krugova, što nezvanično predstavlja i svetski rekord. Iste godine ekipa je osvojila prvo mesto standardnom MK puškom sa 1658 krugova. Oboren je i državni rekord serijskom MK puškom sa 1519 krugova.

Na prvenstvima Jugoslavije ženska seniorska ekipa osvojila je prvo mesto 1968. godine u disciplini vazdušna puška dok je 1969. godine osvojila dva prva mesta u disciplini standardna MK puška i domaća MK puška.

Ženska juniorska ekipa je 1968. i 1969. godine zauzela prvo mesto u disciplini vazdušna puška i dva prva mesta 1969. godine u disciplini serijskom MK puškom i domaćom MK puškom.

Muška juniorska ekipa je 1969. godine bila prva u takmičenju standadnom puškom.

Pioniri su takođe osvojili prvo mesto u Srbiji 1969.

Za ove velike i značajne uspehe pored opštine Savski venac i SD Partizan, koji pomažu streljaštvo, najzaslužniji su neumorni i odani ovom sportu amaterski radnici Đorđe Orlović (predsednik kluba), Sima Škiljaica (sekretar kluba), Boža Matović (trener streljačkog saveza Beograda) i Slobodan Gavrić, državni rekorder. Mihajlo Jekić, majstor strelac, trenersku ulogu preuzeo je prošle godine u želji da svoje bogato iskustvo prenese na najmlađe.

Za izvanredne rezultate postignute na svim strelištima širom Jugoslavije strelci su prošle godine dobili, kao klub, Majsku nagradu SOFK Srbije.

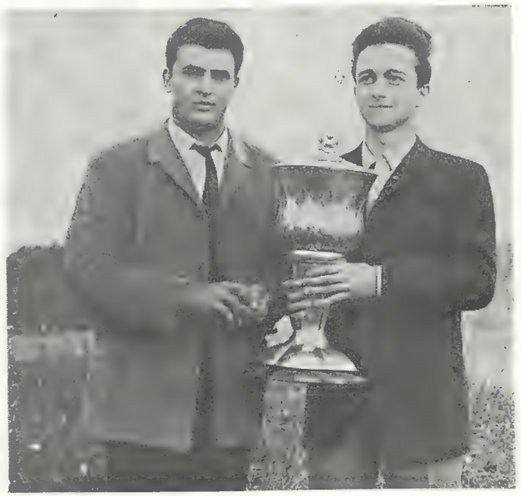

Vladimir Pejčev i Slobodan Gavrić standardni članovi prve ekipe Partizana (disciplina vojnička puška) sa osvojenim peharom predsednika Tita. Ovo je pored fudbala jedini sport u kome postoji takmičenje za pehar druga Tita.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE

Prolećni deo

Beograd	1. III	Partizan — Velež	0 : 0
Skoplje	8. III	Partizan — Vardar	1 : 0
Beograd	15. III	Partizan — Dinamo	1 : 1
Beograd	22. III	Partizan — Rijeka	0 : 1
Beograd	29. III	Partizan — OFK Beograd	1 : 1
Beograd	4. IV	Partizan — Vojvodina	3 : 1
Sarajevo	12. IV	Partizan — Željezničar	0 : 0
Beograd	19. IV	Partizan — Hajduk	3 : 0
Zagreb	26. IV	Partizan — Trešnjevka	0 : 0
Beograd	3. V	Partizan — Crvena zvezda	0 : 2
Niš	31. V	Partizan — Radnički	1 : 4
Beograd	6. VI	Partizan — Novi Sad	1 : 0
Sarajevo	14. VI	Partizan — Sarajevo	0 : 3

Jesenji deo

Beograd	9. VIII	Partizan — Rijeka	1 : 0
Beograd	16. VIII	Partizan — Crvena zvezda	2 : 2
Beograd	26. VIII	Partizan — Dinamo	1 : 0
Zagreb	30. VIII	Partizan — Trešnjevka	2 : 1
Beograd	2. IX	Partizan — Željezničar	1 : 0
Novi Sad	6. IX	Partizan — Vojvodina	2 : 0
Beograd	12. IX	Partizan — Velež	4 : 3
Split	8. XI	Partizan — Hajduk	1 : 0
Novi Sad	11. XI	Partizan — OFK Beograd	3 : 3
Niš	15. XI	Partizan — Radnički	1 : 1
Kragujevac	29. XI	Partizan — Zagreb	3 : 1
Skoplje	6. XII	Partizan — Vardar	2 : 2
Beograd	12. XII	Partizan — Sarajevo	0 : 1
Nikšić	20. XII	Partizan — Sutjeska	1 : 1

PRIJATELJSKE UTAKMICE

Svetozarevo	19. II	Partizan — Jagodina	11 : 2
Beograd	23. II	Partizan — Budućnost *(Titograd)*	2 : 0
Beograd	15. IV	Partizan — Student. reprez. Jugosl.	8 : 3
Novi Sad	9. V	Partizan — Oml. repr. Jugoslavije	1 : 5
Beograd	10. V	Partizan — Crvena zvezda	1 : 2
Beograd	15. V	Partizan — Voždovački	4 : 0
Zemun	17. V	Partizan — Jedinstvo	2 : 1
Odžaci	26. V	Partizan — Tekstilac	8 : 1
Velenje	14. VII	Partizan — Rudar	8 : 0
Celje	16. VII	Partizan — Kladivar	5 : 1
Beograd	19. VII	Partizan — Soko	10 : 0
Beograd	22. VII	Partizan — Hajduk *(Beograd)*	10 : 1
Beograd	26. VII	Partizan — Voždovački	6 : 0
Melenci	29. VII	Partizan — Rusanda	11 : 1
Osijek	2. VIII	Partizan — Slavonija	2 : 1
Svetozarevo	20. VIII	Partizan — Jagodina	8 : 2
Crvenka	13. X	Partizan — Crvenka	8 : 3
Beograd	17. X	Partizan — OFK Beograd *(KUP oslobođenja Beograda)*	3 : 1
Beograd	18. X	Partizan — Dinamo *(Zagreb)* *(KUP oslob. Beograda I mesto)*	4 : 1

	Priština	19. XI	Partizan — Priština	2 : 2
	Kraljevo	30. XI	Partizan — Sloga	3 : 1
INTERNACIONALNE UTAKMICE	Lima	4. I	Partizan — Aliansa	1 : 3
	Lima	7. I	Partizan — Universitad	2 : 2
	Lima	9. I	Partizan — Municipale	3 : 1
	Meksiko Suad	16. I	Partizan — Nekaksa	1 : 0
	Meksiko Suad	23. I	Partizan — Amerika	1 : 3
	Meksiko Suad	30. I	Partizan — Gvadalahara	1 : 4
	Meksiko Suad	2. II	Partizan — Sao Paolo	3 : 1
	Meksiko Suad	9. II	Partizan — Reprezen. Moskve	1 : 1
	Beograd	26. II	Partizan — Inter *(KUP šamp.)*	0 : 2
	Milano	4. III	Partizan — Inter *(KUP šamp.)*	1 : 2
	Beograd	1. XI	Partizan — Milan	5 : 3
KUP UTAKMICE	Niš	22. IV	Partizan — Radnički	7 : 2
	Beograd	29. IV	Partizan — Budućnost *(Titograd)*	3 : 2
	Zagreb	20. V	Partizan — Dinamo *(polufinale)*	2 : 7
	Niš	28. X	Partizan — Željezničar	1 : 0

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	27	12	10	5	35 : 28
PRIJATELJSKE	21	18	1	2	117 : 28
INTERNACIONALNE	11	4	2	5	19 : 22
KUP	4	3	—	1	13 : 11
UKUPNO	63	37	13	13	184 : 89

TABELA PRVENSTVA 1963/64.

1. Crvena zvezda	26	14	8	4	45 : 22	36
2. OFK Beograd	26	11	11	4	49 : 32	33
3. Dinamo	26	12	9	5	40 : 29	33
4. Sarajevo	26	11	7	8	47 : 37	29
5. Partizan	**26**	**9**	**8**	**9**	**34 : 26**	**26**
6. Željezničar	26	8	10	8	37 : 43	26
7. Vojvodina	26	9	16	11	34 : 31	24
8. Radnički	26	10	4	12	33 : 34	24
9. Rijeka	26	7	10	9	37 : 42	24
10. Hajduk	26	9	5	12	44 : 44	23
11. Trešnjevka	26	9	5	12	34 : 54	23
12. Velež	26	5	12	9	30 : 41	22
13. Novi Sad	26	7	7	12	30 : 52	21
14. Vardar	26	6	8	12	28 : 35	20

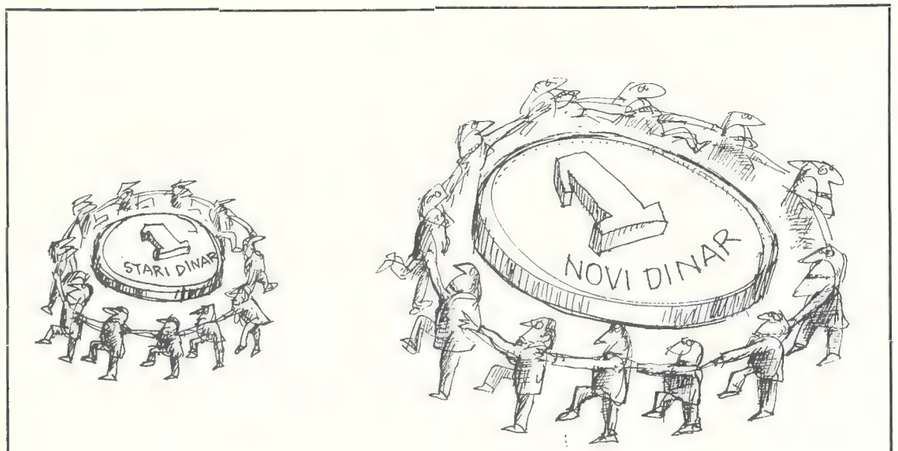

POČETAK REFORME

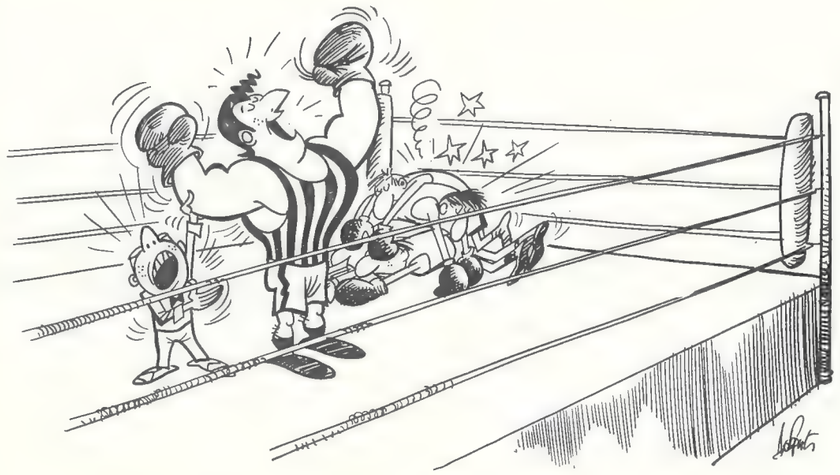

Događaj godine

Golgota u Bremenu

U svemu je ta generacija bila izuzetna: po talentu, mogućnostima, učinku, samovolji, planovima... Ostavili su za sobom tri uzastopne titule šampiona, stvorili ugled i renome, znali da sve lako i prokockaju! Šoškić, Vasović, Jusufi, Kovačević, Galić i drugovi. Već načeti međusobnim sukobima, ophrvani slavom i nezdravim rivalstvom...

Takav tim borio se za titulu prvaka države, igrački nadmoćan ostalima, ali bezvoljan i nezainteresovan. Tim za koji će njihov tadašnji tehnički rukovodilac, Stanislav Popesku u jednom trenutku reći:

— Oni su bili prezasićeni, nezainteresovani. Oni su imali sve sem dolara i slave na internacionalnom planu, i to ih je jedino zanimalo i mobilisalo.

Ekipa u kojoj je igralo i osam reprezentativaca, tim koji kad hoće može svakog da položi na pleća, uz okolnost da je egzistirala u vreme liberalizacije fudbalskih odnosa, nije ni htela drukčije da se ponaša.

U takvoj situaciji Kup šampiona je došao kao poručen. To je bio dekor i motiv afirmacije, to je bila prevelika želja. Prvenstvo je ostalo u drugom planu, kao nevažni pratilac, kao uzgredni posao, koji se mora obaviti, ali nije važno kako.

...Pa će statističar zabeležiti neprijatni podatak za tu godinu: osam prvenstvenih neuspeha, od čega tri u Beogradu.

Sreća, taj tim je tražio afirmaciju na međunarodnom planu pa je u 19 međunarodnih utakmica doživeo svega dva neuspeha, igrajući i sa čuvenim Interom u Milanu 1 : 1.

Pri kraju 1965. eliminasao je i dva protivnika u Kupu šampiona — ekipe Nanta i Verdera.

Kovačević i Hasanagić obavili su posao, u jednoj slaboj i neinventivnoj utakmici protiv francuskog prvaka Nanta, 22. septembra u Beogradu. Igrali su odlično i tek u finišu obezbedili prednost, koja je trebalo da bude dovoljna za revanš. Kišovito vreme, malo gledalaca i još uvek neprobuđene nade za podvig u ovom takmičenju bile su osnovne karakteristike dvoboja.

A taj revanš u Nantu, 13. oktobra, nosi u sebi nešto vrednije od plasmana u naredno kolo. Nant, šampion sa čuvenim Gondeom, u koga su Francuzi polagali bezgranične nade, uspeo je samo da izjednači, pošto je bio na ivici nokauta. Bio je to znak da Partizan može uspešno da igra i na strani, dokaz da ovaj kolektiv nije daleko od podviga.

I, ponovo je Kovačević bio jedan od najboljih, odigrao je utakmicu koja ga je sjajno preporučila. Pa je već tada, bez obzira na dalji tok događaja, ovaj fudbaler imao ugovor sa Nantom u džepu, ugovor koji je, godinu dana kasnije i potpisao.

Ako jedan fudbalski dvoboj može da se nazove herojstvom, onda je to bio meč sa Verderom iz Bremena. I to ne samo po revanšu, koji će ostati zabeležen u analima kluba kao najgrublji fudbalski dvoboj, već po svemu što je pratilo taj okršaj.

U Beogradu, 9. novembra: divovska borba, bleda igra crno-belih, razočarani stadion JNA. Dvadesetak minuta pre kraja 0 : 0... A tada na scenu stupa Jusufi. Momak, koji je često umeo da preokrene rezultat, da ulije snagu i moral. Jedan njegov munjevit prodor i — 1 : 0! A, onda, 15 minuta igre koja se ne viđa, dva sjajna udarca Pirmajera i Hasanagića i miran put na revanš — 3 : 0. Takav preokret mogao je da napravi samo veliki tim.

U revanšu, osam dana kasnije, u Bremenu, prava golgota! Sjajna borba, junački otpor. Tu nije moglo biti reči o igri, tu nije bilo važno ko je bolji, ni ko je mudriji. Važilo je geslo — ko je jači!

A jedan od junaka tog susreta Branko Rašović, kasnije nemoćan da se oslobodi vizije tog fudbalskog masakra, u kome su Pirmajer, Hasanagić i Bajić teren napuštali iskrvavljeni, da bi se posle lekarske pomoći vratili u igru, priča:

— Taj prgavi i nekorektni half Šic činio je sve, što bi se moglo očekivati u jednoj uličnoj tući! Udari Muju, udari Pirmajera, dođe i do mene pa šamarčinu! Jednom mu oprostim, ali: kad pokuša drugi put, a ja njega za nos! Uhvatim, pa ne puštam, vučem, a prsti od napora pobeleli. Nije se više približio. Ali su ostali igrači Verdera učinili sve da nas izudaraju! To može da veruje samo onaj ko je video!

U toj divovskoj borbi, u toj igri za rezultat i život, crno-beli su prevazišli sebe. Primili su jedan gol (1 : 0), ali je to bilo premalo za osionog protivnika. U četvrt-finale je otišao bolji tim.

Dugo posle tog meča, kojeg su se i Nemci stideli, Partizanu su stizale čestitke na viteškoj borbi. Telegrami i izvinjenja.

Šoškić, Jusufi, Damjanović, Bečejac, Rašović, Vasović Bajić, Kovačević, Hasanagić, Vislavski i Pirmajer — to su junaci bremenskog dvoboja. Nemački reprezentativac Uve Zeler, koji je prisustvovao tom meču, molio je fudbalere Partizana za oproštaj, on je bio jedan od mnogih koji su izvinjenje i stid ponudili kao cenu za bruku, koju su priredila Verderova jedanaestorica. Rukovodstvo je čak želelo, pošto nije bilo prenosa za našu zemlju, da kupi film utakmice i donese ga kao svedočanstvo. Međutim, Verder je znao šta je učinio — nije dozvolio da to svedočanstvo dođe u ruke crno-belih!

Ali, nije više bilo vremena za ružnu bremensku epizodu, trebalo je misliti na sledećeg protivnika — na Spartu iz Praga.

Sećanja na put do finala Kupa šampiona Evrope pobuđuju ove slike: Šoškić smelim padom u noge sprečava napadača Verdera da postigne gol na utakmici u Bremenu, koja je više ličila na „rat" nego na futbalski dvoboj (levo).

Kapiteni Partizana i Mančester junajteda — Šoškić i Denis Lou — biraju strane pred revanš susret u Mančesteru (gore).

Joakim Vislavski je sav u vazduhu u trenutku kada je uputio udarac na gol splitskog Hajduka (slika gore).

Hasanagić (između Vukašinovića, beka OFK Beograda i Galića), je glavom uputio loptu u sam ugao gola i vratar „plavih" je bio nemoćan (u sredini).

Ljuba Mihajlović odnosi loptu ispred Hlevnjaka, napadača Hajduka.

Pamti se

Prodor u evropsku elitu

Ako Partizan u minulim takmičenjima za Kup šampiona nije umeo da iskoristi šansu za još veću afirmaciju na internacionalnom planu, onda je to uspešno započeo u 1965. Jugoslovenski ljubitelji fudbala nikada neće zaboraviti izvanrednu seriju, koja je počela od susreta sa francuskim šampionom Nantom i okršaja sa prvakom SR Nemačke Verderom iz Bremena. Sećaće se, ako ni zbog čega, onda zbog izvanredne igre u Bremenu, 17. novembra, zbog jednog junaka, koji je tada oduševio Evropu, zbog Milutina Šoškića, koji je branio — sve! Sećaće se i ostalih susreta jer je Partizan tada sve pred sobom nosio. Pobedio je najbolje turske timove, beležio uspehe u susretima sa nemačkim prvoligašima, igrao nerešeno sa Interom u Milanu, pobedio Anderleht sa 4 : 1 i doživeo samo jedan poraz, od Atletika iz Madrida.

Te godine Partizan je ponovo vratio i šampionsku titulu, jer je (ispred Sarajeva) osvojio prvo mesto, sa osam bodova prednosti.

Asovi

BRANKO RAŠOVIĆ

Gorostas sa Old Traforda

Dok je još bio omladinski reprezentativac, Branko Rašović je skrenuo na sebe pažnju stručnjaka. Imao je pravo da nosi juniorski dres, a postao je prvotimac titogradske Budućnosti.

Sa 21 godinom postao je član Partizana. Odmah je promovisan u standardnog člana prve ekipe, onog slavnog tima u kome su igrali Šoškić, Jusufi, Vasović, Kovačević, Galić i ostali.

Rašović je ubrzo, po dolasku u Partizan, obukao i dres reprezentacije. Sa košarkaškom figurom, pomalo neuobičajenom za fudbalere, Rašović je u prvi mah dovodio u sumnju svoju darovitost. Međutim, hitrina njegovih nogu, dobra tehnika u vladanju loptom, i sjajna igra glavom brzo su mu pribavili poštovanje. Navijači Partizana su ga odmah primili sa onom toplinom, kojom se obično vole fudbalske zvezde, posebno golgeteri ili golmani.

Rašović je temperamentan fudbaler sa pravim nervom odbranbenog igrača. Odličan u duelu, posebno u vazduhu. Pri startu obilno koristi svoje fizičke mogućnosti. Igra sa velikom odgovornošću i maksimalnom ozbiljnošću. U trenucima ponesenosti za protivnika je nepremostiva prepreka.

Branko Rašović je svojom impozantnom pojavom ulivao poverenje saigračima i izazvao respekt protivnika.

Taj gorostas u fudbalskim cipelama imao je jednu izuzetnu vrlinu: na velikim utakmicama je davao svoje najbolje partije! A to je ono što stručnjaci najviše cene. Neke njegove igre u Kupu šampiona (posebno u Bremenu i Mančesteru) ostale su u sećanju kao divan primer ne samo fudbalskog umeća, već i jednog posebnog herojstva, koje je neophodno u onim trenucima kad fudbalska igra postaje „rovovska borba".

Rašović je nastavio karijeru u inostranstvu, ali je ostao u sećanju kao dokaz one lepe tradicije Partizana: da na mestu centarhalfa uvek ima igrače velikog formata, kao što su bili Minda Jovanović, Branko Zebec, Ljuba Mihajlović, Velibor Vasović, Blagoje Paunović ...

Najbolja jedanaestorica

Stiže generacija novih snaga, iz podmlatka, ali se klub ne odlučuje da potraži i nova imena — veruje u one koje ima. Vreme čini svoje, teško se usklađuju planovi kluba i pojedinaca. Rašović je jedina prinova. Ćurković je došao nešto ranije. On je došao u julu 1964. Upravo na vreme, jer odlazi Sombolac. Vasović se vraća u Partizan, Hasanagić ponovo postaje prvi centarfor.

Međutim, ekipa je ipak oslabljena: Radović je već otišao u inostranstvo, Šoškić i Galić u JNA, Vislavski je to učinio nešto kasnije. Evo u timu Ćurkovića i Bajića, Mihajlović je bek, Damjanović half, Bečejac polutka. To su prvi nagoveštaji da se ruši stara fizionomija, iako ekipa briljira u Kupu šampiona:

Ćurković, Lj. Mihajlović, Jusufi, Damjanović, Rašović, Vasović, Bajić, Kovačević, Hasanagić, Bečejac i Pirmajer.

Igrali još:

Milutinović V, Miladinović, Vislavski, Galić, Vukelić, Šoškić, M. Petrović-Petra, B. Mihailović, Davidović, Sombolac, Ćurčić, Radaković, M. Petrović, Grebenarević, Paunović, Đorđević, Simeunović i Krajšić.

Ćurković

Lj. Mihajlović

Jusufi

Damjanović

Rašović

Vasović

Kovačević

Hasanagić

Bajić

Bečejac

Pirmajer

Skupština

Prvi koraci u samoupravljanju

Dugo se rađala ta odluka, dugo se tražio način da se u život i rad kluba uključe i fudbaleri. Konačno, to je i ostvareno, zvanično i statutom, na skupštini od 20. februara 1965. godine. U novi Upravni odbor izabrano je šest aktivnih igrača. Bio je to prvi nagoveštaj i korak u uvođenju samoupravnih odnosa u ovom kolektivu. U takvoj situaciji, koja je Vladimira Dujića afirmisala kao predsednika, u rukovodstvu Partizana našao se impozantan broj od 36 ljudi. Opet je to bila skupština, koja je morala da posveti deo pažnje nesuglasicama (u minulom periodu). Podela fudbalera i vezivanje za ličnosti, dolazak i odlazak Ruševljanina, česte promene u trenerskoj ekipi, neplanirani odlazak Jusufija u JNA... Sve su to bile ozbiljne trzavice i hendikepi na takmičarskom planu.

Međutim, još jednom je potvrđena istina da ovaj kolektiv ima snage da prevaziđe slabosti. Oni koji su smetali, ili nisu bili dovoljno jaki da priznaju greške i prihvate kritiku, odstranjeni su iz rukovodstva ili su se ranije sami povukli. Partizan je otišao jedinstven, možda nestabilan neskladom ambicija i želja kluba i igrača, ali dovoljno jak da uspešno izvrši zadatak, postavljen na ovoj skupštini — da se sjajno afirmiše „zlatna generacija" na međunarodnom planu.

Zasluge za to pripadaju svima, i fudbalerima i novoizabranoj upravi.

Upravni odbor: Vladimir Dujić *(predsednik),* Ilija Radaković, Milan Bajić, Dragan Boljevac, Čedomir Džomba, Branislav Golubović, Svetislav Jovanović, Milorad Jeftović, Miloš Lalović, Mića Lovrić, Pavle Levković, Marko Malbašić, Saša Mikić, Vinko Marković, Srećko Milošević, Đura Polak, Mlađen Petrović, Božo Radmanović, Stojadin Stojković, Milomir Strizović, Brana Šekarić, Marko Vratonjić, Fahrudin Jusufi, Milan Vukelić, Velibor Vasović, Milutin Šoškić, Dimitrije Davidović, Ivan Ćurković, Veljko Lepir, Marko Valok, Ljubomir Potkonjak. *Nadzorni odbor:* Luka Kuntić, Dušan Kovrlija, Ilija Orlić, Boško Rakić, Jovo Radovanović.

Ilija Radaković podnosi referat na onoj u istoriji Partizana najdramatičnijoj skupštini kluba kada je posle mnogih potresa došlo do ponovnog jedinstva.

VATERPOLO

Klubovi JSD Partizan

Trostruki šampioni Evrope

Jugoslovenski vaterpolo već deceniju i više zauzima vodeće mesto u evropskoj i svetskoj konkurenciji. Na olimpijadama i šampionatima Evrope „plavi" su beležili izvanredne uspehe, osvajali medalje i skoro redovno potvrđivali primat.

U lancu podviga ne može se mimoići ni uloga vaterpolista Partizana, kluba koji je nacionalnom timu skoro redovno davao igrače spremne i sposobne da doprinesu igri koja je rezultirala u te podvige.

Čini se da posleratni jugoslovenski vaterpolo nikad nije imao kvalitetnije timove u odnosu na konkurenciju, nego što su to poslednjih godina beogradski Partizan i zagrebačka Mladost. Vrsni kvalitet, skoncentrisan u ova dva kolektiva, je doprineo da se šampionska titula posle niza godina sa mora preseli na kopno. Konačno, na Olimpijskim igrama u Meksiku jugoslovenska reprezentacija je, posle niza godina, najzad osvojila zlatnu medalju, a pri tom su je uglavnom sačinjavali vaterpolisti iz dva naša najbolja kluba.

Drugo rođenje vaterpolisti „crno-belih" doživeli su 1952. godine. Kažemo drugo, jer je 1947. Partizan rasformiran u Splitu, da bi od njegovih igrača kasnije bio stvoren današnji Mornar.

I kada su 1952. godine nemirni mladići sa Ade na Savi rešili da ponovo oforme klub, sigurno da ni najveći optimisti nisu mogli da priželjkuju uspehe, koje je Partizan nanizao za svojih 18 godina postojanja.

Partizan postaje član najkvalitetnijeg društva.

Dve godine kasnije Beograđani osvajaju četvrto mesto i nagoveštavaju daleko veće aspiracije u društvu najboljih.

I, najzad, 1963. godine titula šampiona Jugoslavije pripada jednom beogradskom klubu. Zimski šampionat iste godine nagovestio je uspeh Partizana. Beograđani su bili najbolji, a kasnije su još jednom potvrdili taj primat.

Tri naredne godine „crno-beli" vaterpolisti nemaju premca u domaćoj konkurenciji.

Bile su to zlatne godine vaterpolo kluba Partizan. Godine, kad su slavu „crno-bele" čete proneli vaterpolisti na čelu sa dr inž. Muškatirovićem, Perušićem, Sandićem, Jankovićem i drugima. Godinu dana posle četvrtog trijumfa titula šampiona se seli u Zagreb, a posle toga ponovo u Beograd, da bi najzad prošle sezone primat šampiona ponovo pripao večitim konkurentima — zagrebačkoj Mladosti.

Prva titula šampiona Jugoslavije osvojena 1963. godine nije bila kraj uspešne godine. „Crno-bele" je očekivao i start u Kupu šampiona, takmičenju koje je prvi put održano na Starom kontinentu.

Prvi pokušaj doneo je i prvi trijumf. Partizan je pobedom na turniru u Zagrebu i poneo naziv šampiona Starog kontinenta. Bio je to podvig ostvaren u konkurenciji najboljih klupskih ekipa Evrope.

Sledeća, 1964. godina ponovo je u znaku Partizana, koji posle pobede na domaćim plivalištima dospeva u finale Kupa šampiona, gde je voljom arbitra ostao bez pobedničkog trofeja. Poraz od italijanskog Reka nije poremetio planove, već prekaljenog šampiona. Sledeće takmičenje donosi novi trijumf Partizanu u Magdeburgu. Najzad, 1966., treća titula

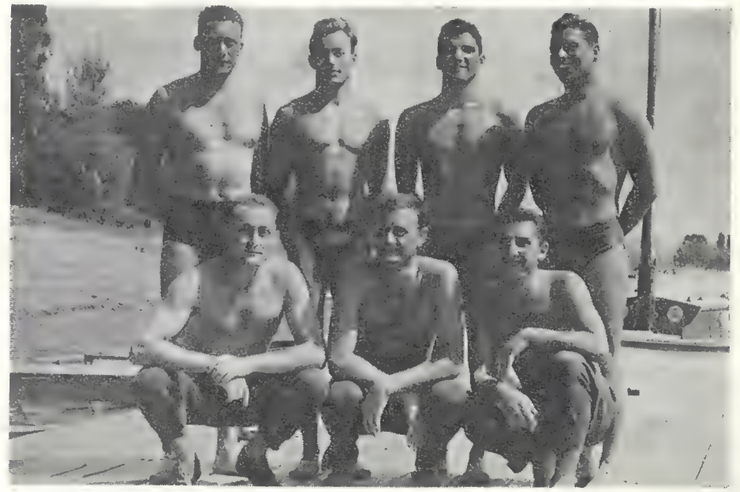

Ovo je ekipa koja je vaterpolo klubu Partizana omogućila status člana Prve lige.

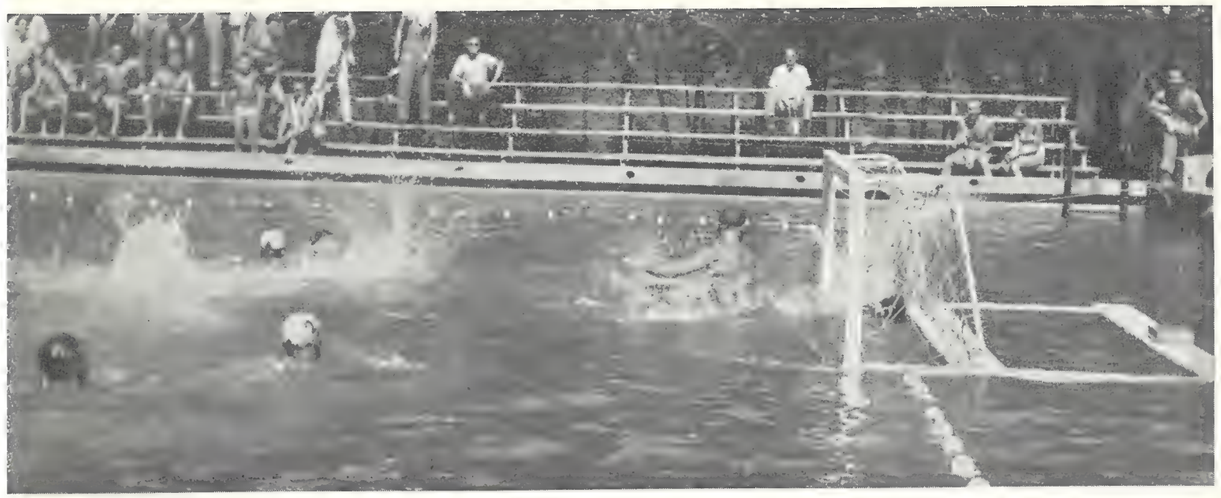

Vaterpolo klub Partizana pripada onom najužem vrhu svetske elite u ovoj grani sporta i svojim uspesima čini čast ne samo svom klubu već i jugoslovenskom sportu.

šampiona Evrope, pripada vaterpolistima Partizana, kad su u finalu pobedili Reko iz Đenove.

Ako je prvi Kup šampiona protekao relativno mirno, preostali su doneli pregršt uzbuđenja, vrhunski vaterpolo i afirmaciju vaterpola kao sportske veštine. Sigurno da je Partizan, vrhunskom interpretacijom vaterpolo sporta, doprineo da se on uvrsti među najpopularnije.

Evo nekoliko bisera i podviga kad su „crno-beli" na putu do trijumfa brali same lovorike.

Polufinale trećeg Kupa šampiona. Partizan je u prvom meču sa Đenovljanima doživeo gotovo katastrofu. Poraz od 4 : 1 u korist italijanskog prvaka, nije obećavao ništa ružičasto. Ali, došao je revanš — okršaj u zagrebačkom bazenu, kad su vaterpolisti Partizana u jednom uzbudljivom meču vrhunske igre pregazili protivnika sa 5 : 1!

Bio je to, u stvari, finale Kupa šampiona. Finale koji je Partizanu doneo drugi trijumf.

I iduće godine Partizan nije lišio uzbuđenja poklonike vaterpolo sporta. Posle maratonskog dvoboja sa prvakom DR Nemačke, Dinamom iz Magdeburga, došao je finale i ponovni obračun sa Rekom.

... Stakleni dvorac u Ženevi nije video tako dobar tim, kao što je bio Partizan, ponovni pobednik Kupa šampiona. U trećem, odlučujućem meču „crno-beli" su nadigrali velikog rivala i još jednom postali najbolji na Starom kontinentu.

Pregršt trofeja osvojenih širom zemlje i u inostranstvu podsećaju na uspešne godine čete „crno-belih" vaterpolista. Podsećaju na jednu zlatnu deceniju uspeha kolektiva, koji je u rekordno brzom vremenu od skromne sekcije narastao do šampionskog kluba.

Samo izuzetno superiorni timovi mogu da se pohvale takvim bilansom kakav je u poslednjih osam godina postigao vaterpolo klub Partizan. Šest titula prvaka u intervalu od 1963. godine do kraja 1970. godine, a od toga četiri uzastopne (1963, 64, 65, 66. godine) dovoljno govore o snazi i vrednosti vaterpolista „crno-belih". I ne samo to: zahvaljujući upravo Partizanu vaterpolo je kao sport postao vrlo prisan stotinama hiljada Jugoslovena, koji su se njegovim lepotama napajali kroz igre Muškatirovića, Sandića, Jankovića i ostalih. Dakako, to su najvećma bili posmatrači kraj malog ekrana, ali su i na taj način mnogi indiferentni postali prijatelji sporta i jedne njegove discipline.

Tri asa svetskog formata, tri najbolja igrača „crno-belih" i nezamenljivi reprezentativci: Milan Sandić, Zoran Janković i dr ing. Muškatirović na ivici bazena Tašmajdan.

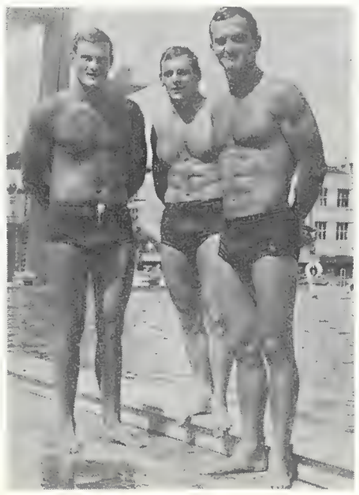

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE

Prolećni deo

Rijeka	28. II	Partizan — Rijeka	0 : 1
Beograd	7. III	Partizan — Crvena zvezda	1 : 2
Zagreb	21. III	Partizan — Dinamo	2 : 1
Beograd	24. III	Partizan — Trešnjevka	4 : 0
Sarajevo	28. III	Partizan — Željezničar	4 : 1
Beograd	4. IV	Partizan — Vojvodina	3 : 0
Mostar	11. IV	Partizan — Velež	2 : 3
Beograd	25. IV	Partizan — Hajduk	3 : 1
Beograd	2. V	Partizan — OFK Beograd	2 : 1
Beograd	16. V	Partizan — Radnički *(Niš)*	4 : 3
Zagreb	23. V	Partizan — Zagreb	3 : 0
Beograd	29. V	Partizan — Vardar	2 : 0
Sarajevo	6. VI	Partizan — Sarajevo	5 : 4
Beograd	10. VI	Partizan — Sutjeska	3 : 2

Jesenji deo

Sarajevo	15. VIII	Partizan — Sarajevo	3 : 1
Beograd	21. VIII	Partizan — Trešnjevka	1 : 1
Zagreb	25. VIII	Partizan — Zagreb	1 : 2
Beograd	11. IX	Partizan — Rijeka	3 : 1
Beograd	26. IX	Partizan — Radnički *(Beograd)*	1 : 1
Beograd	17. X	Partizan — Vojvodina	2 : 3
Zagreb	20. X	Partizan — Dinamo	1 : 1
Mostar	24. X	Partizan — Velež	0 : 0
Beograd	31. X	Partizan — Željezničar	2 : 0
Split	14. XI	Partizan — Hajduk	2 : 4
Beograd	21. XI	Partizan — Radnički *(Niš)*	2 : 0
Beograd	28. XI	Partizan — OFK Beograd	5 : 4
Beograd	5. XII	Partizan — Crvena zvezda	1 : 2
Beograd	9. XII	Partizan — Vardar	5 : 4
Ljubljana	12. XII	Partizan — Olimpija	0 : 3

PRIJATELJSKE UTAKMICE

Dubrovnik	24. I	Partizan — Dubrovnik	5 : 1
Dubrovnik	27. I	Partizan — Dubrovnik	16 : 1
Beograd	18. II	Partizan — Voždovački	4 : 0
Beograd	21. II	Partizan — Soko	9 : 0
Kragujevac	24. II	Partizan — Jadran	2 : 0
Pančevo	4. III	Partizan — Dinamo	2 : 0
Slav. Brod	21. IV	Partizan — BSK	6 : 2
Svetozarevo	1. VI	Partizan — Jagodina	7 : 1
Beograd	15. VII	Partizan — Komb. tim. Palilulac Hajduk	21 : 1
Beograd	17. VII	Partizan — Radnički *(Beograd)*	4 : 0
Beograd	21. VII	Partizan — Omlad. repr. Jugosl.	3 : 3
Beograd	11. VIII	Partizan — Voždovački	3 : 3
Beograd	18. VIII	Partizan — Budućnost *(Titograd)*	5 : 1
Beograd	8. IX	Partizan — Crvena zvezda	2 : 1
Smederevo	3. X	Partizan — Smederevo	5 : 1
Čačak	5. X	Partizan — Borac	2 : 2
Pančevo	7. X	Partizan — Dinamo	4 : 3
Novi Sad	26. XII	Partizan — Vojvodina	2 : 2

INTERNACIONALNE UTAKMICE	Istambul	3. II	Partizan — Fenerbahče	2 : 0
	Istambul	4. II	Partizan — Galata Saraj	2 : 0
	Izmir	10. II	Partizan — Izmirski sport klub	2 : 0
	Izmir	11. II	Partizan — Altaj	2 : 0
	Solun	14. III	Partizan — Aris	2 : 0
	Solun	17. III	Partizan — Apolon	3 : 2
	Beograd	12. VI	Partizan — Rems	4 : 3
	Hamburg	24. VII	Partizan — Hamburg	1 : 0
	Keln	30. VII	Partizan — Keln	3 : 3
	Gelen	3. VIII	Partizan — Fortuna	1 : 1
	Gant	5. VIII	Partizan — ARA Gant	6 : 3
	Študgart	7. VIII	Partizan — Študgart	2 : 1
	Milano	22. VIII	Partizan — Inter	1 : 1
	Kazablanka	28. VIII	Partizan — Anderleht	4 : 1
	Kazablanka	29. VIII	Partizan — Atletiko *(Madrid)*	0 : 5
	Beograd	22. IX	Partizan — Nant *(KUP šampiona)*	2 : 0
	Nant	13. X	Partizan — Nant *(KUP šampiona)*	2 : 0
	Beograd	9. XI	Partizan — Verder *(KUP šampiona)*	2 : 2
	Bremen	17. XI	Partizan — Verder *(KUP šampiona)*	0 : 1
KUP UTAKMICE	Zagreb	31. III	Partizan — Dinamo *(osmina finala)*	0 : 3
	Čačak	27. X	Partizan — Borac *(šesnaestina finala)*	4 : 0

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	29	17	4	8	67 : 46
PRIJATELJSKE	18	14	4	—	102 : 22
INTERNACIONALNE	19	13	4	2	42 : 23
KUP	2	1	1	—	4 : 3
UKUPNO	68	45	13	10	215 : 94

TABELA PRVENSTVA 1964/65.

1. Partizan	**28**	**19**	**5**	**4**	**62 : 32**	**43**	9. Vojvodina	28	11	4	13	32 : 27	26
2. Sarajevo	28	15	5	8	52 : 38	35	10. OFK Beograd	28	9	6	13	35 : 40	24
3. Crvena zvezda	28	14	7	7	50 : 38	35	11. Vardar	28	6	11	11	23 : 33	23
4. Rijeka	28	14	6	8	47 : 30	34	12. Hajduk	28	7	9	12	28 : 39	23
5. Željezničar	28	13	7	8	39 : 30	33	13. Velež	28	9	3	16	37 : 53	21
6. Zagreb	28	12	5	11	47 : 42	29	14. Trešnjevka	28	7	7	14	27 : 46	21
7. Radnički (N)	28	9	10	9	39 : 33	28	15. Sutjeska	28	6	7	15	31 : 57	19
8. Dinamo	28	11	4	13	35 : 34	26							

1966.

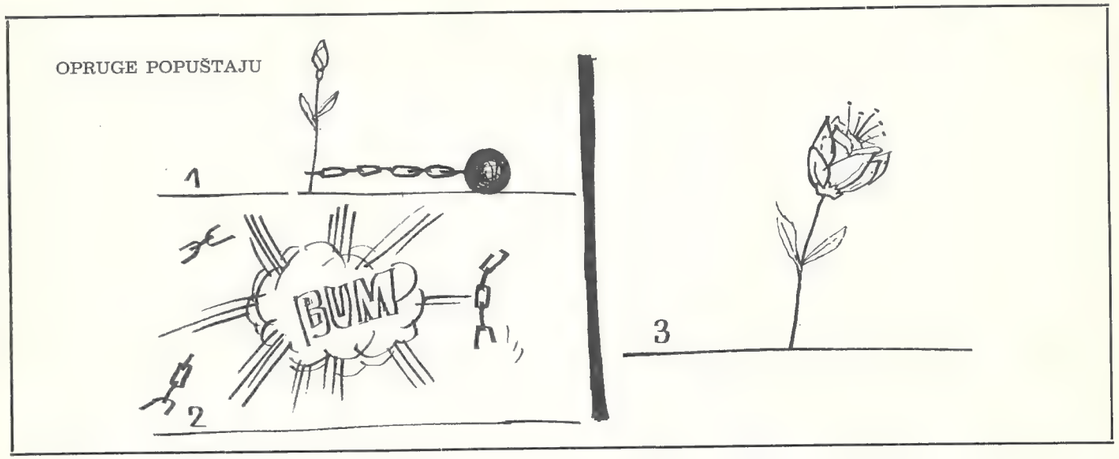

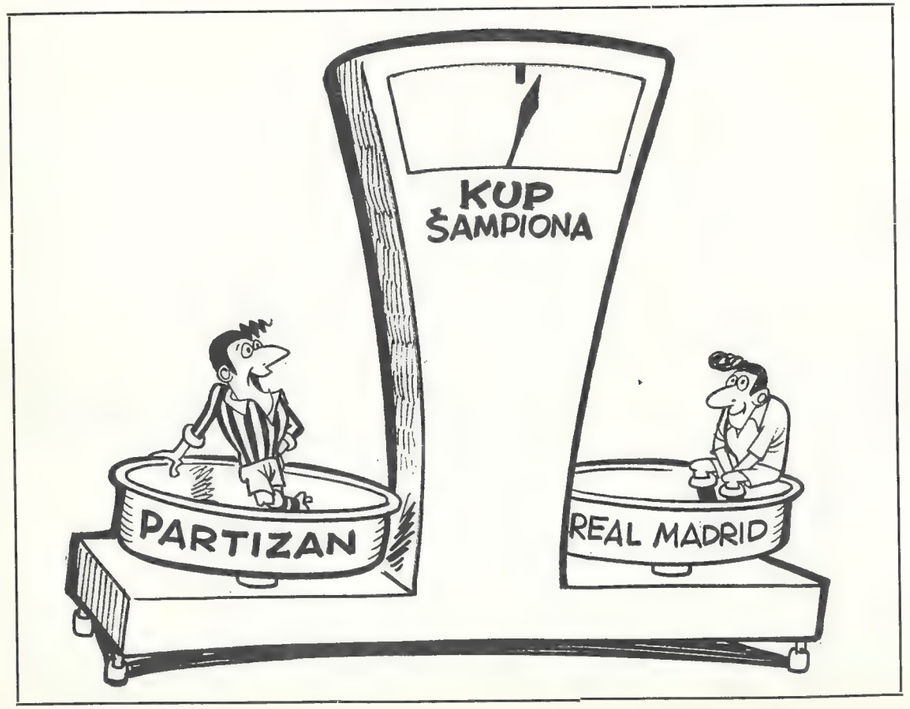

Događaj godine

Kako to zaboraviti?!

Jedna izuzetna generacija, obdarena i kvalitetna u toj meri da se danas s razlogom procenjuje da jugoslovenski fudbal nije imao bolji klupski tim, dobila je potvrdu vrednosti učešćem u finalu Kupa evropskih šampiona.

Partizan je od prvog do poslednjeg kola dobijao i gubio duele. Kad je na kraju sveden bilans ispostavilo se da je četiri meča dobio, četiri izgubio i jedan igrao nerešeno. Ali, gol razlika 16 : 10, dovoljno jasno govori da je jugoslovenski prvak bio bolji od Nanta, Verdera, Sparte i Mančester junajteda.

S druge strane, uspeh je izvanredan, jer se Partizan u svakom kolu nalazio na velikom iskušenju. U Nant se putovalo posle skromnih 2 : 0 i, više od toga, samo tri dana posle eliminacije Jugoslovena (golom Gondea) u revanšu protiv Francuza, u Bremenu nije bilo lako, još je manje to bilo posle 1 : 4 u revanšu protiv praške Sparte, kao i na Old Trafordu, kad se verovalo da će Bezbijeve „bebe" lako nadoknaditi minus od dva gola iz beogradskog meča.

Partizan je u Kupu evropskih šampiona 1965/66. odigrao devet mečeva: Nant *(Francuska)* 2 : 0 i 2 : 2, Verder *(SR Nemačka)* 3 : 0 i 0 : 1, Sparta *(Čehoslovačka)* 1 : 4 i 5 : 0, Mančester junajted *(Engleska)* 2 : 0 i 0 : 1, Real Madrid *(Španija)* 1 : 2. Gegić i Popesku su sastavljali tim od 17 fudbalera. Rekorderi su Jusufi, Rašović, Vasović, Hasanagić i Pirmajer koji su odigrali svih devet mečeva, zatim Šoškić i Bajić po osam, Bečejac i Kovačević po sedam, Miladinović šest, Mihajlović pet, Galić (nalazio se u JNA), Vislavski i Davidović po tri, Damjanović dva i Ćurković i Vukelić po jedan.

Finalist Kupa evropskih šampiona postigao je 16 golova, a primio deset (Šoškić šest i Ćurković četiri). Golgeter je bio Hasanagić sa 6 pogodaka, zatim Kovačević 3, Galić i Vasović po 2, Bečejac, Jusufi i Pirmajer.

*

Gol Hasanagića u 15. minutu utišao je 25.000 gledalaca na Lepenjskom Planju, 2. marta u Pragu. Direktno je otvarao Partizanu vrata koja vode u polufinale. Ćurković, koji je zamenio Šoškića (povređen u kupu na Rijeci), branio je sve! Pa, ipak, nepažnjom je primio prvi gol u 21. minutu, koji je postigao Kvašnjak. Na poluvreme se otišlo s 1 : 1 — to je šansa za revanš. Međutim, u nastavku, Partizan (bez povređenog Šoškića, kažnjenog Bečejca, povređenog Kovačevića i Galića u JNA) popustio je do te mere, da je Sparta lako postigla tri pogotka (još dva Kvašnjak i jedan Mašek), a da je Mraz bio snalažljiviji, rezultat je mogao biti i ubedljiviji!

Revanš, sedam dana kasnije, doneo je veliku igru Partizana. Kovačević je otvorio seriju već u 4. minutu, Vasović povisio na 2 : 0 u 23, a u 29. Kovačević je izjednačio na 4 : 4! Čehoslovaci su se predali. Partizan je postigao još dva gola, preko Hasanagića, i zasluženo se probio u polufinale. Bila je to igra koja se pamti.

Dva snimka sa utakmice Kupa šampiona Evrope: Šoškić boksuje jednu visoku loptu na stadionu Old Traford. Na briselskom finalu Real otklanja opasnost ispred svoga gola (dole, levo).

Momenat sa utakmice Partizan—Lids. Levo je Džeki Čarlton, centarhalf Lidsa i engleske reprezentacije i brat slavnog Bobija.

Kad je meč završen, hiljade navijača je pevalo himnu, oni mlađi su utrčali u teren i „crno-bele" izneli na rukama. Partizan je postigao i šesti gol, preko Hasanagića, i u stilu Lautona, ali ga bugarski arbitar Rumenčev nije priznao, navodno zbog toga što se strelac nalazio u ofsajdu. Teške trenutke preživljavao je Partizan u prvom meču sa Mančester junajtedom, pred prepunim stadionom JNA, 13. aprila 1966. Englezi su igrali mudro i organizovano u odbrani, a Lou i Best su „zabavljali" odbranu tako opasno, da je Šoškića u dva maha spasla sreća. Ponovo je nada bio čuveni Partizanov finiš. I, on je usledio: u 47. minutu Hasanagić i u 59. Bečejac doneli su odluku. Još da je Pirmajer bio prisebniji, u 83. minutu, kad je izbio pred

Velibor Vasović je bio centarhalf internacionalne klase. Imao je sva svojstva koja se traže od igrača u savremenom fudbalu. U kritičnim trenucima za Partizan znao je da krene u napad i tada je veliku opasnost predstavljao za protivnički gol, posebno za golmane koje je udarcem glave pobeđivao kao da je vođa navale (slika gore). Veština, snaga i korpulencija Partizanovih napadača u belim dresovima Pirmajera, Hasanagića i Vislavskog su često dovodile do očaja protivničke odbrane.

Grega, miran put na Old Traford bio bi osiguran.

Brzo je došao i revanš, pred prepunim Old Trafordom — svih 67.000 navijača, fanatika. Vasović, Rašović i Šoškić su, uz pomoć drugova, odolevali Englezima. Sve lopte, nabačene u šesnaesterac, bile su njihov plen. Čarlton i Lou nisu mogli ništa da učine, Best takođe. Stajls je tukao, načinio je preko 20 faulova, ali se ni on nije proslavio. Tek u 72. minutu Šoškić je kapitulirao — slučajno, iznenadno, sa 25 metara, Stajls se odlučio na udarac i pogodio mrežu. Ponovo juriši, ponovo divovska odbrana Beograđana i — kraj. Englezi su pozdravili ulazak Partizana u finale, a svoje fudbalere tešili himnom Mančester junajteda. Tog 20. aprila 1966. Partizan je, konačno, ostvario višegodišnji san — jedna njegova generacija se plasirala u finale Evropskog kupa!

*

Poveo je Partizan, golom Vasovića. Poveo je posle stalne opsade Realovog gola. U prvih deset minuta, Hasanagić (dva puta) i Galić propustili su da reše meč. Belgijanci su na Hejselu bili podeljeni. Ali, u obostrano opreznoj taktici, Partizan je bio bolji, češće napadao, nadigravao protivnika. U 54. minutu Vasović je otvorio vrata koja vode pobedi... Sve nade, kao kulu od karata, srušio je Amančio. Španac je pobegao Vasoviću, pa kad mu je Šoškić krenuo ususret, neodbranjivo je pogodio mrežu... A u 75. minutu lopta je nekoliko sekundi skakutala ispred Serene, niko da ga napadne, i maleni Španac je sa 25 metara šutirao kao iz topa. Lopta se zakoprcala u mreži, ispod same prečke... Još nekoliko napada Real Madrida i protivnapada Partizana, bez rezultata, i — kraj. Kakvu je šansu Partizan propustio! Bio je to i početak kraja jednog velikog tima. Poslednja igra Šoškića i Jusufija u crno-belom dresu. Kasnije su, polako, odlazili i ostali: Kovačević, Vasović, Bečejac, Rašović, Pirmajer, kasnije Hasanagić. Otišao je i Miladinović, odmah posle Brisla, iako zbog isključenja na Old Trafordu nije igrao u finalu.

Igrano 11. maja 1966, na stadionu Hejsel u Brislu. Strelci: Vasović u 54. za Partizan, a Amančio u 70. i Serena u 75. minutu za Real Madrid. Sudija: Krajtlajn (SR Nemačka). Gledalaca: 42.000.

Real Madrid: Arakvisten, Paćin, Sančiz, Pirmi, De Felipe, Zoko, Serena, Amančio, Groso, Velaskez, Gento.

Partizan: Šoškić, Jusufi, Mihajlović, Bečejac, Rašović, Vasović, Bajić, Kovačević, Hasanagić, Galić, Pirmajer.

Uspomena sa stadiona u Maksimiru: Milutin Šoškić jednim elegantnim padom zaustavlja udarac Slavena Zambate, centarfora Dinama. Desno je Ljuba Mihajlović.
Prepuno gledalište govori o velikom interesovanju Zagrepčana za svaki nastup Partizana u njihovom gradu.

Pamti se

I najveći uspeh i najveći neuspeh

Okupiran završnim utakmicama u takmičenju za Kup šampiona, Partizan je u prvenstvu zabeležio svoj najveći neuspeh — plasirao se tek na jedanaestom mestu.

U poslednja tri meča prevazišao je sebe i uzdrmao fudbalsku Evropu. Potresi su počeli u Pragu 2. marta. Prvak Čehoslovačke Sparta pobedila je sa 4 : 1. Partizan je ipak napravio podvig — Sparta je u Beogradu pregažena — 5 : 0.

Zatim je došao još jedan veliki protivnik, prvak Engleske, Mančester... Partizan se po drugi put u takmičenju za Kup evropskih šampiona sreo sa španskim Real Madridom. Timom koji je dotle pet puta osvajao titulu najbolje ekipe Starog kontinenta. Ali, ni ovog puta „crno-beli" nisu imali sreće.

Najbolja jedanaestorica

Možda je to jedna od najkritičnijih godina kluba, u igračkom smislu!? Raspada se tim koji je doneo toliko lovorika. On igra do juna 1966. godine, sa manjim izmenama, a u julu definitivno nestaje. Mladih snaga ima, ali je smena bolna. Jer, odjednom odlazi skoro kompletan tim. Po povratku iz JNA Šoškić, Jusufi, Vislavski i Galić malo su pomogli ekipi, za timom će se, nešto kasnije, raspasti i tehnički štab (Gegić-Popesku).

Veteran Vukelić dolazi kao pojačanje, Paunović, Davidović, i neki mlađi, uspevaju da popune mesta, ali ne i praznine. Dolaze Jeremić, Hošić, Mrđa, Lukić... ali je to suviše bledo da bi gubitak čuvenih asova bio neosetan.

Najviše mečeva su odigrali:

Ćurković, Paunović, Damjanović, Davidović, Rašović, Lj. Mihajlović, Bajić, Bečejac, Hasanagić, Vukelić i Pirmajer.

Igrali još:

Vasović, Đorđević, Jeremić, Hošić, M. Petrović, Jusufi, Miladinović, Šoškić, Vidović, Radaković, Kovačević, Mrđa, Drljača, Lukić, Vislavski, Krajšić, Profirović, Galić, Grebenarević i M. Mihajlović.

Ćurković

Paunović

Damjanović

Davidović

Rašović

Lj. Mihajlović

Bajić

Bečejac

Hasanagić

Vukelić

Pirmajer

Asovi

MUSTAFA HASANAGIĆ

Golovi za sladokusce

Mnogi su dolazili na stadion zbog njegovih golova! Možda niko u jugoslovenskom fudbalu nije umeo tako majstorski da pogađa mrežu, kao Mustafa Hasanagić!? On ima udarac, poseduje preciznost, ali svaki njegov šut nosi u sebi neku harmoniju pokreta, neodoljivi šarm.

Ume Mustafa Hasanagić često da promaši, možda zbog toga što njegovo geslo nije „dati gol", već „efektno dati gol". Kao ono protiv Sparte iz Praga (1965) na primer, svejedno što arbitar taj pogodak nije priznao (on je Muji ostao najdraži): prihvatio je loptu od Vasovića, na grudi, okružen trojicom protivnika. Možda je samo za koji santimetar bio ispred njih (ofsajd)... Usledio je karakterističan potez sjajnog fudbalera, lopta se prosto zalepila za grudi, okret je bio dovoljan da protivnici budu nemoćni. Lopta je kao poslušno mače jednostavno skliznula na „desnicu". Bila je to „munja", golman se nije ni pomakao, lopta se našla u rakljama!... Stadion je zanemeo, pa se potom prolomio, aplauz se minut nije stišavao. Bio je to gol, kakav se ne viđa...

Svi njegovi golovi su atraktivni, teško odbranjivi. Pa je, zbog njih, nestašni i na terenu jogunasti Mustafa Hasanagić, spreman da sebi prisvoji epitet prvog centarfora sveta, da bi se trenutak kasnije — kad razum potisne oduševljenje u drugi plan — vratio realnosti.

Golovi su njegov smisao i ljubav, ni sam ne zna koliko ih je postigao. Ali, zna da je dugo čekao šansu u Partizanu, da je od njegovog dolaska iz Priboja, pa do ulaska u prvi tim (1963), prošlo više od tri godine, da je opovrgavan i hvaljen, da je stigao do dresa sa državnim grbom... Mustafa Hasanagić je imao i slabosti: u Kupu šampiona je znao i da izbegne duel, ali... Niko, međutim, nije mogao i umeo da postiže golove sa toliko šarma i lepote, sa toliko silovitosti.

Mustafa Hasanagić i Fahrudin Jusufi — dva sjajna igrača i dva dobra prijatelja. Prvi je bio majstor u šesnaestercu. Rasan strelac, lukav, opasan i ubojit. Nije se znalo da li je opasniji kada šutira nogom ili glavom.

Trener

ABDULAH GEGIĆ

Čovek intuicije

Put Abdulaha Gegića — stručnjaka bio je trnovit, ali uvek postupan. Ekonomist, rodom iz Novog Pazara, koji je dugi niz godina bio standardni half i polutka šabačke Mačve, koji je u vreme igračke karijere završio i DIF — odlučio se da postane trener.

To je učinio 1957... Počeo je u Boru, nastavio u Nišu i Sarajevu, da bi u Partizan došao sa reputacijom solidnog stručnjaka, marljivog radnika i čoveka, koji umešno vlada odnosima u timu. Došao je u času kad nije bilo lako postati naslednik Bobeka i kad je sa jednim izvanrednim timom, najzad, neko morao da učini prodor u evropski vrh.

Zajedno sa Virgilijem Popeskuom, novi trener je sve ambicije usmerio na Kup evropskih šampiona, uspešno prošao sve prepreke, od Nanta i Bremena, preko Praga i Mančestera do Brisla, uvek znajući da ne može mnogo da učini na individualnom uzdizanju Partizanovih asova, koliko na oplemenjivanju kolektivne igre i odnosima, koji moraju da prate svaki uspeh.

Abdulah Gegić je uspeo. U toj godini (1965.) postao je i trener nacionalnog tima (selektori Tirnanić i Miljanić). U čast najvećeg Partizanovog klupskog uspeha, plasmana u finale Kupa evropskih šampiona, sinu je dao ime — Brisel! Kad su Šoškić i Jusufi, Vasović i Kovačević, Miladinović i ostali krenuli za dolarima, u beli svet, i njihov trener je prihvatio ponudu iz Istambula.

Klubovi JSD Partizan

Nada u mlade

Veslački klub Partizan osnovan je 1951. godine, u vreme kada je Beograd bio jedan od najjačih veslačkih centara. Uslovi pod kojima su veslači trenirali bili su vrlo nepovoljni, najviše zato što klub nije imao ni sopstveni hangar. Ovakva situacija nije obeshrabrila mlade veslače. Od prvog dana bili su vrlo uporni u savlađivanju svih prepreka i teškoća, pravi amateri, verni svom klubu, izvanrednom marljivošću uspeli su da savladaju sve teškoće.

U kratkom vremenskom intervalu uloženi trud je bio krunisan izvanrednim rezultatima — na domaćim i međunarodnim takmičenjima. Pojedini čamci Partizana predstavljaju danas i kompletne reprezentativne posade. A veslači Mart, Zah, Savić, Veljković, Todorović, Osolnik, Đorđević, Protić, Milanović, i drugi — elitu jugoslovenskog veslanja.

Prvi uspeh zabeležili su veslači četverca sa kormilarom 1954. godine, na prvenstvu države u Mariboru. Na ovom takmičenju u konkurenciji 19 čamaca podmladak Partizana je zauzeo prvo mesto. Iste godine klub je na Adi Ciganliji dobio i svoj hangar za čamce, kao i splav za plivače, što je omogućilo normalan trening i okupljanje svih koji su bili zainteresovani za ovaj sport.

Na prvenstvu države 1955. godine četverac sa kormilarom je ubedljivo osvojio prvo mesto. Isti ovaj čamac je 1956. bio drugi, da bi 1957. godine ponovo stigao prvi na cilj.

U disciplini dvojac bez kormilara, koji je veslao u sastavu Mart-Zah, postigao je najveći uspeh 1958. godine, kada je ubedljivo bio prvi ispred svih posada na prvenstvu Jugoslavije. Isti ovaj čamac je na tromeču reprezentacija: Jugoslavija-Austrija- Zapadna Nemačka trijumfalno zauzeo prvo mesto.

Na prvenstvu Srbije 1963. i 1964. godine veslački klub Partizan bio je bez konkurencije najbolji. Uspeh je ponovljen na prvenstvu države, koje je održano 1963. godine u Šibeniku. Do naglog uspona veslačkog kluba dolazi 1956. godine. Naši čamci, skoro u svim disciplinama, ubedljivo osvajaju prva mesta, kako u seniorskoj, tako i u juniorskoj konkurenciji.

Po broju održanih regata i broju osvojenih prvih mesta svakako je najbogatija i najpogodnija 1966. godina.

Te godine je dvojac sa kormilarom, u sastavu Predrag Savić i Božidar Veljković, osvojio u kategoriji seniora prvenstvo Beograda, Srbije i Jugoslavije. Dvojac bez kormilara, u sastavu Zdravko Protić i Slobodan Milanović, osvojio je u kategoriji seniora prvenstvo Beograda i Srbije. Četverac bez kormilara, u sastavu Zdravko Protić, Slobodan Milanović, Predrag Savić, Božidar Veljković, u kategoriji seniora, osvojio je prvenstvo Beograda i Srbije.

Četverac sa kormilarom, u sastavu Gradimir Ojdanić, Živorad Živanović, Grgur Srebrić i Slobodan Tasić

Dvojac sa kormilarom sa veslačima Predragom Savićem i Božidarom Veljkovićem doneo je Partizanu titulu najboljeg dvojca Beograda, Srbije i Jugoslavije.

u kategoriji seniora, osvojio je prvenstvo Beograda i Srbije.

Skifista Tihomir Popov bio je prvak Beograda i Srbije u seniorskoj konkurenciji za 1966. godinu.

Na internacionalnoj regati održanoj u Beču (Austrija) učestvovali su i veslači Partizana Zdravko Protić i Slobodan Milanović, koji su u konkurenciji od 12 ekipa osvojili prvo mesto u disciplini dvojac bez kormilara.

Majska regata i regata u čast Dana mladosti predstavljaju pravi trijumf veslača Partizana. Oni su u disciplinama četverac sa kormilarom, dvojac bez kormilara, dvojac sa kormilarom, osmerac i skif zauzeli prva mesta.

Na internacionalnoj sajamskoj regati četverac sa kormilarom takođe je prvi prošao kroz cilj.

Na „Majskoj regati", koja je održana na Bledu, četverac sa kormilarom osvojio je prvo mesto, a veslao je u sastavu: Osolnik, Đorđević, Savić, Veljković i kormilar Todorović. Kao najbolji sastav u Jugoslaviji, ova posada je u 1967. godini nastupala kao reprezentacija na svim međunarodnim takmičenjima.

Na tromeču reprezentacija: Jugoslavije-Austrije-Zapadne Nemačke u Klagenfurtu (Austrija) kao reprezentacija je učestvovao četverac sa kormilarom, inače posada Partizana i zauzeo treće mesto.

Na prvenstvu države u Jajcu, u ukupnom plasmanu, Partizan je proglašen za najkvalitetniji klub i kao takav osvojio trofej „Plivskih jezera". Pojedinačno prva mesta su osvojili: četverac sa kormilarom, četverac bez kormilara, a osmerac je zauzeo drugo mesto.

Vrhunskih rezultata ima mnogo, čitava riznica. Teško je sve to nabrojati.

Godina 1969. donela je malu krizu u veslačkom klubu Partizan, pre svega zato što je nekoliko vrhunskih veslača otišlo na odsluženje vojnog roka i što su dve kompletne posade četverca u seniorskoj i juniorskoj konkurenciji, na čelu sa trenerom Vojinom Popovićem, prešle u veslački klub Crvena zvezda. Zbog novonastale situacije naši veslači nisu učestvovali na prvenstvu Jugoslavije, pa je sve svoje snage orijentisao na uzdizanje mladih veslača.

Za sve ove uspehe, koji su veslači postigli, svakako velike zasluge imaju predsednik kluba Asim Omerdić, treneri Jože Ropert i Milan Veljović — ljudi koji svoj stručni rad sa veslačima sprovode krajnje marljivo i na naučnoj osnovi.

Snimak osmerca sa kormilarom iz onih dana kada su veslači Partizana bili u zvezdanom uzletu. Ali, na žalost, ti su dani prošli.

Danas treneri Ropert i Veljović nastoje da od početnika, mladih i oduševljenih amatera, stvore nove asove „crno-belih" u ovom lepom, zdravom i napornom sportu.

Veslanje je u nas još jedna od onih sportskih disciplina koje su ostale pošteđene uticaja novca, pa pobornici ovog sporta mogu s pravom da se ponose, jer su ostali istinski amateri.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE

Prolećni deo

Beograd	5. III	Partizan — Sarajevo	1 : 0
Zagreb	13. III	Partizan — Trešnjevka	0 : 3
Beograd	20. III	Partizan — Zagreb	3 : 0
Rijeka	27. III	Partizan — Rijeka	1 : 0
Beograd	2. IV	Partizan — Radnički *(Beograd)*	1 : 1
Beograd	9. IV	Partizan — Dinamo	2 : 0
Novi Sad	16. IV	Partizan — Vojvodina	0 : 1
Beograd	24. IV	Partizan — Velež	2 : 3
Sarajevo	1. V	Partizan — Željezničar	1 : 3
Beograd	15. V	Partizan — Hajduk	1 : 1
Niš	22. V	Partizan — Radnički	0 : 0
Beograd	28. V	Partizan — OFK Beograd	0 : 2
Beograd	5. VI	Partizan — Crvena zvezda	1 : 2
Beograd	12. VI	Partizan — Olimpija	1 : 2
Skoplje	18. VI	Partizan — Vardar	2 : 2

Jesenji deo

Niš	21. VIII	Partizan — Radnički	0 : 0
Beograd	28. VIII	Partizan — Rijeka	1 : 0
Sarajevo	4. IX	Partizan — Sarajevo	1 : 1
Beograd	11. IX	Partizan — Crvena zvezda	1 : 1
Beograd	25. IX	Partizan — OFK Beograd	1 : 1
Beograd	2. X	Partizan — Vojvodina	0 : 1
Skoplje	9. X	Partizan — Vardar	2 : 4
Beograd	16. X	Partizan — Dinamo	0 : 0
Zenica	23. X	Partizan — Čelik	1 : 0
Beograd	30. X	Partizan — Sutjeska	4 : 1
Sarajevo	13. XI	Partizan — Željezničar	3 : 0
Mostar	20. XI	Partizan — Velež	1 : 1
Beograd	27. XI	Partizan — Hajduk	1 : 0
Ljubljana	4. XII	Partizan — Olimpjia	1 : 0
Beograd	11. XII	Partizan — Zagreb	7 : 0

PRIJATELJSKE UTAKMICE

Kragujevac	6. II	Partizan — Radnički	6 : 2
Beograd	9. II	Partizan — Voždovački	4 : 0
Mostar	13. II	Partizan — Velež	3 : 1
Makarska	15. II	Partizan — Zmaj	4 : 2
Metković	17. II	Partizan — Neretva	8 : 0
Šibenik	19. II	Partizan — Šibenik	2 : 2
Beograd	24. II	Partizan — Vojvodina	1 : 0
Beograd	16. III	Partizan — Soko	8 : 0
Beograd	28. IV	Partizan — Palilulac	7 : 0
Ravne	21. VII	Partizan — Fužina	7 : 0
Ravne	27. VII	Partizan — Kovinar	13 : 0
Maribor	3. VIII	Partizan — Maribor	5 : 2
Svetozarevo	7. VIII	Partizan — Jagodina	11 : 0
Kragujevac	10. VIII	Partizan — Radnički	6 : 0
Beograd	13. VIII	Partizan — OFK Beograd	4 : 3
Beograd	18. VIII	Partizan — Palilulac	12 : 0
Beograd	24. VIII	Partizan — Rakovica	4 : 3

	Beograd	31. VIII	Partizan — Vojvodina	4 : 2
	Beograd	7. IX	Partizan — Hajduk *(Beograd)*	11 : 1
	Vinkovci	14. IX	Partizan — Dinamo	3 : 3
	Titograd	17. IX	Partizan — Budušnost	3 : 2
	Valjevo	22. IX	Partizan — Metalac	4 : 1
	Sisak	27. IX	Partizan — Segesta	4 : 1
	Kraljevo	7. X	Partizan — Reprezent. grada	1 : 4
	Beograd	10. XI	Partizan — Čukarički	11 : 1
	Hrasnica	21. XI	Partizan — Famos	1 : 2
INTERNACIONALNE UTAKMICE	Prag	2. III	Partizan — Spartak *(KUP evr. šamp.)*	1 : 4
	Beograd	9. III	Partizan — Sparta *(KUP evr. šamp.)*	5 : 0
	Beograd	13. IV	Partizan — Mančester *(KUP EŠ)*	2 : 0
	Mančester	20. IV	Partizan — Mančester *(KUP EŠ)*	0 : 1
	Brisel	11. V	Partizan — Real Madrid *(FINALE KUPA evrop. šampiona)*	1 : 2
	Kinzdorf	31. VII	Partizan — Kinzdorf	10 : 0
	Beograd	25. X	Partizan — Krakovija	1 : 1
KUP UTAKMICE	Rijeka	27. II	Partizan — Rijeka	1 : 3
	Beograd	20. XI	Partizan — Voždovački	3 : 0

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	30	11	10	9	40 : 40
PRIJATELJSKE	26	22	2	2	147 : 32
INTERNACIONALNE	7	3	1	3	20 : 8
KUP	2	1	—	1	4 : 3
UKUPNO	65	37	13	15	211 : 83

TABELA PRVENSTVA 1965/66.

1.	Vojvodina	30	17	9	4	53 : 28	43
2.	Dinamo	30	13	9	8	49 : 35	35
3.	Velež	30	14	7	9	48 : 37	35
4.	Rijeka	30	14	5	11	46 : 40	33
5.	Cevena zvezda	30	12	7	11	54 : 54	31
6.	OFK Beorrad	30	10	10	10	58 : 50	30
7.	Radnički	30	10	9	11	44 : 35	29
8.	Olimpija	30	11	7	12	43 : 47	29
9.	Sarajevo	30	10	9	11	40 : 44	29
10.	Vardar	30	12	4	14	47 : 44	28
11.	**Partizan**	**30**	**10**	**8**	**12**	**45 : 47**	**28**
12.	Željezničar	30	12	8	10	35 : 36	26
13.	Hajduk	30	11	8	11	45 : 37	25
14.	Zagreb	30	9	7	14	39 : 58	25
15.	Radnički (Bgd)	30	7	11	12	32 : 53	25
16.	Trešnjevka	30	6	6	18	41 : 74	13

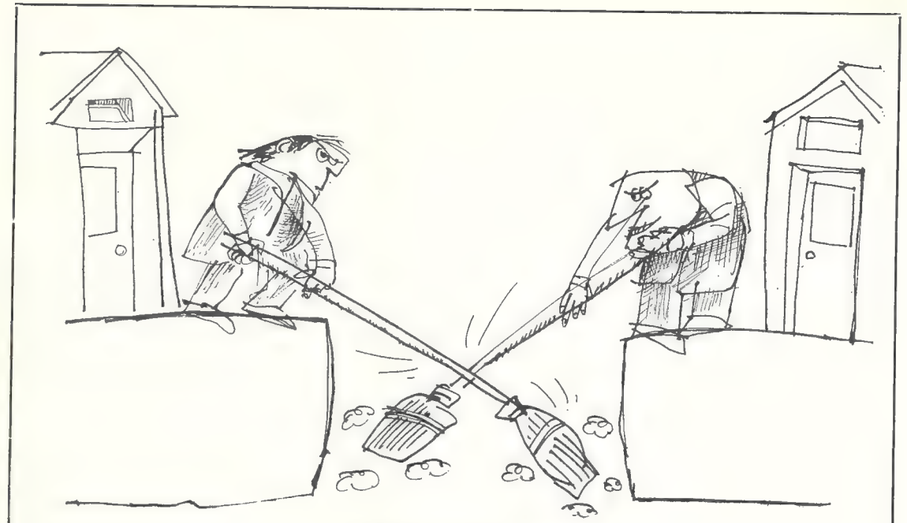

ČISTI RAČUNI...

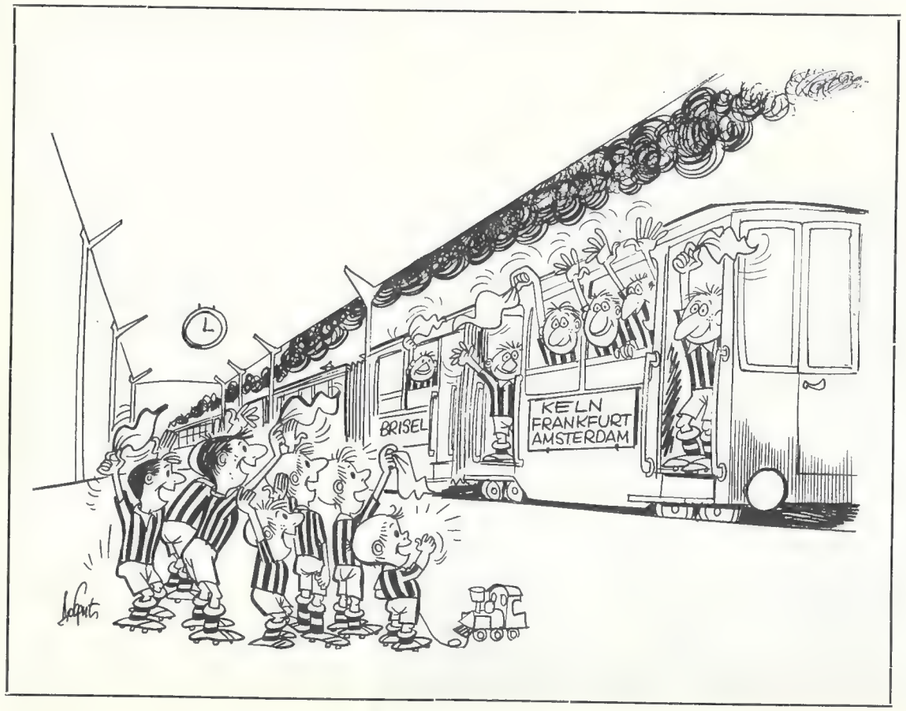

Događaj godine

Povratak starog tandema

Ima ogrlica bez bisera, godina bez lepršavih dana. Ima trenutaka, kada ni fudbal ne može da podari nešto posebno, kada sivilo prosečnosti poruši sve mostove trijumfa.

A ta 1967. godina, bila je upravo takva. Nijedna zvezda nije granula na nebu Partizanovih rezultata — ni sloma ni bljeska nije bilo. Mogu se u atraktivnije momente ubrojiti ona blistava pobeda nad Hajdukom u Splitu (1 : 0), 29. oktobra. Igra, koja je donela neočekivanu radost okrnjenom Partizanu, ali i neprijatne scene i svađe. Možda je to ona blistava pobeda od 5 : 1 nad niškim Radničkim, 15 dana ranije, na stadionu JNA. Ili, prvomajski dragulj (1 : 0) i pobeda nad Crvenom zvezdom... Neko će se odlučiti za onih marseljskih 4 : 1 protiv Olimpika...

Ipak, događaj sezone je Partizanov start u Kupu sajamskih gradova, iako je eliminisan već u drugom kolu... Dvoboji sa bugarskim predstavnikom, Lokomotivom i engleskim matadorom Lids-junajtedom.

... Bilo je to veče Vladimira Kovačevića. To veče, 27. septembra. Dugo je Lokomotiva iz Plovdiva odolevala „crno-belima“, sve dok na scenu nije stupio „poslovođa“. Igrao je Kovačević te večeri kao rekovalenscent, preuzeo „komandu“ u pravom trenutku, tri puta savladao golmana gostiju, dva gola pripremio... Napravio nekoliko poteza, pred kojima

Dramatika derbi susreta ogleda se i kroz ovu panoramu izraza na licima napadača Crvene zvezde Antonijevića, Ostojića i Džajića i odbranbenih igrača Partizana Čičića i Paunovića.

su gosti bili nemoćni (5 : 1 za Partizan). Bio je to njegov istinski šou. Revanš, mesec dana kasnije, u Plovdivu, bio je formalnost...

Međutim, krenuo je Partizan na taj put sa previše briga. Kovačević je još uvek bio „rovit“, Hasanagić nedovoljno spreman, a Ćurković je na toj utakmici ozbiljnije povređen! Bilo je to prvo internacionalno krštenje mladog golmana Markovića. Dečački naivno, posle svega petnaestak minuta igre, neposredno pošto je zamenio Ćurkovića, primio je gol. Nad „crno-belim“ taborom nadvili su se tmurni oblaci. Jer, u navali je bilo nekoliko poletaraca, previše slaba nada za uspeh.

Fudbal je, međutim, još jednom pokazao moć svoje ćudi. Neiskusni Marković kao da je bio okružen primljenim golom, napadači su živnuli. Partizan je izjednačio (1 : 1), a da ni jednog trenutka domaćin ozbiljnije ne ugrozi naš gol! Bila je to odlična igra i — plasman u drugo kolo. A M. Petrović i golman Marković, dvojica junaka plovdivskog izleta.

Lokomotivi nije pomogao ni reprezentativac Bonev, koji je iz vojske pozvan da pomogne...

*

Sumorna jesen — 29. novembra. Jedan od onih dana kada kiša i magla caruju, kada sneg nagoveštava svoj skori dolazak, kada gledaoca mrzi da dođe na stadion. Kada se predoseća...

Meč protiv engleskog Lidsa. To je bila jedna od bledih igara naših fudbalera. Nemoćna navala je jednostavno „iznervirala“ odbranu, pa su Rašović i Mihajlović pokušavali da pomognu... Ta neopreznost bila je dovoljna. Lids je poveo sa 2 : 0! „Crno-beli“ su postigli jedan gol, bilo je to, nažalost, sve. Doživljen je poraz (2 : 1).

U revanš susretu, 6. decembra, u Lidsu, Partizan je izborio 1 : 1. Sa malo sreće mogao je da izravna beogradski rezultat.

Propala je jedna divna šansa. Slaba je uteha što je Lids u tom takmičenju osvojio prvo mesto. Jedan sumorni dan, na stadionu JNA, dekoncentracija i odsustvo svake inspiracije i nadahnuća „pokvarili“ su seriju uspeha i nadu nove afirmacije na međunarodnom planu. Bila je to šansa jugoslovenskog fudbala...

Na žalost, generacija koja je nasledila onu briselsku, nije umela da iskoristi tu šansu.

Prvi put od 1960. godine Partizan je, zbog jednog poraza, izgubio i bitku!

Mustafa Hasanagić je u svom repertoaru kao vrsan strelac imao jednu specijalnost: izvanredno je šutirao volej udarcima. Mnogi njegovi golovi su ostali u sećanju ljubitelja fudbala kao golovi „koji se pamte“. Ovo je jedan od zgoditaka koje je postigao u svom stilu-volej udarcem (gore).

Ivan Ćurković elegantno i lako hvata jednu visoku loptu pod zaštitom svoga centarhalfa Blagoja Paunovića. Ostojić za svaki slučaj budno prati ovu akciju.

Hasanagić i Bora Đorđević stavljaju na muke protivničku odbranu.

Asovi

IVAN ĆURKOVIĆ

Džentlmen među stativama

Ima fudbalskih stručnjaka, koji smatraju da je Ivan Ćurković najbolji golman Partizana. Oni su, jednostavno, zaljubljeni u ovog skromnog, tihog, govorljivog momka. Ako je to i dilema, niko ne može poreći da je Ivan Ćurković najveći vitez našeg fudbala!

Skromnost, razložnost, korektnost, drugarstvo, prijateljstvo, iskrenost... to su elementi koji ga čine džentlmenom u kopačkama.

Na terenu je — beskompromisan! Golman sjajnog refleksa, majstor kritičnih situacija, racionalan i nenametljiv, hrabar i pronicljiv. Bio je golman „linijaš". Radom, upornošću, usavršavanjem postao je komandant bekovskog prostora. U klubu nezamenljiv, u reprezentaciji oslonac, Ćurković pleni sigurnošću i nenametljivošću.

Prošao je trnovit put na kome bi mnogi posustali. Fudbalski rođen u Veležu, odakle je stigao u olimpijsku reprezentaciju, došao je 1964. u Partizan. Putovao je u Tokio na Olimpijadu, da bi u jednom nesrećnom i čudnom meču sa Mađarima, za zlatnu medalju, jednostavno podbacio i „izgoreo". Pod takvim bremenom se tada dvadesetogodišnji momak vratio i — bio rezerva Šoškiću! Malo koji fudbaler bi uspeo da izdrži takav pritisak.

Momak sjajnih mogućnosti, uspeo je da se dokaže. Ne činjenicom da je četiri godine nezamenljiv u klubu, da je najbolji jugoslovenski golman, već svojim manirom, istinskom klasom, snagom da ulije poverenje ekipi.

Strelac sezone

Mustafa Hasanagić

To je bio strelac! Odličan igrač, ne izuzetno efikasan, ali uvek spreman za šut. Niko nije umeo da ih postiže tako majstorski, atraktivno kao Hasanagić! Bolest ga je omela u planovima, ali je ipak 1966. i 1967. godine bio najbolji strelac kluba.

1966 — Stigao je Kovačevića, približio se Valoku. Sa malo sreće mogao je da obori rekord u broju golova u jednoj godini. Sa 52 pogotka bio je daleko najbolji, a golovi protiv Sparte iz Praga i Nanta ostaće nezaboravni, iako 1965. nije bio prvi strelac.

1967 — Ponovo je Hasanagić bio najbolji — 38 golova. Ali se mora uzeti u obzir da je izvesno vreme pauzirao...

Skupština

Raspad „zlatne" generacije

„Džentlmenski sporazum" između tri beogradska prvoligaša (potpisan 1964) pokazao je rezultate i inspirisao na nove napore u cilju zajedničkog delovanja klubova. Samoupravljanje — — ova skupština je to potvrdila i nametnula kao osnovni zadatak — dalo je novi doprinos tim nastojanjima. U stvari, samoupravljanje je pozvano u borbu protiv mnogih teškoća, koje su zadesile klub, neposredno pre ove skupštine, 28. februara 1967. godine. A te teškoće nisu bile male, to se najbolje osetilo iz brojnih diskusija te večeri: skoro kompletna „zlatna generacija" otišla je u inostranstvo, otišlo je i stručno rukovodstvo, a novo (Jovićević i Simonovski) nije se slagalo, pa je bilo dosta trzavica, teško je bilo uklopiti mlade...

Međutim, kao senka radosti u sali treperio je eho sjajnog uspeha u Kupu šampiona 1966. i žal što se ta ekipa nije mogla zadržati (to su reči predsedavajućeg) na okupu. Iscrpno su objašnjeni odlasci svih prvotimaca (Šoškić, Jusufi, Miladinović, Kovačević, Vasović...)

Ova skupština je, međutim, donela nešto veoma značajno. Uspešno je privedena kraju borba za umešne i afirmisane sportske radnike u Partizanu, uz konstataciju da je minula sezona finansijski najuspešnija u istoriji kluba — sa suficitom od 70 miliona starih dinara! A to je bila izvrsna polazna tačka novom rukovodstvu, sa predsednikom Mićom Lovrićem na čelu.

Upravni odbor: Mićo Lovrić (*predsednik*), Mija Aleksić, Vladimir Dukić, Rajko Đaković, Đura Đurašković, Mithad Hadžiosmanović, Miloš Jarić, Đuro Kretić, Marko Malbašić, Miša Nikolić, Dragan Popović, Đuro Polak, Radosav Popović, Ljubomir Potkonjak, Bogdan Radišić, Božo Radmanović, Mario Romano, Slavko Tomić, Ostoja Vorkapić, Milan Vukelić, Ljubomir Mihajlović, Milan Damjanović, Dimitrije Davidović, Mustafa Hasanagić, Ivan Ćurković, Branko Rašović, Stevan Vilotić, Milan Belić, Ilija Krtinić, Prvoslav Mihajlović.

Nadzorni odbor: Veljko Daničić, Dušan Kovrlija, Božo Vođević, Slavko Drljača, Miomir Nenković.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE

Prolećni deo

Beograd	5. III	Partizan — Radnički *(Niš)*	5 : 1
Rijeka	12. III	Partizan — Rijeka	1 : 1
Beograd	19. III	Partizan — Sarajevo	2 : 1
Beograd	26. III	Partizan — Crvena zvezda	2 : 3
Beograd	2. IV	Partizan — OFK Beograd	1 : 0
Novi Sad	9. IV	Partizan — Vojvodina	1 : 0
Beograd	16. IV	Partizan — Vardar	1 : 1
Zagreb	7. V	Partizan — Dinamo	1 : 3
Beograd	22. V	Partizan — Čelik	4 : 0
Nikšić	28. V	Partizan — Sutjeska	2 : 2
Beograd	4. VI	Partizan — Željezničar	1 : 0
Beograd	10. VI	Partizan — Velež	1 : 1
Split	18. VI	Partizan — Hajduk	1 : 2
Beograd	25. VI	Partizan — Olimpija	4 : 1
Zagreb	2. VII	Partizan — Zagreb	1 : 2

Jesenji deo

Zagreb	20. VIII	Partizan — Zagreb	0 : 0
Zagreb	27. VIII	Partizan — Dinamo	1 : 1
Beograd	3. IX	Partizan — OFK Beograd	2 : 0
Maribor	10. IX	Partizan — Maribor	2 : 2
Beograad	17. IX	Partizan — Sarajevo	1 : 0
Niš	24. IX	Partizan — Radnički	1 : 3
Beograd	12. X	Partizan — Rijeka	1 : 1
Novi Sad	15. X	Partizan — Vojvodina	1 : 0
Beograd	22. X	Partizan — Crvena zvezda	1 : 0
Split	29. X	Partizan — Hajduk	1 : 0
Beograd	4. XI	Partizan — Olimpija	3 : 2
Sarajevo	19. XI	Partizan — Željezničar	0 : 1
Beograd	25. XI	Partizan — Velež	2 : 1
Skoplje	3. XII	Partizan — Vardar	0 : 1
Beograd	10. XII	Partizan — Proleter	5 : 2

PRIJATELJSKE UTAKMICE

Split	5. II	Partizan — Split	6 : 1
Šibenik	8. II	Partizan — Šibenik	2 : 1
Mostar	11. II	Partizan — Sutjeska *(Nikšić)*	4 : 1
Mostar	13. II	Partizan — Velež	2 : 3
Zadar	16. II	Partizan — Zadar	2 : 1
Beograd	15. III	Partizan — DIF	3 : 0
Osijek	12. IV	Partizan — Osijek	2 : 6
Beograd	1. V	Partizan — Crvena zvezda	1 : 0
Šabac	10. V	Partizan — Mačva	4 : 1
Vitez	27. VII	Partizan — Radnik	13 : 0
Vitez	30. VII	Partizan — Bratstvo *(Travnik)*	4 : 1
Bugojno	2. VIII	Partizan — Iskra	8 : 0
Ljubljana	7. VIII	Partizan — Olimpija	0 : 2
K. Mitrovica	20. IX	Partizan — Trepča	3 : 2
Zagreb	1. X	Partizan — Dinamo	0 : 0
Beograd	5. X	Partizan — OFK Beograd	2 : 1

INTERNACIONALNE UTAKMICE	Beograd	22. II	Partizan — Legija	2 : 2
	Milano	31. V	Partizan — Milan	0 : 0
	Marselj	10. VIII	Partizan — Olimpik	4 : 1
	Kazablanka	12. VIII	Partizan — Reprezen. Maroka	1 : 4
	Viši	15. VIII	Partizan — Sent Etjen	0 : 1
	Brisel	23. VIII	Partizan — Anderleht	1 : 2
	Beograd	27. IX	Partizan — Lokomotiva *(Plovdiv)* *(KUP sajamskih gradova)*	5 : 1
	Plovdiv	25. X	Partizan — Lokomotiva *(KUP sajamskih gradova)*	1 : 1
	Beograd	29. XI	Partizan — Lids *(KUP sajamskih gradova)*	1 : 2
	Lids	6. XII	Partizan — Lids *(KUP sajamskih gradova)*	1 : 1
KUP UTAKMICE	Beograd	26. II	Partizan — Maribor	2 : 0
	Beograd	22. III	Partizan — Proleter *(Zrenjanin)*	2 : 1
	Sarajevo	5. IV	Partizan — Sarajevo *(polufin.)*	0 : 1
	Beograd	22. XI	Partizan — Voždovački	2 : 0

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	30	13	8	7	49 : 32
PRIJATELJSKE	16	12	1	3	56 : 20
INTERNACIONALNE	10	2	4	4	16 : 15
KUP	4	3	—	1	6 : 2
UKUPNO	60	32	13	15	127 : 69

TABELA PRVENSTVA 1966/67.

1.	Sarajevo	30	18	6	6	51 : 29	42
2.	Dinamo	30	15	10	5	42 : 21	40
3.	**Partizan**	**30**	**14**	**10**	**6**	**52 : 28**	**38**
4.	Vojvodina	30	12	9	9	40 : 39	33
5.	Cevena zvezda	30	12	8	10	53 : 46	32
6.	Železničar	30	14	4	12	43 : 42	32
7.	Hajduk	30	12	7	11	43 : 28	31
8.	Vardar	30	13	5	12	41 : 44	31
9.	Radnički (N)	30	13	4	13	32 : 35	30
10.	Velež	30	9	10	11	35 : 41	28
11.	Rijeka	30	9	9	12	37 : 39	27
12.	Zagreb	30	10	7	13	34 : 48	27
13.	OFK Beograd	30	8	7	15	36 : 37	23
14.	Olimpija	30	9	5	16	33 : 47	23
15.	Sutjeska	30	8	6	16	30 : 58	22
16.	Čelik	30	7	7	16	20 : 40	17

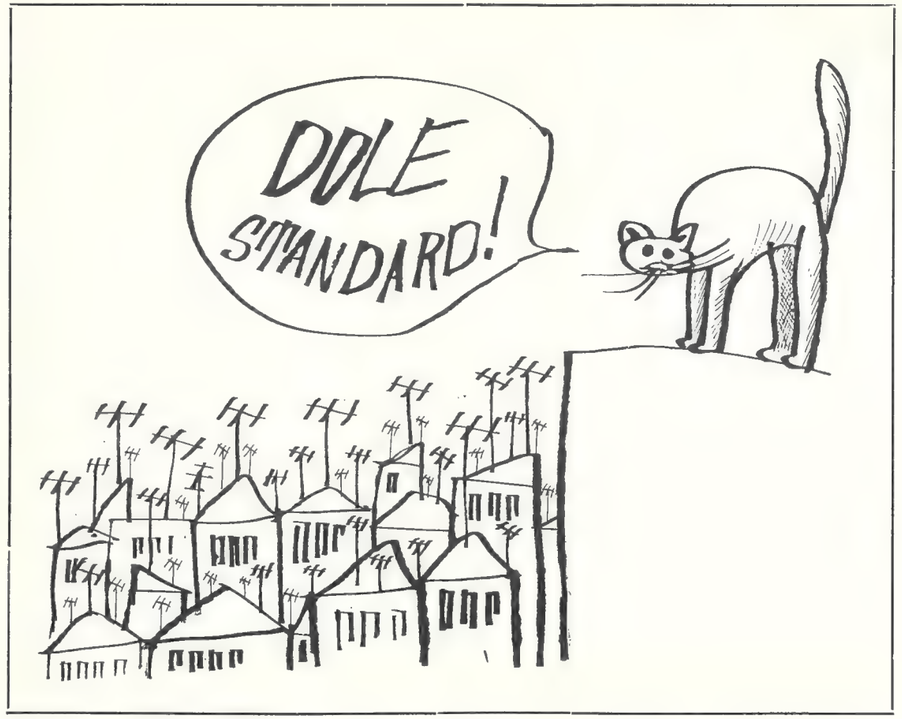

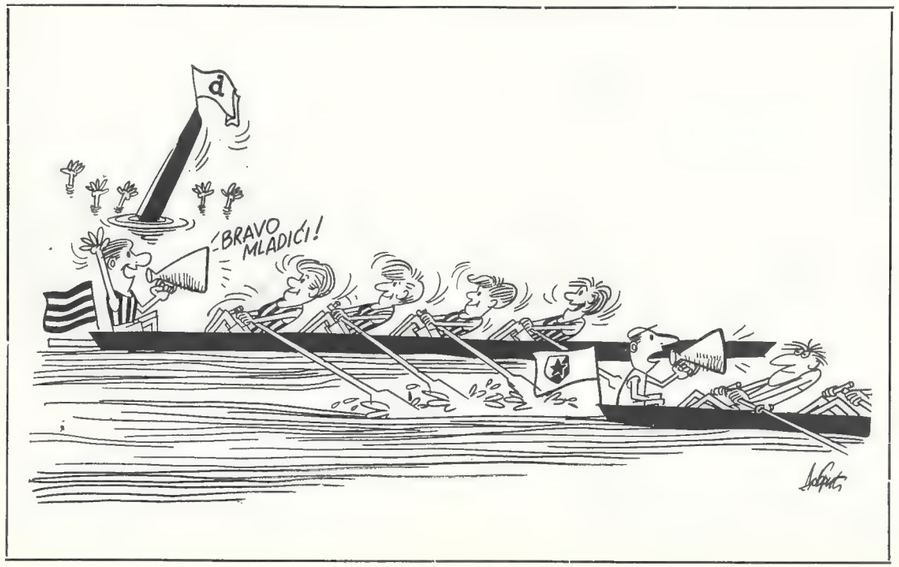

Događaj godine

Sporo oporavljanje

Šta da se kaže za jednu godinu velikih obrta. Veliki preokreti, kao što to obično biva, nisu praćeni i velikim dostignućima. Tako se to događalo i sa Partizanom.

Pred kraj prvenstvene sezone 1967—68. „crno-belima“ je titula bila, takoreći, na domaku ruke. Međutim, nisu imali daha da izdrže ubitačni tempo završnih borbi. Prepustili su prvo mesto Crvenoj zvezdi. Kažu da je šampionska trka izgubljena u Mostaru, u duelu sa Veležom.

U stvari, previše se očekivalo od jednog tima u kojem je nastala smena kadrova. Generacija „zlatnih dečaka“ (Šoškić, Jusufi, Vasović) odavno je bila sa one strane granice. Trener Bobek, po povratku iz Grčke, preduzeo je opsežne mere da obezbedi nov kadar igrača. U takvim slučajevima neizbežna su i lutanja u traganju za najboljom — standardnom jedanaestoricom. Otuda i objašnjenje zašto je dres prvotimaca nosilo 19 fudbalera u prolećnom delu šampionata — čime je postignut i dotad svojevrstan rekord u ligi.

I pored svega, štab Partizana je sa optimizmom sačekao kraj šampionata, uveren da će lepi dani tek nastati. U tim trenucima svi su imali viziju novog velikog tima „crno-belih“. Istina, tima koji je tek kroz dve-tri godine trebalo da sazri.

Od poletaraca se, treba priznati, nije moglo više ni očekivati. Za njih je bio dovoljan podvig što su postali vice-šampioni, sa tri boda manje od Crvene zvezde. U njihovom neiskustvu treba potražiti sve razloge što nisu ostvarili podvig.

Pa, ipak, bilo je i svetlih trenutaka u ovoj godini, koja nije obilovala „istorijskim“ datumima. To je, nesumnjivo, bio onaj susret sa Vojvodinom u Beogradu, 5. maja. Tog popodneva „crno-beli“ su se borili kao mladi lavovi. I, ko zna kako bi se sve završilo, da među mladima nije bio i jedan prekaljeni veteran — Vukelić. Taj dan na stadionu JNA bio je i njegov veliki dan, nezaboravan.

Bila je to jedna od tipičnih igara sa ambicioznim Novosađanima, koji su hteli da iskoriste veliku šansu. Međutim, prevarili su se u računu. Partizan je počeo u svom stilu i ustrajao dok je bilo snage. Šta više, Pirmajer je u 14. minutu postigao i vodeći gol. Bilo je to neočekivano vođstvo. No, Vojvođani su tek tada krenuli u silovite napade. Prisilili su tog dana nesigurnu odbranu „crno-belih“. Posle žestoke borbe uspelo im je da izjednače u 41. minutu, a zatim, početkom drugog poluvremena, u 55. minutu, da postignu i vođstvo — 2 : 1. Oba gola postigao je raspoloženi Radosav.

U tim trenucima Partizan je preživljavao krizu. Izgledalo je da je sve odlučeno. Pogotovo što je odbrana „crno-belih“ igrala smušeno, jedva je uspevala da iziđe na kraj sa napadačima Vojvodine koji, na sreću, nisu bili efikasni, mada su imali šanse.

Rudi Belin, napadač Dinama nastoji da se probije između Vukelića i Damjanovića

Detalj sa „vrućeg“ splitskog terena (dole levo).

Ostojić, napadač Crvene zvezde, driblingom pokušava da se oslobodi Radakovića čija leđa obezbeđuje Paunović (dole, desno).

Sa utakmice Partizan — Vojvodina 1 : 0: Dakić pokušava da se probije između Paunovića i Slobodana Petrovića.

Ivan Ćurković akrobatskim skokom zaustavlja jedan centaršut. Pored njega je Lj. Mihajlović.

No, kako to obično biva, usred fudbalskih okršaja — dolazi do neslućenih preokreta. Partizanu se sreća osmehnula u „minut do dvanaest“! Bilo je u jednoj naizgled sasvim bezazlenoj situaciji, kada su napadači Vojvodine izgubili loptu negde na sredini terena. Priskočio je borbeni Mihajlović, prihvatio loptu i kao u smučarskom slalomu počeo da prodire ka golu Vojvodine. U trku je zaobilazio prepreke, a onda je u najpovoljnijem trenutku dobacio loptu Vukeliću. Iskusni veteran Partizana doživeo je u tom času prvi tren nadahnuća. Jurnuo je silovito, zaobišao nekog iz odbrane Novosađana, a onda preciznim udarcem savladao odličnog golmana Pantelića. Bio je to 81. minut igre...

Navijači Partizana su bučno pozdra-

Asovi

MILAN DAMJANOVIĆ

Uvek na pravom mestu

Po načinu igranja Milan Damjanović nije brz, nije dostigao savršenstvo, ali je majstor pozicione igre. Uvek borben, požrtvovan, bek koji se često pridruži napadu ne zanemarujući odbrambene zadatke. Retko blista, ali nikad i ne podbaci.

Ponikao je u Partizanu, neposredno iza one „zlatne" generacije, pa je imao tu sreću da prvotimac postane u Kupu šampiona i okuša sve lepote i tuge svog krštenja. Tako je počeo da se afirmiše kao bek, da bi 1966. definitivno nasledio Jusufija.

To je i vreme njegove afirmacije, koja ga je preporučila za dres sa državnim grbom. Četiri sezone je jedan od sigurnijih oslonaca Partizana, omiljen i prijatan, skroman i tih, uvek pouzdan i siguran. Naizgled težak i nezgrapan za fudbalera, spor i ne naročito snažan u duelima, Damjanović je kompletirao smirenost jednog Belina, borbenost Brozovića, nadahnutost Jusufija... Ni u čemu izuzetan, vinuo se na fudbalski Olimp, mada nije bio miljenik trenera. A u finalu Kupa nacija, u Rimu 1968, Damjanović je bio jedan od najboljih.

Milan Damjanović je fudbalski izrastao između dve generacije Partizanovih fudbalera (Šoškićeve i Paunovićeve), pa je, možda, i zato ostao bez pečata, bez one siline i tempa koju svi novi fudbalski talasi nose. On je maštao da bude veliki half, a postao je odličan bek

STEVAN VILOTIĆ

Prijatelj, pa trener!

Stevan Vilotić je sociolog i pedagog, prijatelj fudbaleru, pa tek onda trener. Njegovo geslo je: fudbalerima treba objasniti, dokazati, a ne narediti!

Možda bi taj njegov manir u drugačijim, profesionalnijim odnosima bio avangardan?! U nas, na žalost, nije imao mnogo uspeha. Njegovu dobrotu i korektnost mnogi zloupotrebe. To je jedino objašnjenje što je ovaj fudbalski stručnjak, izuzetno cenjen i poštovan, priznat i pozvan da prenosi svoje veliko znanje, tri puta pokušavao kao trener prvog tima, da bi u dva navrata sam zatražio da se povuče.

Još 1964. Vilotić je, uz Atanackovića, jedno vreme vodio prvi tim, ali ne kao glavni trener. Zatim je, 1967. godine, jedva dočekao da dođe Bobek, da bi 1969. po drugi put preuzeo brigu o najboljim igračima „crno-belih". Međutim, bolest i njegova previše osetljiva priroda učinili su da se — ponovo sam povuče.

Vilotić je jedan od onih stručnjaka, koji su mnogo dali klubu, u njemu ostavili svoj pečat. Suptilni strateg

Najbolji strelac

Idriz Hošić

U poslednje vreme je sve više okupiran organizacijom igre, pa retko koristi svoj snažan udarac, ili skok. No, to nije sprečilo Idriza Hošića da dve godine bude fudbaler, koji je postigao najviše golova za prvi tim! 1968 — Sezona prosečnih rezultata kluba, kada zbog slabe forme i uigravanja nije bilo mnogo utakmica, donela je i skroman bilans najboljem strelcu. Hošić je postigao 26 golova, ostali daleko manje.

1969 — Istorija se ponavlja. Partizanova navala postaje sve neefikasnija, klub nema pravog centarfora, nema ni tipičnih krila. Svaki napad se svodi na improvizaciju, pa je Hošić ponovo najbolji šuter u ekipi, sa veoma skromnim bilansom (21 gol). To je premalo, ali i dokaz više „pucačke" krize, u kojoj se Partizan našao.

---

igre, sa istančanim sluhom da oseti na kom će mestu igrač najviše pružiti, prefinjen u treningu i odnosima, kao stvoren je za rad sa najmlađima. Partizan je pod Vilotićevim vođstvom, bio jednom drugi i jednom treći. On se ne može pohvaliti izuzetnim bilansom (iako je trijumfovao u Letnjoj ligi šampiona), ali je mladi tim, pod Čeletovim, kako ga od milja zovu, nadzorom uspeo da osvoji vredne trofeje, titule i pobede na raznim turnirima kao nijedan drugi klub. Vilotić nije stručnjak nadahnuća, već trener strpljenja, rada, laganog i sistematskog napredovanja. Trener, koji istom snagom proniče u fudbalsku vrednost i psihološku spremnost igrača. Za njega je ličnost ispred fudbala.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE

Prolećni deo

Beograd	10. III	Partizan — Zagreb	2 : 0
Beograd	17. III	Partizan— Dinamo	2 : 0
Beograd	24. III	Partizan — OFK Beograd	1 : 1
Beograd	30. III	Partizan — Maribor	4 : 1
Sarajevo	14. IV	Partizan — Sarajevo	1 : 3
Beograd	18. IV	Partizan — Radnički *(Niš)*	2 : 0
Rijeka	1. V	Partizan — Rijeka	2 : 1
Beograd	5. V	Partizan — Vojvodina	3 : 2
Beograd	12. V	Partizan — Crvena zvezda	2 : 2
Beograd	18. V	Partizan — Hajduk	2 : 2
Ljubljana	26. V	Partizan — Olimpija	1 : 2
Beograd	16. VI	Partizan — Željezničar	1 : 1
Mostar	19. VI	Partizan — Velež	0 : 1
Beograd	22. VI	Partizan — Vardar	1 : 0
Zrenjanin	30. VI	Partizan — Proleter	0 : 1

Jesenji deo

Zrenjanin	18. VIII	Partizan — Proleter	0 : 0
Beograd	25. VIII	Partizan — Bor	3 : 0
Split	1. IX	Partizan — Hajduk	1 : 1
Beograd	8. IX	Partizan — OFK Beograd	1 : 2
Zagreb	15. IX	Partizan — Zagreb	3 : 1
Novi Sad	22. IX	Partizan — Vojvodina	1 : 1
Beograd	29. IX	Partizan — Željezničar	2 : 1
Maribor	6. X	Partizan — Maribor	1 : 4
Beograd	9. X	Partizan — Rijeka	2 : 0
Mostar	19. X	Partizan — Velež	1 : 1
Beograd	30. X	Partizan — Čelik	4 : 1
Skoplje	3. XI	Partizan — Vardar	2 : 1
Beograd	9. XI	Partizan — Dinamo	0 : 2
Beograd	17. XI	Partizan — Crvena zvezda	1 : 6
Beograd	24. XI	Partizan — Sarajevo	1 : 1
Niš	1. XII	Partizan — Radnički	1 : 3
Beograd	7. XII	Partizan — Olimpija	0 : 0

PRIJATELJSKE UTAKMICE

Metković	7. II	Partizan — Neretva	1 : 0
Mostar	8. II	Partizan — Velež *(stari igrači)*	6 : 2
Mostar	11. II	Partizan — Velež	4 : 0
Čapljina	14. II	Partizan — Borac	9 : 1
Mostar	15. II	Partizan — Poštar	4 : 1
Sarajevo	18. II	Partizan— Željezničar	2 : 1
Skoplje	24. II	Partizan — Vardar	2 : 0
K. Mitrovica	25. II	Partizan — Trepča	3 : 2
Kula	3. IV	Partizan — Hajduk	11 : 2
Kragujevac	9. IV	Partizan — Jadran	1 : 0
Zemun	26. IV	Partizan — Jedinstvo	3 : 0
Osijek	22. V	Partizan — Osijek	0 : 0
Rakovica	7. VI	Partizan — Rakovica	4 : 0
Kraljevo	24. VII	Partizan — Sloga	6 : 3
Banjaluka	27. VII	Partizan — Borac	2 : 4

	Novi Sad	30. VII	Partizan — Vojvodina	1 : 2
	Beograd	14. VIII	Partizan — Crvena zvezda	0 : 1
	Tuzla	2. X	Partizan — Sloboda	2 : 0
	Beograd	15. X	Partizan — Voždovački	1 : 1
	Kragujevac	26. X	Partizan — Radnički	2 : 3
	Kruševac	4. XII	Partizan — Napredak	1 : 0
INTERNACIONALNE UTAKMICE	Mostar	10. II	Partizan — Dioždjer	3 : 1
	Študgard	2. VIII	Partizan — Študgard	2 : 2
	Frankfurt	3. VIII	Partizan — Ajntraht	2 : 3
	Braunšvajg	7. VIII	Partizan — Ajntraht	3 : 5
	Ženeva	10. VIII	Partizan — Servet	4 : 1
	Beograd	4. IX	Partizan — Panatenaikos	2 : 0
	Atina	11. IX	Partizan — Panatenaikos	0 : 0
	Solun	12. IX	Partizan — PAOK	4 : 1
KUP UTAKMICE	Novi Sad	3. III	Partizan — Vojvodina	0 : 2
	Beograd	28. XI	Partizan — Radnički *(Kragujevac)*	1 : 0

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	32	13	10	9	48 : 42
PRIJATELJSKE	21	15	2	4	65 : 23
INTERNACIONALNE	8	4	2	2	20 : 13
KUP	2	1	—	1	1 : 2
UKUPNO	63	33	14	16	134 : 80

TABELA PRVENSTVA 1967/68.

1.	Crvena zvezda	30	16	11	3	64 : 30	43
2.	**Partizan**	**30**	**15**	**8**	**7**	**45 : 31**	**38**
3.	Dinamo	30	12	11	7	45 : 33	35
4.	Željezničar	30	12	9	9	45 : 34	33
5.	Hajduk	30	11	10	9	43 : 38	32
6.	Sarajevo	30	14	3	13	47 : 38	31
7.	Proleter (Zr)	30	11	9	10	36 : 43	31
8.	Vardar	30	10	10	10	31 : 37	30
9.	Radnički (N)	30	13	2	15	36 : 47	28
10.	Zagreb	30	10	7	13	53 : 54	27
11.	Olimpija	30	9	9	12	33 : 46	27
12.	Maribor	30	8	11	11	38 : 53	27
13.	Vojvodina	30	7	12	11	29 : 30	26
14.	Velež	30	9	8	13	32 : 40	26
15.	OFK Beograd	30	9	7	14	38 : 46	25
16.	Rijeka	30	8	7	15	37 : 48	23

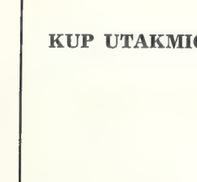

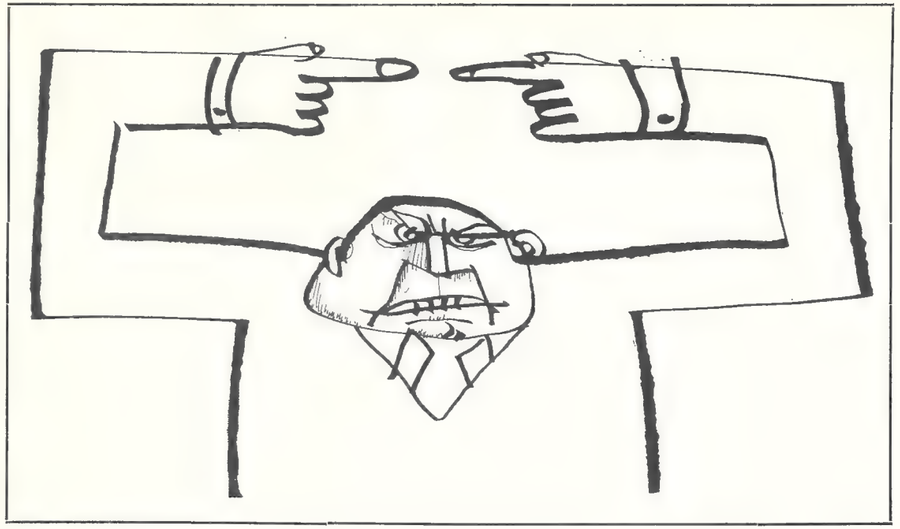

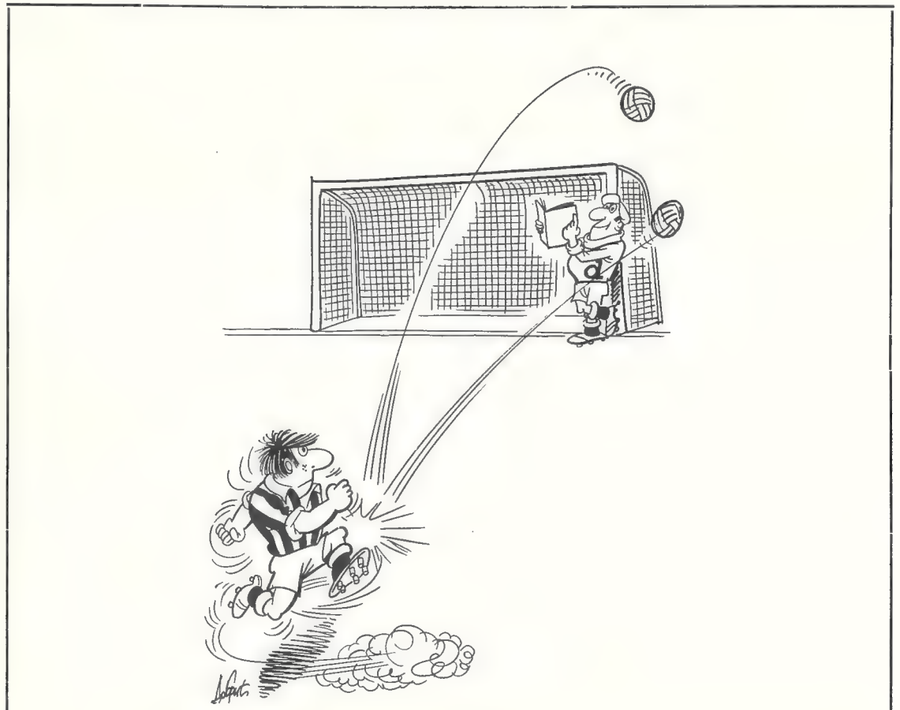

Događaj godine

Šampion među šampionima

Nije dovoljno pobeđivati, treba pobeđivati šarmom. To je bila anonsa jednog kolege, pri kraju utakmice Partizan—Hajduk, u Ligi šampiona 1969. Koliko draži nosi titula pobednika među šampionima, ta igra koja je eliminisala svu tugu simpatizera zbog nedostatka trofeja od 1964. godine — naovamo!

Samo igrom i pobedama mogli su se vratiti navijači. Nije to Partizan učinio jedino pobedama, još manje surovom snagom savremenog fudbala. Do trofeja „Sporta" nije stigao kalkulacijama i slučajnošću, već majstorstvom i veštinom, igrom koja je sećala na ona zlatna vremena našeg fudbala, kada je snaga ostajala nemoćna pred majstorijom.

Najveći pristalica Crvene zvezde, bez ustezanja, priznavao je da je „crveno-beli" tim bio te večeri nemoćan. Lakoća, sigurnost, elegancija, kolektivnost i, iznad svega, tiha snaga svake akcije — plenili su gledalište.

Crvena zvezda, Dinamo, Hajduk, Sarajevo i Vojvodina morali su da spuste svoja koplja i da priznaju nadahnuće Vilotićevih i Mihajlovićevih momaka. Tri pobede, „remi" i poraz — to je put slavlja, na koji su Crvena zvezda, Dinamo i Hajduk krenuli sa više ambicija, kočoperenja i pompeznije. A baš protiv njih, nadahnuti željom i rivalstvom, naši fudbaleri su šarali najlepši vez na fudbalskom pravougaoniku.

Sarajevo — 1 : 1. Uvertira je bila na Koševu. Inspirisana pobedom u prvom ovakvom takmičenju, 1961 (istina skromnijem i nezvaničnijem) uspešnim pripremama u Vitezu i spremnošću da se u Ligi šampiona opravdaju kasnije aspiracije. Partizan je bio hendikepiran povredom Đorđevića, sa još nekim rekovalescentima, bez povratka iz JNA... Hendikepiran protivnikom, koji je tek bio konsolidovao svoje redove, željan pobeda i povraćaja snage fudbalskog Koševa.

Međutim, te večeri, 3. avgusta, gledalište je moralo da prihvati momke u crno-belim dresovima, jer su igrali jednu od onih igara koje se pamte. Maštovito, snažno i elegantno. Žustrije i opasnije od Sarajeva. Ali, i protivnik je bio izvrstan, pa je pogodak Vukotića bio dovoljan samo za bod. Bod planiran u skromnim i stidljivim kalkulacijama oko prvog mesta.

Vojvodina — 1 : 2. Nešto slabije izdanje Partizana, ali isto uspešno i markantno, videli su gledaoci četiri dana kasnije, u Novom Sadu, protiv Vojvodine. Možda je upravo ta nijansa odlučila pobednika. Staro rivalstvo i ambicije kao da su dali krila Novosađanima. U paklenom tempu, velikoj igri, mnoštvu promašaja i golmanskih parada, pobedio je srećniji domaćin. U igri, u kojoj je oporavljeni Đorđević bio strelac, ali i tragična figura utakmice, jer nije realizovao dve velike šanse.

Vojvodina više nije uspela da ponovi takvu igru, izgorela je u tom veličanstvenom dekoru i fudbalskom ritualu, ali je Partizan tek posle tog susreta počeo da blista!

Dinamo — 1 : 0. To je bio jedan od onih mečeva u kojima se počinje od početka. Planirani bod ostavljen je u Novom Sadu, trebalo ga je nadoknaditi na stadionu JNA, gde su naši fudbaleri igrali preostale utakmice. Tu je i dobijena bitka.

Razmahnuti talenat i nadahnuće „crno-belih" bili su sputani smirenošću Zagrepčana, čije su ambicije bile vezane za bod. Za taj bod borila se jedna sjajna odbrana, dugo držala ravnotežu. Kao talasi za vreme bure, napadi „crno-belih" stizali su jedan drugog, i lomili se o obalu granitne odbrane Dinama. I, dok se bura polako stišavala, napadi splašnjavali, rasla je nada Zagrepčana u bod i rušila se poslednja stepenica, koja bi Partizana dovela do počasnog postolja. A tada je na scenu stupio Nenad Bjeković, prvi put u dresu Partizana pred beogradskom publikom. Majstorski poslužen od Vukotića, Bjeković je izveo jedan od onih retkih udaraca na našim terenima, koji se ne brane. Izvanredni Dautbegović,

Ivan Čurković je iskoristio prednost koju golman ima u šesnaestercu i sigurnim šakama zaustavio loptu. Akciju vrsnog vratara budno motri Marjan Novak, centarfor zagrebačkog Dinama (dole, levo).
Miroslav Pavlović, half Crvene zvezde našao se u „makazama" napadača „crno-belih" Ilije Katića i Momčila Vukotića u jednom od brojnih mečeva velikih rivala (levo, druga slika).
Partizanu je tokom dve i po decenije često pripadala uloga da u različitim takmičenjima bude prvi (tako je bilo sa prvim državnim prvenstvom, prvim takmičenjem za Kup Jugoslavije) pa je tu lepu tradiciju nastavio. Ovo je trenutak kada Ljuba Mihajlović i Hošić čestitaju jedan drugome osvajanje pehara u prvom takmičenju Letnje lige šampiona (gore).
Mladi Budišić sa napadačima Vojvodine Radosavom i Pirmajerom.

nije stigao ni da isprati loptu u mrežu! Bilo je to 1 : 0. Dva boda i prvi karak ka trofeju.

Crvena zvezda — 2 : 1. To je bila predstava za fudbalske gurmane. Derbi večitih rivala. Igra u kojoj je poraženi gubio sve nade. Šanse Crvene zvezde su bile velike. Zbog standardnog tima, uigranosti, pojedinaca, planova . . . Ali, te prijatne večeri, 14. avgusta, mladići u crno-belim dresovima nisu tako mislili.

I ponovo je Bjeković stupio na scenu. Majstorskim udarcem glave savladao je Dujkovića, ali je ubrzo Aćimović izjednačio. Katićev pobedonosni pogodak je malo remek-delo. Jedan od onih pogodaka, koji se pamte zbog atraktivnosti (udarac preko glave). Sve se to zbilo u prvom poluvremenu, nastavak je doneo nadmetanje taktike i snage, brzine i izdržljivosti, u čemu su rivali bili ravnopravni. Ali, tehnikom i maštovitošću „crno-beli" su bili superiorni. Stvorili su bezbroj šansi, doveli protivnika na ivicu debakla. Ipak, umesto golova za uspomenu je ostala igra i priznanje za veliku predstavu. Veče trijumfa nad Crvenom zvezdom bilo je i veče konačne pobede, jer je i nerešeno sa Splićanima bilo dovoljno za prvo mesto.

Hajduk — 4 : 0. Završna scena spektakla mora uvek da bude grandiozna i svečana. Seansa fudbala, u kojoj je gledalište palo u delirijum već početkom drugog poluvremena. Četiri gola u mreži Vukčevića, nebrojeno šansi, Vukotić (2), Kovačević i Bjeković bili su strelci te prijatne večeri, 17. avgusta, kada se trofej lista „Sport" našao u rukama kapitena Kovačevića.

Završni čin podsećao je na pobedu nad Verderom: izmešali su se fudbaleri i navijači, baklje ranjavaju noć, pesma ruši tišinu Topčidera, a „crno-beli" mladići dostojanstveno napuštaju poprište bitke, u kojoj su pokupili sve trofeje (pored pehara „Sporta", Paunović i Kovačević proglašeni su za najbolje igrače Lige šampiona, a Bjeković i Vukotić za najbolje strelce).

Pamti se

Opet fatalni penali!

Partizan je u Kupu Jugoslavije još jednom prerano završio takmičenje, jer njegovi strelci nisu bili dobri izvođači jedanaesteraca. U Beogradu je Dinamo slavio pobedu (4 : 2).
Na internacionalnom planu vredne pobede zabeležene su protiv Olimpijakosa u Atini, Ujpešt Dože u Beogradu. I 2 : 2 sa Barcelonom u gostima, u trenutku kada je Partizan imao niz povređenih i bolesnih fudbalera.
U prvenstvu, Partizan je zauzeo treće mesto, iza Crvene zvezde i Dinama, osvojivši 40 bodova.

Visok skok i odlična igra glavom bili su jako preimućstvo Idriza Hošića u završnim akcijama Partizana (gore).
Momenat sa utakmice kada je Miloš Milutinović igrao protiv „svojih": stari as prodire pored Radakovića i Ljube Mihajlovića (levo).
Atinski Panatenaikos u danima kada ga je vodio Stjepan Bobek bio je gost na stadionu JNA. Ovo je detalj sa te prijateljske utakmice (dole).

Najbolja jedanaestorica

Čurković

Radaković

Bajić

S. Petrović

Paunović

Đorđević

Katić

Vukotić

Kovačević

Hošić

Đorđić

Kada jedan ili dva fudbalera odu iz kuba (u drugu sredinu ili u JNA) to se ne bi moralo naročito osetiti, pod uslovom da postoje dobre zamene. Kada je Rašović otišao u inostranstvo, ubrzo po povratku iz JNA, a uniformu obukli Damjanović i Mihajlović, to se u Partizanu osetilo. Uz to, trener Bobek se vratio u Grčku, pa ga je u jednoj kritičnoj situaciji nasledio Vilotić.

Doveden je Bjeković, ali su se pre toga razboleli Paunović i Đorđević! Mladi Vukotić je doneo osveženje, ali je to bilo premalo. Bajić je postao bek, Đorđić krilo, često su igrali Budišić, Čičić i Vidović, Hasanagić se po drugi put našao na spisku rekonvalescenata, Prekazi je otišao, a nekoliko mladih igrača je ustupljeno Proleteru.

Preko 35 imena se našlo u kombinaciji, skoro svi su nastojali da nađu mesto u timu, tražena su rešenja. Nije, međutim, pronađen tim koji bi ulivao poverenje, iako su dres najviše puta obukli:

Ćurković, Radaković, Bajić, S. Petrović, Paunović, Đorđević, Katić, Kovačević, Vukotić, Hošić i Đorđić.

Igrali još:

Bjeković, Rašović, Budišić, Marić, Lj. Mihajlović, Damjanović, Vidović, V. Marković, Čičić, Pejović, Smilevski, Olarević, Prekazi, Hasanagić, Tošić, M. Petrović, Jeremić, Ličanin, Milaković, Rajačić, Drljača, Živaljević, Vraneš, Miljković i Lečić.

Asovi

BORIVOJE ĐORĐEVIĆ

Ćudljivi žongler

Sazdan od samog fudbalskog nerva — prefinjeni tehničar, neukrotivi nestaško, neumorni dribler, opasni šuter. Borivoje Đorđević je blistavije izronio iz anonimnosti, vatrenije i nametljivije od možda svih Partizanovih fudbalera, ali duže od svih i sazrevao. U tom sazrevanju često je bio u nedoumici; na ivici provalije i na oblacima slave. Nikada njegov sjajni talenat nije bio osporavan, ali je Bora sam bio dovoljno neodgovoran da se u njega ne bi imalo poverenja. On još fudbalski zri, dovoljno je mlad da postane istinski as, dovoljno star da nađe majstorska rešenja.

Đorđević je jedan od onih izdanaka kluba, koji u svom krhkom telu nosi nepresušnu energiju, koji u svom specifičnom driblingu nosi izuzetnu lakoću. On je vešt kao Milutinović, nestašan kao Šekularac, borben i požrtvovan, kad hoće, kao Čajkovski. Jedne nedelje je u formi, koja mu ne obezbeđuje mesto u timu, druge nedelje je u reprezentaciji! Bio je omladinski reprezentativac, danas je član najbolje selekcije. Fudbalu i životu prilazi na svoj, boemski način. Njega trener udalji iz igre zbog svojeglavosti, ali može i sam da reši meč...

Taj Borivoje Đorđević, aprila 1968. odigrao je partiju snova, deklasirao Crvenu zvezdu, bio kreator velike pobede, umeo da se poigra sa kompletnom odbranom protivnika, da ih sve baci na kolena. Ali, on je u stanju da se igra nervima svojih obožavalaca.

U trenucima nadahnuća ne može da mu se odupre ni odbrana mađarskog šampiona Ujpešt Dože! Reprezentativac Sentmihalji nije uspeo ni da dotakne dve strahovite „bombe", sa više od 20 metara, koje je ovaj momak uputio...

Sa 22 godine pružio je dosta, ali njegovi dani tek dolaze.

Borivoje Đorđević, jedan od najtalentovanijih igrača jugoslovenskog fudbala i predvodnik svoje generacije.

Trener

KIRIL SIMONOVSKI

Čovek od akcije

Kiril Simonovski, popularni Džina, po četvrti put preuzeo je brigu nad prvim timom Partizana u godini srebrnog jubileja.

Malo neobično za jednog trenera i još neobičnije za jedan klub.

1956/57: radio sa Matekalom;
1963: preuzeo tim od Bobeka;
1966: nasledio Gegića;
1969: ponovo je došao na Bobekovo mesto...

Ako bi i sutra otišao negde, a Partizanu bio od potrebe, ponovo bi došao, jer je toliko odan klubu, u kom je, inače, od osnivanja odigrao 177 utakmica (kao krilo i half) i dao 61 gol.

Privrženost „crno-belima" doprinela je što je Simonovski trener na koga Partizan uvek može računati, kao „požarnog" uvek spremnog da priskoči, pogotovo kada je njegov klub u nevolji.

To u Partizanu visoko cene.

Međutim, ponekad i on podlegne iskušenju i ostavi „crno-belu" boju. To je učinio i jula meseca 1970. godine kada je otišao u Skopski Vardar. Zahvaljujući Partizanu kuglaški sport je u Beogradu pokrenut sa mrtve tačke, ali nije mogao da uhvati jači koren.

Zbog toga je on i Holanđanin-lutalica, čas u Jugoslaviji — čas u Grčkoj, ili na nekoj drugoj strani, čovek od akcije, koji se u prvom redu školovao kod velikog učitelja Ilješa Špica i usvojio dosta od njegovog znanja i iskustva. Nije nikakva tajna da je Simonovski bio Špicov miljenik u najboljem značenju te reči. Naravno, nije i nikakva slučajnost što su se sprijateljili u Skoplju, a nastavili u Partizanu, gde su se zajedno našli 1946. godine.

Kao igrač Simonovski je raspolagao izuzetnom tehnikom i velikim požrtvovanjem, što je zahtevao i danas zahteva od svojih igrača, smatrajući poziv trenera pozivom vaspitača, profesijom punom odgovornosti.

Dolazeći 1969., po četvrti put, u Partizan, Simonovski je startovao odlično. Jednom timu, koji je bio dosta izgubio od samouverenosti, povratio je veru i u kratkom vremenu osvojio dva trofeja: na Heksagonal-turniru u Siudad Meksiku i, drugi, pehar Udruženja sportskih novinara Jugoslavije, koji je utoliko draži što je osvojen u susretu sa Crvenom zvezdom.

Takvu odanost svome bivšem klubu i takvu gotovost da mu se uvek nađe u nuždi, na pomoći, retko je koji trener pokazao koliko Simonovski.

Skupština

Najmasovniji Upravni odbor

Trinaesti skupštinski skup u istoriji Partizana nije se mogao pohvaliti sportskim bilansom u protekle dve godine. O uzrocima relativnog neuspela mnogo se govorilo, ali argumente odbrane nije trebalo tražiti. Dolazak Mihajlovića i Bobeka nije mogao da anulira brojne slabosti nastale rasturanjem Šoškićeve generacije. Neuspešan pohod na titulu prvaka zbog toga je i primljen mirno. O tome se moglo raspravljati mirno, pre svega, zbog toga što je kolektiv fudbalskog kluba — amateri i profesionalci — ostvarivao jedinstvo pogleda na samopregorni i demokratski način. To je postao klub u kome su odnosi — posle dugih rasprava — regulisani zajednički usvojenim pravilnicima, koji veoma označavaju prostor za bilo kakve subjektivističke poteze i akcije.

Prihvatajući profesionalizam u našim osobenim uslovima, klub je razvio zapaženu aktivnost i u svojim redovima i u fudbalskoj organizaciji, da se odnosi principijelno rešavaju i da se usvojene odluke i dogovori poštuju. I to je stvorilo novu atmosferu u kojoj se, sa manje potresa, mogu rešavati i stvarne teškoće. To je svakako najvrednija zaostavština uprave, koju je ova skupština razrešila.

Taj 30. juni 1969. bio je dan ozbiljnih akcija i odluka. Pre svega, u živoj i angažovanoj raspravi izmenila je predlog člana 33 Statuta kluba, čime je omogućeno da se za vredne i afirmisane amaterske radnike u klubu uvek nađe mesta.

Svaka skupština Partizana pobuđuje veliko interesovanje prijatelja „crno-belih". Ovo je slika koja održava atmosferu jednog takvog skupa na kome se sumiraju rezultati pređenog puta i trasira politika bliske budućnosti.

Konstatovano je da je Partizan igrački sazreo, da će klub učiniti sve da dovede jednog ili dvojicu reprezentativaca (kasnije je doveden Bjeković) i da je osnovna preokupacija ovog kolektiva rešenost da se osvoji šampionska titula! Trener Bobek je otišao pre isteka ugovora, a na njegovo mesto je izabran Vilotić, što je skupština pozdravila. Principijelno je usvojeno gledište: „Ko god želi može da ode. Klub će omogućiti svim starijim igračima, ako to žele, da odu u inostranstvo". Naravno, u skladu sa preuzetim obavezama i postojećim propisima.

Radu ove skupštine prisustvovali su, u svojstvu delegata — predstavnika klubova prijatelja „Partizana", organizacije navijača u oko 20 gradova u zemlji. To je svakako nova dimenzija u demokratizaciji politike i odlučivanja u klubu. I njihova diskusija je potvrdila podatak da je protekli

period predstavljao punu afirmaciju funkcionera Partizana u raznim forumima FSJ i Udruženja klubova Prve lige. Lovrićev ponovni izbor za predsednika, u dosad najmasovnijem rukovodstvu od 40 članova, bio je izraz želje skupštine. Nova uprava je brojnija od prethodne, ali i sa znatno većim brojem predstavnika radne jedinice — igrača i stalno zaposlenih radnika.

Upravni odbor: Mića Lovrić *(predsednik),* Milorad Đoganović, Rajko Đaković, Aleksandar Đorđević, Đura Đurašković, Vlastimir Golubičić, Đura Kretić, Miša Nikolić, Mithad Hadžiosmanović, Miloš Ostojić, Dragan Papović, Đura Polak, Radislav Popović, Bogdan Radišić, Miodrag Jašović, Esad Rećić, Slavko Tomić, Novo Šaranović, Ostoja Vorkapić, Perica Vučetić, Slavko Živković, Matija Vučković, Slobodan Grubišić, Petar Gregorić, Prvoslav Mihajlović, Slavoljub Ivanović, Veljko Lepir, Stevan Vilotić, Boško Zgonjanin, Aleksandar Atanacković, Vladimir Kovačević, Ljubomir Mihajlović, Milan Damjanović, Idriz Hošić, Mustafa Hasanagić.

Nadzorni odbor: Vesa Živković, Milisav Aleksić, Dušan Kovrlija, Miloš Jerić, Milomir Strizović.

Za fudbalsku igru prijatelje ovog sporta vezuju samo lepe uspomene. Međutim, za same aktere to nije uvek prijatnost, jer treba igrati po kiši, snegu, vrućini... (slika gore).

Ilija Katić tajfunskom brzinom prolazi kroz odbranu Dinama i ostavlja „pustoš" iza sebe. Strelac Partizana je fudbaler izvanerdnih fizičkih mogućnosti, dobre tehnike i jakog šuta, ali mu još nedostaje koncentracija u završnim akcijama.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE

Prolećni deo

Beograd	8. III	Partizan — Proleter	4 : 1
Bor	16. III	Partizan — Bor	1 : 1
Beograd	23. III	Partizan — Hajduk	2 : 1
Beograd	29. III	Partizan — OFK Beograd	5 : 0
Beograd	6. IV	Partizan — Zagreb	3 : 0
Beograd	13. IV	Partizan — Vojvodina	5 : 0
Sarajevo	20. IV	Partizan — Željezničar	0 : 0
Beograd	3. V	Partizan — Maribor	4 : 1
Rijeka	7. V	Partizan — Rijeka	0 : 3
Beograd	11. V	Partizan — Velež	2 : 0
Zenica	18. V	Partizan— Čelik	0 : 0
Beograd	24. V	Partizan — Vardar	1 : 1
Zagreb	8. VI	Partizan — Dinamo	0 : 3
Beograd	15 VI	Partizan — Crvena zvezda	2 : 2
Sarajevo	22. VI	Partizan — Sarajevo	0 : 0
Beograd	29. VI	Partizan — Radnički *(Niš)*	1 : 1
Ljubljana	6. VII	Partizan — Olimpija	1 : 1

Jesenji deo

Beograd	24. VIII	Partizan — Olimpija	2 : 0
Novi Sad	31. VIII	Partizan — Vojvodina	2 : 1
Beograd	6. IX	Partizan — Radnički *(Kragujevac)*	1 : 4
Tuzla	14. IX	Partizan — Sloboda	0 : 0
Beograd	21. IX	Partizan — Hajduk	2 : 0
Beograd	28. IX	Partizan — Radnički *(Niš)*	1 : 0
Zagreb	5. X	Partizan — Dinamo	0 : 2
Beograd	8. X	Partizan — Željezničar	0 : 2
Skoplje	12. X	Partizan — Vardar	2 : 1
Beograd	26. X	Partizan — Velež	1 : 2
Bor	2. XI	Partizan — Bor	0 : 0
Beograd	9. XI	Partizan — OFK Beograd	1 : 1
Zenica	16. XI	Partizan — Čelik	3 : 1
Beograd	23. XI	Partizan — Crvena zvezda	1 : 3
Maribor	30. XI	Partizan — Maribor	0 : 0
Beograd	7. XII	Partizan — Zagreb	2 : 0
Sarajevo	14. XII	Partizan — Sarajevo	0 : 0

PRIJATELJSKE UTAKMICE

Novi Sad	26. I	Partizan — Vojvodina	4 : 3
Kraljevo	2. II	Partizan — Sloga	3 : 0
Leskovac	5. II	Partizan — Dubočica	1 : 0
Mostar	16. II	Partizan — Vojvodina *(N. Sad)*	2 : 2
T. Užice	22. II	Partizan — Sevojno	6 : 0
Zaječar	17. III	Partizan — Timok	4 : 3
Banjaluka	22. IV	Partizan — Borac	3 : 1
Šabac	15. V	Partizan — Zorka	5 : 1
P. Palanka	21. V	Partizan — Bačka	1 : 4
Vitez	30. VII	Partizan — Radnik	6 : 0
Vitez	31. VII	Partizan — Čelik	1 : 1
Sarajevo	3. VIII	Partizan — Sarajevo *(letnja liga šamp.)*	2 : 1
Novi Sad	6. VIII	Partizan — Vojvodina *(letnja liga šamp.)*	1 : 2

	Beograd	10. VIII	Partizan — Dinamo *(letnja liga šamp.)*	1 : 2
	Beograd	14. VIII	Partizan — C. zvezda *(letnja liga šamp.)*	2 : 1
	Beograd	17. VIII	Partizan — Hajduk *(letnja liga šamp.)*	4 : 0
	Zrenjanin	20. VIII	Partizan — Proleter	0 : 2
	T. Užice	9. IX	Partizan — Sloboda	0 : 0
	Kula	16. X	Partizan — Hajduk	2 : 5
	Apatin	20. X	Partizan — Jedinstvo	11 : 0
	Županja	23. X	Partizan — Graničar	4 : 2
	Duboko	24. X	Partizan — Panonija	1 : 0
	Beograd	6. XI	Partizan — Železničar *(Beograd)*	7 : 1
	Beograd	13. XI	Partizan — Čukarički	4 : 2
INTERNACIONALNE UTAKMICE	Mostar	15. II	Partizan — Slavija *(Prag)*	1 : 1
	Sent Etjen	25. IV	Partizan — Sent Etjen	1 : 3
	Atina	26. VI	Partizan — Olimpijakos	3 : 2
	Beograd	18. IX	Partizan — Ujpešt Doža *(Kup sajamskih gradova)*	2 : 1
	Budimpešta	1. X	Partizan — Ujpešt Doža *(Kup sajamskih gradova)*	0 : 2
	Barcelona	25. XII	Partizan — Barcelona	2 : 2
KUP UTAKMICE	Titograd	2. III	Partizan — Budimpešta	3 : 2
	Beograd	13. III	Partizan — Rijeka	2 : 1
	Beograd	16. IV	Partizan — Dinamo *(pen.)*	2 : 4
	Kraljevo	30. X	Partizan — Garnizon JNA	3 : 2

REKAPITULACIJA

PRVENSTVENE	34	14	13	7	49 : 32
PRIJATELJSKE	24	17	3	4	75 : 30
INTERNACIONALNE	6	2	2	2	9 : 11
KUP	4	3	—	1	10 : 9
UKUPNO	68	36	18	14	143 : 82

TABELA PRVENSTVA 1968/69.

1. Crvena zvezda	34	18	12	4	75 : 30	48	10. Vardar	34	12	9	13	37 : 36	33
2. Dinamo	34	20	5	9	75 : 33	45	11. Sarajevo	34	10	13	11	38 : 44	33
3. Partizan	**34**	**13**	**14**	**7**	**55 : 40**	**40**	12. Olimpija	34	11	11	12	32 : 40	33
4. Vojvodina	34	15	9	10	42 : 44	39	13. Bor	34	9	13	12	35 : 46	31
5. Železničar	34	15	8	11	51 : 38	38	14. OFK Beograd	34	13	4	17	33 : 52	30
6. Hajduk	34	11	16	7	46 : 38	38	15. Zagreb	34	11	7	16	41 : 59	29
7. Radnički (N)	34	12	10	12	35 : 36	34	16. Maribor	34	7	14	13	33 : 57	28
8. Velež	34	9	16	9	41 : 45	34	17. Rijeka	34	9	5	20	31 : 52	23
9. Čelik	34	11	11	12	42 : 41	33	18. Proleter	34	7	9	18	24 : 45	23

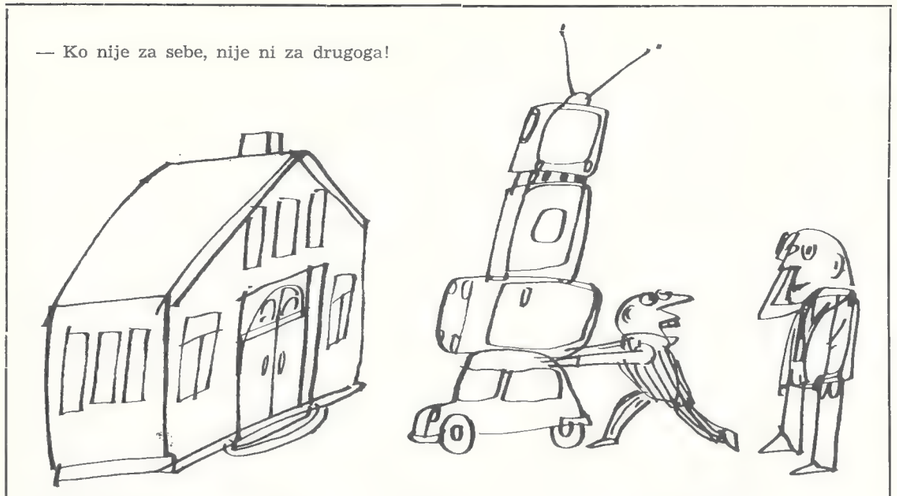

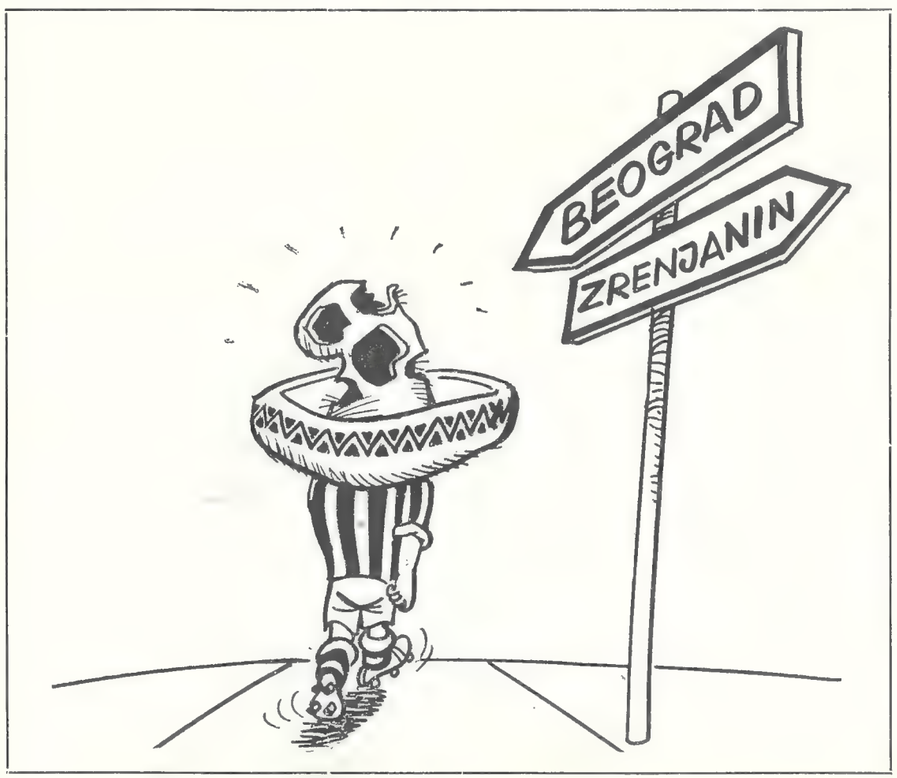

Događaj godine

Pobednici „Pentagonala“

Na bledom i usnulom nebu pojavi se, katkad, zvezda. Bljesne, nagovesti svoju snagu i lepotu, pa iznenada kao što se pojavila i usahne. Poslednjih godina fudbalsko nebo Partizanovo nije često blistalo zvezdama uspeha. Pojavio bi se po neki trijumf, nagoveštaj mogućnosti, zablistala bi ova generacija za trenutak, da bi samo nekoliko meseci kasnije srušila sve nade, ispoljila svu nezrelost i stihijnost svoje raskoši.

Januarska turneja 1970., po zemljama Srednje Amerike, tačnije Pentagonalni turnir u Meksiku, predstavlja usamljenu oazu u jednoličnom lancu skromnih rezultata.

Tih 37 „meksičkih dana“ ostaće nezaboravni. Ne samo zbog prvog mesta i pehara, zbog pobeda nad renomiranim protivnicima. Ni, možda, zbog toga što je Partizan od 9. januara do 15. februara (dani odlaska i povratka) bogatio naš fudbalski opus izvrsnim rezultatima i prijatnim vestima sa američkog kontinenta, na kome su drugi doživljavali gorke trenutke... Ne ni zbog činjenice da su „crno-beli“ oduševili upravo u zemlji domaćina svetskog šampionata, na kome, nažalost, Jugosloveni nisu izborili mesto...

Bile su to igre na kojima bi pozavideli i renomiraniji timovi, igre nade i nagoveštaja. „Crno beli“ su plenili simpatije na svakom koraku, oni su ugrabili epitet najbolje evropske ekipe, koja je igrala u Meksiko-sitiju...

Turnir je to bio koji je nagovestio sve mogućnosti i snagu tima, turnir koji je povratio poverenje i simpatije. Trebalo je videti tu scenu, neviđenu od Kupa šampiona — veliki broj ljubitelja fudbala dočekao je Partizana na povratku iz Meksika! Sve što se te noći dešavalo na Surčinskom aerodromu ostalo je u senci, jednostavno — dolazili su pobednici Pentagonala!

Imali su razloga mnogobrojni simpatizeri da se raduju. Vraćao se ponosno tim, koji je za Meksiko ispraćen stidljivo i sa strepnjom, tim koji je na turnir otišao kao autsajder. Bili su tamo spremniji, snažniji (po mišljenju javnosti) renomiraniji timovi: Botafogo, Gvadalahara, reprezentacija Meksika (učesnik svetskog prvenstva) i Spartak iz Trnave.

Međutim, još su jednom fudbalske prognoze pale u vodu. Srušio ih je tim, koji je prevazišao svoje mogućnosti, protiv koga su bile sve okolnosti izuzev jedne — meksičke publike, čije je simpatije Partizan zadobio

Na velikom međunarodnom turniru u Meksiku Partizan je osvojio prvo mesto ostavivši iza sebe nekoliko ekipa velike vrednosti kao što su Botafogo, Gvadalahara, Spartak, reprezentacija Meksika...

Ovo su snimci sa tog turnira na kome su fudbaleri „crno-belih“ ubedljivo trijumfovali.

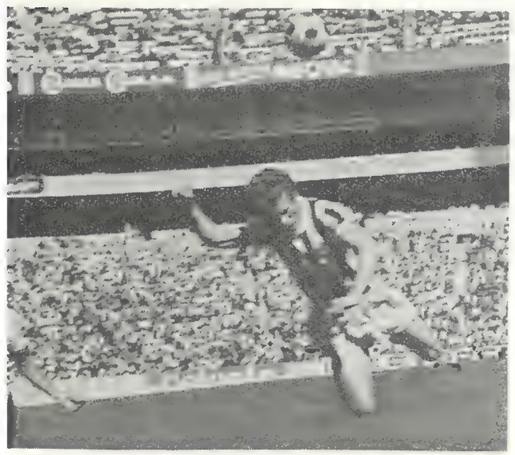

vanrednim igrama i sportskim držanjem. A turnir nije počeo nagoveštajem da će „crno-beli“ mrsiti račune favoritima.

Partizan je na ovom turniru bio i hendikepiran, stigao je posle svih, imao je najmanje vremena za aklimatizaciju i pripreme. To je bio razlog što je protiv Spartaka postignuto samo 1:1. Protivnik je izjednačio pri kraju igre, zahvaljujući premorenosti naših fudbalera... Već na tom meču Kuna, Adamec, Hrdlička i ostali čehoslovački reprezentativci bili su nemoćni pred Paunovićem, Mihajlovićem, Bjekovićem, strelcom Vukotićem...

Uspomena iz Siudad Meksika: rukovodstvo i igrači snimljeni ispred hotela u kome su stanovali. Osmesi govore o dobrom raspoloženju cele ekspedicije.

Bjeković u duelu sa golmanom Gvadalahare na stadionu Acteka (dole, levo) i trenutak kada kapiten Lj. Mihajlović prima pehar Pentagonal turnira (dole, desno).

Nekoliko dana kasnije (21. januara) „crno-bele“ je čekala Gvadalahara, aspirant na prvo mesto, prvak Meksika i pobednik Kupa, ekipa koja je pre šest godina deklasirala Partizana (4 : 1). Trebalo je da tako bude i ovog puta. Ali bio je to Partizan kojeg niko nije očekivao! Već u prvom poluvremenu naši fudbaleri su poveli sa 2 : 1, posle svoje sjajne igre i nemoći Gvadalahare. A tada je na scenu stupio arbitar — na početku drugog poluvremena, isključio je Mihajlovića i Đorđića. Nastala je divovska borba devetorice protiv jedanaestorice. Partizan je dobio bitku, u velikom stilu, nenadmašnom borbenošću. Uspeo je da očuva 2 : 1 i osvoji Meksikance!

Protiv reprezentacije Meksika, 29. januara, osam dana posle pobede nad Gvadalaharom, „crno-beli“ uspevaju da definitivno afirmišu sebe i svoju vrednost. Ishod od 0 : 0 otvorio je vidike prvog mesta, čak i više: bez obzira na ishod poslednje borbe naši igrači su bili moralni pobednici.

Najzad, 1. februara, savladan je čuveni brazilski tim, Botafogo sa 1 : 0. Opet su arbitri bili naklonjeni Partizanovom protivniku. Katić je čak pobedonosni gol postigao kada je Partizan imao igrača manje, jer je isključen Mihajlović. Bio je to konačni i poslednji korak ka prvom mestu i sjajnom podvigu. Veliki pozlaćeni pehar, iskrena priznanja protivnika, čestitanja organizatora i svih učesnika, zagrljaji čuvenog Zagala, samo su delimične uspomene, i nagrada za veliki uspeh.

Kasnije, pobeđena je i selekcija Toreona sa 2 : 0, istim rezultatom izgubljen je susret u Leonu, ali u nenormalnim okolnostima, u času fizičke iscrpenosti (zbog predugog i iscrpljujućeg putovanja).

Sve to, međutim, nije moglo da pomuti sjaj trijumfa. Partizanu su stizale nove ponude, menadžeri su se utrkivali da bi obezbedili učešće Partizana na nekom turniru u toku ove i iduće godine.

Podvig na Pentagonalu ostao je usamljeni rezultatski biser „crno-belih“ u 1970. godini.

I ta jedna zvezda dovoljno snažno sija da izmami osmeh radosti.

I sećanje na 14 momaka u „crno-belom“ dresu — Ćurković, Radaković, Damjanović, Đorđević, Paunović, Mihajlović, Bajić, Petrović, Vukotić, Hošić, Bjeković, Đorđić, Katić i Marić — koji su stvorili tu zvezdu...

Pamti se

Kompleks domaćeg terena

Partizan nije igrao slabo u prvenstvu, čak je zabeležio i nekoliko odličnih rezultata. Ali, propala je još jedna šansa za prvim mestom. U kupu, Partizan je ispao u meču sa Proleterom. Jedina radost stigla je iz Meksika, gde su „crno-beli“ osvojili prvo mesto i veliki pehar.

Analiza rezultata u ovom periodu otkriva dva neprijatna podatka: strelci su bili veoma neefikasni, a stadion JNA, umesto da predstavlja prednost, postao je kompleks i bauk za naše igrače! Teško je naći podatak da su Katić, Bjeković, Vukotić... i ostali postigli više od jednog gola po utakmici, pa su nekoliko puta fudbaleri iz odbrane spasavali čast tima i bodove!

Partizan je osvojio više bodova na strani nego mnogi klubovi. I, da nije bilo neprijatnih epizoda na stadionu JNA, titula prvaka bi bila u rukama Partizana. Prvi šok priredio je Radnički iz Kragujevca, (1 : 4) zatim Sloboda, Dinamo... U proleće se nije moglo nadoknaditi ono što je propušteno u jesenjem delu prvenstva, tim pre što strelci Partizana nisu uspeli da iskoriste ni nekoliko jedanaesteraca, pa je i po tome ovo proleće neslavno za napadače. Uostalom, pregled rezultata najbolje potvrđuje prosečnost (rezultatsku) ovog tima...

Bekovi i halfovi Partizana snimljeni na jednom treningu: Slobodan Petrović, Mane Bajić, Blagoje Paunović, Milan Damjanović i Ljubomir Mihajlović.

Najbolja jedanaestorica

Period traženja „pravog“ tima je nastavljen bez naročitih rezultata. Nije bilo igrača koji bi bili u stanju da naprave preokret i to je, možda, osnovni razlog što se tim veoma retko menjao, mada je dres prvog tima obuklo čak 23 fudbalera.

Odbrana je igrala relativno dobro, menjala se jedino kada je to nalagala nečija povreda ili bolest, a mora se priznati da ekipa toga nije bila pošteđena. Đorđević, Budišić, Paunović, Đorđić, Bjeković, Vukotić... izostali su nekoliko puta. Ipak, odbrana je bila solidnija i standardnija, imala je čak i veoma dobre zamene. U napadu je bilo i više problema i više izmena, pa je sreću okušalo 12 napadača!

Nastavljena je „potraga“ za „idealnom jedanaestoricom“, koja datira i iz dve minule sezone. I, mora se priznati da je konačno pronađen onaj „pravi“ tim. Bar kada su uloge i imena u pitanju. Uostalom, evo jedanaestorice, koji su najčešće ovog proleća nosili crno-beli dres:

Ćurković, Radaković, Damjanović, Đorđević, Paunović, Mihajlović, Katić, S. Petrović, Hošić, Vukotić, Bjeković.

Igrali još:

Bajić, Đorđić, Marić, Ličanin, Drljača, Pejović, Miljković, Budišić, Živaljević, M. Petrović, Nadoveza, Vučković.

Ćurković

Radaković

Damjanović

Đorđević

Paunović

Lj. Mihajlović

Katić

S. Petrović

Hošić

Vukotić

Bjeković

Asovi

BLAGOJE PAUNOVIĆ

Oličenje svoje generacije

Možda on u sebi nosi osobenosti i nemir svoje generacije. Blagoje Paunović puno želi, mnogo može, nemiran je i neukrotiv. Ne priznaje taj dugonogi momak autoritete, ne štedi se . . .

On je fudbaler kontrasta; velikih mogućnosti, izgaranja i predavanja fudbalu, ali nestašan van terena. On u fudbalu mnogo zna, „zvezda" je, ali je svestan da je stigao tamo samo radom, upornošću i zalaganjem. Svestan je da se jedino tim elementima može održati na fudbalskom nebu. On je centarhalf sjajnih kvaliteta, oslonac Partizana i reprezentacije. Ali, taj veliki talenat i majstor je bolesno spreman na neka neplodna lična dokazivanja. I to je jedini kamen, o koji se spotiče njegov veliki talenat.

Kada je 1965. odigrao prvu utakmicu u dresu najbolje jedanaestorice, na jednom prijateljskom meču u Smederevu, nagovestio je Blagoje Paunović svoj meteorski dolazak na fudbalski Olimp. Rođen je, kao fudbaler, u Partizanu, stasavao u njegovoj školi, rastao i formirao se, da bi posle četiri godine (1964.) obukao dres omladinske reprezentacije.

Ostavio je Paunović godine i utakmice za sobom, nije izneverio predviđanja stručnjaka. Ali je ostavio i neke dileme . . .

Briljirao je u Rimu u Kupu nacija, izvrsno igrao protiv Dinama i Crvene zvezde. Njemu se retko dogodi da podbaci. Ume da krene u napad, golove da postiže, ume da uposli svoje suigrače . . .

Ume taj momak, u Novom Sadu, na svoj rizik, da igra protiv Vojvodine sa temperaturom i bude junak meča, zna on i ozbiljno povređen da ostane na terenu, da bi pomogao drugovima.

Ali, „Paun" ume i da nepromišljeno reaguje, i da se posle toga kaje.

Možda je i to obeležje njegove generacije? . . .

Blagoje Paunović je je dan od onih igrača koji je prve fudbalske korake načinio kao pionir u Partizanu da bi u svom razvojnom putu preko omladinskog tima dospeo do prve ekipe i reprezentacije.

Paunović je igrač velikog formata. Kompletan po svojim tehničkim i fizičkim mogućnostima.

Najbolji strelac

Ilija Katić

Ovo je sezona u kojoj je navala bila veoma neefikasna. Ipak, u finišu, Ilija Katić je postigao nekoliko pogodaka, koji su mu doneli titulu prvog strelca proleća.

1970. Došao je Ilija Katić iz Osijeka, kao „specijalista" za golove, ali dugo nije mogao da to i pokaže. Tek u poslednjim utakmicama uspeo je da se nametne. Njegov specifičan i atraktivan udarac preko glave izmamio je dosta aplauza, naročito protiv Crvene zvezde i Vardara. Uspeo je ovog proleća da se 15 puta upiše u strelce. To je bilo dovoljno da pretekne Bjekovića. Ipak, ostalo je mnogo neiskorišćenih prilika, možda i zato što je Katić dugo „lutao", igrajući na raznim mestima u timu, pa je time i njegova golgeterska uloga oscilirala.

Ilija Katić je svestran igrač. Uspešno igra kao klasično krilo ili istureni centarfor, ali se odlično snalazi i u ulozi manevarskog igrača.

Od januara do decembra

PRVENSTVENE UTAKMICE — *Prolećni deo*

	Ljubljana	8. III	Partizan — Olimpija	0 : 0
	Beograd	16. III	Partizan — Vojvodina	1 : 0
	Kragujevac	22. III	Partizan — Radnički	1 : 1
	Beograd	29. III	Partizan — Sloboda *(Tuzla)*	0 : 0
	Split	5. IV	Partizan — Hajduk	1 : 1
	Niš	19. IV	Partizan — Radnički	1 : 0
	Beograd	26. IV	Partizan — Dinamo	0 : 0
	Sarajevo	29. IV	Partizan — Željezničar	2 : 2
	Beograd	3. V	Partizan — Vardar	1 : 0
	Mostar	10. V	Partizan — Velež	0 : 3
	Beograd	17. V	Partizan — Bor	3 : 1
	Beograd	24. V	Partizan — OFK Beograd	1 : 0
	Beograd	31. V	Partizan — Čelik	2 : 0
	Beograd	7. VI	Partizan — Crvena zvezda	1 : 1
	Beograd	14. VI	Partizan — Maribor	7 : 1
	Zagreb	21. VI	Partizan — Zagreb	5 : 0
	Beograd	28. VI	Partizan — Sarajevo	3 : 0
PRIJATELJSKE UTAKMICE	Pančevo	21. II	Partizan — Dinamo	3 : 1
	Beograd	25. II	Partizan — Dorćol	7 : 0
	Beograd	4. III	Partizan — Radnički *(Beograd)*	1 : 1
	Beograd	19. III	Partizan Crvena zvezda *(U čast kongresa AIPSA — pehar, na penale, Partizan osvojio)*	1 : 1
	Leskovac	7. IV	Partizan — Dubočica	1 : 0
	Vrbas	9. IV	Partizan — Vrbas	6 : 0
	N. Beograd	11. IV	Partizan — Studentska reprez.	0 : 0
	Subotica	15. IV	Partizan — Spartak	5 : 1
	Pirot	20. IV	Partizan — Jedinstvo	2 : 0
	Sombor	7. V	Partizan — Radnički	2 : 0
INTERNACIONALNE UTAKMICE	Meksiko Siti	15. I	Partizan — Spartak *(Trnava)*	1 : 1
	Meksiko Siti	20. I	Partizan — Gvadalahara	2 : 1
	Meksiko Siti	29. I	Partizan — Reprezent. Meksika	1 : 1
	Meksiko Siti	1. II	Partizan — Botafogo	1 : 0
			Na ovom turniru Partizan je osvojio I mesto	
	Toreon	5. II	Partizan — Reprezent. Toreona	2 : 0
	Leon	7. II	Partizan — Leon	0 : 2

	Sofija	13. V	Partizan — Reprezent. Bugarske	0 : 4
	Beograd	21. V	Partizan — Sao Paolo	3 : 3
KUP UTAKMICE	Zrenjanin	1. III	Partizan — Proleter *(Na penale 3 : 4)*	0 : 0

TABELA PRVE LIGE ZA 1969/70

1.	Crvena zvezda	34	20	6	8	67 : 37	46
2.	Partizan	34	16	12	6	47 : 27	44
3.	Velež	34	17	9	8	64 : 44	43
4.	Željezničar	34	17	9	8	52 : 33	43
5.	OFK Beograd	34	13	12	9	53 : 32	38
6.	Dinamo	34	13	12	9	47 : 42	38
7.	Hajduk	34	16	5	13	51 : 37	37
8.	Radnički (N)	34	14	9	11	36 : 33	37
9.	Sloboda	34	11	13	10	35 : 34	35
10.	Maribor	34	13	7	14	40 : 51	33
11.	Vojvodina	34	11	10	13	38 : 42	32
12.	Sarajevo	34	9	12	13	32 : 42	30
13.	Čelik	34	10	10	14	35 : 48	30
14.	Bor	34	6	16	12	32 : 47	28
15.	Radnički (K)	34	11	5	18	34 : 42	27
16.	Olimpija	34	13	4	17	34 : 52	27(—3)
17.	Vardar	34	9	8	17	25 : 46	26
18.	Zagreb	34	4	7	23	22 : 64	15

Golovi koji se pamte

Gol je cilj igre. Majstorstvo se sviđa: uspeo dribling, tačan pas, školovan udarac glavom ili prefinjen porez petom. Ali sve bledi u trenutku kada se mreža zatrese. Gol oduševljava, uzbuđuje, diže stadion na noge, stvara atmosferu...

U analima Partizana zabeleženo je hiljade i hiljade golova. Ima ih lepih, efektnih, slučajno postignutih.

U tom mnoštvu brojeva i rezultata kriju se i golovi koji se pamte.

*

Gol — broj jedan

Kad bi se pravio redosled golova po važnosti, preimućstvo ispred svih golova Partizanovih strelaca, zaslužuje Galićev podvig u Budimpešti — 14. oktobra 1962. godine.

Ovaj gol zaslužuje da ponese broj jedan.

Scena je bila dramatična, vrlo uzbudljiva, zaustavila je dah svih okupljenih na Nep-stadionu. Debitant u reprezentaciji, Spasoje Samardžić primio je loptu na sredini borilišta, stuštio se prema mađarskom golu. Beg je uspeo — zaobišao je sve prepreke i pobegao goniteljima, zahvaljujući svojim vrlo brzim nogama u igri s loptom u najjačem trku. Kad je dospeo do gol-aut linije, centrirao je takoreći na nogu visokog Dražena Jerkovića. Centarfor našeg tima je, pre nego što je lopta pala na zemlju, pucao. Izvrstan volej! Sentmihalji je jedva dospeo do odbije loptu.

Pred golom Mađara gužva.

Nekoliko metara ispred golmana stajao je Milan Galić u grupi četvorice Mađara: Matraia, Šovaria, Šoljmošija i Meselja. Svi su bili koncentrisani na Jerkovićev šut i odbranu Sentmihalja. Niko nije očekivao loptu, a ona, evo, našla se za tren oka ispred njih.

Jedino je Galić munjevito reagovao. Lopta je bila oko pola metra udaljena od njega i pravo je čudo kako je uspeo iz teškog položaja da je udari. Sek-udarac i lopta je proletela u gornji ugao, desno od Sentmihaljija, koji je bio iznenađen kao i ostali; šut je bio precizan, izveden iz neposredne blizine, topovski. Taj gol nam je doneo pobedu, prvu posle rata, prvu posle trideset i jedne godine! Prvu uopšte u Budimpešti. Gol je prekinuo tradiciju dugu tri decenije. Gol koji je odložio jubilej koji su Mađari želeli da proslave, posle utakmice, novim uspehom na Nep-stadionu. Naime, da su trijumfovali u ovom meču, slavili bi stotu pobedu svoje reprezentacije u posleratnom periodu: 148 utakmica 99 pobeda.

Kurioziteti

Galić je učinio još jedan podvig — dao je možda najbrži gol u istoriji našeg fudbala.

Stadion JNA. Protivnik Bugarska. Sudija Rumun Mihai Popa dao je znak za početak. Prvi potez: Petaković dodaje loptu Zebecu, ovaj daje

for Galiću, koji prodire kroz iznenađenu, nepripremljenu odbranu. Začas je izbio u kazneni prostor, pred njim je samo golman, ide mu u susret, šut i — mreža se tresla!

Koliko je prošlo sekundi od sudijinog znaka: 20, 30, 40? Mnogi tvrde — ni nepunih trideset sekundi! Ako se prihvati ovo mišljenje, onda je reč o najbrže postignutom golu u analima našeg fudbala.

Stjepan Bobek je u Splitu, 1948. godine, takođe, već u prvom minutu zatresao mrežu, ali niko ne zna u kom sekundu (3:1 za Partizan). Pre nego što je savladao golmana, Bobek je driblingom prevario četvoricu splitskih fudbalera.

Kuriozitet svoje vrste je da se niko ne seća ko je postigao prvi gol za Partizan. Prvu utakmicu „crno-beli" su igrali protiv reprezentacije Zemuna, u Zemunu, 6. oktobra 1945. godine. Pobedili su sa 4:2. O ovom meču zapisano je da su golove dali: Matekalo 2 i po jedan Rupnik i Šereš. Ali, ko je od njih trojice prvi ubacio loptu u mrežu — ne zna se. Retko se događa da se za dva minuta postignu tri gola. Ovaj podvig ostvarili su strelci Partizana u utakmici protiv OFK Beograda, 14. avgusta 1966. godine. Pobedio je Partizan sa 4:3 (3:1), a prvi gol dao je OFK Beograd. Evo kako se zbilo da se ishod 0:1 za svega 120 sekundi pretvori u voćstvo od 3:1.

Jeremić je izveo korner u 34. minutu, Pirmajer je glavom sproveo u

mrežu. Tek što je igra počela sa centra, Bajić je oduzeo loptu protivniku, dodao Bečejcu, ovaj je odmah pucao u golmana Đorđevića, koji je napravio osnovnu pogrešku — stajao je sa raširenim nogama, lukavi Bečejac je to zapazio i bilijarski tačno pogodio tamo gde je želeo.

Bilans: dva gola za jedan minut!

U sledećem, 35. minutu, Damjanović se probio duž aut-linije, centrirao, Đorđević je istrčao pa stao, lopta ga je preletela, sačekao ju je Pirmajer i poslao u praznu mrežu.

Koja uloga najviše odgovara Đorđeviću: krilo ili spojka? Delimičan odgovor na ovo pitanje može da pruži scena iz utakmice Partizan-Hajduk. U 54. minutu pucao je sa 16 metara, sa mesta desne spojke. Pogodio je golmanov desni ugao. Gornji. Šut je bio munjevit — lopta se takoreći nije ni videla, dok je letela po vazduhu. Gol je branio Sirković. Nije mogao ništa da uradi. Đorđićev gol ne bi odbranio ni Zamora. Utakmica je

Milan Galić je bio junak one nezaboravne utakmice između „večitih rivala" u kojoj je Partizan slavio visoku pobedu, a sam Galić je postigao tri gola! Ovo je momenat (slika gore) sa te utakmice: Galić između golmana Stojanovića i Čopa. Partizan može da se podići činjenicom da su dva najbolja strelca državne reprezentacije članovi njegovog kluba: Stjepan Bobek i Milan Galić (na slici, u sredini, sa odbranom Vardara) su premašili i rekord slavnog Moše Marjanovića postigavši po 38 golova! Mustafa Hasanagić (slika dole) pripada onom malom broju nadahnutih golgetera i zato je bio ljubimac publike i nemila ličnost za golmane.

odigrana 1969. pobedio je Partizan sa 2:0.

Jedna od najlepših utakmica koje je Beograd video bio je susret Partizan-Honved. Pobeđen je čuveni tim Puškaša, Kočiša i Cibora. Mađari su vodili sa 2:0. Gledaoci su strepeli od katastrofe. Valok je smanjio rezultat. Sava Antić, koji je u ovom meču gostovao u timu Partizana, izjednačio je, što je izazvalo silno oduševljenje i donelo potpunu nadmoćnost domaćih na terenu. Valok je, u 66. minutu, lukavo i pribrano ubacio loptu u mrežu, u stilu majstora — golgetera. Tako je Partizan pobedio sa 3:2. U ovoj utakmici blistao je Zlatko Čajkovski. Dao je jednu od najboljih igara u karijeri.

Dva Bobekova podviga

Stjepan Bobek je postigao veliki broj golova, lepih i majstorskih, da je zaista teško izabrati najčistije dragulje iz njegove bogate riznice. Bobek je, po mišljenju mnogih najbolji igrač Partizana „svih vremena". Dva njegova gola teško se zaboravljaju, mada je bilo i efektnijih i neobičnijih.

Prvi gol. Utakmica sa Hajdukom 2:0 (1947). Frane Matošić je dva puta pogodio stativu, Bobek i Viđak po

Stjepan Bobek je bio i ostao najbolji jugoslovenski igrač svih vremena, jer je bolje od svih drugih umeo da se stvaralački odnosi prema igri. Njegovi potezi su bili neočekivani, duhoviti i toliko iznenađujući da je protivnik ostajao paralisan. Bio je istinski majstor fudbala. Ovo je momenat (levo, gore) sa jednog derbija: Diskić, centarhalf Crvene zvezde uzaludno pokušava da spreči Bobeka u trenutku kada se sprema da uputi udarac na gol. Branko Zebec u dresu reprezentacije (desno, gore) na utakmici sa Zapadnom Nemačkom. Veliki as je rekorder po broju odigranih utakmica za reprezentaciju (65). Miloš Milutinović je bio najšarmantniji i najelegantniji igrač svoga vremena, jer je fudbal igrao s lakoćom i lirskim zanosom (slika dole).

jedanput. Bila je to vrlo uzbudljiva utakmica sa neočekivanim obrtima. Kod stanja 1:0 Bobek je driblingom krčio put pred sobom. On je bio prefinjen tehničar, veliki solista u to vreme. Kad se našao pred bekovskim prostorom izveo je jak udarac, lopta se odbila od prečke, Bobek ponovo puca — kolenom, jer mu je to bilo najzgodnije, ali je lopta po drugi put udarila u prečku i vratila se, ponovo prema njemu! Bobek je skočio i glavom tako tačno pucao da je pogodio gornji levi ugao. Ovo je jedan od retkih golova koje je Bobek postigao glavom.

Drugi gol. Susret sa Dinamom — 1:0. U Beogradu, 1954. godine. Igralo se po snegu, koji se topio. Svuda lokve vode. Teren ubitačno težak.

U 10. minutu dosuđen je indirektan udarac protiv Dinama. Izveo ga je Prvoslav-Boba Mihajlović, majstor pozicione igre. Boba je ugledao Bobeka dobro postavljenog i hitro izveo udarac. Nije dozvolio odbrani Dinama da se sredi i organizuje. Bobek je bio opkoljen trojicom igrača, koji su budno pazili na njega, jer se znalo koliko je opasan u završnim akcijama. Nisu strepeli bez razloga. Bobek je s dve brze finte doveo u nezavidan položaj dva protivnika — naleteli su jedan na drugoga, a trećeg je spretnim driblingom ostavio iza leđa. Sve se dogodilo u mognovenju. Bobek je učinio samo dva sitna koraka i našao se ispred golmana Bran-

ka Kralja. Ovaj je bio u mat poziciji. Bobek ga je varkom tela poslao u jedan ugao, a loptu uputio u drugi. Dinamu je 1968. godine vrlo efektan gol dao Pirmajer (2:0), u 29. minutu. Krenuo je s loptom sa sredine igrališta. Pred njim se odbrana povlačila i širila se u obliku lepeze. Kad je stigao na oko 30 metara od gola, Pirmajer je neočekivano doneo odluku — pucao je i pogodio ugao kod levog direka, lopta je letela poluvisoko. Dautbegović je, ipak, reagovao, ali je bio „kratak", jer je lopta bila brža od njegovog refleksa.

Gol Santosu

Partizan i Santos su se sreli u Strazburgu 1963. godine u noćnoj utakmici. Stadion je bio rasprodat i pored toga što su ulaznice bile dvostruko skuplje nego obično. Meč je nazvan senzacionalnim.

U drugom poluvremenu dostignut je najviši domet fudbalske veštine.

Santos je prvi postigao gol. Sa ovim rezultatom završilo se prvo poluvreme.

Posle odmora Partizan se razigrao, bodren oduševljenom publikom, koja mu je bila veoma naklonjena. Beograđani su vršili sve jači pritisak na gol Brazilaca, izveli su mnoge, gotovo egzibicione poteze i najzad je rezultat izjednačen.

Vladimir Kovačević se iskrao na desnom krilu, primio loptu, prevario jednog igrača, pa drugog, oštro centrirao, poluvisoko, Hasanagić se bacio u susret lopti, glavom je tako udario da je uletela u mrežu kao iz topa izbačena! Efektan, divan gol. Golman nije stigao ni da se pomakne sa mesta.

Ovaj meč Partizan je, realno ocenjujući sve elemente igre, trebalo da dobije sa 2:1, pa i sa 3:1.

U Kupu sajamskih gradova 1969/70. Partizan je na stadionu JNA savladao Ujpešt sa 2:1. Oba gola dao je Borivoje Đorđević, u 50. i 60. minutu. Drugi gol bio je malo remek delo. Umesto 3:0 ispalo je 2:1. Kakva razlika! Jer pobeda od tri gola razlike obezbeđivala je Partizanu miran put na revanš.

Ovaj tekst o golovima koji se pamte počeo je sa podvigom Galića u Budimpešti. Bilo bi pravedno da se završi sa sličnim majstorstvom Prvoslava Mihajlovića u Firenci, u trećoj utakmici kvalifikacija za svetsko prvenstvo u Brazilu.

Posle dva istovetna nerešena rezultata, u Beogradu i Parizu, jugoslovenska i francuska reprezentacija sastale su se u Firenci da reše pitanje ko će putovati u Rio de Žaneiro. Francuzi su vodili sa 2:1.

Kraj meča bio je blizu.

Naši su navaljivali, u carstvu Ibrira, golmana-diva Francuske uzbudljive scene menjale su se kao na filmu. Drama je dostigla vrhunac, kad je odjeknuo reski zvuk sudijine pištaljke.

Jedanaesterac.

Pre utakmice bilo je određeno da Rajko Mitić izvede jedanaesterac ukoliko bude dosuđen u našu korsit. Mitić je bio bled. Zbunjen. Uzeo je loptu i nekako žalosno gledao u svoje saigrače.

Boba Mihajlović mu je odjednom prišao i uzeo loptu:

— Pusti, ja ću!

Mitić je jedva dočekao.

Tako su stali: gorostasni Ibrir s širokim prsimi, u drečavom žutom dresu i sičušni, prema njemu, Boba Mihajlović, pribran, odmerenih, sigurnih pokreta.

Ovaj penal donosio je izjednačenje na 2:2.

Brz, kratak sprint, još brža finta ramena, Ibrir se sav opružio na jednu stranu, lopta je uletela u mrežu u suprotni ugao od onoga u kome se golman nalazio.

U produžetku utakmice Jugoslavija je pobedila Francusku sa 3:2.

Priča o jednoj neiscrpnoj zbirci čudesno lepih i nezaboravnih uspomena može biti mnogo duža, zato ćemo je završiti pre kraja.

Koliko fudbal može da bude dramatičan najbolje pokazuje ova slika. Kovačević i Galić u borbi sa Vukćevićem, V. Popovićem i Durkovićem.

Idealni tim Partizana

Malo mesta — mnogo asova

Draž je to i neka lepota. Prebirati po značajnim imenima, upoređivati ih. Naročito u riznici takvih asova kakve je Partizan imao u svojoj 25-godišnjoj istoriji. Pred očima, u nekoj zamišljenoj idili, u nekom snu, defiluju istinski matadori fudbalske igre. Smenjuju se prošlost i sadašnjost, čovek i nesvesno počne da upoređuje ono što je skoro nemoguće. I nezahvalno. Sastaviti jedan tim, neki zamišljeni i idealni, od fudbalera iz različitih vremena, škola, shvatanja, sistema, koncepcija... Izmeriti sve vrline i mane, opredeliti se za jedanaest sjajnih među stotinu izvanrednih, znači unapred biti osuđen i opravdano naići na otpor i neslaganje. Ukusa, shvatanja, naklonosti ima gotovo toliko koliko i ljubitelja fudbala.

Bilo je sizifovski teško opredeliti se! To je, kao kada se stari rafinirani kolekcionar najskupljih i najvrednijih bisera nađe u dilemi: kojeg primerka da se odrekneš?! Svaki je na svoj način dragulj, preskup za golo oko i njegove mere. Pred vama protiču reka uspomena, smenjuju se utisci i osećanja, nemerljive su te vrednosti, a ipak morate da se odlučite.

Za koga?

Jedan čovek, ma kako stručan, iskusan i objektivan bio, ne sme olako da se upusti u takav posao. Suviše je drag i opasan, previše delikatan da bi bio bezgrešan. Zbog toga smo se i odlučili za zajednički pokušaj desetorice: tri savezna kapitena (Ljubomir Lovrić, Aleksandar Tirnanić, Rajko Mitić), koji su na vagi svojih kriterijuma i ukusa imali skoro sve fudbalere „crno-belih"; jednog poznatog stručnjaka (Miodrag Kos), koji je svojevremeno bio stručni savetnik kluba, najboljeg Partizanovog fudbalera svih vremena (Stjepan Bobek), dovoljno pozvanog da izrekne jedan takav sud (u svom timu izostavio je sebe); i najzad reč petorice novinara (Ljubomir Vukadinović, Radivoje Marković, Vasilije Stojković, Todor Bulja i Milorad Vučinić), posmatrača i kritičara, ljudi koji sa najmanje razloga mogu biti subjektivni. Svaki od njih dao je svoju verziju „idealnog tima".

Bilo je tu kombinovanja, traženja najboljih po mestima na kojima su igrali, ali i pokušaja da se „pronađe mesto" i za nekog ko je zaslužio oreol, ali zbog vrednosti svog konkurenta nije mogao da se nađe na „svom" mestu. Kada su sabrani glasovi, nametnula su se sledeća jedanaestorica:

• **Golman:** Milutin Šoškić (6 glasova). Kapiten onog čuvenog tima iz Kupa šampiona, velikan evropskog formata, golman selekcije sveta, 50 puta reprezentativac, bez sumnje, posle Beare, naš najbolji posleratni golman.

• **Desni bek:** Miroslav Brozović (osam glasova). Jedan od onih bekova, koji će ostati nezaboravni, zbog svog silovitog starta i udarca, zbog 17 igara u reprezentaciji, zbog pionirskog udela u dugoj Partizanovoj priči.

• **Levi bek:** Fahrudin Jusufi (10 glasova). Nije ni Partizan, ni jugoslovenski fudbal, imao takvog majstora u dresu sa brojem tri! Kreator novih shvatanja fudbala, najmoderniji i najromantičniji bek u eri najvećih uspeha našeg fudbala, 50 puta, skoro bez prekida, u najboljoj selekciji.

• **Desni half:** Zlatko Čajkovski (10 glasova). Teško je i zamisliti takvog demonstratora u sistemu „četvorougla", takvu krticu i borca, mašinu i umetnika lopte. Njegovih 55 igara u reprezentaciji i 383 u Partizanu samo su jedan od elemenata istinske vrednosti.

• **Centarhalf:** Blagoje Paunović (četiri glasa). Bez sumnje najveći potencijal u sadašnjoj generaciji „crno-belih", ali i najveća dilema „idealnog" tima. Zbog svoje nedorečenosti, mladosti, talenta i činjenice da su ovaj dres u Partizanu nosili i takvi asovi, kao što su Zebec i Vasović. Naći se među ovakvom elitom, za Paunovića je istinski podvig.

• **Levi half:** Velibor Vasović (10 glasova). Takav borac retko se rađa! Neprelazan, nenadmašan u igri glavom, najveći privrženik događaja na terenu u nas. Istinski heroj mnogih mečeva, reprezentativac 28 puta, neuporediv za svoje mesto i ulogu, uzor svih modernih halfova.

• **Desno krilo:** Zvezdan Čebinac (šest glasova). Hazarder i nestaško, dilema mnogih stručnjaka, pa i sastavljača ovog tima. Suviše nestašan svojim talentom i nagoveštajem, isključiv za dileme.

• **Desna polutka:** Miloš Milutinović (10 glasova). Dovoljno je reći „plava čigra", setiti se onih njegovih nenadmašnih igara, 34 nastupa za državni tim, jedinstvene pojave i stila u našem fudbalu. Dovoljno je reći: takva polutka bio je san mnogih velikih trenera.

• **Centarfor:** Milan Galić (10 glasova). Stigao je u vrhunski fudbal me-

teorski, bio sinteza snage, određene tehnike i neustrašivosti, moderni centarfor i „kliše“ u vreme kada je sistem 4-3-3 tek uzimao maha. Sa 43 igre u reprezentaciji on je, sa Bobekom, i njen golgeter. Jedna od karika Partizana iz vremena najvećih uspeha kluba.

• **Leva polutka:** Stjepan Bobek (devet glasova, bez svoga). Možda je on i najbolji fudbaler posle rata u nas? Ali, Bobek je ostao simbol, najlepši izdanak fudbala, spoj strelca i „pakera“, 63 puta reprezentativac, 37 puta strelac za državni tim. Jedan od okosnica „četvorougla“, koji se mogao uklopiti u svaki sistem. Bobek je bio i ostao nenadmašni majstor fudbala.

• **Levo krilo:** Branko Zebec (10 glasova). Za njega će Aleksandar Tirnanić reći da je najveći centarhalf kojeg je svet imao, da je levo krilo kojeg Jugoslavija nikada neće imati! U obe uloge sjajan, jedan od onih čije mesto u „idealnom timu“ nikada nije bilo sporno.

*

Koliko je ovaj izbor dobar, sa koliko dilema? Jusufi, Čajkovski, Vasović, Milutinović, Galić, Zebec i Bobek dobili su sve glasove, sigurni smo da ih ni jedan „selektor“ ne bi mimoišao. Zebec i Vasović su imali glasova i za mesta centarhalfa. Vrlo blizu ulasku u „idealnu jedanaestoricu“ bili su i Prvoslav Mihajlović (desno krilo) i Ivan Čurković (golman), koji su dobili po tri glasa. Po dva puta poverenje je ukazano Simonovskom, Belinu i Miladinoviću, dok su Šoštarić, Damjanović, Atanacković, Kovačević i Đorđević po jedanput našli mesto u idealnom timu. Bilo je kolebanja oko M. Jovanovića, Rašovića, Hasanagića, Veselinovića . . .

Teško je bilo odabrati samo bisere iz kolekcije najlepšeg dragog kamenja. Uzeti samo jedanaest, a pred vama stoji riznica nenadmašnih velikana . . .

Priča o četiri pehara

Partizanove vitrine krasi mnoštvo pehara. Osvajani su i donošeni čitavih četvrt veka. Pođimo u sobe trofeja i izaberimo priču o četiri pehara . . .

Možda najpre o ovoj srebrnoj statueti, što simboliše bratstvo i jedinstvo trudbenika celog sveta. To je pehar sindikata Rumunije. Partizan ga je osvojio na turniru u Bukureštu, na stadionu Đulešt-trima pobedama: drugog novembra 1947. porazio je ITA sa 2:0, šestog novembra Čokanul sa 5:1, a u finalnom meču tim rumunskih železnica, ČFR sa 3:0. Protiv ITA su igrali: Šoštarić, Brozović, Čolić, Čajkovski, Firm, Jovanović, Bobek, Radunović, Jezerkić, (Aanacković), Čajkovski II, Simonovski.

Bobek je u 47. minutu oduzeo odbrani jednu loptu, pa onda malo driblovao i doveo Partizan u vođstio, a na pas Čajkovskog II, Boba Mihajlović postigao je drugi gol.

U drugom meču protiv Čokanula, u to vreme drugog sportskog bukureštanskog društva, Partizan izvodi egzibiciju i postiže pet golova. Lako i efektno. Strelci: Jezerkić, Bobek i Čajkovski II po jedan, a Simonovski dva.

Finalnu utakmicu protiv ČFR Partizan počinje bez Bobeka koji je u prethodnoj povredio rame.

Već u trinaestom minutu Mihajlović i Jezerkić kombinuju, pa potom upošljavaju Palfija. On je smireno zaustavlja prsima i pogađa, prvi put, mrežu. Palfi u 60. minutu „vraća dug Mihajloviću, a on povisuje na 2:0. Konačni rezultat, u 87. minutu, postavlja Jezerkić . . .

To je trijumf, to je srebrna statueta . . .

Druga priča možda bi trebalo da bude ova o peharu sa bečkog turnira. Partizan u meču protiv Rapida pruža igru kakvu Beč odavno nije video, a bilo je to vreme kad je reprezentacija Austrije umela našem nacionalnom timu i po sedam puta da zatrese mrežu . . .

U šestom minutu već, Binder je svojim stravičnim šutom sa osamnaest metara zatresao Partizanovu mrežu. Tri minuta se čeka izmena rezultata: kombinacija kompletne navale Partizana i Valok postiže gol. Bečlije, opet preko Bindera postižu vođstvo, ali se poluvreme završava nerešeno — Bobek izjednačuje posle kombinacije halflinije i cele navale.

U drugom poluvremenu Partizanova serija: Bobek u 59. i 83. i Valok u

pehara

75. minutu postižu golove — to je 5:2 protiv Rapida.

Pred pedeset hiljada gledalaca na Prateru, Partizan je, kako je pisao izveštač te nezaboravne utakmice, trijumfovao protiv tipičnog predstavnika bečke škole igrajući za ono vreme moderni WM sistem sa izmenama mesta.

Partizanov tim: Šoštarić, Čolić, Petrović, Čajkovski, Jovanović, Atanacković, Strnad, Mihajlović, Valok, Bobek, Simonovski. Dan kasnije, 18. aprila 1949, na Prateru se za titulu pobednika bečkog turnira Partizan bori sa tada prvoplasiranim timom austrijske lige, bečkim Vakerom. U

Mnogobrojni su trofeji koje su fudbaleri Partizana osvajali na svim kontinentima.

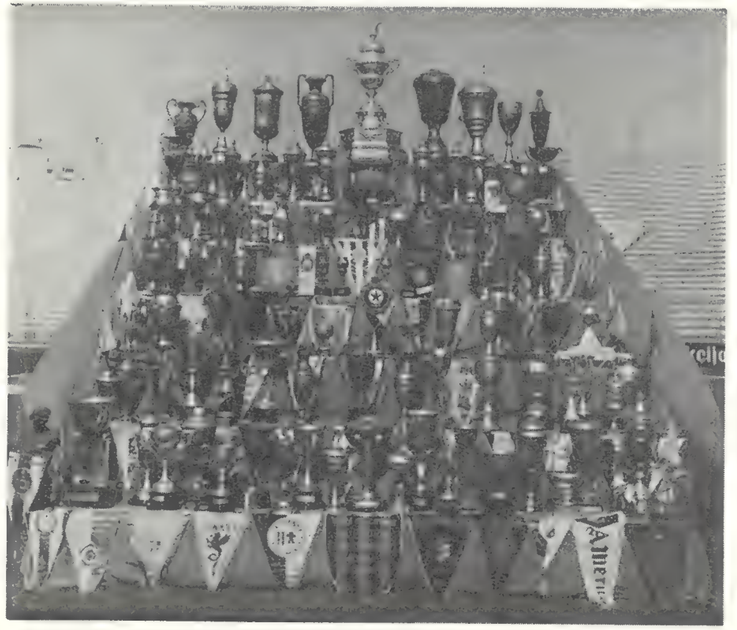

Partizanovom timu, koji je trijumfovao nad Rapidom, samo dve izmene: umesto Atanackovića igra Drenovac, Valoka zamenjuje Senčar.
Bobek postiže dva gola, ali sudija naklonjen domaćinu u dva maha dosuđuje penale za Vaker. ali ni to nije moglo da im pomogne — utakmica je završena 2:2. Pehar je otputovao za Beograd . . .

*

Treća priča je iz Kazablanke. Jedan suveren je sišao da se rukuje sa fudbalerima. Kralj Maroka Hasan II lično je predao pehar kao nagradu pobedniku turnira u Kazablanci, igranog 24. i 25. avgusta 1963. godine. Pobednik turnira je bio Partizan. Protivnik u finalu bio je Real iz Sirakuze. U regularnom toku 2:2.
U produžetku Bečejac donosi radost u 115. minutu. Kombinacija Čebinac-Galić-Kovačević lopta dolazi do Bečejca, a on sa 20 metara nišani u rašlje. Samo dva minuta docnije Galić pogađa stativu, lopta se odbija do Kovačevića, on ponovo daje Galiću i to je 4:2 za Partizan.
Pobeda i trijumf. Za Beograd putuje pehar visok metar i dvadeset santimetara, sačinjen od nekoliko kilograma srebra i zlata . . .

*

Poslednji koji je stigao, onaj za prvo mesto na Pentagonalnom turniru u Siudad Meksiku, osvojen je u godini srebrnog jubileja i doneo mnoge radosti. U vreme kad je Partizanu bio neophodan trijumf, koji je opet uverio u nepresušive snage.
Pobeđeni su Botafogo (1:0) i Gvadalahara (2:1), a nerešeno se igralo protiv reprezentacije Meksika i trnavskog Spartaka. Oba meča završena su 1:1. Strelci na ovom turniru bili su Vukotić i Katić po dva puta i Bjeković.
Bio je to trijumf, jer je Partizan neke od ovih bitaka završavao bez jednog ili dvojice fudbalera, koje su sudije isključivale neopravdano. I zato je ovaj trijumf draži. Ovaj pehar je miliji, jer se ova generacija borila za Partizan kao i tolike pre nje — punim srcem.

Bili su nezamenljivi

Veliki klubovi su, između ostalog, veliki i zato što u svojim redovima uvek imaju igrače ekstra klase. Međutim, pored tih pojedinaca, koji čitavom jednom razdoblju daju lični pečat, postoje i takvi igrači koje ne možemo svrstati u klasu super-asova, ali su iznad proseka i imaju čak i internacionalnu vrednost.

Partizan je tokom 25 godina svoga postojanja imao tu privilegiju da je u svakoj generaciji, pored istinskih asova, imao tako kvalitetne i toliko pouzdane igrače da je mogao da ostvaruje sjajne rezultate, da se dopadne i da oduševljava.

Drevna je istina da o ukusima ne treba diskutovati, pa je sasvim moguće da smo u razvrstavanju ovih kategorija fudbalera, koji su tokom minule dve i po decenije nosili crno-beli dres, negde i pogrešili. No, o tome će čitaoci dati svoj sud. Za nas je bitno da nikog ne zaboravimo . . .

*

BORAC BEZ PREMCA

Malo je igrača koji ne pripadaju fudbalskoj eliti, ali su, ipak, ostali nezaboravni u sećanju gledalaca, kao što je to slučaj sa Ratkom Čolićem, bekom prve generacije Partizana.

Čolić je fudbal igrao srcem. Njegovo predavanje igri i timu imalo je jednu prijatno dirljivu notu, a poštenje prema protivniku i sudijama bilo je zadivljujuće. Bio je brz, oštar, okretan sa zadovoljavajućom tehnikom i zadovoljavajućom igrom glavom.

U svojim najuspešnijim godinama oblačio je i dres državne reprezentacije i nikad nije izneverio očekivanja. Ratko je pitom čovek, koji u protivniku nikad ništa drugo nije video osim sportskog prijatelja. Bio je pravi fudbalski stojik. Poraze je primao sa tugom, ali je uvek umeo da stegne ruku svom rivalu.

Imao je dugu karijeru, mada nikad nije bio profesionalac.

„CRNO-BELI TAJFUN"

Sepi, kako su oa zvali drugovi je bio neobično snažan, izvanredno brz i prodoran igrač sa jakim udarcem. Takvu fizičku predispoziciju kao što je to slučaj sa Hercegom, desnim i levim krilom Partizana, pa čak i bekom, u poslednjim mesecima njegove aktivnosti u „crno-belom" dresu, nije imao nijedan drugi igrač ovog kluba. Driblovao je na svoj specifičan način, nikad sigurno, ali najčešće uspešno. Njegovi golovi su bili lepi, jer su gotovo uvek bili neodbranjivi.

Imao je sreću da igra uz Bobeka i Milutinovića, pa je na taj način ostao trajno zabeležen u istoriji ovog kluba, jer je pripadao navalnom redu (Herceg, Milutinović, Valok, Bobek, Zebec) kakve daju samo izuzetno plodne decenije.

Bilo je nečeg tvrdog i možda sirovog u njegovoj igri, ali se skladno uklapalo u prefinjenost i eleganciju Milutinovića i Bobeka. Nisu u pravu oni, koji su mu osporavali internacionalnu vrednost, mada se može reći da je Anton Herceg nešto ranije rođen za fudbal, jer bi tek u današnjim zahtevima došao do punog izražaja.

ATLETA MEĐU STATIVAMA

Nasledio je Franju Šoštarića i tako se uverljivo predstavio da je ubrzo obukao i dres reprezentacije.

Zadovoljstvo ga je videti na terenu. Bio je opšti ljubimac, a branio je s lakoćom i elegancijom. Neustrašiv. Imao je odličan refleks i podjednako je dobro branio niske i visoke lopte. Pripadao je onoj vrsti golmana koji su nesavladivi kad imaju svoj dan. Retke su utakmice u kojima je bio isključivi krivac za poraz.

U Partizanu je suvereno vladao sve do pojave Milutina Šoškića, koji ga je istisnuo iz tima u najboljim igračkim godinama. Slavko Stojanović je karijeru uspešno nastavio u inostranstvu, ali je na svoj način doprineo da se začne ta danas lepa tradicija „crno-belih", da u svojim redovima uvek imaju izvanredne golmane, višestruke reprezentativce.

ČIGRA SA BRITKIM SEČIVOM

Božidar Pajević je u Partizan došao iz beogradskog Radničkog. Nije morao da se bori za mesto u ekipi, čak je značio pojačanje za svoj novi kolektiv.

Pajević je bio nenadmašan duel-igrač i pored toga što nije imao atletsku konstituciju. Njegova brzina, okretnost, hrabrost i, iznad svega, tehnika oduzimanja lopti bili su na takvom nivou da se na to ukazivalo kao na pravi uzor.

Puša Pajević je imao izvanredan odraz i to mu je omogućavalo da u igri nadvisi i mnogo više navalne igrače. Igrao je krlinog halfa i centarhalfa. I pored smisla za konstrukciju igre, ipak je njegov pravi element bio defanziva. Kao igrač sa takvim zadacima nastupao je u brojnim reprezentativnim selekcijama.

OL RAUND IGRAČ

Milan Vukelić je kao centarfor Vojvodine skrenuo na sebe pažnju javnosti, pa je kao takav i doveden u Partizan. Bio je pravi vođa navale „WM — sistema"! Međutim, evolucijom fudbalske igre došlo je i do promene sistema, pa je Vukelić igrao polutku i krlinog halfa, tj. postao je igrač sredine terena sa velikom pokretljivošću, naglašenom disciplinom igre, korektnim dejstvovanjem u defanzivi i agilnim podupiranjem napada.

Vukela nikada nije bio atraktivan igrač, niti veliki ljubimac publike. On je pripadao onom redu fudbalera, koje više cene treneri i saigrači nego jovnost i štampa. Igrao je neupadljivo, mada je golove davao razantnim udacima, ali je uvek sve svoje snage stavljao u službu kolektiva i nije težio ličnom isticanju.

Bio je skroman, povučen i neupadljiv u meri koja je čak i smetala njegovom razvoju. Bio je upotrebljiv na svim mestima u ekipi: od beka do krila!

DINAMIČNI IGRAČ SREDINE

Lazar Radović je bio golgeter titogradske Budućnosti, kad je prešao u Partizan. Međutim, u „crno-belom" dresu je doživeo novu igračku transformaciju: iz prve napadačke linije povučen je u srednji red! Imao je izvanrednu brzinsku izdržljivost, lako je baratao loptom, pokrivao je veliki deo terena, pospešivao napade svoga tima, a često iz velike daljine umeo da iznenadi golmane. Imao je jak, raznovrstan i tehnički potpuno izrađen udarac. Odlično je igrao i glavom.

Radović je bio član naše olimpijske reprezentacije u Tokiju, 1964. Partizan je napustio u trenucima kada još nije bio dostigao svoj zenit, ali je zato uspešno nastavio svoju karijeru u inostranstvu.

NAŠ METJUS

Zvezdan Čebinac je sa svojim bratom-blizancem Srđanom pripadao onoj nezaboravnoj generaciji podmlatka Partizana, u kojoj su (pod rukom Matekala) stasali Šoškić, Jusufi, Vasović, Kovačević i ostali.

„Zeka" je bio talenat najplemenitijeg kova. Fudbal je igrao veštinom, znanjem i brzinom, gotovo se ne služeći snagom. Imao je krhku psihologiju, a ne fizikus, pa je zbog toga uglavnom pružao manje od onog što je mogao po svom potencijalu i obdarenosti.

Bio je krilo metjusovskog tipa: nosilac bočnih napada sa lakim, neuhvatljivim, sjajno izdoziranim centaršutevima iz punog traka, pravi „paker". Retko je davao golove, ali je uživao kad drugi krunišu njegovo umeće. Da je bio manje razmažen a više agresivan, dostigao bi najvišu internacionalnu klasu. Živeo je za fudbal, ali mu je, ipak, dao samo deo svojih preobilnih mogućnosti.

To je naš Metjus! oduševljavao je publiku atraktivnošću, hitrinom nogu, maštovitim driblingom i probojima u kojima je sve bilo očigledno (taj dribling na spoljnu stranu), a ipak neuhvatljivo.

„ŠTOPER" MAGIČNE INTUICIJE

Kažu da priroda jednom rukom čoveku nešto uzme, ali mu zato na drugoj strani obema vrati. Da je to tačno možemo se uveriti i na primeru Ljube Mihajlovića, kapitena Partizana u godini srebrnog jubileja. Mihajlović je dete „crno-belih". Mnogi su sumnjali u njegov visok fudbalski domet, jer je oduvek bio nedopustivo spor i neokretan. Međutim, taj svoj nedostatak Ljuba je uspevao ne samo da prikrije, već da ga gotovo eliminiše zahvaljujući svojoj maestralnoj pozicionoj igri. Tačnije: intuiciji, koja ga je uvek odvodila na pravo mesto, odnosno tamo gde je bio najpotrebniji da bi onemogućio protivnika i spasao svoj gol. To je fudbaler za koga se može reći da je fenomen, jer mu instinkt nije samo u čulima, već i u krvi!

Ljuba Mihajlović ima odličnu tehniku, izvrsno igra glavom, lukav je, smiren, samopouzdan i dovoljno oštar da izaziva respekt svakog protivnika.

SNAJPER SA TOPČIDERSKOG BRDA

To mnogi prijatelji fudbala ne znaju: u ovoj igri najteže je dati gol! Uostalom, to je krajnji cilj svih nastojanja ekipe i pojedinca. Međutim, često se događa da su baš golgeteri, oni spretni strelci, najčešće predmet dilema navijača. To je apsurdno, ali je tako: od Moše do Hošića!

Navijači često kažu: Idriz Hošić ništa drugo ne zna osim da postigne gol. Pa zar je to malo?! Tačno je da Hošić nije „stilista" u ovoj igri, ali je zato igrač od koga najviše zazire protivnički tim, jer je on uvek akutna opasnost po gol. Ima izvanrednu levicu i vrlo opasno glavom pogađa

cilj. Često deluje nezgrapno na terenu, ali gonjen vlastitim instinktom rasnog strelca traži uvek samo najjednostavniji put do mreže i zbog toga svaku lepotu i eleganciju pretpostavlja brzini akcije i traženju one prave prilike, kada će snajperski — s velike udaljenosti — da pogodi nebranjeni deo gola.
I kod navijača i kod stručnjaka je manje cenjen nego što zaslužuje, ali bez takvih igrača budbal bi bio igra radi igre.

FUDBALER „KOMPJUTER"

Igrač kod koga su u harmoničnoj vezi stajali umna hitrina i reakcija nogu bio je Toma Kaloperović. Imao je tokom igre izvanrednu opservaciju, pa je dugim i preciznim loptama znao majstorski da proigra svoje isturene napadače, da ih dovede u gol-poziciju.
Bio je kompletan fudbaler čak i po strogim kriterijumima savremenog fudbala. Odličan tehničar, sjajan dribler, vispren organizator igre, dobar defanzivac i odličan strelac. Njegovi golovi su uvek bili neobično lepi, jer mu je šut bio snažan, a udarac tehnički izrađen.
Kaloperović je igrao malo usporenim ritmom, ali su se zato u njegovoj glavi rojile brojne kombinacije, koje je on kompjuterskom tačnošću nastojao da ostvari na terenu.
Uvek je bio častan borac, pun odvažnosti, ozbiljan prema protivniku i pun poštovanja prema sudiji. Bio je reprezentativac, a fudbalsku karijeru je završio u inostranstvu, kao profesionalac.

DVE GENERACIJE: BOBEKOVA I ŠOŠKIĆEVA

Dva najsjajnija „crno-bela" izdanka

Partizan je punih jedanaest godina, od 1949. do 1960. bio u senci Crvene zvezde, Hajduka i Dinama — iako je upravo tada sjajno igrao najbolje u zemlji, i postizao vrlo zapažene internacionalne rezultate.
Taj Partizanov specifični stil igre, ta škola koju su završili mnogi asovi (Partizan danas može da sastavi četiri kompletna tima od bivših i sadašnjih reprezentativaca) delo je Ilješa Špica.
Njegov fudbalski duh i lucidne ideje prihvatale su Partizanove generacije kao model, kao jedini i najbolji način, podjednako uspešno i Bobekova i Šoškićeva, pa i treća Partizanova generacija, čiji su barjaktari Paunović i Đorđević.
Smenjivali su se treneri, već po tradiciji u jugoslovenskom fudbalu. Tako je bilo i u Partizanu — Atanacković, Simonovski, Čirić, Tomašević, Gegić, Bobek, Vilotić i drugi — ali duh Ilješa Špica nikad nije iščezavao.

*

Može li se upoređivati, kad je Partizan bio najbolji? Možda Bobekova generacija?
U prve tri posleratne godine Partizan je dva puta osvojio šampionat i do 1954. tri puta osvojio Kup, pri čemu impresionira onaj rezultat 6:0 iz finalnog susreta 1952. protiv Crvene zvezde.
Mnogo ubedljivije od ovih, govore rezultati postignuti u internacionalnim susretima.
Bobek i njegovi drugovi savladali su 1948. i Rapid i Austriju, u vreme njihovog punog sjaja, pobedili su Rapida i u Beču 1949, a zatim otputovali na skandinavsku turneju, o kojoj se i danas sa ponosom govori: šest mečeva, šest ubedljivih pobeda (Norčeping 4:0, Geteborg 7:3, Malme 2:0), pa, potom, uspešna engleska turneja, pa 3:2 protiv Honveda i 3:0 protiv Real Madrida...
Bio je to fudbalski orkestar sa nekoliko dirigenata, ali u kome se uvek, zavisno od meča i protivnika, znao onaj prvi i pravi. Nekad je to bio Sjepan Bobek, nekad Miloš Milutinović, koliko puta Zlatko Čajkovski i Branko Zebec, bio je to i Prvoslav Mihajlović u onim velikim prilikama (Honved i Real Madrid), ali tu se sazvežđe asova ne prekida: Bruno Belin, Anton Herceg, Kiril Simonovski, Minda Jovanović, Marko Valok, Tomislav Kaloperović... Svi su oni dali maksimum, svaki na svoj način, svi zajedno igrali lep fudbal, počesto nemilosrdan prema protivniku, ali uvek zahvalan za navijački svet.
Kad se danas traži najbolji Jugosloven — fudbaler u poratnom vremenu, ne retko će vam reći da je to Bobek, drugi da je Milutinović, treći da je Čajkovski, četvrti Zebec, uz sve druge logično (Jusufi, Vukas, Beara, Džajić, Šekularac) — što samo potvrđuje da je ta Partizanova, ta Bobekova, ta Zebecova i generacija Čajkovskog (njih dvojica su igrali i u izabranom evropskom timu) bila prva zlatna! Možda u jednom svom trenutku i najbolji evropski tim.

*

Šoškićeva generacija?
Višegodišnji Partizanov kapiten, član tima sveta, sportist 1962. i fudbaler godine dva puta nije na jednoj fotografiji, čije su ivice već požutele Na toj fotografiji iz 1956. prepoznajemo — Rede, Miloradović, Kiš, S. Čebinac, Todorović, Jusufi, Vasović, Mitić, Miladinović, Z. Čebinac, Kovačević... To su bili dečaci Florijana Matekala koji su, pet godina kasnije, kad su već stasali kao prvotimci, u jurišu i nezadrživom naletu osvojili tri titule prvaka uzastopno.
Ali, kako je to već praksa i put, jedan veliki tim je popunjavan na određenim punktovima, pa je tom timu Florijana Matekala, na izvestan način, pripadao i nešto stariji Šoškić, koji je u najtežem trenutku zamenio Bearu u reprezentaciji i Stojanovića u Partizanu i ta dva mesta više nikome — do odlaska u Keln — nije prepuštao.
Kasnije — između 1961. i 1964. i naročito u trenutku velikog leta u Kupu evropskih šampiona 1965. i 1966. — bio je to tim Jusufija i Šoškića, Vasovića i Bečejca, Miladinovića i Kovačevića, Galića i Hasanagića, Rašovića i Permajera, koji je krajem 1964. na najjednostavniji način potukao Milano u Beogradu, a zatim dospeo do finala Kupa evropskih šampiona. Da je tada uspeo da ga zadrži

Tim Partizana iz druge polovine pedesetih godina, iz onih dana kada je napadački red „crno-belih" bio prava napast za protivničke odbrane: Stojanović, Kaloperović, Pajević, Milutinović II, Belin, Herceg (stoje, sleva) i Mesaroš, Milutinović I, Zebec, Valok i Bobek (čuče).

onaj Vasovićev gol prednosti, postignut na „Hejselu“ 11. maja 1966, možda bi vladao u evropskom fudbalu do ovih dana.

Veliko je pitanje da li su učenici, sa Šoškićem na čelu, prevazišli svoje učitelje Bobeka, Čajkovskoj, Zebeca i Milutinovića? U nečemu, svakako, jesu, možda u rezultatima? Ostala je, međutim, jedna zajednička crta. Ako su u onom timu ton igri davali Čajkovski, Bobek i Milutinović, u ovom mlađem to su, po specifičnosti, bili Jusufi i Kovačević ...

I, tako, svi zajedno, produžili delo Ilješa Špica.

Za ovu generaciju Partizana kažemo da je „zlatna“ jer je osvojila tri uzastopne titule prvaka države, dala veliki broj reprezentativaca, dospela do finala Kupa šampiona Evrope i dala žig čitavom jugosloveskom fudbalu šezdesetih godina.

TRKAČ IZ MEKSIKA

Na ovogodišnjoj zimskoj turneji Partizana u Meksiku gotovo svi fudbaleri su imali manjih ili većih problema sa razređenim vazduhom. Trebalo je da prođe dosta vremena, pa da se prilagode.

Meksikanci vole posebno da gledaju treninge ekipa iz Evrope u periodu prilagođavanja. Ilija Katić, poznat u Partizanu po izdržljivosti i brzini, posle jednog napornog treninga tih prvih dana — šepureći se priđe grupi Meksikanaca i upita:

— Ima li neko ovde ko hoće da se takmiči u trčanju na 100 metara?

Podmladak — osnov uspeha

Od prve fudbalske sekcije Patizana, pri Centralnom domu Jugoslovenske armije (1945), koja je brojala 18 aktivnih fudbalera, do stvaranja masovne fudbalske baze svih uzrasta, nije prošlo mnogo vremena. Brzo se uočilo da fudbalski sport traži odgajanje mladih fudbalera u sopstvenim redovima, formiranje i razvijanje ekipa — od pionira do seniora — sposobnih da izdrže i najveće napore. U prvim godinama postojanja Partizana preovladalo je geslo: negovati mlade fudbalere u svojim redovima, izgrađivati svoj stil igre, razvijati ljubav prema klubu, a sa strane dovoditi samo izrazito talentovane fudbalere. Jednom rečju — osloniti se, pre svega, na fudbalere odgajene u sopstvenim redovima.

Ovo pravilo negovano je tokom 25-godišnjeg Partizanovog rasta, nekad manje nekad više dosledno, i dandanas se poštuje.

Od Omladinske komisije do škole

U nastojanju da se oživi omladinski rad u svim sportskim sekcijama, a ne samo u fudbalskoj, krajem 1947. godine je osnovana Omladinska fudbalska komisija. Njena aktivnost sastojala se u tome da odabira mlade fudbalske talente, uči ih fudbalskoj veštini, brine se o njihovom vaspitanju, zajedno sa roditeljima, naravno, postepeno i planski stvara zamene vrhunskim fudbalerima. U Komisiji su tih godina i kasnije radili mnogi istaknuti amaterski radnici Partizana među kojima i: Milomir Strizović, Ljuba Potkonjak, Zvonko Ladavac, Vujica Radosavljević, Jova Ukšanović, Mića Aleksić i mnogi drugi. Nešto kasnije u brojnim aktivnostima Omladinske komisije dali su značajan doprinos bivši istaknuti fudbaleri, a tada treneri kao što su Radovan Janjić, Nikola Marjanović, Florijan Matekalo, Virgil Popesku i drugi. Pored rada sa pionirima i omladincima, oni su veštim okom, dugogodišnjim igračkim iskustvom, odabirali mlade talente koji su igrajući po poljanama, i često sa krpenjačama, pokazivali svoj talenat. Dovodili su ih u klub, u pionire, uporno radili sa njima i tako vršili selekciju, vezujući za ekipe najtalentovanije i najperspektivnije. Time se izbor mladih talenata proširio i na manje fudbalske klubove iz Beograda, pa i izvan njega.

U Beogradu su 1946. uvedena zvanična takmičenja omladinaca, kako bi se klubovima pružila mogućnost da neguju sopstveni podmladak, a Partizanovi omladinci počinju učestvovati na takmičenjima 1948. i odmeravati svoje snage sa ostalim ekipama. Prvi veliki uspeh postignut je na poznatom fudbalskom turniru u Vijarеđu, u Italiji, feruara 1951. godine. Pored osam najboljih italijanskih ekipa, na ovom turniru su odmerile snage i četiri inostrane: bečka Viena, pariski Rasing, zagrebački Dinamo i Partizan. Iako su došli sa skromnim pretenzijama, naši mladići su najpre eliminisali Bolonju (2:1), zatim Rasing (takođe 2:1) i dospeli u finale. U žestokom okršaju sa Sampdorijom Partizanovi omladinci su postigli pobedu! Bio je to značajan uspeh ne samo mladih Partizanovih fudbalera, nego i ozbiljan doprinos afirmaciji jugoslovenskog fudbala.

I narednih godina Partizan se nekoliko puta borio na turniru u Vijarеđu. Bio je drugi, treći, četvrti. Poslednji put, godine 1970, zauzeo je četvrto mesto.

DEVOJKA I BETON

Anegdote sakupio i obradio: Jova Radovanović

Igrao Partizan prijateljsku utakmicu u Novom Sadu. Posle utakmice priređena je zajednička večera. Među gostima se nalazila i jedna lepa devokja, iz Beočina. Anton Herceg, Partizanovo desno krilo, vrteo se oko devojke i zabavljao je naveliko. Posle večere otpratio je kući. Ali se dugo nije vraćao. Autobus je dugo čekao na njega. I poslednji rok za povratak je bio prošao. Najzad, vrlo kasno, Herceg je stigao. Posle prekora od voćstva puta, Herceg je bio ljut i ćutljiv. Igrači su mislili da je to zbog kritike, što je zakasnio. Jedan ga tiho upita:

— Kako je bilo? Gde si dosad?

— Mani me. Išao sam čak u Beočin i nazad peške!

— A devojka?

— Ma ništa. Tvrda je kao beton! Možeš misliti kakva može biti kad radi u fabrici cementa ...

Otada je Herceg dobio popularno ime — Beton.

Škola „Belin-Lazarević“

Iz godine u godinu i rad sa omladinom u fudbalskom klubu se obogaćivao, postajao savremeniji i raznovrsniji. Zavisno od uslova i mogućnosti, od izbora talenata i rezultati aktivnosti su se različito odslikavale.

Dolaskom novih i stručnijih kadrova rad sa mladima je sve više razvijan. Gotovo je postalo nepisano pravilo da za trenere pionira, podmlatka ili mladog tima redovno, ili skoro redovno, dolaze Partizanovi futbaleri koji su završili igračku karijeru. Među tim stručnjacima našli su se Minda Jovanović, Čedica Lazarević, Bruno Belin, Stjepan Bobek, Božidar Pajović, Marko Valok, Milan Vukelić . . .

Oktobra 1963. godine, odlukom Upravnog odbora Fudbalskog kluba, dotadašnja Omladinska komisija zvanično je prerasla u Omladinsku fudbalsku školu. U to vreme, i kasnije, u školi je radilo više istaknutih fudbalskih trenera i entuzijasta, među kojima Milomir Strizović, član Tehničke komisije i jedno vreme „tehniko“ prvog tima, Miomir Nenković, Mirko Damjanović, Dragoslav Pivić, Dragomir Marjanović, Stevan Vilotić, Milan Vukelić. Da bi se sačuvala uspomena na zaslužne Partizanove igrače i trenere, koji su 1964. godine tragično poginuli, Omladinska škola dobila je ime — „Belin-Lazarević“.

Stručnjaci u školi razvijali su sve intenzivniji rad, koristeći se najvrednijim iskustvima iz proteklih godina.

Osim upravnika imenovan je i Savet škole sastavljen od amatera, mahom članova Upravnog odbora kluba, ili od roditelja mladih sportista, koji su se pored ostalog brinuli i za vaspitavanje mladih fudbalera, za njihov uspeh i napredovanje u školi. Predsednici Saveta bili su Stojadin Stojković-Diče, Božo Radmanović i Miša Nikolić. Škola je angažovala i druge stručnjake — lekare, pedagoge, psihologe. Tako je razvijena raznovrsna i bogata aktivnost na najsavremenijim naučnim osnovama. Pored redovnih treninga i stručnog fudbalskog rada u školi se redovno vršila fiziološka i psihološka merenja i ispitivanja, razna testiranja mladih sportista. Na taj način se dolazilo do prilično tačnih podataka o vrednostima i psihofizičkim sposobnostima pojedinaca.

Članovi Saveta škole odlazili su i u redovne škole, koje su pohađali mladi fudbaleri, interesujući se za njihove uspehe i slabosti, pomažući da se daju dopunski časovi onim sportistima — učenicima iz predmeta u kojima zaostaju. Sva nastojanja usmerena su ka istom cilju: stvoriti dobre sportiste i istovremeno primerne ljude i građane.

Govoreći o tim aktivnostima sadašnji upravnik Škole, popularni trener Stevan Vilotić-Čele rekao je i ovo:

— Rad sa mladim fudbalerima prolazi kroz niz procesa u obučavanju, uvek postupno i planski, tako da omogućava normalan razvoj sportiste. I daje zadovoljavajuće rezultate. Celokupna aktivnost i selekcija su sistematski u svakom pogledu. Što taj metod budemo dalje negovali, dobijaćemo bolje i perspektivnije fudbalere.

Ti napori, taj gotovo neprekidan rad stručnjaka, fudbalskih entuzijasta — trenera, pedagoga i amatera raznih specijalnosti — čitave Partizanove porodice, dali su i daju zapažene uspehe pionira i juniora. Evo samo nekih rezultata:

Omladinci su šest puta bili prvaci Jugoslavije, sedam puta prvaci Srbije, sedmostruki prvaci i pobednici Kupa Beograda! Na međunarodnom turniru „Kvarnerska rivijera“ osvojili su nekoliko puta prva mesta.

Ljubitelj fudbala dugo će pamtiti nezapamćen uspeh Partizanovih pionara na memorijalu Dušana Bogdanovića, februara 1968. u hali beogradskog sajmišta. Od 24 ekipe, koliko ih je ukupno učestvovalo na turniru, oni su bili najuspešniji. Sve tri Partizanove ekipe osvojile su prva mesta u svojim grupama. Sve ekipe su osvojile sve moguće bodove i pobedile sve protivnike — što predstavlja poseban kuriozitet. Partizan je postigao 241, a primio 56 golova!

Hiljade i hiljade mališana prođe kroz fudbalsku školu „Belin — Lazarević“ da bi kroz selekcije ostali oni najdarovitiji, budući asovi Partizana i jugoslovenskog fudbala.

Juna iste, 1968. godine, Partizanovi pioniri su još jednom zablistali: osvojili su prvenstvo Jugoslavije i dobili pehar Fudbalskog saveza Jugoslavije.

Godine 1968. Partizanovi omladinci obogatili su zbirku vrednih trofeja fudbalskog kluba, osvojenim prvim mestima mladih fudbalera Beograda, Srbije i Jugoslavije. Juna iste godine su osvojili i Omladinski kup Jugoslavije. U tom vrlo uspešnom kup-takmičenju omladinci su imali osam pobeda, bez primljenog gola!

Revija talenata

Blagovremena i trajna orijentacija na sopstvene mlade snage dala je dosad vrlo dobre rezultate.

Jedna od najslavnijih Partizanovih generacija, poznata po popularnom nazivu „zlatni dečaci“, svakako su mladi fudbaleri koje je vodio neumorni Matekalo. Tu su poznata imena — Vladica Kovačević, Zoran Miladinović, Velibor Vasović, Fahrudin Jusufi, braća Zvezdan i Srđan Čebinac, Ilija Mitić i drugi. Ojačana i kompletirana ona je dovela Partizan u sam vrh evropskog fudbala — u finale Kupa šampiona.

I nešto kasnije, generacija iz koje su ponikli Blagoje Paunović, Bora Đorđević, braća Mikan i Slobodan Petrović, Miloš Radaković i drugi, dosad je zabeležila mnoge uspehe. Njoj se već priključila generacija iz koje potiču Olarević, Vukotić, Smilevski, Pejović, Ličanin, Lečić, Rajačić, Živković i drugi. Uspesi koje postiže sadašnja generacija Partizanovih omladinaca (Nadoveza, Milić, Živaljević, Radojković, Trbojević, Smileski II, Gligorijević, Smiljanić, Galić — sinovac Milana Galića i drugi) još upečatljivije potvrđuju valjanost orijentacije na sopstvene kadrove. Fudbaleri iz ove dve poslednje generacije, samo da se podsetimo, godine 1968, osvojili su prvenstvo kvalitetne lige Srbije, zatim lige Srbije i Jugoslavije i još i kupove Beograda, Srbije i Jugoslavije! To znači da su pobedili u svim takmičenjima, u kojima su učestvovali!

Sistematska briga o zdravlju

Partizan okuplja velik broj fudbalera u svojim ekipama i ulaže značajna sredstva u njihovo uzdizanje, razvoj, pa i zdravstvenu zaštitu. Na Stadionu Jugoslovenske narodne armije, na uporne zahteve primarijusa dr Ristića i drugih, Partizan je opremio modernu specijalizovanu ambulantu koja, pod rukovodstvom fizioterapeuta Branka Stojića, pruža kompletno lečenje lakših povreda fudbalera. U njoj se pruža prva pomoć fudbalerima pri svim lakšim povredama. Ambulanta je organizovana tako da povređenim fudbalerima što pre ukaže neophodnu pomoć i da ih izlečene i oporavljene vrati na fudbalsko borilište. Ona ukazuje pomoć, pored fudbalera prvotimaca, i omladincima i pionirima.

Veći broj lekara, pretežno vojnih, u ambulanti radi amaterski, bez naknade. Među njima su dr Mario

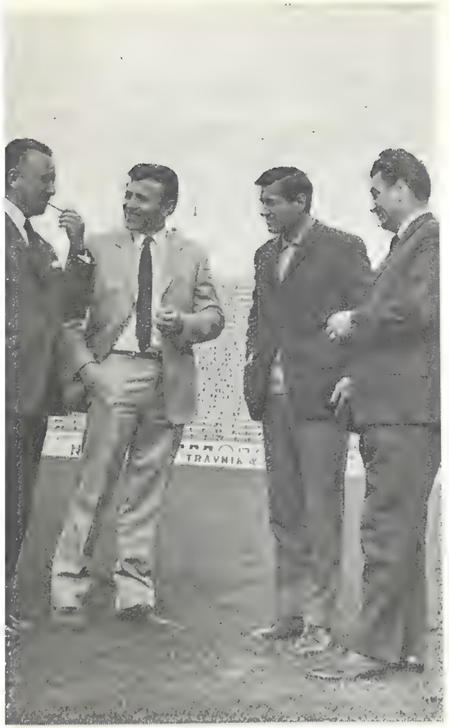

Stručni štab omladinske škole Partizana: Vilotić, Damjanović, Vukelić i Marjanović (levo, gore). Odmah posle Šoškićeve generacije došla je nova uspešna generacija podmlatka (levo, dole). Pioniri su i dalje najveća briga stručne politike (desno, dole).

Romano, dugogodišnji član Upravnog odbora kluba i predsednik Zdravstvene komisije, zatim sadašnji predsednik Komisije dr Vlastimir Golubičić, lekari podmlatka dr. Dragoslav Zonjić, Vasilije Đorđević-Čamba i drugi. Danas svaka Partizanova ekipa ima po jednog lekara: primarijus Ristić brine se o prvom timu, potpukovnik dr Blažo Mijović o podmlatku, a dr. Rajko Jeftić o pionirima.

Tereni, sredstva ...

Partizan nema svoj stadion. On je na Stadionu Jugoslovenske narodne armije — gost. Istina, dobro primljen gost, ali s nadom da posle tolikog staža postane i vlasnik „stana", a ne samo i „stanarskog prava".

Mada su uslovi za treninge i ostale aktivnosti uglavnom dobri, polaznici škole „Belin—Lazarević" treniraju na igralištu prekrivenom šljakom. Njima je neophodan bar jedan travnati teren.

Škola je opremljena najnužnijim savremenim pomagalima za obuku i trening. U njih su uložena značajna materijalna sredstva. Kad se navedu podaci da preko 120 mladića i dečaka pohađaju Partizanovu školu i da Fudbalski klub i Društvo godišnje ulažu oko 300.000 novih dinara za uzdizanje mladih sportista, slika materijalnih investicija je potpuna. Ako se tome doda i činjenica da prihode uglavnom ostvaruje samo prvi tim, i da već godinama radi i živi bez dotacija, onda politika stvaranja novih fudbalera u sopstvenoj školi postaje jasnija.

Zaključak se sam po sebi nameće: Partizan se uklopio u savremene tokove razvoja naše zajednice i sporta uopšte i sopstvenim snagama i sredstvima, ne samo da se bori da obezbeđuje egzistenciju svojoj porodici, nego da je vodi i svetlijim stazama sutrašnjice.

Ljudi iz senke

Njih oduševljeni navijači ne nose na ramenima, ne aplaudiraju im, a ni imena im, možda, ne znaju. Ipak, bez tih neimara, bez njihovog doprinosa bitkama na zelenom polju, fudbalske zvezde ne bi tako sjale, klubski đerdani i trofeji ne bi bili tako bogati ...
Ko su ti ljudi, beskrajno odani Partizanu i večito povučeni u prikrajak fudbalskih arena?
Ovo su njihove nesvakidašnje „legitimacije" ...

Slavko Ivanović, dugogodišnji sekretar kluba i Ilija Krtinić, majstor obućar u čijim kopačkama igraju generacije igrača „crno-belih".

PARTIZANOVA SIVA EMINENCIJA

Radno mesto mu je tamo gde vitrine čuvaju najlepše bisere Partizanovog dvadesetpetogodišnjeg života. Pehari, medalje, diplome i drugi trofeji, znamenja su puna priznanja sa svih kontinenata, u koja su stotine naših fudbalskih asova ugradili deo sebe, deo svog fudbalskog veka.

To je ambijent prostorija fudbalskog kluba, na stadionu JNA, u kojima živi i radi Slavko Ivanović, njegov sekretar. Pionir je i po stažu i po nadimku. Više od dve decenije radi u Partizanovoj kući, u kojoj je obavljao različite funkcije.

— Slavko, niste li, ipak, Partizanova siva eminencija?

— Nazovite to kako hoćete. Moja je dužnost sekretarska, a to nije nimalo lak posao. Morate biti „Katica za sve". Finansijski, administrativni i svi drugi operativni poslovi — protokoli, putovanja, prijemi... Eh, ko bi sve to nabrojao.

— Kažu da ste uvek u dobrim i prijateljskim odnosima sa kolegama iz Crvene zvezde?

— Znate, nije to među nama kao među navijačima u gledalištu... Partizan neguje prijateljske odnose sa svim prvoligašima, to je njegova tradicija.

Dve i po decenije „crno-beli" putuju širom zemlje i sveta. I, još se nije desilo da zakasne, da prekorače ugovorene obaveze. Nisu i radi toga, što Ivanović radi tačno kao savršeni hronometar, što druguje sa fudbalerima i rukovodiocima, s kojima deli i radost, i tugu, i obaveze. On je njihov „staratelj".

Na rastanku sa Pionirom pitamo ga:

— Hoće li biti dug vaš sekretarski vek?

— Dve decenije rada u Partizanu bile su protkane ljubavlju i entuzijazmom, drugarstvom i željama da „crno-bela" zastava visoko lepršа. Svakako da ću jednog dana otići, ali ću i nadalje ostati tu. Moj drugi dom je Partizanova kuća.

ŽIVOT SA FUDBALSKOM CIPELOM

Čika Ika sigurno nikad neće obesiti kopačku o klin! Neće, jer punih sedamnaest godina živi s tom cipelom, modelira je i usavršava.

— Partizanu sam poklonio svoje simpatije od osnivanja. A moja radost je bila potpuna onog dana, kada sam pre sedamnaest godina primljen na posao, kada sam počeo brinuti o kopačkama... — počinje priču uvek skromni i tihi čika Ika.

Dr Milenko Ristić je izuzetna ličnost fudbalskog kluba: počeo je da radi kao student medicine a Partizan nije ostavio ni danas kada je primarijus i ugledni hirurg. „Rile" je omiljena ličnost među fudbalerima svih generacija, jer je uvek s najvećom ljubavlju brinuo o njihovom zdravlju.

Boško Zgonjanin (slika dole) je već dve decenije u Partizanu. On je domaćin kluba koji naglašenom ljubaznošću i gostoprimstvom brine o fudbalerima „crno-belih", gostima i sudijama na stadionu JNA.

Tog majstora, modelara fudbalskih cipela, dobro su upoznale stotine Partizanovih fudbalera, desetine generacija, mnogi iz drugih klubova. Didi, Puškaš, Di Stefano, Bobek, Čik, Miloš... — ko bi izbrojao sve fudbalske zvezde, koje su nosile ili još i danas nose kopačke napravljene rukom Ilije Krtinića. A cipele izvajane tom žuljavom rukom, kažu, omogućuju igračima da se kreću po zelenom borilištu kao gazele. I, ma koliko čudne izgledale, ispredene su neobične priče o tome...

— Celu noć, uoči poznatog meča Partizana sa Realom, oka nisam sklopo. Kakvi kramponi? — bila je to mora koja me je mučila — seća se rado čika Ika. — Da stavim velike, kupiće sneg i vlagu, otežaće noge. Da postavim male — klizaće se igrači... Našao sam, ipak, najbolje rešenje, a uz to i tečnost kojom sam premazao cipele i koja je sprečavala kupljenje snega i vlage.

Na toj utakmici, u jednom trenutku, Di Stefano je zastao pored Pajevića. Zavirivao je u njegove cipele i kasnije, u svlačionici, rekao:

— Ma, čudilo me kakve su to čarobne cipele u kojima se Partizanovi igrači kreću veoma lako, a mi u našim kao...

— Srećna je okolnost, i moja privilegija, što sam se zaposlio u Partizanu i što su na naš stadion dolazili klubovi i reprezentacije iz celoga sveta, a ja sam se predao ideji da napravim najpogodniju kopačku. Koristio sam tu priliku, sabirao iskustva drugih i usavršavao „svoju" kopačku. Mislim da sam uspeo u tome i srećan sam što sam to postigao baš u Partizanu.

BDENJE NAD ZDRAVLJEM LJUDI

Dr Milenko Ristić se 1953. godine sam opredelio za klubske boje Partizana. Neka sam kaže zašto.

— U to vreme većina mojih kolega — studenata bili su simpatizeri Zvezde, koju su smatrali studentskim sportskim društvom. Ipak, za mene je Partizan od osnivanja bio draži. Radovao sam se što sam dobio dužnost zdravstvenog referenta u tom klubu, a kada sam diplomirao, razume se, osećao sam još veću potrebu da radim u njemu, da mu pomognem koliko mogu.

Za gotovo dve decenije rada i bdenja nad zdravljem sportista, dr Ristić je stekao velika priznanja. Šest godina je bio i lekar reprezentacije — U našoj sredini vladaju drugarski odnosi. Rekao bih da je to svojevrsna tradicija Partizana. To me je najviše privuklo klubu. Eto, i danas, kao lekar, nisam samo profesionalno vezan za Partizan. Radujem se, tugujem i delim sve uspehe i neuspehe sa igračima i rukovodiocima.

UVEK GOSTOLJUBIVI DOMAĆIN

Prekoputa svlačionica na Stadionu JNA, nalazi se jedna mala sobica. Iz nje će svakog namernika privući miris čaja, sendviča, limuna, osvežavajućih pića.

— Tu sam, na ovom radnom mestu, već sedamnaest godina, a u Partizanu radim dve decenije — priča gostoljubivi domaćin, Boško Zgonjanin, koji brine o osveženju sportista. Na utikmici, u poluvremenu i na kraju, kad borcima ponestane daha, svrate kod Boška da se osveže gutljajem osvežavajućeg napitka, ili založe bogatim sendvičem.

— Svoj posao obavljam sa zadovoljstvom, a radno vreme je po potrebi, ponekad i četrnaest časova dnevno. Jer, nisu u pitanju samo utakmice, već i treninzi svih sportista...

Čika Bole je ponosan na svoju dužnost. Ponosan je i na to što je, takoreći, pred njegovim očima stasalo sedamnaest generacija fudbalera. Sećanja i lepih uspomena ima mnogo. Ali, da završimo sa Čika Boletovom željom.

— Ovih dana, baš u jubilarnoj godini, dobio sam stan. To je san dug koliko i moj radni vek u Partizanu. Hvala drugovima, hvala društvu, hvala mom Partizanu!

Ko upravlja Partizanom

Pitanje ko upravlja Partizanom imalo je uvek poseban značaj za ovaj klub. Nisu bili retki slučajevi da nesporazumi u organima upravljanja ostave negativne posledice na rezultate ekipe i otežaju njegov uspon. Pri tome je Partizan, kao deo jugoslovenskog fudbala, bio pod uticajem opšte atmosfere i odnosa koji su u ovom popularnom sportu vladali.

Profesionalizam, koji je postepeno prodirao i davao pečat odnosima u kolektivu, nije mogao pustiti dublje korene bez postepenog razvijanja samoupravljanja u klubu. Jer, u vreme takozvanog neamaterizma svaki fudbalski kolektiv je bio upućen na zatvaranje u sebe, na izolaciju od javnosti, i tako koncentriše vlast u što manje ruku. Klub kao kolektiv nije bio upućen da isključivo sam stvara potrebna sredstva i njima samoupravno raspolaže. Deformacije koje su iz takvih odnosa nužno proizilazile dobro su poznate.

U jubilarnoj godini Partizan, koji je nekada bio tim Armije i danas sa njom ima relativno dobre veze, može biti zadovoljan stepenom samoupravne organizacije i načinom upravljanja. On je morao celu svoju organizaciju i, naročito, unutrašnje odnose prilagoditi uslovima u kojima dohodak iz vlastite delatnosti (igranje fudbala i sve što je s tim u vezi) predstavlja materijalni osnov egzistencije kluba. U takvu orijentaciju utkana su tri osnovna principa: samoupravljanje, raspodela prema učinku i javnost rada.

Najviši organ upravljanja u klubu — Skupština, nije više slučajan skup prijatelja ovog kluba i od Upravnog odbora određenih delegata. To je telo sastavljeno od svih članova radne jedinice (stalno zaposleni fudbaleri, treneri i ostali službenici), članova Upravnog odbora i njegovih komisija, delegata klubova prijatelja (nove organizacije navijača) i po specijalnom pravilniku utvrđenih počasnih članova kluba. Njen rad je regulisan Statutom, a u njene nadležnosti su, pored ostalih, utvrđivanje programa i politike fudbalskog kluba, donošenje Statuta, razrešavanje i biranje upravnog i nadzornog odbora, rešavanje o molbama i žalbama članova kluba itd. Ona redovno zaseda svake dve godine, a vanredno — po potrebi i prema Statutom utvrđenoj proceduri.

Izvršni organ Skupštine, koji praktično predstavlja i rukovodi klubom između zasedanja je Upravni odbor od 35 članova sa mandatom od dve godine. Dve su karakteristike ovog inače najznačajnijeg tela kluba. Prvo, stvorena je mogućnost da radna zajednica (fudbaleri, treneri i ostali stalno zaposleni) i brojno i po uticaju bude najaktivniji deo Upravnog odbora. U njemu je jedna trećina članova radne zajednice, a s druge strane najvažniji pravilnici koji regulišu unutrašnje odnose moraju imati njihovu saglasnost. Drugo, jedna trećina članova mora biti svake dve godine izmenjena.

Značaj ovog organa dobrim delom je određen kompetencijama koje po Statutu ima. On, na primer, izgrađuje i sprovodi politiku kluba po svim važnijim problemima, donosi sva normativna akta uz prethodno mišljenje radne zajednice, donosi finansijski plan i utvrđuje završni račun između zasedanja Skupštine, utvrđuje (zajedno sa radnom zajednicom) fondove kluba, imenuje i razrešava direktora, trenere, članove saveta i komisija, itd. Njegov izvršni organ — Predsedništvo ima veoma važnu ulogu u pripremama odluka Upravnog odbora i sprovođenju njegove politike. Njegove operativne kompetencije će biti sve manje ukoliko ceo samoupravni mehanizam bude sposobniji da potpuno koristi mogućnosti koje mu pružaju unutrašnja normativna akta.

Mogućnosti predviđene usvojenim propisima su znatno šire od prakse, jer inercija navika, ograničeno interesovanje članova radne zajednice, posebno fudbalera, prožimanje amaterskog i profesionalnog rada i mnogi drugi subjektivni i objektivni faktori doprinose da se samoupravna svest postepeno ukorenjuje ali sa jasno utvrđenim ciljevima.

Najneposrednije upravljanje, svakako, ostvaruje radna zajednica (ima dve ekonomske jedinice: fudbaleri i treneri jedna i ostalo zaposleno osoblje druga) bez koje se ne mogu predlagati ni usvajati tako značajni dokumenti kao što su Pravilnik o radnim odnosima, o sistematizaciji radnih mesta, o raspodeli i korišćenju sredstava po fondovima i o raspodeli i korišćenju stanova. Ovi interni propisi zapravo regulišu najbitnije međusobne odnose ljudi koji žive od kluba, odnosno od igranja fudbala.

Radna zajednica je u stvari okosnica kluba; ona praktično upravlja svim poslovima u okvirima demokratski usvojenih dokumenata. Tako, pored pomenutih pravilnika, postoje i drugi kojima je regulisan status i nagrađivanje igrača, sam rad Saveta radne zajednice, Upravnog odbora i svih komisija. Normativna

akta kluba se postepeno obogaćuju i praktično usmeravaju njegovu samoupravnu aktivnost.

U tom mehanizmu posebno mesto ima direktor, koji je operativni organ sa jasno preciziranim zadacima i odgovornostima. Jedno od značajnih pomoćnih tela jeste i Sekretarijat kluba na čelu sa sekretarom.

Na samoupravnim principima organizovane su komisije Upravnog odbora koje pripremaju odluke iz pojedinih oblasti aktivnosti i unutar njih razvijaju samostalnu delatnost: disciplinska — za statut i propise, finansijska — za propagandu i članstvo, stambena, zdravstvena, kadrovska i druge. Stručni savet ima izvanredni zadatak, jer se stara o osnovnoj delatnosti kluba, unapređenju fudbalske igre i učešću u takmičenjima.

Svoju samostalnu organizaciju imaju omladinska škola i klubovi prijatelja kojih je u jubilarnoj godini bilo 17, u raznim mestima širom Jugoslavije.

Klub na, taj način, postaje složen organizam u kome odlučujuću reč imaju ljudi koji su u njemu stalno zaposleni i oni amaterski radnici koji su demokratski izabrani u njegove organe. Cela ta aktivnost je javna i podložna kritici sportske javnosti. A ona već i ne može biti drugačija kada se, recimo, zna da materijalno finansijsko poslovanje mora biti u skladu sa usvojenim finansijskim planom, važećim zakonskim propisima, normativnim aktima ISOFK, FSJ, Statutom udruženja klubova Prve savezne lige, Statutom kluba, Pravilnicima kluba i odlukama Upravnog odbora. Slično je sa zasnivanjem radnog odnosa ili drugim bitnim pitanjima u klubu.

Zato na postavljeno pitanje na samom početku možemo reći da, uprkos mnogim slabostima, kolektiv fudbalskog kluba Partizan sam upravlja svojim sredstvima i svojom sudbinom.

BROJI PARE

Slavko Stojanović, jedan od vrsnih Partizanovih golmana, pre dolaska u Partizan igrao je u osječkom Proleteru. Međutim, Osječani su često želeli da ga vrate u svoje redove. Nekoliko puta im je to i uspevalo. Ali, Stojanović je još u ono vreme umeo da svoje prelaske dobro unovči i da se često predomisli, pa da ide onamo gde mu se bolje plati. Tako je Partizanova ekipa, u proleće 1955., došla na prvenstvenu utakmicu sa Proleterom u Osijek bez Stojanovića, koji je nekoliko meseci ranije bio u Proleteru. Pred početak drugog poluvremena, dok su se igrači zagrevali, razvio se dijalog sa gledaocima — onako s pomalo peckanja. Jedan gledalac je povikao:

— A gde vam je Stojanović? On bolje brani od Rumana? Što ga niste doveli, kad ste nam ga već oteli?

Partizanov half, Kolaković, koji je takođe Osječanin, poznat kao šaljivčina, odvrati svom zemljaku:

— Ostao da broji pare što ste mu dali zadnji put...

•

NACIONALNO PITANJE PO IVANU...

Prve generacije Partizanovih fudbalera, dok je ekipa bila u sastavu Armije, imale su redovnu polutičku nastavu. Na njihove časove katkad su dolazile i više starešine. U vreme kad se obrađivala tema „Bratstvo i jedinstvo jugoslovenskih naroda" među fudbalere je došao i ondašnji politički komesar Ratne mornarice, admiral Đuro Lončarević. Na pitanje: „Kako je u našoj zemlji rešeno nacionalno pitanje" igrač Ivan Švaljek je odgovorio jednostavno:

— Dobro...

— 'Ajde, malo nam to objasni. Može li se danas, recimo, u Zagrebu na ulici viknuti „Živeli Srbi"?

— Može, druže admirale.

— A može li, na primer, Boba u Beogradu na ulici da vikne „Živeli Hrvati"?

— Može.

— U redu. A da li si ti, na primer, 1939. godine u Zagrebu smeo da na ulici javno vikneš: „Živela Komunistička partija"?

— Nisam.

— Nisi. A zašto?

— Zato što sam, druže admirale, živeo u Krapini...

•

»POTUKLI SE...«

Pred utakmicu finala Kupa Jugoslavije, za podmladak, Partizan se pripremao da se sastane sa Hajdukom. Posle poslednjeg treninga svi igrači su otišli na kupanje. Zoran Miladinović je dobro znao da je Zvezdan Čebinac plašljiv. I u vreme kupanja oborio je jednu flašu na pod, koja se sa velikom bukom razbila u paramparčad. „Zeka" je čuo tresak i onako nag, kao od majke rođen, istrčao iz kupatila vičući na sav glas:

— Ovamo se tuku...

Začas je dotrčao Strizović i ustanovio — da je samo razbijena jedna flaša, a da se svi igrači, sem „Zeke", mirno kupaju.

NOVA FORMA SARADNJE

Klubovi prijatelja JSD Partizan

ORGANIZOVANA SPORTSKA JAVNOST

U toku godine na sportskim priredbama najmasovnijeg sportskog društva u zemlji, JSD Partizana, sa takmičarima zajedno saosećaju, raduju se i tuguju sa njima i stotine hiljada navijača. Nije im svejedno kakvi se uspesi postižu, kakav primat njihovi ljubimci drže u pojedinim granama sporta. Među njima i stotine hiljada onih koji se ne mogu naći na sportskim arenama, već putem novina, radija i televizije prate uspehe ili neuspehe svojih klubova.

Ne bi sport bio onaj impuls atraktivnosti, da sportska borilišta nisu puna, da milioni ljubitelja sporta ne bodre, navijaju i svakoj borbi daju posebnu draž i ton. Stoga je razumljivo što za sport postoji obostrani interes aktivnih takmičara i njihovih ljubmaca, što se oni udružuju u jedan jedinstveni program. A to znači da gledalac i navijač, više ne želi da ostane pasivan činilac sportskih zbivanja, pa ni politike koju vodi klub — društvo, kojem je on odan.

Klubovi prijatelja — javna tribina

Klubovi prijatelja JSD Partizana nisu organizacije — „torcide", niti grupe zagriženih navijača. Naprotiv, oni su javna tribina, s koje simpatizeri mogu slobodno uticati na politiku određenog kluba, na politiku društva u celini, ili sa koje mogu organizovano ostvarivati izvesna prava, ali pre svega biti aktivni učesnici — ako to žele — u nizu drugih akcija, korisnih za unapređenje sporta uopšte. Već danas, širom zemlje, postoje klubovi prijatelja JSD Partizana — u Beogradu, Puli, Splitu, Skoplju, Nišu, Novom Sadu, Subotici... Istina, taj novi oblik udruživanja ljubitelja sporta i simpatizera crno-belih boja, tek je u zamahu.

— Klub je javna tribina simpatizera JSD Partizana preko koje mogu, u meri za koju ocene da je korisna za razvoj Društva i ponaosob klubova u njemu, da kritikuju, hvale, predlažu, postavljaju svoje zahteve — već prema prilikama, delujući tako kao organizovana i dobronamerna sportska javnost na inače samostalni samoupravni mehanizam sportskog društva. To je veoma odgovorna i značajna funkcija i ovog i ostalih naših klubova širom zemlje — rekao je Đuro Đurašković na osnivačkoj skupštini Kluba prijatelja Partizana u Beogradu, čiji je i predsednik.

Bilo bi, razume se, pogrešno shvatiti, a i nekorisno bi bilo da se klub konstituiše samo kao neka vrsta kritičke tribine prema društvu. On okuplja ljude koji vole Partizan i koji ga žele materijalno i moralno pomoći.

Formiranje klubova

Nema danas ni najmanjeg mesta u našoj zemlji u kojem nema simpatizera JSD Partizana. Formiranje klubova ima za cilj da organizaciono i akciono poveže te simpatizere. Kako to postići?

Na osnovu člana 2. Osnovnog zakona o udruživanju građana i člana 19. Statuta FK Partizana, simpatizeri iz

Popularnost Partizana iz dana u dan postaje sve veća. Na svakoj utakmici vijore se crno-bele zastave i čuju se poklici: „Napred Partizan!"

jednog mesta, uz potpis najmanje desetorice, mogu podneti prijavu za formiranje Kluba nadležnim organima vlasti. Obično te inicijative potiču sa osnivačkih skupova simpatizera na kojima se i donosi odluka o formiranju.

Komisija za članstvo, sa sedištem u Beogradu, pruža punu podršku i pomoć svim inicijatorima — daje im podrobnija uputstva o tome.

Prvi korak po formiranju kluba trebalo bi da bude stvaranje mreže poverenika preko kojih bi uprava kluba bila u stalnoj vezi sa članovima, ne samo zbog sakupljanja članarine, već i zato da organizuje korisne akcije. Razumljivo je da se klub u svom radu oslanja na svoje najaktivnije članove, one koji najviše doprinose popularizaciji Partizana.

Oblici aktivnosti

Danas sigurno nije moguće predvideti mogućnosti i oblike aktivnosti kluba. Pre svega, sadržaj rada i bogatstvo formi zavisno od aktivnosti uprave i članova, od njihovih želja i sklonosti, kao i drugih faktora. Ipak, pomenimo samo neke od mogućih i već u praksi potvrđenih akcija. Klub može da organizuje kolektivnu i pojedinačnu pretplatu na publikacije Partizana; može da brine o pretplati ulaznica za sportske priredbe pojedinih klubova, godišnje (uz popust) ili pojedinačno za određene priredbe; može da organizuje navijačke vozove i druge vrste grupnih putovanja širom zemlje i u inostranstvo; da snabdeva svoje članove sa amblemima, značkama, zastavicama i drugim simboličnim obeležjima Partizana; da organizuje takmičenja među omladinom u školama i fabrikama, boreći se za pravi sportski duh u navijanju, a protiv svih postupaka i pojava koji štete ugledu Društva — kluba; takođe mogu da organizuju usmene novine, kulturno-umetničke i druge priredbe, susrete sa vrhunskim sportistima Partizana; mogu da organizuju u svojim mestima sportska takmičenja, pozivajući na njih sportiste Partizana. Osim toga, svaku korisnu i ostvarljivu inicijativu, podržaće odgovarajući forumi Društva JSD Partizan, a najaktivnije klubove i pojedince u njima će stimulisati.

Pravila klubova prijatelja JSD Partizana

Skupština prijatelja — simpatizera JSD Partizana, održana aprila 1970. godine u Beogradu, donela je pravila u kojima nalazimo i ove stavove: „Klub prijatelja JSD Partizana organizovan je u vidu posebne organizacije simpatizera — kiže se u prvom članu pravila. On ima svojstvo pravnog lica, koje stiče danom upisa u registar udruženja građana, koji se vodi kod nadležnog organa uprave.

Stupanje u članstvo je dobrovoljno, a članom se postaje danom upisa i prijemom članske karte. Članarina je gotovo simbolična: za pionire — 0,25 dinara mesečno; za omladince — 0,50 i za odrasle — 1 dinar mesečno, s tim da se plaća unapred za celu godinu u kojoj se stupa u članstvo".

Evo i prava u skladu sa Statutom JSD i FK Partizana: Svaki član ima pravo:

— Da učestvuje u aktivnostima koje organizuje JSD Partizan, odnosno njegova komisija za članstvo i propagandu;

— Da učestvuje u radu JSD Partizana, odnosno njegovih klubova i time doprinosi ostvarenju njegove politike;

— Da bira i da bude biran u organe kluba, organe JSD Partizana, te klubove i njihove komisije;

— Da može izvršiti godišnju pretplatu na ulaznice za sve priredbe koje JSD Partizan, odnosno njegovi klubovi i komisije organizuju u mestu kluba prijatelja i u sedištu JSD Partizana.

Članovi kluba, razume se, imaju na osnovu Statuta i određene dužnosti, od kojih je osnovna — da poštuju prihvaćena pravila i druga normativna akta kluba prijatelja, koja moraju biti u skladu sa Statutom JSD i FK Partizana.

Sportisti Partizana proneli su slavu našeg sporta širom sveta. Ne bi u tome sigurno uspeli da nisu imali i milione svojih simpatizera, koji su ih bodrili, nosili, koji su s njima delili i radost i tugu. Ako su te silne manifestacije bile od srca i spontane, zašto danas ne bi bile organizovane i konstituisane u organizovanu sportsku javnost, u jedan jedinstveni poklič i hobi svih kojima su drage klubske boje, koji žele sportski progres našeg društva. Dve i po decenije JSD Partizana su bogata sportska baština, koja na to i obavezuje.

PRVI NAPAO STALJINA

Za vreme Partizanovog gostovanja u SSSR 1946., golman Franjo Šostarić je malo više drugovao sa čašicom. Jedne večeri, kad su ga drugovi poveli u krevet, Šoštarić je počeo grditi sve redom, pa i Staljina. Sutradan je pretrpeo ozbiljnu kritiku i u Tbilisiju, gde se igrala sledeća utakmica, za kaznu je sedeo na klupi. Branio je rezervni golman.

Međutim, Šoštarić to nije zaboravljao. Kad je došla 1948. i sukob Informbiroa i Jugoslavije, golman je dao „pravo" objašnjenje:

— Vi mene kazniste u Rusiji, a ja sam prvi kritikovao Staljina...

Pobeđivali Golijate, gubili od Davida...

Fudbal je privlačan zbog lepote svoje, zbog atraktivnosti. Opojan je, pun uzbuđenja i neizvesnosti, zbog neočekivanih obrta i čestih iznenađenja.

U svojoj 25-godišnjoj istoriji Partizan je uspeo da dâ krupan doprinos popularizaciji fudbala. Partizan je punio najveća gledališta širom naše zemlje, i širom sveta — u Mađarskoj, Austriji, Španiji, Velikoj Britaniji, Južnoj Americi, Aziji, Africi. Umeo je da pruži i „režira" velike predstave, da blista kao pravi fudbalski velikan. Ali je, isto tako, umeo da svojim simpatizerima prirediprave šokove, da onda kada je u punoj snazi, kada to niko ne očekuje — gubi bodove i trofeje, od malih, gotovo nepoznatih protivnika.

BOBA PATRIOTA

Kvalifikaciona utakmica između Francuske i Jugoslavije, odigrana 1949. u Firenci u Italiji, imala je dramatičan tok. Poveli su Francuzi. Kad je dosuđen jedanaesterac za Jugoslaviju, po dogovoru trebalo je da ga izvede Rajko Mitić. No, pošto je od ovog penala zavisilo hoće li se ići na svetsko prvenstvo u Rio de Žanerio, Rajko se nije usudio da izvede kaznu. Nastala je nedoumica. U međuvremenu, Boba Mihajlović je mirno prišao lopti i na sudijin znak postigao gol, čime je izjednačio rezultat.

Posle utakmice igrači su pitali Bobu kako je mogao da bude tako miran pri izvođenju penala. Boba je odgovorio kao iz topa:

— Hteo sam još jedanput da dokažem da sam patriota. A da sam slučajno promašio gol — ne bi mi bilo drugog izlaza nego da ostanem u Italiji.

* * *

Na svojoj čuvenoj turneji po Švedskoj 1949, kada je švedski fudbal bio veoma cenjen u Evropi i svetu, Partizan je pobedio svih osam ekipa sa kojima se susreo. Igrao je odtada sa najjačim timovima sveta i često blistao u punom sjaju. Januara 1954, na turneji po Južnoj Americi (u Montevideu) igrao je nerešeno (1:1) sa Penjarolom, u ono vreme jednim od najeminentnijih ekipa sveta. Iste godine ujesen, 17. novembra, u Beogradu je pobeđen proslavljeni mađarski Honved (3:2), tim majstora svetskog glasa — Puškaša, Kočiša, Cibora, Hidekutija — najbolji tim Evrope. Dve godine kasnije, 29. januara 1956, pred Partizanom je položio oružje (3:0) Real Madrid, petostruki prvak Evrope! Veliki Mančester Junajted, takođe šampion Evrope, potučen je na Stadionu JNA (2:0), 13. aprila 1966. Višestruki šampion Italije i Evrope, Milano je dobio u Beogradu, 1. novembra 1954, pravu lekciju (5:2); Brazilski Santos, tim u kome igra najveći fudbaler za koga svet zna — Pele, igrao je nerešeno (1:1) sa Partizanom u Strazburu, 25. maja 1963. itd.

Brao je Partizan lovorike. Obarao je na kolena najveće fudbalske majstore, fudbalske džinove.

Međutim, Partizanov 25-godišnji put pokazuje i drugu stranu medalje. Gubio je, i morao je gubiti, od boljih, od jakih i velikih. Ali, znao je da neprijatno iznenadi svoje pristalice, poklecao je — i to ne retko — pred nepoznatim i neafirmisanim protivnicima. Gubio je i od Davida fudbalskih.

Takvo jedno iznenađenje dogodilo se 28. oktobra 1953. Partizan, u kome su tada igrali Stojanović, Belin, Čolić, Čajkovski, Jovanović, Pajević, Mihajlović, Milutinović, Zebec, Bobek i Herceg, izgubio je prijateljski susret sa Zanatlijom (0:1), gotovo nepoznatim beogradskim nižerazrednim timom!

Drugo „čudo" zbilo se u Novom Sadu, 14. avgusta 1955. U takmičenju za fudbalski Kup Jugoslavije, tada gotovo nepoznati zonski tim Novog Sada eliminisao je tim (1:0) u kome su igrali Stojanović, Belin, Čolić, Borozan, Jovanović, Pajević, Herceg, Mihajlović, Valok, Milutinović i Hmeljina!

Najzad, 1. marta 1970, drugoligaš Proleter iz Zrenjanina eliminisao je Partizana iz Kupa Jugoslavije posle izvođenja jedanaesteraca (4:3)! Da iznenađenje bude veće — Partizan je čitavo drugo i skoro pola prvog poluvremena igrao sa dva igrača više!.

* * *

Mali i nepoznati pobeđivali su i Partizana, makoliko on bio čuven. I sami, na taj način, postajali poznati široj fudbalskoj javnosti.

Treneri Partizana od osnivanja

1945.	godina	*Franjo Glazer*
1946.	„	Ilješ Špic —
1947.	„	Ilješ Špic —
1948.	„	Ilješ Špic —
1949.	„	Ilješ Špic —
1950.	„	Ilješ Špic —
1951.	„	Ilješ Špic —
1952.	„	*Toni Pogačnik*
1952/53	„	*Toni Pogačnik*, kasnije Ilješ Špic —
1953/54	„	Milovan Ćirić —
1954/55	„	Ilješ Špic —
1955/56	„	*Aleksandar Tomašević*
1956/57	„	Florijan Matekalo, Kiril Simonovski
1957/58	„	Geza Kaločaj
1958/59	„	Ilješ Špic —
1959/60	„	Ilješ Špic —
1960/61	„	Stjepan Bobek
1961/62	„	Stjepan Bobek
1962/63	„	Stjepan Bobek (pred kraj prvenstva) Kiril Simonovski
1963 (jesen)		*Marko Valok*
1964.		Florijan Matekalo — Aleksandar Atanacković
1965/66	„	Marko Valok, zatim Abdulah Gegić —
1966.		Abdulah Gegić zatim Kiril Simonovski
1967.		Stevan Vilotić od jeseni Stjepan Bobek
1967/68	„	Stjepan Bobek
1969.	od jesenjeg dela	Stevan Vilotić — Kiril Simonovski
1970.	od jula	Gojko Zec

fudbalskog kluba do danas

Učitelj i učenik: Ilješ Špic i Aleksa Atanacković (levo gore). Milovan Ćirić bio je samo jednu godinu u Partizanu (levo, dole). Stjepan Bobek (gore) kao trener poseduje već šest trofeja. Florijan Matekalo (gore, u sredini), je trener — stvaralac, jedan od onih pedagoga koji izuzetnom vidovitošću u embrionu vidi završni oblik. Stevan Vilotić (gore, desno) je mirni, nenametljivi stvaralac. Kiril Simonovski (desno), igrač prve generacije Partizanovih igrača kasnije je bio učitelj nekadašnjim saigračima. Abdulah Gegić i Stanislav Popesku vodili su ekipu Partizana u pohodu do finala KEŠ.

Broj utakmica i golova (od 1945. fudbalera Partizana do 1970)

GEGIĆEVA FRIZURA

Abdulah Gegić, trener Partizana, u vreme kad je ovaj dospeo u finale Kupa evropskih šampiona, veoma brižljivo je negovao kosu. Svake noći je povezivao glavu belom maramom da bi sačuvao frizuru. Igrači su to znali. Zato je Radoslav Bečejac, poznat po nadimku „Zaza", jedne večeri u hotelu sakrio Gegićevu maramu. Kad je trebalo da legne na spavanje Gegić nikako nije mogao da nađe maramu. Pitao je igrače. Niko nije ništa „znao" da kaže. Pitao je i Bečejca. Ovaj je odmahivao glavom i smeškao se. Gegić je, ipak, dobro ocenio da je to mogao učiniti jedino on, pa ga je na sve načine počeo ubeđivati da mu vrati maramu. Kad druge nije bilo Gegić je obećao:

— „Zazo", vrati mi maramu, povećaću ti premiju...

I odmah je dobio maramu.

AUSGANG-OVI

Putovao Partizan na turneju po Saveznoj Republici Nemačkoj. Kroz Austriju je voz neuobičajeno često stajao, iako je bio brzi. Skoro na svakoj stanici. Kondukter bi po običaju stalno ponavljao istu reč „Ausgang" (izlaz). Velibor Vasović, poznat kao veliki šeret, obratio se u jednom trenutku Joakimu Vislavskom, i znajući da ovaj ne zna nemački, rekao mu da u Austriji izgleda ima premnogo ovih „ausgangova". Vislavski to jedva dočekao i naglas povikao:

— Šta je ovo, ljudi: svako mesto — „ausgang". Više nego kod nas Bistrica i Toplica...

MODERNI PLESOVI

Posle utakmice u Splitu svi igrači su otišli na igranku. Kada muzika najavi tango — svi zaigraše, jer je to najjednostavnija igra, koju svi znaju. Ali Dalmatinci onako, bez pauze, okrenuše muziku na drugu, malo komplikovaniju igru. I, naravno, oni koji nisu znali — prestali su igrati. Međutim, baš u to vreme Čajkovski je zajaukao:

— Joooj!

Skoro svi su zastali i okrenuli se u pravcu odakle je dolazio jauk. Čajkovski je temperamentno objašnjavao:

— Danas na utakmici dobio sam jak udarac u koleno. Sad me je neko gurnuo u igri, pa ne mogu da nastavim...

U stvari, popularni Čik nije znao da igra, pa mu je bilo neprijatno da „nepovređen" napusti ples.

Stjepan Bobek	468	403	Ilija Katić	111	45	Stanislav Popesku	43 — 3
Bruno Belin	463	—	Stanoje Jocić	109	58	Milan Kranjčić	41 — 17
Vladimir Kovačević	418	245	Svemir Đorđić	105	21	Vladimir Ruman	36 —
Marko Valok	401	333	Ilića Mitić	103	14	Vladimir Pejović	36 —
Milan Vukelić	399	121	Branko Borozan	101	7	Vasilije Šijaković	33 — 11
Ljubomir Mihajlović	396	9	Miroslav Brozović	101	2	Miroslav Rede	33 — 5
Prvoslav Mihajlović	391	173	Miodrag J. Petrović	91	1	Dimitrije Stefanović	32 — 2
Zlatko Čajkovski	383	75	Mihalj Mesaroš	84	43	Franjo Glazer	31 — 1
Milutin Šoškić	371	7	Božidar Kolaković	83	4	Silvester Šereš	31 — 13
Miodrag Jovanović	369	1	Ljuan Prekazi	83	7	Drago Hmeljina	31 — 7
Slavko Stojanović	355	6	Bela Palfi	82	25	Miodrag Torbarov	29 — 4
Mane Bajić	351	57	Dragoslav Jovanović	81	4	Miodrag Živaljević	29 — 7
Frahrudin Jusufi	344	4	Božidar Drenovac	79	20	Rajko Grčević	28 —
Ratko Čolić	329	—	Milan Petrović	75	28	Stevan Vorgić	28 — 22
Aleksa Atanacković	328	99	Vladimir Firm	69	8	Gradimir Bogojevac	28 — 3
Ivan Ćurković	335	1	Božidar Senčar	65	38	Ljubiša Arsenović	27 —
Anton Herceg	313	101	Momčilo Radunović	64	—	Božidar Bjelojević	26 —
Božidar Pajević	313	13	Miodrag B. Petrović	64	28	Miroslav Marković	25 — 13
Velibor Vasović	306	58	Nenad Bjeković	63	25	Anton Rudinski	25 — 14
Čedomir Lazarević	302	3	Jovan Ćurćić	62	1	Zoran Smilevski	25 — 4
Milan Damjanović	292	4	Miloš Vidović	62	8	Žarko Olarević	25 — 4
Milan Galić	281	165	Dimitrije Davidović	60	—	Slavko Drljača	25 —
Branko Zebec	263	111	Mišo Pajević	59	27	Latif Čičić	24 —
Tomislav Kaloperović	257	99	Rade Ognjanović	59	12	Ivan Švaljek	22 —
Mustafa Hasanagić	256	219	Zvonko Strnad	58	34	Jovan Jezerkić	21 — 20
Joakim Vislavski	255	65	Franjo Rupnik	57	49	Nebojša Ličanin	21 — 2
Jovan Miladinović	252	57	Momčilo Vukotić	57	25	Vladimir Petrović	20 —
Josip Pirmajer	252	79	Nikola Budišić	57	1	Josip Krnjić	19 —
Branislav Mihajlović	251	137	Dragomir Sliškoviić	56	4	Momčilo Spasojević	19 — 6
Franjo Šoštarić	228	—	Milivoje Đurđević	55	2	Vojislav Marković	19 —
Blagoje Paunović	226	2	Dragoljub Blažić	55	17	Risto Nikolić	17 —
Lazar Radović	210	54	Todor Veselinović	53	50	Jane Janevski	16 — 10
Velimir Sombolac	210	—	Josip Duvandžić	53	19	Borko Čudović	16 —
Miloš Radaković	203	5	Florijan Matekalo	50	44	Petar Mijatović	16 — 1
Radoslav Bečejac	198	54	Srđan Čebinac	49	27	Pavle Kiš	16 — 2
Branko Rašović	197	2	Milorad Tošić	46	11	Stevan Jakuš	15 — 7
Miloš Milutinović	192	183	Milorad Jeremić	46	13	Vladimir Zović	15 —
Zvezdan Čebinac	185	20	Đuro Marić	44	—	Ivan Rajić	14 — 4
Aleksandar Jončić	182	—				Dragoljub Marjanović	13 —
Kiril Simonovski	177	61				Dragan Lečić	14 —
Borivoje Đorđević	165	18				Slobodan Miljković	13 — 1
Milorad Milutinović	157	6				Tomislav Filipović	12 —
Idriz Hošić	160	95				Ivan Čabrinović	12 — 2
Lajčo Jakovetić	144	3				Svetozar Jurišić	11 — 1
Slobodan Petrović	138	21				Tihomir Jelisavčić	11 — 11
Velibor Milutinović	134	47				Nikola Racić	11 — 1

Petar Mrđa	10	1					
Mario Duplančić	9	1					
Ilija Lukić	9	2					
Ivica Pogarčić	9	4					
Radisav Janjić	8	1					
Drago Živković	8	2					
Todor Grebenarević	8	—					
Vladimir Čulik	7	—					
Stanoje Miloradović	7	—					
Dragoslav Profirović	7	—					
Slobodan Eskić	6	—					
Mišo Šijačić	6	—					
Mitar Krajšić	6	—					
Jovan Beleslin	5	—					
Marko Požega	5	—					
Jovan Matković	5	—					
Dušan Jovanović	5	—					
Zdravko Juričko	5	—					
Milorad Pajković	5	—	1				
Stjepan Kopilović	4	—	1				
Edvard Hočevar	4	—	2				
Petar Alfirović	4	—					
Dimitrije Srbu	4	—	1				
Marko Petrović	4	—					
Miodrag Pregelj	4	—	1				
Predrag Burčul	4	—	1				
Jovan Vratan	3	—					
Zvonko Canjuga	3	—					
Branislav Branilović	3	—	1				
Dušan Šuković	3	—					
Ljubiša Andrić	3	—	3				
Dragan Komnenović	3	—	1				
Zenun Brovina	3	—	2				
Todor Grujić	3	—	1				
Branko Pejović	3	—					
Vojislav Simeunović	3	—					
Milovan Ćirić	2	—	3				
Alojz Popović	2	—	2				
Ahmed Krajišnik	2	—					
Mladen Stipić	2	—					
Josip Ančić	2	—					
Ninoslav Kapamadžija	2	—	1				
Milan Radovanović	2	—	1				
Aleksandar Todorović	2	—	2				
Đorđe Gerum	2	—					
Dragutin Babić	2	—					

(**Objašnjenje:** prva brojka označava broj utakmica za Partizan, a druga broj golova. Ako pored imena nema druge brojke, znači da nije ni bio strelac)

Ivan Koren	2 —	
Bogdan Hiblović	2 —	1
Milan Petković	2 —	
Slave Jankulovski	2 —	
Rajko Šoškić	2 —	
Dragan Jojić	2 —	2
Vojin Božić	1 —	
Šepe Šutevski	1 —	
Nemanja Načić	1 —	
Tihomir Ognjanov	1 —	
Juraj Jurak	1 —	
Milorad Kleščić	1 —	
Ljubomir Srđanov	1 —	
Savo Bjelić	1 —	
Branko Leškov	1 —	1
Milan Kantardžić	1 —	
Anton Tapiška	1 —	
Milan Vučičević	1 —	
Dragan Stevanović	1 —	
Milan Stanisavljević	1 —	
Bratislav Luković	1 —	
Stevan Milutinović	1 —	
Zoran Vučković	1 —	
Petar Lalić	1 —	
Bogdan Zlatić	1 —	
Milorad Ignjatović	1 —	
Miodrag Stojaković	1 —	
Mileta Stefanović	1 —	
Koriolan Foljan	1 —	
Predrag Milanović	1 —	
Dušan Sopić	1 —	
Milan Mihajlović	1 —	
Momčilo Pirić	1 —	
Danilo Đaković	1 —	
Dejan Jakšić	1 —	
Slavko Banduka	1 —	
Ivica Milaković	1 —	
Nebojša Rajačić	1 —	
Zoran Vraneš	1 —	1

ČEDICA PRED MIKROFONOM

Na povratku iz Splita Partizan je trebao da odigra prijateljsku utakmicu u Šibeniku, sa istoimenim klubom. Lep i sunčan dan omogućio je da se i Partizanovi igrači lepo zabave. Međutim, kad je trebalo da sastavi tim Geza Kaločaj, ondašnji trener Partizana, muku je mučio. Nedostajala su mu dva igrača. Među njima i Herceg, a on je tada bio jedan od onih bez kojih se gotovo i nije moglo. Zato su se svi dali u potragu, i igrači i članovi vođstva puta, da nađu Hercega. Kako je Herceg bio ljubitelj plesa počeli su ga tražiti i po restoranima, mada je bilo tek rano popodne. I odista, našli su ga da pleše. I to bez muzike. Pred mikrofonom je bio bek Čedica Lazarević, koji je pevajući davao štimung plesu . . .

ČIK SE NE PRODAJE

Na međunarodnoj utakmici Francuska — Jugoslavija Zlatko Čajkovski je igrao odlično. Posle utakmice prišao mu je trener Juventusa i ponudio sumu od 40 hiljada dolara da pređe u Juventus. To je, u ono vreme, bila fantastična suma. Čajkovski nije znao šta da radi. Ali, posle dužeg razmišljanja, odlučio se da se posavetuje sa suprugom, pa je krenuo natrag u Jugoslaviju. Međutim, fudbaleri su već na granici pročitali vest u novinama da je Čajkovski kao veliki rodoljub odbio ponudu. Čajkovski je onda odmah lansirao svoje tumačenje:

— Sigurno. Čik se ne prodaje za dolare. Ja sam patriota . . .

POLITIKA

Jednom se među fudbalerima Partizana poveo razgovor o politici. Prisutni član uprave kluba govorio je o tome da u novom društvu svi, na određen način, treba da se bave politikom — i političari, i radnici, i sportisti, pa čak i kuvarice.

Ali, Čulik se javio za reč:

— Izvinite, ja se ne bavim politikom . . .

— Kako to? Ne mislimo mi da sad mi ne znam kako tu politiziramo u prazno. Nego da učimo, da se i politički osposobljavamo, da radnička klasa upravlja zemljom.

— Molim vas, ja se ne bavim politikom, — insistirao je Čulik.

— Zašto? — začuđeno će jedan član uprave?

— Zato što su svi u Zagrebu, koji su se bavili politikom pre rata, došli pod šperu (vešala) . . .

SVEČANA SEDNICA UPRAVNOG ODBORA POSVEĆENA PROSLAVI

Nezaboravan susret

TO SU TRENUCI ZA ISTORIJU. Za istom „sofrom“, u jednoj sali već tradicionalnog domaćina Doma JNA, okupile su se te večeri mnoge generacije. Oni koji su udarili prve temelje fudbalskom klubu Partizan, do današnjih pionira, budućih uzdanica kluba. Okupili se na završni čin jednogodišnjih svečanosti, proslave „srebrnog jubileja“.

Sve generacije su te večeri, 19. oktobra 1970. godine, prisustvovale svečanoj sednici Upravnog odbora. Sednici koja je predstavljala evociranje uspomena na 25-godišnji put, na dane trijumfa i iskušenja. Našli su se tu skoro svi članovi te velike porodice. Sjedinila ih je jedna reč — Partizan!

Onog trenutka kada je predsednik Mića Lovrić „referisao“ po prvoj „tački“ dnevnog reda, sala je bila dupke puna, hodnici takođe. Bio je tu i Marjanović, i Atanacković, i Bobek, Milutinović, Valok, Vukelić, Jusufi, Kovačević, Ćurković, Paunović, Đorđević... Našli su se tu i osnivači kluba Svetozar Vukmanović Tempo, Otmar Kreačić, Ratko Vujović, bivši predsednici Radaković, Dujić, Pisković... članovi rukovodstva, lekari, ekonomi, službenici, navijači, prijatelji kluba. Mnogi su morali prevaliti stotine kilometara da bi došli na ovu svečanost. Partizan u trenutku slavlja nije zaboravio one koji su tome doprineli njegovoj slavi i uspesima. Dodeljene su zlatne i srebrne plakete mnogim kolektivima i pojedincima, igračima i članovima rukovodstva, koji su svojim radom doprineli velikim uspesima. U trenucima kada su ovi zaslužni partizanovci primali priznanja sala se prolamala od aplauza. I, kao nekad, Tempo je i sada bio prvi, a to skromno priznanje ostaće mu kao i ostalima kao trajna uspomena na prve temelje danas velikog kolektiva. Sledio ga je Kreačić, Vujović, Bobek, Milutinović... Ali možda najdirljiviji trenutak bio je onaj kada su supruge pokojnih Belina i Lazarevića izišle da bi u ime svojih preminulih muževa, primile zlatne plakete.

Niko nije zaboravljen, svi članovi ove velike porodice bili su pozvani.

Svečanoj sednici Upravnog odbora Fudbalskog kluba Partizan, posvećenoj 25-godišnjem jubileju osnivanja kluba, prisustvovali su utemeljivači Partizana, bivši i sadašnji fudbaleri kluba, i mnogobrojni gosti — predstavnici sportskih, društvenih i političkih organizacija. Na slici: pogled na dvoranu Doma JNA za vreme trajanja svečane sednice.

25 GODIŠNJEG JUBILEJA FK „PARTIZAN“

susret

Mnogi nisu mogli da dođu, ali su tu bila njihova srca, Šoškić, Vasović, Rede, i drugi da dirljivim telegramima čestitaju jubilej i izraze svoju žalost što iz objektivnih razloga nisu mogli da dođu. Stigao je Bobek iz Izmira, Jusufi iz Frankfurta, Kovačević iz Francuske i sa aerodroma došao pravo na svečanost, Pajević je dašao sa Cetinja, Pirmajer iz Novog Sada, a o Beograđanima da ne govorimo...

— Ovo je veče koje ni za kakve pare ne bih propustio, ovo je najlepše Partizanovo veče — govorio je Bobek mlađim drugovima, koji su ga okružili.

A nisu tako mislili jedino članovi i bivši asovi kluba. To je bio i glas mnogih klubova i pojedinaca, koji su se telegramima ili lično pridružili ovom izuzetnom trenutku „crno-belih“. Budućnost, Iskra (Danilovgrad), Lokomotiva (Kosovo polje), Crvena zvezda, Radnički, mnogi pojedinci, poslali su telegrame najlepših želja. Tu je bio i pozdrav predsednika Beograda, Branka Pešića. Vojvodina, Velež, Železničar, OFK Beograd, Crvena zvezda, Sarajevo, Voždovački... poslali su svoje najistaknutije članove na ovu svečanost, pokazujući na taj način koliko cene i poštuju ono što je Partizan učinio za četvrt veka svoje istorije. Na koktelu, koji je tom prilikom priređen, našli su se i brojni novinari, bili su tu i predstavnici FSJ, sudijske organizacije, FS Srbije, Beogradskog saveza, jednom reči svi oni kojima je fudbal u srcu. Veselili su se, evocirali uspomene, gledali svedoke svih trenutaka 25-godišnjeg puta kluba. Bilo je to veliko veče jednog velikog kolektiva.

Svečanost za oči i za srca, za sećanje i nade, za stare uspomene i nove podvige. Najlepši dan i veče, od preko 7000 lepih dana „crno-belih“. Veče kada su zajedno pevali i radovali se svi oni kojima je Partizan u srcu.

Bilans koji obavezuje

Na svečanoj sednici Upravnog odbora referat „25 godina Partizana“ podneo je predsednik Mića Lovrić. Iz njegovog izlaganja su najveću pažnju privukli podaci koji bilansiraju 25-godišnje rezultate Fudbalskog kluba. Taj deo izlaganja objavljujemo u celini.

*

Dvadesetpetogodišnji period Partizanove aktivnosti ispunjen je značajnim dostignućima i s ponosom se može govoriti ne samo o onima koji su uzeli učešće u radu i razvoju našeg kluba nego i o masovnoj armiji naših vernih prijatelja i navijača. Dozvolite mi zato da ukratko iznesem neke osnovne podatke o veoma

Na ulazu u dvoranu gosti su okićeni jubilarnom značkom i lentom Partizana (slika levo). Referat „25 godina Partizana" podneo je predsednik Upravnog odbora FK Partizan Mića Lovrić (slika desno).

plodnoj i uspešnoj aktivnosti koju je postigao naš klub za protekle dve i po decenije.

Prvi javni nastup FK Partizan imao je dva dana posle njegovog osnivanja 6. oktobra 1945. godine na prijateljskoj utakmici sa reprezentacijom Zemuna koja se završila našom pobedom sa 4 : 2, golovima Matekala 2, Šereša i Rupnika. Ovu utakmicu fudbaleri su igrali u sastavu: Čulik, Čolić, Beleslin, Čajkovski, Đurđević, Švaljek, Šereš, (Mihajlović), Atanacković, Rupnik, Božović i Matekalo.

Prvu internacionalnu utakmicu Partizan je odigrao 20. X 1945. godine sa reprezentacijom Praga i izgubio sa 4 : 1. Prvu prvenstvenu utakmicu imao je 25. VIII 1946. godine sa „Pobedom" iz Skoplja koju je dobio sa 1 : 0.

Fudbaleri Partizana gostovali su u gotovo svim zemljama Evrope, branili ugled jugoslovenskog fudbala na svim kontinentima i uvek postizali dobre rezultate u međunarodnoj konkurenciji. Mi danas možemo sa ponosom govoriti o internacionalnom bilansu Partizana:

Od 287 utakmica dobili smo 160, nerešeno igrali 56 a 71 izgubili. Fudbaleri Partizana su u tim utakmicama 789 puta pogađali loptom protivničku mrežu, a 480 puta su morali da je vade iz svoje.

Partizan je imao čast da bude naš prvi predstavnik u Kupu šampiona 1954/55. godine, iako tada nije bio zvanični prvak Jugoslavije. Mnogi se sećaju nezaboravnog duela tada dva gotovo najveća diva Evrope Partizana i Real Madrida. U Beogradu su pobeđeni velikani svetskog fudbala — Real Madrid, Honved ... Milano, Sparta, Mančester i mnogi drugi. Sećajući se nekih uspeha iz bogate riznice Partizanove istorije na međunarodnom planu moramo se podsetiti na veliki uspeh za vreme gostovanja u Švedskoj 1949. godine, kada je u šest utakmica postignuto šest pobeda. Malo je evropskih ekipa koje su bile u stanju da se ravnopravno nose sa najboljim timovima Urugvaja, Argentine, ili Čilea. Partizan je upravo na svojim gostovanjima u tome kraju sveta bio otkrovenje i vrlo rado viđen gost za vrlo razmažene ljubitelje fudbala.

Uspesi koje je Partizan postigao u nacionalnom takmičenju i borbi za Kup Maršala Tita dostojni su najvećeg poštovanja. Sama činjenica da se u proteklih 25 godina Partizan bez prekida takmičio u prvoj saveznoj ligi, sa čime se mogu još jedino pohvaliti Crvena Zvezda, Dinamo i Hajduk — dovoljno govori o vrednosti našeg kolektiva i njegovoj afirmaciji na lestvici jugoslovenskog fudbalskog sporta. Evo kako izgleda bilans svih prvenstvenih utakmica za protekle dve i po decenije:

Od 605 utakmica 327 smo dobili, 138 igrali nerešeno a 140 izgubili. Dato je 1236 a primljeno 728 golova. To nam je donelo 792 boda.

Partizan je propagirao kvalitetni fudbal. Gostovanjem u mnogim krajevima Jugoslavije, on je sticao nove prijatelje širom zemlje.

Njegovo učešće u kupu krunisano je sa 61 pobedom i svega 16 poraza.

Za 25 godina Partizan je odigrao ukupno 1417 utakmica i 897 puta pobedio. Dato je 4466 golova a primljeno 1822.

Vitrine Partizana krasi preko 500 pehara od kojih su nam najdraži — pehar UEF-a za učešće u finalu Kupa šampiona 1966. godine, šest pehara FSJ za titulu prvaka SFRJ, četiti pehara Maršala Tita za pobede u Kupu Jugoslavije, dva pehara za pobede na internacionalnim turnirima u Kazablanci 1963. i u Meksiku 1970. god. i pehar osvojen za prvo mesto u ligi šampiona 1969. godine.

Minutom ćutanja odata je pošta preminulim članovima Fudbalskog kluba

Za prvi tim nastupilo je ukupno 219 igrača a kroz omladinsku budbalsku školu prošlo je preko 2.000 pionira i omladinaca. U klubu je radilo 29 trenera. Utemeljač i jedan od najzasluženijih učitelja Partizana bio je Ilješ Špic čija je škola čuvena i van granica naše zemlje.

Sa ponosom možemo danas istaći da je naš klub da sada dao 55 državnih reprezentativaca koji su odigrali ukupno 769 utakmica u nacionalnom dresu. Upravo kada je naša reprezentacija postigla svoje najveće uspehe osvajanjem zlatne medalje na Olimpijadi u Rimu 1960. godine i četvrto mesto na svetskom prvenstvu u Čileu 1962. godine — kostur naše državne reprezentacije predstavljali su fudbaleri Partizana. Naš klub je dao za reprezentaciju Evrope svoja dva proslavljena asa Čajkovskog i Zebeca, a za reprezentaciju sveta dugogodišnjeg svog kapitena Šoškoća. Ako se tome doda da su slučajnim sticajem okolnosti Bobek i Miloš Malutinović izostavljeni iz ovih selekcija onda je slika potpunija, a to upravo govori da je malo klubova u svetu koji imaju takav ili sličan bilans.

Pet igrača Partizana mogu se pohvaliti da su odigrali preko 400 utakmica u crno-belom dresu. To su Bobek, Kovačević, Lj. Mihajlović, Valok.

U ovaj spisak će se uskoro uključiti Ćurković i Damjanović.

Šest asova našeg kluba su oblačili dres sa državnim grbom više od 50 puta. To su Zebec, Bobek, Čajkovski, Jusufi, Galić, Šoškić.

Fudbalski klub, kao i ceo kolektiv Partizana, ponikli su u srcu Narodnooslobodilačke vojske kao izraz potrebe za daljim razvijanjem i negovanjem onih tekovina, ljudskih i sportskih vrlina koje su krasile Titove partizanske borce. Kroz naš klub i društvo je, tokom proteklih 25 godina, prošlo na stotine mladih ljudi, članova naše socijalističke zajednice, koji su se — osim učenja fudbalskoj i drugim sportskim veštinama — vaspitavali na tradiciji i u duhu jugoslovenske socijalističke revolucije. Tako je naš kolektiv dostojno nosio ime koje je u prošlom ratu, za vreme četvorogodišnje narodnooslobodilačke borbe, pronelo slavu jugolsovenskih naroda širom sveta.

Jedan od utemeljivača Partizana Svetozar Vukmanović-Tempo sa „Zlatnom plaketom" koja mu je uručena na svečanoj sednici.

Otmar Kreačić, jedan od utemeljivača Partizana, prima „Zlatnu plaketu" i čestitke predsednika kluba Miće Lovrića (gore). Supruga Bruna Belina, drugarica Vera, primila je „Zlatnu plaketu" svoga muža, koji je izgubio život u saobraćajnoj nesreći (dole).

Jedan od najvećih asova Partizana Miloš Milutinović primio je plakete za svoju braću Milorada i Boru koji su bili odsutni (levo). Svečanosti su prisustvovali veterani Partizana koji su širom sveta proneli slavu jugoslovenskog fudbala. Okupili su se iz raznih zemalja Evrope gde i danas aktivno igraju futbal. Na slici vidimo Fahrudina Jusufija u društvu sa trenerom Gojkom Zecom (desno, gore). Dva predsednika (na slici dole): bivši Ilija Radaković (desno) i njegov naslednik, sadašnji predsednik Mića Lovrić.

NA DESET UTAKMICA PRIMILI SAMO JEDAN GOL

Izlaganje je praćeno s pažnjom i prisećanjima koja su bila vrlo živa kod svih prisutnih. Međutim, nad celom atmosferom tog skupa dominirala je spoznaja da je i u ovom trenutku Partizan prvi i najbolji jugoslovenski klub, da ubedljivo vodi na prvenstvenoj tabeli i da ni na deset odigranih utakmica ne zna za poraz! Jer u momentu kada se ova slova pretvaraju u olovo i postaju deo teksta jubilarne knjige Partizan ima 17 osvojenih bodova (od 20 mogućih!) i goldiferenciju (16 : 1) koja je bez presedana ne samo u analima našeg kluba, već i jugoslovenskog fudbala.

Ti poslednji uspesi Partizanovih fudbalera dali su jednu posebnu notu slavljeničkoj atmosferi i na svoj način je ulepšali.

Priznanja zaslužnim sportistima i sportskim radnicima FK Partizan

ODLUKA O DODELJIVANJU

ZLATNE PLAKETE

FK PARTIZAN RADNIM KOLEKTIVIMA

Upravni odbor Fudbalskog kluba Partizan na svojoj sednici od 18. marta 1970. godine doneo je

ODLUKU

da se, povodom proslave 25-godišnjice osnivanja Fudbalskog kluba Partizan, kao poseban vid počasnog priznanja za izvanredne zasluge i doprinos razvoju fudbalskog kluba od strane pojedinih preduzeća, ustanova i drugih polektiva, ustanovi ZLATNA PLAKETA.

Ovo priznanje se, u čast srebrnog jubileja kluba, dodeljuje onim preduzećima, ustanovama i drugim kolektivima koja su svojom aktivnošću doprinela razvoju i rezultatima Fudbalskog kluba u toku njegove 25-godišnje sportske aktivnosti.

Predsednik Upravnog odbora
FK Partizan
Mića Lovrić, s. r.

Za dodeljivanje ovog priznanja formirana je posebna komisija, na čiji predlog je Upravni odbor Fudbalskog kluba na svojoj sednici od 16. septembra 1970. godine doneo odluku da se ovo visiko priznanje — ZLATNA PLAKETA dodeli sledećim radnim kolektivima i ustanovama:

List „Partizanov Vesnik“
List — „Borba“ — sportska rubrika
List „Politika“ — sportska rubrika
List „Večernje novosti“ — sportska rubrika
List „Ekspres Politika“ — sportska rubrika
„Sportske novosti“ — Zagreb
List „Vjesnik“ — sportska rubrika
List „Delo“ — sportska rubrika
List „Oslobođenje“ — sportska rubrika
List „Nova Makedonija“ — sportska rubrika
List „Pobjeda“ — sportska rubrika
Ilustrovani list „TEMPO“
TANJUG — sportska rubrika
Jugoslovenski sportski list „SPORT“
Radio Beograd — sportska emisija
Televizija Beograd — sportska emisija
List „Narodna armija“
Jugoslovenska narodna armija
Fudbalski savez Jugoslavije
Fudbalski savez Srbije
Beogradski fudbalski savez
Savez fudbalskih sudija Jugoslavije
Savez fudbalskih sudija Srbije
Savez fudbalskih sudija Beograda
Savez fudbalskih trenera Jugoslavije
Udruženje fudbalskih klubova Prve savezne lige
Uprava Stadiona JNA
Dom JNA Beograd

*

ODLUKA O DODELJIVANJU

ZLATNE PLAKETE

FK PARTIZANA ZASLUŽNIM SPORTISTIMA I SPORTSKIM RADNICIMA KLUBA

Upravni odbor Fudbalskog kluba Partizan na svojoj sednici od 1. marta 1970. godine done je

ODLUKU

da se, povodom proslave 25-godišnjice osnivanja Fudbalskog kluba Partizan, kao poseban vid priznanja za izvanredne zasluge i doprinos razvoju Fudbalskog kluba ustanovi ZLATNA PLAKETA. Ovo priznanje se dodeljuje osnivačima FK Partizana, igračima koji su odigrali 300 utakmica za fudbalski klub ili pokazali izvanredne rezultate na fudbalskom polju, funkcionerima i prijateljima Partizana koji su u klubu proveli preko 20 godina i onima čiji je rad predstavljao poseban doprinos unapređenju Fudbalskog kluba i ostavio vidan trag na njegov razvoj.

Predsednik Upravnog odbora
FK Partizan
Mića Lovrić, s. r.

Za dodeljivanje ovog priznanja, vezanog za srebrni jubilej fudbalskog kluba, formirana je posebna komisija na čiji je predlog Upravni odbor na svojoj sednici od 16. septembra 1970. godine doneo odluku da se ovo priznanje ZLATNA PLAKETA dodeli sledećim zaslužnim sportistima i sportskim radnicima:

Atanacković Aleksa
Aleksić Milisav
Borojević Branko
Bobetko Janko
Bobek Stjepan
Belin Bruno
Bajić Mane
Bečejac Radoslav
Brozović Miroslav
Ćurković Ivan
Čajkovski Zlatko
Čolić Ratko
Dapčević Peko
Dasović Martin
Dujić Vladimir
Damjanović Milan
Đurašković Đuro
Đorđević Borivoje
Džomba Čedo
Gošnjak Ivan
Golubičić dr Vlastimir
Gajinović Vujica
Gegić Abdulah
Galić Milan
Herceg Anton
Hasanagić Mustafa
Ivanović Slavoljub
Ivković Ljubomir
Jakić Radoman
Jovićević Pavle
Jevtović Milorad
Jašović dr Miodrag
Janković ing. Mihajlo
Jovanović Miodrag
Jusufi Fahrudin
Kreačić Otmar
Kladarin Đuro
Kuntić Luka
Kovačević dr Zlatko
Krtinić Ilija
Kovačević Vladimir
Kaloperović Tomislav
Lončarević Đuro
Lovrić Mića
Ladavac Zvonko
Lazarević Čedomir
Ljubičić Nikola
Mađerić Vlado
Marjanović Dragomir
Matekalo Florijan
Matančić Marjan
Maran Đorđe
Marinović Jovan
Mihailović Prvoslav
Mihajlović Ljubomir
Milutinović Miloš
Miladinović Jovan
Nenezić Radojica
Nenezić Mirko
Nikolić Milorad
Petovar Rudi
Pisković Dimitrije
Potkonjak Ljubomir
Popesku Stanislav
Polak Đuro
Papović Dragan
Pajević Božidar
Pirmajer Josip
Paunović Blagoje
Radaković Ilija
Rakić Radoslav
Radmanović Božo
Romano dr Mario
Ristić dr Milenko
Rašović Branko
Sofijanić Ratko
Strizović Milomir
Simonovski Kiril
Stojković Stojadin
Stojaković Stevo
Stojanović Slavko
Šašić Jevto
Špic Ilješ
Švarc Božo
Šoškić Milutin
Šoštarić Franja
Todorović Mijalko
Takač Artur
Tomić Slavko
Turčinović Ivan
Ukrainozyk Juliusz
Vukmanović Svetozar
Vujović Ratko
Vujošević Bogdan
Vujović Pavle
Valok Marko
Vojvodić Radovan
Vukelić Milan
Vasović Velibor
Zečević Vlada
Zekić Miloš
Zgonjanin Boško
Zebec Branko

*

ODLUKA O DODELJIVANJU

SREBRNE PLAKETE

FK PARTIZAN ZASLUŽNIM SPORTISTIMA I SPORTSKIM RADNICIMA

Upravni odbor Fudbalskog kluba Partizan na svojoj sednici od 18. marta 1970. godine doneo je

ODLUKU

da se, povodom proslave 25-godišnjice osnivanja Fudbalskog kluba Partizan, kao poseban vid priznanja za izvanredne zasluge i doprinos razvoja Fudbalskog kluba Partizan, ustanovi SREBRNA PLAKETA. Ovo priznanje se dodeljuje igračima koji su za Partizan odigrali 150 utakmica, stručnim saradnicima koji su u klubu radili najmanje pet godina, sportskim radnicima koji su radili u klubu najmanje 10 godina i drugim aktivistima i sportskim entuzijastima čiji doprinos klubu zaslužuje ovo visoko priznanje.

Predsednik Upravnog odbora
FK Partizan
Mića Lovrić, s. r.

Za dodeljivanje ovog priznanja, u čast 25-godišnjeg jubileja kluba formirana je posebna komisija na čiji predlog je Upravni odbor na svojoj sednici od 16. septembra 1970. godine doneo odluku da se SREBRNA PLAKETA dodeli sledećim drugovima i drugaricama:

Aleksić Mija
Asani Čamilj
Bulatović Slobodan
Babić Petar
Bogdanović Bogdan
Belić Milan
Budišić Nikola
Bjeković Nenad
Brkić Ljubo
Ćurčić Jovan
Čebinac Zvezdan
Čurović Pavle
Čeligoj Milan
Damjanović Mirko
Dimitrijević Brana
Drecun Miša
Dokmanović Steva
Dukić Vladimir
Davidović Dimitrije
Drenovac Božidar
Drljača Slavko
Đaković Rajko
Đorđić Svemir
Đorđević Aleksandar
Džoganović Milorad
Grbić Dušan
Grujičić Ivo
Grubišić Slobodan
Gregović ing. Petar
Golubović Branislav
Hadžiosmanović Mithad
Hošić Idriz
Janeković Slavko
Jevtić Mića

Jončić Aleksandar
Jovanović Dragoslav
Jarić Miloš
Kobali Branko
Kovrlija Dušan
Kostić Dušan
Kretić Đuro
Knežević Dragan
Komarica Slavko
Kos Miodrag
Kijac Krsto
Katić Ilija
Lalović Miloš
Lepir Veljko
Mitić Dimitrije
Marjanović Nikola
Milošević Srećko
Musi Rudolf
Malbašić Marko
Markotić Vinko
Mihajlović Branislav
Milutinović Milorad
Milutinović Velibor
Mitić Ilija
Marić Đuro
Nešić Miodrag
Nenković Miomir
Nadoveza Branko
Ostojić Miloš
Pleić Ratko
Pešić Milorad
Petrović Mlađen
Pavičević Nikola
Petrović Slobodan
Pejović Vlado
Popović Radisav
Radosavljević Vujica
Rakić Boško
Radovanović Jovo
Radišić Bogdan
Redžić Esad
Radović Lazar
Radaković Miloš
Stojanović Rade
Savić Velizar
Stijović Miša
Stanisavljević Sreten
Stojić Branko
Spasić dr Aleksandar
Sinovčić Špira
Sombolac Velimir
Sečnik Vlado
Šijačić Miša
Šekarić Branislav
Šaranović Novo
Tošović Risto
Ukašinović Jovo
Vlajnić Sava
Vilotić Stevan
Vujović Radovan
Vratonjić Marko
Vođević Božo
Vorkapić Ostoja
Vučetić Perica
Varađanin Sreten
Vuković Aleksa
Vislavski Joakim
Vukotić Momčilo
Vučković Matija
Zović Vladimir
Zonjić dr Dragoslav
Živković Slavko
Živković Veselin
Živaljević Miodrag

*

ODLUKA O DODELJIVANJU POHVALNICA FK PARTIZANA SPORTISTIMA, SPORTSKIM RADNICIMA I PRIJATELJIMA KLUBA

Upravni odbor Fudbalskog kluba Partizan na svojoj sednici od 18. marta 1970. godine doneo je

ODLUKU

da se, povodom proslave 25-godišnjice osnivanja Fudbalskog kluba Partizan, kao poseban vid počasnog priznajna za sportiste, sportske radnike i prijatelje kluba koji su svojom aktivnošću dali određeni doprinos njegovom razvoju ustanovi POHVALNICA.

Ovo priznanje, u vreme proslave srebrnog jubileja Fudbalskog kluba Partizan, dodeljuje se igračima koji su u klubu proveli najmanje četiri godine, sportskim radnicima koji su aktivno radili u organima kluba i istaknutim simpatizerima koji su svojim radom doprineli razvoju i popularizaciji FK Partizana.

Predsednik Upravnog odbora
FK Partizan
Mića Lovrić, s. r.

Za dodeljivanje ovog priznanja, u čast 25-godišnjeg jubileja kluba formirana je posebna komisija na čiji predlog je Upravni odbor na svojoj sednici od 16. septembra 1970. godine doneo odluku da se POHVALNICA dodeli sledećim drugovima, drugaricama i klubovima prijatelja Partizana:

Arsenović Ljubija
Atanasijević Nenad
Arsenović Zlatomir
Arnautović Omer
Alendarević Kadriz
Arnautović Džemail
Angelov Dobrivoje
Avdagić Džemail
Anđelković Mile
Atanasijević Mile
Aralica Đuro
Bjelojević Boža
Bogunić Ahmet
Bogojevac Gradimir
Bogdanović Todor
Blažić Dragoljub
Bokan Branko
Bokan Vid
Bokan Vujadin
Bosiljčić Danilo
Brkić Milosav
Beronja Miloš
Balaban Zdravko
Bodiroža Mladen
Blagojević Jovan
Blagojević Milovan
Butković Ivo
Bajski Danica
Bosnić Boško
Božić Velimir
Buta Jovan
Burčul Predrag
Brovina Zenun
Belić Milovan
Bogičević Milić
Bogoroški Slobodan
Borović Ilija
Boljkovac Dragutin
Bajić Nikola
Bojović Dragan
Banković Mirjana
Bjelogrlić dr Milenko
Bjelojević Buda
Bajić Bora
Buljan Anto
Borozan Ranko
Curdić Radoslav
Cakić Aleksandar
Cvetanović Zoran
Ćirić Vasilije
Ćirić Milovan
Ćosović Miloš
Ćosić Vlada
Čebinac Srđan
Čudović Borko
Čolić Ante
Čabrinović Ivan
Dizdarević Miša
Dolinje Zdenko
Dukovski Živko
Damjanović Ljubomir
Dunđerović Milinka
Duvandžić Josip
Danković Radisav
Diklić Dušan
Dragojlić Ljubiša
Dedović Dobrašin
Daničić Veljko
Drinjak Risto
Dotlić Rajko
Dubajić Mirko
Damjanović Radoslav
Đaković Savka
Đokić Radomir
Đorđević Dragutin
Đurčić Nikola
Đurašević Uroš
Đurković Rade
Đuričković Boško
Đorđević dr Vasilije

Đorđević dr Mile
Đorđević Ljubo
Đaković Danilo
Đorić Živko
Đorđević Milan
Đorđević Boško
Džuverović Miodrag
Džombić Dragoslav
Eskić Slobodan
Emreković Slobodan
Fejđi Vladimir
Filipović Stanko
Filipović Tomislav
Flego Savo
Filipović Marinko
Firm Vladimir
Gazdić Dragan
Gavrilović Radoja
Genić Božidar
Georgijev Stojan
Gačić Dragoljub
Georgijevski Marinko
Glegorijević Lazo
Gajić Nikola
Gavranić Mitar
Golović Batrić
Glođaić Ranka
Glazer Franjo
Grebenarević Todor
Golović Zoran
Gerum Đorđe
Grujičić Milovan
Grujić Todor
Golović Dragoslav
Gligorijević Dimitrije
Gruber Ilija
Grčević Rajko
Hajdarević Jusuf
Hidanović Zahid
Hadži Dauti Omer
Hiblović Bogdan
Hinić Stevan
Hamzić Sabrija
Ivković Milan
Ilić Ljubinko
Izet Jaho
Ivanović Dojčilo
Ilić Čedomir
Ilić Milan
Janjić Radisav
Jelisavčić Tihomir
Jelić Nikola
Jokanović Miladin
Jovanović Natalija
Janović Blažo
Janović Vukoje
Jerotijević Milica
Jurić Jole
Jovanović Dragiša
Jelić Aleksandar
Jovanović Siniša
Jovanović Svetislav
Jončić Milivoje
Jevtić dr Rajko
Jankulovski Slave
Jojić Dragan
Jocić Stanoje
Jeremić Milorad
Jovanović Žika
Jevremović Vitomir
Jovanović Bora
Jovanić Slobodan
Juvan Vjekoslav
Jakovetić Lajčo
Krstić Đuro
Krstović Mileta
Krstić Slobodan
Kuljančić Živojin
Kršin Hasan
Knežević Dušan
Koprivica Ljubomir
Kojić Milovan
Knežević Momčilo
Korajkić dr Bešlaga
Kržavac Savo
Koločaj Geza
Krajšić Mitar
Kiš Pavle
Koren Ivan
Karamata Nikola
Korović Nikola
Kurtović Ivan
Kostić Miša
Krndija Miroslav
Krančić Milan
Krstonošić Branko
Kurčubić Milojko
Korica Duško
Kolaković Božidar
Lazić Dušan
Lovrić Mirko
Lazarević Živojin
Lukač Gojko
Lacković Milutin
Limić Veljko
Ludoški Đorđe
Lazarov Risto
Laušević David
Lalić Mladen
Lazarević Milan
Lazić dr Đorđe
Luković Miroljub
Lalić Petar
Lečić Dragan
Ličanin Nebojša
Lakić Sava
Ljubičić Rade
Mandić Milan
Mišković Gojko
Milovanović Radoslav
Miljanović Božidar
Marković Momčilo
Mijošku Đorđe
Milovanović Milorad
Milošević Svetislav
Momčilović Veljko
Mladenović Miroslav
Milošević Milivoje
Marković Pravdeljub
Malešević Veljko
Milankov Ljubomir
Mitrović Branislav
Mitrović Milan
Mitrović Milorad
Mezildžić Nuridin
Mladenović Velizar
Mladenović Žika
Mihailov Obrad
Milivojević Radomir
Marić Risto
Mitrović Rade
Mišić Jovan
Mićić Spaso
Marin Mlađa
Misajlovski Blažo
Milošević Risto
Mitić Borivoje
Miletić Aleksandar
Marinković Rade
Mijović dr Blažo
Milojević Bora
Miljković dr Miloš
Matić Ilija
Milanović Predrag
Mihajlovski Zvonko
Mihajlović Milan
Mesaroš Mihalj
Miloradović Stanoje
Miše Drago
Marković Vojislav
Milaković Ivica
Mikić Saša
Marjanović Vladimir
Mitić Tomislav
Mešanović Mešur
Mrđa Petar
Milić Zlatko
Mihajlović Petar
Marković Miroslav
Mijatović Petar
Miletić Miroslav
Naumović Ljubomir
Nikolić Miodrag
Nikolić Radiša
Nikolić Jovan
Nikolić Stevan
Nikolić Živojin
Novaković Blaško
Nikčević Milan
Nedeljković Tomislav
Nikolić Milan
Nikolić Jelenko
Nikolić Aleksandar
Nikolić Dragoljub
Nikolić Nebojša
Otašević Milisav
Odalović Pavle
Ostojić Slavko
Ostojić Vojislav
Orlić Ilija
Olujić Vaso
Obradović Čedomir
Olarević Žarko
Olarević Slobodan
Olarević Jovan
Opavski Pavle
Požega Marko
Palfi Bela
Pivić Velimir
Pavić Slavko
Pavlović Veličko
Pavić Rade
Petrović Miodrag
Pilipović Ilija
Petrović Zoran
Petrović Stanimir
Pejanović Milutin
Peleš Momčilo
Pivić Dragoslav
Paun Ratomir
Preradović Marko
Popović Rajko
Pogačnik Toni
Petrović J. Miodrag
Popović Branislav
Prlinčević Miodrag
Pivić Momčilo
Profirović Dragoslav
Pregelj Miodrag
Pejović Branko
Petrović B. Miodrag
Petrović Stanislav
Petrović M. Milan
Potkonjak Dušan
Petrović Vladimir
Peričin Srećko
Pogarčić Ivica
Frekazi Ljuan

Pajević Miša
Puhača Vladimir
Petrović Dobrosav-
-Valjevac
Rađenović Milorad
Radin Svetozar
Radulović Panta
Rizvić Ismet
Rajić Jandrija
Ranđelović Dragan
Rađenović Duško
Radojčić Radojica
Radulović Marko
Rodić Anđelko
Rakidžić Radovan
Rebula Oto
Rede Miroslav
Ruman Vladimir
Rajačić Nebojša
Ranković Miroslav
Radojković Slavko
Rajić Ivan
Radaković Dušan
Radunović Momčilo
Rupnik Franja
Stojanović Vidoje
Stojadinović Milica
Strugarević Radmila
Smailbegović Silvija
Stefanović Živadin
Sekulić Baja
Stajić Mirko
Saitović Rafailo
Smiljanić Branko
Strnad Zvonko
Stefanović Dimitrije
Stojaković Miodrag
Slamkov Mihalj
Stamenković Miodrag
Senić Nikola
Stanimirović Boro
Savić Ratko
Sandev Trajan
Stanić Stojadin
Spajić Dragomir
Stupar Dragan
Subotić Ostoja
Sapardić Pero
Stanković Đuro
Sekulović Mališa
Smiljanić Gajo
Stanković Bane
Simić Stevan
Stjepanović Momčilo
Slišković Dragomir
Stojanović Tomislav
Sopić Dušan
Sladojević Branko
Savić Petar
Spasojević Momčilo
Stamenković Ivan
Stanisavljević Dragan
Srbu Dimitrije
Stefanović Mileta
Smilevski Branko
Spremić Petar
Senčar Božidar
Smilevski Zoran
Strugarević Pavle
Stanimirović Stojan
Spasić Obrad
Stevanović Ljuboje
Stojadinović Žarko
Smilevski Andrija
Stakić Petar
Švaljek Ivan
Šerifović Tafil
Škiljajica Sima
Švabić Branko
Ševkušić Vojislav
Šaćirović Husejin
Šehović Mehmed
Šobot Radovan
Šipka Slobodan
Šoškić Slobodan
Šakota Slobodan
Šeremet Meho
Šoškić Rajko
Španović Uroš
Šijaković Vasilije
Šereš Silvester
Tadić Mihajlo
Todorić Stevo
Tončić Rajko
Torbica Lazar
Tošić Borislav
Todorović Brana
Trnić Miroslav
Tomić Ratko
Timotijević Radojko
Todorović Marko
Tomašević Dragoljub
Tockić Mehmed
Trikić Srećko
Tasić Simo
Turudija Milivoje
Trajković Čedo
Tonić Slobodan
Tanasijević Slobodan
Todorović Aleksandar
Tošić Milorad
Tumbaković Ljubiša
Todorović Slobodan
Trbojević Dušan
Tomašević Aleksandar
Ugarković Nikola
Unuković Aleksandar
Urdarević Slobodan
Vukičević Dušan
Vujičić Milorad
Vulović Vera
Vučković Milan
Vićentijević Milisav
Vidaković Budimir
Vukmirović Mladen
Veljanović Brana
Varićak Aleksandar
Vujović Slobodan
Videnović Aleksandar
Vorgić Stevan
Vidović Miloš
Vulić Novica
Vučković Branimir
Vorgić Maca
Vujošević Đorđe
Vukobrat Milan
Vraneš Zoran
Zekić Zoran
Zdravković Stanoje
Zec Gojko
Zaklan Boško
Zlatić Bogdan
Zarija Đorđe
Živković Slobodan
Živanović Voja
Životić Živka
Živanović Miomir
Živković Dragan
Živanović Bogoljub

Klub prijatelja JSD Partizan Beograd
Klub prijatelja JSD Partizan Kragujevac
Klub prijatelja JSD Partizan Goražde
Klub prijatelja JSD Partizan Valjevo
Klub priajtelja JSD Partizan Novi Sad
Klub prijatelja JSD Partizan Bačka Palanka
Klub prijatelja JSD Partizan Priboj na Limu
Klub prijatelja JSD Partizan Vitez
Klub prijatelja JSD Partizan Vranje
Klub prijatelja JSD Partizan Surdulica
Klub prijatelja JSD Partizan Vladičin Han
Klub prijatelja JSD Partizan Lajkovac
Klub prijatelja JSD Partizan Lučani
Klub prijatelja JSD Partizan Stara Pazova
Klub prijatelja JSD Partizan Čerević
Klub prijatelja JSD Partizan Kalinovik
Klub prijatelja JSD Partizan Prijedor
Klub prijatelja JSD Partizan Ostojićevo
Klub prijatelja JSD Partizan Apatin
Klub prijatelja JSD Partizan Bela Crkva
Klub prijatelja JSD Partizan Svilajnac
Klub prijatelja JSD Partizan Smederevska Palanka
Klub prijatelja JSD Partizan Kula
Klub prijatelja JSD Partizan Leskovac
Klub prijatelja JSD Partizan Petrovac na Mlavi

Sadržaj

Strana

Srebrni jubilej 5
Željeli smo da budemo uvijek najbolji (Svetozar Vukmanović Tempo) 7
Nastavljena tradicija (Mijalko Todorović) 8
Predsednik društva zbog fudbala (Peko Dapčević) . . . 9
Ratkova dvostruka pionirska misija (Ratko Vujović) . . 10
Put dug dvadeset godina 11
Partizan u jugoslovenskom fudbalu 18
Predsednici govore 22
Od komesara do tehničkog direktora 29

1945.

Pamti se 32
Najbolja jedanaestorica 33
Franja Glazer — majstor među stativama 34
Najbolji strelac: Florijan Metakalo 34

1946.

Prvi gosti u Sovjetskom Savezu 36
Na startu bez premca 38
Najbolja jedanaestorica 39
Bek bez kompromisa — Miroslav Brozović 40
Najbolji strelac — Franja Rupnik 40
Atletika: Večiti rasadnik asova 41
Pregled utakmica 43

1947.

Devet Bobekovih golova 46
Zvezda bolja u prvom susretu 48
Najbolja jedanaestorica 49
Sledbenik mađarske škole — Franjo Šoštarić 50
Nezaboravni učitelj — Ilješ Špic 50
Boks: Biseri za uspomenu 51
Pregled utakmica 53

1948.

Veliki spektakl uz pomoć Bečlija 56
Po drugi put u finalu Kupa 58
Najbolja jedanaestorica 59
Majstor manevra i akcije — Kiril Simonovski . . . 60
Najbolji strelac: Stjepan Bobek 60
Hokej: Preteče u nas 61
Pregled utakmica 63

1949.

Podvig rezervne ekipe 66
Godina bez sjaja 68
Najbolja jedanaestorica 69
Nenadmašni tehničar — Aleksandar Atanacković . . . 70
Najbolji strelac: Marko Valok 70
Pregled utakmica 71

1950.

Nemilosrdni ekzekutori 74
Izrešetana mreža Budućnosti 76
Najbolja jedanaestorica 77
Fudbalski umetnik — Stjepan Bobek 78
Dan kada se „rodio" klub 78
Tenis: Veliki propagatori beloga sporta 79
Pregled utakmica 81

Strana

1951.

Godina čudnih obrta 84
O „parnom valjku" 86
Najbolja jedanaestorica 87
Fatalan za večitog rivala — Marko Valok 88
Rvanje: Dva šampiona u novim ulogama 89
Pregled utakmica 91

1952.

Istorija se ponavlja 94
Prvenstvo u tri grupe 95
Najbolja jedanaestorica 96
Nežni vladar šesnaesterca — Minda Jovanović . . . 97
Malo pravih sportskih radnika 97
Stoni tenis: Od vrha do ponora 98
Pregled utakmica 99

1953.

Drama na stadionu JNA 102
Prvi let preko okeana 103
Najbolja jedanaestorica 104
Junak iz Firence — Prvoslav Mihailović 105
Strateg sa klupe 105
Prvi put o profesionalizmu 106
Odbojka: Đerdan šampionskih titula 106
Pregled utakmica 109

1954.

Honved je potučen 112
Nedostajao je samo bod 113
Najbolja jedanaestorica 114
Prvi half sveta — Zlatko Čajkovski 115
Elita jugoslovenskog šaha 116
Pregled utakmica 119

1955.

Jedan od osnivača Kupa šampiona 122
Gorka godina 123
Najbolja jedanaestorica 124
Samo golman nije bio — Bruno Belin 125
Najbolji strelac: Miloš Milutinović 125
Prvi jubilej 126
Košarka: Večiti drugi 127
Pregled utakmica 129

1956.

I Real nas je zapamtio 132
Poraz koji ne boli 133
Najbolja jedanaestorica 135
I granit i strela — Branko Zebec 136
Akcija za smanjenje lige 136
Biciklizam: Uvek među najboljima 137
Pregled utakmica 139

1957.

Od kraha do trijumfa 142
Kup — zamena za prvenstvo 144
Najbolja jedanaestorica 145
Nedorečena veličina — Miloš Milutinović 146
Lični sukobi i grupašenja 146

Strana

Kuglaški klub: Usamljeni u republici 147
Pregled utakmica 149

1958.

Dva uspeha sa Mađarima 152
„Osvetili" reprezentaciju 154
Najbolja jedanaestorica 155
Golman „ostatka sveta" — Milutin Šoškić 156
Najbolji strelac: Branislav Mihajlović 156
Dizači tegova: Od sekcije do šampiona 157
Pregled utakmica 159

1959.

Visoka pobeda i — razočarenje 162
Do polufinala SE kupa 164
Najbolja jedanaestorica 165
Savremeni bek — Fahrudin Jusufi 166
Najbolji strelac: Tomislav Kaloperović 166
Vizionar — Florijan Matekalo (trener) 166
Ragbi: Posle tri titule — rasformiranje 167
Pregled utakmica 169

1960.

Stasala „Zlatna generacija" 172
Put ka Olimpu 174
Najbolja jedanaestorica 175
Strelac i graditelj — Milan Galić 176
Uspešna borba za jedinstvo kluba 176
Rukomet: Verni amaterizmu 177
Pregled utakmica 178

1961.

Prva epizoda „het-trika" 182
Posle dvanaest godina čekanja 184
Najbolja jedanaestorica 185
Neobuzdani velikan — Jovan Miladinović 186
Strelac sezone: Milan Vukelić 186
Džudo: Klub mladih šampiona 187
Pregled utakmica 188

1962.

Događaj sezone 192
Sačuvana titula 194
Najbolja jedanaestorica 195
„Poslovođa" — Vladimir Kovačević 196
Demonstrator za udžbenike — Stjepan Bobek (trener) . 196
Najbolji strelac: Milan Galić 196
Kritika južnoameričke turneje 197
Planinarstvo: Masovnost — osnovni cilj 197
Pregled utakmica 199

1963.

Pehar od suvog srebra 202
Treća godina superiornosti 204
Najbolja jedanaestorica 205
Razarač bez premca — Velibor Vasović 206
Strelac 1960, 1963, 1964. i 1965 — Vladimir Kovačević 206
Stručnjaci iz Partizanove škole 207
Plivanje: U senci mlađeg i slavnijeg 207
Pregled utakmica 209

1964.

Dva šoka 213
Kazna za samozadovoljstvo 214
Konstruktor igre — Radoslav Bečejac 214
Najbolja jedanaestorica 215
Streljaštvo: Teško je rekorde pobrojati 216
Pregled utakmica 218

Strana

1965.

Golgota u Bremenu 222
Prodor u evropsku elitu 224
Gorostas sa Old Traforda — Branko Rašović 224
Najbolja jedanaestorica 225
Prvi koraci u samoupravljanju 226
Vaterpolo: Trostruki šampioni Evrope 227
Pregled utakmica 229

1966.

Kako to zaboraviti?! 232
I najveći uspeh i najveći neuspeh 234
Najbolja jedanaestorica 235
Golovi za sladokusce — Mustafa Hasanagić 236
Čovek intuicije — Abdulah Gegić (trener) 236
Vesalnje: Nada u mlade 237
Pregled utakmica 239

1967.

Povratak starog tandema 242
Otišlo pola tima 244
Najbolja jedanaestorica 245
Džentlmen među stativama — Ivan Ćurković 246
Strelac sezone: Mustafa Hasanagić 246
Raspad „zlatne" generacije 246
Pregled utakmica 247

1968.

Sporo oporavljanje 250
Vojvodina bolja u Kupu 252
Najbolja jedanaestorica 253
Uvek na pravom mestu — Milan Damjanović 254
Prijatelj pa trener — Stevan Vilotić 254
Najbolji strelac: Idriz Hošić 254
Pregled utakmica 255

1969.

Šampion među šampionima 258
Opet fatalni penali! 260
Najbolja jedanaestorica 261
Ćudljivi žongler — Borivoje Đorđević 262
Čovek od akcije — Kiril Simonovski (trener) 262
Najusamljeniji Upravni odbor 263
Pregled utakmica 265

1970.

Pobednici „Pentagonala" 268
Kompleks domaćeg terena 270
Najbolja jedanaestorica 271
Oličenje svoje generacije — Blagoje Paunović 272
Najbolji strelac: Ilija Katić 272
Pregled utakmica 273

Golovi koji se pamte 275
Malo mesta — mnogo asova (idealan tim Partizana) . 279
Priča o četiri pehara 280
Bili su nezamenljivi 282
Dva najsjajnija „crno-bela" izdanka 284
Podmladak — osnov uspeha 287
Ljudi iz senke 291
Ko „upravlja" Partizanom? 293
Klubovi prijatelja JSD Partizan 295
Pobeđivali Golijate, gubili od Davida 297
Treneri Partizana od osnivanja do danas 298
Broj utakmica i golova (1945-1970) 300
Nezaboravan susret (svečana sednica Upravnog odbora FK Partizan posvećena 25-godišnjem jubileju) . . . 304
Priznanja zaslužnim sportistima i sportskim radnicima FK Partizan (zlatne i srebrne plakete i pohvalnice) . 309

TRADICIJA OBODINA SE NASTAVLJA

ŠIROM ZEMLJE

u svim prodavnicama

OBODIN K-5

SUPERAUTOMATSKA MAŠINA

za pranje rublja za samo 249.000 dinara na dvanaestomesečni beskamatni kredit.

- Kapacitet mašine 5 kgr. suvog rublja
- Dvanaest programa
- Jednako kvalitetno pere sve vrste tkanina

Ako kupite

OBODIN

hladnjak

imaćete u kući besprekoran i kvalitetan rashladni uređaj.

•

NAJBOLJA GARANCIJA KVALITETA JE

1,000.000 OBODOVIH HLADNJAKA U

JUGOSLOVENSKIM DOMAĆINSTVIMA.

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO JUGOSLAVIJA

imv

Soko Štark
BEOGRAD

DECO,
ZA OSVEŽENJE
I ZADOVOLJSTVO
JEDINO
KARAMELA

lady

REMONTNI ZAVOD — ČAČAK

TEKUĆI RAČUN: 613-3-187 NB ČAČAK • TELEGRAM: REMONT - ČAČAK • TELEX: 17241

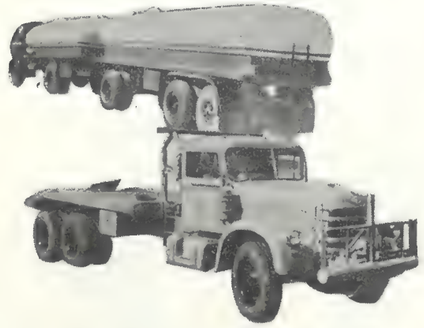

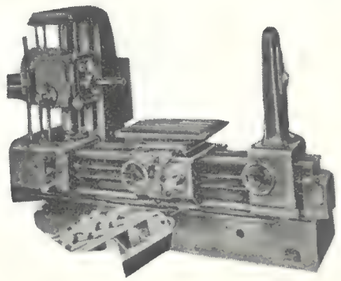

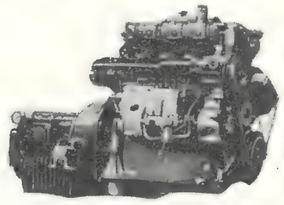

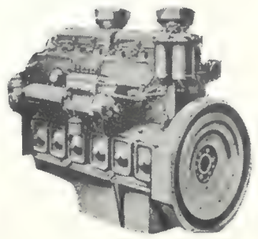

GENERALNO OPRAVLJA SVE VRSTE

terenskih • teretnih • teških vozila i prikolica svih tonaža, kao i motore sa unutrašnjim sagorevanjem svih jačina domaće i strane proizvodnje.

ZA GENERALNO OPRAVLJENA SREDSTVA DAJE FABRIČKU GARANCIJU, SERVISIRANJE I STRUČNE SAVETE NA PLANU ODRŽAVANJA I EKSPLOATACIJE.

VRŠI USLUGE

- kompletne mašinske obrade i izrade rezervnih delova za motorna vozila i građevinsku mehanizaciju domaće i strane proizvodnje,
- najsavremenijim metodama regeneracije, regeneriše vitalne mašinske elemente,
- vrši kompletnu galvansku zaštitu i tvrdo hromiranje.

UVERITE SE U NAŠE SOLIDNE CENE, ROKOVE I KVALITET

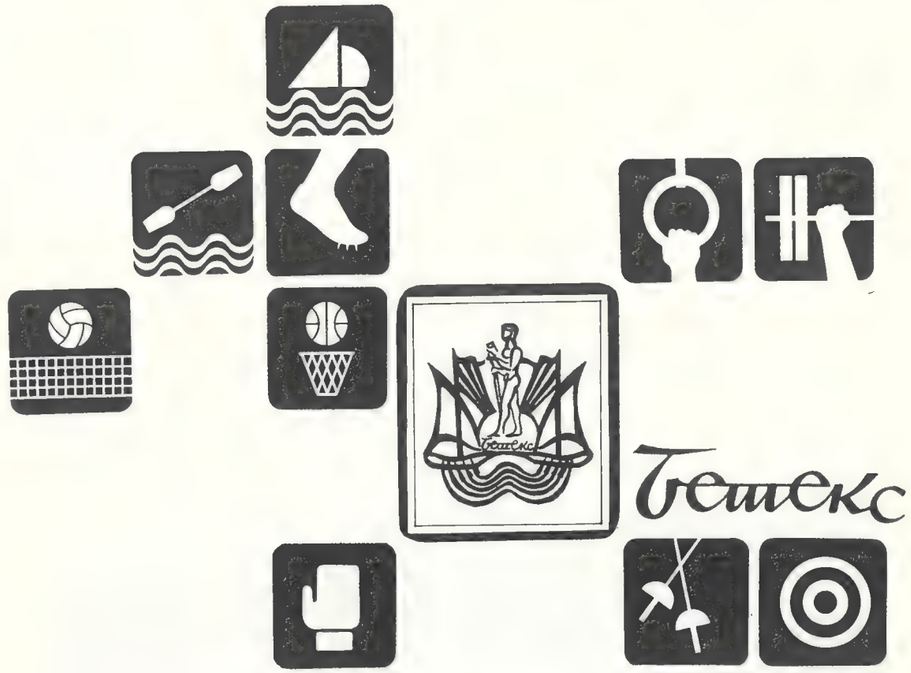

BEOGRADSKO TRGOVINSKO PREDUZEĆE NA VELIKO
BEOGRAD, Gračanička br. 8

PREPORUČUJE SVIM SPORTSKIM KLUBOVIMA, DRUŠTVIMA, UDRUŽENJIMA I SVIM OSTALIM ORGANIZACIJAMA ZA FIZIČKU KULTURU, KAO I SVIMA SPORTISTIMA I ZAINTERESOVANIM POTROŠAČIMA, BOGAT I VEOMA RAZNOVRSTAN ASORTIMAN:

- **opreme za sve sportove**
- **kamp opreme i pribora**
- **fiskulturnih rekvizita**
- **pribora za lov i ribolov**
- **svih vrsta sportske odeće, i**
- **svih ostalih sportskih i fiskulturnih predmeta i materijala**

ŠTO SE SVE MOŽE UVEK NABAVITI PO POVOLJNIM CENAMA U PRODAVNICAMA:

„Jastreb" — Beograd, Balkanska 10, telefon 24-087 • **„Partizan" — Beograd,** Maršala Tita 23, telefon 332-246 • **„Partizan" — Zagreb,** Trg Republike 11, telefon 424-263 • **„Alkar" — Zadar,** Beogradska 3, telefon 29-51

VEĆE KOLIČINE PRODAJU SE PO VELIKOPRODAJNIM CENAMA U STOVARIŠTU U VUKA KARADŽIĆA UL. BR. 10, TELEFON 621-292.

STANDARD

VLASNICI MOTORNIH VOZILA!

SAVREMENO
UDOBNO
JEFTINO
LETOVANJE
OBEZBEĐUJETE KUPOVINOM PRIKOLICE

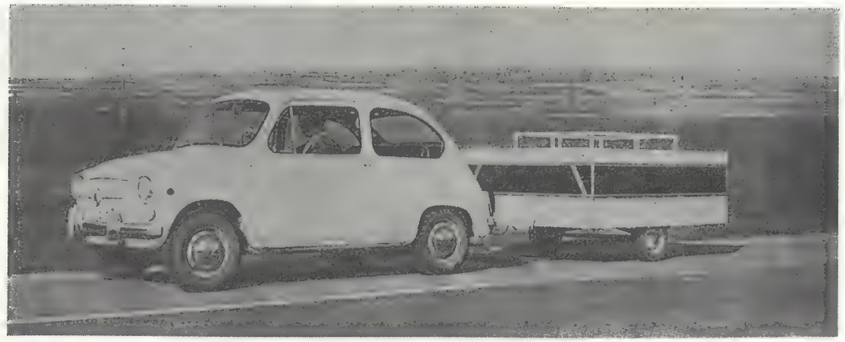

STANDARD — BRAKO

Prikolice možete kupiti po sledećim uslovima:

— na kredit od dve godine
po ceni — 5.523,60 dinara

— za gotov novac
po ceni — 4.920,00 dinara

ISTAKNUTE CENE NIŽE SU ZA 1.000,00 DINARA OD CENA U SEZONI!

SVE INFORMACIJE MOŽETE DOBITI PREKO POSL. UDRUŽENJA „STANDARD", BEOGRAD, GAVRILA PRINCIPA 59, ILI UZUN MIRKOVA 1, telefon: 626-824, ili

u predstavništima:
SKOPJE, Maršala Tita 39
TITOGRAD, Vuka Đakovića bb
NIŠ, Stanka Paunovića 37
SARAJEVO, Vojvode Putnika 11
SUBOTICA, Borisa Kidriča 10
OSIJEK, JNA 23
LJUBLJANA, Polanska cesta 6/1

POBJEDA
TEKSTILNA INDUSTRIJA • **ZAGREB,** ZAVRTNICA 18
Telefoni: 515-155, 512-604

PROIZVODI:

TKANINE OD POLYESTER I POLYAKRIL VLAKNA
Terlenka i Dralon s Cupramom, sa širokom namjenom, zahvaljujući modernim bojama, interesantnim tkanjima i raznim težinama tkanine.

BALONSKE I SANŽAN TKANINE:
Izrađene iz češljanog pamučnog prediva, impregnirane, te apretirane protiv gužvanja.

KORDSAMT:
U širokoj skali boja i različitim širinama reza.

VELVETON:
Vrlo lijepih boja i odlične kvalitete.

FLANELE:
Raznih desena i boja

MADRAC GRADL prugasti i MADRAC GRADL JACQUARD

DEKORATIVNE TKANINE:
Štampane i jednobojne u raznim širinama.

STOLNJACI:
Raznih veličina, desena i boja.

PAMUČNE TKANINE ZA GORNJE ODJEVNE PREDMETE.
Naše tkanine bojadisane su INDANTHREN bojama i ostalim postojanim bojama.

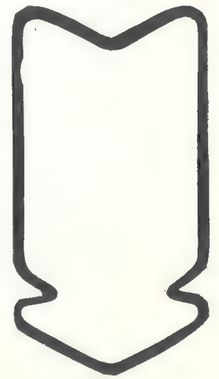

PAZITE NA ZNAK

GARANCIJA KVALITETE

DARWIL

Svi DARWIL satovi sa DARBLOCK: posebno ugrađena naprava koja štiti DARWIL sat protiv udarca i potresa.

Kupujte samo službeno kontrolisane zlatne proizvode kod Generalnog švajcarskog zastupništva: TRST — Piazza S. Antonio Nuovo 4/I-II, koji nudi po svetskim konkurentnim cenama najveći izbor zlatnog nakita u Evropi iz 14, 18 i 22 karatnog službeno KONTROLISANOG zlata koji se prodaje sa specijalnom garancijom!

Na zalihi uvek preko 600 modela satova DARWIL i ARETTA

Satove marke DARWIL i ARETTA možete uvek nabaviti i u specijalizovanim radnjama i robnim kućama u Jugoslaviji.

Servisi za održavanje su organizovani u svim većim mestima Jugoslavije.

BISERI PRODUKCIJE 1969:

Moderan tanki sat
Lord 71

Moderan ženski sat
Lady 71

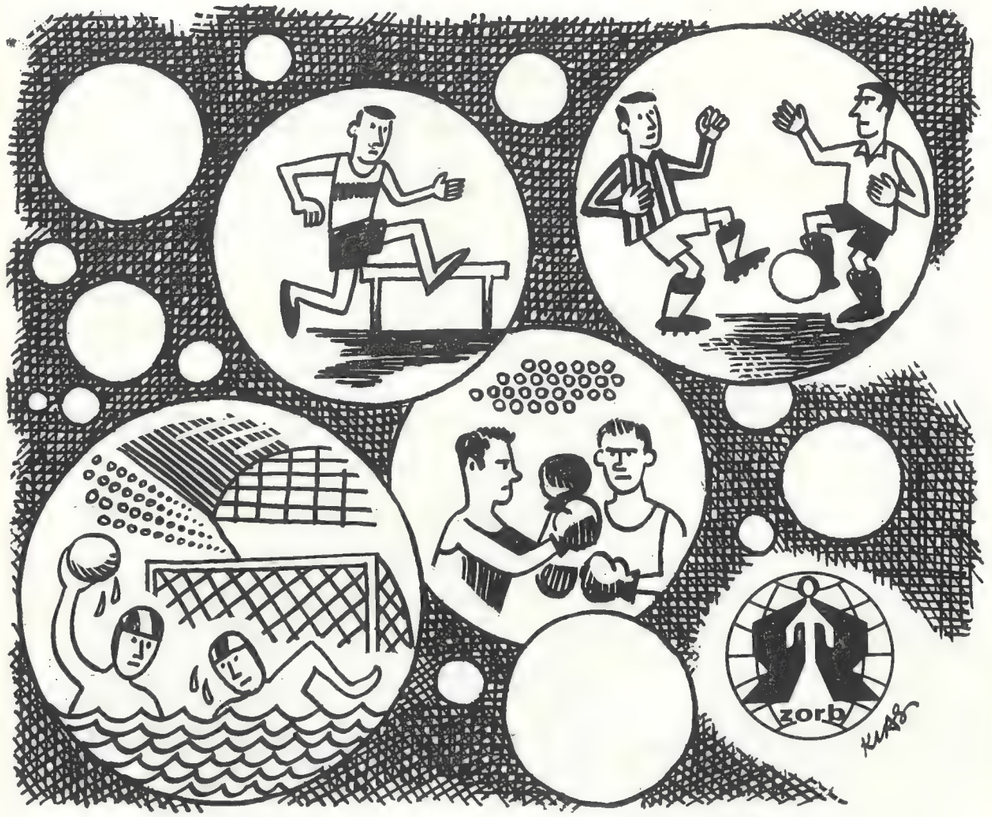

SPORTISTI!

SVAKODNEVNA SPORTSKA AKTIVNOST IZLAŽE VAS OPASNOSTIMA OD POVREDA.

ONIMA, KOJI ŽIVE ISKLJUČIVO OD SPORTA, SVAKA, A POSEBNO ONA POVREDA KOJA OSTAVLJA TRAJNE POSLEDICE, UTIČE ZNATNO NA LIČNA PRIMANJA.

DA BI OBEZBEDILI MATERIJALNO OBEŠTEĆENJE I DNEVNU NAKNADU, OSIGURAJTE SE OD POSLEDICA NESREĆNIH SLUČAJEVA KOD

ZAVODA ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE »BEOGRAD«

ПРК

СПОРТИСТИ,

велики избор спорт-
ских реквизита,
спортске и камп
опреме наћи ћете
у робним кућама

„Београд"

ZRAK

preduzeće precizne mehanike i optike

ZRAK

ZRAK Sarajevo

O P T I Č K I
I N S T R U M E N T I Z A :

NAUKU
MEDICINU
ŠKOLSTVO
INDUSTRIJU
SPORT I
TURIZAM
.....

TELEFON: 48-366

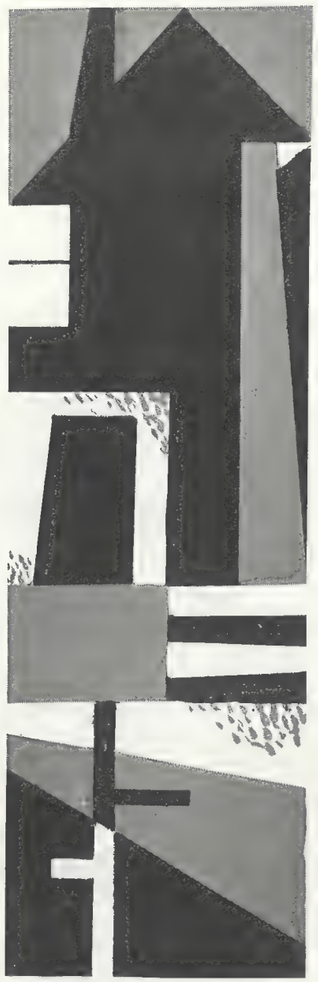

»JUGOSLAVIJA«

ZANATLIJSKA GRAĐEVINSKA ZADRUGA

Beograd, Miška Jovanovića 24
Telefon: 449-425
Tek. rač.: 608-1-756-4

- ZADRUGA JE OSNOVANA 1948. GODINE. DANAS BROJI 1142 ČLANA.
- **IZVODI SVE VRSTE RADOVA IZ OBLASTI GRAĐEVINSKIH ZANATA.**
- 1969. GODINE OSTVARENA JE UKUPNA REALIZACIJA U IZNOSU OD 43,857.282,00 DINARA.
- **ZADRUGA JE POSEBNO SPECIJALIZIRANA ZA IZVOĐENJE SVIH ENTERIJERSKIH RADOVA, AKUSTIKE I SAVREMENE OPREME POSLOVNIH PROSTORIJA.**
- PREKO KREDITNO-ŠTEDNOG ODSEKA ORGANIZUJE ŠTEDNJU I KREDITNO POSLOVANJE.
- **ZADRUGA JE 10. II 1970. GODINE PROSLAVILA 22 GODINE SVOGA POSTOJANJA I USPEŠNOG RADA.**

Praćenjem zahteva tržišta i angažovanjem eminentnih projektanata-stručnjaka za unutrašnju opremu, uspeli smo da proizvedemo kućni nameštaj, koji je na tržištu našao svoje mesto i koji se veoma traži.
Sem estetske strane, u potpunosti je zastupljena funkcionalnost i stabilnost konstrukcije. Kao dokaz, navodimo našu usku saradnju sa svim reprezentativnim salonima, specijalizovanim robnim kućama itd. širom cele zemlje gde se sa uspehom izlaže i vrši prodaja.

Pored svih navedenih kvaliteta naš nameštaj se ističe svojim skromnim cenama.
U pogledu upotrebe materijala koristimo prvorazredan kvalitet sa primenom savremene tehnologije, što garantuje solidnost izrade i trajnost. Redovno pratimo zahteve savremenog čoveka te kreiramo modele koji se u potpunosti uklapaju u njegove potrebe.
Pored garniturnog nameštaja, radimo i komadni nameštaj te tim omogućavamo našem kupcu da se opremi nameštajem prema svojim mogućnostima i uslovima stanovanja.

TODOR DUKIN

TD

Nameštaj radimo u kvalitetnim furnirima bresta, mahagonija, palisandera. Površinska obrada je u poliester lakovima, u mat finišu ili visokom sjaju.

„Sport"

EXPORT — IMPORT
BEOGRAD, Višnjička br. 84

**KOMBINAT
ZA PROIZVODNJU
I PRODAJU
SPORTSKE
I TURISTIČKE
OPREME**

Kombinat „Sport"
Eksport-import
Beograd — Višnjička 84
proizvodi i prodaje
na veliko i malo
sve vrste
sportske
i turističke opreme,
pribora za lov
i ribolov.
Preko svojih
prodavnica
širom zemlje
snabdeva sve ustanove,
sportska društva,
organizacije
i individualne potrošače.

KAD SE OSIGURAVATE UČINITE TO GDE TREBA!

OSIGURAJTE SE KOD

JUGOSLAVIJA · ZAVOD ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE

**ZAVODA ZA OSIGURANJE
I REOSIGURANJE**

• JUGOSLAVIJA •

JEDNA OD VEĆIH OSIGURAVAJUĆIH ORGANIZACIJA U NAŠOJ ZEMLJI, ČIJIH OKO 100 POSLOVNIH JEDINICA ŠIROM ZEMLJE ZAKLJUČUJE:

- Sve vrste osiguranja imovine i imovinskih interesa,
- Sve vrste i oblike osiguranja od posledica nesrećnog slučaja,
- Sve vrste osiguranja života i rente — penzije, stipendije i slično,
- Sve vrste osiguranja domaćeg i međunarodnog transporta, potrošačkih i izvoznih kredita.

Svoju zajamčenu platežnu sposobnost, kvalitetan rad u preuzimanju rizika i likvidaciji šteta, brze i kvalitetne usluge pruža i garantuje vam

„JUGOSLAVIJA"
ZAVOD ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE

ELEKTRO TEHNIČKO **ROTOR** PREDUZEĆE • Beograd

Beograd
Maršala Birjuzova 14a
Telefon: 622-946
622-957

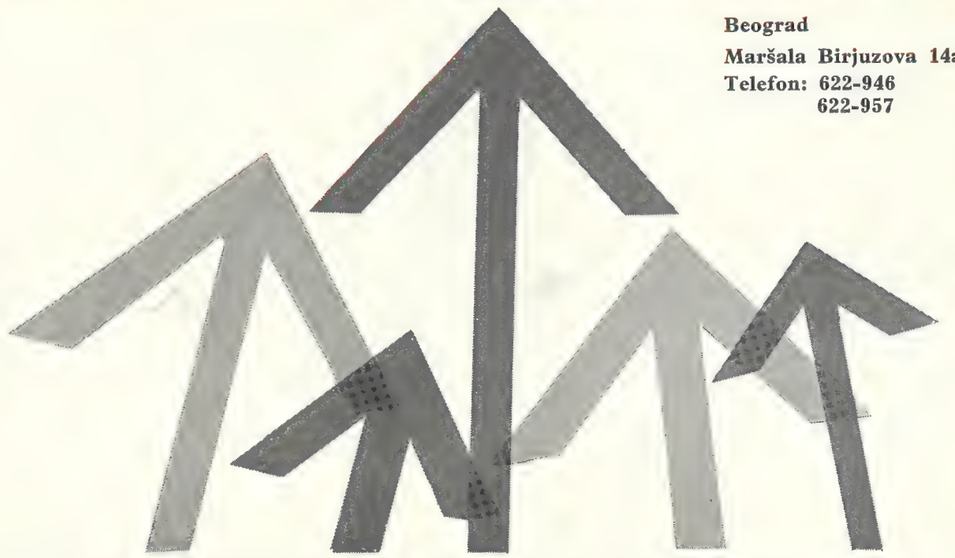

Montaža

PREDUZEĆE ZA PROJEKTOVANJE I MONTAŽU CENTRALNOG GREJANJA, KANALIZACIJE, VODOVODA I ELEKTRIČNE INSTALACIJE I UREĐAJA

BEOGRAD, KOSOVSKA 39
POŠTANSKI FAH 795
TELEGRAMI: „MONTAŽA“ — BEOGRAD
TELEFONI: 335-045, 335-046 i 335-048

ISHOD JE NEIZVESTAN...?
GOL...? PROPUŠTENA ŠANSA...?
POVREDA...?

ONESPOSOBLJENI STE ZA MESEC, ZA ŠEST MESECI, MOŽDA ZAUVEK.

KARIJERA I PRIHODI SU U PITANJU. PREDUHITRITE TO, OSIGURAJTE SE KOD

ZAVODA ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE

»JUGOSLAVIJA«

MI NISMO IZMISLILI OSIGURANJE SPORTISTA, MI SMO UČINILI MNOGO VIŠE; UČINILI SMO GA PRISTUPAČNIM SVIMA.

JEDNOM SE PROBA UVEK SE PIJE!

POGONI:

PROKUPLJE
BEOGRAD
GORNJI MATEJEVAC

STOVARIŠTA:

SOMBOR
ZAGREB
NOVI SAD
ŠABAC
ZVORNIK
VALJEVO
KIKINDA
RIJEKA
OSIJEK
SKOPLJE
TIVAT
LJUBLJANA

PROIZVODI
PROKUPAC
PROKUPLJE

AUTOŠAMPON MERIPOL

PREPORUČEN OD SVIH
RENOMIRANIH
PROIZVOĐAČA
AUTOMOBILA

MERIPOL IZVANREDNO PERE I ŠTITI OD KOROZIJE

MERIPOL LAKO SKIDA PRLJAVŠTINU I MASNOĆU SA LAKIRANIH, HROMIRANIH I STAKLENIH POVRŠINA

MERIPOL DAJE VOZILU IZVANREDAN SJAJ

MERIPOL ...I VAŠE VOZILO JE UVEK NOVO!

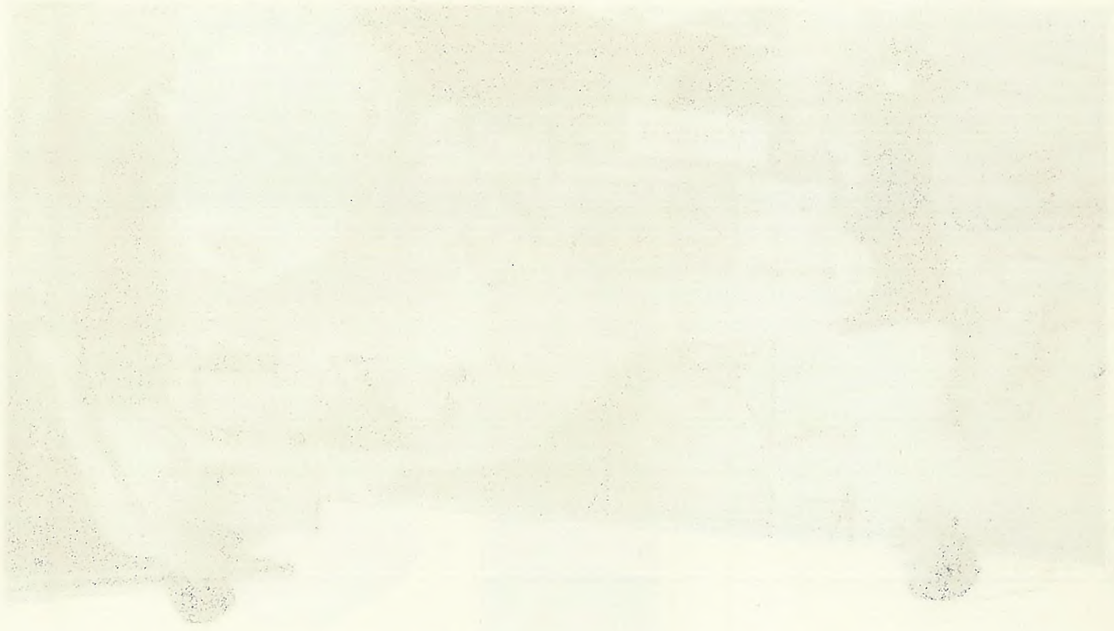

FUDBAL
Vicešampioni Evrope, šestostruki šampioni države, četvorostruki pobednici Kupa, 52 fudbalera za »A« reprezentaciju.

BOKS
Deset titula ekipnog prvaka.

ATLETIKA
Petnaest puta ekipni prvaci, 6 puta pobednici Kupa, preko 300 rekorda . . .

KOŠARKA
Večiti drugi, finalisti Kupa.

ODBOJKA
Devet titula prvaka (muškarci), žene 8 puta, klub sa 39 reprezentativaca.

VATERPOLO
Trostruki šampioni Evrope, pet godina bez premca u domaćoj konkurenciji.

ŠAH
Četrnaest puta prvaci, šestostruki nosioci Kupa.

RVANJE
Dva svetska šampiona (Horvat i Vukov) sedam ekipnih i bezbroj pojedinačnih titula prvaka, plejada reprezentativaca.

HOKEJ
Pioniri hokejaškog sporta kod nas.

STONI TENIS
Mnogi pojedinačni i pet ekipnih titula šampiona.

TENIS
Najblistavija riznica jugoslovenskog tenisa. Lenta osmostrukog ekipnog supermena, bezbroj pojedinačnih titula.

DŽUDO
Stvaralac prvih šampiona.

STRELJAŠTVO
Dvadeset strelaca sa vrhunskim titulama, bezbroj ekipnih i pojedinačnih pehara.

RAGBI
Za 4 godine postojanja — 3 titule prvaka.

BICIKLIZAM
Uvek u eliti, četiri titule pojedinačnih prvaka.

PLIVANJE
Mnogi rekordi, pobede, olimpijske medalje.

RUKOMET
Amateri i entuzijasti, pobednici Kupa, tim reprezentativaca . . .

VESLANJE
Nebrojeni juniorski rekordi . . .

KUGLANJE
Nekada srce reprezentacije, propagatori i rekorderi . . .

DIZANJE TEGOVA
Kao svaki »mali« sport, bez bljeska i u trenutku rekorda.

PLANINARI I SMUČARI
Pobednici u orijentacionim takmičenjima.